
x-rite
colorchecker CLASSIC
mm

1518 V. P. a. 4° IV.

A. 1. 6

Quadragesimale Discipuli

Quadragesimale

Cath. Sitthiensis

Joannes Heroldus
Ord: Prædicatorum.
Dictus Discipulus.

K K
LYCEAL
BIBLIOTHEK
ZU
LAIBACH

Quadragesimale

discipuli. tot ꝯtinens ſmones quot dies q̄dragesima excepto sabbato pasche quo fieri ſmones nō solent. Distinctus est āt q̄uis ſmo in tres ꝑtes. Prima est de euāgelio diei Scd̄a de passiōis xp̄i p̄ncipalioribꝰ articul'. 3ª de pnīa ⁊ eiꝰ ꝑtibꝰ ꝯtritōe. ꝯfessiōe. ⁊ satisfactōe cui ānectitur vnū ꝓ rudium edificatiōe exemplū.

In die cinerꝝ Sermo p̄mus

Conuertimī

ad me ī toto corde vestro In ieiunio ⁊ fletu ⁊ planctu Jobel'. 2. Joh. de scō Gemin. Videmꝰ ꝙ cū aīal' brutū sentit se vulneratū. solicite q̄rit ⁊ ꝓcurat sanatō remediū. Hinc est ꝙ vrsus vt btūs Amb. testat' in li. exameron. Cū se granatū sentit formicas q̄rit ⁊ ꝯmedit ⁊ sic sanatur Item videmꝰ cū hoīes sunt corꝑalit' infirmi vel vulnerati solicite querūt medicos a q̄bus curari possunt. Cum igit' vulnera mentis scz vicia. sunt magis ꝑiculosa q̄z vulnera corꝑis Ideo sancta mater ecclesia hodie incipit hortari nos ad cōuersionē qꝛ heu valde indurati sunt pctōres. his diebꝰ assueti in iniq̄tatibꝰ suis. ꝯ vt possint emoliri corda dura ad pnīam ⁊ ꝯfessiōz tunc dn̄s nō solū hortat' nos. sz etiā petit nos dicēs. Cōuertimi ad me Vñ in p̄nti ſmōe tria sunt dicēda. p̄mo q̄re ieiuniū q̄dragesimale quarta feria inchoat'. scd̄o q̄re hoꝛ cineres in capitibꝰ xp̄i fideliū imponāt'. 3º aliq̄ de pnīa cum vno exēplo Quātū ad p̄mū vbi q̄rit' q̄re ieiuniū q̄dragesimale inchoat' q̄rta feria. ⁊ nō in 2ª aut in 3ª feria Rn̄t' ſm jacobū januēsē. ꝙ ꝫ fit triplici rōne Prima rō est vt nūerꝰ 40. dierꝝ impleat' quē xp̄c suo ieiunio ꝯsecūit Quāuis solēnis q̄dragesimal' in seq̄nti dn̄ica inchoet'. tn̄ ecc̄a hos q̄tuor dies addit vt q̄dragenarius nūerꝰ impleat'. Nā a p̄ª dn̄ica vsqz ad pascha 40. duo dies ꝯputant' A q̄bꝰ dū sex dies dn̄icales subtrahūt' tūc solūmō. 36. dies ieiunales remanēt. ⁊ id̄o addūt' illi q̄ttuor dies p̄cedens vt sacer nūerꝰ. 40. dierꝝ ꝯpleat'. Scd̄a rō. qꝛ pnīaz ⁊ abstinēciā. 40. dierꝝ facimꝰ vt xp̄o pacienti cōpatiamur Et qꝛ eiꝰ mors ⁊ passio q̄rta feria incepit q̄ntū ad ꝫ qꝛ q̄rta feria vēditꝰ fuit. Nā 4ª feria pꝰ dn̄icā in ramis. p̄ncipes sacerdotū cū senioribꝰ ppl'i ꝯgregati sūt ī atriū cayphe pontific' ad q̄s iudas accessit ⁊ xp̄m tradere ꝓmisit ⁊ illi pecuniā sibi dare polliciti sūt Et id̄o aliq̄ boni xp̄iani honorāt passiōz ⁊ venditōez xp̄i abstinēdo a carnibꝰ 4ª fe. ⁊ hec ē laudabilis ꝯsuetudo Nihil em̄ intm̄ placz xp̄o sic̄ honor passiōis xi. nec q̄cq̄z est hoī tā vtile sic̄ deuota meōria passiōis xp̄i Vñ Cris' sup Mt. Oīs salus hoīm in xi mortē posita est. 3ª rō est. qꝛ sol ⁊ lūa ⁊ stelle ⁊ oīa luīaria creata sūt 4ª feria. In p̄nº em̄ deus q̄ndā nubeculā lucidā fecit q̄n dixit fiat lux. vt hēt Gen̄. 1. Sz 4ª. feria fecit d̄s solē ⁊ lunā ⁊ stellas ⁊ id̄o illa dies plena clarit' fuit Mō totū tꝑꝰ nr̄m ꝑ integrꝝ ānū tenebrosū fuit. sz hodie incipimꝰ tꝑꝰ q̄dragesime q̄d est tꝑꝰ lucis et pnīe. Cōueniens igit' est vt tꝑꝰ tā lucidū ⁊ salutiferꝝ in die q̄ sol ⁊ luna ⁊ stelle create sūt inchoatōz accipiat. vñ ad Eph. 5. Erat' em̄ aliq̄n tenebre nūc aūt lux in dn̄o Itē sciend̄ ꝙ totū tꝑꝰ id̄ q̄dragesime debemꝰ in ſuicio dei ⁊ salute aīe expēdere Nā si ꝑ totū ānū nobis vixīꝰ iam in q̄dragesima dēmꝰ deo ſuire. vñ Leo pp̄. in ſ. de 40. Parꝝ em̄ religiosꝰ alio tꝑe demōstrat' q̄ in his diebꝰ nō religiosior inuenit'

Quātuz ad secun

dā ꝑtē illiꝰ ſmōis sciend̄. ꝙ pn̄s dies d̄r 4. fe. cinerꝝ. qꝛ hoꝛ fit ꝯsec̄tio cinerꝝ ⁊ sup capitibꝰ hoīm ponūt' cineres in meōriā mortis vt q̄libz accedēs ad sacerdotem audiat tꝑꝰ future mort' sibi ꝓnūciare q̄n sacerdos dit Memēto hō ꝙ cinis es ⁊ ī cinerē reuerter' Vñ si ab aliq̄ hoīe q̄reret' vñ venis. q̄d ꝑtas. q̄ vadis Rn̄t de cinere cinerē ī cinerē. ꝫ ē d̄ cinere veīo. cinerē

porto. ⁊ in cinerem redigar. B
Pro quo sciendum ꝙ vtile et bonum est homini habere memoriā huius cineris ⁊ mortis. Primo quia sicut cinis terram fecundat. sic meōria mortis ad bene operandum solicitat. vnde Gregori⁹ Valō enim se solicitat in bono opere qui semper cogitat de extremo fine. Secundo sicut cinis seruat ignem. sic memoria mortis conſuat in homīe gratiam ad bene ⁊ salubrit̄ operandū. Tercio sicut cinis lauat maculas. sic et memoria mortis expellit peccata p̄terita et resistit futur. Nam memoria mortis expellit superbiā vnde Eccl̄i. jo. Quid superbis terra et cinis Item expellit auariciam. vnde Job p̄mo Nudus egressus sum ex vtero matris mee nudus reuertar illuc. Item expellit gulam et luxuriam vnde Gregori⁹ Nihil sic ad domandū desideria carnis valet q̄z vt vnusquisq̄z quod diligit quale sit mortuum penset. vnde Ecc̄i. 7. Memorare nouissima tua ⁊ in eternū nō peccabis Item sciendum ꝙ cum deuotione homines cineres hodierna die recipere debent. Nesciunt enim vtrum vnq̄z illud sacratissimū tempus viuent ampli⁹ Plures enim defuncti sunt illo anno qui ante annū non crediderūt se morituros sed adhuc per longum tempus supervicturos.

Quātuz ad terciā

ꝑtem illius sermonis dicendum est de penitencia ad quā hortamur in verbis premissis scilicz. Conuertimini ad me in toto corde vestro id est in vera penitencia. Vnde queritur p̄mo quid sit penitencia Rñdetur ſm Ambroſ. et etiā allegatur in decretis. Penitencia est mala p̄terita plangere et plangenda iterū non cōmittere De pe. dis. 3. penitēcia. Sciendum ꝙ penitencia precellit baptismum. Vnde mgr̄ sñarum libro. 4. dis. j4. Licet homī sepius penitere sz non baptisari
L Sed querit̄ quare penitēcia iterat̄ ⁊ non baptism⁹ Rñdetur ſm btm̄ Thode aquino 4. libro sñaꝝ dis. j4. Primo q̄ penitēcia nō imp̄mit caracterez sic̄ baptismus. qui indelibilis est igit̄. Secundo quia baptism⁹ est ꝯtra originale peccatū qd̄ nō iterat̄ sed penitencia ꝯtra actuale qd̄ iterat̄. Tercio baptism⁹ est generatō spūalis. sed penitēcia est sanatio spūalis modo homo semel potest nasci sz pl̄ies sanari. D Item querit̄ vtꝝ de oī peccato q̄ntumcūq̄z magno possit agi penitēcia Rñdet̄ ſm Bonāuenturā sup 4. dis. j4. sic quādo dolet ex corde ⁊ ꝓponit ampli⁹ non velle peccare ⁊ ꝑatus est obedire ⁊ satisfacere. Vnde etiaz Petr⁹ de tha. sup. 4. dis. j4. Hec est drña spūs vniti carni. ⁊ separati. q̄ ille est susceptibilis penitencie ⁊ iste non. Hinc est ſm Damascenū. Qd̄ de omni pctō cōmisso a spiritu in carne existente dum in carne est. potest agere pnīam. post sep̄ationez aūt non potest. ergo nullus debet desp̄are in temp̄e gracie ⁊ misericordie. Vnde dicit̄ in decreris Desp̄andum nō est in p̄senti vita. 24. q. 3. Corripiātur E
Contra hoc faciūt desperātes ⁊ talibus peccata nō dimittunt̄ Aug⁹ Penitencia q̄ ex fiducia non ꝓcedit inutilis est ⁊ sterilis manet Ambrosi⁹. non potest agere pnīam qui nō sperat indulgenciā Insup tales desp̄antes de misericordia dei deū grauiter offendūt Hiero⁹. judas pl⁹ xp̄m offendit desp̄ando q̄z ipsum tradendo ⁊ etiā ꝑiculosissime peccant. vñ Aug⁹ sup johēm. Solū em̄ desp̄atōnis crimē ē qd̄ mederi nō p̄t. vñ etiā Isid̄. de sūo bono. Desp̄atio peior ē oī pctō. Qd̄ aūt desperans grauiter ⁊ ꝑiculole peccet.

Patet per tale exemplum.

Vit quidam magnūs peccator qui magis peccatum dilexit q̄z deum. Deus autem qui dolet super mortem peccatoris longo tempore eum āmonuit vt peniteret tandem infir

mabatur. Et cognati sui accesserunt ad eum, rogantes vt peniteret de peccatis suis. qui nullomodo hoc facere voluit sz dixit impossibile est q̄ deus possit mihi graciam facere et peccata indulgere propter magna peccata q̄ p̄missa p̄tra ipsum z p̄tra primū. z p̄tra salutem ppriam z desperatus est. Et post illa verba statim labia eius coherebant q̄ amplius loqui non poterat et sic primat⁹ est p̄tritōe z p̄fessione et sacramētis eucaristie z extreme vnctōis Et sic ppter desperatōnē damnat⁹ est Ergo in oppositū desperanciū dit Bernard⁹. Maior est dei pietas q̄z queuis iniq̄tas Item alium p̄monez in die cinerum scilicz quomō sex fiūt illo die et illo sacro tempe que alijs temporibus non fiunt Quere in discipulo de tempore sermone. 38. £

Feria Quinta
Sermo secundus.

Grotaut Eze

chias rex. vsq̄ ad mortem.

Ita scribitur Isaye. 38. originaliter et in epistola p̄sentis diei transsumptiue et lectionaliter. Johānes de sancto Bēniano. Sicut grauitas morborū induxit mortem corporis. sic grauitas peccatorum inducit mortē spiritualem mētis: Ezechie. 18. Anima que peccauerit ipsa morietur. Et p̄m hoc dici potest. q̄ infirmitas ista mortalis que fuit in ezechia designat grauem infirmitatem peccati que frequenter inuenitur in anima q̄ dicitur Egrotauit ezechias

Unde in p̄senti sermōe tria sunt dicenda. Primo aliqua de epistola hodierna Secūdo de euangelio. Tercio de penitencia cum vno exemplo. Quantum ad p̄mum sciendum q̄ ezechias egrotauit. q̄z deo ingratus erat de victoria quā dederat de senacherib rege assiriorum q̄ obsedit hierusalez volens occidere regem Ezechiam cum populo israel. et rex cum omni populo inuocabat deum et angelus dei in vna nocte percussit in castris assiriorum. 185. milia. Propter quod ezechias vsq̄z ad mortem egrotauit. ℣

Ex quo elicitur ad literam. q̄ vicium ingratitudinis multum deo displicet. et ideo puniuit quandoq̄z ipsam ingratitudinem pena corporali sicut dicitur hic de ezechia. vnde. 2 Paralip. 32. dicit de ezechia. q̄ non iuxta beneficia que recepit deo retribuit ei. Ideo facta est super eum ira dei. Item quandoq̄z temporali sicut christus dicit p̄tra hierusalē ingratam Luce. 19. Non relinquēt in te lapidē super lapidem eo q̄ non p̄gnouisti tempus visitatōnis tue. Item quandoq̄z pena spirituali scilicet p̄ subtractionem gracie Bernard⁹. Ingratitudo est ventus vrens exiccans fontem diuine pietatis rorem misericordie et fluenta gracie. Sequitur introiuit ad eum Isa. supple de mandato a deo sibi facto per internam inspiratiōnē et etiaz gracia amicicie. q̄z attinebat regi. Ex hoc documentū de bem⁹ recipere libenter visitare infirmos et hoc caritate fraternitatis Math. 25. Infirmus fui et visitastis me hoc dicet christus ad omnes electos qui hic visitauerunt infirmos eos p̄solando Dixit ei dispone domui tue quia morieris z nō viues hec fuit p̄phecia p̄minatōnis z non p̄destinatōis et sic fuit mutabilis Augustin⁹. Qui mutas sententiam z nō p̄silium ℣ Hic instruimur q̄ quilibet magister quādo visitat aliquem infirmum eum ante omnia hortari debet vt sue domui id est p̄sciencie p̄ius disponat et suā p̄fessionem faciat Si quid habet qd̄ eoz in sua p̄sciencia remordeat vt pote si aliq̄ malē quesita vel inimicicias p̄tra aliquem habeat vel ecōuerso falsz amorē q̄ oia illa de p̄sciencia sua que ipsū intus remordeant deponat. Et sacramētum eucaristie ac si iam de hoc seculo debeat migrari suscipiat qd̄ est viaticū no

strū cū quo auxiliante ꝓducimur de hoc seculo ⁊ etiam extremam vnctionē si necesse fuerit Vnō habet in decretis Extrema vnctio est sacramentū exeunciū .26. q.7. ab infirmis Aliqui abhorrent sacramentū extreme vnctionis ⁊ expectant vsqz ad exituz anime ⁊ sic quādoqz moriunt sine extrema vnctione. Unde mgr sniaz li.4.dis.23. Si ex ptēptu vel negligencia sacramentū extreme vnctionis ꝑ termittit periculosum est ⁊ damnabile: Item ꝑ omīb⁹ disponat cum ꝓsilio amicoz̄ suoz̄ testamentū suū Et debita activa ⁊ passiua ne post mortem suam inter illos ⁊ heredes suos fiat ꝓtentio ꝑ suis rebus trāsitoz̄is relictis. Sed bonū cōsilium est hominiꝙ quidq̄d intendat p⁹ mortem dare ꝙ illa det viuens quia vn⁹ denarius viuens datus plus valet q̄m mille florēni post mortez quo ad p̄miū essenciale.

Quātuz ad secun

dam ptem illi⁹ p̄monis sciendum ꝙ in euangelio hodierno Math.8. Fit mencio de tribus psonis scilicet de pucro et cēturione. ⁊ de christo. Puer iste erat seruus ⁊ paraliticꝰ. ⁊ insup male torqueba tur. ⁊ signat peccatorē. Peccator em̄ est seruꝰ peccati. ⁊ etiam dyaboli et omniū vicioz̄ū Job. 8. Omnis q̄ facit peccatū seruꝰ est peccati. Augꝰ Peccator est seruꝰ tot dominoz̄ quot viciorū dicit.5. Seruietis dijs alienis qui nō dant vobis requiem. Et bene dixit dijs in plurali. quia superbꝰ est seruꝰ luciferi. Auarus est ꝑ mām̄one Luxuriosꝰ est seruꝰ asmodei Secundo peccator dicit paliticus. Est autez palisis morbus q̄ membra reddit mollia ⁊ dissoluta. quāz inutilia. Sic filr peccatoz̄ opera bona sunt mollia ⁊ dissoluta ⁊ omnino inutilia quo ad eternā remunerationē. Unde dicit in decretis. Opera extra caritatem facta non valēt ad salutem.24.q.j. Odi Tercio peccator male torquetur ⁊ hoc ꝓpter malā conscientiā que ip̄m affligit ⁊ torquet Jsiō. ō sūmo bono Nulla pena grauior est mala ꝓsciencia Mala em̄ ꝓsciencia sicut vermis semper mordet ⁊ rodit Jsa.66. Vermis eoz̄ non morietur nec hic nec in futuro Secūdo fit mēcio de centurīōe q̄ ꝓmendatur in bonitate ⁊ cōpassione: quia seruū suū paliticum non abiecit nec despexit. qr sciebat se cū illo habere vnū deum ꝓmunem h Pro quo scien dum ꝑm Jobēm januenſ. ꝙ domini ⁊ domine serui ⁊ ancille diuites ⁊ pauperes nobiles ⁊ ignobiles habēt q̄ttuor ꝓmunia. Primum est ex parte p̄ncipij. quia omēs ab vno deo ⁊ de eodem luto facti sum⁹ ⁊ omnes pauperes ⁊ nudi nati. Vñ Job.33. Ecce me sicut ⁊ te fecit de⁹ ⁊ de eodem luto ego quoqz format⁹ sum Sapiēcie.7. Nemo aliud ex regibus habuit natiuitatis inicium. Secundū est ex pte medij quia sum⁹ omnes mortales ⁊ breuis vite Eccli.jo. Omnis potentat⁹ vita breuis. Job.j4. Breues dies hom̄is sunt. Tm ex parte finis. quia omnes in eandem mortē ⁊ putredinem reducim⁹ Job.j7. Putredini dixi pater meus es ⁊ mater mea. Quartū est ex parte fori. q̄a omnes sub vno iudice rationem reddere ꝓpellimur.2. Corinth.5. Omēs nos manifestari oportet ante tribunal xp̄i. Jtez Actuū.jo. Ipse est qui ꝓstitutus est a ꝺo judex viuoz̄ ⁊ mortuoz̄. Secundo in centurione ꝓmendatur ei⁹ magna humilitas. Cum dixit. Non sum dignus vt intres subtectū meū ⁊c̄. vñ Augꝰ Dicendo se indignum fecit se dignum nō in eiꝰ parietes sed in eiꝰ coz̄ christus intrauit. Etiam notatur eius humilitas in hoc ꝙ dixit sub tectum et non dixit in palaciū cū tamen diues erat ⁊ palacium pulcrū ⁊ magnum habebat. Jo in centurione fuit magna fides cum dixit sed tātū dic verbo ⁊ sanabit puer meꝰ ⁊c̄. Nam ⁊ ego hō sum sub ptāte ꝓstitutꝰ ⁊c̄. Ac si dicerz potes dicere infirmiti recede ⁊ statim recedet. sanitati vt veniat ⁊ statim veniet

Tercio fit mencio de christo in euãgelio qui curauit paliticum illum velociter siue faciliter. quia mox vt eum centurio rogauit. respõdit. ego veniam ⁊ curabo eum. Secundo curauit eum liberaliter. quia nihil a centurione pecijt nisi fidem cum dixit vade sicut credidisti fiat tibi. Tercõ sanauit eum totaliter scz in corpe ⁊ in anima Unde dicit ⁊ sanatus est puer ex illa hora. J

Quãtuz ad terciã

ptem illius ſmonis Queritur quot sunt species penitẽcie Rñdetur ſm Raymũdũ. tres Nam alia est solennis Alia publica Alia p̃uata. Et q̃dem penitencia solẽnis non est hodie in vsu. Jdeo breuiter sciendum ꝙ tantũ debet imponi ab ep̃o vel ad eius mandata. Et debet poni pro crimine publico ⁊ vulgarissimo qđ totã vrbem vel alium locũ ꝯmouit. 26. q. 6. c. vltimo. Et debet fieri cum illa solẽnitate Jn capite quadragesime omnes qui solennem penitentiã suscipiunt ante fores ecclesie se rep̃sentent episcopo ciuitatis sacco induti. nudis pedibus vultibus in terram dimissis se esse reos isto habitu ꝓtestantes. Post hoc ep̃us cum clero eos in ecclesiam introducat ⁊ cum omĩ clero septez psalmos penitẽtiales in terram ꝓstrati cum lacrimis ꝓ eorum absolutione decantent. Tunc surgens ep̃s ab oratione manus eis imponat ⁊ cinera super capita eorum ⁊ aquã benedictã spergat deinde cilicio capita eorũ operiat Et cum suspirijs denunciet eis ꝙ sicut adam electus est đ paradiso ita ⁊ ipsi ꝓ peccatis ab eclesia abijciũtur Postea iubeat ministris vt eos extra ianuas ecclesie expellant. Clerus vero ꝓsequatur cũ responsorio in sudore vultus tui vesceris pane tuo. Jn cena autem domini rursus ab eoꝝ presbiteris ecclesie limibus rep̃sentẽtur ⁊ sic in ecclesiam mittantur. Et talis penitencia non est reiteranda. vt habetur de penitẽci. di. 3. repiuntur Sed alia quelibet penitencia siue publica siue priuata potest et debet iterari quociens homo peccat De pnia dis. 3. Septies Secũda penitencia est publica que fit in publico. non tamen cum predicta solennitate. vt cum iniũgitur ꝑegrinatio. siue visitacio ecclesiaꝝ vel vt dominicis diebus ante ꝓcessiõem nudis pedibus incedat. vel candelam in manib⁹ portet. vel vsqz ad finem misse retro sacerdotem flexis genib⁹ in manu teneat candelam. vel vt ante fores ecclesie ꝓstratus iaceat cum homines ingrediũtur vel exeant ecclesiam vel hui⁹ mõi. Et hanc penitentiam potest imponere quilibet sacerdos qui habet auctoritatẽ audiendi cõfessiones Et talis penitencia imponenda est manifestis vsurarijs. publicis adulteris et etiam fornicarijs qui impregnãt virgines ⁊ mlieres extra thorum legitimũ et publicis meretricibus ⁊ lusoribus ⁊ manifestis blasphematorib⁹ ⁊ h⁹modi manifestis peccatorib⁹ qui maĩfeste peccando scandalisauerunt ꝓximos suos. Unde dicit in decretis Publice delinq̃ntes publice debent satisfacere ℞

Que aũt sit causa ꝙ datur aliqua penitencia publica Rñdetur ſm sanctũ Thomã in. 4. dis. j4. Quadruplex est causa Prima vt peccatũ publicum habeat medicinam. Secunda quia maxima ꝯfessione et contritione est dignus. qui grauissimum scelus cõmisit. Tercia vt sit alijs ad terrorem. Quarta vt sit exemplũ penitendi et non desperandi eis qui grauibus peccatis ꝯtinentur Tercia ẽ penitencia priuata que secrete in confessione imponitur. Et nota ꝙ sacerdos semꝑ debet imponere penitẽtiam per ꝯtrarium peccato vt superbo ꝓstrationẽ ante crucifixum. Auaro elemosinarum largitionem. Accidioso mane surgere vel etiam peregrinari. Guloso abstinenciam. Luxurioso flagellationem corporis. ꝛc.

Seq̃tur exemplum

Vltimo exemplũ

De quodã qui petiuit breuem pnĩam

Vidaz petiuit a quodã viro dei dari sibi pnĩam salutarẽ sz breuẽ Qui directꝰ ad vallẽ vicinã. q̃ a custode vallis ductꝰ est et raptꝰ Postea fleuit terribiliter. vñ ad virum dei redijt a q̃ ire p̃cipit liber quo vellet. Cui peccator Absit dñe. nam a custode vallis deductꝰ penas inenarrabiles vidi vbi semi mortuꝰ hec audiui. ꝙ ꝓpter delicias vanitatũ q̃dam eoꝝ bulliente plũbo potantur. quidã medij secant. q̃dam cathenis igneis recludunt

Feria sexta
Sermo Terciꝰ

Lama ne cesses

quasi tuba exalta vocem tuã ⁊ ãnuncia populo meo scelera eoꝝ. Ita habet Isa. 58. Originaliter ⁊ in hodierna epl'a trãssumptic. Ex quo iam est tempꝰ pnĩe jdo in illo sacro tempe q̃dragesime fiunt ſmones q̃tidie in pl'ibꝰ ciuitatibus ⁊ prochijs Idcirco deꝰ omipotens in verbis p̃missis docet p̃dicatores verbi dei quõ ⁊ q̃d debeant p̃dicare pctõribꝰ vt ad pnĩaz redeant ⁊ vitã suã emendent ⁊ ad futuꝝ festũ pasche sacramentũ eucaristie digne ꝑcipiant dicens. Clama ne cesses. L Vnde in pñti ſmone tria sũt dicenda. Primo de epl'a Scdo de euãgelio. Tercio d̃ pnĩa cũ vno exemplo. Quantũ ad p̃mũ sciendũ. ꝙ p̃dicatio debet esse publica ⁊ manifesta ita vt ab omĩbus audiatur. Et ido dicit clama ne cesses. Dicit aũt Remigius. ꝙ duabꝰ de causis clamamꝰ scz quãdo loquimur longe positis siue surdis. Predicatores autẽ debent clamare non tantũ ore sed etiã cordis feruore. Primo qꝛ loquũtur peccatoribꝰ qui longe recesserũt a deo ⁊ post eos debẽt clamare ⁊ dicere illd Isa. 46. Redite p̃uaricatores ad cor Et licet dicat Prouer. 15. ꝙ longe est dñs ab impijs nunq̃z tamen deꝰ elongat se ab homine sed homo ab eo. Et sup hoc ponit Dyonisiꝰ exemplũ. Si em̃ malleus impingat in petram videtur ꝙ petra manet ⁊ malleꝰ se elongat. Peccator enim ꝯtra deum inpingit cum peccatũ mortale ꝯmisit ⁊ tunc a deo se elongat sed deꝰ ĩmobilis stat ⁊ quanto grauius peccat tanto magis se elongat. Vñ in p̃sº. cj8. Longe a peccatoribꝰ salus Et cum peccator se a deo elongat Ad deũ appropinquat ⁊ si ab austro se elongat appropinquat ad aq̃lonem quia oriens ⁊ occidẽs in deo non est nisi eius misericordia ⁊ iusticia ⁊ auster ⁊ aquilo eiꝰ gratia ⁊ potẽcia. Qui ergo elongat se ab eiꝰ misericordia appropinquat ad eiꝰ iusticiã. Et qui elongat se a sua gratia appropĩquat ad eius potentiã. sicut patuit in Jona q̃ voluit fugere deum p̃cipientẽ ⁊ inuenit euz punientẽ. Vnde dicit in p̃s. Quo ibo a spiritu tuo ⁊ quo a facie tua fugiam. Si ascendero in terrã tu illic es. Si descẽdero ad infernũ tu ades. Qui igit vult redire ad deũ oꝑtet vt redeat a deo scz a deo irato ad deum placatũ a deo puniẽte ad deum miserantẽ. Scdo p̃dicator debet clamare q̃a loq̃tur surdis Peccator enim est surdus quia nõ vult audire verbum dei nec intelligere ea que sunt salut| jn p̃s. 35. Noluit intelligere vt bene ageret Et est malum signũ in homine qui nõ vult visitare sermões. vnde Joh: 8. Qui ex deo est verba dei audit. Seq̃tur ãnuncia populo meo scelera eoruz. hic dominus instruit p̃dicatores quid debeant p̃dicare ꝯmuni populo qꝛ scelera eoꝝ id est vtilia ⁊ non subtilia id est decem p̃cepta articulos fidei. septem peccata mortalia. septem sacramẽta. ⁊ de penis inferni et gaudijs celi. qꝛ pene retrahũt a pctis ⁊ gaudia celi inflamant ad bonũ M

Quãtuz ad secundam

ꝑtẽ illiꝰ ſmõis circa illud euangelium Diligite inimicos Math. v.

Sciendum ꝙ peccatoribꝰ ⁊ malis homi
nibus ⁊ etiam inimicis nostris tenemur
tria. amorem. odium. et ꝯpassionez. ꝑm
ꝙ in peccato tria occurrunt scilicz. natu-
ra. culpa. et pena. Primo ꝯsiderando na
turam inquantũ homines sunt ⁊ creatu
ra dei sic diligere debẽꝰ. Si quis in aliq̃
malo homine naturam dei odiret in sta
tu salutis non esset. Vñ apostolus. j. ad
Thymo. 4. Omnis creatura dei bona ẽ.
igitur omnis homo ex caritate diligen-
dus est inquãtum ad imaginem dei crea
tus ⁊ capax ipsius beatitudinis. Mali
enim q̃z diu sunt in vita sunt in potencia
veniendi ad beatitudinẽ Ideo ipsa natu
ra possibilis beatificari est diligenda.
Secundo mali possunt cõsiderari quan-
tum ad culpã tunc sunt odiendi. Dẽmꝰ
enim malos diligere inquantum homi-
nes et odire inquantum mali sunt. vnde
Augustinꝰ. Cum dico. homo malus
duo dico scilicet homo ⁊ malus. inquã
tum homo est diligendꝰ inquãtum ma-
lus est odiendus. Taliter odit eos deus
inquantũ sunt peccatores Psalmꝰ. jj8.
Iniquos odio habui. sed diligit eos in-
quantum homines penitentes. Eccli. j2
Altissimus odio habz pctõres et miseri
cors est penitentibꝰ Tercio ꝯsiderant̃
mali quantum ad penam id est quãtum
sunt ad penam eternam addicti ⁊ quan-
tum ad hoc tunc dẽmꝰ eis dare ꝯpassio
nem. Nam naturale est ꝙ homo ꝯpaciat̃
ꝓximo quẽ videt duci ad mortem tem-
poralem scz ad suspendium. multo forti
us cõpati dẽmꝰ quando ꝯspicimus eos
duci ⁊ ire ad mortem eternam. p̃s. jj8.
Vidi preuaricantes ⁊ tabescebam quia
eloquia tua nõ custodierũt Grego. vera
iusticia ꝯpassionẽ habet. falsa dedigna-
tionẽ Seq̃tur atten. ne ius. fa. co. hoĩbꝰ.

N Vbi notandum. ꝙ ꝑm Chriſ
Vana gloria potest accidere aut in p̃nci
pio operis aut in medio aut in fine. Tũc
est in p̃ncipio quãdo q̃s aliquid bonum
ex sola inani gloria facere incipit et tunc
illud opꝰ est viciosum qꝛ ex viciosa radi-
ce ꝓcedit ⁊ est pocius intermittendũ q̃z
faciendũ. Et illud ꝓhibet dñs hic cum
dicit Attñ ne ꝛc̃. Immo tali non ꝓderit
illd̃ opꝰ bonũ sed etiã p̃t mortaliter pec-
care cum hoc vt qñ honor hũane laudis
preponit̃ deo ⁊ saluti ꝓprie Maximꝰ in
sermone Non possumꝰ simul ꝓ vno ⁊ eo
dem ope fauorẽ mundi expetere ⁊ p̃miũ
celestis glorie inde adq̃rere. Gregꝰ Quis
q̃s ideo seminat vt hinc vel laudis vel
muneris recipiat mercede se p̃uat Aliqñ
autẽ vana gloria est in medio operis vt
qñ quis recta intentõe aliqd̃ bonum inci
pit ⁊ in ꝓsecutione aliquis motꝰ vane
glorie se ingerit tale opus nõ est int̃mit-
tendũ sed ꝑficiẽdũ qꝛ ex bona radice pro
cessit viciari nõ poterit maxĩe cum sit po
cius inimici tentatio q̃m alicuius vane
glie passio. vñ legit̃ de sãcto Bernardo
q̃ cum semel gl̃iose p̃dicarz ⁊ ex hoc ali
q̃s motꝰ vane gl̃e se ingereret. tentatori
rñdit nec ꝓpter te dimittã. Aliqñ vero
in fine opis accidit homĩ aliqd gaudiũ
mentis ⁊ ꝯplacẽcia cordis de eo ꝙ tam
diu p̃dicauit ⁊ talis ꝯplacencia opꝰ p̃ce
dens viciare nõ p̃t qꝛ naturale est ꝙ quili
bet delectat̃ in ope et ꝑmonibꝰ suis Pro
uer. j5. Letat̃ hõ in scĩa oris sui Immo
et sancti viri magnum habent gaudium
de operibus q̃ faciunt ꝓpter deum Vnd̃
sup illud psalmi. j8. In custodiendis il-
lis retributõ multa dicit Glosa Non eis
tantum ꝓ eis in futuro reddet̃ p̃mium
sed et hic in custodia eorum magnuz est
gaudiũ. seruire cũ deo regnare est O

Quãtuz ad terciã

ꝑtẽ illius sermonis scz de pnĩa. Querit̃
vtrum sine penitẽcia peccatũ mortale re
mitti possit Rñdeo ꝑm Thomã. 3. q. 86
ꝙ non quia impossibile est peccatũ mor-
tale remitti sine penitencia quia offensa
peccati mortalis ꝓcedit ex hoc ꝙ volũ-
tas hominis est auersa a deo ꝑ ꝯuersio
nem ad aliquod bonum ꝯmutabile. Vñ

req̄ritur ad offensionem diuine offense ꝙ voluntas homīs sic immutet ꝙ ꝯuertat ad deum cum detestatione p̄dicte ꝯuersionis ⁊ ꝓposito emendandi qd̄ ꝑtinet ad rōnem penitentie s̄m ꝙ est virtus. Et ideo īpossibile est ꝙ peccatū alicui remittatur sine penitēcia. P Queritur scd̄o vtrum req̄ratur ꝯfessio ⁊ penitēcia de peccatis scienter ꝯmissis ⁊ postea oblitis Rn̄det si homo ita est peccato oblitus ꝙ nullomō recordatur tūc nō tenetur ad pn̄iam nisi in generali sed tn̄ tenet laborare ⁊ diligenciā facere recordando s̄mones audiendo. deū orando vt sibi reuelet aut remittat. Postq̄z aūt ꝯgnouerit aut recordat aliqua peccata ex s̄monib⁹ vel ex reuelatōne diuina tunc debet in spēali de his penitere ⁊ ꝯfiteri. Si aūt oīno nō recordat tūc tenet ī generali dicens se deum in multis offendisse de quibus nō recordatur ⁊ hoc est cōteri in generali Etiā de negligencia ꝑ quā venit in hāc obliuionē Q Queritur tercō Vtrum vnum peccatū sine alio remitti possit vel penitere possit de vno sine alio Tho. 3. q. 86. sic dicit ꝙ est impossibile ꝑ pn̄iam vnū peccatū sine alio remitti. Et hoc patz ꝑ tria. Primo qꝛ peccatū remittitur inquantū tollit offensa per gratiam ex quo nullum peccatum potest remitti sine gratia. Omne aūt peccatū mortale ꝯtrariat gratie ⁊ excludit eam vn̄ impossibile est ꝙ vnum peccatū mortale sine alio remittat. Secūdo peccatū nō potest remitti sine penitēcia ad quā ꝑtinet deserere peccatū inq̄ntum est ꝯtra deuz. Vnde nō potest esse vere penitens qui d̄ vno peccato penitet ⁊ nō de alio. Tercō quia esset cōtra ꝑfectionē misericordie dei cui⁹ ꝑfecta sunt opera vt d̄r Deutro. 32. Vnde cui⁹ miseretur totaliter miseretur. Et hoc est ꝙ Augustin⁹ dicit in libro de penitentia: Quedā impietas infidelitatis est ab illo qui iustus est et iusticiam et dimidiā sperare veniā. Sec⁹ ē de veni alib⁹ qꝛ vnū veniale bn̄ dimittit sine alio

Vltimo exemplu

De q̄dam q̄ tradidit se dyabolo et negauit christum

Egitur in vita sancti Basilij ꝙ q̄dam seruiēs cuidam nobili viro ei⁹ filiam adamauit in honeste. quā donis ⁊ blandicijs nō p̄ualens decipere q̄dam nocte in cimiterio iudeoꝝ dyabolū inuocauit. ⁊ ei secreta sua reuelauit Cui dyabol⁹. Si vis vt tuā voluntatem ꝯpleā. tu manu tua mihi scribe cyrographū quo teip̄m mihi vouendo xp̄m abneges. ⁊ omnē suā ꝑfectōnē Quo facto dyabol⁹ cor puelle ad amorem illi⁹ totaliter ꝯcussit. ita vt pauimēto ꝓstrata clamaret dicens. Pater miserere mei q̄niaz nimis crucior amore tui scutiferi. sed pr̄ euigilans clamauit dicēs. Heu heu quid ꝯtigit filie mee. quā xp̄o vero sponso copulare conabar. ⁊ sic saluare. Sed multo plus illa insaniebat dicens. qꝛ nisi qd̄ peto cōpleueris citius moriar. Super quo habito ꝯsilio cum amicis copulauit filiam scutifero. Et quia se et sua dedicauerat dyabolo. id̄o nec missam. nec cetera dei beneficia aduertit nec curauit. neqz signo sācte crucis munire se poterat nec videre. Qd̄ illa aduertens fuit ꝑterrita. licet ille negaret. Sed vtrum ita esset illa semel traxit illum ad ecclesiā vt omīa ꝓbaret. Vnde ille videns se dep̄hensū eo ꝙ latere nō posset causam totā narrauit vxori sue. Tunc illa ingemiscens rn̄dit. Confide. nec de misericordia dei desꝑes qꝛ ipse potest te adhuc facere de iniusto iustum. Et sic traxit illū ad beatū basiliū. Cui deuote omnia ꝯfessus est. ⁊ ab eo absolut⁹. Vnde dyabol⁹ agitatus nitebat etiam visibiliter illū rapere de manu bt̄i basilij dicens. Tu mihi preiudicas Nam ego nō iui ad eū. sed ipse iuit ad me xp̄m denegando. ⁊ sic seip̄m mihi deuouit. Tunc basili⁹ illum domi inclusit ⁊ signo crucis muniuit. vbi ꝑ quadraginta dies horribiles insidias demonū pass⁹ pn̄iaz

suam ꝯplens inuocando virtutem sanguinis xp̄i. Tandem die q̄dragesima subito in manu basilij apparuit cedula obligationis dyaboli. per qd̄ illum recōciliatum deo intelligens ad ecclesiā reduxit: ⁊ eius penitentiā suscepit.

Sabbato. Sermo q̄rtus

Vm sero esset

die illa erat nauis in medio mari. Verba hec originaliter scribuntur. Marci. 6. Recitatiue autem In p̄sentis diei euangelio Johānes de sctō Gemi. dicit. Sic̄ homo sine luce corporali nō bene potest ambulare corporalit̄ ita sine lumine spirituali scilicet diuine gracie nō potest bene ambulare spiritualiter. vnde Joh. 12. Ambulate dum lucem habetis. Volens igitur xp̄c vt recte ambulem⁹ ⁊ ad patriam celestem ꝑueniamus. ostendit nobis in euangelio p̄senti viam penitencie que penitēcia ꝑ nauem intelligitur Vnde in presenti s̄mone tria sunt dicēda. Primo de euangelio Secūdo de penitencia. Tercio de beata virgine cum vno exemplo.

Quantum ad primū sciendum sicut dicit̄ Joh. 6. Post quā dominus quinq3 milia hominū saciauit de quinq3 panib⁹ tunc volebant eum facere regem existimantes ꝙ eos semꝑ pasceret quod cum xp̄c ꝯgnouisset fugit in montem. Et sic̄ dicit Marcus in illo euangelio christ⁹ facto miraculo panuꝫ iussit discipulos ascendere in nauiculam et fuerunt discipuli in magno periculo ⁊ timore q2 erāt in medio mari ⁊ ventus ꝯtrarius eis Et in q̄rta vigilia noctis xp̄c ad eos venit ⁊ eos ꝯfortauit ⁊ ventū sedauit. Vnd̄ hic queritur quare xp̄c sibi electos ⁊ familiares suos sic permisit turbari ⁊ tribulari. Rñt̄ ꝙ ideo. Primo vt viso miraculo sue liberatōnis solidarent̄ in fide quia erant adhuc nouelli in fide. Secundo ideo vt christ⁹ daret intelligi suis dilectis si quādoq3 ꝑmitteret eos tribulari ad temp⁹ ꝙ tamē eos finaliter nō desereret R

Sciendū ꝙ ꝑ nauē intelligit̄ penitencia ex eo ꝙ homīes de mari hui⁹ mundi ad portū paradisi perducit. Et sic̄ homo in naui existēs dormiēdo quiescendo cōmedēdo vadit ad portum sic verus penitens dormiendo vadit in celum Ideo enim dormit vt laudādo deū forcior existat vel exurgat ideo dicit Gregori⁹ Sōnus sanctoꝝ nō vacat a merito Juxta illud psalmi. 75. Reliquie cogitatiōis ꝛc̄. Reliquie cogitationū sunt ipsa somnia que scīs viris accidūt ex bonis cogitationib⁹ quas vigilando habuerūt que quidē deo magnū festum faciūt Similit̄ veri penitentes comedēdo vadunt in celum. Ideo em̄ ꝯmedunt vt sint fortes ad seruiendū deo. j. Corint. jo. Siue manducatis siue bibitis in gloriā dei facite Aug⁹ Porro si manducas ⁊ bibis ad refectionem cordis ⁊ deo gratias agis ⁊ cibus tu⁹ ⁊ pot⁹ tuus deum laudāt. Similiter veri penitētes quiescēdo vadunt in celū Ideo em̄ q̄escunt vt forciores sint ad laborandū Sicut em̄ mali vtunt̄ fortitudine ad malū sic boni ad bonū Juxta illud Psalmi: 58. Fortitudinem meaꝫ ad te custodiam ꝛc̄. S

Quātuꝫ ad secun

dam ꝑtem s̄monis. Querit̄ vtrum in fine vite possit quis vere penitere Tho. 4. dis. 2. Respōdet ꝙ sic quia diuina gracia nulli se subtrahit facienti qd̄ in se est Vñ homo quādiu vsum liberi arbitrij habꝫ potest se ad gr̄am prepare vere dolendo de p̄terito ⁊ ꝓponēdo cauere de futuro Vnde dicit̄ in decretis. Temp⁹ pn̄ie est vsq3 ad vltimū articulū vite. vnde Leo papa. Nemo est desperād⁹ dū in h̄ corpe est Et q̄zuis illd̄ sit possibile tñ ꝑiculosuꝫ est differre vsq3 ad vltimū tp̄s pn̄iaꝫ q2 q̄ nō vult penitere dū san⁹ est ⁊ p̄t. p̄t qñꝫ demereri ꝙ nō p̄t dū libēter vellet Crisꝰ hac anīa duersiōe ꝑcutit̄ impi⁹ vt mori obliuiscat̄ sui q̄ dū viueret oblit⁹ est dei.

Et si etiã in agone pnĩaz agat tñ incertũ est vtꝝ ex amore vel timore seruili penitea. vnde Petrꝰ de palude. Raro inq̃t est ꝙ in morte incipiat esse vera penitencia vnde etiã Augꝰ. Penitẽcia in morte est satis piculosa qꝛ in sano homine penitẽcia est sana In infirmo infirma. in mortuo mortua idem Augꝰ. Si quis penitꝰ in vltima volũtate voluerit accipe penitenciã fateor nõ illi negandum qd̃ petit sz nõ possumꝰ securitatẽ dare ꝙ bñ hinc exeat Vis ergo a dubio liberari age penitentiã dum sanꝰ es si sic agis dico tibi ꝙ securꝰ es. Albertꝰ magnus rarum est ꝙ aliquis ex amore in fine vite sue peniteat. Vnde etiã dicit in decretis Opa extra caritatẽ nõ valent ad salutem. 24. q. j.

Quãtuz ad terciã

ꝑtem illiꝰ ſmonis sciendum ꝙ sicut dies dominica dedicata est resurrectioni ⁊ feria sexta passioni iesu xp̃i Sic dies sabbati dedicata est gloriose virgini marie. Et ido in sabbatis diebꝰ que in q̃dragesima occurrũt aliquid de ipsa loq̃mur ad eius gloriã ⁊ honorem T Et nota vt dictũ est diem sabbati v̄gini esse ꝯsecratuz multiplici rõne. Prima qꝛ passio sanctoꝝ ꝯsueuit ĩ aliquo die celebrari beata aũt virgo ⁊ si nõ passa fuit martiriũ carnis passa est tamẽ martiriũ mẽtis. juxta illud Luc. 2. Tuam ipsiꝰ animã ꝑtransiuit gladiꝰ ⁊ illud martiriũ fuit in ea ꝯtinuatum in tota feria sexta ⁊ in toto sabbato sequenti. Sexta aũt feria dedicata ẽ martirio filij ⁊ ido sequens sabbatũ dedicari debuit martirio matris. Secũda ratio est qꝛ sicut in die sabbati deꝰ requieuit ab omni ope suo sic xp̃us intrans in marie virginis vterũ requieuit ⁊ venit in eius ventrem ⁊ mentẽ In nullo eñ alio spũs sanctꝰ plenã req̃em habuit nisi in xp̃o ⁊ in virgine beata qꝛ in alijs sanctis habuit aliq̃d repugnans saltem peccatũ veniale. In xp̃o aũt et in virgine nihil repugnans inuenit ⁊ ideo ꝑfecte ibi req̃euit.

3a ratio est qꝛ sicut deꝰ diẽ sabbati bene dixit sic beata v̄go fuit ab oĩbꝰ bñdicta. A deo q̃ ipam elegit scz pr̃ in filiã filiꝰ in matrẽ spũssanctꝰ in sponsã Et ab angelo q̃ eam salutauit. Et a toto mũdo q̃ eã venerat ⁊ laudat. Quarta ratio est qꝛ in die sabbati tota fides perijt ⁊ in sola v̄gine remansit ⁊ ido merito hec dies sibi dedicata fuit. Quĩta ratio qꝛ sabbatũ est mediũ inter diem gaudiosũ id est diẽ domicam ⁊ penosum id est feriã sextam Sic ⁊ ipsa est mediatrix int̃ deũ ⁊ hoĩem. Et in q̃ntũ ipa glosa v̄go maria est mediatrix int̃ deũ ⁊ hoĩem tũc assil'at aurore soli et lune Cañ. 6. Que est ista q̃ ꝓgredit q̃si aurora ꝯsurgẽs pulcra vt luna. Prĩo g̃ assimilat aurore qꝛ sic aurora est mediũ int̃ diẽ ⁊ noctẽ sic ⁊ ipa int̃ deũ et pctõrem. Scdo assil'at lune Sicut eñ luna p̃mo lucet in nocte. scdo est vicina t̃re. 3o habet virtutẽ ⁊ efficaciam sup mare Sic ⁊ ipsa pctõribꝰ lucet Dando eis lumẽ gr̃e sue ⁊ ẽ eis vicina cito eis succurrẽdo ꝑ effectũ mĩe et oñdit suam v̄tutẽ sup afflictos ⁊ amaricatos dando eis dulcedinẽ ꝯsolationis sue. 3o assil'at soli Nã sic sol habz tres planetas supiores ⁊ tres inferiores et ipe est ĩ medio ꝯstitutꝰ sic et ipa habz sup se tres int̃nite ꝑsonas ⁊ infra se tres statꝰ saluãdoꝝ scz. v̄ginũ viduaꝝ ⁊ ꝯiugatoꝝ q̃s tres statꝰ ipa in medio exñs recõciliat btissime ⁊ sũme t̃nitati Ex iaz dictis elicit ꝙ merito q̃libet hõ debz honorẽ singularẽ in sabbat exhibere v̄gini marie aut orando aut elemosinã dando aut lumĩa accendẽdo aut offerẽdo aut eccl'iaz ipsiꝰ visitãdo qꝛ hoc est btẽ v̄gini multũ acceptũ et gratũ et ipsi hoĩ multũ utile ⁊ salutiferum

Vltimo exemplũ

De latrone q̃ jeiunauit sabbatũ quõ pꝰ collationẽ jussit eũ btã v̄go maria sepelire tanq̃z suũ singularẽ capellanũ.

Ota exemplũ in q̃ ꝯgnoscere poteris qũo btã v̄go maria subuenit

homini in morte. ⁊ q̄uare merito sabbatis dieb⁹ gl'osa v̄go a q̄libet hoīe deuote est venerāda Legit̄ ī dyal'. cesarij. ꝙ in vicinia ciuit⁹ Tridētine silua est. in q̄ latro noīatissim⁹ v̄sabat̄ a q̄ ml'ti dep̄dabant̄ Et q̄ se defendere voluerūt nec potuerūt occidebant̄. Hic cū die q̄dā monachum quēdā ordinis p̄dicatoꝝ obuiū h̄ret. sperās ꝙ pecuniā h̄ret ⁊ ꝑtaret ait. Nisi voluntarie me seq̄ris occidā te. Quē cū monach⁹ seq̄ret̄. ⁊ q̄reret in via q̄s essz vel q̄d opis h̄ret. rn̄dit Ego sū ille famos⁹ latro nomē suū exp̄mens Cui cū mōch⁹ diceret. Jā incipit⁹ canescere ⁊ nō timetis ꝑiculū aīe vr̄e. rn̄dit Nō pl⁹ q̄z pecus. et tacuit mōch⁹ Veniēs aūt in spelūcā illi⁹ ait intra se Si possē hunc hoīez ꝯuertere magnū p̄starē deo obseq̄ū Dixitqz ad latronē. Si licz mihi aliq̄d int̄rogare vos. Rn̄dit ille. licz. Monach⁹ subiūxit Qualis extitit vita vr̄a a p̄ncipio. Rn̄dit ille. pessima Qn̄ puer erā cū oīb⁹ socijs meis ꝯtendebā Fact⁹ adolescēs furtis opam dedi. Deiñ in viꝝ ꝓficiēs latrocinia exercui. in q̄b⁹ adeo ꝓfeci vt hodie caput et mgr̄ sim oīm latronū h⁹ ꝓuincie Ad quē mōch⁹ Nūdq̄d nō timetis penas et̄nas huiuscemōi opib⁹ p̄ꝑatas Dicēte illo. d̄ aīa mihi nulla q̄stio ē q̄ꝛ ꝑdita ē Mōchus rn̄dit Quid si possē vobis oñdere viā salut⁹. velletis mihi adq̄escere an nō. ait latro Etiā ꝯsentirē Et ille. Jeiunate vnū diem in ebdomoda in honore sancte dei genitric⁹. ⁊ nullū eodē die ledatis. ⁊ sciatis ꝓ certo ꝙ gr̄am apud filiū ei⁹ obtinebitis. rn̄dit latro. Hoc reuera faciā ⁊ etiā voueo ꝙ nihil eodē die comedā. nullū d̄ p̄dabo. nullū ledā. Elegitqz diē sabbati nihil in illo mali opans. īmo pl'imos de socioꝝ manib⁹ dep̄dādos siue occidendos ob honorē b̄tē Marie v̄ginis eripuit Eodē tp̄e tridentū ꝑ circūitū ab hostib⁹ infestabat̄. ⁊ exūtes satellites ciuitat⁹ cū hostes die sabbati inseq̄rent̄ iā dictū latronē inermē ꝓpter sabbatū cū ceteris ceperūt. Et cū esset fortissim⁹ nō se defendebat cū capet̄ nō se excusabat. nec loqui voluit int̄rogat⁹ cū duceret̄ Veniēsqz in ciuitatē mox vt ꝯgnit⁹ ē. patibulo ad iudicat⁹ est. Nutu tñ vt credit̄ b̄tē v̄ginis marie sup̄ pulcritudīe corꝑis ei⁹ iudices moti in h̄ ꝯuenert̄. vt ꝓuīcia abiurata viueret Qd̄ cū ille abnegaret ⁊ diceret Nō faciā. Meli⁹ est em̄ vt h̄ pctā mea luā q̄z in futo Rn̄derūt. Sine tñ vt decolleris. nō curo inq̄t q̄lis sit pena dūmō occidar Et illi. Vis vt tibi vocet̄ sacerdos. rn̄dit Nō est nccē Oēs em̄ xp̄iani estis. omīb⁹ vobis pctā mea q̄ vnq̄z in hac p̄nti vita ꝯmisi ꝯfiteor Qd̄ cū fecissz cū multa ꝯtritōne. nihil se vnq̄z boni fecisse testabat̄ p̄ter illud ieiuniū qd̄ a mōcho didicerat. Sicqz extra ciuitē duct⁹ decollat⁹ ē. ⁊ in eodē loco sepult⁹. Nocte eadem vigiles portaꝝ circa ei⁹ tumulū luminaria celit⁹ emissa vider̄t Quīqz em̄ matrone corp⁹ ei⁹ effodiētes ⁊ caput corꝑi adaptantes posuerūt in feretro mire texture purpura supposita Ex q̄bus q̄tuor singl'as candelas ardētes in manib⁹ h̄ntes ꝑ q̄tuor ꝑtes feretꝝ tollētes. q̄nta que clarissima erat oīm cū candela seq̄nte ad portā ciuitatis vsqz vener̄t. corp⁹ ibi deponētes Custodes itaqz ista vidētes timuer̄t putātes esse fātasma Quib⁹ vna illaꝝ dicebat: Dicite ep̄o vr̄o vt capellanū meū a vobis decollatū in tali loco ecc̄ie honorifice ⁊ reuerēt̄ sepeliat. minas addens si negligeret ⁊ noīauit se esse mariā Mane aūt cū hec ep̄o nūciata essent. ep̄s cū clero ⁊ ppl'o exiens. purpurā deposuit. caput p̄cisum corꝑi vnitū videns expauit. texturāqz purpureā hūanū artificiū excedentē admirās. relat⁹ credidit. hoīezqz cū timore ⁊ honore maxīo nō vt latronē sz vt xp̄i martirē in loco designato sepeliuit. Ab illo q̄ tēpe vsqz hodie vix aliq̄s adult⁹ inuenit̄ in illa ꝓuīcia q̄ ei⁹ exēplo diē sabbati in honore dñe nr̄e nō ieiunet

Dominica Jnuocauit.
Sermo Quintus

Vm ieiunasz

40. diebꝰ ⁊ 40. noctibꝰ postea esurijt VBar. 4. VBar. j. Lu. 4. In ewão hodierno Xp̃c ieiunauit nobis in doctrinã ⁊ exemplũ. qꝛ ſm Gregoꝛiũ Dis xp̃i actio nr̃a est instructio Jdeo sic ipse ieiunauit. nos ieiunare debẽꝰ Vñ in psenti ſmõc tria sunt dicenda. ꝓmo de ieiunio. ſcõo quõ xp̃c esurijt. ɜo de tentationibꝰ.

Quantũ ad ꝓmũ sciendũ ꝙ arciꝰ ieiunium p annũ est ieiuniũ q̃dragesime. Nã istud ieiuniũ est decima ps tpis Nam sic decimã damꝰ vereb⁹ sic ⁊ de tempe ⁊ de coꝛpe VJstã rõnẽ signat sanctꝰ Gregoꝰ in omel. hodierna dicẽs. A pã dñica q̃dragesime vsqꝫ ad pascha sex ebdomade sinũt q̃rũ dies. 42. sunt ex q̃bꝰ dum sex dies dñicales in abstinẽcia subtrabũt. ɜ6. dies remanẽt. Dũ aũt p tricẽtos ⁊ sexaginta sex dies annus ducit q̃si anni nr̃i decimã damꝰ Vñ si hõ p totuz annũ sibi vixit mõ illo sacratissimo tẽpe debꝫ deo viuere decimã tpis soluendo. Vñ bꝛ in decretis. Decimã anni damꝰ q̃ dragesimã ieiunãdo ꝺ ꝓse. dis. 5. q̃dragesima Nã deꝰ nouẽ tpa anni nobis reliq̃t ſz decimã sibi retinuit. Vñ totũ tempus illud q̃dragesime in fuicio dei cũ deuotõne p̃cerer ſ tpibꝰ anni expendẽdũ est Vñ leo papa Pax alio tpe religiosꝰ mõstrat q̃ in illis diebꝰ nõ religiosioꝛ inuenit

X Scõo queritVn peccet moꝛtaliter q̃ transgredit ieiuniũ q̃dragesime vel aliq̃ aliud ieiuniũ q̃ cadit sub p̃cepto ecclesie Rñdi si q̃s scienꝫ ⁊ sine cã ⁊ exꝓtẽptu trãsgredit ieiuniũ ecclie peccat moꝛtaliter. Ex q̃ ptz ꝙ illi piculose stant q̃ non ieiunãt angariã sic aliq̃ qui raro ieiunant sabbatũ ⁊ vigilias apl̃oꝝ Joh. baptiste Laurẽcij ⁊ etiã ipam q̃dragesimã sed de facili ⁊ q̃si ex nulla cã soluũt ieiunia ecclie Cõtra q̃s bꝛ in decretis Jeiunia ecclie nullus soluat sine necẽte. de ꝓse. dis. 5. Jeiunia Seꝰ é de illis q̃ sunt infirmi debiles ⁊ senes vel etiã mulieres p̃gnãtes ⁊ lactantes pueros ⁊ etiã in puerpio exñs qꝛ si necẽcitas coꝛpalis debilit ſ impedit eas tales nõ tenent ieiunare ſz pñt in recõpẽsam oꝛare vel elemosinã dare. Vñ in decretis. Jeiunia ex cã redimũt dis. 82. preſbit ⁊c. Y 3o queritA q̃bꝰ ieiunãtes debẽt abstinere. Rñdt ſm btm̃ Tho. 22. q. j47. Jeiuniõ q̃dragesimali inꝺicũt vniuersaliꝫ oua ⁊ oĩa lacticinia Jn alijs aũt ieiunijs sũt diuerse ꝓsuetudies q̃s ſz q̃s qz obſuare debet ſm moꝛes eoꝝ inꝺ q̃s ꝓuersas dis. 76. c. vtinã. Ex iã dictis patz ꝙ illi piculose stãt q̃ in q̃dragesima ꝓmẽdũt oua ⁊ lacticinia ex mala ꝓsuetudine sine oĩ causa ⁊ rõne cũ bene possent bꝛe oleũ ⁊ etiã bñ vti de oleo ſz nolũt coꝛpꝰ grauare nec curãt p̃cepto eccie obedire quõ tales ꝓfitent ⁊ quõ cũ secura ꝓscia pñt ad sacm̃ eucarjstie accedere ⁊c.

ɜ Quarto q̃rit. q̃d sit deꝓfectiõibꝰ ⁊ electuarijs. vtꝝ p ß soluat ieiuniũ. Rñdt ſm btm̃ Tho. ꝙ p ꝓfectões ⁊ electuaria nõ soluũt ieiunia sic nec p alias medicias nisi quis eas in fraudẽ sumeret in magna q̃ntite p moꝺ cibi. Ocoꝛdat Innoc. papa Hocattẽdere deberẽt illi q̃ qñz dimidiã semellã vel dimidiũ allec p collatiõe comedũt vel etiã in tm̃ replẽt se ꝓfectiõibꝰ vel spẽbꝰ qõ nimiũ est Et tales aut ip̃m ieiuniũ soluũt vl admiñ ꝓmiũ sibi mĩnuũt qꝛ q̃nto plꝰ ꝓmedũt tãto miꝰ ieiunãt A

Quãtuz ad secun

dã ptẽ illiꝰ ſmõis sciendũ ꝙ post q̃z xp̃c ieiunauit postea esurijt Jn ß aũt ꝙ xp̃us 40. diebꝰ ⁊. 40. noctibꝰ ieiunauit oñdit fuisse oꝑs deꝰ in ß ꝙ esurijt oñdit fuisse hõ infirmꝰ. Legit ãt xp̃m q̃tuoꝛ vicibꝰ esurisse Prima vice pꝰ q̃z ieiunauit 40. diebus ⁊ 40. noctibꝰ tunc esurijt q̃ nõ habuit ad ꝓmedendũ nisi lapides sic hic. lapis est durꝰ frigidꝰ ⁊ siccꝰ. Per lapides igit intelligũt hoĩes duri q̃ nõ pñt ad penitenciã frangi hoĩes frigidi qui nõ pñt igni diuini amoꝛis inflamari hoĩes sicci ⁊ aridi q̃ nõ pñt roꝛe dine gr̃e hũectari

tales nō possunt incorpari a xp̄o Scdo esurijt cū exiuit a bethania cū duodecim ⁊ vidit vicū a lōge Math. xj. ⁊ tunc nō habuit ad ꝯmedendū nisi folia. Sic em̄ xp̄c nō ꝯmedit lapides. i. corda dura sic nec ꝯmedit folia. i. v̄bosos q̄ dicūt ⁊ nō faciunt 3o esuriuit in cruce ⁊ tūc habuit fel ⁊ acetū p̄s. 68. Dederūt in escā meaz fel ꝛc̄. Mt. 27. Et dederunt ei vinū bibere cū felle mixtū. Et cū gustasset noluit bibere Sic nō vult hr̄e iracūdos inuidiosos. Quarto xꝰ q̄tidie esurit nr̄az scz ꝯuersiōz ⁊ salutē istū cibū xp̄c valde desiderat Vñ Crisꝰ. Sic ꝯcupiscibile ē nobis ꝯmedere sic xp̄o saluare. Et in signū hꝰ xp̄c illū cibū hostiatī mēdicat. Apoz. 3. Ecce sto ad ostiū ⁊ pulso si q̄s appuerit mihi iannaz intrabo ad illū ⁊ cenabo cū illo ⁊ ip̄e mecū In ista aūt cena hō debet ponere tria fercula scz ꝯtritōz ꝯfessiōz ⁊ satisfactōz Et bonū est in p̄no q̄drageſime cōfessiōz facere. vñ Jacobꝰ januēꝰ. Plꝰ em̄ valēt electe orōnes ⁊ ieiunia vniꝰ diei facta in pnīa q̄m centū ānoꝝ in pctō mortali exhibita. Deꝰ aūt ponit tria fercula scz. remissionē culpe. collatōz gr̄e ⁊ ꝓmissiōz glorie B

Quātuz ad terciā

ptē illiꝰ ꝑmōis sciendū. ꝙ xp̄c statim pꝰ baptismū tentatꝰ est vt nobis insinuat ꝙ baptizat ⁊ bonis hoībꝰ grauis tentatō instat Greꝰ. Illos pulsare negligit q̄s se q̄eto iure possidere facit. Vñ etiaz d̄r in decretis p̄cipue ⁊ statim a pctō mūdi sustinēt dyaboli tentatōnes. De pe. dis. 2. Opponit. xp̄c aūt ip̄as tentatiōes vicit a suis p̄ncipijs eis obuiādo Nā mox qñ diabolꝰ tentatōes inserebat xp̄c eas repellebat. Sic ⁊ hō mox cū dyaboli suggestiōes senserit eas in suo initio debet repellere Nā vt dicit Hieroꝰ. Lubricꝰ est serpens antiquꝰ ⁊ nisi capite teneat totꝰ statim illabit Mō loquēdo de tentatiobꝰ. Querit p̄o q̄d sit tentatio Rñt ꝑm sctm̄ Tho. de aq̄no. Tentatio est motus vel actꝰ natꝰ inclinare volentē ad aliq̄d illicitū Job. 7. Milicia est vita hoīs sup terrā. Bern̄. sup p̄s. Qui habitat Nemo in carne p̄t viuere sine tentatōne ⁊ q̄ ab vna liberat mox expectat alterā Chrisꝰ. sup Mat. Impossibile est hūanā nāz nō tentari. Scdo q̄rit. Vñ demō sūpserit occasionē nos tentandi Rñdz cassia. in collo. Ex inuidia Cū em̄ ꝓpter supbiā de celo exclusus esset ⁊ agnosceret hoīem illuc ventuꝝ in locū quem ipse ꝑdidit stimulatꝰ inuidia tentauit p̄mos ꝑentes ī ꝑadiso Sap̄. 2. Inuidia dyaboli mors intrauit in orbē Sic adhuc eadē de cā tentat nos hoīes in mundo exñs ⁊ bonos plusq̄z malos Vtꝝ demōes pñt intueri cogitatōes cordiū ꝛc̄. L Rñt ꝑm Cassi. in coll. Nō qꝛ solꝰ deꝰ est scrutator cordiū sz tñ vident eas ⁊ ꝯgnoscūt cogitatōes cordis ex nr̄is dispositōibꝰ v̄bis aut studijs ad q̄ nos ꝓpensiꝰ vidēt inclinari. Vñ cogitatōes nō ꝓdeūtes nulloꝰ videre queūt. Vꝝ demōes tātā vim habeāt tentandi sic olim. Rñdet ibid̄ ꝙ nō Olim paucissimi in heremo ꝯmorari poterāt nimia ferocitate detriti Etiā cū int̄ decē q̄sdā vicissim vigilare ⁊ orare opteret ꝓpter visibilia fantasmata demonū. Sz iā ꝓpter diligenciā hoīm aut ꝓpter crucē ī eccīa laciꝰ p̄dicatā mīꝰ infestamꝛ D Vtꝝ tentare possint cū voluerint Rñt ibid̄ ꝙ nō vt ptz in btō Job quē nō poterat dyabolꝰ tentare nisi licēciatus. īmo vt hēt Mt. 8. ꝙ nec porcos intrare potuert nisi xp̄o ānuēte. Vtꝝ incipiētes ⁊ ꝓficiētes vnꝰ tentet spūs Rñt ibidē ꝙ nō Nā ferocitas d̄seuiēdi ⁊ fortitudo in eis dr̄nt Vñ ipotētōres spūs īꝑfctōribꝰ accomodēt ⁊ ꝓ ꝯpatiōe viriū ac ꝓfectꝰ aī difficultas vexatōis auget. vñ aplꝰ. j. Coꝝ. jo. Fidelis est deꝰ q̄ nō pacieť vos tentari sup id q̄d potestis. Vtꝝ demōes dolorē reportāt qñ vincant ab homībꝰ Rñt ibid̄ ꝙ sic Vñ victi ꝯfundāt Et de h̄ d̄r in p̄s jr. Illumīa oclos me. ne vn. ob dor. Hiere. j7. Confundant q̄ me ꝑsequūt

& nō ꝓfūdar ego paueſcāt illi & nō pauescar ego. Vtꝝ demō ſemel ſupatꝰ tentet denuo Tho. pā pte. q. j. Quidā dicūt ꝙ demon ſemel ſupatꝰ nullū hoīem de ceto tentare ꝑt nec de eodē nec de alio pctō. Quidā āt dicūt ꝙ ꝑt alios tentare ſz nō eundē & ꝑbabiliꝰ ōrſi tū intelligaꝫ vſqz ad aliqō tpꝰ. vñ Luc. 4. Dicit ꝙ ꝓſūta ta omi tentatōne dyabolꝰ receſſit a xp̄o vſqz ad tpꝰ Vtꝝ vnꝰ demon oībꝰ vicijs tentet Rūt Laſ. nō Sz q̄dam delectant & tentant boīes cū ſupbia alij cū luxuria alij cū auaricia alij cū ira & inuidia. Vltimo eſt ſcienꝺ ꝙ q̄cūqz q̄s reſiſtit tentatōibꝰ demonū totiēs mereꝫ coronā vite eterne. vñ Bern̄. Quotiens reſiſter| toties coronaberis

Vltimo exemplū

De iuuene qui meruit ſeptē coronas.

Xemplū legiꝺ in vitaſpatꝝ. ꝙ q̄ dā ſenex ſedēs in ptibꝰ Thebaydis in ſpelūca vna hēbat vnū diſcipulū ꝓbatū. Cōſuetudo āt erat ſeni docere diſcipulū veſpe q̄ erant ꝓfutura Et pꝰ āmonitōz dabat ei bñdictōz & dimittebat cū dormire Cōtigit āt ꝙ q̄dā religioſi veniret ad ſenē Et cū eos ꝓſolatꝰ fuiſſet & inſtruxiſſz dimiſit eos. Et receſſerūt Deiū cepit exhortari & admonere diſcipulū ſicē ſp faciebat veſpe. Et cū loqueret ſenex ſomno grauatꝰ ē & ſubito obdormiuit. Frater āt ſuſtinebat donec euigilaret & daret ei ſm ꝓſuetudinē bñdictōnē Cū ḡ non euigilaret p aliq̄s horas. tentatꝰ ē diſcipul⁹ cū eo ſedēs cogitationū ſuaruz moleſtia recedere & dormire. Qui extorq̄s ſibi vim reſtitit cogitatōni ſue & ſedit Cūqz iterꝝ vigeret a cogitatōe ſua vt iret & reqeſcerz. nō diſceſſit pꝰq̄z dimitteret Qō factū ē ſepties & dyabolo ſepties reſtitit Et ecce media nocte tranſacta euigilauit ſenex & iuuenē inuenit aſſidētē ꝓpe ſe. dixit ei. Vſqz mō nō receſſiſti fili Et ille rñdit. Nō receſſi pr̄ q. nō me dimiſeras Cur ſenex dixit. Cur me nō exꝓgeta ciebas. Et ille rñdit. Non fui auſus ne aliquā iniuriā tibi incuterē. Exurgēs aūt ſenex & faciens horas ꝓſuetas. & dicit| matutinis dimiſit diſcipulū Senex aūt cū ſederet ſolꝰ. factꝰ eſt in exceſſu mētis & vidit q̄ndā monſtrantē ſibi gl'oſum locū & ſedē in eo & ſup ſedē ſeptē coronas Et interrogauit ſenex eū q̄ ſibi ꝺ mōſtrauit dicñe cuiꝰ ſūt hec Et dictū eſt ei Diſcipuli tui ſunt Locū q̄dem & ſedē illā ꝓ uerſione magna accepit. has aūt ſeptem coronas nocte iſta ꝓmeruit. Hec aūt audiēs ſenex exterruit & admiratꝰ eſt nimis & vocauit diſcipulū dicēs ei Dic mihi q̄d feciſti nocte iſta. Rñdit crede mihi pr̄ q. nihil feci. Sperās aūt ſenex ꝙ ꝑ hūilitate nō ꝓfiteret. dixit ei In veritate nō indulgeo tibi niſi mihi dixeris q̄d feceris aut q̄d cogitaueris ac nocte Ille vo cū nihil ſibi eſſz ꝓſciꝰ q̄d diceret dubitabat. Et cū ſenex ab eo extorqueret dixit ei. Nihil aliud feci niſi ꝙ ſepties cogitaui & impugnatꝰ ſum a cogitatōe mea vt diſcederez & dormirē anteq̄z me dimitteres. Sz q̄a te dimiſſꝰ nō fuerā nō receſſi. ſz ſuſtinebā te pr̄ mi donec euigilares & dares mihi ſm ꝓſuetudinē bñdictōz. Audiens ꝺ ſenex intellexit ꝙ q̄tiēs reſiſtebat cogitationi ſue totiēs coronā meruit a deo

Feria ſecunda poſt Jnuocauit.

Sermo Sextus

Burui et nō

dediſtis mihi manducare. ſitiui & nō dediſtis mihi bibere. Jta habeꝫ Mat. 25 Originaliter & in hodierno euāgelio tranſſumptie: ſic dicit btūs Augꝰ Si aliquis eſſz q̄ de tota ſcriptura ſacra nihil aliud ſciret niſi ſolūmō iſtā lectiōez pñtē ꝺ ſolū ſufficeret ad ſalutē q̄ibi ꝓtinēt ꝛ̄merita & demerita p̄mia & ſupplicia bonoꝝ & maloꝝ Vñ in pñti ſm̄ōe tria ſunt dicenda. Primo de extremo iudicio Scō de articul' paſſiōis xp̄i. Jo de ptritōne cū vno exemplō Quātū ad p̄mū ſcilicet de extremo iudicio dicit Beatus

hieronim⁹ Siue dormio siue vigilo siue aliq̄d aliō facio semp̄ illa vox nouissime tube sonat in aurib⁹ meis Surgite mortui ⁊ venite ad iudiciū Hoc iudiciū timere debem⁹ ꝓpter districtā rōem quā ibi reddituri sum⁹. E Prio reddit̄i sum⁹ rōem de cogitatōibus Sap̄. j. De cogitatōibus impij interrogatō erit Itē reddituri sumus rōez de oībus v̄bis Mat. jr. De oī v̄bo ocioso ꝛc̄ Et tal' tīor iudicij debet esse custos lingue nr̄e ne loquatur verba nociua detractoria adulatoria iuratoria ⁊ scurrilia Itē reddituri sumus rōem de oībus opibus nr̄is qua intentō ne facta sunt Ecc̄s. jr. Cuncta q̄ faciūt adducet dn̄s in iudiciū Lu. j6. Redde rōez villicatōis tue Quasi diceret. redde rōez de oī gressu quo vnquā pedib⁹ tuis ambulasti. de tactu q̄z tuis manibus ꝑpetrasti ⁊ de oībus opibus tuis q̄ cū corpe tuo ꝑfecisti et sic de alijs Itē quilibz redditurus est rōem de rebus tp̄alibus scz qūo lucratus sit qūo expendit ⁊ qūo p⁹ se reliquit Itē de tempe Bern̄. Omē tēpus nobis impensum a nobis exigetur qūo sit expensum Itē de statu et de officio nostro reddituri sumus rōz sic̄ vxorati de mr̄imonio sil'r vidue ⁊ v̄gines similiter ⁊ mechanici de suis artificijs vt sutor de sutoria sartor de sartoria Itē reddituri sumus rōnem de sex opibus mie. Tunc dicet illis qui a dextris erunt qui hic paupibus misericordes fuerūt Esuriui et dedistis mihi manducare Sitiui et dedistis mihi bibere. hospes erā ꝛc̄ Venite benedicti. Sed illis a sinistris dicet q̄ hic paupibus misericordes nō fuerunt: Ite maledicti ꝛc̄. F

Quātū ad secūdā

ꝑtem illius s̄monis incipiendo de articulis passionis xp̄i Sciendū est q̄ si nos omīa que xp̄c in mūdo passus est vellemus enarrare innūerabilia vtiqz eēnt et si singula scribēnt̄ totus mundus capere nō posset eos qui scribendi essent libros

Vn̄ iohēs dicit in fine euāgelij sui presertim cum tota vita xp̄i in terris passio fuit nec mir̄ cū etiā tota vita cuiuslibet xp̄iani hominis si scd̄m euangeliū viuat crux atqz martiriū sit vt dic̄ Aug⁹ Quā tomagis hoc de xp̄o inspice qūo paup natus sit qui nec domiciliū nec vestes sz in vili diuersorio natus. in p̄sepe super feno exiguo ante bruta aīalia reclinatus pannis vilibus inuolutus. octauo die circūcisus iam ꝓ nobis sanguinē suū fundere cepit deniqz ꝑsecutōem herodis fugiens in egiptū deportat⁹ et inde denuo rediens ꝑ totā puericiā ⁊ adolescentiaz suam a ꝑentibus nō dubiū quin in magna paup̄tate educatus fuit De hinc adueniente tp̄e ostensiōis sue inspice qūo ieiunio 40. dier̄ ꝯtinuato maceratus fuit Et quātas tunc a dyabolo tentatōes sustinuit quātas etiā iniurias et ꝯtumelias a iudeis passus est Nūc dicētib⁹ ip̄m a demone obsessum nūc samaritanū nūc voratorē carniū ⁊ potatorē vini. nūc blasphemū. nūc seductorē ppl'i ⁊ alia multa blasphemātes dicebant in eū ⁊ insup̄ ad facta iniuriosa sepe ꝓcedere attentabāt nunc volētes eum lapidare. nūc de montis sup̄cilio p̄cipitare Inspiciamus etiā cum quāto labore vixit qr tota die erat p̄dicans in templo ⁊ sinagogis de ciuitate in ciuitatē de terra in terrā ābulauit in oratōe sepe ꝑnoctauit Infirmos multos curauit. obsessos a d̄mone liberauit mortuos suscitauit. esuriētes pauit. Et insup̄ in his omībus nature legi subiectus fame siti frigore estui ventis ymbribus vigilijs ieiunijs ceterisqz infirmitatibus hoīs absqz tn̄ pctō expositus fuit Ecce qūo tota vita sua in laboribus ⁊ passiōibus fuit Sed omībus illis obmissis passionē xp̄i incipiemus ab eo loco vbi johēs passionē xp̄i inchoat G

Egressus iesus cū discipul' suis transtorrentē cedron Et etiā oīm q̄ttuor euāgelistar̄ dicta de ea passione ꝛc̄. sil' ad seriē historie ꝯtexendo nec etiā intentōis

mee circa singula gesta historie imorari
sed circa illa p̄cipue i quibus singul' xp̄c
aliq̄d notabilit' pass⁹ fuit que oīa ad 33.
articulos reducunt' q̄muis plage vulne-
rū xp̄i fuerūt multo plēs fuerūt quippe
5475. vt habet' ex reuelatōe facta aliqui
bus deuotis p̄sonis accipiēdo quālibet
plagā flagellatōnis ꝓ vna vulneꝝ pun
ctura. cuiuslibꝫ spine ꝓ vulnere vno Vñ
q̄cūqꝫ q̄tidie dixerit. 15. pr̄ nr̄ in meōriā
passiōis xp̄i ꝑ vnū annū hic ꝯpleto āno
cuilibet vulneꝝ dixit vnū pater nr̄ ita ꝙ
tot sunt vulnera quot sunt dies in quide
cim ānis ⁊ ind' resultat nūerus p̄tact⁹ q̄
quid' oro multū efficax ꝑhibet' Sed nos
ad pñs flagellatōeꝫ totā accipiem⁹ pro
vno articulo ⁊ oīm spinaꝝ puncturas
ꝓ vno articulo ⁊ hoc mō oēs ꝑtes pas
sionis xp̄i reducunt' in 33. articl'os ſm ꝙ
xp̄c 33. ānis vixit in mundo Prim⁹
articulus dñice passiōis est. pauoris et
tristicie assumptō Nam vt dicit aug. Ce
na dñi facta ⁊ pedū lōtione celebrata ter
minato sermone p̄claro quē postcenaꝫ
ad discipulos fecit adiuncta oratōe ad
patrē iohēs passionē suam sic exorsus ē
Egressus iesus cū discipul' suis trās
torrentē cedron venit in villā mont[ſ] oli
ueti que dicit' getsemani et erat ibi ort⁹
quē introiuit ip̄e et discipuli eius Et ait
illis Sedete hic donec vadā illuc et orē
Vos qꝫ orate vt nō intretis intentatōꝫ
Et assumpto petro ⁊ duob⁹ filijs zebe-
dei scꝫ iacobū ⁊ iohēm secretōrib⁹ q̄ eū
viderant in monte gl'iaꝫ ei⁹ transfor̄are
Cepit ꝯtristari ⁊ mestus esse Marc⁹ dit
pauere ⁊ tedere ⁊ in id' redit Tunc ait il-
lis tristis est anīa mea vsqꝫ ad mortem
hic primus punct⁹ passiōis xp̄i est vicꝫ
pauor ⁊ tristicia quā ꝓ nobis est passus
Assumpsit aūt istam tristiciā ꝓpter tria
Primū ſm hieronimū vt veritatē as
sumpti homīs ꝓbaret Naturale est em̄
hominē timere mortem. Quia vt dicit
damascenus Est timor naturalis anime
nolenti diuidi a corpore Unde ip̄e chri-
stus naturaliter abhorruit mortē et pe-
nas acerbissimas quas p̄sciuit se passu-
rū Et sic ꝓpter infirma mēbra tristat⁹
est Scd̄o ꝓpter infelicissimū iudam et
etiā scandalum omniū discipuloꝝ Ter
cio ideo quia p̄sciuit ꝙ tā acerbe passiōes
sue ⁊ mors amarissima in multis adhc
miseris ⁊ obstinatis peccatorib⁹ frustra
ri deberet Ex hoc articl'o habemus
tria documenta Primū documentuꝫ
vt eius exemplo discamus non despera
re si aliquādo nobis subripiat tristicia ti
mor vel pusillañitas in obsequio d̄ino
Unde aug⁹. Moriturus ꝯtristatus est
christus vt doceret mr̄es suos non de-
sperare debere si in hora passionis surri
piat tristicia quā tñ vincant Scd̄m
documentū vt nos ꝯtristaremus ꝓxis
nostris in necessitatibus eoꝝ sicut xp̄c
tristatus fuit pro nobis membris suis
vt nostras tristicias in se vinceret sicut
et nostram mortem sua morte destruxit
Unde Ambro. Debuit inquit xp̄c tristi
ciam meā suscipere vt eā vinceret Et cō
tristatō debet fieri in caritate fraterna q̄
ꝓximum diligimus sicut nos ip̄os q̄a
sumus inuicē membra et christus est ca
put Gregori⁹. Non aliter redemptoris
membra efficimur nisi adherēdo ⁊ ꝯpa
ciendo proximo Idē Gregori⁹ in mora
libus li. 23. Tanto em̄ vnus quisqꝫ perfe-
ctior est q̄nto perfectius alienos dolo-
res sentit. h Terciū documentū
vt omnes tristicias tribulatōes penas
et infirmitates paciēter sustineam⁹ ⁊ si
petamus ab eis liberari sicut fecit xp̄c q̄
dixit Pater si possibile est transeat a me
calix iste. verūtamē non sicut ego volo
sed sic tu semp tñ ꝯmittamus volunta-
ti diuine ac per hoc eas quasi in cor xp̄i
reponam⁹ et ex hoc nostre tribulatōs ⁊
passiones multū nobilitant' ac per hoc
omnes passiones nostras presertim ta-
liter vt dictum est sibi cōmissas christ⁹
tanquā suas offert deo patri cum multi
plici fructu Nam sicut passio xp̄i in celo

et in terrā infinitū attulit fructū sic ꝛ pe ne nostre ebristo ꝓmisse in vnione passi onis sue tam fructifere erunt vt angelis in celo gl'iam iustis in terra meritū pctō bus veniā ꝛ purgandis aiabus ꝓferāt releuamē Nimirū cum ipe dñs omnia q̄ fiunt suis fidelib⁹ siue bona siue mala si bi reputet facta. iuxta illud Mat. 5. Qō vni ex minimis me. fe. mihi fe. Jtē Lu. x Qui vos recipit me recipit ꝛ q̄ vos sper nit me spernit Jn recogitādo illū articu lū studeat quis seipm ꝓtristari cum ge mitibus ꝓpaciendo xpō de sua tristicia ꝓpter nos assumpta et sic in aliqua per turbatōe fm illam xpi tristiciā viuat vt dictum est. J

Quantū ad terciā

ptem illius fmonis querit quid sit ꝓtri tio. Rūdet fm. b Tho. 4. dis. 17. Cōtri tio est dolor volūtarie assumptus ꝓ pec catis cū ꝓposito ꝓfitendi ꝛ satisfaciēdi

Circa qō queritur Utrū ꝓtritio debe at esse maximus dolor. Rūdet quantū ad interiorem dolorē et displicentiā de bet esse maximus dolor qō per tria ꝓba tur Primo q̄ in nullo debemus habe re tantā ꝓplacentiā sicut in deo mō hoc totum pdit per vnū mortale ꝛ cōtraria ꝓtrarijs curant. Ergo de peccato ꝓmis so maximū dolorē ꝛ displicentiā habere debemus Scō ꝓbatur qñ quis of fendit aliquē dilectū in tantū plus de bet quanto magis eum dilexit sed deū super oīa diligere debemus quē peccan do offendimus ir Tercio ꝓbat cum eñ aliquis aliquā rem perdit tanto plus dolet quanto melior ipsa res est q̄ quis plus dolet de amissione vni⁹ floreni q̄ denarij sed deus est sūmū et infinitū bo num quē peccando offendimus ꝛ pdi dim⁹ Ex quibus sequitur ꝙ dolor ꝓtritō nis quantū ad interiorē displicentiā de bet esse maior omī dolore qui tempalit potest homini accidere etiā si omia tem poralia perderet vel pater vel mater vel vxor vel omnes pueri morerent ꝛ hoc in telligendum est quantū ad interiorē do lorē et displicentiam

Vltimo exēplum

de illa muliere que occidit puerū et tra didit se dyabolo ꝛ negauit xpm

m Vlier quedam que habuit virū valde cōtrariū sibi. si veniebat ō missa. de foro. de taberna semp percutiebat eam. Jlla videns se in arto posita cōsuluit vnam vetulā vt faceret ꝙ vir suus diligeret eam. Jlla ꝓmisit et duxit eam ad horreum. ꝛ vocauit dya bolum. qui statim affuit Cui vetula Jsta femina vult vobis seruire. ita vt faciatis ꝙ vir eius diligat eam Jlle dixit se liben ter facturū. sed oporteret puerū vnicum quē haberꝫ occidere prius qō cū feciſſꝫ re diit ad eum At ille Vnum adhuc faciet scꝫ ꝙ abnegabitis fidem ꝛ omniū sanc torū auxilium. que dixit. Et ego abnego. ꝛ cōmitto me vobis cum aīa et corpo re. Cui ille Modo secura ite domū. Que rediēs leta vir veniens de taberna cepit eam percutere; ꝛ si ante fuit malus postea pessimus. que videns se ꝓfusam fugā ini jit Que dum esset ad vnum miliare ō do mo sua occurrit ei dyabolus in specie vi rī sui et simili habitu ꝛ equo. Cui dixit Et quo tu vadis misera. Jlla respondit. an te vos fugio. Cui dyabolus. Redeas ci to domum. promitto tibi ꝙ vltrius no lo te molestare. et sic ascendit ad eum su per equum. ꝛ putabat eum virum suum esse Qui cum venisset ante domum eua nuit. statim vir veniens cepit percutere illam. Cui illa. Hodie cum auf ugissem a vobis. et vos me de campo reduxistis. hoc non ꝓmisistis mihi. Jlle audiēs ꝙ fugisset ab eo dixit. hoc non erit tibi gra tis. ꝛ cepit eam ꝛ primo percutere ꝙ fe re exalauerat spiritū. Que cum iaceret se miuiua in vulneribus dixit. adducite mi hi confessorem. Cui vir. Modo vult me cōfundere ꝙ dicat. ego occidi eam. ꝛ ꝓ

hibuit ꝙ nullus iret ad sacerdotē pro cō fessione. Illa non cessabat clamare. adducite mihi confessorē. Tandem vnꝰ de familia caute iuit ⁊ vocauit sacerdotem cum corpore christi. ⁊ erat in nocte. qui cum venisset ante domū vir serauit omnia et non permisit sacerdotem ingredi. Qui dum staret ante domū clamauit ad eū illa dicens. Domine saltē per parietē audite me. ⁊ cepit clamare dicēs Domine fateor ꝙ puerū meū occidi ⁊ dyabolo me cōmisi cū anima et corpore. et fidem christi abnegaui. et cū magna contritione emisit spiritū. Et statim iste pius pat̄ pepercit omnibus peccatis suis. et gratiam suam ei reddidit. et animā eius per sanctos angelos in celū deportari fecit Hoc vidit vir et sacerdos ⁊ oēs qui aderant. Et ideo ad istū patrem misericordie oculos cordis leuare debemus.

Feria tercia
post Inuocauit
Sermo Septimus

Domus mea

domus oratōis vocabit̄ Sic originalit̄ scribit̄ Math. xj. c. sed recitatiue in p̄ntis diei euāgelio Jacobus ianuen̄ dicit ꝙ qn̄cunqꝫ dn̄s iesus christus in hierusalē ibat statim ad templū ꝓperabat per hoc nos instruēs vt qn̄cunqꝫ ad aliquē locū imus primo ad ecclesiā pergere debemus Unde in presenti sermone tria sunt dicenda Primo de euangelio Scd̄o de scd̄o articulo passionis iesu christi Tercio de contritione cū vno exemplo Quantū ad primū sciendū ꝙ postquā christus in die palmarū ad templū venit omnes ementes ⁊ vendentes de templo eiecit Sacerdotes eīm ordinauerunt ꝓpter auariciā suā vt in porticu oues ⁊ boues et columbe venderentur ne aliqui ex defectu hostie sacrificia obmitterētur Et si forte aliqui ad emendū. pecuniā non haberent. ordinauerunt vt ibi mummularij eēnt qui eis mūtuarent. xp̄c aūtēm facto flagello de funiculo om̄es istos deiecit Et sic dicit hieronimꝰ ꝙ inter miracl'a que fecit xp̄c istud fuit potissimū vt homo pauper cū tanta potestate vendentes et ementes eiecit mensas mūmularioꝝ cū cathedris vendentiū columbas euertit ⁊ mirū fuit qn̄o istud sustinuerūt Ad qd̄ dicit hieronimus ꝙ de facie christi q̄dā fulgur mirabilis ꝓcedebat qui om̄es in terrorē conuertebat vt sibi ꝯtradicere n̄ audebant Nunquā eīm legimꝰ ꝙ xp̄c tātam vindictā exercuit sicut hic Multa eīm opprobria sepe audiuit multas iniurias sustinuit et nunquā vindictā expecijt nisi modo Et rō est qꝛ alie iiurie erāt sue ꝓprie ⁊ ideo vindicare noluit. Ista aūt erat iniuria p̄ris ⁊ id̄o eā adeo seuere vindicauit vt doceret nos iniurias proprias remittere Iniurias vero dei seuere vindicare Sꝫ ecōuerso fit sepe vt d̄ iniurijs dei nihil curamus et ꝓprias vindicamus

Quātū ad secūdā

ꝑtem illius s̄mōis Sciend̄ ꝙ scd̄s articulus passionis xp̄i est sudoris sanguinei ī terrā defluxio De quo sctūs Lucas dicit ꝙ orante iesu appuit ei angelꝰ ꝯfortans eum ⁊ factꝰ in agonia ꝓlixius orabat. Et factꝰ est sudor eius sic̄ gut. sang. decurrentis in terrā Circa hoc querit̄ ad quid ip̄e dn̄s cū esset deꝰ indiguit creature sb̄sidio R̄ndet̄ ꝙ sic̄ hō factꝰ fuit ꝓ nobis sic ꝓpt̄ nos ꝯfortatꝰ est Itē querit̄ vtꝝ fuit realis ⁊ nālis sanguis xi R̄ndet Beda istas guttas sudoris fuisse veꝝ ⁊ nālem sanguinez de purissima carne xp̄i sed nō nāli m̄ō ꝓfusū qꝛ cōtra naturā est sudare sanguinē. ℞

Querit̄ q̄re xp̄c voluit sudare sanguinē R̄ndet̄ ꝙ ꝓpt̄ tres rōes. Prima est s̄m augm̄ ad designandū ꝙ multus sanguis ꝓpter eū ⁊ fidē fūdendꝰ erat a martiribꝰ ꝑ successū tempis sic̄ ptꝫ ī apl'is ⁊ martiribus vtriusqꝫ sexus qui pꝰ xp̄m

passi sūt Scda rō est ſm glo sā vt to
tū mundū pctis mortuū redimeret ⁊ ad
vitā resuscitaret Jō sudorē suū sanguine
um ad terrā decurrere volebat. Tercia
ratio ꝓpter excessiuū amorē ⁊ ardentis-
simū desideriū q̄ estuauit pati ꝓ nr̄a salu
te Juxta illud qd̄ p̄us dixerat Desiderio
desideraui hoc pa. mā. vo. Ergo etiā di-
xit xp̄c Spūs quidez ꝓmptus est scz ex
amore vt paciar caro aūt infirma Et ind̄
causabit̄ timor passiōis. In illa aūt ago
nia cā supnālis illius sudoris potuit esse
ardor excessiui amoris redūdans de cor
de xp̄i in totū corpus qui suū dissoluebat
humid̄ ⁊ vaporosū sic ec̄ ex vehementia
amoris possibile eēt nāl'r hoīem sudare
Sed ꝙ sudor ille fuit sāguis nālis ꝶ erat
miraculosum. L Ex isto articulo
habent̄ tria documenta. Primū est ꝙ fi
deliter dēm⁹ spare ꝙ scti angeli assistāt
nobis orantibus ꝯfortātes nos in or̄oe
In signū hui⁹ xp̄c ꝯfortatus ē ab ange
lo ⁊ hoc ꝓpter nos vñ Bern̄. Sup cañ.
Angeli psallentib⁹ dignant̄ admistrare
solent Vñ in p̄s. j37. In ꝯspectu angelo
rū psallam tibi Aug⁹. Oratō orāti ē sub
sidiū. deo sacrificiū. demonibus aūt fla-
gellū Bern̄. Quotiens g̊ te grauissimā
ingerē cernis tentatōem ⁊ tribulatōem
tibi vehementius īminere inuoca custo
dem tuū adiutorē tuū nō dormitat neqz
dormit etiā si ad tempus dissimulat Jō
Bern̄. Quid sub tātis custodibus time-
mus q̄ nec supari. nec seduci pñt. fideles
sunt prudētes sūt. potētes sūt. tm̄ sequa
mur eos adheream⁹ eis. ip̄i nō paciunt̄
nos tentari sup̄ q̄m sufferre possumus.

Scd̄m documentū ꝙ nos in agonia
vel in q̄cunqz nec̄itate ꝯstituti dēmus
fugere ad or̄oem ⁊ quanto nec̄itas ma-
ior tanto or̄o debet esse ꝓlixior Und̄ ad
hoc docendū xp̄c factus in agonia ꝓlixi
us orauit Terciū documentū ꝙ nos
in oratōe debemus ita esse intenti ⁊ fer-
uidi vt ex vehementia intentōis ⁊ feruo
re deuotōnis sudemus q̄si sanguinem ꝶ
fit qñ orans tanto ardore deuotōis ac-
cenditur ꝙ ꝓ amore dei si oporteat san-
guinem suū fundere non veret̄. Et si quā
doqz tam vigorosam oratōem effunde
re nō valemus adiūgam⁹ or̄oem nostrā
orationi eius qui est aduocatus noster
apud patrem ⁊ ipse interpellet ꝓ nobis
īmo erit nobiscum Et illa oratō est effica
cissima et deo patri multū accepta q̄ sic
in vnione oratōis iesu christi offert̄. q̄m
efficaces sunt etiam lacrime oratōis que
in recordatōe passionis christi funduntur
patet ex quadam reuelatōe facta cui
dam sc̄te ꝑsone de qua legit̄ ꝙ dñs chri
stus ei apparens in spiritu ait. dico tibi
si quis in recordatōne mee passionis la-
crimas cum deuotōe fuderit suscipe vo
lo ac si ip̄e ꝓ me sit passus VII

Quantu ad terciā

ꝑtem illius ſmonis loquēdo de ꝯtritio
ne Querit̄ vtr̄ in ꝯtritōe requirit̄ maior
dolor de vno pctō q̄m de alio Rñdetur
ſm pe. d̄ tha. 4. di. j7. De pctis in ꝯmūi
inquantū sunt offensa dei debet esse ma-
ior dolor de maiori pctō eo ꝙ habet rōz
maioris doloris. dolor quoqz sensibilis
scz penalitatis ꝯueniēs est vt sit maior.

Scd̄o querit̄ vtr̄ ꝯtritō possit eē ni-
mia Rñdet̄ ſm tho. in 4. di. j7. Dicēdo
ꝙ ꝯtritō ex ꝑte doloris q̄ est in rōe scz di
splicentia peccati inquantum est offensa
dei nō potest esse nimia sicut nc amor ca
caritatis dei Sed quantū ad dolorē sen-
sibilem potest esse nimia sicut etiam ex-
terior corporis afflictio vt ieiunium ⁊ vi
gilie ⁊ hmōi In his em̄ exterioribus ex
ercicijs debet seruari discretio ꝓpter qd̄
dicit̄ Ro. jr. Ratōnabile sit obsequiū ve-
strū Tercio queritur vtr̄ cōtritio pos
sit tollere totum reatum pene Rñdetur
ſm pe. de tha. in 4. di. j7. Contritōis in
tensio potest attendi dupliciter vel ex ꝑ
te caritatis que causat displicentiā pec
cati vel ex parte doloris qui insensitiua
excitatur ⁊ vtroqz modo potest intantū

intendi ꝯtritio ꝙ tota pena r̄mittit̄ Vñ dicit̄ in decretis Contritio pōt esse tāta ꝙ omnē tollit purgatorij penā De pnīa distinctōe .j.

Vltimo exēplum

de scolari qui scripsit peccata sua in cedula

Erat quid̄ iuuenis in studio ꝑisiensi q̄ suggerēte hūani gn̄is inimico talia qued̄ pctā ꝯmiserat que obstante erubescētia nulli hoīm cōfiteri poterat. Cogitās tñ que tormēta malis sunt ꝑata. ⁊ q̄ bonis oñdenda sūt gaudia ꝑennis vite. timēs quotidie iudiciū dei sup se venire int⁹ torquebat̄ r̄mor su ꝯscie. ⁊ foris tabescebat ī corꝑe Quid plura. Tandē miserāte deo ī adolescēte timor ille ꝑuilis verecundiā vicit ⁊ sicut seta filū. sic caritatē in cor eius ⁊ aīam introduxit. Veniensq; ad sctm̄ victorē. ⁊ priorē eiusdē ꝯuentus vocauit q; ꝯfitendi gr̄a aduenisset indicauit. Ille ꝑatus ad tale officiū sicut oēs fratres sunt eiusdē monasterij. statīq; venit in loco d̄putato ad hoc. sedit. p̄missaq; exhortatōe iuuenē ꝯfiteri volentē expectauit. Mira res tantā in hora eadem pius dñs cuius nā bonitas. cui⁹ volūtas ptās ē. c⁹ opus mīa est. cordi eius ꝯtulit ꝯtritōz vt quotiēs ꝯfessionē inciꝑet totiens singultibus intercepta vox interciꝑetur in oculis lacrime. suspiria ī pectore. singultus erāt in gutture Hec vt prior vidit dicebat scolari. Vade scribe pctā tua in cedulā ⁊ defer ad me. Placuit ꝯsiliū iuueni abijt ⁊ scripsit. die altera redijt ⁊ si possz ꝯfiteri iterꝫ tentans vt prius defecit. Et cū nihil ꝓficeret cedulā priori porrexit. legit prior et obstupuit. dixitq; iuueni Nō sufficio tibi solus dare ꝯsiliū. vis oñdā abbati ⁊ licētiauit eū. Venit itaq; prior ad abbatē ⁊ porrexit cedulā ad legendū rē ei ꝑ ordinē exponēs. Quid deinde gestū sit audiāt pctōres ⁊ ꝯsolent̄ d̄sperati Mox vt cartulā ad legendū aperuit totā eius scripturā deletā inuenit. Impletūq; est in eo qd̄ dñs ꝑ Isaiā ꝓphetā dicit Delebo vt nubē iniq̄tates tuas ⁊ vt nebulā pctā tua Et ait abbas priori Quid legā in cedula ista. q; nihil in ea scriptū est Hec vt p̄or audiuit. cedulā simul cum abbate inspexit. dixitq; ad illū Sciat ꝓ certo paternitas vr̄a sup̄dictū iuuenē in hac cedula scripsisse pctā. ⁊ cū a me fuisset lecta vobis etiā donaui legēdā Sed video ꝙ misericors de⁹ q̄ maximā illi⁹ iuuenis ꝯtritōem attendit. culpam eius sufficiēter punitā iuste deleuit Deletio em̄ scripti absolutōnem significat totius peccati Et vocantes scolarez ostenderūt ei cedulā dicētes ei pctā diuinitus eē deleta Quā cū ꝑspexisset ⁊ ex signis plene cognouisset intantū cor eius ex maguitudine gaudij ē dilatatū. inq̄ntū p̄us magnitudīe tristicie fuerat angustiatū. ⁊ nullā ei iniūgētes satis factōem sed monuerūt q̄tinus deo de ꝑceptis bñficijs gr̄as ageret. atq; de cetero cauti⁹ viueret. Hec Cesarius

Feria tercia
post inuocauit
Sermo Octauus.

Eneratio ma

la et adultera signū querit ⁊ signū nō dabit̄ ei nisi signū Jone ꝓphete ita scribit̄ Mat. jr. et in p̄sentis diei euāgelio Semꝑ a mūdi principio fuit duplex generatō scz malorꝫ et bonorꝫ ⁊ iste due generatōes adinuicem currūt vsq; ad diem iudicij Post iudiciū añt omēs boni erunt ꝑ se in celo. Mali ꝑ se erunt in inferno In p̄ñti ꝑmonetria sunt dicēda. p̄mo de euāgelio. scd̄o de articl̄o passiōis ꝯp̄i. tercō de ꝯtritōe cum vsio exemplo Quantū ad p̄mū sciendum ꝙ generatio malorꝫ habz tres dr̄as hominū ꝑuersorꝫ. Quidam em̄ sūt curiosi ad sciendū ⁊ inquirendū Alij sunt duri ad ꝯuertendū Alij sunt recidiuātes

in peccatū Primi scz curiosi sunt illi qui dixerūt. mgr̄ volum⁹ a te signū videre Tales em̄ nolunt credere nec ad deum ꝯuerti nisi miracl'a videāt ꝑmꝙ dic̄ aug. ꝙ adhuc ꝓdigia vt credāt inq̄rūt Magnū est inq̄t ip̄m ꝓdigiū qui mūdo credente nō credit N Inp̄mitīa em̄ etiam miracl'a frequenti⁹ fiebāt q̄m mō Et B triplici de cā Prima qꝛ ecc̄a erat ad fidem inducēda sed postq̄m ē introducta iam miracl'a nō sunt ncc̄ia sic̄ seta ī filo ponit vt ip̄m introducat sed postq̄m filū introductū est seta nō ē ncc̄a Scd̄a cā qꝛ ecc̄a tūc erat in fide roborāda mō aūt qꝛ roborata ē. miracula ncc̄a nō sunt ⁊ gregorius ponit exemplū de plāta cui tādiu aquā infundim⁹ quo ad vsqꝫ ipsā in terra ꝯualuisse videm⁹. sed postq̄ꝫ radices firmauerit inundatō ncc̄a nō erat

Tercia cā qꝛ eccīa est mō in merit[ꝫ] cumulanda. sed sicut dit gregori⁹. Fides ñ habet meritū vbi hūana rō prebet exp̄imentū O Scd̄i de gñatōe malorū sunt duri qui nullomō volūt ꝯuerti nc ꝑ efficaciā passiōis dñice qd̄ notat cum d̄r Gñatō mala et adultera signū q̄rit signū ñ dabit Sic̄ eī ionas ꝛc̄. vsqꝫ tribus noctib⁹ q̄si di. Illud est vobis signū magnū vt credatis Quia post passiōꝫ ⁊ mortē meā tribus diebus ⁊ trib⁹ noctib⁹ sepultus ero ⁊ postea resurgam. Qui igit ad memoriā dñice passiōis nō ꝯuertitur videt ꝙ ei⁹ cor sit duri⁹ petra ei⁹ ꝯscīa fetidior monumentis qꝛ tūc apta fuerunt eoꝝ anīe sunt miserabiliores mortuis qꝛ tūc ml'ta corpa sctōꝝ surrexerunt sūt ec̄ elemēto terre sensibiliores qꝛ tūc t̄ra cōtremuit P Tercij de gñatōe maloꝝ sunt recidiuātes in pctm̄ sepe eī contīgit ꝙ hō ad pnīam redit et tunc īmundus spūs ab eo recedit Bern̄. Vbi nempe pctm̄ ꝑ pnīaꝫ dimittit ibi ꝓculdubio dyabol⁹ a corde pctōris expellit Ille āt circuit ꝑ corda sctōꝝ si forte in eis hītare posset Et hoc est ꝙ dicit Cū īmundus spūs ex homīe depellit ambulat ꝑ loca arida Dyabolus em̄ nō habitat nisi ī loco vmbroso vacuo ⁊ humido Juxta illud Job. 4. Subumbra dormit in secreto thalami et in locis humectantibus. Corda aūt sctōꝝ nō sunt vmbrosa sꝫ fulgida claritate sctōꝝ v̄tutū non sunt vacua sed plena abundātia bonoꝝ opeꝝ ñ humida sed arida ab humore deliciarū. Et iō redit ad p̄mos a quib⁹ exiuit Trianāqꝫ ncc̄ia sunt cuilibet penitenti scꝫ bonoꝝ opeꝝ exercitatō. cordis purificatio ⁊ honesta ꝯuersatō. Quādo igit illa q̄s habuerit dyabolus nō inueīt qua parte intrare possit sed si aliqd̄ foramē inuenerit mox intrare conatur Sepe em̄ ꝯtīgit ꝙ penitens domū sue ꝯscīe mundat scoba ꝯfessiōis ⁊ ꝯuersatōem exteriorē ornat moribus honestis sed tñ vacat opibus bonis Et hoc ē qd̄ dicit Inueīt vacantem scopis mundatā ⁊ ornatā Et qꝛ foramē inuenit iō septem spūs id ē septē pctā mortalia secum assumit et ī domū cordis illi⁹ intrat ⁊ sic homo p̄iculosissime recidiuat Et hoc ē qd̄ dicit Tūc sūt hoīs illi⁹ nouissima peiora prioribꝰ. qꝛ recidiuās p̄mo deum grauiter offendit. Scd̄o fortius a dyabolo possidet Tercō minus aptus ad resurgendū erit

Quātū ad secūdā

ꝑtem illius ꝑmonis Sciendū ꝙ tercius articulus passiōis xp̄i est venditō christi Et licet huiusmodi venditio duos articulos premissos precesserit tempore quantum ad eius inicium subsecuta est quantum ad eius effectum. Qd̄ em̄ iudas abijt ad principes sacerdotum D. illis. Quid vultis mihi dare ꝛc̄. Et hoc accidit feria quarta precedente et tunc incipiebat contractus sed non perficiebatur. Vnde Luce. 22. dicitur. ꝙ promiserunt ei pecuniam se daturos et iudas spopōdit et sic promissiones hinc ind̄ facte sunt per quas inceptus fuit cōtractus. sed postea peracta cena cum dixisset dominus Jude. Quod facis fac cicius tunc

ille ꝯtinuo exiuit ad ꝯsumendū foꝝ suuꝫ Et ex tūc Egressu iesu cum discipl'is suis Interim illa que in duo bꝰ p̄cedentibus dicta sunt agebant Judas ꝯsūmato cōtractu ⁊ receptis argenteis.30. accepit cohortē et tūc vendicō appuit in effectu Deniqꝫ ille articulꝰ bñ nūerat int̄ pūcta dñice passiōs quia per hoc passus fuit maximā vilipensiōꝫ cū ip̄e qui est sūmuꝫ bonū et infinite bonitatis in quo sūt omnes thesauri absconditi tā vili fuit p̄cio estimatus Vñ hiero. Infelix iudas dānūqđ ex effusiōe vngenti se habuisse credebat vult mgr̄i precō recōpensare certam aūt nō postulabat sūmā ne saltē videret lucrosa ꝓditio sed q̄si vile tradēs mancipiū in potestate emētiū posuit q̄ntū vellent dare. Et nō ꝙ multū augebat dolorē xp̄i ꝙ a suo discipuloꝝ vno đ duodecim de toto mūdo electis intantū vilipensus fuit Vñ ip̄e ꝓpheta dauid ꝯqueritur in p̄s.54. Si inimicꝰ meus maledixisset mihi sustinuissem vtiqꝫ Q

Ex hoc articulo tangūt tria documēta Primū vt caueamus nobis ne tā detestandum facinus scꝫ venditōis xp̄i vnquā ꝑpetramus Nam quicunqꝫ sciēter res iniustas cōtra deū ⁊ iusticiā adq̄rit christū vendit ⁊ talis quādoqꝫ vendit christū ꝓ grosso aut vno đnario quē iudas vendidit ꝓ triginta denarijs Itē qui ꝓ muneribus falsum testimoniū aut iniquū iudiciū ꝓferūt xp̄m vendūt Vnđ Beda Multi vsqꝫ hodie scelus iude ꝙ dominū et magistrū deū qꝫ suum pecuīa vendiderit velut inane ⁊ nephariuꝫ exhorrent neqꝫ tamē cauent Nam cū pro muneribus falsuꝫ testimoniū aut iniquū iudiciū ꝓferunt ꝓfecto veritatē negando dñm qui veritas est ꝓ pecunia vendunt. īmo vl'r sicut dicit origenes. Oēs qui ꝓ temporalibus ⁊ mundialibus rebus iusticiam deserunt deum q̄ iusticia est vendunt Secundū documentū est vt nos vendi ⁊ vilipendi ꝓ laude dei paciamur qui em̄ rem aliquā vendit illđ ꝓ quo rem vendit plus appreciat q̄ꝫ ipsam rem Vñ si quis te minorē in corde suo estimet q̄m sis nō turberis maxime in cā dei Si em̄ ip̄e dñs ⁊ saluator nr̄ pro nobis dignatus est exiguo p̄cio vēdi et vilipendi iniuste. Nos qui iuste vilipensibiles sumus qꝛ veraciter viles existimꝰ. cur non ꝓ xp̄o vilipendi paciamur Quia si quis nostrū iusto p̄cio estimari deberꝫ vix vnū obulū valeret īmo nihil in ꝯparatōe christi qui ꝓ 30. denarijs traditꝰ est et venditus. Vnde dauid in p̄s.60. Ego ꝓpter te sustinui ob ꝓbrium Tercium documentum est ꝙ homo debet se ip̄m vendere ꝓ regno celoꝝ. Si em̄ regnum celoꝝ venale est ⁊ tantū valet quātum habes vt dicit Gregoriꝰ. sed tu nihil habes melius te ip̄o vende ergo te ip̄m ꝓ regno celoꝝ sicut xp̄c voluit vendi vt nobis adq̄reret regnū celoꝝ Itē sciendū ꝙ xp̄c adhuc hodie venalis est eme tu eum cū elemosina vel si nō habes aliud. da ꝓ eo cor tuum hoc em̄ ip̄e desiderat p̄ omī re mūdi. Prouer.23. Fili mi prebe mihi cor tuum R

Quantū ad terciā

ꝑtem illius s̄monis Querit vtꝝ requirat ꝯtritō de quolibet mortali Rñdetur s̄m pe. in 4. dis. j7. ꝙ sic qꝛ in omī peccato mortali est actualis volūtatis a deo auersio ad pctm̄ ⁊. cū ꝯtraria ꝯrijs curātur igit oꝑtet ꝙ i omī remissiōe peccati mōrlis sit actual' auersio a pctō ad deū q̄ quiđ ꝯtritō de pctis appellat De pctis tñ oblitis suffit ꝯtritio gñalis cū conatu ad recordandū ⁊ dolendum. Non enim solum de peccato oblito debet quis ī genere dolere sed etiam de obliuione eiusdem que ex negligentia ꝯtingit. Item querit vtꝝ spēalis ꝯtritō de q̄libet pctō requirat. Rñdet s̄m tho. in 4. dis. j7. ꝙ sic. quantū ad p̄ncipiū contritionis scilicet dum quis đ pctis suis cogitat sic oꝑtet ꝙ sit spēalis de singl'is pctis que q̄s in memoria habet sed quantū ad terciū

qd̄ scz est dolor iā gr̄a inforatus suffit ꝙ sit vna cōis ꝯtritō de omib⁹. Tūc em̄ ille motus agit in virtute omniū dispositōm p̄cedentiū Itē querit̄ qn̄ hō teneat ꝯteri de pctō mortali ꝯmisso Rn̄det sāct⁹ Tho. et etiā Bonauētura ⁊ dicunt ꝙ hō tenet̄ ad ꝯtritōz qn̄ recogitat mortalē culpā ꝯmissā ⁊ dei offensā. aut qn̄ cas⁹ aut tp̄s se offert in quo cogitare deberet sic̄ ī hora mortis vl̄ alias in periculo vl̄ cū deberet celebrare aut aliqd̄ sacramentū recipe aut etiā mīstrare vel in aliquo alio sil̄i casu Vn̄ altisiodorens̄ in sūma sua. et etiā Damas. circa p̄mū sn̄ia rū. q. jr. dicūt ꝙ qn̄ q̄s plena rōe ⁊ deliberato anīo recognoscit se mortalit̄ peccasse tūc statī tenet̄ de ꝯmisso pctō conteri qd̄ si non facit tūc peccat nouo omissionis pctō qr voluntarie manet extra amiciciā dei ⁊ negligit reconciliari creatori suo ⁊ placere deo quē offendit. Et videt̄ ꝯtemnere ꝓpriā salutē cū sponte et negligēt̄ manet extra caritatē et ī statu in quo si decederet damnaret̄ Et temp⁹ sibi datū ad merendū ꝑdit et sibi facit infructuosū que omīa illud pctm̄ aggrauant

Vltimo exēplum

de ꝯtritōe et d̄ pnīa ⁊ dei mīa cuiusdā filie que intoxicauit p̄rem ⁊ mr̄em

Legit̄ ꝙ quidā miles hūit filiam pulcerrimā et peccauit cū ea. qd̄ q̄dē scel⁹ mr̄ ei⁹ ꝑ signa euidentia sciuit et ꝑpēdit. sz ꝑcens ꝯfusioni ꝓprie filie noluit ꝓpalare Puella aūt sciēs pctm̄ suū cognitū mr̄i sue. de ꝯsilio cuiusdā antiq̄ vetule veneno mr̄em suā interfecit Pater aūt aduertēs tm̄ scelus horrens. filiā oīno dimisit. tūc ip̄e eodē mō veneno ab ea interemptus est Parentibus ei⁹ sic occisis illa in desperatōez cadens donec a quodā audiuit p̄dicare ꝙ omīa pctā q̄ntūcunqz enormia in ꝯspectu diuine mīe nihil eēnt. qn̄ ea homo cū ꝯtritōne ꝯfiteret̄ ⁊ doleret Ip̄a autē ad eū accedens cā ꝯfessiōis pre desperatōe non valebat pctā ei⁹ ꝯfiteri Et facta sibi ab eo ꝯsolatōe cū maxima lacrimaꝝ effusione pctā sua veraciter est ꝯfessa. iudicans se omī pena ⁊ ꝯfusione esse dignaz Facta aūt ꝯfessione ⁊ iniūcta ei pnīa salutari. ip̄a cū ancilla sua intrauit ecclesiā Et ꝓsternens se in or̄oe fleuit intantum amare cū lacrimis et dolore ꝙ statī mortua est inuenta. Cū aūt ꝯfessor ei⁹ in p̄dicatōe vt ꝓ ea dn̄m rogarēt ppl̄m āmoneret. audiuit vocē dicentē sibi ꝙ ip̄e et ppl̄us potius eius or̄oibus indigerent. ita ꝙ intellexit eā ꝑ lacrimaꝝ inundatōz iteꝝ esse baptisatā ⁊ ad patriā euolasse sine omni purgatorij pena. Hoc petrus de amore. li. 2.

Feria quinta
post Inuocauit
Sermo nonus

Imanseritis

in sermone meo veri discipuli mei eritis Joh. 8. Dum quad̄ vice dominus predicaret erant ibi discipuli sui erant etiā ibi quidaz de nouo ex iudeis cōuersi et erant etiam ibi alij iudei non dum conuersi Dominus igit̄ s̄monē suū fecit ad illos qui de nouo fuerant ꝯuersi D. Si manseritis ꝛc̄ Vnde in p̄nti sermone tria sunt dicenda Primo d̄ euāgelio Scd̄o de articulis passionis xp̄i. Tercio de ꝯtritōe cum vno exemplo

S Quantū ad primū sciendum ꝙ q̄nqz faciunt hominē discipulum christi Primū est auditio et retentio verbi dei. Ergo dicit̄ veri discipuli mei eritis Istd̄ est signum ꝙ homo sit discipulus christi quando libenter audit verbum dei. Jo. 8. Qui ex deo est verbum dei audit Vnd̄ Ambrosi⁹ sup Beati īmaculati ꝛc̄. Verbum dei habet triplicem virtutem scilicet inflamatiuā illuminatiuā et mundatiuā. Si em̄ homo in amore dei est frigidus verbum dei ip̄m inflamat cum sit

ignis p̄s. jj8. Ignitum eloquium tuum Sic inflamati erāt qui dicebant Lu. 24. Nonne cor nostrū ardens erat in nobis Si hō est ignarus vel in fide dubi⁹. verbum dei ip̄m illumīat. cuz sit lux p̄s. jj8 Lucerna pedib⁹ meis verbum tuum Si homo aliquibus vicijs ē infect⁹. verbū dei ip̄m mundat cū sit aqua celestis Eze. 36. Effundā super vos aquā mūdā ⁊ mūdabimini ab omībus inquinamentis vestris Ergo libenter dēmus audire ⁊ retinere verbū dei Lu. xj. Beati q̄ audiūt v̄bum dei Scd̄m est aspitas afflictōis scz ꝑ assumptōem crucis pnīe. Luce. j9 Qui nō baiulat crucem ⁊ sequit̄ me non pōt meus esse discipl̄s. crucē. i. mortificatōem carnis. Gal. 5. Qui xp̄i sunt. carnē suam crucifixerūt cum ꝯcupiscencijs

Terciū est qñ q̄s respuit omnē amorē illi citū ⁊ appetit amorē diuinū Lu. j4. Si quis veīt ad me ⁊ nō odit pr̄em suuz aut ma. aut fra. aut so. adhuc aūt ⁊ aīaz suā nō pōt meus eē discipul⁹. ⁊ hoc ītelligit̄ quantū ad eoꝝ viciū ⁊ nō quantuz ad naturā Aug⁹ Sic diligendi sunt homīes vt eoꝝ nō diligant̄ errores Quartū est Dilectō fraternalis Joh. j3. In h̄ ꝯgnoscent oēs ꝙ mei estis discipl̄i si dilexeritis inuicē. Sciendū ꝙ merito debemus habere fraternā caritatē adinuicē qui habemus vnū deū qui est pater celestis sil̄iter vnū patrē scz adā. ⁊ vnā matrem scz euam. vnū baptismū. vnā fidem vnā hereditatē in celo Quintū ē renūciatō oīm tp̄aliū Vñ xp̄c Lu. j8. Nisi q̄s renūciauerit omib⁹ quepossidet nō potest meus eē discipulus Sicut olī fecerunt apl̄i ⁊ iā faciunt religiosi qui nihil debent habere ꝓpriū sed omīa in ꝯmūi Sed seculares possunt habere res tp̄ales ⁊ cum eisdem rebus mereri vitā eternā Lu. xj. Quod sup̄est date elemosinaz

I Vbi sciendū ꝙ deus naturalit̄ inseruit cordibus nostris defectib⁹ pauperꝝ succurrere sicut videmus in bestijs Ecc̄i j3. Qmē anīal diligit sibi sil̄e Ex quo ptz ꝙ vidētes indigētias ⁊ nec̄itates ꝓxīorū ⁊ nullā habentes ꝯpassionē duriores bestijs sunt et insup̄ est signū ꝙ tales nō sunt in caritate nec in statu salutis Joh. 4. Hoc mandatum habemus a deo vt qui diligit deum diligat ⁊ ꝓximū suum Itē. j. Joh. 3. Qui habet substantiā h⁹ mundi et vi. fratrē suum necessitatē habere et clau. vi. Certum ē eīm ꝙ si quis veraciter diligit ꝓximū succurrit ⁊ ꝯpatit̄ ei Gregori⁹. ꝓbatō dilectōis est exhibitio opis V Itē sciendū ꝙ diues elemosinas faciens accomodat ad vsurā sine peccato. īmo cū merito. Prouer. j9. fenerat̄ domīo qui miseret̄ pauperis. Et tal̄ diues nō dat decem ꝓ vndecim sicut nostri vsurarij sed vnū pro cētuplo Aug⁹ Miser homo qui feneraris homī fenerare deo ⁊ centuplū accipies Magna eīm ingratitudo est īmo etiaz magna stulticia qui nō vult deo accomodare ꝓ illo ꝓ quo vt videmus pagano accmodaret vnū d̄n. ꝓ centū denarijs ⁊ post h̄ vitā eternā cū regno celoꝝ.

Quātū ad secūdā

ꝑtem illius sermonis sciendū ꝙ 49. articulus passionis est traditō xp̄i. ꝑ osculum iude Cum eīm foꝝ venditōis eēt cōsūmatū cum effectu interim orante dn̄o et ad discipulos ter veniente vltima vice dixit eis Surgite eamus Ecce appropinquat qui me tradz. Et adhuc eo loq̄nte iudas vnus ex duodecim venit et cuz eo turba multa cū gladijs ⁊ fustib⁹ missi a principibus ⁊ senioribus populi Qui autem tradebat eum det eis signū dicēs Quencunqz osculatus fuero ip̄e est tenete eum et ducite eum caute Jesus autez obuiam processit eis Et ꝯfestim Judas acce. ad iesū di. Aue rabbi Jesus autē dixit ei Amice ad q̄d venisti et osculatus est eum X Hic querit̄ ad q̄d indigebāt signo osculi Rñdet̄ s̄m chris. ꝙ pl̄ies detentus ꝑtrāsijt ip̄is nesciētib⁹ sic̄ qñ volebāt ip̄m p̄cipitare de monte.

vt habet Lu. j4. Itē qñ volebant ipm lapidare. sicut habet Joh. 8. ⁊ ideo iudi gebāt signo. Scdo qr Jacobus minor erat multum simil' dño in facie quare ad discernendū inter eos dedit eis signum. Itē querit quare xpc dixit amice ad q̄d venisti. cum tñ iudas nō fuit eius amic⁹ sed inimicus ⁊ traditor ipius Rñdetur p̄mo qr xpc ei multa bona exhibuit q̄re merito debebat eum diligere Secūdo quia patus erat eū ec̄ recipe ad amiciciā Unde in decretis Judas a venia exclusus nō fuisset si ipam a christo postulasset de peni. di. 2. Iterū his Tercō ꝙ signū amicicie oñdit scz xpm osculando.

Y Ex hoc articulo habemus tria documenta Primū est ne ⁊ nos xpm tradamus osculādo ipm cum iuda Quia ille christum tradit q̄ scienter indigne corpus christi sumit ergo christus potest dicere ſm gregoriū de quolibet sumente corpus christi iudigne sicut dicit d̄ iuda. Ecce manus tradentis mecū est in mensa Sicut iudas tradidit christū ꝑsecutoribus sic sumens corpus suum indigne tradit illum inquantū in se est demonib⁹ dum ponit eum in locum qui est demonū Augustin⁹. Magis peccant qui tradunt christū peccatorib⁹ membris q̄m qui tradiderunt eum crucifixorib⁹ Unde Remigius Ve tradentibus christū crucifixorib⁹ sed ve qui cum maligna ꝯsciētia sub sacramento sumunt illum Secundū documentū ne tradamus ꝓximū nostrū sicut iudas christū et hoc fit cuz quis proximū diligere assimulat et malum contra eum machinatur verbis dolosis quā traditōnem sibi christus assumit iuxta illud Mat. 25. qd̄ vni ex minimis meis fecistis ꝛc. Unde quidam Qñ bonum faris ⁊ in corde malum meditaris oscula que iudas domino dedit hec tu mihi das Z Terciū documētū est vt discamus pacienter ferre fraudulencias maloꝝ hoīm Et vt calūniatores nr̄os nō odiam⁹ sed amātis affectu eos corripiamus sicut fecit xpc in eo ꝙ dicebat amice ad q̄d venisti Ambro. Amantis affectu corripuit ꝓditorē Et iō ꝓprium nomē posuit dicēs Juda filiū hoīs osculo tradis A

Quantū ad terciā

ꝑtē illi⁹ ſmōis tūc ſm mgr̄m sniaꝝ. li. 4. di. j7. habita v̄a ꝯtritōe d̄s dimittit pctā ec̄ añ actualē eoꝝ ꝯfessiōz sacerdoti ad solū ꝓpositū ꝯfitendi Et ꝫ id̄ ꝓbat multis auctoritatib⁹ Prīo ꝑ ꝫ ꝙ d̄r ī ps 31. Dixi ꝯfite. aduer. me ī iusticiā me. do. ⁊ tu r̄mi. ipie. p. mei. qd̄ expoñs cassio. dixi id ē deliberaui apud me ꝯfite. adū. me. Subdit Magna dei pietas ꝙ ad solā ꝓmissiōz pctā dimittit Itē ec̄ ezech. j8. Quacūqz hora pctōr ingemuerit saluus erit Nō dicit q̄cūqz hora pctōr ꝯfessus fuerit Sed q̄cūqz hora ingemuerit Uñ dat intelligi ꝙ ec̄ ore tacēte veniā cōseq̄mur hīta ꝯtritōe q̄ ꝑ gemitū ītelligitur Uñ lu. j7. Leprosi illi q̄bus dñs p̄cepit vt oñderēt se sacerdotib⁹ in itinere añq̄z sacerdotib⁹ siue ad sacerdotes venerunt mūdati sunt Uñ de hoc ec̄ d̄r ī decretis In hoc ꝙ leprosi añq̄z ad sacerdotes venirent mūdati sunt inuit ꝙ pctōr sola ꝯtritōe mūdat vbi ꝯfessiōz nec̄itat articul⁹ excludit de peni. di. j. ꝫ id̄ Lu. j8 Publican⁹ dixit. De⁹ ꝓpici⁹ esto mihi pctōri Et subdit Descendit hic iustificatus in domū suam Itē joh. xj. Lazarus mortuus p̄⁹ est in monumēto suscitat⁹ ⁊ ꝓdijt foris viuus Tūc dixit iesus discipulis suis soluite eū ⁊ finite eū abire. Ex iam dictis insinuat ꝙ antequā pctā sacerdoti ꝯfitent a pctis mūdamur ꝑ cōtritōem cū ꝓposito ꝯfitendi Et ideo q̄libet volens ꝯfiteri debet añ ꝯfessionem ꝯtritōem hr̄e et sic iustificatus accedere ad ꝯfessionē aut ad minus in ꝯfessiōe et ante sacerdotalem absolutōem alias ꝯfessio non esset sibi salutaris et indigne susciperet sacramentum penitentie. et sic non contritus absolueretur et in hoc

ꝯmitteret nouũ pctm̃ Ergo dicit mgr̃. 4 sn̄iaꝝ Nemo põt ꝯfiteri nisi sit iustificatus Vbi dicit S. tho. sup 4. dis. j4. Nemo põt ꝯfiteri nisi sit iustificatꝰ. i. a pctõ mundatus ꝑ ꝯtritõem B Ex iã dictis ptz ꝙ bonũ ⁊ salutare est vnicuiqꝫ adulto xp̃iano vt se sepe p̃paret et exerceat ad ꝯtritõem cũ ec̃ nõ vult actualiter ꝯfiteri Est itaqꝫ omi xp̃iano vtile vt ad minus singulis diebꝰ festiuis q̃ ad talia sunt instituti ad cor redeat ⁊ consciam suam discutiat meditando diligẽter q̃ cogitauit que audiuit que dixit que egit ⁊ que agere neglexit ab eo tp̃e in q̃ ꝓxime de pctis suis vere ꝯfessus fuerit aut ꝯtritus et q̃ inuenit fore facta de ill' mox ꝯterat Jmmo est homi valde bonũ vt non solũ diebus festiuis sed et singulis diebus semel aut bis vesp̃e seu mane vl' alijs ꝯpetẽtibus hor̃ discutiat cõsciam suã ⁊ ꝯterat de his que inuenit rep̃hẽsibilia in ꝯscia sua Jsto em̃ mõ cito reconciliat deo Et hm̃õi frequẽs aut quotidiana ꝯtricõ restituit homi caritatẽ sine qua nõ est amicꝰ dei vel ei acceptꝰ vl' etiã in statu salutis. Pctm̃ em̃ mortale tollit gr̃am homi. ⁊ vera ꝯtritio eã restituit Qui g̃ ꝯmisit pctm̃ mortale ⁊ diu ñ ꝯterit diu caret caritate dei. diu manet ĩ ꝑiculoso statu dãnatõis. si aũt cito ꝯterit cito sibi restituit gr̃a ⁊ si quotidie ꝯterit nunq̃m ꝑ diem gr̃a p̃uat Jnsup huiꝰ modi frequẽs ꝯtritõ facit homi vitam suã salutarẽ ac fructuosam ac opa sua q̃tidie meritoria vite eterne. Quo fructu caret q̃m diu in pctõ mortali iacet Et ec̃ hm̃õi quotidiana ꝯtritio reddit hoĩem tutũ d̃ sue aĩe salute Si em̃ pꝰ hm̃õi ꝯtritõem etiã sine ꝯfessione dormiendo. aut aliomõ subitanea morte p̃uentus decederet. saluaret̃ ꝓpter ꝯtritõem que deleuit sibi sua crimĩa licet oporteat eũ intrare purgatoriũ ⁊ ibi satis facere ꝓ peccatis suis tñ erit securus de vita eterna Ex his dictis ptz q̃m bona ⁊ salutaris ẽ hꝰ modi frequẽs ac etiã quotidiana ꝯtritõ

de pctis

Vltimo exẽplum

de pctõre q̃ niger ecclesiam intrauit et clarꝰ exiuit

a Abbas paulus simplex habebat hanc gr̃am ꝙ ingrediẽtes ecclesiã senes aspiceret. ⁊ ex ip̃a facie cogitatões vniuscuiusqꝫ siue male essent siue bone sentiret Cũ g̃ venissent ad ecclesiam ⁊ ingrederent̃ senes. vidit eos clara facie ⁊ leto anĩo ingredi. ⁊ angelos eoꝝ cum gaudio parit̃ cũ ip̃is Vnũ aũt vidit nigꝝ ⁊ nebulosum hñtem corpus. et demones hinc atqꝫ inde trahentes eũ ad se misso freno in naribus. ⁊ angelum eius delõge sequentẽ tristẽ Beatus igit̃ paulus cepit flere amarissime et pectus suum tondere. sedens ante ecclesiam istã. ꝓpter eũ quẽ talẽ viderat Omnes senes alij videntes eum sic flentem ceperunt rogare eũ. vt si q̃d vidisset illis manifestaret. aut cũ eis ingrederet̃ in cõgregatõem Jlle aũt noluit ingredi sꝫ sp̃ flebat ꝓpter cũ quẽ sic viderat Post paululũ aũt cum soluta ꝯgregatõe discederent. iteꝝ omniũ vultus circũspiciebat si tales egrederent̃ quales ingressi sunt Et vidit illum quẽ antea viderat nigꝝ ⁊ nebulosum egressum de eccĩa clara facie ⁊ candido corp̃e ⁊ demones de longe sequentes eum. sctm̃ aũt angelũ eius ꝓpe eum hilarẽ ⁊ gaudẽtẽ sup̃ eũ nimis Tũc paulus exurgens cum gaudio vociferabat bñdicens deũ ac dicẽs. Quãta mĩa dei ⁊ bonitas dei. q̃nta miseratõ eius ẽ. Et ascendit in locũ altiorẽ. ⁊ magna voce dicebat Venite ⁊ videte op̃a dei. venite ⁊ videte qm̃ vult oẽs homĩes saluos fieri ⁊ ad agnitõem veritatis venire. Venite adoremus eũ dicẽtes. qꝛ tu solꝰ potes pctã tollere Cũ aũt omẽs ꝯuenissent exposuit eis paulus quẽ vidisset anteq̃ꝫ ingrederet̃ eccĩam. ⁊ quẽ postea expectabat Jllũ fratrẽ quẽ cũ vidisset interrogauit vt ei manifestaret cogitatõnes suas

vl' quē admodū istā ꝯmutatōz ds illi do
naret Ille aūt corā oībus cepit referre di
cens Ego hō pctōr sum. ⁊ in mult' tpi-
bus semp fornicatōz gessi. Ingress⁹ aūt
nūc eccīam dei audiui vba ysaie ꝓphete
magis aūt dei p ipm loquētis. Mundi
estote ⁊ tollite malicias de aīmab⁹ vr̄is
añ ꝯspectū ocl'oꝝ meoꝝ Discite bñ face-
re. q̄rite iudiciū. ⁊ si fuerit pctā vr̄a tāq̄z
coccinū velut nix dealbabunt Et si volu
eritis ⁊ audierit' me bona terre comede
tis. Ego aūt miser ⁊ fornicator ꝯpunct⁹
in h̄ ſmōe ingressus ītra pect⁹ meū dixi
ad deū O dñe tu es q̄ venisti saluare pec
catores. Hoc g̊ qd nūc p ꝓphetā ꝓmisi
sti ope ꝯple ī me misero pctōre Ecce am
mō ꝓfiteor tibi ex toto corde meo ꝙ vl-
teri⁹ h̄ malū nō faciā. sed renūcio oī iniu
sticie ⁊ āmō ſuiā tibi in ꝯscīa mūda Ab
hac g̊ die ⁊ ab hac hora dñe suscipe me
penitentē ⁊ orantē ad te ⁊ renunciantez
omībus pctīs meis Juraui eñ ⁊ statui
apud me ſuare oēs iustificatōnes tuas
Et sub hac sponsiōe egressus sū de eccīa
statuens apud me nihil de p̄orib⁹ pctīs
vlteri⁹ facere Tūc oēs senes exclamaue
rūt ad dñm vna voce dicētes. q̄z mag-
nificata sūt opa tua dñe. oīa in sapīa feci
sti. Hec in vita spatꝝ

Feria sexta
post inuocauit
Sermo. x.

Urge tolle

grabatū tuū ⁊ ābula Ita scri
bit Joh. 5. ⁊ in pñt' diei euā
gelio Jo. d S. gemi. dit. oīs ꝯgnitō nr̄a
ortū hz a sensu et rō est qr si dēm⁹ ꝯgno
scere aliq̄d optz ꝙ p̄us pueniat ad visuz
vl' auditū ⁊c de alijs q̄ntū ad ꝯgnitōez
vl' intellectōz Quia ſm phm̄ Nihil est in
intellectu qd p̄us nō fuit in sensu Uñ p il
lā infirmū quē dñs sanauit debem⁹ ītelli
gere peccatorē q̄ ē infirm⁹ in aīma quē
xp̄c paratus est sanare in anīa. si querit
misericordiā dei humiliter Tunc respon
debit ei Surge tolle grabatū ⁊c. In p̄-
senti ſmōe tria sūt dicēda Primo de euā
gelio Scdo de quinto articl'o passionis
xp̄i Tercio de ꝯtritōe cū vno exēplo

L Quantū ad p̄mū sciend ꝙ xp̄c i fe-
sto penthe. in templū iuit Erat aūt iuxta
templū aque ꝯgregatō q̄ dicebat' ꝓbati-
ca piscina Ibid erāt quinqz portic⁹ in q̄
bus multi iacebāt egroti Ergo dicitur ī
euangelio ꝙ ibi erat multitudo magna
languentiū. cecoꝝ. claudoꝝ. ⁊ aridorum
Et p illos infirmos designant nobis pec
catores Unde Johēs gemi. dicit ꝙ ma
ior est numerus pctōꝝ q̄m iustoꝝ. Et h̄
triplici ratōe Prima ratō est quia homo
ab adolescētia sua inclinatus est ad ma-
lū Uñ gen. 8. Omīs etas ab adolescētia
sua ꝓna est ad malū Nam vnūqdqz ma
gis inclinatur ad id qd inest sibi ſm pro
priam naturam q̄m ad id qd inest sibi ex
alia sicut lapis citius mouetur deorsum
q̄m sursum Secunda ratio est ꝓpter
malum exemplum qd vident et audiunt
a senioribus q̄a nullo mō essent tot sup
bi tot auari luxuriosi gulosi. chorezātes
blasphemantes nisi viderent vel audi-
rent ab alijs talia fieri et tales rei erunt
omnium malorum que fiunt in prouin-
cijs ciuitatibus monasterijs villis. ⁊c.
Unde dicitur in decretis Dantes occa-
sionem scandali rei erunt omnium peun
tium. j. q. j. hi. Et tales sunt pessimi. Uñ
arestotiles q̄nto ethicoꝝ Pessimus est
ille qui non vtitur malicia solū ad se. sed
etiam ad alios Mat. 18. Ue homini per
quē fit scandalum. Tertia ratio est q̄a
facilius est ꝯmūiter facere malum q̄z bo
num. Nam bene operari procedit a vir-
tute Und arestotiles tercō ethicoꝝ Vir
tus est de bono difficili siue arduo Sicut
patet. Difficile est seruare pacientiam
in aduersis hūilitatem in prosperis ⁊ di
uitijs Augustinus. Difficile est ꝙ non
sit superbus qui diues est tolle superbi-
am et diuitie nō valebunt. et sic de alijs

opib⁹ vt uosis Sz ī ope malo ē facilitas et ideo homīes magis inclinant ad id

D Unde hec dña int̄ bonū et malū q: in omī ope malo z cōiter in pñ̄o bēt delectatō vt cū quis peccat carnalit̄ sed postea habeat penalitas penitēdo. Unō arestō. Ut balt replent penitudine. Nā sin deris et ppria ꝓscia pctōris rep̄hēdit z punit ip̄m et iam in pñti Jsidor⁹ de sūmo bono Nulla pena grauior ē mala cō scia Ambro. de ofi. Que pena grauior ē q̄m interioris vulnus ꝓscie Sed ecōtra rio in omī ope bono in pñti z ī p̄ncipio ip̄ius opis est penalitas sicut vigilādo ieiunādo orādo. pegrinādo. genua flectendo. sed postea sequit delectatō hic z in futuro q: boni hoīes magnū hñt gaudiū de opibus bonis que faciūt ppt̄ dcū vñ sup illud q dicit in p̄s. 18. In custodiendis illis retributō multa dic̄ glo. non tñ̄ p eis in futuro reddent̄ p̄mia sed et hic in cor custodia magnū est gaudium Nam deo seruire est regnare. Jsiō. de sūmo bono Uis nunq̄m esse tristis bñ vi ues bona ꝓscia gaudium semp habet

Circa euangeliū querit Ūñ illa piscina habuit vtutē sanandi Rñdet jacob⁹ ianu. a tribus. Primo ab hostib⁹. Scōo a ligno crucis Dicit em̄ hist̄oria scolastica q regina saba vidit in domo salomonis q̄dam lignū de quo dixit salomoni q in ligno sus̄pendendus erat ille p cui⁹ mortem regnum iudeor destrui deberet Jdco salomon lignum istud in pfundis viscerib⁹ terre abscondi fecit postea vero pbatica piscina ibi facta est. Tempe vero passionis x̄pi p̄dictū lignū supena tauerat z ideo iudei illō acceperūt z cru cē dñi ex eo parauerūt Tercō vero habe bat illā vtutē a motu angeli descendēt[Per istā igit̄ piscinā intelligit̄ pnia ī qua illo sacro tempe lauant̄ oīa peccata

Quātū ad secudā

ptem illius pmonis Sciendū q q̄nt⁹ ar ticul⁹ passiōis x̄pi est ei⁹ captiuatō z ligatio Cū em̄ infelix iudas oscular⁹ ē dominū vt dictū est prius Sciens ihesus que ventura erāt sup eū p̄cessit obuiā eis d. Quem queritis At illi dixerūt. iesū nazarenū Dixit eis ihesus ego sum Ad q̄ verbū omēs abierūt retror sum z ceciderūt in terram Aug⁹. Quid iudicatur⁹ faciet qui iudicandus hoc fecit quid regnaturus poterit qui moritur⁹ hoc fecit Et cū surrexissent iterr ogauit eos di. Quē queritis At illi iesū naza. dixit autē illis dixi vobis q: ego sum Si ergo me queritis sinite hos abire qui mecū sunt Uidentes aūt discipuli q̄d futurū erat dixerunt. domīe si p̄cutim⁹ ī gladio Neq; expectauit petr⁹ rñsum sed eximens gladiū p̄cussit seruū p̄ncipis nomīe malchū z amputauit auriculā eius dex. Jesus aūt rñdens discipul' ait Sinite vsq; huc et ait petro Lōuerte gladiū tuū in locū suū oēs q̄ ac. gla. gla. p̄ibunt Glo. Gladiū accipit cui lex non dat Et subdit an putas q: nō possum rogare patrē meum z exhibet mihi plus q̄m jr. legiōes angelorū Et cum tetigisset fui auriculā sanauit eū E Et hoc fecit ppter tria Primo ppter ꝓuersionē iudeor Scōo ppt̄ ꝓfirmatōz discipulor in fide. Tercō ppt̄ instructōez vt nobis exemplū daret vt bñfaciamus inimicis nr̄is Ūñ apl's Nō malū p malo sz bonū p malo reddētes Jn illa hora dixit ihesus turbis iudeor. Tanq; ad la. exi. cū gla. et fu' pp̄. me xc̄. Quotidie apud vos erā in tēplo docēs z nō tenuistis me. sed hec est hora ve. z po. tene. Lboors ḡet tri. z mīstri iude manus inie. in ihesū z tenuerūt et dure ligauerūt eū Sed queritur Cur ligauerūt eū cū ipe in nullo eis resistebat sed q̄si agn⁹ sponte se fecit capi ligari et duci Rñdet jordan⁹ q hoc fecerūt p̄pter tria. Primo ne manus eor effugerz dixerāt em̄ eis iudas q tenerent eum et ducerēt caute Secundo quia intendebāt eū occidere. mos em̄ erat eis. vt dit glo. vt quē morte dignū iudicarēt victū p̄fiō pūtarēt. Jo. ppter misteriū. q: enim x̄pc

nos peccatis ligatos ⁊ in limbo vinculatos soluere debebat Jō ip̄m ꝓ nobis ligari oꝑtebat Aug⁹ Ligauer̄t eū a quo potiꝰ solui debuerāt ¶ Et ex hoc articl'o hēm⁹ tria docum̄ta Primū qꝛ sicut xp̄c spōte. amore nr̄o dedit se captiuū ⁊ ligatū ꝓ nobis pctōrib⁹ vt nr̄oꝝ solueret vincl'a pctōꝝ. Jta et nos ꝓ ei⁹ amore ⁊ salute ꝓpria nos ip̄os ⁊ omēs sensus nr̄os ⁊ etiā oīa mēbra corꝑis nr̄i dēmus captiuare ⁊ ligare sibi in obsequium Jta vt oculi captiuent̄ ab illicito visu. aures a noxio auditu. manus a malis oꝑibus ⁊ tactibus. pedes a vano ⁊ vago incessu scꝫ ad peccand̄. linguā ab ociosis ⁊ nociuis locutōibus. cor a prauis cogitatōibus et delectatōibus et etiaꝫ ab amore illicito. Scd̄m documentū ꝙ xp̄c ligari voluit. vt nos sibi alligaret vinculo caritatis. Jp̄a em̄ caritas est vīculū quo aīa deo alligat̄. Unde studeamus et nos sibi tam fortiter astringi vīculo caritatis vt possumus dicere cum apl'o. Ad Ro. 8. Quis nos sep̄abit a caritate xp̄i tribulatō an angustia. an ꝑse. an fames ꝛc̄. Et infra Certus sum em̄ ꝙ neqꝫ mors neqꝫ vita. h Terciū documentū vt simus vincul' fraterne caritatis ꝓximis colligati vt omnez gratiaꝫ diuinitus acceptā eis imꝑtiri studeam⁹ hoc vinculo sibi colligatos sanct⁹ paulus habuit omnes fideles cum dicebat ad phili. j. Eo ꝙ habeam vos in corde ⁊ in vinculis nostris et in defensione ⁊ cōfirmatōne euangelij socios gaudij mihi omnes vos esse Testis est em̄ mihi deus qm̄ cup. v. in visceri. iesu xp̄i Et. j. cor. 9. Cum essem inquit liber oīm me seruū feci vt plures lucrifacerē vn̄ oēs xp̄iani debent fraternā caritatē habere ad inuicē Quia hic caritas incipit̄ et ī celo ꝑficit̄ qꝛ in celo vnusquisqꝫ gaudet de merito alterius Unde magister sn̄iaꝝ. 4. di. j9. Per caritatem que singulis erit ꝑfecta tm̄ quisqꝫ gaudebit d̄ alterius bono q̄ntū gauderet si haberet in se ip̄o Et ista ꝑfecta caritas quā habiturisumus in celo debet nos inducere in pn̄ti ad diligēdū ꝓximū amicū in deū ⁊ inimicū ꝓpter deum̄ h

Quātuꝫ ad terciā

ꝑtem illius s̄monis Sciendū ꝙ sine ꝯtritione vera nullū peccatū dimittit̄ vt habet̄ in decretis de peni. di. j. Circa qd̄ querit̄ que sunt signa vere ꝯtritōis R̄ndet̄ ꝙ sunt quattuor Primū si de p̄teritis peccatis ex corde dolet ⁊ in futuro cauere se firmiter ꝓponet sic ꝙ potius vellet sb̄ire omnē penā in gn̄ali loquēdo q̄m amplius scient̄ peccare Scd̄m signū est si ip̄e penitens ꝑatus est satisfacere les̄ siue in rebus restituendo omīa iniuste adquisita siue in fama scꝫ reuocādo qd̄ false ⁊ mendacit̄ suū ꝓximū infamat. siue in corꝑe vulnerādo. siue v̄ginitatē virginis corrūpēdo ⁊ sic de alijs offensis

Terciū signū ꝙ ꝑcat offensoribus qd̄cūqꝫ ⁊ q̄ntūcūqꝫ ⁊ q̄ꝫ grauit̄ offens⁹ sit siue ī reb⁹ siue ī fama siue ī ꝑsona siue ī verbis siue ī fact offens⁹ sit Un̄ aug⁹ Unusq̄sqꝫ talē indulgentiā acceptur⁹ ē a deo qualē ⁊ ip̄e dedit ꝓxīo Quartū signū ē si officiū l' negotiū qd̄ sine pctō mōrli n̄ pōt exerceri ꝑat⁹ ē resignare Un̄ d̄r ī decretis. Ver⁹ penitēs abijciat luc̄ negociatōis q̄ sine pctō agi nō pn̄t de pe. di. 5. Jtē Querit̄ Utꝝ verus penitens dēat potius velle esse in inferno q̄m peccare mōrl'r R̄ndet̄ s̄m̄ S. tho. Jn q̄libet Cōtrit⁹ ⁊ vere penitēs te⁹ ex carite pl⁹ deū diligere q̄m seip̄m peccare aūt est facere ꝯtra deū penā aūt suscipe ē ꝯ seip̄m. Jō oꝑtet vt ꝯtritus quālibet penā p̄eligat culpe. sed tam̄ descendere in speciali ad hanc penam vel ad illā nō tenet̄ Jmmo stulte faceret si q̄s se ip̄m vl' etiā aliū solicitaret sup̄ hmōi ꝑiclitantib⁹ pēis. Concordat inno. ¶ Jtē querit̄ vtꝝ homo per totū tempus vite sue debeat de peccatis ꝯteri ⁊ dolere. R̄ndet bonauētura ꝙ hō semꝑ obligatus ē pec

cata que fecit detestari q̄m diu viuit scz ꝓ loco ⁊ tp̄e qñ recogitat hmōi peccata sua aut ī memoriā sibi veniūt ea pctā quibus deum offendit ⁊ nunquā sibi placeant sed semꝑ sibi displiceant Et ꝫ vult aug⁹ de pnīa ⁊c. Vbi dolor finit deficit pnīa vbi deficit pnīa nihil relinquit devenia. Vñ hugo de sancto victore Dc⁹ absoluēs hoīem a culpa ligat cū vinculo ꝑpetue detestatōis.

Vltimo exemlpu

de cōtritōe vbi ꝯtritō vera cū ꝓposito ꝯfitendi iudeos elingues fecit.

c Anonicus quidā in anglia ⁊ cō sanguine⁹ ep̄i quandā puellam speciosā iudei filiā ad amorē suū inclinauit Ad cui⁹ amplex⁹ dū aspiraret ⁊ nimis estuās eā q̄tidie ad ꝯmixtōz solicitaret Rñdit illa Pr̄i meo multū sū dilecta qui tm̄ me custodit vt neqz ego ad te neqz tu ad me venire possis nisi in nocte sexte ferie q̄ pascha vr̄m p̄cedit. Tūc eñ iudei laborare dicūt q̄dā infirmitate q̄ fluxus sanguīs d̄r. circa quā occupati alijs tūc minus intēdere pñt Juuenis ꝫ audiens ⁊ ob amoris nimietatē xp̄iane religiōis pene oblitus. ⁊ īmemor dñice passiōis. eadē nocte ad v̄ginē veīt ⁊ vsqz ad matutinū cū illa dormiuit. Jude⁹ v̄o pr̄ puelle añ lucē cū lumīe cubiculū intrans. venit cū lumīe ad lectū filie. volēs videre qūo iaceret. vl' si forte opiri necesse hr̄et Videns aūt ad lat⁹ ei⁹ iā dictū iuuenē cubantē. expauit ⁊ tremuit. occidere vtrūqz cogitās Cognoscēs tñ ꝙ esset cognat⁹ ep̄i timore illi⁹ manū cohibuit ⁊ cū multa ira exclamauit. Quid facis ꝫ o male xp̄iane vbi est fides tua vbi est religio tua. traditus es iusto iudicō dei in manus meas. ⁊ si nō timerē dñm meum ep̄m. mō occiderē te. Jlle timēs ⁊ veniā postulās cū maxīa ꝯfusiōe vt dignū fuerat eiect⁹ est Die igit eaḋ cū ep̄s solenne officiū ad nonā cēt celebratur⁹. ⁊ iuueīs idē vt pote hebdomodari⁹ ep̄lam esset lectur⁹ timuit cū tā īmūda ꝯscīa ad sacrū mīsteriū accedere. timuit ꝓpt̄ notaz vicē suā alteri ꝯmittere. timuit tā turpe pctm̄ tā recent̄ pactū ꝑ ꝯfessiōez apire. vict⁹ ꝓind̄ erubescētia sacris vestib⁹ indutus. cū corā ep̄o staret ī loco suo. tūc sup̄dictus iude⁹ cū multitudīe iudeorū stipatus cū magno strepitu intrauit ecclesiā. ep̄o de cognato volēs facere q̄rimoniā Quē vt iuuenis vidit ⁊ bñ intelligeret ad q̄d veniret cepit timere. pallere tremere ⁊ dicere deo ī corde suo Dñe d̄s libera me in hac hora ⁊ ego tibi ꝓmitto ꝙ d̄ cetero te nō offendā. īmo de ꝫ pctō tibi satis faciā. Creator pijssimus q̄ odit culpā. ⁊ diligit iusticiā mox vt hoīez cōtritū vidit. ꝯfusionē quā timuit ī caput iudeoꝝ infideliū ꝯuertit Mirāte ep̄o q̄d q̄rerēt iudei in eccīa. maxime tali die qñ xp̄iani dñi sui rñtāt passiōez. ānuit vt starent Jllis v̄o ampli⁹ ei⁹ pñtie ingerentibus. statī vt ora ad clerici accusatōz aperuerūt. p̄uati sūt suis vocibus ⁊ obmutuerūt Vidēs ep̄s ora iudeoꝝ ꝯtra hiātia. ⁊ nulla v̄ba ex eis resonātia. putans ꝙ ad hoc venissēt vt diuīs misterijs illuderēt. cū indignatōe oēs de atrio eccl'ie expelli p̄cepit Cleric⁹ v̄o diuinā in se exptus clemētiā. statī expleto officō accessit ad pontificē. ꝯfess⁹ culpā suscepitqz pnīam Ep̄s dñi mīam admirās ⁊ glorificās tanti p̄ magnitudine miraculi. tñ ꝓ pnīa eidē cognato ꝑsuasit. vt puellaz a se defloratā ꝑ baptismi gr̄am renouatā legitime duceret. malēs illū sic vir pius ⁊ iust⁹ eccīastic| carere bñficijs. q̄z illā mult| expositis ꝑicul' in pr̄nis manere delict| Cleric⁹ g̊ nō ingrat⁹ d̄inis bñficijs satis facere cupiēs deo ꝓ pctō ꝯmisso ꝯuers⁹ ē ⁊ postea ī ordine nr̄o sil'r ⁊ ei⁹ instinctu puella vitā duxer̄t. Ecce vides q̄ntū bonū opata sit ī hoīe illo ꝯtritō lapsū erexit iudeos elīgues fecit. puellā infidelē ad fidē ꝓuexit. Hec Cesarius

Sabbato. p⁹ Jnuo. Sermo. xj.

Assumpsit ie

sus petrū et iacobum ⁊ johan nē fratrē eius et duxit il· ī mō tem excel· ⁊ transfiguratus est ante eos Mat· j7· Ista transfiguratō dñi signat gloriā beatoꝝ· Nam cū petrus modicuz gustū diuine dulcedinis gustasset tanta dulcedine repletus est vt q̄ āmō factus est ebrius Unde dixit faciamus hic tria tabernacula tibi vnū moysi vnū ⁊ helye vnum Nesciēs q̄d diceret vt dicit Luce 9· Si igit modicus gustus tantā fec dulcedinem quantū faciet plenitudo qñ inebriabunt vt habet in p̄s· 35· Inebriabunt ab vbertate domus tue Uñ in p̄ti fmone tria sunt dicenda· p̄mo de euāgelio· secūdo ꝺ sexto articlo passiōis· Tercō ꝺ beata ꝺgine cū vno exēplo Quā tū ad p̄mū sciendū q̄ in ista trāsfiguratō ne xp̄i inuenit tota trinitas scz p̄r ī voce filius in carne ſſ· in nube p q̄ ꝺ intelligi q̄ beatitudo sanctorū ꝓsistit in visiōe ⁊ fruitōe sancte trinitatis Hec em̄ visio dei est tota merces ⁊ salus nostra q̄ deū facie ad faciē videbim9· Unde in p̄s· 79 Ostende faciem tuā ⁊ salui erim9· Ergo desideriū oñe datum est homini vt illuc homo anhelet vbi deum videat Unꝺ dixit dauid in p̄s· 41· Sitiuit aīma mea ad deum fontē viuum qñ veniam ⁊ appare bo ante faciem dei Quare dauid desiderauit sic videre deum ⁊ ꝺgnouit in spiritu dulcedinem diuine visionis Uñ dicit in p̄s· 89· Quoniā mille ānī ante oculos tuos tā di· be· q̄ preteriit· Itē in p̄s· 16· Satiabor cū apparuit mihi gloria tua Qui em̄ deum vident omnia vident ⁊ ꝺgnoscunt que sunt in celo ⁊ in terra ⁊ ī inferno Uñ mgr sñiaꝝ li· 4· di· 50· Qui claritatē dei vident nihil in creaturis agitur q̄ videre non possunt Unde etiā Greg· Quid est q̄ non videant qui videntem omnia vident Ad Scꝺo describit iocunda societas quia ibi fuit moyses· ⁊c· In gloria em̄ habebimus socios omnes sanctos veteris testamēti qui intelligunt in moyse Et ex societate omniū sanctoꝝ habebimus maxima ⁊ inenarrabilia gaudia quia quilibet electus habebit maximū gaudium de quolibet sancto intantū q̄ si deo centū annis vixisset adhuc deo non satisfecisset p illo gaudio q̄ ꝺ habiturus est de minimo sancto Quid tunc erit de omniꝫ sanctis quorū non est numerus· Apoca· 7· Vidi turbā magnam q̄m dinumerare ⁊c· Et ratio illius gaudij est quia vnusquisq; in celo ī tantū diligit p primum quantū se ipsum· Et ex illa mutua dilectōe quilibet ꝺ diuidet oīa merita sua cum alio et ecōuerso alius cum eo Unde anselmus Unꝰ q̄sq; intantū gaudet de alterius merito in quantū de suo ꝓprio quia quidquid vnꝰ non habet in se ipo hoc habebit in alio· De illa ꝺ diuisione dicit gregoriꝰ ī moralibus· Et quis enarrare sufficiat quātum gaudiū quelibet aīa suscipiat de sanctorū patriarcharū credulitate ⁊ fidelitate· ꝺ apostoloꝝ caritate· ꝺ martiꝝ stabilitate ⁊ pacientia· de ꝺfessorū pietate et· clemētia viduaꝝ· ꝺ virginū castitate ⁊ cōtinentia· Reuera lingua ⁊ vox deficit q̄a intellectꝰ capere nō sufficit quantū sit gaudium choris angelorū interesse· p̄tem dei vultū cum beatis et electis videre·

¶ Tercio describit hec figuratio a glorificatione subiecti cum dicit resplēduit facies eius sicut sol· Sicut enim sol habet magnam claritatem sic et corpora beatorū Math· j3· Justi fulgebūt sicut sol in regno patris eorum· Corpus enim hominis q̄ ꝺ mō est palidum ⁊ deforme erit post resurrectōem septies pulcrius q̄m sol iam est quia sol septies clarior fuit q̄m iam est· antequā primus homo scilicet adam peccauit Sed post quā primi parentes peccauerunt tunc perdidit sol pulcritudinis sue septimam partem et nisi octaua ps remāsit sibi ꝫ post diē iudicij erit ita clarus vt a principio creationis fuit ⁊ luna erit pulcra vt sol

mō est Is. 3. Erit lux lune sicut lux solis Vñ de claritate sctōꝝ dicit Anſhelmus In vita illa pulcritudo iustoꝝ solis pulcritudini que septēplicit̄ q̄m mō sit splēdidior adequabit̄ Circa qd̄ queritur Vtꝝ oēs electi hēbunt sil'em claritatē, sicut stella dr̄t a stella Vnd̄ mgr̄ sn̄iaꝝ li. 4. di. 49. Electus ab electo dr̄t in claritate mentis ⁊ corpis Et hoc fit rōe meritoꝝ qꝛ sicut nō omēs sunt eq̄lis meriti ⁊ sic nec erūt in claritate ⁊ etiā in gaudijs celi. Vñ Jo. 14. In domo pr̄is mei mā multe sunt

Quātū ad secudā

ꝑtem illiꝰ ſmōis Sciend̄ ꝙ sextus articulus passiōis xp̄i ē fuga discipl'oꝝ. De qua Mat. ⁊ Mar. dic̄. ꝙ ꝯp̄hēso ⁊ ligato iesu discipl'i eiꝰ relicto eo fugerūt. Et in hoc ſm Bedā implet̄ ſmo quē dixerat añ Oēs vos scan p. i me i is. no. Scriptū ē eñ ꝑcutiā pastorē ⁊ dispgent̄ oues greg| Et nōnd̄ ꝙ hc fuga nō modicū penal' fuit xp̄o Vnd̄ ipe oēs dolores suos obliuiscēs spēal'r de ꝫ ꝯq̄stus fuit Job. 19. Fr̄es mei elongauerūt se a me ⁊ noti mei quasi alieni recesserūt a me in cuiꝰ signū in die pasceues denudāt̄ altaria vt dicit mgr̄ in historijs Dolebat aūt dn̄s de fuga discipl'oꝝ nō ꝓpter se sed ꝓpter eos O Ex isto articl'o trahunt̄ tria documēta. Primū est ꝙ nos caueamus ne vnq̄z a xp̄o fugiamus. Fugit autē a xp̄o omīs q̄ sciēter mortaliter peccat ⁊ quāto pl'a pctā ꝯmittit' tanto longius a deo recedit Vñ in p̄s 118. Lōge a pctōribus salus qꝛ iusti. tu nō exquisi. ꝛc. Sz xc sequit̄ pctōres cū gr̄a ⁊ mīa sua sed obstinati vertunt sibi dorsū Vñ Hiere. Verterūt ad me dorsū et nō faciē Scd̄m documentū ꝙ si nos aliq̄n ex fragilitate ad horā recedamꝰ a xp̄o peccādo. Non ideo desp̄are dēmus qꝛ sic remigiꝰ dicit Scti apl'i qui ex ardore fidei ꝓmiserunt se mori ꝓ xp̄o timore fugerūt. i memores sue ꝓmissiōis P Qd̄ etiā q̄ti die videmus impleri in his qui pro amore dei magna se ꝓmittunt facturos. sed postmodū non implent qui tamē ꝓpterea desperare non debent, sed cum apostolis resurgere ⁊ ꝑ penitentiā resipiscere Vnde Chris. Peccare est humanū ꝑmanere autē in peccatis est dyabolicuz, Augustinꝰ de verbis domini. Audatior est qui cuz vno peccato mortali dormit q̄m qui cum septem hostibus de morte sua inuicem obligatis confligit Ambro. Super Lucā Melius esset peccatoribꝰ male agentibus mori q̄m ꝙ in peccatis diu versentur. Tercium documentū ꝙ si interdū hi qui videntur amici nostri et ꝓximi recedunt a nobis tempe necessitatis vl' aduersitatis equanimiter hoc feramus. Memoremus ꝙ et apostoli in necessitate recesserunt a xp̄o Pro quo sciendū ꝙ quādo xp̄c cuz discipulis fuit vocatꝰ ad nuptias tunc nō fugerunt ab eo Eccī. 6. Est sociꝰ mense ⁊ nō ꝑmanet in necessitate Boetiꝰ 3. de ꝯso. phi. Quē fortuniū fecit amicū infortunium facit inimicum ꝛc̄ Q

Quātū ad tertiam

ꝑtem illius ſmonis loquēdo de btā virgine maria tūc assumo mihi illa v̄ba presentis euangelij hic est filiꝰ meꝰ dilectꝰ in quo mihi bene ꝯplacui. Et est sciendū ꝙ xp̄c habet ī celis pr̄em sine matre ⁊ in terris mr̄em sine pr̄e. Quāuis ꝓpositu verbū dixit pr̄ tñ pōt mr̄i cōuenire vt dicat hic ē filiꝰ meꝰ dilectꝰ Prout igit̄ mr̄i ꝯuenit tria de filio suo iesu xp̄o Dic̄ Primo ꝙ ip̄m tanquā vera ⁊ tota mr̄ genuit Cū dicit hic ē filiꝰ meꝰ dilectꝰ Circa qd̄ sciend̄ ꝙ ip̄a fuit v̄a ⁊ tota mr̄. Alie mr̄es ⁊ si sunt v̄e mr̄es tñ non sunt tote mr̄es quia pater in gñatōe filij ꝑtem habet. Ipsa aūt tota mater fuit quia tota substantia corporalis christi de suis visceribus assumpta extitit. Secundo ꝙ ip̄m singulari amore dilexit cum ait dilectus Beata virgo dilexit christum sicut

nos dēm⁹ v̄ginis filiū diligere Ber. De
bemus deū diligere dulciter ne caro nos
alliciat fortiter ne aduersitas mūdi nos
frangat et sapienter ne dyaboli astucia
nos decipiat Item tribus modis beata
virgo christum dilexit. Primo dulci-
ter ita ꝙ pre nimio amore tota liq̄facta
fuit Sicut enim aurum liquescit ab ardo
re ignis sic eius anima tota fuit liquefa-
cta ad ardorem diuini amoris. Canti. 5.
Anima mea liquefacta est Secūdo di-
lexit filium fortiter quia tam fortis fuit
in amore filij ꝙ facilius fuisset sibi mori
q̄m ab eius dilectione separari Canti. 8.
Fortis est vt mors dilectio. fortior quia
in medio interfectorū manebat nec ip-
sos expauescebat sed iuxta crucem īmo
bilis stetit Job. 18. Stabat iuxta crucez
iesu mater eius. fortissima fuit in fide q̄a
in ipsa sola fides remansit. nec tempore
passionis extingui potuit Unde ꝓuerb.
vltimo Non extinguetur in nocte lucer-
na eius Tercio dilexit eum sapienter
vt patet in hoc quia quantūcunqz eum
diligeret tamē nūquā sibi d̄suadere volu
it quin crucem ascenderet ⁊ mortem ꝓ
humano genere sustineret Et quāuis p⁹
modū videret filium suum in cruce posi
tum grauissimos pati dolores tñ nun-
quā sibi suasit vt de cruce descenderet et
a doloribus sibi parceret. Ex quo instru-
untur parentes ꝙ non debēt pueros su-
os retrahere a bonis propositis scilicet
virginitatis vel religionis et operibus
penitentie sed potius eos ad hoc indu-
cere et informare et sic possūt mereri vi-
tam eternam in pueris suis quia semper
habebunt participatōem in bonis ope
ribus filiorum suorum. Unde dicitur in
decretis Prodest parentibus ad salutē
si ipsoꝝ proles in virginitate perseueret.
33. q. 5. Tunc saluabitur ꝛc. R

Tercio inuit ꝙ filius marie virginis
semper et in omnibus ip̄i matri ꝯplacu-
it Cum dicit in quo mihi bene cōplacui.
ꝙ sic ꝓbatur. Ille filius matri cōplacet
qui de matre semper curā solicitam ha-
bet. Christus aūt tanquā bonus filius
de matre semp̄ curam solicitā habuit in
sua infancia quia sigilla pudicitatis sibi
illibata seruauit quia virgo cōcepit vir-
go peperit virgo semper ꝑmansit in sua
puericia quia in omnibus sibi subdit⁹ fu
it Luce. 2. Descendit naza. et erat sub. il
lis. In sua iuuentute quia inuitatus ad
nuptias ad p̄ces matris aquā in vinuz
conuertit. in sua passione scilicz de cruce
ipsam Johānī ꝯmendauit. et post suam
resurrectōz qꝛ sic dicit sedulius xp̄c resur
gēs p̄mo mr̄i appuit Itē p⁹ suā ascēsio
nē qꝛ ad ei⁹ mortē venit ⁊ ip̄am cū anīa
⁊ corpe assumpsit ⁊ ad suā dexterā col-
locauit tanq̄z reginā angeloꝝ ⁊ hoīm

Vltimo exemplu

qūo maria liberauit peccatricē a dānati
one q̄ cā quotidie salutauit ⁊ ī sabbato ei
vnā missam ꝯpauit

f Uit q̄dā peccatrix mlr̄ q̄ nū
q̄z aliqd̄ bonū fecerat nisi ꝙ
diebus singul' btām v̄ginē sa
lutabat angelica salutatōne scz Aue ma
ria. ⁊ ī vno sabbato ad laudē ⁊ gl'iaz ei⁹
vnā missā ꝯpauit hec āt dū esset vicina
morti dixit. Dña regina ⁊ mr̄ licz nunq̄z
aliq̄d boni fecerim. tñ ꝯfido mīe tue ⁊ cō
m̄endo tibi spm̄ meū. Venerūt aūt d̄mo
nes volentes accipe aīam eius. venit et
mater mīe ⁊ aīam eius accepit. ⁊ instan
ter demones dixerūt. nr̄a ē Maria dixit
Nescitis qꝛ me q̄tidie salutauit angelica
salutatōe. ⁊ ad honorē meū missam cō-
pauit. ⁊ in agone mihi anīam ꝯmenda
uit. Illi dixerunt pl'ima crimīa ꝯmisit. q̄
bus maria dixit. ꝙ illa aīa nunquā dam
naret q̄ mihi ꝑuierit. et q̄ aīam suā mihi
ꝯmitteret. quē demones aufugit ⁊ ani-
miam secū letāter duxit

Dñica Reminisce
re. Sermo. xij

Iserere mei

dñe fili dauid filia mea male a dmõio vexat Verba ꝓpo. Mat. 15. Originalit sunt sumpta et in euãgelio hodierno lctõr lecta Phũs dicit. ꝙ ꝯtraria iuxta se posita magis elucescũt ⁊ apparẽt ꝯdicõnes eoꝝ et hoc tam in nãlibus q̃m in moralib⁹ sicut albedo cum nigredine. lux in tenebris In moralibus etiã bonũ ꝯgnoscit ꝑ maluz Sicut ergo p̃ma mulier eua p̃buit nobis exemplũ pctĩ ita mulier ista chananea p̃buit nobis exemplũ remedij Vñ sicut ipsa ꝓcurauit salutẽ filie ita nos docuit ꝓcurare salutẽ anĩe ⁊ hoc per sacr̃m pnĩe. Cũ dicit. miserere mei fili dauid. Vñ in p̃nti s̃mone tria sunt dicenda. primo de euãgelio. scdo de ꝯfessiõe. tercõ exẽplũ.

S Quantũ ad p̃mũ Sciend ꝙ ꝑ mulierẽ illã que in euãgelio hodierno ꝓponit nobis ĩ exemplũ intelli⁹ pctõr ⁊ ꝑ filiã anima que male vexat. Vñ sciendum ꝙ licet pctõr exterius dlĩcias habeat tñ interius habet vexatõez ⁊ miseriã Aug. p̃mo libro ꝯfessiõm Nunq̃d dñe iussisti ⁊ sic est vt pena sit sibi omĩs inordinat⁹ anim⁹ Itẽ hiere. 18. Seruietĩ dijs alieĩs qui nõ dabũt vobis requiem die ac nocte. Dicit dijs in pl̃i q⁹ quot pctã hõ habet tot habet dños Joh. 8. Qui fac̃ peccatũ seruus est peccati Nam de die vexatur a pctis scz supbie auaricie. iracundie gule. de nocte luxurie Insup pctõr portat onus dyaboli Vñ in p̃s. 37. Sic̃ on⁹ graue gra. su. sup me. Magna fatuitas ẽ portare onus dyaboli ꝓ quo suppliciũ expectat et nõ onus xp̃i Peccatũ ẽ on⁹ qd celũ portare nõ potuit vt ptz in lucifero nec terra ad vltimũ sustinebit Immo optet vt ad infernũ descẽdat. Item ponderositas pctõꝝ ptz ex alleuiatione quã sentit pctõr cum pctã sua ꝯfessus sit tunc videt sibi quasi mons de collo suo amotus Mat. xj. Venite ad me oẽs q̃ laboratis et onerati estis Sicut dic̃ xp̃e quotidie pctõrib⁹ qui portãt on⁹ pctõrum T Item sciẽdũ ꝙ mulier illa chananea cõm̃dat a clamore duotõnis qñ dixit Miserere mei fili dauid q⁹ si. rc. Nam ip̃a multum affectabat salutẽ filie sue qd oñdit clamor quo ad xp̃m clamauit. In quo dat exemplũ ꝑntib⁹ si videt filios suos in potestate dyaboli. i. ĩ peccato mortali multã diligentiã ⁊ oẽ posse suum faciãt vt liberent ⁊ hoc sit ꝑ penitentiã Bern̄. Vbi nempe pctm̃ dimittitur. ibi ꝓculdubio dyabolus a corde expellit. Et vnũ pctm̃ mortale in hoĩe pl⁹ nocet et peius est q̃m mille demões immõ q̃z legio demonũ sine pctõ mortali. Sed heu pl̃es ꝑentes modicũ curãt de aĩabus pueroꝝ. ĩmo qd peius est quãdo qz dãt eis occasionẽ ad peccandũ cũ vestibus ⁊ peplis ⁊ ãnulis Et dant eis pecuniã ad supbiendũ ad ludendũ ad luxuriandũ d choreizaandũ ad hastiludiũ exercendũ Illi dant gladios in man⁹ filiorũ occidendũ se ip̃os in aĩabus Vnde in decretis dantes occasionez scandali rei sunt ꝑeuntiũ. j. q. j. hi Itẽ plus curãt d rebus ⁊ corꝑibus eoꝝ q̃m de aĩab⁹ si captiuant ab inimicis vel infirmant vel etiã moriant tunc flent amare. sed si peccant supbiendo. luxuriando. blasphemando. de hoc modicũ curant Aug⁹ Sunt ne in te pietatis viscera q̃n plangis corp⁹ a q̃ recessit anĩa ⁊ nõ plangis aĩam a quo recessit deus Ergo sicut parentes pueros infirmos ducunt ad medicos sic et iam in. 40. dñt eos ducere ad pnĩam ⁊ ad s̃mones vt discant q̃uo et quid ꝯfiteri debeãt aut se digne p̃parẽt ad sacr̃m eucaristie. Scdo ꝯmendat a virtute hũilitatis Nam xp̃e noĩauit eã canẽ D. Non est bonũ sumere panẽ filioꝝ ⁊ dare canibus Hec ip̃a humiliter ⁊ pacienter sustinuit Vix est aliqua mulier ita patiẽs si aliquis noĩaret eam canẽ saltẽ rñderet nõ est verũ non sum canis sz sũ honesta mulier in patria mea Ista aũt pacient portauit. insup seip̃am canẽ appellauit Di-

Etiam domine quasi diceret Canem me
noias canis tuus esse volo. dñs eñ si ex
pellit canem suũ ꝑ vnã ianuã statim in-
trat ꝑ aliam Itẽ qñ dixit eam nõ eẽ dig
nã pane Di. Non est bonũ sumere panem
filioꝝ ⁊ mittere canibus Sapient respõ-
dit Nam et catelli edunt de mensa dño-
rũ suoꝝ q. d. Consuetudo est ꝙ dant cani
bus micas da ergo mihi micã istam ꝓ
qua peto scz filie me curatõem Tercõ
ꝯmdat a fide qꝛ magnã fidẽ hũit qđ oñ
dit in hoc ꝙ filiã non duxit ad eũ sed di-
misit eam in domo nec xp̃m ad eam ire
petiuit qꝛ credidit ꝙ xp̃c eam liberare po-
tuit a demonio solo verbo vel sola volũ
tate Non duxit filiã ad carminatrices si
cut iam faciunt matres cõiter que por-
tant pueros ꝯmũiter infirmos ad anti-
quas vetulas et in hoc fidem xp̃ianam
falsificant Et omẽs tales mittendi sunt
ad auctoritatẽ ep̃i ꝓ absolutõe V

Quãtũ ad secũdã

ꝑtem illius sermonis scz de ꝯfessione.
Querit p̃mo quid sit ꝯfessio. Rñdet ꝑm
Raymunđ Confessio est legitima coraz
sacerdote pctĩ declaratõ Aug⁹. Confes-
sio est ꝑ quã morbus latẽs spe venie api
tur Scđo querit vtꝝ teneamur necessi
tate ꝯfiteri Rñdet ꝙ sic Unde ambrosi⁹
Non eñ quisquã a peccato iustificari po
terit nisi ip̃m pctm̃ ꝯfessus fuerit Sed d:
quis in veteri testamento ꝯfessio nõ fu-
it necessaria ergo nec in nono testamen
to Rñdet ꝑm b. Tho. in. 4. di. 17. In le-
ge vetere nõ tenebant hoĩes ad ꝯfessio
nẽ peccatoꝝ spẽalem ⁊ distinctã sed ad
generalẽ ⁊ indistinctã ad quã tenebatur
ꝑ deteriatõem sacrificioꝝ Et etiã qꝛ xp̃c
non dum fuit homo factus sed in nouo
testamento cũ xp̃c homo factus ẽ tunc
tenemur ꝯfiteri sacerdoti loco dei Nam
xp̃c in nouo testamento ꝑ se ip̃m ꝯfessio
nem instituit vt habet Lu. 17. qñ dñs de
cem viris leprosꝰ dixit Ite ostẽdite vos
sacerdotibus. Itẽ postea ꝑ apl'os Jac.
5. Confitemi alterutꝝ p. v. ⁊c. Itẽ. j. Jo.
j. Si ꝯfiteamur pctã nostra fidelis et iu
stus est de⁹ vt dimittat nobis pctã nr̃a
X 3o querit Qualis dẽat eẽ cõ
fessio Rñ⁹ ꝙ ꝯfesso dz eẽ p̃meditata Sz
d. quantã diligentiã debet homo habe
re ad memorandũ sua pctã Rñdet ꝙ ma
iorẽ q̃m vnquã in aliqua re transitoria
habuit hoc ꝓbat qꝛ si quis rõem r̃gi ter
reno debeat facere de multis ⁊ arduis
cãis sub pena oculoꝝ vel manuũ vel pe-
dum si in ip̃a rõe deficeret tũc talis mag
nã diligentiã adhiberet ⁊ debite ratõez
redderet Sed adhuc maiorẽ rõem reddi
turi sum⁹ in ꝯfessiõe qꝛ de tota vita nr̃a
et hoc sub pena eterne damnatõis ergo
quilibet penitens debet ad memoriã re-
ducere in quibus locis fuit ⁊ quid in quo
libet loco deliquit ⁊ quotiẽs qđlibz pec
catũ ꝯmisit A Unđ sciend ꝙ non
sufficit ꝙ quis dicat in ꝯfessione ꝫ pecca
tũ sepius ꝯmisi qꝛ nescit ꝯfessor intellige
re vtꝝ decies vel vicesies vel centies Sz
quilibet ꝯfitens si põt numeꝝ certũ scire
illũ dicat sin aũt nõ tunc dicat sub deter-
mĩato nũero quotiens ꝓut sibi in estĩa-
tõe sua videt vt dicendo hoc pctm̃ cõ-
misi decies vicesies censies vel pl⁹ vl' mi
nus qꝛ certũ numeꝝ ignoro tunc ꝯfessor
põt eum ꝑm hoc expedire ⁊ pnĩam iniũ
gere qꝛ maior pnĩa iniungẽda est illi qui
aliqđ peccatũ decies fecit q̃m illi qui so-
lum quĩquies vel sexies hoc idem ꝯmi-
sit. Item ꝯfitens debet dicere ꝯfessori si
in diebus festiuis peccauit Quia ꝑm ale
xandrũ de ales sup 3. sniaꝝ. q. 18. Qui in
die festiuo peccat mortaliter talis soluit
sabbatũ ⁊ ꝯmisit sic duo peccata morta
lia Et grauius est in festis peccare mor-
taliter q̃m laborare manualiter quia pa-
pa vel ep̃s vel etiam plebanus in necessi
tate possunt dare licentiã laborandi sed
nõ peccãdi B Itẽ ꝯfitens debet
dicere in ꝯfessiõe si ꝑticipauit cũ aliquo
excõicato quia optet ꝙ ꝯfitens pri⁹ ab-
soluat ab excõicatõe minori añq̃z absol-

natur a pctis Sed ex qũo heũ pl'es laici sunt tam viri q̃m mlieres qui nõ curant vitare excõicatos sed pticipãt cũ eis loquẽdo comedendo bibẽdo emẽdo tũc sa lubre est q̃ confessor ad cautelã ꝓfitentem Primo absoluat a minore excõicatõe t postmodo a pctis vt sic dicendo Ego auctoritate dei absoluo te a vinculo excõicatõis minoris si ligaris et ab omnibus pctis tuis mihi ꝓfessis ꝓtritis t oblitis In no. pa. t si. t ss.

Vltimo exẽplum

q̃ confessio maxime nocet demonib9.

Magister thomas theologus cũ iã deberet mori et iaceret in lecto. vidit dyabolũ stantẽ ante se. t dixit. q̃d hic stas cruenta bestia. Dic mihi q̃d est qõ maxime nocet vobis Et cum ille taceret subiũxit Adiuro te p deũ viuũ q̃ iudicaturus ẽ viuos t mortuos vt dicas mihi veritatẽ At ille Nihil sic enervat virtutẽ nr̃am sicut freq̃ns ꝓtritio t ꝓfessio. q; qñ hõ est in mortalibus pctis. oĩa eius mẽbra ligata sunt t nõ potest se movere Cũ vero pctã ꝓfitet statim liber est t mobilis ad omẽ bonũ.

Ferta secũda
post Reminiscere
Sermo. xlij

Vm exaltaueritis filiũ homis tũc cognoscetis q̃ ego sum Joh. 8. et in euãgelio hodierno Quia hõ in terra iacebat t sursuz ascendere in celũ nõ valebat Jõs xp̃c ad terrã venit vt homi ascensũ p̃pararet t p eum celum ascendere posset Si igitur xp̃c in celo semp̃ mansisset nimis fuisset i loco alto nc hõ se ipm erigere potuissz si in terra sp stetissz nimis fuissz i loco depsso Ideo voluit xp̃c pati in medio loco. j. in aere vt homo p ipm posset celuz intrare. Et hoc est q̃ xp̃c dicit in verbis p̃missis Cũ exaltaueritis filiũ hois. Vñ in pñti ꝑmone tria sunt dicẽda. ꝓmo de euangelio. Scõo de 7. articlo passionis xp̃i Tercõ de ꝓfessiõe cũ vno exemplo ꝛc

¶ Quantũ ad p̃mũ sciendũ q̃ xp̃c in cruce exaltari voluit q̃druplici rõe Pria vt nos inõ doceret Augs sup jo hẽm Signũ illud in quo fixa erat mẽbra morientis etiã cathedra fuit xp̃i docẽtis. Docet aũt xp̃c nos de cruce p̃mo hr̃e pietatẽ ad pentes q̃ scz m̃rem Johãni ꝓmẽdauit d. Joh. jx. Ecce mater tua Per qõ datur intelligi q̃ filij tantedõt esse pietatis ad pentes q̃ non tũ ad vitã debent de eis curã hr̃e sed etiã qñ moriunt dõt de eis ordinare Scõo docet nos hr̃e caritatẽ primi dicẽs Lu. xj. P̃r dimitte illis q; nesciũt q̃d faciunt Ecce quãta caritas q; illiẽ occidebãt t ipi p eis orabat Tercõ docet nos hr̃e curã de aĩabus nr̃is dicẽs Lu. xj. P̃r in manus tuas cõmẽdo ꝛc. Ecce quãta deuotio q; totus vulneratus erat t inter vulnera aniẽ memor erat Per qõ dat intelligi q̃ hõ i articulo mortis omĩa alia debet dimittere t sue aniẽ curã hr̃e Scõo xp̃c in cruce exaltari voluit tanquã in specula Solent eñ hoĩes specula erigere t speculatores ibi ponere vbi nõ est via secura t i quo loco sunt pl'a pericula vt viatorib9 clamẽt vt se ab hostib9 obseruẽt. Vñ ambulantib9 p viã h9 mũdi mlta pic'la iminẽt tã a mũdo qui vult frãgere pimpaciam q̃m a carne que vult allicere p delectatõz q̃m a dyabolo qui vult decipe p astutiã Jõs xp̃c in speculã crucis ascendit t clamat ne dimittam9 nos a mũdo frãgi nec a carne allici nc a dyabolo decipi D Tercõ in cruce exaltari voluit vt nos pctõres ad se ꝛuocaret Q̃n eñ aues ad dõos suos ire nolũt ꝓsueuerũt aliq̃ spectaclm ascẽdere t oĩso aliquo frusto carnis ad eas fibilare solent t sic eas ꝛuocare. Vñ hõ q̃ aues ꝓtuas a sõo euolauit Jõs xp̃c crucẽ ascẽdit t totũ corp9 suũ cruẽtatũ oĩdit vt ad se fugitios hoĩes ꝛuocaret Sed nõnõ. q̃ plici de cã aues ad dõos suos redire nolunt.

Aut qñ sūt mō replete. aut qñ sunt in de
uoratōe p̄de occupate Aut qñ nō sūt bñ
domesticate Jsta triplici de cā hoīes se
pe ad deū nō redeūt Prīo qñ epulis sunt
nimis repleti deutro. 32. Jncrassat⁹ īpig
uatus dilatat⁹ dereliq̄t deū factorē suuz
Scdo qñ spurcicijs luxurie sunt dediti.
Tales si l'es sunt coruo quez noe de arca
emisit q̄ deuoratōi cadauer| se dedit ⁊ iō
ad arcā nō redijt Tercō qñ nō sunt bñ
domesticati Pro q̄ sciend̄ ꝙ nullū ē tā al'
siluestre ꝙ ex bñficijs nō efficiat' mansue
tū Et tñ multi hoīes sunt adeo siluestres
ꝙ domesticari nō pñt ex omībus collat'|
bñficijs q̄ de⁹ eis ex bonitate sua exhi-
buit Quarto in cruce exaltatus est vt
oñderet nobis infinitā mīam dei et q̄m
ꝑatus ē pctōres r̄cipe ad gr̄az. Jn signū
hui⁹ habet caput inclinatū ad osculādū
brachia extēsa ad amplexanduz pedes
affixos ad nobiscū manendū ḡ nomīat'
emanuel qd̄ est nobiscū deus

Quātu ad secūdā

ꝑtem illius s̄monis sciend̄ ꝙ septimus
articulus passionis christi est Ductō et
pñtatio anne. Dicit em̄ mgr̄ in historijs
Domus anne erat in via qua xp̄c duct⁹
est ligat⁹ ꝑ vallē iosaphat Ergo s̄m jo-
hannē p̄mo ductus est ad annā. tū quia
erat socer cayphe qui fuit pontifex anni
illius ⁊ ideo volebant socrū ei⁹ honora-
re. tū annas erat pōtifex anni p̄teriti. Et
s̄m quosdā hi duo alterutris annis te-
nebant pontificatū. Pro quo sciendū
ꝙ ductō ista fuit violēta quid̄ qꝛ manu ar
mata cū cohorte ⁊ tribuno. ignomīosa
qꝛ ducebatur vinct⁹ vt malefactor Do-
lorosa qꝛ cuilibet homī graue est ⁊ pena
le ꝯspectui iudicis tanq̄m malefactor p̄-
sentari Jnsuꝑ quantūcunqꝫ ip̄e cum eis
volūtarie iret trahebāt tñ eum cū fune ⁊
crudeliter impellebant ⁊ ī pressuris ip̄m
obruebant Jta vt dicere posset Jllud. j
ꝑalip. 2j. Ex omī ꝑte angustie me p̄mūt
Ex illo articulo habem⁹ tria documenta

Primū ꝙ si qñ forsitan cā dei ⁊ fidei
ducamur ad penā cum pacīa toleremus
amore ⁊ exēplo eius qui ꝓ nobis duct⁹
est inocēs sicut ouis ad occisionē. Et ad
hoc hortatus est discipl'os suos dicēs.
Mat. x. Cum añ reges ⁊ p̄sides ducemī
ꝓpter me gau. et exulta. qꝛ merces. ⁊c̄
Jdeo libens tormenta patior vt futura
mihi gl'ia seruet' Scdm̄ documentū
si qñ ducamur in tentatōz tñ p̄ter ꝯsen-
sum pctī tentatōibus nullatenus ꝯsen-
tiamus Vñ Grego. in pasto. humanū ē
in corde tentatōem ꝑpeti demoiacū ve
ro ꝯsentire Terciū documentū est vt
nos simus de facili ducibiles ad viā iu
sticie sicut xp̄c valde facil'r imo desiderā
ter ducebat' ad passiōz nō repugnās nec
resistēs nec remurmurās sz sic ouis non
appiens os suum vt habet' Jsa. 53. Sed
ꝯtra hoc faciūt qui nec ꝑ gaudia celi nec
ꝑ penas inferni. nec ꝑ passionē xp̄i a ma
lo trahi pñt nec ad bonū induci De⁹ em̄
trahit quosdā diu ⁊ multipliciter vt re-
deant ad viā iusticie ⁊ salutis sed ip̄i ob
obstinati pctōres resistunt diuinis inspi
ratiōib⁹ E

Circa terciam par

tem illius s̄monis Sciend̄ ꝙ ꝯfessio de
bet esse nuda ⁊ integra Vñ ꝯfitens duo
debet facere. p̄mo pctā remeōrare ⁊ oē
posse suū facere audiendo s̄mōes et ad
memoriā reuocādo q̄b⁹ tp̄ibus ⁊ quib⁹
locis ⁊ quotiēs ꝯtra deū ꝑ totū annū fe
cerit. Scdo debent deum rogare vt sibi
cor suū illumīet ad cognoscendū pecca-
ta sua ⁊ sic accedere ad ꝯfessorē suū ⁊ oīa
pctā sua nude ⁊ apte ꝯfiteri sic ꝙ ꝯfessor
intelligat nullū pctm̄ ex hūana verecun
dia palilādo vel obticendo Et sic habe-
re firmā spem de indulgētia oīm pctōꝝ
qꝛ si quis centū pctā mortalia cōmisisset
⁊ nō posset pl'a q̄m decē pctā recogno-
scere ⁊ illa integraliter ꝯfiteret' tūc deus
oīa pctā sua iā ꝯfessa ⁊ etiā oblita indul
get Sic e ꝯuerso si quis solum pctā decē

ꝯmisisset et solūmō nouem confiteret ꝛ vnū scient ex his ex verecūdia obtice ret nullā veniā ꝯsequeret qꝛ ſm b. Tho. de aq̄. Impossibile est ꝑ pnīaz vnū peccatū mortale sine alio remitti Ex quo seq̄t ꝙ si deus vnū pctm̄ dimittit oīa pctā dimittit et q̄n vnuz pctm̄ nō dimittit nullū pctm̄ dimittit Deutro. 33. dei ꝑfecta sunt opa. v̄sus Larga dei pietas veniaz nō dimidiabit. aut totū aut nihil tibi lacrimanti dabit F Vn̄ sciendū ꝙ pudor ꝛ erubescentia multos retrahit a ꝯfessiōe integra Et ꝯtra hoc ē duplex remediū ſm Ray. Primū est rō nālis si em̄ nō erubesc] vel erubuisti peccare qd̄ ī honestū ꝛ nociuū fuit nō dēs erubescere cōfiteri qd̄ honestū et vtile est Scd̄m est diuina intuitio cui nihil celari pōt omīa em̄ nuda ꝛ apta sunt oculis suis Hebre. 4. Si em̄ nō erubuisti in pn̄tia dei peccare cur erubescis corā sacerdote ꝯfiteri

Terciū est ꝯpatō future ꝯfusiōis qꝛ q̄cunqz hic tegit pctā sua in futuro reuelabunt corā oībus hoīb⁹ ꝛ sctīs ꝛ angelis tūc talis stabit ī magna ꝯfusiōe Naū. 3. Reuelabo pudenda tua in facie tua et oñdā gentib⁹ nuditatē et ignomīaz tuā Hiere. 20. Confundant vehement qꝛ nō intellexerūt ob ꝓbriū sempiternū qd̄ nunq̄m delebit Aug⁹ Qn̄ hō detegit de⁹ tegit et cū hō tegit de⁹ nudat qn̄ hō agnoscit deus cognoscit.

Vltimo exēplum

de moniali que sciēt occultauit pctm̄ in ꝯfessione ꝛ damnata ē.

Ve moniales reputabāt multū religiose in quod̄ mōasterio. accidit ꝙ vna mortua ē. ꝛ alia soror q̄ erat magna amica sua feruent ora bat ꝑ ea Et sel' in eccīa de nocte dū ia soror viua oraret. audiuit illā sororē mortuā cātantē illud rn̄soriū mortuoꝝ. Peccantē me quotidie ꝛ nō me penitentem tīor mort] ꝯturbat me. qꝛ ī inferno nulla est redēptō Et nō plus dicebat de rn̄sorio Illa viuens interrogauit. Nōne es tu tal' soror Rn̄dit illa. sū. Et illa. q̄re non ꝯples cantādo rn̄soriū totū Dixit mortua. Si btā v̄go maria ꝛ oēs sctī orarēt ꝑ me. nūq̄z posset plus verificari de me Miserere mei d̄s ꝛ salua me. qd̄ est finis rn̄sorij. qꝛ ego dānata sū Heu qūo hoc ē dixit viua cū eras ita bona r̄ligiosa Rn̄t Ego dū eēm in scl'o feci vnū pctm̄ verecund̄ qd̄ ꝓpter verecūdiā nunq̄m ꝯfessa sum. et iō alia bona nihil mihi valuerūt ad vitā eternā g̊ āmodo non ores ꝑ me qꝛ inuanū est.

Feria. 3. p⁹ Remi. Sermo. xiiij

Vper cathe

drā moysi sederūt scribe ꝛ pharisei omīa g̊ q̄. dixi. vo. ſ. mt. 23. Sicend̄ ꝙ a tpe moysi fuerūt ꝯstituti a deo 70. senes etate ꝛ scīa ꝑfecti q̄ cum moyse hūerūt curā ppl'i ꝛ dicebant iudices ordīarij qꝛ ad ip̄os fiebat r̄curs⁹ ī dubijs cāis Cause aūt magne n̄ tractabant sine eis Et fuit istd̄ ſuatū apud iud̄os q̄z diu fuerūt in ptāte ꝛ eoꝝ detīatō hēbat ꝑ lege firma quā non licebat trāsgredi. vt hēt deutro. 27. Et B ē ꝙ xp̄c dic̄ hic Sup cathedrā ꝛc. Vn̄ in pn̄ti ſmōe tria sūt dicenda. primo de euan°. scd̄o de 8. arlo. passiō] xp̄i. tercō de ꝯfessiō] cū vno ex°

G Quantū ad p̄m sciend̄ ꝙ dn̄s ī presenti vita voluit q̄sdā eē ꝑlatos ꝛ q̄sdaz sb̄ditos Et ꝑlatis tres r̄gl'as det. Prīa vt sb̄ditos suos v̄bo ꝛ exē° instruāt Sz ꝯ hāc regl'am faciūt ꝑlati v̄bosi qꝛ ml'ta bona dicūt sz nulla faciūt q̄s dn̄s rep̄hēdit di. Sup ca. ꝛc Monet iꝛ dn̄s sb̄ditos vt qn̄ sūt aliq̄ ꝑlati q̄ hn̄t v̄ba bōa ꝛ opa mala vt nō despiciāt v̄ba ꝓpt̄ opa sz relinquāt vitā ꝛ respiciāt doctrinā Et oñt illud Chris. sup mat. trici ex° dicēs. Ecce vil' terra ꝑciosū auꝝ ꝓducit Nunquit ꝓpt̄ vilē terrā ꝑciosū auꝝ ꝯtēnit. vel relinq̄t sic ꝛ vos doctrinā r̄cipite et mores relinquite. Scd̄m exemplū ponit dicens Nam et apib⁹ herbe nccīe sūt ꝛ tn̄ flores

colligūt et herbas relinquūt Sic ⁊ uos
flores doctrine colligite ⁊ ꝯuersatōz re-
linquite· Terciū qꝛ spine lilia ꝓducunt et
tñ hō lilia odorat ⁊ spinas vitat· Sic q̄
libet debet vitare eiꝰ vitam spinosā ⁊ ac
cipe doctrinā odoriferā h Scda
regl'a p̄latoꝝ est vt sibi forcia ⁊ subditis
leuiora imponāt Cōtra istā regl'am faci-
unt p̄lati īmiſicordes quos dñs rep̄hē
dit dicens Alligāt onera grauia ⁊ īpor
ta ⁊c. Et istud est cōtra istos sacerdotes
qui nimis graues pnīas imponūt qđ tñ
ſm Chriſ. fieri non debet tribus de cau
sis. Prima est ꝓpter piclm quia sepius
homo talis pnīam sibi impositā abijcit
⁊ quasi desperatus ad pctm̄ redit Et po
nit exemplū dicēs Si em̄ fastem sup hu
meros adolescentis quā nō pōt baiula-
re posueris necc̄e habet vt aut fastem re-
ijciat aut sub pondere ꝯfringat. Sic hō
cui graue pondus pnīe imponis nccē ē
vt aut pnīam reijciat aut suscipiens duz
ferre nō pōt scandaliset et amplius pec-
cet Scda rō est ꝓpt̄ vitanđ dei iudiciū
ꝙ si sacerdos peccet modicā pnīaz īpo-
nēs nōne melius est ꝓpt̄ mīaz dare rōez
q̄m ꝓpter crudelitatē Jaco. 3. Judiciū
sine mīa fit illi qui nō facit mīam Tal' sa
cerdos poterit dicere deo dñe sicut feci
alijs sic facies mihi alijs fui miſicors ⁊
tu miſicors esto mihi qꝛ tu dixisti Lu. 6.
Eađ mens· q̄ mensi fue ⁊c Tercia rō ē ꝓ
pter liberalē dñm Vñ subdit Chriſ. Vbi
p̄familias largus est dispensator nō de
bet esse tenax Si deꝰ est benignus ut q̄d
sacerdos est austerus Deꝰ em̄ adeo ē lar
gus vt pctā dimittit aliqñ cū tribꝰ silla
bis sicut in dauid qui dixit peccaui. Ali-
qñ cū lacrimis paucis sicut in btō petro
qui egressus foras fleuit amare Aliqñ cū
solo ꝓposito cordis iuxta illud ꝓphete
dauid in p̄s. 31. Dixi ꝯfitebor sp̄ in futu-
ro et tu remisisti impie. pe. m· Tercia
regl'a p̄latorū est ꝙ de sua ptāte nō sup
biant Cōtra istā regulā faciūt p̄lati am-
bicōsi quos dñs rep̄hendit cum subdit.
Omīa ōpa sua. fa. vt. J Vbi sciē
dū ꝙ supbia ē triplex· p̄o est in affectu et
ista ortū hūit in celo qñ lucifer voluit do
mīari ⁊ exaltari. Jsa. 24. Sup astra celi
exaltabo soliū meū. Et ista supbia ꝑduc̄
ad ꝓfunditatē infimā Vñ dictū fuit lu-
cifero inde ad infernū detraheris in ꝓ-
fundū laci Scda supbia est ī intellectu
q̄ ꝯsistit ī appetitu vane ⁊ mūdane sb̄stā
tie Et illa ortū hūit in ꝑadiso qñ p̄mi ꝑn
tes voluerūt hr̄e sciam dei Gen. 3. Eritis
sicut dij sciētes bonū et malū Et ista per
ducit ad eternā ignominiā. Ecci. 9. Nec
rō nec scīa nec sapīa est apud inferos Vñ
legit ꝙ aresto. Appuit pꝰ mortē cuiđ di-
scipl'o suo dicēs se totā suā sciaz amisis-
se nec aliq̄d scire nisi penā suā· Tercia
ē supbia in actu q̄ ꝯsistit in erogatōe īiu
rie ⁊ ista supbia ē in toto mūdo qꝛ mali
⁊ potētes bonos opp̄mūt et ꝑsequūtur
Aliqñ in ꝑsona vsqz ad effusiōez sanguīs
ꝑsequēdo. aliqñ in t̄rena subā bonis opi
bus expoliando Aliqñ in fama false cri-
mīa imponēdo. Et tal' supbia ꝑducit ad
infernalē cruciatōz Vñ sap. 6. potēs po
tenter tormēta patit Vñ etiā sap. 6. For
tioribꝰ fortior instat cruciatio K

Quātū ad secudā

ꝑtem illius ſmōis Sciendū ꝙ octauꝰ ar-
ticulꝰ passiōis xp̄i est petri trina negatō
Cū em̄ duceret iesus ad domū anne tunc
petrus sequebat a lōge vt videret finem
Johēs aūt qꝛ notꝰ erat pōtifici introi-
uit cū alijs in atriū· petrus aūt māsit fo-
ras. Sed johēs dixit hostiarie ⁊ intro-
duxit petrū quē cū de lumīe intuita essz.
Ancilla hostiaria dixit Nūq̄d ⁊ tu ex dis-
es illiꝰ hoīs Dixit Nō noui neqz scio q̄d
dicis. Stabāt aūt serui ⁊ mīstri ad pru-
qꝛ frigus erat et calefaciebāt se Et petrꝰ
stans in atrio et cale. se. rursū dicēte alia
ancilla Et hic cū iesu erat Et dicebāt qui
astabant Vere tu ex illis es Nā et gallile
us es. Nā et loq̄la t. m. t. facit Tunc pe-
trus iurauit cum iuramento Et tūc gallꝰ

cantauit Et ꝯuersus dñs respexit petrū
qđ intelligi pōt tam de respectu corpali
q̄m spūali. Et recordatus est petrus v̄bi
qđ dix. ci. do. Añq̄m gallus ter can. tu-
me ne. Et egressus foras fleuit amare fu
giens in cauernā q̄ mō gallicant⁹ appel
lat̄ vt mgr̄ dicit in historijs Cōsideran-
duz ꝙ hec trina negatō petri bñ ꝯputat̄
int̄ articl'os passionis xp̄i. Non eñ erat
xp̄o modica pena ꝙ ille dilect⁹ discipu-
lus qui paulo añ ꝓtestatus fuit se cē pa
tū secū in carcerē ⁊ in mortē ire poti⁹ q̄z
vellet eū negare ꝙ ille taz turpiter ⁊ ter
publice negauit ad vocē muliebrē. Unđ
etiā inter arma passiōis xp̄i depingitur
gallus ad designanđ negatōz petri
L Ex illo articl'o hñt q̄ttuor docum̄-
ta Primū ē ꝙ p̄lat⁹ eccīe debet eē tal'
ꝙ sciat ꝯpati infirmitatib⁹ subditoꝝ q̄a
vt dicit Grego. ⁊ ponit̄ in decret] Ideo
dñs petꝝ cadere ꝑmisit vt eo fortior p⁹
casū surgeret et ex culpa sua disceret qua
liter cadentib⁹ miserēdi debeat di. 50.
Cōsiderandū Scđm documentū ē ꝙ
nullus p̄sumere debz de sua v̄tute in p̄nti
vita Uñ aug⁹ in đ doctrina xp̄iana li. 3.
Ad hoc antiquoꝝ patꝝ pctā scripta sūt
vt apl'i pauli sn̄ia vbiqz teneat̄ q̄ ait qui
videt̄ stare videat ne cadat Berñ. in ser-
mone Nusq̄m ē securitas fratres nec ī ce
lo nec in ꝑadiso multo min⁹ nec in ꝫ mū
do In celo cecidit angel⁹ in p̄ntia diui-
nitat] In ꝑadiso adā in loco voluptatis
In mūdo iudas de stola saluatoris Au-
gustin⁹ li. x. ꝯfessiōm Nemo securus esse
pōt in vita p̄nti q̄ tota tentatō noīatur.
M Terciū documentū est ꝙ in p̄nci-
pio obstanđ est pctīs ⁊ si q̄nq̄z ex fragili
tate peccem⁹ nullomō in pctīs ꝑseuere-
mus sed statī post pctm̄ resurgere debe
mus vñ Gregori⁹ Pctm̄ qđ ꝑ pn̄iam nō
diluit̄ mox suo pondere ad aliđ trahit. ꝫ
ptz in btō petro q̄ p̄mo simplici v̄bo ne-
gauit xp̄m Scđo ꝑiurauit Tercō anathe
matizauit maledixit sibi ip̄i Uñ ec̄ Crisꝰ.
Peccare est humanū ꝑmanere aūt ī pec-
catis est dyabolicū Ambrosi⁹ sup Lucā
Melius esset pctōribus male agentib⁹
mori q̄m vt in pctīs diu versent̄ Aug⁹ đ
verbis dñi Audatior est qui cum pecca-
to mortali dormit q̄m qui cū septē ho-
stibus de morte sua inuicē obligatis cō
fligit N Quartū documentū ē ꝙ
nullus pctōr dz đsp̄are q̄ntūcūqz grauia
pctā ꝯmiserit sz dēt ꝓ pctīs suis flere ex
emplo btī petri q̄ trinā negatōem lacri-
mis abluit ⁊ xp̄c statī ei oīa pctā indul-
sit Uñ leo p̄pa Felices inq̄t o apl'e sanc-
te lacrime tue q̄ ad diluendā culpā nega
tōis v̄tutē sacri habuere baptismatis
O Itē sciendū ꝙ lacrime p̄mo delēt
pctā Uñ Cassio. sup p̄s. 119. Dñs nescit
differre quē ꝯpūcto corde sibi senſit sup-
plicare Greg. Illū quē ꝯspicitis delicta
fletu dolere. in ꝯspectu deitatis nō dubi
tes mīam ꝯseq̄ Scđo lacrime extinguūt
purgatoriū Uñ berū. O hō vna lacrima
de puro corde ⁊ ꝯtrito ꝓlata plus pur-
gat aīam tuā q̄m ignis purgatorij infra
spaciū decē vel triginta annoꝝ. Tercō la
crime merent̄ spēalem ꝯsolatōem Unde
hiero. super psal. Quot lacrimas salubri
ter fundim⁹ tot cōsolationes meremur
vnā fudi lacrimā vnā merui ꝯsolatōem
decem lacrimas fudi decē ꝯsolatōs me
rui. Quarto lacrime impetrāt regnū ce-
loꝝ Grego. in ome. sua Regnū celoꝝ no
stris vult rapi fletib⁹ qđ nr̄is merit] nō
debetur P

Circa terciam par

tem illi⁹ ſmōis de ꝯfessiōe Sciendu z ꝙ
ꝯfessio dz esse ꝓpria ⁊ accusans scz ꝙ cō
fitens sua ꝓpria pctā ꝯfiteat̄ ⁊ nō pctā
alioꝝ nec aliq̄d debet noīare in ꝯfessione
nisi in tali casu in quo sine denoīatōe ꝑ-
sone nō posset ꝯfitens ip̄m pctm̄ expri
mere vt si peccauit cū sorore vel mr̄e Itē
ꝯfitens nō debet se excusare sicut aliqui
qui dicunt in ꝯfessione deus hoc voluit
vt sic facerē ⁊ talis hō retorquet culpā
suā in deū Uñ ambro. sup p̄s. 69 Malū

est peccare peius est in pctis pseuerare sed multo peius est defendēdo se. in deū culpā refundere ꝛ tales grauiter peccāt. ui tenēt fatū qd in vulgari dr das ist mir beschert Q Cōtra qs dicit Grego. Absit inqt a fidelibus ꝙ eē fatū aliquid dicant Vñ apls hec ē volūtas dei sctificatio vra Ergo ascribi dz ꝓprie malicie ipsius hois qr peccare stat in ꝓpria voluntate hois. Ecci. 15. Apposui tibi ignem ꝛ aquā bonū et malū ad qdcunqz volueris porrige manū. Itē aliq excusāt se ꝙ sint coacti a dñis ꝛ a pentibus vl ab alijs hominibus Cōtra quā excusatōez dr ꝙ nemo peccat inuitus Vñ ecc aug ꝛ ponit in decretis Oē pctm qd volūtariū nō ē. pctm nō est. 32. q. 5. Sic em Itē aliq excusāt se ꝑ dyabolū dicēs dyabolus decepit ꝛ vicit me Cōtra ꝫ dic Grego. Debil ē hostis q nō vincit nisi volentē Bern. pōt inimicus excitare motū tentatōis sz in te ē si volueris dare seu negare ꝯsensū. Et tales sic se excusātes ñ sūt absoluēdi qr ꝯfessio dēt esse ꝓpria accusans ꝛ integra

Vltimo exemplu

de mlīere nobili q nō plene ꝯfessa est

Duo frēs erāt qꝝ vnus erat penitētiarius dñi ꝑpe Alt vo inocens ꝛ pius. ꝛ discurrebāt ad pdicand Tand recepti sunt sel in qdā castro cuius dā nobil mrone vbi celebrauerūt. vñ gauisa dña illa cogitauit dicēs Neqquā oportet te hos formidare nc vecūdari secure poter his ꝯfiteri cū sint pegrini ꝛ ignoti. ꝛ sic vni eoꝝ dū ꝯfiteret ad singla pcā d ore eius exiuit bufo pessimus. egrediebat etiā ab eccia saltādo Tand enorme pctm dū ꝯfiteri voluit. de ipius ore tribilissimus draco caput suū emittere cepit exire tñ ñ valuit. qr vecūdia deuicta illa crimē celauit Iō bufones oēs añ expulsi cū terribili dracone redeūtes in os eius intrauert vt pus. Fratribus aūt recedentibus narrauit iunior penitētiario illi qūo tātā seriē vidisset in spū. vñ territus penitentiarius ad dñam redijt exhortandā quā defunctā inuenit. vnde ꝯtristati frēs ieiunijs ꝛ orōibus sedule īsistūt donec die tercia nobil defuncta appuit illis. draconē horribilē eqtādo. cuius collū duo crudeles serpētes āplexando cingebāt. ꝛ vbera eius sugēdo dentibus diripiebāt. cuius etiam ocl'os duo bufones horribiles possidebāt. ꝛ ex ipius ore ignis sulphureus fetidissimus emanabat. fetore intolerabili plenissimus Eius ecc manus a duobus magnis canibus deuorabant Et eius aures sagitt ignei replebant Cuius etiā caput lacerte venenosissime corrodebāt. Vñ frēs territi corruerūt Quibus illa Amici dei oīpotentis ne timeatis. Nā ego qdē sū illa infelicissima mltoꝝ pctōꝝ. vobis pdie ꝯfessa ficte ꝛ nō integre. qr vnū pctm qd cū cōsanguineo meo ꝯmisi. vecūdata in ꝯfessione celaui. iō ꝑpetuo dānata sū Quam penitēciarius ex pte dei et dñi nri iesu xpi adiurauit. pmo qd illa pena significaret sibi innueret Rñdit illa. capitis mei lacerte puniūt me ꝓ capitis supfluo ornamēto Bufones ocl'oꝝ puniūt illicitos aspectus. silr sagitte puniūt nepharios aurium auditus Silr igne sulphureo punit os meū ꝓpt blasphemias ꝛ diffamatōes ꝛ scurriles vanasqz cātilenas ꝛ oscula turpia ꝛ vaniloqa. ꝛ īmūda vba. a qbus os meū nō cohibui Silr ꝯtra illicitos ꝛ impudicos meos tactus ꝛ amplexus ꝑpētes vbera mea sugūt ꝛ mordēt ꝛ cingūt meū collū. Canes vo manus meas corrodunt qs extendi ad nutriendū ipos canes. et subtrahēdo paupibus xpi. ꝛ qr eas anulis ꝛ gēmis luxuriose ornaui Hūc etiā crudelissimū draconē equito. ꝯtra ꝯcubitus luxuriosos a quo viscera ꝛ muliebria mea intolerabilit ꝯburūt cū tibijs genubus et femoribus. Cui penitenciarius ait. Que sūt pctā qbus hoīes ples dānant. Rñdit illa hoīes masculini sexus cūctis pctis mortalibus dānant. Mlieres vo pcipue ꝓpt qttuor gña pctōꝝ dānant scz. lingue et ornatus supflui. sortilegij ꝛ ficte ꝯfessiōis

ꝓpter nimiā verecundiā Reqsita vero an suffragijs iuuari posset horribiliter rñdit. nō. et subito draco terribiliter crucians eā ad infernū traxit. ⁊ sic euanuit

Feria. 4. post Reminiscere. Sermo. xv.

Ecce ascendi

mꝰ hierosolimā ⁊ filiꝰ hoīs tradet ꝑncipibꝰ sacerdotū et scri. ⁊ ꝯdēnabūt eū morte. ⁊c. Math. 20. Sepe dñs passiōz suā ⁊ etiā resurrectōz discipul' suis ꝑdicabat vt ex hoc se dñm eē ostēderet siue vt discipl'oꝝ aīos corroboraret ne scz aduenīēte passiōis tempe scandalisent Quia sic Grego. dic Minꝰ ei mala feriūt q̄ ꝑuident Siue etiā vt passiōz vidētes resurrectōz futurā etiā sparent g̊ dit Ecce ascendimꝰ ⁊c. Unde inpñti ſmōe tria sunt dicēda Primo de euāgelio Scdo de nono articl'o passionis xp̄i Tercō de ꝯfessione cū vno exemplo Quantū ad pñiū nōnd ꝙ ecca in hoc euāo de passiōe xp̄i mentōz facit vt ad sustinendū pnīam fideles feruentius animent. In hac em̄ 40. hoīes dñt hr̄e ꝯtritōz cordis. ꝯfessiōz oris ⁊ satisfactionē opis Et illa satisfactō cōit fit ī tribus scz in ieiunādo et orando et elemosinas faciēdo R Meōria aūt passionis xp̄i hoīem ad oīa illa inducit Primo em̄ inducit hoīem ad dolendū ⁊ ꝯterend. hoc signatū est ī ꝟ ꝙ in passiōe xp̄i petre scisse sunt ꝑ qd dat intelligi ꝙ meōria passionis xp̄i sepe corda lapidea ad ꝯtritōnem frangit. Legit ꝙ est qddā genus lapidū adamātis qui nō pōt frangi nec ꝑ ignis adustiōz nec ꝑ mallei ꝯcussionē frangit aūt ꝑ sanguis calidi hircini infusiōem. Sunt em̄ multi quos non frangit ad pnīam nec adurēs tribulatio nec iudicioꝝ dei ꝯmiatō. frāgit eos tam̄ dñica passio Scdo dñica passio inducit hoīem ad ꝯfitendū in huius significatōem in passione xp̄i monumenta apeta sunt et multa corpa sanctoꝝ qui dormierunt surrexerūnt Monūmentū fetid est cor peccatoris in quo tot sūt mortua corpa quot sūt pctā mortalia et illd monumentū tunc apit et mortui resurgunt qñ pctōr ad memoriā passiōs xp̄i os suum apit et pctā sua vicario dei dicit. Jō dr ad ephe. 5. Surge qui dormis et exurge a mortuis et illumīabit te xp̄c 3o passio xp̄i inducit ad ieiunandū. Qui em̄ ꝯsiderat ꝙ xp̄c ieiunauit et sepe esurijt de facili sua ieiunia sustinebit. S Xp̄c em̄ tribus vicibꝰ esurijt. Primo qñ. 40. diebus et. 40. noctibꝰ ieiunauit et tunc nō hūit ad ꝯmedend nisi lapides vt hēt Mat. 4. Scda vice esuriuit qñ venit ad ficū et tunc non hūit ꝯmedere nisi folia. Sicut legit mat. 21. de ficulnea que ñ habuit nisi folia cui xp̄c maledixit. Tercia vice esuriuit ī cruce qñ dixit Sitio vt habet Joh. 19. et tunc hūit ad bibendū acetū et ꝯmedendū fel Vñ in ps. 68. Dederūt in escā meā fel ⁊ in siti. m. p. Sed xp̄c nec lapides voluit ꝯmedere. qꝛ sibi xp̄c nō incorpat homīes lapideos. i. duros et obstinatos nec hñtes tanta folia scz homīes v̄bosos. Nec homīes acetosos id ē ꝑ odia ⁊ rācores vinctos Quarto inducit ad orand qñ ꝯsiderat ꝙ xp̄c taliter ꝓ nobis orauit. Nā orauit v̄ba pietatis Lu. 23. Pater dimitte ⁊c Orauit lacrimis Hebre. 5. Cū clamore valido ⁊ lacrimis exauditꝰ est. Orauit sanguīs effusione cū ex omībus mēbris sanguinē fudit Quīto inducit nos ad largiendū Nō em̄ hō dz eē ad elemosinas auarꝰ quia xp̄c ī sua passiōe fuit largus expendēdo qꝛ latroni ꝑadisum dedit Largus in ꝑcendo qꝛ persecutoribꝰ suis totaliter indulsit Largus in redundādo qꝛ nō guttā sz totū sanguinē quē hūit ꝓ nobis fudit

Quātuz ad secun

dā ꝑtē illiꝰ ſmōis sciend ꝙ nonꝰ articl's passiōis xp̄i est ipiꝰ alapizaō interim em̄ cū talia agebant foris ī atrio cū petro ut dictū est in ꝑori articl'o. Jesus erat intꝰ

in adintorio. Tūc pontifex interrogauit iesum de duobus Primo de discipulis suis. Secūdo de doctrina eius. Sed xp̄us ad primā questionē non respondit quia nihil potuit boni dicere de discipulis q̄ omnes fugerunt ab eo. Nec voluit malum loqui de eis In quo dans nobis exemplū vt si nō scimus bona loqui de prīmis. vt etiam nō loquamur mala. Et cōtra hoc aliqui grauiter peccant qui produnt mala primorum eos infamando. vnde Chrisostom⁹. Quia sicut est mortale peccatū innocēti falsē crimen imponere sic verū crimen occultum alijs reuelare. Sed ad secōdam ptem questionis respondit iesus. Ego palam locut⁹ sum mundo ego semp docui in templo & synagoga vbi omnes iudei conuenerāt. Interroga eos qui audierūt quid locut⁹ sū cis. Tunc vnus ex ministris dedit ei alapam dicens. Sic respōdes pontifici In hac alapa impleta ē ꝓphecia illa Treñ. 3. Dedit percutienti se maxillam Ipse vō dominꝰ iesus christ⁹ hanc alapam ꝓ nobis patienter sustinuit. Vnde etiam percutienti se mansuete respondit Si male locutus sum testimonīū perhibe de me Si aūt bene cur me cedis T

Ex hoc articulo habem⁹ tria documenta Primū est vt ora nr̄a ꝓpescam⁹ xp̄c eñ alaphizari voluit vt nos ora nostra ꝓpescamus ne ptra deum murmurem⁹. quia quando nos loq̄mur que displicēt auditori tunc alapis ceditur. Ergo non debem⁹ loqui ptra deum nec murmurare ꝓpter pauptatem nec ꝓpter infortunium nec ꝓpter aerem nec propter mortem puerorum aut consanguineorum nec etiam propter ꝓprias infirmitates corporis. Deus enim facit sicut pius et fidelis pater quando aliquem hic flagellat hebr. j². Flagellat omnē filium quē recipit. Quia nullus saluatur sine tribulationib⁹ Act. j4. Per multas tribulatōnes oportet nos intrare in regnū celoꝝ. vnde hieronim⁹ in epistola. Libens inquit tormēta pacior vt futura mihi gl'ia seruetur. Secūdum documentū vt nos discam⁹ patientiā habere in iniurijs & cōtumelijs a primis nobis illatis. vnde Augustin⁹. Potuisset eñ dominꝰ facere illum qui eum percussit celesti igne ꝓsumi aut a terra absorberi aut arreptus a demonio vexari aut aliqua alia pena grauiori. Contra hoc faciunt illi qui libenter vellent se vindicare si possēt Et cum non possunt tunc petunt vindicari a deo hic vel in futuro Vnde Humbert⁹ Si quis a domino vindictam poscit ipsum deum qōāmodo torto⁹em & se iudicem facit. Tercium documentū est vt cum quis te percusserit in vna maxilla animo prepato prebe ei aliam & hoc ꝓ loco et tempore Vnde jordan⁹ christ⁹ promptо animo non solum alteram maxillā iterum percussori prebuit sed & totum corpus ad puniendum exposuit Contra ꝑ faciunt qui nec vnum verbum durū aut opprobriosum ꝓpter deum sustinere volant. vnde Gregorius sup Ezech. 7. Bon⁹ non fuit qui malos tolerare recusauit. vnde etiam Ambros⁹ super epistolam ad hebreos. Nihil aveo ꝓfusionez facit inferenti mala sicut fortis tolerancia sustinētis & neqz in verbo neqz in opere dere vindictam V

Quātuz ad tercīā

partem scilicet de ꝓfessione Sciendū. q̄ ꝓfessio debet esse lacrimosa q̄ cū dolore & amaritudine cordis petā sunt ꝓfitenda vt dei mīaz ꝓsequamur. vñ Gregorius Illum quem conspicī delicta cum fletu dolere in conspectu deitatis non dubites mīaz ꝓsequi. Contra ꝑ faciūt q̄ petā sua q̄si fabulā sacerdoti ꝓponunt nullā verecundiā de pctis suis hñtes. Vnde Berñ. Sunt q̄ ꝓfitendo sic fabulā pctōꝝ suoꝝ narrāt historiā & egritudies aīe sue sine ꝓfusione dinūerāt Sz ver⁹ penitēs cū verecūdia debet petā sua ꝓfiteri. Vnde Berñ. Ideo iubemur confiteri peccata vt erubescentiam habeamus ꝓ pena:

Augustinꝰ in libro de penitentia. Erubescencia em̄ magna est pena Ideo q̄ erubescit ꝓ xp̄o dignꝰ fit misericordia xp̄i. Ergo ꝯfitens nō debet ꝯtrahere nimiā familiaritatē cum ꝯfessoribꝰ suis qꝛ per talem familiaritatē tollitur erubescētia que est maxīa ꝑs satisfactōnis Unde de hoc habet in decretis. Pudor ⁊ erubescentia est pars maxima pnīe ⁊ satisfactionis. de pnīa dis. j. Quem penitet: Ex iam dictis elicitur ꝙ salubriꝰ est cōfiteri illi viro literato in cuiꝰ p̄sencia maiorem sustines erubescentiā. X Sꝫ queritur quid sentiendū sit de illis qui flent ꝓpter mortem amicoꝝ vel puerorū vel etiam ꝓpt̄ damna rerū tꝑaliū ⁊ nō flēt ꝓ peccatis suis. Repondet ꝙ est signuꝫ duri cordis. vnde Augꝰ d̄ pnīa. Sciat se culpabiliter duruꝫ qui deflet mortē amici vel damna rei temporalis et dolorem peccati non ostendit in lacrimis. Ergo talis durus obstinatꝰ peccatoꝛ debet se ip̄m ad fletum ꝯpellere ꝑ interiorem cōtritionem scilicꝫ cogitando damna peccati penas inferni gaudia celi terrorē extremi iudicij ⁊ superamaram passionēꝫ xp̄i. Et si sic non ꝓficit tunc apponat exteriorem punitionē corporis scilicet flagellando seipsum Et si nullo modo p̄t se ꝓuocare ad fletum ꝓpterea non debet desperare sed doleat de hoc. Et sic deus recipit voluntatem profacto. vnde Augustinus. Coronat deus intus voluntatem vbi non inuenit facultatem

Vltimo exēplum

De dyabolo qui vidit homines claros recedere de confessione

Sacerdos quidā cū tp̄e q̄drage simali in ecclesia sua sederet. ⁊ sibi ꝯmissoꝝ subditoꝝ ꝯfessiones audiret. alijs recedentibꝰ. atqꝫ alijs illic accedentibꝰ. int̄ expectantes q̄dam stabat q̄ntū ad appenciā corpe iuuenis et robustꝰ. ꝯfitēdi tempꝰ expectās. Oībꝰ igitur expeditis ipse nouissimꝰ accessit. coram sacerdote genua flexit. ad ꝯfessionē os apuit. q̄ tanta ⁊ tā enormia ꝯfessꝰ est crimīa. tam multa homicidia furta. blasphemias. periuria. discordias ⁊ alia hꝰ mōi silīa. q̄ꝝ se actorem incentorē siue suggestorē esse dicebat. vt sacerdos taꝫ horrore q̄ꝫ tedio grauatꝰ diceret ad illū Si mille eēs ānoꝝ nimis essꝫ tā grauia ⁊ tam mlta te ꝯmisisse pctā Adq̄d verbum ille respōdit. Ampliꝰ sum q̄ꝫ mille ānoꝝ. Tūc ampliꝰ sacerdos territus ait: Quis g̊ es tu Rn̄dit ille demon Ego suꝫ vnꝰ ex illis q̄ cū lucifero ceciderūt. pctā mea ex mīma ꝑte tibi ꝯfessus sum. si velles audire residua q̄ sunt innūerabilia ꝑatus essem tibi ꝯfiteri. Sciēs āt sacerdos pctm̄ dyaboli esse insanabile dixit Quid tibi cōe cum ꝯfessione o dyabole Rn̄dit demō. Stabā ex opposito tui. vidiqꝫ ad te pctōres accedere ⁊ redire iustos. auscultans valde diligēter quid illi fecerūt ⁊ dixerunt. quid ve illis rn̄sum sit. ⁊ ꝙ post grauia peccata ꝓmissa sit eis indulgentia peccatoruꝫ vitaqꝫ eterna. Ego vero idem sperans cōsequi veni peccata mea ꝯfiteri. Sacerdos vero exemplo sancti martini fiducialiter respondit dyabolo. Si volueris vti cōsilio ⁊ agere de peccatis tuis penitentiam pure sicut hiq̄s hinc exire vidisti. similē indulgentiā ꝯsequeris Rn̄dit demon. Si tolerabilē mihi iniunxeris satisfactionē parebo tibi. Ego inquit sacerdos valde modicam ⁊ minorem q̄ꝫ his qui ante te cōfessi sunt tibi iniūgam penitentiā. Vade igit̄ ⁊ tribus vicibus in die iacta te in terrā. sicqꝫ ꝓstratus dicas. dn̄e deus creatoꝛ meus ego peccatoꝛ peccaui tibi. ignosce mihi hec solūmodo sit penitētia tua. Cumqꝫ dyabolus diceret. non possum hoc facere. nimis est mihi graue Rn̄dit sacerdos Quare in tam modico grauaris. Rn̄dit dyabolus. non possum inquit in tantum me humiliare ei. Aliud quidq̄d iniunxeris mihi libenter suscipiā Tūc indignatꝰ

sacerdos subiunxit. O dyabole si tanta est cordis tui supbia. vt nec velis nec possis te in tā modico hūiliare creatori tuo. recede a me. quia neqz hic neqz in futuro misericordiā ꝯsequeris ab illo Ad quam vocem ille dyabolꝰ mox euanuit. Hec Cesariꝰ in dyalogo

Feria quinta post Reminiscere. Sermo. xvj.

Omo quidā erat diues ⁊ induebat purpura ⁊ bysso ⁊ epulabat q̄tidie splendide Verba hec originalit̄ scribunt Luce. j8. Recitatiue aūt in p̄sentis dici euāgelio Sepe eñ xp̄c qd̄ dixerat verbo ꝯfirmabat exemplo Supiꝰ q̄dem ab appetitu diuiciaꝝ homīes retraxerat ⁊ ad faciēdū elemosinas induxerat. Pharisei aūt q̄ erant auari eum deridebant Ideo illud exemplū ꝯtra eos dixit vt esset verificatum. qd̄ d̄r Math. 7. Lata est via q̄ ducit ad perditionē. Et arta que ducit ad vitam. Diues igitur ille iuit ꝑ viam latam ⁊ ideo ꝑditionē incurrit Lazarus aūt ꝑ viā artā ⁊ ideo vitam inuenit Vñ in p̄senti ſmone tria sunt dicenda. p̄mo d̄ euāgelio. scd̄o de decimo articl'o passiōis xp̄i. tercio de ꝯfessione cū vno exemplo. Quantū ad p̄mū sciendū ꝙ status illiꝰ diuitis fuit in magnis diuicijs in vita sua ergo dicit diues Non eñ rep̄hendit qꝛ diues erat sed qꝛ circa diuicias peccabat. Primo auare retinēdo qꝛ pauperi nihil dare volebat hoc eñ est ꝓpriū auari vt omīa bona retineat ⁊ nulli alteri donet Unde in ꝑsona auari. dicit Ecci. xj. Inueni req̄em mihi ⁊ nunc mā ducabo de bonis meis solus Sciendum ꝙ ille diues nullam excusationē p̄t habere de impietate ⁊ ī misericordia sua circa illum mendicū ⁊ pauperē lazarum Primo si diceret multi fuerūt paupes et nō omībꝰ potui sufficere ḡ dimisi. ꝯtra h̄ euangeliū dicit ꝙ nisi vnꝰ fuit. qꝛ dicit q̄dam id est vnꝰ. Scd̄o si diceret ꝑ se habuit sufficienciā ḡ dicit mendicꝰ eo ꝙ nihil habuit. Tercio si diceret ꝙ nō vidissz eū ergo dicit jacebat ante ianuas. vñ Gregoriꝰ in omel'. hodierna. haberet aliquā excusationē forsitan diues si lazarꝰ pauper et vlcerosus ante eius janūam non iacuisset et si remotus fuisset. Quarto ꝙ laborare potuisset ergo dicit infirmꝰ vlceribꝰ plenꝰ Quinto si preciosa petiuissz ḡ dicit cupiebat saturari de micis. Sexto si ꝑ familiā dedisset ergo ipse non ꝑ se dedit ergo dicit nemo illi dabat.

A Pro quo sciendum ꝙ sicut diues ille peccauerat in vbertate diuiciaruz sic iam punitur in extrema paupertate. In signum huius dicit pater abraam mitte lazarum vt intingat extremuz digiti sui in aquam. Non enim petebat balsamuz vel vinum neqz situlam aque nec manuz plenam aque sed tantū minimū digitum intinctum aqua ⁊ non potuit obtinere. Jacobi. 2. Judicium fit ei sine misericordia qui non facit misericordiam Unde queritur hic quare petit guttam aque cum magna copia aque non potuisset sibi refrigerium prestare Respondetur ꝙ hoc fecit propter tria. Primo ad ostendendum ꝙ tanta est penuria omīs consolationis in inferno ꝙ etiam gutta aque esset sibi aliquod refrigerium. Secundo quia habuit se ad modum indigentium siue mendicantiū qui petunt ⁊ tamē non sperant habere plus q̄m petunt. Tercio quia putabat si in hoc modico exaudiretur ꝙ adhuc in maiori exaudiretur Sed deceptus est Nam mille anni sunt et plus ꝙ ille diues pecijt et tamen adhuc habere nō p̄t nec habebit in ꝑpetuū. Quia sic̄ negauit lazaro micā sic deus negauit sibi guttam qꝛ eadē mēsura qua mensus est remetietur ei.

B Secūdo status illius diuitis fuit in honoribus quia induebatur purpura et bisso ad ostentationē et vanam gl'az

Unde Gregorius in omelia. Nō pro sola inquit inani gloria vestimentū pretiosus queritur. Ipsa testatur q̄ nemo vult ibi vestibus pretiosis indui vbi ab alijs nō possit videri Sciendum q̄ aliqui non putant esse peccatum Indui pretiosis vestibus. Contra hoc dicit Gregorius in omelia. Sunt nōnulli qui cultum subtilium p̄ciosarumq; vestium nō putant esse peccatū q̄ si culpa non esset nequaq̄; sermo diuinus tam violenter exp̄meret q̄ diues qui torquebatur apud inferos purpura et bisso indutus esset. Et quia in p̄senti diues ille peccauerat in vestium varietate. Ideo iam punitur penarum diuersitate habuerat enim duplicem mutationem vestium scilicet purpuram et bissum et ideo modo habet duplicē mutationem penarum. De quibus dicitur Job. 24. Ab aquis niuiū transeūt in calorem nimium. Qui enī induebatur purpura que habet colorem ignium modo induitur veste ignita et qui induebatur bisso que habet colorem album siue candidum modo induitur vestimento scilicet niue. Quando igitur diues est in flāma tunc indutus est purpura quando est in niue frigidissima tunc indutus est bisso. Tercio status eius fuit in delicijs faciebat enim cōuiuia lata. Ideo dicitur epulabat q̄tidie splēdide Et q̄ peccauit peccato gule in presenti ideo iam punitur in adustione lingue. Non est autem dicendum q̄ diues habeat linguam corporalem in inferno Sed dicitur cruciari in lingua id est in anima que pro peccato lingue amplius torquebatur. Tripliciter enī peccauerat in lingua. Primo pauperem irridendo. Secundo nimis voluptuose edendo. Tercio ad detractionem ipam laxando. Multi sunt etiam isti pares qui p̄ isto triplici peccato lingue punitūr qui et de paupibus irrisiones faciūt et late et voluptuose comedunt et bonis detrahere nō desistunt. Item sciendum. Nō status lazari cōtrarius statui diuitis fuit. quia q̄n quis esset iustus tam multus fuit isto mūdo afflictus. Primo in extrema paupertate quia mē dicus nec habuit domū nec lectum ergo iacuit in plateis ante domum diuitis. Sicut ille diues vixit in diuiciarum vbertate sic et ille in extrema paupertate. Secundo afflictus est in infirmitate graui q̄a vulneribus et vlceribus plenus non in vna parte et in vno membro corporis sed totum corpus vlceribus et vulneribus plenum fuit. Tercio afflictus est fame quia cupiebat saciari de micis. Quarto impietate quia nullus ostēdit sibi humanitatem sed et canes lingebant vulnera et vlcera eius. Sed quia lazarus in p̄senti sic multipliciter est afflictus ideo post hanc vitam ab angelis est in sinu abrae deportatus. £

Ista autem deportatō facta est propter custodiam. Unde psalmi. 40 Angelis suis mandauit de te. Secundo p̄pter reuerenciaz sic epi copi in manib⁹ portant q̄n intronizāt. Tercio p̄pter leticiā Xpi Sufficiebat ad portandū paupez vn⁹ angelus sz p̄pterea p'les veniūt vt chorus leticie faciāt Modo ipe lazarus p̄solatur Nam p̄pauptate bz iam infinitas diuicias p̄ infirmitate p̄petuā sanitatē p̄ tristicia eternū gaudiū p̄ fame eternā saietatē. de q̄ in p̄s. 16. Saciabor cū apparuit gl'a tua. Item sciendū sm btūm Gregm. q̄vsq; ad iudiciū boni malos et etiā mali bonos vidēt. p⁹ iudiciū aūt mali non vident bonos. boni aūt semp videbūt malos vt sic semper eorū gaudium crescat q̄ illa mala p̄ misericordiā dei euasert. Item post hāc vitā cognoscem⁹ quos in hac vita vidim⁹ et non solū illos sed etiam ās nūq; vidim⁹. Nam diues ille cognouerat Lazarum quem ante ianuam iacere viderat et etiam cognouit Abraam quem nunquā in hac vita viderat

Circa secundam

partem illius sermonis Sciendum q̄ de

cimus articulus passionis christi Est p̄sentantio cayphe et falsi testimonij accusatio ɔtra iesum. Cum enim dominus accepisset alapā tunc misit eum Annas ad Caypham ligatum ad quem sacerdotes et scribe et seniores venerant Et cuz christus staret coram caypha. princeps sacerdotum et omne consilium querebant falsum testimonium contra iesum vt eum morti traderent et non in festo. Cum multi falsi testes accessissent Noui autem duo falsi testes surrexerunt dicentes. Nos audiuimꝰ eum dicentem. Possum destruere templum dei hoc manu factum et post triduum aliud non manu factum reedificabo. Ex hoc autem conabantur probare ꝙ ipse diuinam potentiam quasi deꝰ sibi vsurparet sed erant falsi testes quia sensum et verba christi mutabant hec enim erāt verba christi. Soluite templum hoc ⁊ in tribus diebus excitabo illud ⁊c. Sed ipsi apposuerunt de templo manu facto. Christus autem dicebat d̄ templo corporis sui. Huiꝰ modi autem falsa testimonia nō modicum ledebant christum. Si enim homo dolet de falso testimonio qd̄ est contra res temporales et plus quando est contra honorem suum et maxime cum est ɔtra vitam suam quid tunc christus qui est veritas tota. Ex isto articulo habemus tria documenta. Primum est ꝙ nō debemus terreri si ad malos et iniquos iudices ducamur ꝓpter fidem et veritatem quia quāto iudices sunt nequiores tanto faciunt martires gloriosiores Exemplum in apostolis Petro et Paulo q̄ sub impudentissimo scilicet nerone passi sunt. Et beato Laurentio qui sub nequissimo Decio cōsumauit agonem ⁊ sic de alijs. Secundo ꝙ nos falsum testimonium vitemus ne similes efficiamur illis q̄ falsum testimonium ꝓtulerunt contra christum. D Pro quo sciendum ꝙ falsus testis. Primo animam ꝓpriam occidit cum suo falso testimonio et mēdacio. Sapien. p̄mo. Os quod mentit occidit animam. Secundo xp̄m negat ⁊ contemnit. quia qui veritatem negat xp̄m negat qui est veritas immo est valde horrēdum nomen dei assumere in testimonium falsitatis. Tercio ꝓximum ledit aut damnificat aut in rebus aut in fama aut in persona cum suo falso testimonio Et sanctꝰ Thomas. ꝛꝛ. q. 7. dicit. ꝙ falsus testis peccat mortaliter ⁊ tenetur ad restitutionez omniū damnorum que per suuz falsum testimoniū ꝓximis euenerunt. Et que sine suo falso testimonio nō euenissēt. Tercium documentum est vt discamꝰ falsas criminatōes si nobis inferantur amore dei paciēter sustinere sicut christꝰ ꝓ nobis ad omnes criminationes falsas tacuit. Et ipse discipulos suos hoc idem docuerat. Dicēs Math. 5. Beati estis cum vos maledixerint homīes ⁊ ꝑ se. vos fu. ⁊ dix. o. ma. ad veri. mencientes ꝓpter me gau. ⁊ exultate. Sed tamen sciendū. ꝙ si q̄s innocent̄ infamaret̄ talis debet esse patiens in animo attamen debet defendere famā suam Unde d̄r in decretis Famam suam negligens crudelis est. jr. q. 2. Sciꝰ īmo innocēt̄ infamatꝰ potest cū iuramēto ⁊ sine peccato defendere famā suam. Unde d̄r in decretis. Licitum iuramētū fit ꝓ infamie expurgatione 2. q. 5. p̄be

E

Circa tertiam partem

illius sermonis scilicz. de ɔfessione est sciendum ꝙ confessio debet fieri cum spe ⁊ cum vera humilitate Bernardus humiliter ɔfitenti remittit deꝰ peccatū dyabolus eum quē in corde hominis inuasit amittit p̄ncipatū Item cum bona ɔfidencia debet fieri ɔfessio firmit̄ sperādo se posse cōsequi misericordiā ⁊ etiam indulgenciā. vñ etiā p̄s. 31. Sperantem autem in domino misericordia circum. Quā misericorditer aūt deꝰ vere ɔtritis et confessis peccata indulget. ostendit

Bernardꝰ dicit. Sic indulsit mihi ex toto deus ⁊ tam liberaliter donauit iniuriam vt nec damnaret vlciscendo nec cõfunderet improperando Item ad spem habendam induci debet nos dispositio xpi in cruce. Nam in signum misericordie habet caput inclinatum ad osculum. brachia extensa ad amplexum pedes affixos ad nobiscum pmanendum Item sciendum ꝙ quicunqz non habet firmaz spem ⁊ bonam fiduciam ad deum ꝙ sibi velit et possit peccata sua indulgere illiꝰ confessio non valet Augustinꝰ Penitentia que ex fiducia nõ ꝓcedit inutilis est et sterilis manet ⁊ sine misericordia

Vltio duo exempla. Primo ꝙ demones amplius nesciũt peccata confessa

Vidam canonicus ordinis premonstratensiũ ductus fuit a pore monasterij ad fugandum demonẽ de obsesso ⁊ laudabilis vite erat. Quo viso dyabolus per os hominis clamauit. Ego quedaz de eo scio ꝓpter que eum non timeo. Qui confessus culpam minima tamen erat. et rediens quesiuit si demon de eo aliquid sciret Respondit adhuc aliqua vestigia culpe apparent in te ⁊ mõ stimulus est securus Qui intelligens stimulum corpalem disciplinam. abijt et recepit disciplinam. ⁊ reuersus interrogauit vtrum de eo aliquid sciret. Respondit dyabolus per iudicium meũ modo nihil scio de te

Aliud exemplum Sacerdos ꝓfitebatur seruo in stabulo

Iles quidam in villa quadam habitabat cuiꝰ vxorem eiusdez ville sacerdos p adulterium maculauit. quod cũ miles audisset quia vir prudens erat, verbis nõ facile credidit. nullamqz de hoc mentionẽ facere voluit vxori sue vel sacerdoti. veritatem veri us volens experiri. non tamen sine suspitione fuit. Erat autẽ in quadam villa nõ multum a militis villa remota quidam obsessus in quo demon tam neqz erat. vt coram astantibus improperaret peccata que p ꝓfessionem veram nõ essent detecta. Quod cum miles itellexisset rogauit suspectum sibi sacerdotem vt ad colloquium quoddã secum ire nõ recusaret Et adquieuit sacerdos. Cum ergo venissent in villam vbi obsessus erat. cõscius sibi ipsi sacerdos. suspectuz habere cepit militem. quia eum non latebat ꝙ obsessꝰ a tam neqz demone in eadem villa habitaret. timẽsqz vite sue si a demone ꝓderetur. necessitatẽ nature simulans intrauit stabulum ad suum militis coram pedibusqz eius ꝓstratus dixit Rogo te ꝓpter deum vt audias ꝓfessionem meam Quem suus expauescẽs leuauit. audiẽsque dicebãtur ab illo. Sacra vero ꝓfessione. cum sibi sacerdos aliquid iniungi peteret Respondit ille di. Quantũ alteri sacerdoti ꝓ tali crimine iniunxeritis. hec sit satisfactio vestra Sicqz exiens securi or cum milite ad ecclesiã venit in qua demoniacus fuit. ⁊ reqsitus est a milite in hec verba. nosci aliquid de me. hoc eũ ex industria fecit vt sacerdoti iam dicto tollerz suspitõnẽ. Cui demon. Nescio qd respõdeo. Adiecit. Quid videtur de isto homine. Respondit nihil de eo scio. Et cum dixisz lingua teutonica. latine mox subiunxit In stabulo iustificatus est. qz tunc nullus aderat clericoꝝ. Hec Lesarius in dyalogo.

Feria Sexta post Reminiscere.

Sermo. xvij.

Omo quidã erat pater familias qui plãtauit vineam suam Ita scribitur Mat. xxi. originaliter ⁊ in euãgelio hodierno trãsumptiue Johãnes de scõ Geminiano.

homo ꝓfit⁹ est in mundo sicut planta in agro scz ad fructificandū. Unde dñs discipulis suis dixit. Joh. 5. Posui vos vt eatis ꝛc. sed planta facit fruct⁹ naturales. sic homo facere debet fruct⁹ spūales illos scz de q̄bus dicit Math. 3. Facite dignos fructus penitētie Unde in p̄senti ꝑmone tria sunt dicenda. p̄mo de euangelio. scō de vndecimo articlo passionis xp̄i. tercio de confessione cum vno exemplo. Quantum ad p̄mum sciendū. q̄ pater familias est de⁹ pater q̄ habet tres familias vnam in hoc mundo que est ꝯgregatio xp̄i fidelium. Alia est in purgatorio. Alia est in celo: Illi āt qui sunt in inferno nō sunt de familia dei Sed de familia dyaboli Istud rep̄sentat sacerdos quando de corpe xp̄i in altari tres ptes facit Adinnuenō q̄ corp⁹ xp̄i misticum in tres ptes est diuisum. Illa enim pars quā sacerdos in calice ostendit et in vino ꝓsecrato immergit signat illam partem que est in celo que ab omnibus penalitatib⁹ absconditur ꝛ torrente diuine voluptatis inebriatur. Alie autem due partes significant illam que est in mundo ꝛ que est in purgatorio. quia illi adhuc multis penelitatib⁹ exponuntur nec plātate adhuc dīni amoris fruuntur. Sequitur qui plantauit vineam. Sz notandum q̄ de agro vbi plantatur vinea eiciūtur lapides euelluntur spine ꝛ amputātur etiam partes vitis superflue Sic debent a corde peccatoris penitus remoueri lapides id est duricia cordis puta si erat durus paupibus. efficiatur pius. similiter inimicis benignus ꝛc.

Item per ꝓfessionem debent extrahi spine scilicet omnia illa quibus pungitur siue mordetur ꝓscientia. Debent etiam superflua illicite adquisita amputari per satisfactionem vel per restitutionē Lu. j7 Quod superest date elemosinā. ¶

Item sciendum quare anima dicatur vinea. Ad quod respondet Chrisō⁹ super Mathеum. Sicut de vinea nascūtur gēme ꝛ de gēmis flores ꝛ de floribus vue ꝛ de vuis vinum elicitur. Sic de anima viri iusti nascitur bona cogitatio tanq̄z gemma ꝛ sicut de gemmis nascūtur flores sic de bonis cogitationibus nascuntur bone voluntates Nam ꝺm Chrisom Bone volūtates sic apud deum sunt suaues quēadmodū odoriferi flores et sic ex floribus nascūtur vue sic ex bonis voluntatib⁹ nascuntur bone operationes. Jsta autem duo scilicet bonas cogitationes et operationes a nobis habere nō possum⁹ sed a deo Philip. 2. Deus est q̄ operatur in nobis velle et pficere. Sicut autem de vuis vinum elicitur sic ex bonis operibus etiam in p̄senti magnum gaudium generatur Unde sup illud psalmū. In custodiēdis illis retributio multa dicit Glosa. Non tantum p eis redditur p̄mium in futuro sed ꝛ hic in eorum custodia magnum est gaudium ¶

Item videndum est quare deus istā vineam id est animaz in corpe humano plantauit. Ad quod dicendum q̄ hoc fecit propter tres causas. Prima est vt deus opera sua perficeret. fecerat enim deus creaturam puta corporalem scilicz celum et terram. ꝛ spiritualem scilicet angelum. Et ideo ne in dei opere ꝓplementum remoueret oportuit q̄ faceret terciā creaturam que esset corporalis ꝛ spiritualis simul. id est hominē qui cōstat ex corpore ꝛ anima ꝛ sic de alijs. Secunda causa est vt et anima in corpore ꝛ p̄ corpus merita multa adquirat. Quia quedam sunt in q̄bus anima non potest nisi per corpus ꝛ in corpore mereri sicut ieiunando ꝛ pegrinando martirium sustinēdo flagellationes ꝛ abstinencias ꝛ sic ō alijs. Tercia ratio est vt homo maiorez gloriaz percipiat in futuro. Si enim anima fuisset separata tunc tantum fuisset in visione dei glorificata Sed modo homo qui est ꝓfitus ex corpore ꝛ anima glorificabitur tam in corpore q̄m in aīa id est in visione deitat[is] ꝛ būanitat[is]

Sermo

Quantū ad secun

dam ptem illius sermonis Sciendum q̄ vndecimus articulus passionis christi est blasphemie falsa impositio. Videns enim princeps sacerdotum q̄ testimonia p̄ducta cōtra iesum non sufficiebant ad eius p̄demnationē surgēs in medio dixit ad iesum. Non respōdes quicq̄ ad ea que obici.tibi. Ipse autem tacebat. Et rursum princeps sacerdotum ait illi. Adiuro te per deum viuum vt dicas nobis si tu es filius dei. Ait illi iesus Tu dixisti ego sum. Verum tamen dico vobis A modo vide. filiū hominis scilicet in die iudicij sedentem a dextris vir. dei ⁊ veni. in nubibus celi scilicz ad iudicādum. Tunc princeps sacerdoeum scidit vestimenta sua dicens. Blasphemauit quid adhuc egemus testibus. Audistis blasphemiam. Christus enim non solum a blasphemia sed etiam ab omnibus peccatis purissimus fuit tamē blasphemiā sibi imponi p̄tulit vt nos a blasphemia custodiamus quod est enorme peccatū. Vñ in detestatione illius criminis mos erat iudeis quando aliquid blasphemie audiebant scindere vestimenta. Ex quo articulo habemus hoc documentum q̄ nos summa diligencia cauere debemus peccatum blasphemie quia blasphemi sunt peiores iudeis. quia iudei tantum semel christum crucifixerunt. Sed christianus blasphemus totiens christum crucifigit quotiēs execraliter iurat Apostolus. Rursus crucifigentes filium dei vnde etiam Augustin⁹ super illud Mat 26. Blasphemauit. dicit. Non minus peccant qui blasphemant christum regnantem in celis q̄z qui crucifixerunt ambulantem in terris b

Et ista blasphemia tripliciter fit. Primo ireuerenter iurando per caput ⁊ per capillos vel per nasum. vel per oculos. vel per aliquod simile membrū vel etiaz qui iurant per intestina dei vel per pulmonē christi. vel per cor. vel per ventrem. vel per alia membra dei. Et talis sic iurans si clericus est debet deponi. Silay⁹ anathematizari. xx. q. j. Si quis per capilluz Secundo cum fit abominabilis execratio vel iuratio sicut per lutum vel per pudibunda vel aliud simile. Tercio cum q̄s iurat per quinq̄ vulnera christi vel per mortem vel passionem ipsius vel per pretiosum sanguinem christi. Et quādo talia iuramenta ex deliberatione et ex mala p̄suetudine scienter fiunt sunt mortalia peccata totiens quotiens sic iurat. Etiam si centies sic vna die iuraret centū peccata mortalia p̄mitteret. J

Vnde hic queritur An blasphemia absq̄z deliberatione sit mortale peccatum. Respondetur ꝑm beatum Thomā. xx. q. jz. Qō blasphemia absq̄z deliberatione potest p̄tingere dupliciter. Uno modo q̄ aliquis non aduertit hoc quod dicit esse blasphemiā. vt cum aliq̄s subito ex aliqua cōmotione et passione in verba imaginaria p̄rumpit quorum significationē non considerat neq̄z aduertit tūc est peccatum veniale. Alio modo quando hoc aduertit esse blasphemiam considerans significata verborum ⁊ tūc nō excusatur a peccato mortali sicut nec ille qui ex subito motu ire occidit aliquem iurta se sedentem

Quātuz ad tertiā

partem illi⁹ sermonis scilicet de confessione p̄i⁹ dictum est quomodo tenemur ad cōfessionem et qualis debeat esse cōfessio sic modo in sequentib⁹ ꝑmonibus. vlterius dicendum est. Quis teneatur cōfiteri et quid et quomodo et cui. Queritur quis teneatur confiteri. Respondz sanctus Thomaz et Bonauentura et Scotus. q̄ quilibet adultus qui habet vsuz rationis et qui post baptismum susceptum commisit peccatuz mortale tenetur de eodem confiteri. Quis sit adultus Respondet Scotus. q̄ per adultum

intelligit hominē qui habz etatem sufficientem ad ognoscendum quid iustum et quid iniustum contra legem diuinam et qui prius instructus et interrogatus ordinate percipit quid iustum q̄d iniustum in lege diuina quod in vno ciuis sit q̄z in alio. Jn non nullis etiam malicia supplet etatem Jta etiam debet fieri in bonis Item queritur de illo q̄ est mut9 aut alterius lingue quomodo confiteri debeat. Respondet ꝑm sanctū Thomā. j. distinct. j7. Jn eo qui est mutus aut alterius lingue sufficit q̄ per scriptum aut nutum aut interpretē confitcat quia nō exigitur ab homine plus q̄z possit.

Item hic queritur Vtrum interpres teneatur celare ofessionem. Respōdet sanctus Thomas vbi supra q̄ sic. Quāuis enim proprie sigillum ofessionis non habeat tamen pticipat aliquid in hoc casu de sigillo ofessionis. Item si quis audiret aliqua verba a ofitentibus vel etiam ab ipso confessore illa debet seruare in secreto.

Sed qui scienter auscultaret mala intentione vel etiam ex proposito legeret peccata alterius hominis signata in tabula talis grauiter peccaret in hoc Et adhuc grauiꝰ peccaret quādo illa peccata que sic audit vel legit alijs publicaret. Et etiam confitens non debet loq̄ de bis q̄ dicūtur sibi in confessione quia omnia que ibi in foro ꝺscientie tractantur loco dei tractantur. Nam ibi confitens loquitur sacerdoti tanq̄z ipsi deo et etiam sacerdos loquitur confitenti tanq̄z pater filio et ergo merito illa dicta in confessiōe debent manere in secreto

Item queritur cum quis dicit alicui secretum suum sub sigillo confessionis et ille sic recipit vtrum ille teneatur silere; Respondetur ꝑm sanctū Thomā in. 4. dis. 2j. Homo de facili non debet recipere aliquem hoc modo ac si in confessione haberet. Et circa hoc plures offendunt qui ꝓmittunt et quandoq̄z iurant q̄ velint sibi dicta in secreto reseruare et post modum alijs reuelant vnde quandoq̄z sequūtur inuidie lites et rixe. Et tales tenentur illa confiteri. Et sunt grauiter in confessione puniendi et arguendi quia efficiunt rei omniū malorum que sequuntur ex suis verbis taliter prolatis

Vltimo exēplum

De vno peccatore obstinato qui noluit confiteri et dixit infernum non esse.

Rinceps quidam duxit malam vitam. quem cum hortaretur vxor eius ad ofessionem. dicebat: Non possum cōfiteri. quia timeo q̄ grauis penitentia detur mihi. Cui vxor. Et quomō sustinere poteris penas inferni que graniores sunt q̄z alique pene huius mundi. Cui ipse. Puto q̄ infernꝰ sit. Sacerdotes enim ista adinuenerunt vt timeantur Que videns q̄ nihil proficeret circa eum dimisit eum in pace Quadam nocte cum iaceret in strato suo demōes venientes et accipientes ipsum de lecto suo ad infernum deportauerūt Vxor eiꝰ videns hoc. quia sancta mulier erat orauit deum vt sibi reuelaret statum viri sui Et ecce mane surgens corpus viri sui inuenit quasi ticionem denigratum. et in manu literam in qua erat scriptum Jam certificatus sum q̄ infernus est. et timor quem habui ad agendum penitentiam me illuc deportauit.

Sabbato post Reminiscere

Sermo. xviij.

Sermo

Omo quidã

habuit duos filios ⁊ dixit adolescentior ex illis Pr̃ da mihi portiõnem substancie que me contingit ⁊c̃. Sic originaliter scribitur Luce. xv. sed recitatiue legitur in p̃sentis diei euãgelio In isto euangelio fit mentio de filio prodigo per quem peccatores intelligitur. Vnde in p̃senti ꝑmone tria sunt dicẽda. Primo de euangelio. Secũdo de duodecimo articulo passionis christi. Tercio de beata virgine cum vno exemplo

VB Quantum ad p̃mum sciendum. q̃ peccatores se a deo auertens tres miserias incurrit. Primo quia se a deo elongat Vnde dicitur ꝑfectus est i regionẽ longinquam Vnde in psal. xxxiii. Longe a peccatoribꝰ salus Prouer. xv. Longe est dominus ab impijs Et tamen in veritate deꝰ non elongat se ab homine. Sicut ponit exemplum Dyonisius. Quia si nauis impingit in petram non elongatur petra a naui sed nauis a petra. Secũda miseria peccatoris est quia omnia bona sua dissipat. Vnde seq̃tur dissipauit bona sua vi. luxuri. Quãuis enim circa peccata omnia bona ꝓsumãtur precipue tamen luxuria dissipat omnia bona. Prio tempalia quia inducit hominem in paupertatẽ Prouer. xix. Qui nutrit scortum perdit substantiã. Secundo corporalia quia vires corporis debilitat ⁊ vitã abbreuiat Apostolꝰ Qui fornicatur in corpus suum peccat Arestotiles de re. principum. Coitus est destructio corpis et abbreuiatio vite. N

Tercio bona naturalia quia luxuria rationem obnubilat vt nihil spirituale possit reminisci aut intelligere. Quarto bona gratuita quia voluntatem fedat vt nihil spirituale possit diligere Apostolꝰ Animalis homo non percipit ea que dei sunt Tercia miseria quia peccator famem tolerat. Vnde dicit q̃ cepit egere. Nulla enim est sacietas peccatori nec in diuicijs q̃ si hꝫ centũ florenos libenter haberet mille si vnam domum libenter haberet duas si vnam tunicam libenter haberet quinqꝫ vel sex Nec in honoribus quia semper anhelat ad alciora sicut bircus semper nititur ascendere. Et insuper semper vult esse p̃mus in ordine et precedere gregem Nec in luxuria quia sicut ignis non saciatur lignis sic nec cõcupiscentia luxurie delectationibꝰ p̃uis

O Secũdo ponitur peccatoris cõuersio cum subditur in se autem reuersus dicens. Debet autem peccator penitens quattuor recognoscere. sicut dicit Gregoriꝰ. scilicet vbi fuit vbi erit vbi est et vbi non est. Vbi fuit quia in peccato. Et ideo debet dolere hieremie. v. Scito et vide q̃ꝫ malum et amarum est reliquisse te dominũ deum tuum. Vbi erit quia in iudicio ⁊ ideo debet timere Psalmus xxxiii. A iudicijs enim tuis timui. Vbi est quia in miseria Et ideo debet gemere et dicere cum dauid. vt habetur in Psalmo xxix. Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est. Vbi non est scilicet in gloria Et ideo debet suspirare. et dicere cum apl̃o ad Phil. i. Cupio dissolui et esse cũ xp̃o Tercio ponit benigna dei receptio. Recipit enim peccatorem velociter Vñ dicit Et accurrens. Semp enim deus in miserando est promptus. In puniendo tardus. Nam sicut dicit Chrisostomꝰ Illud q̃ homo cõtra naturam facit pigre facit. Illud vero q̃ ꝑm suam naturam facit cito facit. Et quia deo est cõtra naturam suam punire Ideo ad puniendum est tardus. sed quia ꝑm naturam deo est misereri ⁊ parcere Ideo ad parcendũ et miserandũ est ꝓmptus P

Secundo recipit peccatorẽ dulciter q̃ notatur cum dicit Cecidit super collum eius. Tercio recipit peccatorem honorabiliter quia facit eum indui stola p̃me innocentie q̃ꝫ in baptismo induerat sed per peccatũ eam pdiderat. Per penitentiam vero eam recuperat. Quarto

recipit peccatorem letanter. Unde dicitur. Manducemꝰ ⁊ letemur In conuersione enim peccatoris est magnum gaudium. juxta illud Luce. j5. Gaudium est angelis dei Nam gaudet deꝰ gaudent angeli gaudet maria ⁊ omnes sancti in celo. jmmo etiam homines in hoc mūdo debent gaudere de conuersione peccatoris ꝓpter futurum gaudiū qđ habebunt de ipso in celo. vnde Anſhelmꝰ. Unusquisqꝫ in tantum gaudet de alterius merito q̄ntum de suo ꝓprio.

Quantū ad secundam

partem illius ſmonis sciendum ꝙ duodecimꝰ articulus passionis christi ē ad mortem ꝯdemnatio. Cum enim princeps sacerdotum dixisset. Ecce audistis blasphemiā adiecit quid vobis videtur Expetens de eis quid ipsi de eo sentirēt Tunc illi omnes respōdentes dixerunt reus est mortis. Et merito ista ꝯdemnatio ad mortem ponitur inter puncta passionis christi quia valde affligit cor hominis cuiuscunqꝫ etiam qui est reus dānari ad mortem quanto magis illum affligere potuit qui omnino innocēs mortem nullatenꝰ meruit et qui est vita omnium viuentium ꝙ ad mortem turpissimam ꝯdemnabatur etiam per eos quos viuificare venerat. Ex illo articulo habemus duo documenta. Primū est ꝙ caueamus ne vnq̄ꝫ illa vox que christo dicta est reus est mortis in nostra conscientia scienter inueniatur. Nam de quolibet qui in peccato mortali est potest veraciter dici reus est mortis. Non solum vnius. Sed triplicem mortem peccator incurrit quando peccat mortaliter sꝫ nō quando venialiter peccat. Q

Primo incurrit mortez anime Ezech. j4 Anima que peccauerit ipsa morietur. Et peccatum cum ꝯsumatum fuerit generat mortem. Secunda est mors nature siue corporis ⁊ illa mors est ꝯmunis bonis ⁊ malis Hebre. 9. Constitutū est omnibus hominibꝰ semel mori Arestotiles de morte ⁊ vita. Mors et vita sunt omnibus animalibꝰ ꝯmunia. Tercia ē mors eterna post hanc vitam Secundum documentū est ꝙ quandocūqꝫ mali homines judicant ⁊ ꝯdemnant aliquem nostrum dicentes talis deberet suspēdi rotari submergi caput amputari tunc ex humilitate ⁊ si aliquando peccasti mortaliter cogitare debes veruꝫ dicis quia non solum merui mortem istam quā dicis sed potiꝰ merui mortem eternam cū peccatis meis. Et pete diuinam misericordiam vt tibi peccata tua indulgeat ⁊ ab eterna morte quā meruisti peccando mortaliter te liberet ꝑ suam bonitatem ⁊ suam diuinam misericordiam

R

Quātuꝫ ad terciā

partem illius sermonis scilicet de beata virgine loquendo. Assumenda sunt verba illa euangelij. Fili tu semper mecum es quāuis illa verba dixerit pater filio suo qui secum remanserat vt ipsum placaret possunt tamen esse verba virginis loquentis ad filium sunm dicens Fili tu semper mecū es. In quibus verbis duo notantur. Primum est ex parte virginis materna dilectio cum vocat eum filium dicens fili. Ubi sciendum ꝙ beata virgo fuit studiosa mater. quia sicut dicit Bernardus. Omnia opera misericordie erga ꝑsonam filij exhibuit Ipsum enim indumento carnis induit. Ipsum in hospitio vteri nouem mensibus hospitatū habuit Ipsum lacte virgineo nutriuit ⁊ potauit. Ipsum in carcere crucis positū visitauit et eius sepulture interfuit. Secundo ponitur ex parte christi cum matre habitatio Cum dicitur. Tu semꝑ mecum es. Christus enim semper fuit cum matre in triplici statu suo scilicet dum esset in vtero matris sue ipsam sanctificauit. Sꝫm illud qđ habet in psalmo. 86 Sāctificauit tabernaculū suū altissimꝰ.

Sermo

S Secundo fuit secum dum viueret in hoc mundo quia ipam ab omni pec cato mortali t venialiꝑseruauit t custo diuit. vnde Augustinꝰ. Dum de peccat agitur nullū prorsus de hac sacratissima virgine maria volo fieri mentiōz. Unde dicit in ps. 98. Anima eiꝰ in vita benedi cetur qō nulli concessum est in hac vita. Nam si omnes sancti t sancte interroga rentur si peccassent Omnes responderēt Si dixerimus quia peccatum non ha bucrimus veritas in nobis non est Unō Salomon. Non est homo iustus in terra qui facit bonū et nō peccet. Uñ dicitur etiam in decretis. Omnis homo habet peccata venialia De pnīa dis. 2. opponit Sed sine peccato mortali potest homo viuere t oppositz tenere ē erroneum et hereticum. Unde magister sententia li. 2. dis. 16. Illos errare dicimus cum manicheo qui dicit hominē peccatū morta le vitare non posse. Tercio fuit secum qñ exiuit de mundo quia xp̄c in occursum eius perrexit cum exercitu celesti quādo de hac vita migrauit Unde scien dum ꝙ bis euacuatum fuit celum. Primo quādo christus ascendit et tunc nul lus angelus in celo remansit sed omnes christo obuiam venerunt Secundo quā do beata virgo maria assumpta fuit qa tunc omnes angeli t omnes anime san ctorum et ipse christus obuiam sibi ve nerunt. Tercio euacuabitur in iudicio qz tunc omnes in celo exītes in vallem jo sophat ꝓficiscentur. Et ipsa beata ⁊go maria est a nobis pre omnibus sanctis honoranda tanqz mediatrix nostra. vñ Bernardus Per te accessum habemus ad filium. O beata inuentrix gratie genitrix vite mater salutis, copiosa caritas tua nostrorū oīm coōperiat multitudinem peccatorum Et fecunditas tua gloriosa fecunditatē nobis pariat meritoꝝ domīa nostra mediatrix nostra aduocata nostra tuo filio nos representa nos tuo filio recōmenda

Vltio exemplum

De muliere que occultauit peccatū magnum in ꝓfessione t maria subuenit ei.

Rat mulier quedā bonoste conuersatōnis que q̄zuis copulata habitu seculari. vitā tamē regularem duxit Verumtamē in adolescētia qōdā flagitium cōmiserat. qō nulli ausa esset dicere pre pudore. sed dum sacerdoti ꝓfiteret. pallıato crimine fic ꝓclusit. de omīb⁹ que dixi t que non dixi reddo me culpabilem. t frequēter hec dicens suspirauit grauiter hoc tandē sacerdos cōsiderans callide tentabat crimen elicere qō latebat Et dum nō posset monuit vt priori vicini monasterij suā ꝓscientiam manifestaret seu reuelaret. et ipsi vt eam caute inuestigaret persuasit Sed nec ille aliquid ex ea extorquere potuit. Solebat tamen illa q̄si q̄tidie coram imagine vel altari beate marie virginis predictū lapsum cū fletib⁹ apire. Tandē cum sic mortua esset: t cum exequijs filia eiꝰ que in remotiori vico erat expectaret. Et illa tandē veniens cum vlulatu t fletu t gemitu sparsis crinibus amplexata corpꝰ matris clamaret. Heu mater cur me miseram deseris. ita vt astantes ad fletum et ad lamenta conuerteret. Statimqz anima reuersa est. et mulier quasi de somno euigilans ait. domino iubente reuixi. dissoluite velamina vt resurgam. Qua soluta sacerdos vocatur. crimen aperit. que protinus se intercessione beate virginis marie liberatam testans. cunctis autem ad hoc miraculum cōfluentibus ait. Ego tortoribus tradita ad penam trahebar. sed beata virgo maria succurrens dixit me ducentibus. cur suam ancillam ducere presumerēt. Et vt cito do nec a domino daretur sententia me deponerent imperauit. Quo facto accedens ad filium suum orauit dicens Oro fili mi ne damnetur anima illa que suum

coram me reatum deplorauit totiens. Cui dominꝰ Nosti mater q̄ sine p̄fessione saluari nō potest sed q̄ tibi nihil negare possum. reuertat̄ & p̄fiteatur & sic liberabitur Vox missus angelus me reduxit. facta ergo cōfessione reuertar. Quo dicto signans se in feretro reclinato capite spiritum ecōuerso exalauit.

Dominica Oculi
Sermo. xix

Erat iesus eiſ

ciens demonium & illud erat mūtū. Sic originaliť scribit Luce. xj. sed recitatiue legiť in p̄sentis diei euangelio Joh. ō sancto Hemt. Videmꝰ naturaliť q̄ lux habet expellere tenebras. Xp̄c aūt est lux. vt hēť Joh. 8. Ego sum lux mūi Tenebre sunt demōes Igiť sicť lux expellit tenebras a corpibus sic x̄p̄c expellit demones ab hominibꝰ Unde dicit erat iesus eijciens demoniū Unde in p̄senti sermone tria sunt dicenda. p̄mo de euangelio. scō de p̄fessione. tercio exēplum ¶ Quantum ad p̄mū sciendum q̄ officium saluatoris est demoniū eijcere p̄mo eiecit illud de celo Ezech. 28 Tu cherub peccasti & eieci te. scō eiecerat eū a corpibꝰ obsessis. vt ꝺr hic erat iesus. Et de illo qui legionē demonū habuit & christꝰ misit eos in porcos. vt habetur Mat. 5. Tercio eiecit eum etiā de mundo in passione sua Joh. xij. Tunc p̄nceps mundi huꝰ eijcietur foras Quarto quotidie eijcit ip̄m ab animabus et hoc quando dat peccatori veram q̄ritionez de peccatis suis. Demoniū dicit esse peccatum mortale in homine & expellit per penitentiā. vnde Bernardꝰ. Ubi nempe peccatum mortale dimittit ibi ꝓculdubio dyabolꝰ a corde peccatoris expellit. Hoc etiam patz in Magdalena de qua eiecit x̄p̄c septem demonia. vt habetur Luce. 7. Super que verba dicit Gregoꝰ Magdalena septem demonia habuit q̄ omnibꝰ vicijs plena fuit.

Nota q̄ deus quinqz de causis p̄mittit demōes introire in corpora humana et ea vexare. Primo potest hoc accidere ratione superbie & enormitatis cuiuscūqz peccati. vt patet de Saul. de quo habetur. p̄mo Reg. xv. ad quem dominus dixit. Cum esses paruulꝰ in oculis tuis constitui te regem super populuz meum israel. sed postq̄z superbus & inobediēs fuit voci domini nō solum abiectus fuit a regno. sed etiam spiritui maligno traditus qui eum exagitauit ꝓpter peccata sua. Item legitur de quodā begehardo qui begehardum alium petiuit vt sufflaret in eum spiritū sanctū. vt etiam sciret dulciter & affabiliter loqui coram hominibus vt sic ab hominibꝰ honorareť. & sic insufflando accepit demonium pro spiritu sancto. Ergo quando nimis superbe se ornat quis causa alliciendi quēq̄z vel superbiēdi ex p̄missione diuina talis superbus quandoqz possidetur a dyabolo. quia omēs superbi sunt sub dominio dyaboli Job. xli. Ipse est rex super omnes filios superbie. Secundo hoc accidit ex misericordia & bonitate diuina vt in bonis hominibꝰ. qui quādoqz ꝓpter parua peccata que deus ex sua misericordia hic statim punit a dyabolo possidentur. vt patet in collationibꝰ patrum de abbate Moyse qui cōtra beatum macharium in modico verbo ex sua opinione quedam dura verba p̄tulit. Quem demon statim arripiens vexauit. et postmodum per orationē beati Macharij liberatus fuit. Item scribit beatus Gregorius in dyal'. q̄ quedam virgo lactucam sine signo crucis comedit. & sic dyabolus eam intrauit Item etiam legitur. q̄ quidam ꝓuersus bibit vinum sine licēcia superioris. & signo crucis non adhibito. & sic dyabolum cum vino bibit. et ista tamē non sunt nisi venialia petā Sic deꝰ ex sua bonitate punit talia hic ī p̄ti

ꝓpter bonū illorūm deū otoꝝ hominum Apl'us. Scimꝰ qm̄ diligētibꝰ deū omīa cooꝑant̄ in bonū Ergo sanctus Tho. et Bonauē. dicūt ꝙ qñqꝫ homo possidet̄ a dyabolo ad peccati punitiōꝫ. 3o qñqꝫ accidit ꝓpter maledictōnē quā qñqꝫ optat vel imp̄cat̄ q̄s alteri. vel etiā qñqꝫ sibi ipsi Unde legit̄ ꝙ filia cuiusdā mulier ex ira noluit ꝯmedere. ⁊ mater coegit eā Que dixit ad matrē. ꝯmedā in noīe dyaboli. et imediate obsessa fuit Itē legitur in dya. Cesarij ꝙ q̄dam maritꝰ dixit vxori sue ex ira Uade in nomīe dyaboli. ⁊ sic dyabolꝰ intrauit eā. Quarto ꝑm Bonadeꝰ ꝑmittit ꝫ fieri ad nostrā eruditionē vt terreamur deū sciēter offendere. ergo qñ suꝑbus hō videt vel audit aliquē ꝓpter suā suꝑbiam obsessum terreri ⁊ humiliari debet coram deo ne fortassis sibi cras ꝫ eueniat qd̄ hodie huic accidit. Sil'r qñ ebriosus luxuriosus vel vsurariꝰ audit aliquē obsessum timere debet ⁊ se hūiliare ⁊ penitere. Quinto accidit ad gloriā dei ⁊ sanctoꝝ ostensionē. qñ ipsi sancti inuocant̄ ⁊ liberatōeꝫ a deo impetrant. Uñ sciendū ꝙ ꝑm Nico. de lyra. ex quo istaꝝ reꝝ rōnes ⁊ cause nos latent ꝓpter ꝫ ꝙ occulta sunt dei iudicia. ideo non debemꝰ iudicare nec ꝯdēnare obsessos. qꝛ filios ⁊ filias regni celestis deus misericordit̄ qñqꝫ hic in p̄senti punit et preꝑat eos ad vitam eternam

Quantū ad secun

dā ꝑtem illiꝰ ꝑmōis scꝫ de ꝯfessiōe. Queritur q̄d ꝯfitens ꝯfiteri teneat̄. Rñt̄ ꝑm Scotū. 4. dis. 17. ꝙ quilibꝫ pctōꝛ rōne p̄cepti eccīe tenet̄ ꝯfiteri sua mortalia peccata q̄ nō rite est p̄us ꝯfessꝰ ⁊ de q̄bꝰ p̄t hr̄e memoriā. p̄missa inq̄sitōe diligenti ꝑm possibilitatē fragilitat̄ hūane. Hoc sic ꝓbat̄ qꝛ ꝓ q̄libꝫ pctō mortali efficitur hō inimicꝰ dei ⁊ seꝑat̄ ab vnitate eccl'ie Cōfessio āt directe ad ꝫ instituta est vt hō recōcilie t̄ eccīe ⁊ oñdat̄ recōciliatus deo Itē ꝑ oīne pctm̄ mortale ꝑdit hō innocenciā baptismalē ⁊ ip̄e pctōꝛ recurrere nō p̄t ab baptismū cū sit irreiterabilis igit̄ ad sacr̄m pnīe recurrere dꝫ. Ad qd̄ ꝑtinet ꝯfessio oīm mortaliū. ꝓ in formatione ergo simpliciū dicendū quō q̄s peccat mortalit̄ ⁊ q̄ sūt pctā mortalia Rñt̄ ꝑm cōem cursum hꝰ mūdi. jꝛ. gña hoīm peccāt mortalit̄. Et illa sunt ꝯīora pctā q̄ꝫuis pl'a alia sint pctā mortalia Et in his p̄t q̄s ꝯgnoscere an vnq̄ꝫ peccauit mortalit̄ Et ꝯñt̄ quō ꝯfiteri debeat si culpabilis est Et ista declaratio multū valꝫ ꝓ simplicibꝰ hoībꝰ q̄ nō hñt drñaꝫ peccatoꝝ nec bñ sciūt ꝯfiteri pctā sua. U Primi sunt q̄ scient̄ iurāt ꝑ deū ꝫ qd̄ nō est veꝝ Tales ꝑm s. Tho. 22. q. 98. peccāt mortalit̄ siue in ioco siue in serio sic iurāt v̄bi gr̄a jn vendēdo vel emēdo dicendo illa res bona est nō remissiꝰ do. vni alteri nō darē sic in tm̄ ꝓpinaui tibi. vel ille heri in tm̄ dedissꝫ mihi vel ꝑ deū carius habui. Sil'r rustica iurādo ꝑ deū. lac illd̄ est integrū. oua illa sunt recenꝰ. Sil'r q̄ vendunt carnes. pisces. caules. panes. pira. poma. nuces ꝛc̄. Itē qd̄ grauiꝰ est qui iurant blasphemādo deū. sil'r qui ex corde maledicūt ꝓxis suis. Et illa tria peccata iurare. deū blasphemare. maledicere. sūt iā ꝯīnissima pctā in mdo Et beatꝰ est ille q̄ firmit̄ ꝓponit se cauere ab illis pctis tribꝰ qꝛ sperandū est ꝙ etiaꝫ cauebit sibi ab alijs pctis. Scd̄i sunt q̄ falsificāt fidē q̄ scꝫ credunt carmīatricibꝰ q̄ carmināt bñdicentes oculos. pueros ⁊ pecora. vl' qui lr̄as portant in collo ꝓ oculis. vel ꝙ nō possint capi vel vulnerari. Et q̄ tenēt fatuꝫ auguriū somnia dies egipciacos. vel vadunt ad phitonissas quando res sunt furate. Tales omnes peccāt mortaliter Unde dicit̄ in decretis Diuinatōni qui intendit damnationē anime incurrit 26. q. vlti. Non obseruet. Tercij sunt qui soluunt festa laborando ⁊ sic negligunt missā ⁊ sermonē sil'r qui soluunt ieiunia eccīe sine cā ⁊ necessite peccāt mortalit̄ quia nullū pctm̄ veniale est in preceptis

Quarti sunt filij ⁊ filie qui friuole offendunt pentes ⁊ sunt eis inobediētes ⁊ infideles in vita ipoꝝ ⁊ post mortē nō subueniūt aīabꝰ ipoꝝ ⁊ tales pueros punit deus qñqꝫ in rebus qñqꝫ in aīa qñqꝫ in corpore. Quinti sunt q̄ murmurāt cōtra deum ⁊ ꝯtra sctōs ꝓpter aurā ⁊ ꝓpter mortē pueroꝝ ꝯsanguineoꝝ in tribulationibꝰ in infirmitatibꝰ in pauptate in disfortunio. Et etiā qui maledicūt sibiipsis ⁊ ex impacīa optant sibiipsis mortē tales pñt sic dānare aīas suas ꝑ īpaciētiā suā. vñ Mat. 5. In pacia vr̄a possidebitis aīas vr̄as Sic ꝑ oppositū ꝑ īpaciam pñt ꝑdere aīas suas. Tales cogitare deberent ꝙ nullꝰ saluari poterit sine tribulationibꝰ. vñ Act. j4. Per multas tribulatōnes optet nos intrare in regnū celorū. Silr qd̄ grauiꝰ est q̄ frangūt scient̄ ⁊ sine causa vota que deo ⁊ sanctis vouerunt in tribulatōibꝰ. Sexti sunt luxuriosi. Nā oīs actus luxurie q̄ sciēter ⁊ voluntarie ꝯmittit extra matmoniū est pctm̄ mortale. X Septimi sūt q̄ dāna inferunt ꝓxīs ⁊ vsurpāt sibi iniuste res alienas etiā ꝑuas vt sunt illi q̄ inferūt dāna ꝓximis in gramībꝰ. rapis. piris. pomis oleribꝰ in botr] ⁊ etiā q̄ cum equis dāna ꝓximis inferunt. Silr ꝑui ⁊ ancille q̄ bona dñoꝝ suoꝝ furtie subtrahūt sine scitu dñoꝝ suoꝝ. Silr lusores vsurarij raptores vel etiā aut rem raptā ꝯmedunt vel emunt ⁊ etiā q̄ a iudeis ꝓpinas recipiūt ⁊ etiā q̄ falsos denarios grossos flore. ꝓxīs scient̄ tribuūt eos decipiēdo Et ec̄ q̄ nō dant plene decimas offertoria ⁊ iura ꝑrochialia. Et etiā q̄ nō ꝑsoluūt debita ꝓximis suis sic̄ ꝓmiserūt. Isti omēs non sunt absoluendi nec ꝯmūicandi nisi iuxta posse suū velint restituere. Vñ d̄r in decretis. Non dimittit̄ peccatū nisi restituatur ablatū. dis. 54. generalis. Octaui sunt q̄ detrahūt ⁊ infamāt ꝓxīos ⁊ etiā q̄ fraudulent̄ loquūt̄ cū ꝓxīs ⁊ etiā qui ꝑturbāt ꝓximos verbis iracūdis derisorijs ⁊ vituꝑijs Insuꝑ q̄ libent̄ audiūt ⁊ cito credūt detractōibꝰ. Vñ d̄r in decretis Qui falsum de alio ꝓfert etiā q̄ crimina cito credit vterqꝫ reꝰ erit. xj. q. 3. Nō solū ꝛc]. Noni sunt viri ⁊ mlieres etiā virgines q̄ deū offendūt coreizando ⁊ etiā suꝑbiendo in vestibꝰ. Nā q̄cunqꝫ mulier vel virgo se sic ornat in crinibus in facie in peplis in cingulis in vestibꝰ inspiciendo se inspeculo ⁊ ꝫ fecit ex suꝑbia alliciēdo masculos ad malas ꝯcupīas talis ꝑsona peccat mortalit̄. A Similit̄ suꝑbi q̄ in diebꝰ festiuis corizant grauiꝰ peccāt q̄m si manibꝰ laborarēt. vñ Augꝰ Meliꝰ est in die dñico arare fodere q̄m coream ducere Melius est mulierē lanā suā texere q̄m impudice coreizare. Decimi sunt q̄ excedūt mensurā in ꝯmedēdo bibendo sic ꝙ inebriāt̄. Vndecimi sūt iracundi ⁊ inuidi qꝛ q̄ irascunt̄ cū deliberatione ⁊ ꝯsensu rōnis ⁊ cogitāt in aīo suo quō possint se vindicare tales rei erunt iudicio Mat. 5. Omīs q̄ irascitur fratri suo reꝰ erit iudicio. Et si illā iram oñdūt verbis scꝫ maledicēdo ꝓximis vel etiaꝫ ꝑcutiēdo vel vulnerādo tūc adhuc grauius peccāt. Duodecimi q̄ in matmonio male viuūt scꝫ qñ vir ꝑcutit ex ira ⁊ sine cā vxorem ⁊ etiā mulier q̄ est inobediēs marito in licit] ⁊ insuꝑ maledicit ex cord̄ viro vel ec̄ q̄ ꝓuocat sciēt̄ maritū ad blasphemād̄ l' maledicēdū. Et ec̄ q̄ ꝑmittūt in domibꝰ suis ludere blasphemare luxuriari Et ec̄ ꝑens q̄ ꝑmittūt filios ⁊ filias iurare maledicere blasphemare damna ꝓxīs inferre coreizare fornicari. Et si nō corrigunt peccata pueroꝝ tunc ipsi ꝑentes lugebunt. vñ ad Roma 2. Digni sūt morte nō solum q̄ faciūt sed etiam q̄ cōsenciūt facientibꝰ Vñ etiā d̄r in decretis Pari pena puniēdi sunt agētes ⁊ ꝯsencientes. j4. q. 4. Omnis

Vltimo exēplum

De infinita misericordia dei que ostensa est in illo magno pctōre qui peccauit cū sorore ꝓpria ⁊ occidit patrem ⁊ fratrē.

Uuenis q̃dam cognouit sororẽ suam ⁊ frater suꝰ supuenit ⁊ correxit eum quẽ mox occidit. Et pr̃ noluit eũ occidere. sz ex hereditatus ⁊ ꝓscriptus est a ciuitate Qui postmod̃ occulte ciuitatẽ de sero intrauit. ⁊ patrẽ ꝓpriũ occidit ⁊ aufugit Qui postea in q̃dragesima audiuit p̃dicare illud Ezech. j8. In q̃cũqz hora peccator ingemuerit ꝓ peccatis suis. omniũ iniq̃tatũ eiꝰ amplius nõ recordabor. Et sic ꝯpunctꝰ venit ad sacerdotẽ dicens. Melius est ꝙ hic ꝯfundar q̃z in extremo iudicio Et cõfessus est omĩa peccata sua Et sacerdos iussit eum accedere ad altare in quo fuit imago beate virginis habẽs iesuz crucifixum in sinu suo. qui ꝓstratus ante imaginẽ v̄ginis gloriose ⁊ ãte imaginẽ crucifixi deuote inuocauit beatam v̄ginem vt ꝓ eo intercederet. Et cũ hoc sepiꝰ reiteraret. cõuertit se ad imaginẽ crucifixi dicens. O iesu xp̃e ꝓpter vulnera ⁊ sanguinẽ tuũ ignosce mihi ꝙ effudi sãguinẽ fratris ⁊ pr̃is mei q̃s occidi. et sic sepiꝰ reiterando ⁊ amare flendo ruptũ est cor eiꝰ. ⁊ sic obijt ꝓstratus ante altare Postmodũ sacerdos ad ecclesiã reuersus dixt Surge. ⁊ sic inuenit eum defunctũ. ⁊ sequenti die petiuit ꝯmunẽ or̃oem ꝓ eo fieri ab omni populo Tunc colũba alba circũuolans in ꝯspectu populi ꝑ ecclesiam cedulam vnã gerens in rostro suo quã ꝑmisit cadere ante sacerdotẽ. ⁊ sacerdos legit cedulam. in qua erat scriptũ ꝙ anĩa illius homĩs ab angelis deducta fuit in celũ anteq̃z calor naturalis recessit a corpore Et in inferiori clausula lr̃e erat scriptum. Predica infinitam misericordiã dei omĩbus peccatoribꝰ ⁊ peccatricibꝰ. qꝛ q̃cunqz vere cõteritur ⁊ peccata sua pure ꝯfitetur illius deus miserebit̃. vnde etiã Bern̄. Maior est dei pietas q̃z totiꝰ mũdi iniq̃tas. vñ etiã Gre. Quicũqz ex corde dolet se ꝯmisisse culpam cito pctõrũ suorum obtinebit veniam

Feria scd̃a post Oculi.

Sermo. xx.

Emo prophe

ta acceptꝰ est in patria sua Lu. 4. Sic accidebat xp̃o q̃ in sua gente occidendꝰ fuerat Sic acciderat ip̃is ꝓphetis antiquis q̃ a iudeis fuerunt derisi et magnis ꝑsecutõibꝰ afflicti qui tamẽ ab alijs homĩbꝰ in summa reuerencia sũt venerati vt ptz de ysaia. hieremia. michea et multis alijs. Ita etiã nunc accidit ꝙ inuidia ⁊ inhonoratõ est magis ad suos q̃z ad alienos g̃ dicit Nemo ꝓpheta ac. est in pr̃ia sua. Vñ in pñti ſmõne tria sunt dicẽda. Primo de euãgelio. scd̃o de jz. articulo passiõis xp̃i. 3o de ꝯfessione cum vno exemplo. B Quantũ ad p̃mũ sciendũ. ꝙ cum q̃dam vice xp̃c essz in nazareth accesserũt ad eũ ꝯpat̃ote sui dicẽtes illud qd̃ refert Lu. 5. Quanta audiuimꝰ facta in capharnaum fac ⁊ hic in pr̃ia tua Ac si diceret. Tu magis teneris tuis ꝯpatriot[ꝫ] q̃z alienis bñficia q̃ alijs impẽdis ⁊ miracula que alijs facis deberes hic multo mag[ꝫ] facere xp̃c rñdit eis. ꝙ si inter eos miracula nõ faciebat h̃ nõ erat ꝓpter h̃ ꝙ patriã suã despiceret quã sua ꝯceptiõe ⁊ educatõne honorauerat vel ꝓpter h̃ ꝙ ipse impotens esset sed qꝛ ip̃i indigni erant tum ꝓpter eoꝝ supbiã quia ipsum despiciebãt ꝓpter genus infirmum quod nouerãt et quia apud eos nutritus erat ⁊ ꝯuersatus. vnde Marci 6. dicit̃ Abijt iesus in patriã suã. Et dicebant Unde huic hec omĩa ⁊ que est sapientia que data est illi ⁊ virtutes tales q̃ ꝑ eum fiunt. Nonne iste est fabri filius ⁊ marie. frater jacobi ⁊ joseph ⁊ jude ⁊ symonis. Nonne ⁊ sorores eius hic nobiscum sunt. Ecce quanta despectio Tum etiam ꝓpter incredulitatem illorum q̃a non credebant in ipsum ⁊ non credebãt miracula que de ipso ferebantur. Unde Math. 6. Et mirabat̃ iesus ꝓpter incredulitatẽ illoꝝ jdeo xp̃us tanta miracula

nō fecit ibi sic in capharnaū ⁊ in alijs ci-
uitatib⁹. vñ Mar. 6. Et nō poterat ibi v̄
tutem vllā facere nisi paucos infirmos
impotēes manib⁹ curauit. ñ poterat scz
de iusticia sua q̄ ille indigni erāt g̊ dicit
in v̄bis p̄missis Nemo ꝓpheta Accep.
est in patria sua Hoc oñdit xp̄c. In illis
duob⁹ ꝓphetis q̄ maiores fuerūt in po
pulo iudeoꝝ. Prim⁹ fuit helyas q̄ ita san
ct⁹ erat ꝙ mortuos suscitabat ⁊ quidq̄d
a deo petebat hoc īpetrabat sic ꝙ ꝓ tūc
in mūdo nō reputabat sanctior eo q̄ tñ a
iudeis expellabat ⁊ a gentib⁹ honorabā
tur. Scd⁹ ꝓpheta de q̄ hic fit mentio est
helyse⁹ q̄ post helyā fuit maior ꝓpheta
fama ⁊ sāctitate Mō exquo in euāgelio
hodierno fit mentio de duplici historia
scz helye ⁊ helizei. Circa p̄mū instruim⁹
vt mūdanos strepit⁹ fugiam⁹ q̄ vt hēt
.3. Reg. 17. Helyas ad p̄ceptū dñi mun-
danos strepit⁹ fugit ⁊ in solitudine ha-
bitauit ibi eū dñs pauit mittendo sibi ꝑ
coruos mane ⁊ vespe panem ⁊ carnes.
Sic q̄ mundanos strepit⁹ fugit illū xp̄c
pascit in ꝯtemplatōe diuitat[que ꝑ pa-
nem intelligit. ⁊ hūanitatis que per car
nem intelligit. In scd̄a hystoria instrui-
mur ꝙ ⁊ nos mūdare ⁊ lauare dēm⁹ Vñ
dixit helyse⁹ ad naamā p̄ncipem sirie de
quo dicit epl'a hodierna. Vade ⁊ la. sep.
in ior. ⁊ re ca. t. atq̄ mūda. L
Vbi sciendū ꝙ trib⁹ de causis ꝯsueuit hō
se lauare corꝑaliter q̄bus etiā debz se la-
uare spūaliter Primo ꝯsueuit se hō laua-
re ꝓpter abomīabilē turpitudinē Vide
m⁹ eñ ꝙ isti ꝟuiētes ī prādijs magnatū
solent diligēter aduertere ne circa se ha-
beāt aliq̄d aboīabile. Cū g̊ sim⁹ ordinati
ad ꝟuiendū sūmo regi ml'tū dēm⁹ aduer
tere ne aliq̄d abomīabile sit in nobis Jō
dicit Isa. 4. Lauamini mūdi estote auf.
mi. co. ves. ab oc. no. Scd̄o ꝯsueuit se hō
lauare ꝓpter ostentatiōz pulcritudinis.
Videm⁹ ꝙ iste dñe qñ debēt ire ad festū
vt videant pulcre solent se lauare ⁊ qñz
vngere vngentis. Ita ⁊ nos cum dēm⁹
ire ad festum ineffabile oꝑtet nos lauare
aliter nō intram⁹. Tercio solet hō se la-
uare ꝓpter sumptōz ꝯmestibilem sic ho
mines curiales nō ponūt se ad mensam
manib⁹ illotis sic ⁊ homo p̄cipue cū de
bet accedere ad mensā altaris ad sumen
dum cibū angeloꝝ scz corpus xp̄i debet
se p⁹ lauare. Vñ sacerdos celebraturus.
Primo lauat sibi manus ⁊ infra missam
lauat sibi digitos vt oñdat ꝙ ille q̄ vult
sumere corp⁹ xp̄i. Primo debz se purgare
a grauib⁹ pctīs deiñ ab alienis pctīs. Et
cum illi de nazareth hoc audierūt ꝙ eos
indignos reputaret et inter eos mira-
cula faceret irati sunt ⁊ duxerunt illū ad
sup̄ciliū montis vt p̄cipitarent eum. In
hoc sic dicit Beda Peijores sunt scz iu-
dei in gr̄o suo dyabolo. ille eñ ait Mitte
te deorsum Isti v̄o facto ip̄m mittere co
nant Sed q̄ dñs nō elegit mori illo mō
scz p̄cipitando sz ꝑ crucis tormentū seu
patibulū. etiā q̄ nō dū venerat hora ei⁹
scz mortis sue de maīb⁹ eoꝝ exiuit Et dic
Beda ⁊ hēt in glo. q̄ dū dñs de manib⁹
eoꝝ lapsus de rupe descendisset atq̄ in
ip̄a latere vellet subito ad tactū dñice ve
stis saxuz. illud subter fregit ⁊ ad instar
cere resolutū quendā sinū q̄ dñicū corp⁹
recipet. effecit tāte vtiq̄ capacitat[quā
te ip̄m extitit q̄ntitat[. In q̄ vniuersa li-
neamēta vt ruge vestis q̄ a tergo xp̄i fu
erant veluti de manu sculptoꝝ expressa
seruantur D

Quātuz ad secun

dā ꝑtē illi⁹ ꝟmōis sciendū ꝙ .j3. articul⁹
passiōis xp̄i ē. Cōspuitio faciei Cū eñ iu
dei oēs acclamauerūt eū esse reū mortis
tūc exspuert in faciē ei⁹ quē abijciebāt Et
ꝫ in magnū vitupiū ⁊ despectū. Quid eī
turpi⁹ ⁊ despecti⁹ q̄due ignominiosi⁹ et
vitupiosi⁹ q̄m expui in faciem hominis
⁊ maxīe in faciē illā speciosissimā. de q̄ d̄r
in p̄s. 44. Specios⁹ forma p̄ filijs homi
num. Et in q̄z desiderant angeli videre
et que est salus aspiciencium. O q̄z ceca

emulatio infeliciũ iudeoꝝ qui non exhor
ruerunt turpissimis sputis suis macula-
re ⁊ deturpare tã amabilẽ faciem. Et nõ
tantũ simplicib⁹ sputis saliue sed verisile
est ꝙ execratiões fedissimas suas in faci
em ei⁹ ꝓiecerunt. vñ Math. 26. dicit Ex
puerũt quasi execrando spuerunt. Item
Marci. 14. Conspuerũt quia nõ tm̃ vn⁹
sed plures simul ꝯspuerũt Et sic Illa be-
nedicta facies facta est ita abomĩabilis
quasi essz leprosa ex sputis ⁊ v̄b erib⁹ q̄ ĩ
faciem suam dederũt Et sic adimpletum
est in eo illud qđ ante longa tp̄a ꝓphe-
tizauit Is. de eo vt habet Isa. 53. Non ẽ
ei spẽs neqz decor. Vidimus eum ⁊ non
erat aspect⁹ in eo r̄putauim⁹ eum q̄si le ꝓ
sum ꝑcussum a deo ⁊ humiliatũ. Et sub
dit. Ipse autẽ vulnerat⁹ est ꝓpter iniqui
tates nostras attritus est ꝓpter scelera
nostra. Ex hoc articulo habemus docu-
mentũ illud ꝙ diligẽter caueamus ne ⁊
nos vnq̄z cum iudeis xp̄i faciem ꝯspua-
mus qđ fit quadruplicit. Primi s̄m Hie
ronimũ. faciem xp̄i ꝯspuũt qui ꝯscienci
am suam fedis cogitatõib⁹ ⁊ prauis vo
luptatib⁹ polluunt. Vnde hic queritur
quomõ q̄s per cogitatõnes peccat mor
taliter Rñdetur ꝙ prauas cogitationes
potest q̄s habere tripliciter. Primo qñ
quis habet tristẽ cogitatiõz tam̃ sine de
lectatõe ⁊ ꝯtra voluntatẽ suam sibi inci
dit ⁊ hoc nullũ est pctm̃ vñ Greg⁹. Non
est cogitatio tã ĩmũda q̄ mentẽ polluit
si ratio nõ ꝯsentit. Scđo qñ alicui incidit
mala cogitatio cũ delectatõe ⁊ ꝯtra vo
luntatẽ ⁊ tñ sine ꝯsensu plene rõnis tũc
est pctm̃ veniale. Tercio qñ quis dat cõ
sensum in morosam delectatiõez sicut q̄
delectat plena rõne in malis cogitatio-
nib⁹ ⁊ in eisdem se inuoluit ⁊ q̄zuis non
intendit actum ꝑficere tñ talis morosa
delectatio est pctm̃ mortale. vñ Augu⁹
Cogitatio morosa cũ delectatiõe ⁊ ꝯsen
su est mortalis. ¶ Itẽ q̄rit Vtrũ
voluntas mala sine actũ sit pctm̃ morta
le Rñdet ꝙ sic. Vñ đr in decretis In ma
licijs voluntas ꝓ ope reputat de peni.
dis. 5. Omĩa. Et hoc intelligit de q̄libet
pctõ mortali qđ homo deliberato anĩo
ꝓponit ꝯmittere sed solũmõ ꝓterea di-
mittit qꝛ timet mundũ ⁊ scandalum ho
minũ ⁊ ꝯfusionẽ ꝓpriam sed si sciret se
posse latere in hoc actu nec deũ nec scõs
nec salutẽ anime curaret quin h̄ ope ꝑpe
traret. vñ Aug⁹. Ipsa voluntate re⁹ est
q̄ vult qđ nõ licet sz ideo nõ facit qꝛ non
p̄t impune fieri. Scđi sunt q̄ bonos ⁊ iu
stos irrident in s̄uicio dei Greg⁹ faciem
xp̄i cõspuere est iustos ⁊ sanctos in pña
eoꝝ ꝯfutare Et tales boni hoĩes ꝓpte-
rea nõ debent desistere a bonis opib⁹ ꝓ
pter erubescentiã hoĩm qꝛ in celo hono-
rabũt Luc. 9. Qui me erubuerit ⁊ meos
s̄mões hũc fili⁹ homĩs erubescet ¶
Tercij in faciẽ xp̄i ꝯspuũt q̄ p̄latos suos
ꝯtẽnunt Luc. x Qui vos spernit me sp̄-
nit Bern̄. Obediẽcia q̄ maiorib⁹ p̄betur
xp̄o exhibet Quiqz eucaristiã scienter in
digne sumit verbi gr̄a q̄ nõ sunt plene cõ
fessi sed ex verecũdia hũana obticuerunt
aliqđ pctm̃ aut q̄ nõ habẽt voluntatem
dimittendi oĩa pctã. Aut q̄ hñt res iniu
stas aut detraxerũt ꝓximis ⁊ nolũt res ĩ
iustas dimittere aut etiã famã restituere
aut q̄ hñt inimicicias aut etiã amorẽ illi
citũ. vñ apl'us. j. ad Coꝝ. xj. Re⁹ erit cor
ꝑis ⁊ sanguĩs xp̄i Itẽ apl⁹ ibiđ. Judici
um sibi mãducat ⁊ bibit ¶

Quãtuz ad terciã

ꝑtẽ illi⁹ s̄mõis scz. de ꝯfessiõe Notandũ
sic in p̄cedẽti s̄mõe dictũ est ꝙ ꝯfitẽs dz
ꝯfiteri pctã mortalia. Tunc ꝯñt hic q̄rit
Vtꝝ hõ teneat ꝯfiteri pctã venialia Rñ
det s̄m sctm̃ Tho. in 4. dis. 16. ꝙ null⁹ te-
net rõe dĩni p̄cepti ꝯfiteri pctã venialia
Nã illa pñt ꝯseq̄ aliunde veniã ⁊ ꝑ inter
nã ꝯtritõz ⁊ ꝑ aque bñdicte asp̄sionez ⁊
pl'a alia remedia ꝯ̄ veĩalia ordĩata Sz
q̄rit. an saltẽ semel in ãno teneat ꝯfiteri
q̄ nõ nisi venialia ꝯmisit Dicũt q̄đ ꝙ in h̄
casu ꝓpt p̄ceptũ ecc̄e tẽt veĩalia ꝯfiteri

Alij autem dicunt ꝙ sufficit. ꝙ represen-
tet se sacerdoti ⁊ ꝙ ĩmunem a peccato
mortali se ostendat vt ad ꝯmunionem
admitti possit. Item dicunt doctores
ꝙ licet nõ sit necessarium venialia ꝯfiteri
de necessitate salutis. Est tamen ꝯgruuz
⁊ multum vtile homines ꝑfectos ⁊ qui
talia noscunt etiam aliqua venialia que
sciunt esse venialia ꝯfiteri in ꝑticulari et
aliqua in generali. Per talem enim eorũ
ꝯfessionem plura eorum peccata dimit-
tuntur ⁊ ꝓ eis debita minuũtur ex vi cla
uium ⁊ sacramentalis absolutõis et etiã
ex contritõne ꝯfitentis que fit maior de
peccatis cogitãdo ⁊ ea ꝯfitendo ⁊ etiã
ex humilitate ꝯfessionis ⁊ erubescentia
quã homo ꝯfitendo de eis patitur pro-
ter deum.

Vltimo exemplũ

Qđ confessio liberat hominẽ a confusio
ne temporali.

Vit vir q̃dam qui supradictum
demonem audire nimis deside-
rans ꝓpter turpia q̃dam pecca
ta que ꝯmiserat appropinq̃re non aude
bat. timens sibi illa coram omnib⁹ im ꝓ
perari. ⁊ veniens ad sacerdotem cõfess⁹
est vniuersa peccata. tamẽ volũtate pec-
candi retenta. factusqz ex eadẽ ꝯfessione
securior ad domũ redijt. Mira res mox
vt limen domus attigit ⁊ introspexit de
mon in aere exclamauit Amice veni. veni
huc. certe bñ te dealbasti. Et statim co-
rã oĩb⁹ ibi exñtib⁹ eũ ꝯfundẽs pctã eius
turpia licz ꝯfessa ꝓdidit Et valde tristis
igit effect⁹. ⁊ ꝯscĩa accusãte in se reuers⁹
ad sacerdotẽ redijt ꝯfessiõz reiterauit. ⁊
q̃ sũt gesta retulit. ⁊ qr de reliq̃ emẽdaci⁹
viuere vellet corde pollicit⁹ ẽ deo ⁊ sacer
doti. Tunc sacerdos mox inq̃t. reuertere
secur⁹ nõ te ꝯfundet ampli⁹ Et fecit sic.
Intrante eo domũ q̃dam ex circũstãtib⁹
dixerũt demoni Ecce amic⁹ tuus iterꝝ ve
nit. Quib⁹ ille rñdit. q̃s est Illi inq̃ũt cui
pauloante tã turpia im ꝓperasti. Rñdit
demon. Ego nihil illi improperaui neqz
aliq̃d de eo mali noui. ⁊ estimabãt demo
nem fuisse mẽtitũ hi qui ipsi⁹ ignorauerũt
ꝯfessionẽ Sicqz ꝑ virtutẽ ꝯfessiõnis ille
euasit notã ꝯfusionis hec Cesari⁹

Feria tercia p⁹ Oculi. Sermo. xxj.

I peccauerit

in te frater tu⁹ vade ⁊ corripe
eũ. Mt. j8. Quia sepe fit pctõrũ ꝯmissio
Idõ sepe debz fieri fratẽna correctio g̃ dr
hic Si peccauerit in te ꝛc. Vñ in pñti
ꝑmone tria sunt dicenda. p̃mo de euãge
lio. scdo de j4. articulo passionis xp̃i. 3o
de ꝯfessiõe cũ vno exẽplo. I Quãtũ
ad p̃mũ sciendũ. ꝙ correctio fraterna est
op⁹ mĩe spũale ⁊ p̃cellit opus mĩe corpa
le. Nã si elemosine corpales in q̃bus sub
uenit corpi sunt tam fructuose ꝙ valent
ad remissiõnez pctõꝝ Dañ. 4. Pctã tua
elemosinis redime Sic dixt daniel nabu
chodonosor flagicissimo. Multo ãpli⁹
valet correctio fraterna que est elemosi-
na spũalis qua subuenitur anime vt dicẽ
do. Tu quis es quomõ audes deũ ꝓuo-
care ad iracundiã ꝓximum scãdalizare
teip̃m in corpore ⁊ aĩma damnare time
deum ⁊ noli hanc rem pessimam facere.
Vnde apostol⁹ Non vocat nos deus in
ĩmundiciã sed in sanctificatõz Et ista fra
terna correctio debet fieri in caritate nõ
ex indignatiõe vel ex ꝯtemptu Item cũ
lenitate non clamorose. alias esset plus
cõfusio q̃m correctio ergo dicit hic. Si
pec. in te frater. ꝛc. Vt autem fraterna
correctio fiat cum lenitate ⁊ ex caritate
tunc ille qui vult corripe alium debet q̃n
qz ꝯdicõnes seruare quarum tres ponit
Augustin⁹ sup illud Mat. 7. Ipocrite
eijce p̃mo trabem Reliquas duas ponit
in moralibus Prima est ꝙ debet conside
rare si est ei similis id est si est in eodẽ pec
cato vel equali vel maiori tunc maxime
si pctm̃ est notoriũ nõ debet eũ corrigere
sz seip̃m debz p̃us emẽdare ꝑ penitẽtiã

Alias posset sibi dici. illud ad Rō. 2. In q̄ em̄ iudicas alterꝝ teip̄m ꝯdēnas Si āt nō es ei similis tūc debes scd̄o ꝯsiderare si aliqñ fueris ei similis ⁊ tunc sicut nolebas despici sꝫ ꝯpassionez tibi impendi. Sic nec ip̄e debes fratrem tuū peccantē ⁊ penitentē despicere s̄m ꝯpassiōz ⁊ misericordiā ei exhibere. Eccī. 8. Ne despicias hominē se auertentē a pctō ⁊ nō impperes ei memento ꝙ sumus omnes in correctōe. Si aūt nō es ei similis nec aliqñ fuisti ei similis tunc debes. Zo cogitare ꝙ potes ei fieri similis ī futuro ⁊ ergo rōne talis dubij nō debes sup̄bire sed delinquētib⁹ ꝯpati. ad Rō. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Si autē nō est ei similis nec vnq̄z fuit ei similis ⁊ d̄ dei bonitate ꝯfidit ꝙ nunq̄z erit ei sil'is tunc debet q̄rto videre si ille qui sic est rep̄hensibilis. in aliq̄ est ꝯmendabilis si ille qui habet tot defect⁹ si aliq̄s habet ꝓfect⁹ ⁊ tunc rōne bonoꝝ illoꝝ que habꝫ debet supportare eū in his que min⁹ habet. vñ Apoc. Volens apl'us rep̄hendere ep̄m Ephesi ecclesie posuit qd̄dam viciuꝫ qd̄ habuit dicens. Habeo aduersum te pauca ꝙ caritatez meā p̄mā reliq̄sisti Sꝫ statim ponebat qd̄dam bonū qd̄ habebat dicens sed hoc habes bonū qꝛ odisti facta nicolaitaꝝ que ⁊ ego odi Similit̄ volens rep̄hendere ep̄m ecclesie sardis dixit. Non inueni opa tua plena coram deo meo. Deinde ponit statim quendā suuꝫ ꝓfectum dicēs sed habes pauca nomīa in sardis que nō coinq̄nauerūt vestimenta sua ⁊ ambulabāt in albis mecū qꝛ digni sunt. Ecce postq̄z apl'us posuit illa in q̄bus illi ep̄i erant rep̄hensibiles statim subiūxit illa in q̄bus erant ꝯmēdabiles. Ad innuendū ꝙ si aliq̄s ꝓpter aliqd̄ vicium est rep̄hendend⁹ si tamē hꝫ aliqd̄ bonum nihilomin⁹ supportand⁹. Dato āt ꝙ quis videat oīno esse mal⁹ nec hr̄e aliqd̄ bonū ꝓpter qd̄ sit tolerād⁹ tūc debet cogitare. Quinto ꝙ ille qui sic videt esse mal⁹ fortasse in ꝯspectu dei sibi in merito sit p̄ferend⁹ Et ponit exēmplū sanct⁹ Grego⁹ de sācto stephano ⁊ scō paulo Nam cum beatus stephan⁹ lapidaretur consentiente et adiuuante paulo. Tunc stephan⁹ erat omnino bonus ⁊ paulus oīno videbat malus ⁊ tñ in ꝯspectu dei paul⁹ q̄ sic videbatur mal⁹ in merito ⁊ p̄mio fuit preponēd⁹. R

Quātuꝫ ad secun

dam p̄tem illi⁹ s̄monis est sciendum. ꝙ 14. articul⁹ passiōis xp̄i est. Colaphisatio et in faciem p̄cussio. Colaphizatio ē in collum p̄cussio. d̄ qua ait euāgelista ꝙ colaphis eum cedebāt. Solent aūt p̄cuti fatui ⁊ despectabiles homīes. Vñ in hac p̄cussione attendis magnā ꝯtumeliam despectōnis Et insup̄ palmas ei in faciem dederūt p̄cutiētes faciem ei⁹. Et de tali p̄cussione multū doluit qꝛ in facie homīs ꝯiuncti sunt q̄si oēs sensus ⁊ sūt ibi mēbra tenera faciliter lesibilia Vñ verisimile est ꝙ ex tali p̄cussione ꝓfluxerit sanguis p̄ nares ⁊ os q̄zuis ꝑ euāgelistas nō exp̄mat. Ex hoc articl'o tale habet documentū. ꝙ diligenr caueam⁹. ne nos aliqñ xp̄m colaphizem⁹ qꝛ vt dicit Beda Colophizāt xp̄m omēs falsi xp̄iani q̄ ore ꝯfitent xp̄m factis aūt negant. Colaphus em̄ datur a retro Illi colaphizant xp̄m dñm qui ante eū blādiunt ore ꝯfitendo sꝫ retro quo deberēt eum sequi p̄ vitam bonā colaphizāt eū malis opibus xp̄o ꝯtrarijs. vñ Isid. in ethīologia Non se gloriet esse xp̄ianū q̄ nomē habꝫ ⁊ facta nō habet. Certissime ille xp̄ian⁹ est q̄ factis se xp̄ianū ostēdit ambulans sicut ⁊ ille ambulauit a quo nomē ꝯtraxit. vñ Aug⁹ de vita xp̄iana Ille xp̄i non est famul⁹ sed irrisor est q̄ eius s̄uum se dicit ⁊ sibi s̄uire desimulat. vñ etiā Cyp̄a⁹ de duodecim abusiōnib⁹. Xp̄ian⁹ nemo recte dicit nisi q̄ xp̄o in morib⁹ coequat Modo xp̄c fuit humilis ⁊ tu peccator es sup̄bus Xp̄c fuit pauper ⁊ tu vis esse diues Xp̄c vigilauit ⁊ in or̄one p̄noctat

⁊ tu piger dormis ⁊ negligis ſmones. Xp̄c ieiunauit ⁊ tu guloſus ⁊ in crapula viuis Xp̄c fleuit et tu rides. xp̄c artam vitam duxit ⁊ tu delicatam vitā ducis. Qurae fecit talia vt nobis exemplū dere linqueret vt ſeq̄mur veſtigia eius. vnde Aug⁹ d̄ vera religione Quidquid xp̄c in terris geſſit diſciplina morū fuit. Item in faciē xp̄i palmas dant illi ſacerdotes q̄ pollutis manib⁹ corp⁹ xp̄i tangunt et ꝯtrectant

Quātuz ad terciā

ꝑtem illi⁹ ſmonis ſcz de ꝯfeſſione q̄rit. Cum quis dubitat de aliquo pctō an ſit mortale vel veniale an teneat iſtud ꝯfiteri Rñdetur ſm ſcm̄ Tho. in 4. diſ. 21. ꝙ tenet. alias cōmittit ſe ꝑiculo ſi negligit ꝯfiteri ⁊ mortalit̄ peccat ſicut ⁊ q̄ aliq̄d ꝯmittit vel obmittit in quo dubitat eſſe peccatū mortale Taliter tamē dubitans non debet in ꝯfeſſione aſſerere illud eſſe mortale ſed factū narret ⁊ iudiciū ſacerdotis ſup̄ h̄ expectet cui⁹ eſt diſcernere inter lepram VI Vtꝝ teneamur ꝯfiteri peccata que manifeſta ſunt Rñt̄ ſm ſcm̄ Bonā uēturā ſup̄ 4. diſ. 17. Manifeſta peccata ⁊ q̄ntūcūqz ꝯfeſſori nō p̄us tñ adhuc oꝑtz ꝯfiteri q̄ ſi ſacerdos talia peccata ſciuit ⁊ adhuc ſcit hoc eſt ſolum vt hō ⁊ nō vt de⁹ aut vt vicarius xp̄i ⁊ iudex eccleſiaſtic⁹ illius penitentis Et q̄m diu ſoluz ſic ſcit vt hō tam diu nō ꝑtinet ad eum ſoluere aut ligare Igitur oꝑtet vt pctōr ſua peccata ꝯfiteat̄ quantūcunqz etiā ſint p̄us nota ⁊ ſic ꝯfitēdo ſe ſibi accuſet ⁊ ſubmittat tanq̄z vicario xp̄i ⁊ ſuo iudici ſpūali. Item querit̄ Vtꝝ liceat ꝯfiteri peccata que q̄s nō cōmiſit Rñdetur ſm ſcm̄ Tho. in 4. diſ. 21. ꝙ nō licet. talis eīm nō eſt peccator ſed menciēdo p̄mo peccator efficit̄ Et hoc idem habet̄ in decretis. 22. q. 2. cū humilitatis. Sz tamen ſcienduz eſt. ꝙ ſi quis dubitat de aliquo peccato vtꝝ ꝯmiſit an teneat̄ cōfiteri Rñt̄ ſi ꝓbabilit̄ dubitat ⁊ tñ nō p̄t ſcire certitudinalit̄ tūc tenet̄ ꝓpter ſecuritatem ꝯfiteri ſic ſub dubio et miſericordiam accipere.

Vltimo exemplu

Quomō ꝯfeſſio liberat hominē etiam a morte temporali

Pud ciuitatem attrabatenſiū iuuenis q̄dam extitit de eadē ciuitate natus delicateqz ibidez ab infancia educat⁹. et inter honeſtos clericos ꝯuerſat⁹. Qui cum nō hr̄et aliq̄d beneficiū eccleſiaſticū ⁊ mater ei⁹ cepit egere. puduit eū manere cum illa Inflatuſqz ſpū dyabolico ad domū cuiuſdā diuitis argētarij venit cū dolo. Cui ⁊ dixit Mercator q̄dam diues venit in domū meam volens ꝯpare cyphos argēteos. calicē ⁊ alia quedaz vaſa de auro ſiue argento fabricata. ſi quid g̃ de tali opere vendere volueris in ſaccello pone. etiā tali hora ſolus. q̄ ſecretum vult eſſe venies in domū meā. Argētari⁹ igit̄ de clerico bene ſibi noto nullam habēs ſuſpicionem. vt iuſſerat fecerat. tñ quo itur⁹ erat familie ſue notificauit Quē cū cleric⁹ ſoluz veniētem aſpiceret. retro oſtium ſe abſcondit Intrantiſqz cerebrum diuiſit ⁊ occidit. Deinde cum ſorore virgine hoīem membratim diuidētes in cloacā ꝓiecerūt. Familia v̄o artificis cū redire tardaret. ad domū talis clerici venit. vbi nā dñs ſu⁹ eſſet inq̄ſiuit. Clerico vero cum ſorore reſpondētib⁹. nō venit huc. circūſpiciētes veſtigia fuſi ſanguīs repierunt. Quibus mox crimē homicidij imponētes. accerſitis iudicib⁹ cū iam negare nō pſſent. tū ꝑfuſi ſanguīs oñſione. tum theſauri reꝑtione. ſentētia data eſt vt ambo in ignez mitterent̄. Quid plura cum ducerent̄ ad penam. dicebat puella germano ſuo. frater ecce ad mortē quā meruim⁹ ducimur quā tñ euadere mīme poſſum⁹. ꝯſilium meū eſt vt de ꝯmiſſo ſcelere faciam⁹ ꝯfeſſionē. vt ſaltem penā euadam⁹ eternam Ad hec verba clericus indignat⁹ rñdit.

nō faciam. q̄d eīm mihi ꝓdesse posset cō
fessio tam tarda Illo itaq; indurato. pu
ella petiuit sacerdotem. cui cum multa
ꝯtritōne ꝯfessa est crimen. deinde ambo
ligati ad stipitem sunt vno igne copioso
circūpositi. Mira virtus ꝯfessiōis. mi-
ra clemēcia saluatoris. clericū desperatū
mox flāma deuorauit. puellā vero nō te-
tigit. neq; ꝯtristauit. neq; quicq̄z mole
stie intulit. vincula tñ eiꝰ sicut legitur de
tribus pueris ignis ꝯsumpsit. ita vt libe
re deambulare posset. Viso tanto mira-
culo. iudices puellam innocentē estimā-
tes iusserūt vt exiret. Sicq; ꝑ ꝯfessionē
incendij illius euasit ardorem. Hec Cesa
rius in dyalogo

Feria Quarta post Oculi.
Sermo. xxij.

Accesserunt ad
iesum scribe ⁊ pharisei dicentes
q̄re discipuli tui transgrediūt traditiōes
senioꝝ nō eīm lauāt manꝰ suas cū panem
manducāt Math. 5. Unde vbi maiꝰ im
minet ꝑiculū ibi ciciꝰ est succurrendū. mō
vicia maioruz ꝑiculosiora sunt q̄m mīo
rum q; nō solum eis sed etiā alijs sunt cā
ruine ⁊ scandali. Hinc est ꝙ xp̄c mgr̄ ve
ritatis scribas ⁊ phariseos qui erāt p̄ci
pui ⁊ maiores int̄ iudeos aspiꝰ corrige-
bat q̄z minores ⁊ simpliciores sic̄ patz
in euāgelio hodierno. Unde in pñti
ſmōe tria sunt dicenda. p̄mo de euange
lio. scd̄o de. j5. articulo passionis. 3o de
ꝯfessione cum vno exemplo. N
Quantū ad p̄mū sciendū. ꝙ xp̄c p̄mo re-
prehendit scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ supsticō
sitatē q; plus curabāt de mundicia exte
riori q̄z interiori plus de lotione manuū
q̄z de lotione animaꝝ. Hoꝝ similes sunt
multi q̄ volunt habere exteriora pulcra.
interiora autē fetida. de quibus sic dicit
Augꝰ Bona vis habere ⁊ bonꝰ non vis
esse quid est qd̄ malū vis habere omnino
nihil. nō vxorem nō filium. nō ſuum. nō
tunicā. nō caligā. ⁊ tñ vis habere malā
vitam. Postea subdit Rogo te prepone
vitā tuam calige tue Multi aūt sunt qui
nō preponūt si saltē eaz adequarēt ꝙ scz
talem curam haberēt de anīa sua quam
habēt de sua caliga. Si eīm caliga tua lu
to est infecta mox ip̄am abluis si est la-
cerata mox ip̄am ꝯsuis si est puluere re
spersa mox ip̄az excutis Vade g̊ ⁊ tu fac
similit̄ de aīma tua sicut facis de caliga
tua. Si est infecta luto peccati mortalis
vade ⁊ ip̄am ablue ꝑ ꝯfessionē Hiere. 4.
Laua a malicia cor tuū. Si est lacerata p̄
nimia vetustate in pctīs vade ⁊ ip̄am cō
sue ꝑ satisfactionē. Sartores eiꝰ sunt sa-
cerdotes qui animaz laceratā suunt. Si
aūt est puluere respersa peccatoꝝ veniali
um: ip̄a venialia excute a te. juxta illud
Mat. jo. Excutite puluerē de pedibꝰ ve
stris. Secūdo redarguit eos xp̄c de cupi
ditate Erāt eīm isti cupidi q̄ inducebāt iu
deos q̄ habebāt ꝑentes ⁊ sua deo voue
rūt ⁊ sic ꝑentibꝰ dicebant ꝙ tale munus
ꝓderit eis ad vitā eternā. vnde dixit fi-
lius patri. Munꝰ qd̄cunq; oblatū est in
templo ex me. i. ex mea deuotōe tibi ꝓde
rit ad salutem anime magis q̄z si darem
tibi q; tunc tibi solum ꝓdesset ad corpꝰ
Et ꝑ talem modū pharisei bona eoꝝ po
stea cū filijs diuiserūt. Ex quo ptz ꝙ erāt
cupidi. Tercio redarguit eos de impiete
quia erant impij in ꝑentes Audiētes eīm
ꝑentes scz ꝙ oīa ꝯsecrata erant deo de-
uitabant vti eis ne sacrilegi crimē incur
rerent ⁊ sic efficiebant̄ famelici ⁊ ꝫ erat
impium ⁊ ꝯtra mandatū dei. Vñ subdit
xp̄c ⁊ nō honorificabit p̄rem suuz ⁊ ma-
trem suā Ubi notandū ꝙ q̄z uis pharisei
etiā alia p̄cepta dei nō seruarēt de nullo
tamen eos tam acriter rep̄hendit sic̄ de
inhonoratōne ꝑentum adinnuenduz ꝙ
nimis displicz deo dum ꝑentes inhono
rant̄. O Debemꝰ autē induci ad
honorandū ꝑentes ꝓpter tria. Primo ꝓ
ter p̄ceptum q; deꝰ hoc p̄cepit Et insup
p̄ceptum ſuantibꝰ addidit remuneratō
nem ⁊ nō ſuātibus eternā maledictōnē

Cum dicit Exod. 20. Honora p̄rem tuum
⁊ matrē tuā vt sis longeuꝰ super terram
Et eiusdē. 21. Qui maledixerit patri l' ma
tri morte moriat. Et cum in nullo alio p̄
cepto inuenit illa ꝓmissio. ꝑ hoc datur
intelligi q̄ntum placeat deo ꝙ honorēt
ꝑentes Et quantū sibi displiceat qñ non
honorant. Scdo inducimur ꝑ exemplū
qꝛ ipse xp̄c honorauit matrē suam in mū
do venientē qꝛ matrē dei eam fecit Mo
rientē qꝛ ꝑsonaliter cū tota curia celesti
ad eius obitum venit honorauit etiā ma
trem post mortē qꝛ ip̄am in corpe ⁊ aīa
ad suam dexterā collocauit. Tercio indu
cimur ꝑ debitū Nos em̄ a ꝑentibꝰ recepi
mus esse nutrimentū ⁊ documētū qꝛ igi
tur ab eis recepimꝰ esse. dēmꝰ in magna
reuerēcia eos habere Ecci. 7. Honora pa
trem tuū ⁊ gemitꝰ matris tue ne obliui
scaris memēto qꝛ nisi ꝑ illos natus non
fuisses Quia ab eis recepimꝰ nutrimētū
dēmus de ipsis magnā curam hr̄e vt sic
diligēter nos nutriuerūt in iuuentute sic
⁊ nos cum diligēcia nutriamꝰ eos in se
nectute Ecci. 3. Fili suscipe senectā p̄ris
tui ⁊ nō ꝯtristes eū in vita illiꝰ Quia ab
eis recepimꝰ documētum dēmꝰ eis mag
nam obedienciā ad Ephe. 6. Filij obedi
te ꝑentibꝰ vestris hoc em̄ iustū est

Exempluz de filia

que nutriuit matrē cū lacte ꝓp̄o in turri

Xemplū scribit Valeriꝰ vbi ostē
dit ꝙ debemꝰ ꝑentibꝰ subuenire
qui sunt in necessitate positi. Re
citat em̄ ꝙ cum q̄dam mulier nobilis ob
qd̄dam flagiciū fuissz morti adiudicata
noluit eam iudex aliq̄ morte publica pu
nire ꝓpter honorē ꝑentele. sed inclusa ē
in carcere vt ibi fame ꝑiret. Filia v̄o eiꝰ
que erat nupta de licentia iudicis matrē
suā q̄tidie in carcere visitabat. p̄us tamē
diligēter ꝑscrutabat ne quid ꝯmestibile
illi afferret Illa vero extracto vbere sin
gulis diebꝰ lacte ꝓprio matrē alebat Cū
vero iudex miraret ꝙ tanto tempe super
uiueret reptum est quid ei fiebat a filia.
tunc pietate motus matrē filie donauit

P

Quātuz ad secun

dam ꝑtem illiꝰ s̄mōis Sciendū ꝙ quin
decimꝰ articulꝰ passionis xp̄i ē faciei ve
lacio ⁊ ꝓphetādi ludibriosa expectatō
Velauerūt em̄ faciē suam hāc quippe be
nedictam faciem quaz moyses eximius
ꝓphetaꝝ inspicere desiderabat Cū dice
bat Exo. 33. Ostende mihi dñe faciē tuā
Item rex ⁊ ꝓpheta dauid in p̄s. 7. Ostē
de nobis faciem tuā ⁊ salui erimꝰ Item
Salomon Cañ. 2. Facies em̄ tua decora.
Item mlti reges ⁊ ꝓphete desiderabāt
multis tempibꝰ faciem xp̄i videre Luc.
x. Multi reges ⁊ ꝓphete vo. ⁊ nō vide
runt Venit tandē desideratꝰ cunctis gen
tibus ⁊ iudeis faciem suā ostendit ⁊ ip̄i
sceleratissimi faciem eiꝰ velauerūt Et cū
sic velata esset eius facies ꝑcutiebāt eū
in capite dicentes ꝓphetisa nobis xp̄e
q̄s est qui te ꝑcussit. Et cum sic velassēt
eum q̄libet eoꝝ ꝑcussit eum q̄ vel vbi vo
luit q̄dam in collū. alij in maxillā. alij in
faciem ⁊ sic ꝑcutiētes introgauerūt euz
dicētes ꝓphetisa nobis xp̄e q̄s est q̄ te
ꝑcussit. Et hoc irrisorie dicebant ⁊ in cō
tumeliā eiꝰ ⁊ qñ ipsi eū illis verbis irride
bant ⁊ quasi ludibriū de eo faciebāt Id
circo nihil rñdit. Ex hoc articulo hēmꝰ
tria documēta. Primū ꝙ sūme caueamꝰ
ne velamen ante xp̄i faciē ponamꝰ Et illi
sunt. Primi q̄ in secreto peccāt ⁊ hoīes
timent sed deū qui vbiqz p̄ñs est non cu
rant ⁊ ita audaciter peccant ac si deꝰ nō
videat cum tñ omnia nuda ⁊ apta sunt
oculis eius. Unde bonū est qñ quis in se
creto peccat vt cogitet nōne deꝰ videt.
vñ Augꝰ de v̄bo dñi. Si peccare vis q̄re
locum vbi te deꝰ nō videat ⁊ fac qd̄ vis.
Q Scdi sunt mechanici. mercatores
⁊ etiā institores q̄ scient̄ malum ꝓ bono
vendunt ⁊ sic ꝓximos decipiunt ponen
do qd̄ bonū est supiꝰ ⁊ qd̄ deterius est in

medio ait inferius ⁊ dicunt totū sic esse sicut supi⁹ est. Tales em̄ ꝑm Raymundū peccant mortaliter ⁊ tenēt̄ ad restitutionē ⁊ hoc nō solum intelligit̄ de magnis rebus sz etiā in ꝑuis vt patz in q̄busdam homib⁹ q̄ ꝑuas res habent vendere vel emere tñ in his multiplicit̄ menciunt̄ ⁊ ꝓximos decipiunt in q̄bus omib⁹ deuz grauiter offendunt R Scd̄m documentum est ꝙ pulcre ꝑsone q̄nq̄z debent habere oculos defixos in terram ⁊ faciem abscondere ne scient̄ dent occasionē malaꝝ ꝯcupīaꝝ. Sed in oppositū faciunt multe mulieres ⁊ v̄gines que ad ꝑ se ornāt vt amabiliores fiant ⁊ sic alios allicere possint ⁊ tales mortalit̄ peccāt ⁊ erunt homicide anīaꝝ. vñ Aug⁹ In li. ad sacras v̄gines. Pudica virgo nec ornatu capitis nec habitu nec oculis erectis sed cum vultu ad terrā ꝯposito ꝓcedat ne ī se viles inducat amores ⁊ sic nō per eos alijs causa perditionis existat. Tercium documentum est vt considere mus nos ipos vt nunq̄z manu p̄ui opis xp̄m ꝑcutiam⁹ qd̄ si nescim⁹ expetam⁹ ꝑ pia fide a xp̄o qd̄ iudei irrisorie exigerunt vt ipse ꝓphetisz nobis illuminādo corda nostra vt ꝯgnoscam⁹ culpas nr̄as in q̄b⁹ offendim⁹ cū ⁊ obliti sum⁹. Quia est singulare donū dei q̄n de⁹ dat peccatori cognoscere aliqd̄ pctm̄ p̄us ꝯmissū ⁊ postmodū oblitū qꝛ est signū ꝙ de⁹ noluit eum mori in illo peccato S

Quātū ad tertiam

ꝑtem illius ꝑmōis scz de ꝯfessione q̄rit̄. Quid si sacerdos introgaret ꝯfitentē. ⁊ ille rñderet Rñdet̄ ꝑm Wilhel. sufficit q̄ntum ad ea de q̄bus interroget. nisi sit talis ꝙ potius dimitteret ꝯfiteri q̄m ꝙ ore ꝓprio ꝯfiteret peccatū illud tunc nō sufficeret Circa qd̄ notandū ꝙ ꝯfitens q̄n ex verecundia ducti occultāt que sciunt se ꝯmisisse aut ex ignorancia ⁊ simplicitate nesciūt integre ꝯfiteri sic fit nō nunq̄z eoꝝ ꝯfessio insufficiēs vel inutilis vel nociua nisi eoꝝ d̄fectui occurrat prudēs cōfessor ac diligens inuestigator Unde mgr̄ sñaꝝ. li. 4. dis. 14. dic̄. Oꝑtet ꝯfessores penitenciū ꝯfessiones scrutari sic̄ medicus scrutat̄ vulnꝰ a se curandū ⁊ sicut iudex scrutat̄ causā a se iudicandā. veruz tñ hui⁹ mōi inq̄sitio in ꝯfessione est caute ⁊ sapienter facienda vt ꝯfitentes int̄rogant̄ de peccatis que ꝯmunit̄ ꝯueniūt statui etati ⁊ officio singuloꝝ. Unde p̄mo interroget quotiēs scient̄ iurauit ꝑ deum qd̄ scienter nō fuit verum qꝛ tales ꝑm sanctū Tho. 22. q. 98. peccāt mortalit̄ siue in ioco siue in serio sic iurent. Et etiā quotiens blasphemādo deum offendit. Similit̄ quotiēs verba maledicta cōtra ꝓximū ꝓtulit quia illa tria peccata scz ꝑ deuz iurare blasphemare maledicere sūt iam ꝯmuniora pctā in mūdo. Et beat⁹ ē qui illa rite ꝯfitetur ⁊ firmiter ꝓponit se cauere ab illis trib⁹ peccatis qꝛ sperand̄ est ꝙ etiā cauebit se ab alijs peccat. Secūdo querat de sortilegijs quotiēs falsificauit fidem credendo carmīatricibus. Tercio q̄tiens sine causa festa ⁊ ieiunia ecclesie soluerit ⁊ in dieb⁹ dñicis missam sine causa nō audiuit. Quarto q̄tiēs īpaciens fuit ⁊ ꝯtra deū ⁊ sanctos murmurauit ⁊ vota deo ⁊ sanct ꝓmissa sine cā fregit. Quinto quotiens actū luxurie cōmisit qꝛ omīs actus luxurie q̄ scient̄ ⁊ volūtarie ꝯmittit̄ extra matrimoniū ē peccatū mortale. Sexto quotiēs ꝓxīo suo damna intulit in gramīb⁹ ⁊ rapis piris oleribꝰ similit̄ ꝑui ⁊ ancille qui bona dominoꝝ suoꝝ furtiue subtrahūt ⁊ infideliter laborantes. Similit̄ lusores quotiēs luserunt ex auaricia ⁊ quantū lucrata sūt ⁊ quantū ꝑluserunt. Similit̄ vsurarij raptores ⁊ qui a iudeis mun⁹ ⁊ similia recipiunt. Septimo quotiēs detraxit ꝓxīs vel libenter audiuit vel faciliter credidit vel quotiēs audita cum augmēto alijs dixit. Octauo quociēs suꝑbiuit aut coreizauit aut q̄z diu in amore illicito stetit vel quotiēs se ornauit ad alliciendū ali

os. Nono quotiēs excessit mensuram in comedendo ⁊ bibendo ꝙ inebriat⁹ fuit vel nauseā seu fomitū habuit Decimo q̄ tiens deliberato anīo irat⁹ fuit ⁊ ex ira ꝓximū verbis vel factis lesit ⁊ q̄z diu irā vel inuidiā ⁊ inimicicias in corde portauit ⁊ quotiēs de ꝓsperitate ꝓximi doluit ⁊ de infortunio eius gauisus fuit. Undecimo quotiēs ī matrimonio vir ex ira vel vindicta vxorem ꝑcussit ⁊ vxor virū scienter ad iram ꝓuocauit ⁊ sibi inobediens fuit etiā si sacris tempib⁹ actum matrimonij ꝑfecerunt vel in domibus suis ꝑmiserunt scienter ludere. blaphemare choreizare. luxuriari vel si pueros non correxerūt Ista sunt ꝯīora pctā hoīm

Vltimo exemplū

De religioso qui dedit omīa bona opa sua ꝓ peccatis homīs obstinati.

Peccator magnus nullaten⁹ volens ꝯfiteri. tandē vxor ei⁹ vidit duos fratres ire añ domū suam q̄s ad se vocauit ⁊ dixit. Videte dilecti fratres si aliq̄ mō potestis viꝝ meum ad ꝯfessionē inducere Ad quē cū accessisset frater senior nihil ꝓfecit Tandē accessit alter q̄ dixit ad eum Cuiuscemodi hō fuistis vos. Rñdit ille. Ego mercator fui. Cui frater. Et velletis hodie facere forū in quo mecū lucremini centū marcas adhuc ante vesperas. Rñdit ille vtiqz. Cui frater. Mos est vt qui vendit vel emit oportet vt ostendat rem quā vendit suo emptori. Ego aūt faciā vobiscum forum hodie ⁊ do vobis omīa mea bona opa que vnq̄z feci in ordine meo. que sunt ieiunia. orōnes. ⁊ p̄dicatōes. ⁊ omīa que feci hec habete omīa ꝓ oībus pctīs vestris Mō ostēdite mihi peccata vestra. Tunc ille incepit omīa dicere q̄ fecit. Et cū ille audisset. assignās omīa bona voluit recedere. quē ille cuz lacrimis tenēs ꝑplicam rogabat dicens Dñe dilecte illud forum sit. modo p̄mo audite meā cōfessionē. ⁊ tunc cepit cū tantis lacrimis ꝯfiteri. ꝙ omnes stupebant de tam subita mutatōne. ꝙ illud cor tam durum ita cito mollificatuz fuit ꝑ istum ignem spiritussancti

Feria Quinta post oculi.
Sermo. xxiij.

Ocrus autez

symōis tenebat magnis febribus Luce. 4. sic dicit beatus Aug⁹ Fili⁹ dei venit ad genus humanū sicut medicus ad egrotū. Magn⁹ inquit venit medicus qr muud⁹ vbiqz iacebat egrotus. Vñ etiā Johēs de sctō gemi. Xp̄c erat medic⁹ ꝑfectus qr totū hominē sanauit ⁊ ideo corp⁹ ⁊ animā suscepit vt corpa ⁊ aīas sanaret hoc est quēcūqz sanabat corpe sanabat ⁊ in anima qr sanādo corpora a morbis sanauit etiā aīas a vicijs

Unde in pñti ſmone tria sunt dicēda Primo de euāgelio. scdo de. j6. articulo passiōis xp̄i. 3o de ꝯfessione cū vno exēplo I Quantū ad p̄mū sciendū ꝙ xp̄c in euāgelio hodierno oñdit op⁹ magne potentie in symonis socri curatione cum eñ magnis febrib⁹ teneret. xp̄c febrib⁹ impauit ⁊ illa ꝯtinuo sanata surrexit ⁊ mīstrauit illis. Naturaliter vt dicit glosa. Febricitās incipiente sanitate ꝯsueuit languescere sz illa ꝯtinuo surrexit ⁊ xp̄o ⁊ discipulis ministrauit. Item ostendit opus magne potētie in hoc ꝙ cum sol occubuisset multos infirmos diuersis languorib⁹ sanauit. Vñ subdit. Omēs qui ha. infir. va. lang. du. illū ad deū. At ille singulis m. in c. eos Circa p̄mū opus potencie ꝑ quā curauit socrum symōis que tenebat magnis febribus ꝑ quā febrem peccatū mortale intelligitur Inter cetera autē inꝯmoda que patit talis febricitās est ꝙ haber palatū inordinatū anime qr dulcia vidētur sibi amara ⁊ insipida id est omīa spūalia sibi vident insipida. Vñ apl'us. j. ad Cor. 2. Talis hō non ꝑcipit ea que dei sunt. Et ad hoc ostendend̄ ponit Chris sup ma-

theū tria exempla. p̄mū est si ostenditur leoni pratum virens nō excitat eiꝰ appetitꝰ qꝛ in natura sua nō est ꝯmedere herbas sed carnes Et hoc ꝑtinet ad luxuriosos q̄bus ⁊ si ostendunt herbe virentes id est si p̄dicant eis celestes amenitates nō excitant eorū volūtates ad desiderādum qꝛ non est in natura eoꝝ desiderare celestes amenitates sed carnales voluptates. qꝛ sicut d̄r Ecci. xj. Audiens luxuriosus v̄buz scz castitatis ⁊ displicebit ei ⁊ ꝓijciet illud post tergū. Scd̄m exēplū est q̄a si pluuia cadit sup lapidem lapis q̄dem a foris balneat abintꝰ aūt siccus existit hoc exemplū ꝑtinet ad supbos q̄ habēt corda lapidea ita ꝙ si deꝰ pluuia sue gratie vel inspiratiōis int̄ne īmiserit cor eoꝝ exteriꝰ potest tangere sed intus nihil potest intrare ⁊ id̄o remanēt aridi ⁊ sicci ab omni humore gr̄e. De talibus dicit Job. 4. Cor eius indurabit quasi lapis. Magna eīn dei misericordia est qn̄ tale cor durum mollificat vt gratia dei intrare valeat. vn̄ Ezech. 36. Auferā cor lapideū de carne vr̄a ⁊ do vobis cor carneum ⁊ spm̄ meū ponā in medio vestri. Tercium exemplū est. qꝛ si in aliquo vase aceto pleno gutta mellis infundit ⁊ mel ꝑditur ⁊ acetū nō dulcoratur hoc exemplum ꝑtinet ad auaros qui hn̄t cor acetosum id est multis amaritudinibꝰ repletū habēt eīn amaritudinē laboris in adquirendo timoris in custodiēdo ⁊ doloris in amittendo Et ideo diuitie vocant spine. vt hētur Math. jz. ex eo qꝛ cor totaliter pungunt. Si eīn mel. i. verbū celeste vel inspiratio diuina in talium corda mittit ⁊ verbum ꝑditur ⁊ cor eoꝝ nō immutat Et id̄o sciendum ꝙ dicit Augꝰ Disce nō diligere mundū vt discas diligere deum funde vt implearis auerte. vt ꝯuertaris

Quātuz ad secundam

ꝑtem illius s̄monis sciendū ꝙ sedecimꝰ articulꝰ passiōis xp̄i est p̄sentatio corā pylato ⁊ accusatio de falsis Augꝰ. eīn dicit ꝙ omīa p̄missa dn̄s in tenebris passus est vsqz mane sed facto claro mane quasi hora p̄ma surgens omīs multitudo iudeoꝝ adduxerūt iesum vinctū in pretoriū et tradiderūt eū pontio pylato presidi. Cum aūt xp̄c introductꝰ esset in p̄torium ⁊ vinctꝰ staret coram p̄side Judei nō intrauerūt pretorium ne ꝯtaminarent sz vt manducarēt pascha. Reputassent eīn se īmūdos si intrassent alieni iudicis p̄toriū ꝯtaminari timebāt ⁊ super īnocent aīam occidere nō timebāt. Exiuit g̃ pylatꝰ foras ad eos ⁊ dixit iudeis Quā accusatiōz fertis sup hominē hunc Rn̄derunt sibi si nō esset hic malefactor non tibi tradissemꝰ eum Ait eis pylatus Accipite eum vos ⁊ s̄m legem vestram iudicate eum Dixerūt ergo iudei Nobis non licet int̄ficere quēq̄z Ceperunt ergo ip̄m accusare in duobꝰ. p̄mo qꝛ ꝓhibuit tributum dare cesari. scd̄o seip̄m dixit esse regem ⁊ omīs qui se dicit regē esse ꝯtradicit cesari. Et cū sic accusaret a p̄ncipibꝰ sacerdotū ⁊ seni. nihil rn̄dit. Et dicit illi pylatus Non audis quanta aduersum te dicunt testimonia Et nō respōdit ei verbū scz in p̄sencia iudeoꝝ ita vt miraretur preses vehement Intrans ergo pylatus p̄torium p̄mā accusationē nullaz reputans q̄si manifeste falsam qꝛ fortassis audierat ip̄m dixisse. Reddite q̄ sunt cesaris cesari ꝛc̄. De scd̄a aūt dixit ad iesum Tu es rex iudeoꝝ Cui respondit A te metipso hoc dicis an alij tibi dixerunt. Rn̄dit pylatus Nunq̄d ego iudeus sum q̄si diceret Ego nō sum iudeꝰ ⁊ ita hoc a me nō dico sed gens tua ⁊ pon. t. tra. te mihi scz ꝓ ista causa te puniendū. Tunc ait iesus Regnum meū nō est de hoc mūdo si ex hoc mūdo ꝛs. reg. m. mū. m. vti de. vt nō tra iude. Nunc aūt regnū meuz nō est hinc. Cui pylatꝰ ergo rex es tu Respondit iesus. Tu dicis q̄si diceret verū dicis qꝛ rex sum ego. Ego ad hoc natus sum in mū. vt te ꝓhi. veritati Cui pylatꝰ

quid est veritas. Cum hoc dixisset iterū statim exiuit ad iudeos & dixit ad eos. Ego nullā causā inuenio in homine illo. Tunc illi allegabāt terciā accusatōz di. Cōmouit vniuersum populū incipiēs a galilea vsqz huc. Et notandū q̄ totā accusationē retorquebāt in offensā cesaris cui⁹ officialis erat pylat⁹ vt p hoc magis citarent eum aduersus ihesum A

Ex hoc articulo hēm⁹ duo documēta. p̄mum est q̄ ptās secularis nō est despicienda sz honoranda Ro. jz. Omis ptās est a deo & qui ptāti resistit ordinatōi dei resistit Vñ dñs dixit ad pylatū Non haberes in me ptātem vllā nisi datū essz tibi desup. Ptās aūt dat a deo p̄latis. p̄ vt subditos a malo retrabāt. scōo vt ipsos ad bonū opellant Et ex hoc habebūt magnū meritū in celo. j. Thy. 5. Qui bene p̄sunt plebi duplici honore digni sūt Vñ etiā 23m decretis Prelati deo fuiunt bene viuendo & subditos fideliter regēdo 23. q. 4 Si eccīa. g̃ bona est potestas ac p̄ hoc honorāda. j. Pet. 2. Deum timete regem honorificate. vñ dicit Aug⁹. Deus hō stabat ante hominē pylatū & nulluz ireuerencie v̄bū est locut⁹ Sic & nos cū reuerēcia stare dēm⁹ coram p̄latis nr̄is & ipsis volūtarie obedire loco dei. Berñ Obediētia q̄ maioribus p̄betur deo exhibetur. Scōm documentū q̄ solicite cauēamus ne & nos cum iudeis x̄pm false accusemus & ei crimina nr̄a imponā⁹ vt faciūt falsi x̄piani q̄ retorquent ptā sua in deū dicētes de⁹ hoc voluit vel stelle fecerūt me peccare & de⁹ fecit stellas & sic de⁹ fecit me peccare. vñ Ambrosi⁹ super p̄s. 69. Malū est peccare Pei⁹ est in peccatis p̄seuerare sz multo pei⁹ est in deum culpā suā refundere. Et tales grauit̄ peccant q̄ tenēt fatū. Cōtra q̄s dicit Greg⁹ Absit inq̄t a fidelib⁹ q̄ esse fatū aliq̄d dicant. Ergo cū quis peccat mortalit̄ b debet ascribi p̄prie malicie ipsi⁹ hois & nō ordinatōni dīne q̄ de⁹ dedit homi libez arbitriū ad faciendū bonū vel malū ergo peccare stat in p̄pria volūtate ipsi⁹ hois vñ Eccli. jx. Apposui tibi ignē & aquā bonū & malū ad q̄cunqz volueris porrige manum B

Quātuz ad terciā

ptem illi⁹ fm̄ dōis scz de p̄fessiōe. p̄mo q̄rit Utz in p̄fessiōe liceat dicere ptā aliena Rūdet fm̄ sanctū Tho. in 4. dis. jō homo in p̄fessiōe debet famā alteri⁹ custodire inq̄ntū p̄t sed suā p̄sciam magis purgare. Et iō si circūstancia q̄ ducit ad p̄gnitiōz p̄sone sit de necessitate p̄fessionis vt q̄ trahit in aliā spēm mortal' petī tunc debz p̄fiteri sp tū si p̄t occultando p̄sonā. Si aūt nō sit de necessitate p̄fessionis debz dimittere ne petū alterius p̄dat vel petita licencia p̄fiteat alteri aut supiori q̄ p̄sonam ignorat Si tū exp̄mat eam bona intētione nō vt p̄dat sz vt cōfessor oret p ea aut secrete emendet non peccat sz meret. Itē scōo hic q̄rit vtz liceat sacerdoti inq̄rere a p̄fitenti specificationē p̄sone cum qua peccauit Rūdet fm̄ Bonauē. q̄ non. q̄ aliena petā sunt nullarenus in p̄fessione dicenda cū exp̄ssione p̄sone note p̄fessori nisi inq̄ntum alie na petā sunt nostris petis sic p̄iuncta q̄ sine illis nō possum⁹ p̄priā culpaz explicare sufficiēter Et iō p̄fessores nō debēt in p̄fessiōe inq̄rere petā alior nec debēt sustinere q̄ p̄fitens in p̄fessiōe dicat malum de alijs C Qui em̄ in p̄fessione inq̄runt vel audiūt malū de alijs & sustinent sine rep̄bensiōe p̄fitenciū illi vix aut nunq̄z possunt a petō detractōis excusari nō sunt tales p̄fessores boni medici aiaz cū eos q̄ ad se veniūt p̄ medicina p̄mittūt sibi ip̄is graue vuln⁹ infligere alios accusando Oportet igit̄ p̄dictas inuestigatōes circūstanciaz circūspecte agere & cū magna p̄rudēcia Et iō dicit Bonauē. oportet p̄fessores discretos esse Quia fm̄ Greg^m. in p̄ncipio pastoralis Ars artiū est regimen aiaz Q̄ō maxime videtur in p̄fessionib⁹ audiendis. D

Tercio queritur quō ꝯfitēda sint pctā obli
ta Rñdet ꝑm Scotū. ꝙ homo q̄ p⁹ diu
nō est ꝯfessus postq̄z in ꝑticulari omīa
sua pctā ⁊ de quolibz eoꝝ expressit sacer
doti que sue memorie occurrerūt p̄missa
diligenti sue ꝯscīe discussione Tunc sub-
iungat ctiā generalē oblitoꝝ ꝯfessionez
dicēdo Dñe mihi etiā est verisil'e ꝙ pl'a
alia peccata ꝯtra deū ꝯmiserim q̄ꝝ ꝓpt̄
meaz negligenciā ⁊ inaduertentiā sum
oblitus nec potui rememorari Et tal' cō
fessio generalis sibi sufficit ꝓ istis pctīs
q̄z diu manet eoꝝ obliuio Si aūt postmo
dum peccata oblita ad memoriā redeūt
tunc tenet' hō ea ꝓ loco et tempe oportunitat
in ꝑticl'ari ꝯfiteri cum culpa ne
gligēcie sue ex qua illa p̄sens obliuio ve
nit Vñ etiā de hoc dicit petr⁹ d̄ tharen.
De⁹ nō req̄rit ab homīe nisi illud qd̄ p̄t
Vñ cum pctā oblita ꝯfiteri spēalit' non
sit in ptāte homīs sed generaliter. tñ b⁹
modi ꝯfessio generalis cū ꝯtritiōe gene
rali delet omnia pctā oblita.

Vltimo exēplum

Qū o dyabol⁹ inhibuit peccatori ne am
plius hoc peccatū ꝯfiteretur

Vidā vir multū venerabat' bea-
tā virginē mariā. attamē crimi
nale qd̄dā pctm̄ ꝯmiserat qd̄ nū
q̄z ꝯfessus fuerat. qꝛ puduit eū dicere P⁹
multū vero tp̄is pnīa duct⁹ q̄siuit secre-
tum locū. ⁊ ꝯfessus est deo dicēs. Deus
ꝓpici⁹ esto mihi peccatori. ego ꝯmisi ta
le pctm̄ qd̄ nunq̄z ausus fui ꝯfiteri alicui
homī p̄ pudore. hoc cōfiteor tibi de⁹. ⁊
oro te vt ignoscas mihi illud. Cūqz ille
meditādo diceret. apparuit ei dyabolus
in forma sacerdotis ⁊ dixit. q̄d medita-
ris Qui ait Ego multo tēpe celaui crimi
nale peccatū qd̄ puduit me dicere. Et dix
it ad eum. Ego diuina miseratōne ad te
missus sum ⁊ veni vt ꝯfitearis mihi. Et
statim ꝯfessus est. Et dixit dyabolus. B
iniungo tibi vt hoc peccatum nūq̄z am
plius ꝯfitearis. et credas tibi esse dimis-
sum. qui statim ꝓmisit se hoc facturum
Cumqz vir ille veniret ad extremā horā
vite. angeli ꝯtendebant cum demonib⁹
pro anima illius. Et dixerunt demones.
Scriptū est em̄. quia domin⁹ dicit. Qua
lē te inuenio talem te iudico. ꝑm hec di-
cta noster est. quia ī mortali peccato in
uentus. Et suscipientes animā deduxe-
runt ad inferos cum gaudio. Cunqz ve-
nissent ad portas inferni. occurrit eis be
ata virgo maria et dixit. quia dolose de
cepistis eum ne cōfiteretur mortale pec
catum qd̄ cōmiserat. precipio vobis per
tremendū diem iudicij vt animā eius ad
corpus reducatis. ꝙ illud peccatū qd̄ se
sperabat per illusiones vestras emēdas
se recipiēdo vitam emendet. Qui statim
animā reduxerūt ad corpus. et reuixit.
et plene ꝯfessus est et deo satisfecit. hec
Arnoldus

Feria sexta post Oculi.
Sermo. xxiiij.

Esus fatiga

tus ex itinere sedebat super
fontem Joh. 4. Sicut corpus nihil valz
sine societate anime ex eo ꝙ caret vita na
turali ita anima nihil valet sine societate
dei ex eo ꝙ caret vita spirituali et meri-
toria actione. Vnde domin⁹ dixit Joh.
j5. Sine me nihil potestis facere. Expe-
dit ergo vobis omnino ꝙ deus sit vobi-
scum. Tunc autē deus vobiscum est qñ
loquimur cum eo exemplo illius mulie-
ris hoc aūt fit quando deuote oramus.
vnde Aug⁹ super p̄s. 85. Oratio tua lo-
cutio est ad deum quando legis deus ti
bi loquitur quando oras cum deo loque
ris. Vnde in p̄senti sermone tria sunt
dicenda. p̄mo de euangelio. secundo de
decimoseptīo articulo passionis xp̄i. 3o
de ꝯfessione cum vno exemplo

Quantum ad p̄mum sciendum ꝙ cū
dominus noster iesus christ⁹ ꝑ diuersa

loca p̄dicando discurreret et quad̄ vice fatigat⁹ eēt sup quend̄ fontē sedere cepit dum g̊ sic sederet venit mlier d̄ samaria ciuitate haurire aquā interquā ⁊ xp̄m magn⁹ dyalog⁹ fuit qꝛ pl'es collocutiones mutuo habuerūt Pria fuit in q̄ ostēdit suā hūanitatem in eo ꝙ bibere pecijt ꝓbabile est em̄ ꝙ xp̄c p⁹ fatigatōz itineris siciebat ⁊ in hoc oñdit se eē verū hominē qꝛ d̄s sitire non pōt. Ad hoc rñdit mulier cū quad̄ āmiratōe d Qūo tu cū iudeus sis a me bibere po. cū sim mlier sama. Judei em̄ hēbant samaritanos q̄si excōicatos qꝛ nolebāt eis ꝯñicare Sed hic querit̄ vñ ꝯgnouit xp̄m eē iudeū Respōdet̄ ꝙ in veste hēbant em̄ fimbrias ꝑ q̄s discernebant̄ ab alijs gētib⁹. Sic ad huc hodierna die iudei dērent hr̄e habitū distinctū a xp̄ianis. Statuit eccīa vt iudei tam viri q̄m mlieres a xp̄ianis distinctū habitū habeāt extra de iudeis ⁊ sa. ca. ī nōnullis Scd̄a collocutō ē q̄ xp̄c oñdit suā deitatē cū ait. Si scires donuz dei ⁊ q̄s est q̄ d. t. d. mihi aquā tu for. pe. a. et da. t. a. vi. Dare aūt aquā viuā. i. gratiā spūssctī hoc nō poterat nisi inq̄ntuz d̄s Tercia allocutio ē q̄ xp̄c oñdit dr̄am aq̄ mālis ⁊ spūalis Cum dicit Oīs q̄ bibāc a. s. ite ⁊ Aqua mālis ad tp̄s pōt auferre sitim tp̄aliū Aug⁹ Qui bibit de fluuio ꝑadisi cui⁹ gutta maior ē oceano restat vt in eo sitis mūdi h⁹ penitus extincta sit Quarta collocutō ē qua xp̄c ei dixit vt vir̄ suū vocaret. i. illū quē loco viri tenebat Ad hoc mlier rñdit ꝙ non haberet vir̄ legitimū scz in mr̄imonio sibi cōiūctū Quinta collocutō est q̄ xp̄c sibi dixit totā vitā suā p̄teritā Cū ait bñdixisti quinqz em̄ viros habuisti ⁊ quē iam habes nō est tu⁹ vnd̄ dicit ei mulier. video quia ꝓpheta es. postea dixit sibi. Scio quia messias venit qui dicit̄ xp̄c Cum g̊ venerit ille ānūciabit nobis oīa. dicit ei iesus Ego sum qui loquor tecū. Quo audito ꝙ ip̄e messias esset mulier pregandio ydriā misit ⁊ in ciuitatem recurrens omnibus annunciauit Et tūc xp̄c ad preces samaritanoꝝ intrauit ciuitatē ⁊ oēs ad fidem ꝯuertit vtz in euāgelio

Quātuz ad secun

dā ꝑtem illius s̄mōis sciendū ē ꝙ j7. articul⁹ passiōis xp̄i ē missio de pilato ad herodem ⁊ derisio ⁊ accusatio sibi facta Cum em̄ audisset pilatus ꝙ iesus hō gallileus esset d̄ herodis potestate misit eū ad herodem et his dieb⁹ erat hierosolimis et erat dñs gallilee vt ip̄m hoīem gallileum vel absolueret vl' dānaret ⁊ gauisus eñ herodes qꝛ ex mul. tem. cup. vi. iesum scz a decollatōne johannis baptiste qñ domin⁹ cepit p̄dicare ⁊ miracula facere quia multa audiebat de eo et sperabat aliqd̄ signum fieri ab eo. Et cū presentatus esset herodi interrogabat euz multis sermonibus et sibi nihil respondit neqz herodi neqz accusatoribus sed tacuit. Et hoc triplici de causa. Prima s̄m Ambrosiū quia ipsoꝝ incredulitas non merebatur audire diuina verba nec videre diuina miracula. Secunda causa ideo dominus noluit facere miraculum in conspectu herodis vt libenter vidisset ⁊ audisset ne passionem suam impediret Tercia causa s̄m theophilum quia herodes interrogabat eum quasi derisorie ⁊ habuit se ad ipsum quasi subsanās eum et ideo nihil respondit. Ex hoc articulo habemus tria documenta. Primo ꝙ religiosi qui debēt esse imitatores christi non debent turbari si interdum subobedientia mittantur de loco ad locum de prelato ad prelatum quia christ⁹ ꝓpter nos subobedientia patris dignatus est mitti de vno iudice ad alium

Scd̄m documentū est ꝙ non debemus ostentare v̄tutes ⁊ gr̄as et bona opa vt velim⁹ videri a vanis hoīb⁹ Sicut xp̄c non oñdere voluit de sua potentia miracula faciēdo. vnde Gregori⁹ in

moralib⁹ O q̄m miseri sunt qui affectāt laudes hoīm in semetipis dissipāt fructus laboꝝ suoꝝ dū qd̄ se oñdere alienis oculis appetāt damnāt qd̄ agūt Maximus in ſmōe Nō possum⁹ ꝓ vno ⁊ eod̄ tpe fauorē mūdi expetere ⁊ p̄miū celestis glie ind̄ adquirere Tercium documentū ꝙ nō in omī loco tpe ⁊ corā oīb⁹ veritas sp̄ est manifestanda Maxīe vbi auditores ex quad̄ curiositate et nō ꝓpt̄ informatōz volūt audire doctrinā veritatis Sicut herodes interrogabat iesuz in multis nō sicut studios⁹ sz sic̄ curios⁹ nō sic̄ v̄itat amator sz sic̄ tētator. E

Quātuz ad terciā

ptem illius ſmonis de ꝯfessione Querit̄ an quilibet qui peccat mortaliter teneat̄ illud pctm̄ statim ꝯfiteri. Rñdet̄ ſm S. tho. in 4. di. j7. ꝙ a d ꝓpositū ꝯfitendi tenet̄ quis ⁊ ad ꝯtritōz scz qñ pctā mortalia memorie occurrūt Nā illud ꝓpositū ꝯfitendi includit̄ in ꝯtritōe de mortali nec pctm̄ mortale dimittit̄ sine hmōi ꝓposito ꝯfitendi Sed d. qñ g̊ tenet̄ progredi in actū ꝯfitendi an vicz statim cū ꝯmisit pctm̄ vel statim post ꝯtritōnem occurrente optunitate loci tpis ⁊ copia sacerdotis ydonei Ibi dicūt aliq̄ ꝙ licet p⁹ ꝯtritōz de pctis eēt multū bonū statim ꝯfiteri nec tñ ex p̄cepto dīno nec ecclesie tenet̄ statī ꝯfiteri sed pōt differre ⁊ sufficit ꝙ ꝯfiteat̄ ſm p̄ceptū eccīe sel' ī anno Et in hoc ꝯcordat bonauētura saltez quo ad laycos Dum em̄ sanū ꝯsiliū sit vt oēs qui cadūt ꝑ mōrle nō solū de eo cōrerant sed ec̄ qñ citius pñt ꝯfiteant̄. Nō em̄ videt̄ v̄e eē ꝯtrit⁹ q̄ tā longo tpe nō oñdit vulnus pctī medico sz portat occultū. Subdit bñ credo ꝙ laici sine pctō nouo possint expectare cū ꝯfessiōe vsqz ad tps q̄dragesimale Cū em̄ illud sit tps pnīe et magis optunū ad satis faciendū si expectāt vsqz ad illud irrōle videt̄ iudicare ꝙ in hoc peccēt dū tñ firmit̄ ꝓponūt tūc tpis ꝯfiteri ⁊ satis facere p̄cepto eccīe q̄ p̄cepit ꝙ quilibet fidelis postq̄m ad ānos discretōis ꝑuenerit tenet̄ ꝯfiteri ī 40. oīa pctā sua ⁊ cōicare tpe pasche nisi de ꝯsilio sui confessoris ⁊ ꝓpt̄ aliq̄m causā rōnabilē ad tps abstineat Et q̄ sel' ī āno nō ꝯfitet̄ nec cōicat viuēs d̄ponat̄ ab ingressu eccīe ⁊ mortu⁹ careat eccīastica sepultura Vt hēt̄ extra de pe. ⁊ remis. Oīs vtriusqz sex⁹ F Circa p̄dicta sciend̄ ꝙ in q̄nqz casib⁹ tenet̄ pctōr mortale statim ꝯfiteri Prim⁹ cas⁹ ē ſm S. tho. in 4. di. j7. qñ vult celebrare aut eucaristiā sumere ad quā null⁹ p⁹ pctm̄ mortale nisi ꝯfessus debet accedere copia sacerdot oblata ⁊ nec̄itate nō vrgēte Nā q̄cunqz cū ꝯscīa pctī mortal' ad cōmūionē accedit peccat mortal'r. j. cori. xj. Qui mā ducat ī digne iu. sibi mā. ⁊ bi. Scd̄s est ſm scotū qñcūqz ē ī ꝑiclo mortis Quilibz em̄ qñ sibi īminet iudiciū dānatōis et iudiciū mīe tenet̄ se ad mīaz p̄pare q̄ntū pōt hoc est aūt qñ sibi īminet mors tenet̄ g̊ hmōi pctōr ꝯfiteri qñ est ꝯstitut⁹ ī infirmitate in q̄ merito formidat sibi mortē īminere Vñ p̄ceptū ē medicis ꝙ cū eos ad infirmos vocari cōtigerit ipos añ omīa moueāt et inducāt ꝙ vocēt medicos aīaꝝ vt p⁹ quā fuerit infirmo de spūali salute ꝓuisum ad corpalis medicine remediū salubrius ꝓcedat. Si aūt medicoꝝ hmōi ꝯstitutōis transgressor extiterit tamdiu ab ingressu ecclesie arceat̄ scz ꝑ sn̄iam ſm glosā donc de trāsgressiōe hmōi satis fecerit ꝯpetēt ⁊ ſm ostieñ: Ex quo dicit p̄cipī⁹ trāsgressor peccat mortal'r. Item sub pena excōmunicatōis ꝓhibetur medicis ne ꝓ corpali salute aliquid suadeant qd̄ in ꝑiclm anīe reuertatur Tercius casus ſm scotū quādocunqz exponit se actibus ꝑiculosis ad mortem seu aggreditur actus arduos in quibus sibi verisimil'r īminet periculum mortis sicut in bello mortali et in naufragio et in huiusmodi Quartus casus in quo tenetur homo statim confiteri qñ habet pñtiam eius qui pōt

eũ absoluere ⁊ verisil'r tenet' ꝙ nõ sit illi⁹ aut alterius p̃ntiam in poste⁊ vnq̃z habitur⁹ q̃ possit eũ absoluẽ. Q̃nt⁹ cas⁹ q̃n vult exercere actus aliquos quib⁹ debetur spãlis reuerentia vt q̃n vult cõicare aut q̃n vult celebrare Subdit scot⁹ et in sil'ibus simile est iudiciũ Et mgr̃ sniaꝝ li: 4. di. 19. dicit. Nullus officõ sacerdotis vti debz nisi ĩmunis sit ab illis que ĩ alijs iudicat Sup quo dicit bonauẽtura. Jõ sacerdos qui peccat mortaliter q̃n vult absoluere penitentẽ tenet' prius de culpa sua penitere Alioq̃n indigne sacr̃m penitẽtie ãmĩstrat et grauiter peccat ⁊ ĩ quo aliũ iudicat se ip̃m ꝯdemnat

Vltimo exemplũ

ꝙ castigatio corporis non valet sine cõfessione

v Jrgo quedã puniuit seip̃am arduis exercicijs. orãdo. ieiunãdo vigilãdo ⁊ flagellando seip̃am Et demoniacus risit et eã subsannauit. Et sacerdos quesiuit cur rideret. R̃ndit qꝛ illa v̄go est in pctõ mortali. ⁊ puniendo se ad infernũ vadit. eo ꝙ nõ est ꝯfessa quedã occulta pctã ⁊ credit se satis facere sine ꝯfessiõe Et sacerdos indicauit ei q̃ a demone audiuisset ⁊ ip̃a fatebat' ꝙ sic esset sicut demõ ei retulisset. et postmod̃ plene est ꝯfessa et saluata

Sabbato post remini scere Sermo. 25.

Ducunt scri

be ⁊ pharisei ad iesũ ml'ier ẽĩ adulterio dep̃hensã Joh. 8. Jesus xp̃c q̃n tẽtabat' ab aduersarijs suis scz scribis ⁊ phariseis sibi inuidentib⁹ tũc maxĩe oñdit suã sapĩaz ⁊ bonitatẽ vtz ĩ euão p̃nti Vñ in p̃nti ꝑmõe tria sũt dicẽda Prĩo d̃ euão Scd̃o de 18. arti. passiõ xp̃i 3o de ꝯfessiõe ⁊ de btã v̄gine cũ vno exẽplo

G Quantũ ad p̃mũ sciend̃ ꝙ scribe et pharisei conabãt' sepi⁹ iesũ cape ĩ ꝑmõe vt ip̃m ĩfamarẽt ⁊ vt ppl'm ꝯtra eũ ꝓuocarent vt ptz hic in euão q̃n dixerũt magister hec mulier ẽ ⁊c. hoc ãt dicebãt vt possent eũ accusare Cogitauerunt scribe et dixerunt intra se Aut ip̃e dicet ꝙ ipsa mulier dẽat lapidari tũc eũ deridebim⁹ ꝙ nõ habet mansuetudinẽ mĩe quã ip̃e p̃dicat ꝓpt̃ quã et a ppl'o amat' Si aũt dicit ꝙ nõ dz lapidari sed dimitti tũc dicemus ꝯ eũ ꝙ nõ tenet rectitudiuẽ iusticie ⁊ accusabim⁹ eũ ꝙ ẽ hostis legis ⁊ ꝯri⁹ moysi et deo auctori et ideo poti⁹ est cũ adultera lapidand⁹ Si aũt oĩno tacebit tũc sibi imponem⁹ ꝙ non hz v̄itatẽ doctrine sed ꝓpt̃ tĩorẽ hũanũ ip̃am v̄itatez p̃dicare formidat Sz xp̃c sic r̃nsionẽ tẽporauit vt de ñullo istoꝝ rep̃hẽdi potuit Vñ ies⁹ ĩcli. se int̃. scri. Glosa dic̃ ꝙ scribebat oĩa pctã que illi legẽtes fecerunt et p̃uerecũdia exiuerunt et iesus erexit se et dixit eis Qui sine pctõ est vr̃m p̃mus in illã lapidẽ mittat. Exquo ptz ꝙ ille q̃ vult aliũ punire d̃ pctõ debet esse ĩmũis a pctõ Et si est pctõr. maxime publicus peccat sententiando h Notand̃ ꝙ xp̃c mulieri magnã mĩam exhibuit ex eo ꝙ ip̃am absoluit. Primo a pena corpali Cũ dixit ei. Nec ego te cõdemnabo vade scz libera a legis pena. Absoluit a culpa cũ dixit Amplius noli peccare. q. d. qd̃ hactenus peccasti iam tibi dimitto sed caue ne amplius recidiues peccãdo Et hoc debet quilibet sacerdos a cõfitente petere scz hoc ꝓpositũ abstinendi sed nõ debet ei hoc ꝓ pnĩa imponere scz vt nõ peccet Vnde xp̃c dixit hoc qd̃ ãmõ nõ vt pnĩam imponeret sciebat em̃ eam habere totam ꝯtritõem qd̃ sufficiebat ad satis factõem. sed alij sacerdotes debent pnĩaz imponere qꝛ ignorant q̃ntitatem ꝯtritõis Q̃ntũcunqz aũt q̃s ꝓponat abstinere nihilomin⁹ optz de p̃teritis satis facere Sic oñdit grego. in pasto. ꝑ tale exemplũ Quia debitor nõ soluitur a debitis q̃ ꝯtraxit ꝓ eo ꝙ alia nõ multiplicat nisi ea que cõtraxit ꝑsoluat q̃n peccamus tunc dei debitores sumus

ab his autē debitis pctōꝝ absoluti non sum⁹ ꝓ eo ꝙ alioꝝ pctōꝝ debita nō multiplicamus nisi de his q̄ ꝯtraxim⁹ d̄o digne satisfaciam⁹ et ab his debit⁹ absolui petimus cū in ofoe dicim⁹ .Dimitte nobis debita nostra ꝛc̄.

Quātuz ad secundā

ꝑtem illius ſmōis sciend̄ ꝙ decimus octauus articl's passiois xp̄i est despectio xp̄i ab herode et Illusio in alba veste. Videns em̄ herodes ꝙ xp̄c nullū signuz faceret nec verbum aliqd̄ ad interrogata rn̄deret nec ꝯtra accusatores suos aliq̄bus rn̄sionib⁹ se defenderet reputauit eū fatuū ꝛ insane mentis ac ꝑ hoc spreuit eū cū exercitu suo et nō solū spreuit sz ec̄ illusit induendo eū veste alba ꝛ hoc in derisionē sicut indui solent fatui aliq̄ ludicra veste q̄ ꝯgnoscant Et hanc vestē albā repn̄tat hodie alba sacerdotalis i missa Sicut em̄ crux an̄ xp̄i passionē erat despecta qꝛ fuit suppliciū latronū Sic etiaz alba vestis an̄ xp̄i passiōez fuit despecta sed p⁹ honorabilis In signū hui⁹ statim p⁹ baptismū puer induit alba veste in signū innocētie Itē post resurrectōz xp̄i angeli appuerūt in albis vestib⁹ sicut nix. Itē in ascensiōe xp̄i vt habet act.5. Ecce duo viri astiterūt iuxta illos in albis vestibus q̄ dixerūt viri gallilei quid ꝛc̄.

I Ex hoc articl'o hēmus tria documenta. Primū est ꝙ poti⁹ velle dēmus a malis despiciq̄m ab adulatoribus false laudari Sicut xp̄c iesus dn̄s nr̄ fecit Jō Aug di. Nihil est ꝙ tam facile corrumpit mētes hoīm sicut adulatio Plus em̄ nocet lingua adulantis q̄m gladius ꝑsecutoris vn̄ etiā Grego. sup ezech. omel' 9. Quisquis male agentib⁹ adulat pugillū sub capite iacētis ponit Aug⁹ Adulantiū lingue ligant homies in pctis Beda Nutrix pcti ē adulatō Sed est heu multū ꝯn̄e adulari Vn̄ hiero. Qui adulari nescit aut inuid⁹ aut sup̄b⁹ reputat Seneca Monstrabo tibi q̄d oībus potentibus desit vnū scz q̄ veꝝ dicat ℟ Sc̄dm documentū si boni hoīes a mal' deridēt ꝓpterea nō dn̄t turbari qꝛ discipl's nō ē maior dn̄o si xp̄c sustinuit pacient quare nos nō sustinem⁹ cū sim⁹ pctōres ꝛ xp̄c nō Nec boni ꝓpt̄ derisiōz maloꝝ dn̄t obmittere opa bona Lu.9. Qui me erubuerit ꝛ meos ſmōes hūc fili⁹ hoīs erubescet Miles pusillanimis q̄ solis verbis terret vt retrocedat Mat.x. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹ .aīam aūt n̄ pn̄t occidere 3m documētū ꝙ hō nihil q̄rat ī vestib⁹ nō ornatū nō p̄ciositatē sed solū nc̄citatē qꝛ saluator velut fatu⁹ ī veste illusus ē Chris. sup job. Supbia ī nobis exn̄te omis vita nr̄a īmūda sit Etiaz si sobrietatē v̄ginitatē si ieiuniū orōnes eliās ꝛ quecūqz alia ꝑferim⁹ Aug⁹ Quē supbū videris filiū dyaboli esse nō dubites Isidor⁹ de sūmo bono Oīs peccās supbus est eo ꝙ faciendo vetita ꝯtemptu habet diuina p̄cepta

Quātuz ad terciā

ꝑtem illius ſmōis scz de ꝯfessiōe Queritur cui ꝯfitend̄ sit Rn̄det ꝙ ꝯfessio sac̄mētalis dēt fieri sacerdoti Nam solū sacerdotibus dedit xp̄c ptātem soluendi ligandi Cū dicit Job.20. Quoꝝ remiseritis pctā. ꝛc̄. Nec hmōi sacr̄lis ꝯfessio est facienda cuilibet sacerdoti sed solum q̄ habet in ꝯfitentē iurisdictōez vt papa respectu oīm Ep̄s respectu oīm ī sua diocesi exn̄tiū et plebanus respectu ꝑrochianorum suorum Ergo de necessitate hui⁹ sacramenti est ꝙ minister non solū habz ordinem vt in alijs sufficit sacramentis sed oꝑtet vt etiā habeat iurisdictōem et auctoritatem audiendi ꝯfessionē Et hic queritur vtrum audientia ꝯfessionis possit cōmitti alteri sacerdoti religioso siue seculari. Respondet ſm sctm̄ tho. in.4. distin.j7. sic. quia ptās audiendi potest ꝯmitti per quēcunqz hn̄tem iurisdictōz in ip̄os qui audiendi sunt vt ꝓprium sacerdotem siue episcopū siue papam

VII Item notandū ꝙ ſm beatū tho. de aquino quando per ſupiorem ꝯmitti tur alicui ſacerdoti religioſo ꝙ poſſit au dire alienos ꝑrochianos nō fit ꝑiudiciū ꝓprio ſacerdoti eo ꝙ iuriſdictōis pote ſtas nō eſt ꝯmiſſa alicui in fauorē ſuū. ſz in vtilitatē plebis ⁊ ad honorē dei Et iō ſi a ſupioribus ꝑlatis vidat expedire ad ſalutē plebis et ad honorem dei ꝙ alijs ꝯmittant in nullo fit ꝑiudiciū inferiori bus ꝑlatis nec tenet ſubditus iterū pete re licentiā a ꝓprio ſacerdote quāuis be ne in quadam gloſa ſic dicat que gloſa poſtmodum per Clementem quartum tanquam omnino falſa deputata fuit in quodam ꝑuilegio indulto ꝑdicatoribꝰ ⁊ mīoribus qđ incipit. quiđ temere Et fu it determinatū in eo ꝙ illi quibꝰ a ſupio ribus ꝯmittit pñt audire etiā ꝑrochiali bus ſacerdotibus ꝯtradicentibus ⁊ in uitis. Et hoc idē dicit Jo. andree extra de pe. et remiſ. Si eꝑs li. 6. Et ꝯfeſſus ſa cerdoti habenti ꝯmiſſiōem a ſupiori. vt dictū eſt nō tenet ꝯfiteri ꝓprio ſacerdo ti vt in extra vaganti. Johīs qui incipit vas electōis Itē ſciend ꝙ qñ frēs ꝑ dicatores ⁊ frēs mīores ſūt rite pñtati dioceſano tūc pñt ī eađ dyoceſi in oībus ꝑrochoijs audire ꝯfeſſiōz vt hēt incle de ſepulturis dudū Itē ſciend ꝙ ī arti culo mort/ oībꝰ et de oībꝰ petīs ⁊ ſentē cijs ꝯcedit abſolutō Argumtū de pe. di. j. Quē penitet ex. de ſen. ex. nō dubium

N Querit vtꝝ ſacerdos ꝑrochial' de beat credere ſubdito dicēti ſe ꝯfeſſū alte ri q̄ hūit auctoritatē audiēdi eū ⁊ abſol uendi vt ſic det ei eucariſtiā. Rñdet ſm tho jn q̄libz ī foro iudiciali credit homī ꝯ ſe ⁊ nō ꝓ ſe. In foro aūt pnīali credit homī ꝓ ſe ⁊ ꝯ ſe. Si g̃ ſit īpetū eucariſtie tl'e qđ ad foꝝ iudiciale ꝑtinet puta excōi catō nō tenet ſacerdos credere ſuo ſubdi to quē excōicatū nouit niſi ei de abſolu tōe ꝯſtet Si aūt ſit īpedimentū qđ ad fo rū pnīe ꝑtineat ſcz pctm̄ tenet credere et iniuſte agit ſi ei eucariſtiā đnegat Cōcor dat pe. ⁊ oſtieñ. Hēc oīa collegi ex ſūma biſani O Querit vtꝝ liceat ꝯfite ri laico Rñdet ſm pe. in 4. Nō licet niſi ī nccitat/ articl'o vt ſi in extremis agens nō hr̄et ſacerdotē ⁊ tūc ſm q̄ſdā tenetur laico ꝯfiteri. Sed ꝓbabiliꝰ et verius eſt ꝙ nō tenet ex nccitate ſed de tali iudican dū eſt ſicut de illo qui nō habet copiā ſa cerdotis ſeu ꝯfeſſoris Et licet laico ꝯfi teri in articl'o mortis nō ſit in ꝑcepto eſt tñ de ꝯſilio ⁊ vtile eſt multū Prīo ſm bo nāuenturā Verecūdiā quā corā ſacerdo te deberet pati patit corā layco vñ berñ. Jdeo iubemur ꝯfiteri pctā vt erubeſcen tiā habeamus ꝓ pena Scđo ſm tho. vt penitens faciat qđ in ſe eſt ſcz vt ꝯterat et deſiderz ꝯfiteri ſacerti cꝰ tñ copiā hr̄e ñ poſſit ꝯfiteat layco Exēplū de quibuſ dā xp̄ianis legit ꝙ fuerūt in magno peri culo mortis ⁊ ſibi mutuo ꝯfitebant ꝓpt̄ periculū mortis ⁊ inuocabāt deū ⁊ ſan ctos ⁊ poſtquā venerūt ad portū maris dñs abſtulit a memoria eoꝝ peccata ſibi confeſſa ſic ꝙ nullus ſciuit peccata q̄ ali us ꝯfeſſus fuit P Item de beata virgine ſup illo verbo. ieſus aūt inclinās ſe deorſum ſcripſit in terram Dicit jaco ianuenſ ꝙ tota trinitas ī beatam virgi nem ſcripſit. Nam pater ſcripſit in eam ſuam potentiam quia fecit eam potentē ad adiuuandum. Eccīaſtici. 24. In hieru ſalem poteſtas mea Berñ. Data eſt tibi omnis poteſtas in celo et in terra Poteſt em̄ nos viuificare in vita in morte ⁊ poſt mortē Vñ cātat eccīa Maria mater gra tie mr̄ miſericordie. Adiuuat quiđ in vi ta ſed in vita quiđ ſunt iuſti ⁊ illis ꝯſer uat gratiam dei Jdeo dicit mater gratie Quidam ſūt pctōres et illos adiuuat di uinam miſericordiā eis impetrando. vñ ſubdit mater miſicordie Adiuuat ī mor te quia tunc a dyabolo nos defendit. Jdeo ſubditur. tu nos ab hoſte prote ge Adiuuat etiam poſt mortem Nam quādo aliqui deuoti famuli btē v̄ginis moriunt ad ipos venit et animas eoꝝ in

hora mortis suscipit et in celum deduc̄
Ideo subdit in hora mortis suscipe
Scd̄o filiꝰ scripsit in eā suam sapīam
qꝛ fecit eā sapientē aduocatā nr̄am Ille
em̄ est optimꝰ aduocatꝰ qui habet ma-
gnā diligentiā magnā sapīam ⁊ gratiā
corā rege ⁊ familia sua. Ista tria habet
nostra aduocatrix sicut dauid in spūscō
p̄uidens dixit in p̄s. 44. Astitit regina
a dextris Ecce q̄nta diligentia Non em̄
ad horā recedit sed a dextris filij sp̄ assi
tit ⁊ ꝓ pctōribꝰ intercedit in vestitu de
aurato Tūc em̄ diuina sapīa ip̄am vesti-
uit qn̄ nouē mensibꝰ in eius vtero hītat
Circūdata varietate. Ecce q̄nta gr̄a co-
ram rege ⁊ sua familia Intm̄ est em̄ ī to-
ta curia celesti gratiosa qꝛ eā oēs sctt̄et
angeli circūdant Nam in celo quot sunt
ordines tot sunt varietates Iste varie-
tates tanq̄m domicelle eā tanq̄m dn̄am
⁊ reginā semp̄ associāt et circūdant ita
cantat eccīa sicut dies verni circunda-
bāt eā flores rosarū ⁊ lilia ꝯualliū ⁊ oēs
societates angeloꝝ ⁊ alioꝝ sanctoꝝ
Q Tercō spūssctūs scripsit in eā suā
bonitatē ⁊ mīam que fecerūt eam clemē
tem ad miserandū vn̄ ip̄a dicit de seipsa
Eccī. 24. Ego quasi oliua specōsa in cam
pis Ex q̄bus v̄bis habet̄ ꝙ ip̄a habet mi
sericordiā excellentē p̄ hoc ꝙ d̄r oliua. sic
em̄ oleū oībus liquoribꝰ p̄eminet sic eiꝰ
mīa oīm sanctoꝝ misericordijs p̄eminet
et illas excellit habet etiā mīam paten-
tem Ideo dicit̄ oliua in campis nō in or
tis Ad oliuas ortoꝝ nō pn̄t omēs acce-
dere sed ad oliuas in campis. Sic beata
virgo ē quasi oliua in campis qꝛ eiꝰ mīa
est omībus cōis vn̄ dicit Bern̄. De ple-
nitudine eius capiūt vniuersi. egri curati
onē. tristes ꝯsolatōem pctōres veniam
iusti gr̄am angeli leticiā filius dei hūane
carnis sb̄am tota trinitās gl̄iam vt non
sit qui abscondat se a calore eius.

Vltimo exemplu

de illo q̄ fuit decapitatꝰ et n̄ potuit mo
ri sine sacr̄is qꝛ sabbatū ieiunauit.
Q Vidā fur q̄siuit quandā paupcu
lam dep̄dari. et reperiens ꝙ ie-
iunaret tam p̄uula p̄uella q̄rēs
cām. Rn̄dit illa Quia quicunq; sabbati
nis diebus ad honorē beate Marie vir
ginis ieiunat nunq̄m morit̄ sine vera pe
nitentia Qd̄ gratant̄ ille suscipiēs ꝯple-
uit Cuiꝰ caput tand̄ p̄cisum clamauit cō
fessio ꝯfessio Vn̄ circūstantes stupefacti
ꝓ ꝯfessione ei sacerdotē adduxerūt Qui
postq̄z illius caput corp̄i ꝯiunxerunt pꝰ
deuotā ⁊ salubrem ꝯfessionē dixit hoc
beneficiū huius pn̄ie merui p̄ btām vir-
ginē mariā cuius sabbatū deuote ieiuna
ui vt sine sacramētis ⁊ remedijs nequa
quā perirē Demones hinc circūstantes
nō valentes ferre btē v̄ginis pn̄tiam nc
sacram ꝯfessionē fugerūt. Quo dicto et
sacramētis suscept̄ deuote q̄euit ī pace

Dn̄ica Letare.
Sermo. 26.

Et puer vnus

hic qui habet quinq; panes or-
deaceos et duos pisces Verba ꝓposita
Joh. 6. originalit̄ sunt scripta et ī euan-
gelio pn̄t̄ diei lectōnaliter lecta. Vbi
sciendū ꝙ Joh. de sctō gemi. dicit ꝙ to-
tum officiū pn̄tis dn̄ice ꝯtinet quasi que
dā noua et leta Nam matutinale officiū
agit de liberatōe ppl̄i israelitici ab egyp
ciaca seruitute Introitus misse dicit Le
tare hierusalē Epl̄a loquit̄ d̄ celesti mr̄e
illa que sursum est hierusalē Euangeliū
vero de refectōe ⁊ sacietate turbe de q̄n
q; panibꝰ Vn̄ in pn̄ti s̄mone tria sūt
dicenda. Primo de euangelio et dn̄ica
hodierna. Scd̄o de ꝯfessione 3o exēplū
Quantū ad p̄mū sciendū ꝙ pn̄s dn̄i
ca duplicit̄ noīat̄ scz dn̄ica de rosa ⁊ dn̄i
ca de panibus ordeaceis. dn̄ica de rosa
duplicirōe qꝛ hodie ꝯsueuit dari p̄fecto
romano a papa qn̄ rome est. rosa aurea
plena musto ⁊ balsamo Et p̄ istā rosam
intelligit̄ xp̄c in quo sunt tres sb̄e scz ca

ro incorrupta qlle ꝺeat ꝑ aux. Aïa plena oim virtutũ odore suauissimo que figna tur ꝑ mustũ t ocitas ꝑciosissima que fig natur ꝑ balsamũ Qui ḡ vult pniam qua dragesimalẽ leuiter portare banc rosaz in corde suo debet habere Alia rõ ẽ moralis ꝑ hoc eĩ ꝺat intelligi ꝙ ꝑ ieiuniz t ꝑ pniam spine viciox querentur in ro sas ẽ tutũ Ita ꝙ qui pus erat libidinos? efficiat castus qui superbus efficiat humilis t mansuetus qui pus gulosus efficia tur sobrius. ℟ Scõ pns dñica vocatur dñica de panibus ordeaceis sic aũt tunc satiauit de q̃nqz panibus .5. mi lia hoĩm sic adhuc reficit de quinqz pani bus spualiter et corpaliter' Primus pa nis est mãlis quẽ quotidie in oronibus petimus dicẽtes Panẽ nostrũ quotidie Istum panẽ paupibus debem9 cõicare si voluerimus ꝙ nr̃a ieiunia sint ꝺo gra ta. vñ Isi. 56. Frange esurienti panẽ tu um. vñ Aug9 in ſmone. De tuo ieiunio fames paupis saciet: Scõs panis est pa nis penitentionalis de quo in p̃s. 76. Ci babis nos pane lacrimax Qui panis ne cessarius est pctõr̃ vt ꝑ eum resumat vi res gratie dei vñ xp̃c dicit pctõrib9 Lu. 3. Facite dignos fructus pnie Terci9 est panis verbi dei de quo pane reficit aïa sicut corpus de pane mãli Mat. 4. Non in solo pane viuit hõ. Iste igit panis vt ꝑ ſt debet reuerenter sumi in predicatõ ne et diligent̃ seruari in opatõe t frequẽ ter ruminari in meditatõe. Juxta illud Luce. xj. Beati qui audiũt verbũ dei t c. Quartus ẽ panis sacramental' quẽ in fe sto pasche recepturi sumus de quo dicit Joh. 6. Ego sum panis viuus qui de ce lo descendi Isto pane aïa reficit et ꝓfor tat ne deficiat in via Iste panis digne su mentibus ꝓfert vitã Juxta illud Joh. 6 Qui manducat hũc panẽ vi. in eter. In digne aũt sumentib9 scz cum ꝓscia pec cati mortalis ꝓfert mortem. j. Lorin. xj: Qui man. t bi. indigne. Quintus est pa nis celestis quẽ sancti manducãt t man ducabũt in mensa x̃pi Lu. xx. Ego ꝺispo no vobis sicut ꝺi. mihi pr̃ m. reg. vt eda tis t bi. S Ex quibus ꝟbis habe tur ꝙ illud quiuiũ hẽbit mĩstrantis nobi litatẽ cũ dicit ego Non aliquis angelus nõ petrus apl's nõ aliqs ali9 sanct9. seꝺ ip̃e xp̃c met. Luce. jx. Amen dico vobis ꝙ p̃cinget se t fa. il. ꝺis. t trans. habebit quiuantiũ ordinalitatẽ cũ dicit ꝺispono id est ꝺiuersis mensis pono Nam in vna mensa erũt patriarche in alia ꝓphete in alia apl'i. in alia martires. in alia ꝓfesso res in alia ṽgines. Beata aũt virgo ha bebit vnã mensã ꝑ se a dextris filij collo catã Job. j4. In domo pr̃is mei man multe sunt hẽbit plenã sacietatẽ. Jõ ꝺi vt edatis et bibatis habebit mense no bilitatẽ q̃ in ea ꝺe mensa sedebũt cũ deo ḡ dicit Supra mensã meã' Additi sũt eẽ duo pisces ad saporandũ istos panes t isti duo pisces sunt exempla sanctoz. cõ fessoz qui sunt vt pisces cocti in aqua de uotõis et martiz qui sunt vt pisces assi in igne tribulatõis t c. T

Quãtuz ad secũdã

ptem illius ṗmõis scz de ꝓfessiõe sciend̃ ꝙ duodecim gña hoĩm ꝓfitent̃ seꝺ ꝓfes sio ipoz nõ ꝓest q̃ nõ vere penitẽt Pri mi sunt qui nõ integre omia pctã ꝓfiten tur seꝺ aliqua pctã scient̃ ex verecundia occultant vel etiam qui palliãt pctã sua et qui scienter t ex ꝓposito ita ꝑcipitãt vel submisse loquunt̃ in ꝓfessione ne cõ fessor intelligat pctã que ꝓfitent̃ Et talẽ ꝓfessionẽ ꝺeus nõ acceptat Scõi qui nõ habẽt firmũ ꝓpositũ ampli9 ꝺimittendi omia pctã mortalia Terci qui diuiꝺunt ꝓfessionẽ t curãt ꝺe vno ꝓfessore ad ali um ꝺicendo vni vnã ptem et alteri aliaz t sic seipos decipiũt q̃ quilibet ꝓfitens ꝺebet omia pctã que habet in memoria vni sacerꝺoti ꝓfiteri et nõ ptem vni t ꝑ tem alteri Quarti sunt qui scient̃ menci unt̃ in ꝓfessione q̃ sacerꝺos sedet ibi lo co ꝺei qui ẽ veritas ḡ in ꝓfessiõe veritas

est dicenda tanq̄m ip̄i deo cui nuda ⁊ ap̄ta sunt oīa g̊ si sacerdos quereret a corrupta es tu v̄go tūc debet rn̄dere veritatem nō sum virgo sed q̄dquidī hoc deliqui ante ꝯfessa sum ⁊ pn̄iam mihi iniūctā exolui Sed tn̄ s̄m b. tho. de aq̄no Bonū est ⁊ salubre vnū pctm̄ pl'ies ⁊ pl'ibus sacerdotibus ꝯfiteri quāuis nō sit de necessitate salutis q̄ verecūdia valde delz penā purgatorij. vt habet in decretis. Pudor et erubescētia est ps maxima penitētie ⁊ satisfactōis de peni. di. j. Quez penitet Quinti sunt qui se excusant ⁊ alios inculpant qd̄ nō debet fieri sed quilibet debet seip̄m in ꝯfessiōe accusare ⁊ culpā suam ꝓpriā dicere. Nec debet alios hoīes in ꝯfessione noīare nec etiā extra ꝯfessionē loqui ea que in ꝯfessione dicūt Sexti qui stant in amore illicito ⁊ sil' peccauerūt ⁊ simul morāt in eadē domo et tales non sunt absoluendi nec cōicandi nisi velint desistere ⁊ p̄us ab inuicem separi Septimi qui seruant inimicicias nc volunt indulgere suis offensoribus talis ꝯfessio non est vtilis vn̄ Marci. 6. Si nō remiseritis vnusquisq̄z ꝓximo suo nc p. v. di. vobis Octaui qui aliena nō restituunt Aug⁹. Nō dimittit pctm̄ nisi restituatur ablatū et talis restitutō etiā debet fieri de rebus ⁊ de p̄sonis sicut q̄ diuersis homībus damna intulisset ī agris ī pratis ⁊c. Noni qui detraxerūt ꝓximis nec volunt restituere famā ꝓximis. Vn̄ s̄m tho. q. 63. Tenet quis ad restitutōez fame sicut ad restitutōem cuiuslibet rei subtracte Decimi sunt qui non confidunt q̄ deus velit eis oīa pctā indulgere sed ꝓpter multitudinē pctōꝝ desp̄ant Aug⁹. Pn̄ia que ex fiducia nō ꝓcedit inutilis ē ⁊ sterilis manet Ambro. Non pōt agere pn̄iam qui nō sp̄at indulgentiā Vn̄ ver⁹ penitens nullomō debet desp̄are etiam si mille milia pctā ꝯmisisset. Vnd̄ Bern̄. Maior est dei pietas q̄m q̄uis iniquitas Vndecimi sunt q̄ ex ꝓposito querūt simplices ⁊ illitteratos ꝯfessores cū litteratōres bn̄ possunt habere. Tales seip̄os decipiūt q̄ cum cecus cecū ducit ambo in foueā cadunt vn̄ Lu. 6. Leci sunt ⁊ duces cecoꝝ

Exemplum de illo

qui quesiuit ydeotā ꝯfessorē ꝓ ꝯfessore.

Erat quidā magnus petōr q̄ q̄siuit cecum ꝯfessorē ꝑ tres leucas vt eū nō posset videre vl' ꝯgnoscere ⁊ tales q̄ sic querūt simplices ꝯfessores relictis bonis sil'es sunt ꝓditori iude. qui qn̄ penituit nō fuit ꝯfessus melioribus sacerdotibus scz apl'is. sed phariseis qui erant ꝑticipes sui crimīs dicēs eis Mat. xxvij. Peccaui tradens sāguinem iustū In q̄bus nil ꝯsilij vel auxilij inuenit. sed augmentū magnū sui doloris ⁊ sue desperatōis. cum ei dixerūt. Quid ad nos tu videris. Querat g̊ ꝯfitēs bonū ꝯfessorē ⁊ sapientem q̄ discernere sciat inter leprā ⁊ leprā. qui sicut perit⁹ medicus varijs infirmitatibus sciat cōpetentes ⁊ ꝓprias adhibere medicinas Alioq̄n si cecus cecū ducit ⁊c. Mat. xv. Duodecimi sunt q̄ omīa sua pctā ꝯfitētur et pn̄iam suscipiūt sed postmod̄ eandem pn̄iam ꝑuipendūt ⁊ obliuiscunt nc ꝓficiūt et talis ꝯfessio n̄ ꝓficit ad salutē

Vltimo exemplu

q̄ multi ꝑ plures annos ꝯfitent nō tam̄ bene ⁊ cū firmo ꝓposito dimittendi oīa peccata

Quidā fili⁹ habuit patrē q̄ obijt ⁊ fili⁹ triginta duob⁹ ānis ꝓ anima p̄ris quotidie spēalem oroz fecit Cui post hoc tp̄s p̄r appuit dicens se esse in magnis peīs Cui filius Nōne p̄r ꝓfuit tibi oratō mea q̄m iam vltra trigīta annos quotidie ꝓ aīa tua oraui Rn̄dt p̄r Nō mihi ꝓfuit Et fili⁹. O mi pater iā bene audio q̄ ī īferno es ex quo oro mea tibi nō ꝓfuit Rn̄dit pater Fili nō sum in inferno nec etiam sum damnatus. sz suz in purgatorio. ⁊ ibi crutior valde maxīs

penis donec exoluā omīa pctā mea vsqz ad nouissimū quadrantē Et filius Quare tunc nō ꝓfuerunt tibi orōes mee Respondit pater qꝛ semp ꝑ illud longū tps in pctō mortali fuisti Et filius patri· quo pōt hoc esse cū singulis ānis ꝯfessus suz ⁊ sacr̄m eucaristie suscepi Rn̄dit pr̄. Tu singulis ānis ꝯfessus fuisti ⁊ ꝯmūicasti sed semp indigne suscepisti. qꝛ tua ꝯtritō ⁊ ꝯfessio nō fuit vera qꝛ nō ex caritate ꝓcessit sed ex quadā ꝯsuetudine Et in signū huius tuā ꝯfessionem distulisti vsqz ad vltimā septimanā q̄dragesime· et qn̄ ꝑ ꝯfusione hūana ꝯfessionē tuam vlterius differre non potuisti· tunc p̄mo ꝯfessionē tuam fecisti· ⁊ in nullo te simpliciter emendasti. Et ita per hec duo scz qm̄ tu sic ꝯfessionem tuā distulisti vsqz ad vltimā septimanā. et ī nullo simplicit̄ te emēdasti cognoscere debes ꝙ ꝑ illud longū tempus nunq̄m habuisti firmū ꝓpositū te emēdandi. ḡ nunq̄m v̄e ꝯtritus fuisti nec vnq̄m aliqd̄ pctm̄ ꝑ illud longū tps tibi indulsit deus Et ille ꝯpunctus postmodū vere fuit ꝯtritus ⁊ pure ꝯfess⁹. et abiecit omnes vanitates mundi in vestibus ⁊ in oībus alijs morib⁹ et gestib⁹ et deo amplius ꝑuire studuit Et etiā tūc deuotius ꝓ aīa pr̄is orauit. et eam in breui de purgatorio liberauit.

Feria scd̄a post letare Sermo. 27.

Inuenit iesus

in templo vendentes ⁊ ementes oues ⁊ boues Joh. 2. Qn̄cunqz iesus veniebat hierusalē statim in templū intrauit vn̄ Chris. ꝓpriū erat boni filij vt veniens hierusalē ad domū curreret pr̄is tu aūt imitator xp̄i factus cuz aliquā ingressus fueris ciuitatē. Primo ante oēm actū ad ecciam curre exemplo xp̄i Vn̄ in pn̄ti ꝑmone tria sunt dicenda Primo de euangelio Scd̄o de j9. articulo passiōis xp̄i Tercō de satisfactōne cū vno exemplo Quantū ad p̄mum sciendū ꝙ xp̄c intrans in templū oues ⁊ boues de porticu templi eiecit Sacerdotes em̄ sue auaricie ꝯsulentes in porticu templi oues ⁊ boues et columbas vendi faciebant vt venientes de longinquo inuenirent hostias p̄paratas ne forte ex defectu hostie recederent nihil offerētes et ne paupes qui denarios nō habebant se excusarent ꝙ emere nō poterāt. Jō nūmularios ibi posuerūt qui denarios accomodarent nō ad vsurā qꝛ hoc nō licebat eis sz aliqua munuscula vilia sicut vuas pira poma ⁊ hmōi accipiebant ab eis Sed qꝛ indecens erat in loco sacrato talia agere Jd̄o xp̄c omīa talia de templo eiecit V Circa qd̄ sciend̄ ꝙ xp̄c nūquā fuit tam seuerus in puniendo sic̄ hic et rō est. qꝛ erat iniuria dei patris. In h̄ dat nobis exemplū vt etiā sic faciamus Pro quo sciend̄ ꝙ iniuria aliqua aut r̄dūdat in deū aut in ꝓximū aut in nos ip̄os Iniuriā que redundat in deum nō debemus paciēter sed grauiter punire hiero. Iniuriā meā pacienter tuli. iniuriā āt d̄i mei ferre nō potui Chris. In ꝓprijs iniurijs esse pacientem laudabile est Iniurias vero dei dissimulare nimis impiū est. Si aūt iniuria redundat in ꝓximum debemus nos opponere et ꝓximū ex fraterna caritate defendere ⁊ excusare hoc natura docet vt ptz in porcis. Nā si vn⁹ porcus offendit̄ aut leditur oēs ꝯcurrūt ad subueniendū sibi Si aūt iniuria redundat in nos ip̄os d̄bemus eā paciēter portare. īmo si volum⁹ esse ꝑfecti debemus iniuriantib⁹ nobis dare beneficiū cordis ip̄os diligendo. bn̄ficiū oris ⁊ bn̄ficium̄ opis eis faciendo. Mat. 5. Diligite inimicos vr̄os quo ad bn̄ficiū cordis benefacite his q̄ odiūt vos quo ad beneficiū opis ⁊ orate ꝓ ꝑsequentib⁹ ⁊ calūniantibus vos quo ad beneficiū oris Itē sciēdū ꝙ in hac iusticia xp̄c seruauit seueritatem mansuetudinē ⁊ discretōem Seueritatē in hoc ꝙ oues ⁊ boues que tēplū fe

debant eiecit. Mansuetudinē in hoc ꝙ cū colūbe nō essent ad tl'e īpedimentū vl' fedatōnem leniter vendentib⁹ dixit Auf ferte ista hinc Discretōem in hoc ꝙ non cū gladio nec cum baculo sed cū flagello de funiculis eiecit ꝑ qd̄ dat̄ intelligi ꝙ p̄ lat⁹ debet esse seuer⁹ quantū ad duros mā̄suetus ad bonos discret⁹ quantū ad omēs. Sed diceres qūo xp̄c potuit ista facere et quare iudei nō resistebāt ei Rñ⁹ s̄m ꝙ habet̄ in historia scolastica ꝙ q̄dā vulgur radiosus egrediebat̄ ex oculis ei⁹ quo territi sacerdotes et leuite non pote rant ei resistere.

Quātuz ad secun

dā ꝑtem illius s̄monis Scienđ ꝙ .j9. ar ticulus passiōis xp̄i est eꝯo ad pylatum ductō ⁊ ip̄ius reꝓbatō ⁊ barnabe latro nis liberatō Nā vt herodes cū ñ inuenis set in xp̄o cām mortis īdutū veste alba remisit eum ad pilatū in quo ip̄e ꝯsensis se ꝯꝓbatur in necē dñi Quia em̄ fiut sibi missus tanq̄m hō sue ꝯdicōis cū nō īue nit in eo cām debuisset eum absoluisse ⁊ nō alieno iudici remisisse Nam ip̄a die fa cti sunt amici heordes ⁊ pilat⁹ nā antea erant inimici adinuicē ꝓpter necē galli leoꝝ quos pilatus occiderat. ꝓ bono si quid̄ hūit herodes ꝙ honorē sibi detule rat pilatus mittendo sibi hoīem sue iur dictōis ⁊ p̄s̄tim talē hoīem quē ip̄e vi dere diu desiderauerat Cum em̄ xp̄c redu ctus esset ad pilatum Pilatus ꝯuocat p̄ncipibus sacerdotū et magistratibus atqz plebe exiens ad eos foras dixit eis Obtulistis mihi hunc hoīem q̄si a uer tentē ppl'm et ecce ego corā vobis inter. nō inuenio in eo cām in his in q̄bus euz accusatis sed neqz herodes. nam remisi vos ad illū Per diem aūt solennē ꝯsue. p̄ vt di. po. vinc quē voluissent In memo riā ppl'i liberati a seruitute egipciaca ha bebant aūt tunc vnū vinctū insignē qui dicit̄ barrabas qui ꝓpter seditōnem ho minū qꝛ latro erat positus fuit in carcere Et dedit pilatus ōptōem ppl'o quē vel lent dimittere an iesum vel barrabā scie bat em̄ ꝙ ꝓpter inuidiā tradidissent iesū Principes aūt sacerdotū ⁊ seniores per suaserūt ppl'o vt peterent barrabā iesum vero traderent Et excla. tur. d. Tolle hūc et dimitte nobis bar. O q̄nta infelicium iudeoꝝ iniquitas p̄tulerūt sedicōsū ⁊ ho micidā auctori vite Ex hoc articl'o ha bent̄ duo documēta Primū ꝙ nō dz ter reri iustus si videat malos ꝯtra se colli gi qꝛ hoc testat̄ in eo esse aliq̄d boni ⁊ in hoc ꝯformant̄ xp̄o qui a iudeis ꝑsecut⁹ q̄nēs vnanimit̄ clamauerūt Vñ dic̄ xp̄c Jo. j5. Si me ꝑsecuti sūt ⁊ v. ꝑse. Apl'us qui volūt pie viuere ī xp̄o ꝑsecutōz paci unt̄ Mat. 5. Beati qui ꝑse. pa. Aug⁹ Si putes te nō habere ꝑsecutōes nō dū in cepisti esse xp̄ianus Scđm documē tū est ꝙ nos equanimit̄ toleremus si no bis aliq̄n p̄ferūt̄ ꝑsone inferiores ⁊ īdig nior ꝯdicōis qꝛ xp̄o filio dei p̄latus fu it latro iniquus. Sed heu pl'es sunt qui egreferūt q̄n alij etiam meliores p̄ferūt̄ eis et hoc est signū interioris suꝑbie Itē aliq̄ qd̄ peius est appetūt p̄mos recubi tos in ꝯuiuijs in zechis ⁊ īalijs ꝯgrega tōibus hoīm Cū tñ xp̄c oppositū docu it Lu. j4. Cū inuitatus fu. ad nup. ⁊c̄ Itē Mat. xj. Discite a me qꝛ mitis sū ⁊ hūi lis corde. X

Circa terciā par

tem illius s̄monis Scienđ ꝙ sicut in pre cedentib⁹ s̄mōibus dictū est de ꝯtritōe ⁊ ꝯfessione sic ꝯñt̄ mō di endō est de sa tis factōe Vñ hic querit̄ quid sit satisfa ctio Rñdet̄ s̄m aug. Satis factō est cau sas pctōꝝ excidere et eaꝝ sugestionibus aditū nō indulgere Querit̄ que pnīa pro pctīs singulis est iniungenda. Rñdet̄ ꝙ ꝓ quolibet pctō mortali s̄m canōes est pnīa septennis iniungenda vt hēt̄ in de cretis. 33. q. hoc ip̄m et sequenti. Et ista septennis pnīa magis vel minus aspa debet imponi ꝓut maioris vel mīoris

crimīs et circūstantiaꝝ exposcūt qꝛ apd deum magis valet mortificatō viciorū q̄m abstinentia ciboꝝ de pe. di. j. Mensurā A Tamē sciendū ꝙ hodie omēs pnīe arbitrio sacerdotis ꝯmittunt circū spectis circūstancijs ꝑsonaꝝ ⁊ ꝯdicōis 26. q. 7. tpa Et in dicto capitulo mēsurā Itē querit. Si quis dicit se penitere sed nō vult subire onus pnīe dicens se tenerū et hmōi Rñdet ꝑm raymundū Sacerdos debet talē inducere sicut pōt vt ꝑatus sit ad implendā pnīam oñdēdo magnitudinē pctōrū ⁊ quanta bona amisit ꝓpter illa que omīa recupabit ꝑ pnīam ⁊ finaliter cum voluntate sua imponat ei talem pnīam q̄m verisimilr possit portare ne deterius ꝯtingat ei pnīam violādo Ad hoc aūt p̄cise laboret vt pctōꝝ cās ⁊ peccādi occasiones remoueat Et si sacerdos nō pōt gaudere de oīoda eiꝰ purgatōne gaudeat tñ ip̄m liberatū a gehenna ad purgatoriū mitti Et sic ostiē. dicit Nullatenus debet sacerdos ꝑmittere pctōrem desperatū recedere. 26. q. 6 Si p̄sbiter Potius imponat ei vnū pat̄ noster vel aliquid leue. Et ꝙ alia bona q̄ fecerit et mala que tolerauerit sint ei in pnīam. Cōcordat sctūs tho. in 4. di. j9. Sed ponamus ꝙ talis pctōr de quo diximus nullā oīo velit a sacerdote recipere pnīam satisfactoriā dicit tñ se habere displicentiā de pctō ꝯmisso ⁊ firmū ꝓpositū habere nō recidiuandi q̄d fiet de eo Rñdet scotus ꝙ talis est absoluendꝰ et nō dimittendus vt nō cadat in desperatōem ⁊ insinuanda est sibi pnīa que esset ꝑ eum implenda et est sibi suadendū vt illam in se vel in eq̄ualenti absq; impositione studeat adīplere alias soluet ad plenū in purgatorio Subdit scotus ꝙ hec mīa est pietas ad penitentes ꝯsonat illi ꝓphetie d̄ xp̄o Mat. 13. originalr Isa. 42. Arundinē quassatā nō ꝯfringet. lignū fumigans nō extinguet Propter hoc etiā oꝑtet ꝙ ꝯfessor pie cū affectu et beniuolo vultu non execrando nec spernēdo sed supportādo et attrahendo audiat hmōi pctōres Vñ d̄r in decretis. Penitentē ita ex corde oꝑtz suscipe sic dñs oñdit. Lu. j5. d. Conuoca amicos tuos ⁊ vicinos d. Cōgratulamī mihi qꝛ inueni ouē m. q. p.

Vltimo exemplu

de illo pctōre qui nisi vnum pater nr̄ voluit recipe ꝓ pnīa ⁊ postmodū dulcescebat sibi ꝙ plus accepit

Peccator quidā magnus cum ꝓpctīs suis nullā cōdignā vellet agere pnīam vel suscipe, ait confessor Potes aūt vnā orōem dñicā pro pctīs tuis singulis diebus dicere Rñdit Possum. ⁊ iniunxit ei vnū pater nr̄. Ita aūt ei eadē orō incepit dulcescere, vt rediens amplius peteret quousq; ad ꝯdignā pnīam ꝑueniret.

Feria tercia post letare. Sermo. 28.

Otum homi

nē sanū fecit in sabbato Jo. 7 Magnū ē hoīem sanare corpalr maius spūaliter Maximū sanare in vtroq; Sic sanauit xp̄c Jō dicit totum hoīem sa. fe. in sa. Vñ in pñti ꝑmōe tria sunt dicēda Primo de euāgelio Scd̄o d̄ 20. articulo passiōis xp̄i Tercō de satisfactōe cum vno exemplo Quantū ad p̄mū sciendū ꝙ xp̄c fuit verus medicus ad nos de celo transmissus vt oēs infirmitates nostras sanaret Unde dicitur ī p̄s. jo2. Qui sanat oēs infirma. t. Augꝰ. Magnus de celo venit medicus qꝛ per totū mundū magnus iacebat egrotus. B Notandū ꝙ plures infirmitates causant̄ in hoīe exnimia ꝯmestiōe ⁊ talimō infirmatꝰ est adam qui de pomo vetito ꝯmedit ⁊ ideo infirmitatē mentis et corꝑis incurrit Istud em̄ viciū adhuc in multis hoībus dñat̄ et ꝑsepe infirmant̄ Ecci. 37. In multis escis erit infirmitas īmo sepius multi moriunt̄ Ibidem ꝓpt̄

crapulam pierūt multi. Corpa eñ pinguea diu viuere nō possunt ꝓpter tres rōnes Prima est qꝛ sunt modici sanguinis que est cā vite Scda est qꝛ calor vite nālis sepius p̄nimia pinguedine suffocatur Tercia est qꝛ via spuū p̄nimia pinguedīe sepe impedit et sic mors sequit Sciendū ꝙ xp̄c verus medicus q̄ttuor remedia attulit per que omnes infirmitates nostras sanauit Primo sanauit nos ꝑ dietam qñ 40. diebus ⁊ 40. noctibus ieiunauit Nos etiā infirmitatē nr̄am spūalē et etiā corpalez ieiunando sanare dēm⁹ Vñ aresto. in de. re. p̄n. Abstinere a ꝯmestiōibus nimijs et supfluitate est sūma medicina insup abstinētia ꝓlongat vitam Scdo sanauit xp̄c infirmitas hūani gñis ꝑ sudorē scz qñ sudor eius fact⁹ est quasi gutte sanguinis decurrentis in terrā Nam etiā sudare debem⁹ lacrimas emittendo Tūc eñ ocl's sudat qñ plorat In illo aūt sudore lacrimaꝝ hō frigidus inflamat vt dicit grego. de maria magdalena ꝙ frigida venit sed inflamata recessit Tercō xp̄c sanauit nos ꝑ minutōz qñ scz in manib⁹ et pedib⁹ et in toto corpe minutōem fecit Ita etiā minutōz facimus et nos qñ venā oris nostri in confessione apim⁹ De qua vena dr Prouer. x. Vena vite os iusti os aūt impioꝝ apit iniquitatē Aliqñ sanguis est putrid⁹ aliqñ supfluus aliqñ necessari⁹ Tūc aūt laudabilis ē minutō qñ sanguis putridus extrahit supfluus diminuit necessarius ꝯseruat. Sanguis putridus ē amor pctī iste ex toto est abijciēd⁹ Sanguis superfluus est amor mundi qñ scz amat diuitias ad supfluitatē Iste est ꝑ elias diminuend⁹ Sanguis necessari⁹ est amor di qui est causa vite ⁊ sedes aīe et iste est seruand⁹ Quarto xp̄c sanauit infirmis nostras ꝑ amarā medicīe susceptōz de qua dicit in p̄s. Dederūt in escā meā fel et in siti ꝛc. Istā medicinā amarā scz dolorez ⁊ ꝯtritōem cordis nos recipe debemus que q̄nto erit maior tanto ad expellend hūores malos erit validior ⁊ v̄tuosior.

Quātuz ad secun

dā ꝑtem illi⁹ s̄mōnis sciendū ꝙ ꝛ⁹ articulus passiōis xp̄i est vestimentoꝝ exuitio et xp̄i flagellatō Cum eñ audiuisset pilatus ꝙ iudei peterent barrabā dimitti xp̄m v̄o occidi dixit illis pilat⁹ Quid eñ male fecit Ego nullā cām mortis īuenio in illo Corripiā g̊ illū ⁊ dimittaz. Et statim ingressus pi. secit eū exui. vestib⁹ quibus indutus erat Est aūt intelligend ꝙ sibi remissus fuerat ab herode in alba veste vsqz ad flagellatōez et tūc exuerūt eū Nec modica iniuria ⁊ ꝯtumelia ē hominē exui suis vestibus et denudari Erubuit eñ xp̄c tanto plus alijs pudicis virginibus īmo etiā pudicicie angeloꝝ. Cū eñ iesus sic nudatus esset tunc pilatus app̄hendit eū ⁊ flagellauit et hoc per se vel ꝑ mīstros. iō aūt flagellauit eū Szm Augm vt iudei saciati penis ⁊ ob ꝓbrijs eius mortē sitire desisterēt Iste articul⁹ est vnus de p̄ncipalibus articul' passiōis xp̄i quia ligatus fuit ad statuā dum flagellaret Cui⁹ columne aliq̄ ꝑs oñdit rome in eccīa sancte praxedis virgis Maior aūt ꝑs fert esse in monte sion q̄ dñici cruoris vsqz hodie cernentib⁹ vestigia certa demōstrat vt dicit beda Sup lucā Itē hiero. dicit. xp̄c dñs iō flagellari voluit vt illo flagello nos a ꝑpetuis flagellis liberemur Quot aūt et quāte plage vel vulnera in hac flagellatōe sibi sūt inflicta ꝓcerto nullus potuit scire sz oꝑtuit ea esse q̄si īnūerabilia. Si eñ scriptura teste ꝓ mensura pctī erit plagaꝝ modus vt habet deutro. 26. xp̄c aūt flagellatus est ꝓ pctīs oīm hoīm que sūt ⁊ fuerunt innūerabilia q̄re ⁊ plage īnūerabiles s̄m ꝙ dicit ysai. A planta pedis vsqz ad verticē nō est in eo sanitas Ex hoc articulo hēmus tria documēta. Primū est vt caueam⁹ nobis a nuditate corpali ne forte vnq̄m nudi appareamus corā deo et angelis atqz hoībus exemplo

p̄mor̄ū pentū qui erubuerūt a facie d̄i qñ p⁹ meridiē venit in padisum. ⁊ dixit ad eū vbi es Rñdit Dñe audiui vocē tuā ⁊ timui eo ꝙ nudus eēm ⁊ fecerūt sibi piso mata Et si null⁹ hō videret te tñ erubescere debes corā deo ⁊ angelo tuo Bern̄. In quouis angulo reuerentiā exhibe angelo tuo ne audeas ip̄o pñte qd̄ me vidē tenō auderes L Scd̄m est ꝙ nos flagella dei libēter ⁊ paciēter sufferam⁹ vt vnus q̄squis nr̄m possit dicere id p̄s. Qm̄ ego in flagella patus sum Nec īme rito libent̄ ⁊ pacient̄ sufferre dēmus flagella dei pr̄is oīpotent̄ qr vnicus filius ei⁹ dñs nr̄ iesus xp̄c patus fuit in se recipere nr̄a flagella ex obediētia pr̄is Cur ⁊ nos filij adoptiui nō essem⁹ pati sufferre flagella eiusdē pr̄is q̄ ip̄e p se vl̄ p mīstros suos nobis misericordit̄ infligit ad emēdatōem ⁊ purgatōez pctōꝝ ⁊ insup ad augmentū nr̄e salutis Aug⁹ de ci. d̄i. Cū aduers̄ rebus exagitat aut merita examīat aut pctā castigat aut mercedem mihi eternā ꝓ tolerat̄ malis tpalib⁹ seruat Jō nō est spand̄ de ei⁹ salute q̄ nulla terrenoꝝ flagellat̄ aduersitate. Hebre. jr. Flagellat oēm filiū quē recipit̄ Terciū documentū ꝙ nos diligent̄ caueam⁹ ne ⁊ nos iterato xp̄m flagellam⁹ qd̄ fit q̄tienscūqz peccam⁹ mortal̄r Cum eī xp̄c flagellatus est ꝓ peccatis nostris. Isa. 53. Ip̄e vulnerat⁹ est ꝓpter iniquitates nostras attrit⁹ est ꝓpter scelera nostra. Quandocunqz eēm peccamus tunc xp̄o vnū ictum flagelli incutimus quantum in nobis est Sicut apl̄s de quibusdā dic̄ ad hebre. 6. Rursum crucifigētes filium dei in semetip̄is ⁊c̄. D

Circa terciam partem

illius s̄monis scz de satisfactōe tūc queritur quid agendū sit cōfessori si credit ꝙ ꝯfitens non faciat penitentiā aut aliquid qd̄ ꝓmittit̄ Rñdet̄ s̄m guilhelmū Non debet ꝓpter hoc exigere ꝓmissionem siue votum siue iuramentū sz sufficit ꝙ dicit se habere ꝓpositum satisfaciendi et sic simpl̄r absoluere ⁊ sine ꝯditione facta cum ꝓtestatōe si suspectus habetur ꝙ si non restitueret qd̄ abstulit aut non faciet aliquid qd̄ iniungit̄ fructu ꝯfessionis carebit Item queritur Si sacerdos minorē penitentiā iniungat ⁊ dicit ꝯfitenti quidq̄d boni feceris sit tibi in remissionem peccatorum Respondet̄ s̄m tho. de aq̄no si ꝯtingat ꝙ sacerdos minorē satisfactōem iniungat siue imponat q̄m requirit culpa residuū soluet vel hic vel inpurgatorio. Si v̄o maiorem iniungat nihilomin⁹ tenetur penitēs facere qd̄ iniunctum est si assit facultas quia cedit sibi in augmētū meriti vite eterne Et sciendum ꝙ opus qd̄ quis facit ex iniunctōe sacerdotis magis valet ad expiandum peccatum q̄m ꝓprio arbitrio illud opus faceret. Ergo dicendo illa verba quidquid boni facies sit tibi in remissionem peccatorum tunc illa opera que penitens preter iniunctōem expressam facit excipiunt maiorem vim expiatōnis culpe preterite ex illa gñali iniuntōe. Jd̄o p̄dicta v̄ba laudar̄ solent dici ip̄i ꝯfitenti quidq̄d boni feceris

Vltimo exemplū

qūo hugo disciplinat⁹ ē post mortē

Hugo de sancto victore ad extrema veniens a quodā canonico sui ordinis q̄ eū in vita valde dilexerat adiurat⁹ est ꝙ ei p⁹ obitū suū appareret Et libenter inquit si h̄ de⁹ ꝓmiserit. ⁊ sic hugo defunct⁹ est Nec ml̄to p⁹ redijt ad sociū Tunc ille Qūo tibi inquit dilectissime est Ait ille Bñ nūc ē mihi sz qr rēnui accipe post ꝯpletoriū disciplīas vix vnus demonū in inferno remansit q̄ non mihi ictū validū dederit ad purgatoriū transeunti. Hoc Guilhelmus.

Feria quarta p⁹ Letare
Sermo. 29.

Vis peccauit

hic aut pentes eius vt cecus nasceret Joh. 9. Cōmunis error antiq̄rū fuit ꝙ pena vel infirmitas hoīs esset ꝓpter aliquā culpā sed iste error in v̄bis p̄missis manifeste reꝓbat a xp̄o ex eo ꝙ iste nō paciebat illā cecitatē ꝓpter aliquā culpā Vñ querentib⁹ discipulis q̄s peccauit Rñdit neq3 hic peccauit neq3 pentes eius. Vñ in pñti ſmōe tria sunt dicēda Prīo de euāo Scdo d̄ rj. articulo passiōis xp̄i Tercō de satisfactōe cū vno exemplo Quantū ad p̄mū sciendū ꝙ pentes qñq3 puniunt ī pueris suis sic ꝙ ceci claudi surdi muti leꝓsi fatui nascūt Ita ꝙ in pueris pctā pentū manifestant scz q̄ nō curant tpa in quibus abstinend̄ est ab actu mr̄imonij sicut tpibus sacr| et etiam tpe menstrui Vñ aug⁹. In li de castitate Añ oīa quotiēs dñica dies aut alie festiuitates euenerīt vxorē suaz nullus agnoscat ⁊ quotiēs fluxum sanguīs paciunt mulieres Nam q̄ vxorē suā tunc cognouerit pueri qui tūc ꝯcepti fuerint aut leꝓsi aut epilentici aut fortassz demoniaci nascunt Vñ etiā hiero. Tempe menstrui tunc ꝯcipient pueri ī mēbr| cōdemnati seu leꝓsi ⁊ tūc patebunt peccata pentū ⁊ q2 pueri qñz tpar puniūt ꝓpt pctā pentū sed nō in aīa eternal'r Vñ de hoc hēt in decret| Punit q̄s ꝓ alio a d̄o tpalit eternal'r null⁹ Aīa em̄ q̄ peccauerit ip̄a morietur 24. q. 3. post me. ī moqñq3 tota cōitas ciuitat| aut ville punit ꝓpt pctm̄ vni⁹ puersi hoīs vtz ī decret| Qñq3 mltitudo ꝓpter vni⁹ delictū punitur di. 46. Sed illud ¶ Itē sciendū ꝙ in flagellis q̄ patimur q̄nz mōis opa d̄i maīfestant Nā qñq3 flagella que hic patimur sūt opa d̄ine iusticie q̄ sūt inicia future dānatōis vt quoꝝ infern⁹ hic incipit ⁊ nūq̄m in futuro finē hēbit Vñ hiere. j. Duplici ꝯtritōe ꝯtere eos scz ī hac vita ⁊ ī alia Sic herodes q̄ occidit sanctū Jacobū punitus est in hac vita et ī inferno vt habet Actu. 2. Similit herodes qui occidit pueros īnocētes Et etiā carnifices q̄ occiderūt. s. kilianū cū socijs suis ⁊ satellites q̄ occiderāt sctm̄ thomaz cantuariens Qñq3 vero sūt opa d̄ine instructōis vt qñ dant ad eruditōz Vñ dauid dicit ī p̄o. j7. Disciplina tua ip̄a me docebit Qñz sunt opa diuine mīe vt qñ dāt ad purgatōz aīe vt maria soror moysi q̄ ꝓpter murmur qd̄ fecit ꝯtra moysē fratrē suū ꝑcussa est lepra corpis sui septem diebus vt habet nūe. j2. Vñ ec̄ bern. Qd̄ tribula granoqd̄ lima ferro qd̄ caminus auro sic tribulatō iusto Isa. 3. Aduersa copris anīe remedia sunt egritudo carnē vulnerat sed mentē curat. Qñq3 sunt opa diuine ꝓuidentie sicut qñ dant ad virtutis ꝯseruatōnem sic apl'o paulo stimulus carnis Vñ. 2. coꝝ xj. Ne magnitudo reuelationū extol: me datus est mihi sathanas scz stimulus carnis vite mee qui me colaphi. Vñ etiā hugo libro 3' de aīma Quosdā p̄sciens deus multa peccare posse flagellat eos infirmitate corpis ne peccent vt eis vtili⁹ sit frangi languorib⁹ ad salutē q̄m manere incolumes ad damnatōz Qñq3 vero ad manifestandū opa diuine potentie sicut cecitas illius ꝑ illumīatōem Vñ dixit iesus Nec hic peccauit nec pentes eius sed vt mani. opera dei. Similiter mors lazari per resuscitatōnem Joh. x. Infirmitas hec non est ad mortem sed vt glorificet filius dei per eum Vnde augustin⁹. Puniuntur iusti vt oppressi clament ⁊ clamantes exaudiantur exauditi glorificēt patrem qui in celis est

Quātuz ad secundam

partem illius sermonis Sciendū ꝙ rj. articulus passionis christi est. Vestis purpure induitio et corone spinee capitis impositio. Nam postquā dominus flagellatus fuit. milites. id est serui pylati illuserunt ei in multis. Et ſm Chrisostomū. Talia fecerūt christo

volentes ꝯplacere iudeis Sed qꝛ xp̄c rex iudeoꝝ appellatꝰ fuit et ip̄emet corā pilato fuit ꝯfessus d. Tu dicis quia rex sū ego. Idcirco irrisorie. Insignia regalia ei adhibebant ꝯgregātes ad hoc totaꝫ cohortē et induebant eum veste purpurea que est vestis regalis et est rubea Augustinus Hanc igit̄ vestē circūdederunt ꝓ clamide regali. Cum sic indutus fuisset veste purpurea tūc plectebāt ei coronā de spinis ⁊ imposuerūt sup̄ caput eiꝰ ꝓ diademate r̄gali Dicit̄ illa corō fuisse d̄ pincis marinis quoꝝ acculei sūt acuti duri ⁊ peneṫtiui Vñ ꝑ Bern̄. Caput id̄ diuinū dēsitate illaꝝ spīaꝝ vsqꝫ ad cerebꝝ ꝯfixū fuit. Itā vt sāguis ex capite extra ctus frontem genas ⁊ collū ꝑfunderet.

G Ex hoc articulo habemꝰ tria documenta Primū ꝙ sicut dn̄s deꝰ nr̄ iesus xp̄c veste regali ⁊ purpura indui voluit Sic et nos vestire debemus anīas nr̄as vestibus v̄tutū Arest. 2. ethicoꝝ Virtꝰ est hītus qui se hn̄tem ꝑficit ⁊ opus eiꝰ bonū reddit Arest. 4. ethico Virtuosorū beatissima est vita Vñ grego. in mo. Absit ꝙ tanta sit delectatō in vicijs q̄nta in virtutibꝰ. Unde etiā hiero. in epl'a Omnes v̄tutes sibi adherent vt q̄ vna caruerit omībus careat. Qui ergo vnaꝫ habet oēs habet Scd̄m documentū sicut xp̄c spinas ī capite suo portauit ⁊ h̄ ꝓ pctīs nr̄is sic nos pctā nr̄a ī mente portemus ꝑ displicentiā ⁊ ꝯtritōnem quā sp̄ hr̄e debemꝰ qñ occurrūt memorie peccata p̄terita Unde hugo de sctō victore Qñ deus in ꝯtritōe absoluit hominē a pctīs ligat eū vinculo ꝑpetue detestatōis vt pctm̄ semp̄ de cetero detestet Terciū documentū qñ videmus xp̄m corona spinea coronatū tūc cordialiter petere debemus illa corona coronari in celis De qua d̄r in p̄s. Posuisti dn̄e in ca. e. co. de lapi. p̄cioso Vñ greg. ī mo. Perfectā dulcedinē gaudij nō gustat nisi q̄ ad id ardēti desiderio anhelat h

tem illius ꝑmonis querit̄ vtꝝ satisfactō debeat fieri ꝑ opera penalia Rn̄det ꝙ sic quia ꝑ talia opera fit solutō emende debite ꝓ offensa p̄terita et sic preseruatio a futura offensa Pene em̄ quedā medicine sunt vt dicit Phūs. 2. ethicoꝝ Et quādoqꝫ pena satisfactoria indicit̄ ꝓpter emēdam culpe p̄terite sic maiori culpe maior pena debetur Qñqꝫ vero indicit̄ propter cautelam culpe future sic etiam aliqñ minori culpe maior pena imponit̄ vt puta in iuuene fornicante ⁊ in sene q̄ꝫuis senex magꝭ peccet tñ iuuenis indigꝫ fortiori retrahēte J Querit̄ vtrum flagella quibus in hac vita flagellamur sint satisfactoria. Rn̄det ꝑm S. tho. in 4. di. 15. Si flagella sunt aliquoꝰ ip̄iꝰ pacientis inq̄ntū scꝫ ea acceptat ad purgatōem pctōꝝ eis vtens pacienter sic rōeꝫ satisfactōnis accipiūt Si aūt paciēs eis oīo ꝑ impaciam dissentiat tūc non efficiunt̄ aliquo mō ip̄ius et iō non hn̄t ratōem satisfactōis sed vindicatōis Vtꝝ pena mortis naturalis. diminuat aliq̄d de pena debita ꝓ pctīs. Rn̄det scotus sup̄. 4. di. 20. ꝙ si quis infirmꝰ cū iam videt se moriendū mori vult ⁊ plene ꝯsentit in mortem ac si ꝑ semetip̄m mortem elegisset pena mortis nālis sic paciēter sustinēdo satisfacit ꝓ oībꝰ pctīs venialibꝰ īmo aufert aliq̄d ad satisfaciend̄ ꝓ mortalibꝰ Quare ꝑ oīa laudabile ē ī mortis articl'o volūtatē suā diuine volūtati ꝯformare K Sed q̄d d̄ pena mortis illate ꝓ crimībꝰ Rn̄det ꝑm S. tho. ī. 4. di. 20. Mors illata ꝓ crimībꝰ bn̄ p̄t purgare si quis talē mortē pacient̄ sustineat valet ad diminutōꝫ pene ⁊ ad liberatōꝫ ec̄ qñqꝫ a tota pena ꝑm q̄ntitatē culpe ⁊ pacīe ⁊ ꝯtritō Ex his iā dict' ptꝫ ꝙ salubre ē tl'es hoīes q̄ sūt ꝓ crimībꝰ occidēdi mouere ad pn̄iam quia possibile est ꝙ quis in vno homine tali possit mereri vitam eternam et ratō est qꝛ ꝑm greg. maximum sacrificium est scelus animarum

Circa terciam par

Immo plus est deo acceptum et homi meritoriū vnā aīam lucrari q̄m aureum montē deo offerre q̄ vna anima p̄cellit oēs thesauros hui⁹ mūdi Unde Bern. Tot⁹ mund⁹ ille p̄ciū vni⁹ anīe estimare non potest.

Vltimo exemplū

de sacerdote qui dixit si lacus esset tot⁹ igne⁹ ibi pūiri vellet vsq̄ ad nouissimū diem vt secur⁹ esset ne intraret purgatoriū vel infernū.

Acerdos qui reputabat q̄si sanctus cū adhuc viuēs miro mō se affligeret in pnīa. cuidā q̄renti cur se ita affligeret Rn̄dit ꝙ si lac⁹ quidā magn⁹ qui erat ꝓpe eēt tot⁹ igneus vellet poti⁹ esse in eo vsq̄ in diē iudicij vt posset euadere ignez inferni ⁊ penas purgatorij hoc id̄ orabat aug⁹. di. Dn̄e hic vre. hic seca vt in eternū parcas

Feria. v. p⁹ letare Sermo. 30.

Ecce defūctus

efferebat fili⁹ vnicus mr̄is sue Lu. 7. Et in euāgelio hodierno Inuenim⁹ i sacra scriptura ꝙ pctm̄ assil'at morti s̄m illd̄ ezech. 18. Anīa q̄ peccauerit ipsa morietur Nā sicut int̄ corpalia nihil ē terribilius morte vt dicit phūs in ethi. jta inter spūalia nihil est terribili⁹ pctō. Nam s̄m phm̄ ꝓpt̄ vnū qd̄q̄ tale et ip̄m magis sed ꝓpt̄ pctm̄ sunt oīa mala spūalia et corpalia siue etiā tpalia g̃ pctm̄ ē maxime cauend̄ seu timend̄. Et hinc ē ꝙ ex ꝯdicōe iuuenis mortui de q̄ euām lo⁹ optime notificat ꝯdicō hoīs pctōris cū d̄r ecce defunct⁹ efferebat ⁊c. In pn̄ti s̄mone tria sūt dicēda Prīo de euāo Scd̄o d̄ 11. articl'o passiōis xp̄i Tercō d̄ pn̄ia ⁊ satisfactōe cū vno exēplo L Quantū ad p̄mū sciendū ꝙ xp̄c tres mortuos suscitauit vnū in domo scz filiā p̄ncipis archisinagogis vt d̄r Mat. 9. Aliū ꝓlatū iā extra domū sic̄ hic ī euāo 30 iam sepultū ⁊ fetid̄ ī monum̄to sic̄ lazar. quid aūt illa s̄cent Rn⁹ ꝙ tūc pctōr ē mortu⁹ ī domo cū ē ī ꝯsensu pcti. g̃ ꝑ puellā suscitatā in domo intelligit̄ pctōr occultus qui deū offendit occulte Jō debet facere pn̄iam in occulto vt deū placet Per iuuenē extra domū portatus intelligit̄ peccator maīfestat⁹ qui deū offendit ⁊ ꝓximū scādalizat Jō pn̄iaz debet facere manifeste vt deū placet ⁊ ꝓximū edificet. Vn̄ de hoc d̄r in decretis Publice delinquētes publice dn̄t facere pn̄iam Per lazarū q̄ q̄driduanus in sepulcro fetet itelgit̄ pctōr qui ex mala ꝯsuetudīe peccat ⁊ etiā graui⁹ punie̅t in futuro M

Vn̄ sciend̄ ꝙ ꝯsuetudo mala tria mala ꝯfert Primū ē ꝙ hoīem ꝓfundi⁹ dānat Nā q̄ sel' mortal'r peccat ꝓfunde dānat qui bis vel ter adhuc ꝓfundi⁹. sz q̄ ex cōsuetudine adc mag ꝓfūde subm̄git̄. vn̄ misericordit̄ agit de⁹ qn̄ aliquē hoīez malū ī iuuentute ꝑmittit mori q̄ mi⁹ punietur Vn̄ ambro. sup lu. Meli⁹ eēt pctōribus male agentib⁹ mori q̄m vt in pctis diu versent̄ Scd̄m ꝙ mala ꝯsuetudo vix deserit̄ Prouer. 22. Adolescens iuxta viā suam graditur et cum senuerit non recedet ab ea Unde etiam hiere. 13. Si mutare potest ethiops pellem suam aut pardus varietatem suam ⁊ vos potest bene facere cum didiceritis malum. Unde etiam arestotiles: 7. ethicor. Difficile ē resistere ꝯsuetudini que assimilat̄ nature Unde querit̄ quomō potest quis malā ꝯsuetudinem emendare Respondet̄ successiue. Unde aresto. de regim̄ine p̄ncipum. Mutatō consuetudinis non erit sbita sed successiua Terciū est ꝙ cōsuetūdo mala facit magna peccata parua vel nulla estimari Unde Augustin⁹ Quāuis magna ⁊ horrenda. cum in consuetudinem venerint aut parua esse aut nulla esse creduntur Unde etiam Gregori⁹. hoc eit consuetudini licitum qd̄ ratōi ꝯstat esse ꝓhibitū cū tamen mala ꝯsue-

tudo pctm̄ nō alleuiat sed grauat Et habet in decretis Consuetudo male inuenta q̄nto diurnior tanto ꝑniciosior 24.q.j Scisma

Quātuz ad secundam

ꝑtem illius sermonis dicenduz est de.22.articulo passionis xp̄i. Est aūt.22. articulus. Arūdinis in dextra traditō et adoratō ⁊ salutatō irrisoria ⁊ a militib⁹ colaphizatō ⁊ ꝯspuitio Nā postq̄z dn̄s noster ies⁹ xp̄c fuit coronat⁹ corona spinea sicut in p̄cedēti articl'o dictū ē tunc dederūt sibi arūdinē in dextrā ei⁹ ꝓ ceptro regali ⁊ genu flexo añ eū illudebant eū d. Aue rex iudeoꝝ ⁊ sic adorabāt cuz. Ut dicit Beda quasi qui seip̄m deū false dixisset ⁊ salutabāt eū tanq̄m ip̄m qui se falsum regem fecisset ⁊ de vtroqz istoꝝ accusabat a iudeis et sic genu flectendo ⁊ salutando dabāt ei alapas ⁊ ꝯspuebāt in faciem eius De colaphizatōe que facta est in domo anne hēt añ in 9.articulo Sed dr̄t illa colaphizatō a p̄ma In q̄tuor p̄mo q̄ p̄ma facta fuit in domo anne Ista in p̄torio pilati Scd̄o q̄ ibi dicit de vna alapa quā dabat ei vn⁹ mīstrorū hic aūt pl'es alape sibi a diuersis dabant Tercō q̄ illā alapā dedit vnus iude⁹ sed istas dederūt milites gentiles. Quarto ꝙ illa dabat sibi cā vltōis. Iste aūt causa illusionis Idcirco illa arūdinis ī dextra traditō ⁊ adoratō atqz colaphizatō nec nō ꝯspuitō non īmerito articulū specialē ⁊ distinctū sumūt ab alijs articl'is p̄dictis Ex hoc articl'o hēmus tria documenta Primo ꝙ nos attendere debemus nos ex nobis esse infirmos ⁊ fragiles ⁊ omī bono vacuos nisi nos d̄s manu sua teneat sicut arūdo in se habet vacuitatē ⁊ inbecillitatē sed manu app̄hēsa firmat vt dicit hylari⁹ Sic nos sine d̄i adiutorio nihil possum⁹ Vñ Jo.15. Sine me nihil potestis facere Vñ etiā apl's Non sumus sufficiētes cogitare aliq̄d d̄ nobis. sed ꝑ gr̄am dei potētes erimus. Vñ apl's Omīa possum in eo qui me cōfortat Scd̄m documentū q̄ sicut arundo siue calamus est instrumentū scribendi Idcirco aūt xp̄c in manu tenere calamū voluit s̄m hierom vt oñderet se esse illū qui electos suos scriberet in libro vite Mat.5. Gaudete q̄ nomīa vr̄a scripta sūt in libro vite celestis Terciū documentū vt diligenter caueam⁹ ne nos xp̄m false adoremus False aūt adorant xp̄m vt dicit Raban⁹ qui in eū credunt. sed ꝑuersis actib⁹ despiciūt Nā peccādo mortalit̄ p̄ponit creatura creatori et sic magnus ꝯtēpt⁹ dei q̄ ē infinite bonit̄. Vñ aresto. in ethi. Finiti ad infinitū nulla est ꝓportio ḡ q̄cunqz aliq̄d vltra deū diligit ꝫ id̄ erit d̄s su⁹ Vñ aug⁹ ꝫ ab homīe colit qd̄ p̄ceteris diligit. N

Circa qd̄ sciend̄ ꝙ sicut pagani olī habebāt diuersos d̄os sic heu iā xp̄iani diuersos sibi faciūt deos Nā sup̄bus colit ꝓ deo vanā gl'iam auar⁹ pecuniā q̄ videt poti⁹ flo. q̄m facr̄m gulosus ventrē. Apl's. Quoꝝ d̄s vēter ē. luxuriosus carnis voluptatē Itē aliq̄ p̄ponūt ⁊ colūt ꝓ deo vxores ꝓprias viros pueros domos agros pecunias vestes preclaras. Vñ hiero. Qd̄cunqz vnusquisqz sup̄ deū vel equal'r deo diligit ꝫ sibi ꝓ deo prestituit O

Circa terciam partē illi⁹ s̄mō[scz d̄ satisfatōe sciend̄ ꝙ satisfactō sp̄ dz fieri ꝑ ꝯ̄ria vt sup̄bo iniūgēda ē ꝓsternatō ⁊ hūiliatō ⁊ vestiū ornat⁹ depositō Auaro iniūgēda ē īiustaꝝ reꝝ r̄stitutō ⁊ d̄ iustis reb⁹ el'iaꝝ distributio Gulos ⁊ ebriosis iniūgēde sūt abstinentie ⁊ ieiunia. q̄ s̄m salomonē Per q̄ hō peccat ꝑ hec ⁊ torquet. Luxurios et adulter[iniūgende sūt afflictōs corp̄[vt scz dure iaceāt vestes asp̄as īduāt ⁊ disciplinas cū v̄g[accipiāt ⁊ cys Greg. Ne quaq̄z satisfacim⁹ si ab iniq̄tate cessā⁹ nisi voluptas q̄s dilexī⁹ eꝯ̄rio opposit[lam̄t[īseq̄m⁹ Accidios ⁊ pigr[īiungēde

sūt vigilie scz vt mane ad matutinū aut ad primā missā surgāt eccīaz freq̄ntent ⁊ etiā qn̄qz pegrinatōs faciāt Iracūdis et rancoros iniungendū est vt cum suis inimicis amicar loquant et erga eos caritatem habeant. Item sciendū ꝙ cōfessor omnē diligentiā habet facere vt preueniat ne penitēs recidiuet qꝛ recidiuās peior efficitur q̄m ante fuit Lu. xj. Erunt nouissima ho. pey' prio. Insup tl'is deū grauiter offendit ꝓpter ingratitudinez Unde Isid. de sūmo bono. Derisor ⁊ nō penitēs est qui adhuc agit ꝓpter quod penitet Unde circa illam materiā penitētie ⁊ satisfactōis possunt dari tria r̄media ad p̄seruatōem a futuris pctis Prim est ꝙ ꝯfessor iniungat penitenti ꝓ qualibet vice ꝓ qua ꝯtigerit ip̄m ecōuerso in peccatū mortale labi vt vna die iciunet ī pane ⁊ aqua infra tres dies post lapsuz Aut ꝙ dicat certum numerū psalmoruz aut aliaꝝ oratōnū Aut ꝙ infra tres dies certā sumā pecunie s̄m exigentiā suarū diuitiarū det in vsum pauperū Aut quotiens ꝯtigerit eum recidiuare totiēs infra triduū teneat de eo ꝯfiteri Scdm remediū ꝙ si ꝯtigerit eum tam vehemēter tentari de aliquo peccato qd̄ etiam odio deliberaret intra se sic agere nihilominus antea dicere teneat septē psalm. penitentiales Aut flectere genua aliq̄tiēs corā ymagine crucifixi aut marie v̄ginis vel alicui⁹ sanctoꝝ prius q̄m op⁹ illud nephariū perpetrabit Sic em̄ orando aut taliter st humiliando forsitā miserebitur sibi deus ⁊ faciet eū tentatōe illa p̄uentū ⁊ quietabit impetū passionis ⁊ p̄seruabit hoīem a malo qd̄ facere deliberat Terciū remediū ꝙ quādo sentit se ad tale pctm̄ vel tale acriter tentari mox animū suū tn̄sferat ad cogitandū aliqd̄ terribile sibi futurū scilicet mortem suaz ꝓpriā Salomon Memorare nouissima tua ⁊ in eternum non peccabis Aug⁹ Nihil sic reuocat a peccatis q̄m frequens meditatio mort Item extremū iudiciū de quo dicit Hieronimus. Siue dormio siue vigllo siue aliq̄d aliud facio semp illa vox nouissime tube sonat in auribus meis surgite mortui ⁊ venite ad iudiciū Unde etiā Bern̄. Nulla res sic nos a peccato ꝯseruat īmunes sicut terror iudicij Item penas inferni. De quibus dicitur p̄s. x. Pluit sup peccatores laque. ignis Dicit em̄ pluit qꝛ sicut guttas pluuie nemo potest numerare sic nec damnatoꝝ penas Unde Bern̄. vna scintilla gehenne ignis plus ledit peccatorē q̄m si mulier in dolore ꝑtus mille annos ꝑduraret Item gaudia celi quomō ꝓ momētanea delectatōe p̄uat se amicicie dei ⁊ societate marie ⁊ omniū sanctoꝝ ⁊ angelorū in celo existentiū De quo gaudio dicit in psal. 69. Qm̄ mille anni ante ocl'os t. ⁊c. Hec reuera homī imposita in foro penitentie si rite seruata fuerint multū valēt ad p̄seruandū hominē a futuris peccat Sed heu timendū est ꝙ multi illo sacro tempe ꝯfiteant qui nō ex toto corde cōfiteantur nec habent talem diligentiam qualem illa tria remedia suadent ⁊ Ido ꝓni sunt ad recidiuatōem Und̄ Ambrosius Facilius inueni qui ꝯseruauerunt innocentiam q̄m qui ꝯgruam egerunt penitentiam

Vltimo exemplū

de illo qui assumpsit penitētiam solummō timore mortis

Canonicus quidā ecclesie pariensis vir iuuenis delicat⁹ peccatis gule. luxurieqz laxans habenas. multoꝝ etiam aliorum peccatoꝝ immūdicijs inquinatus Tandē tactus infirmitate timore mort ꝯfessionē fecit peccata detestatus ē. emēdatōem ꝓmisit. viaticū accepit. inūctus ē oleo. ⁊ sic vitam finiuit. Cuius corp⁹ vt

pote viri nobilis ⁊ diuitis cū magna pō
pa secularis glie tumulatū est Erat qz die
illa serenitas magna. vt etiā ei⁹ obseq̄is
aer famulari videret Dixerūtqz homīes
adinuicem Multa bona deus huic hoī
prestitit. nihil ei defuit hoꝝ que christia
nus debet habere in morte Dominicis
sacramentis munitus est. aer in ei⁹ mor
te serenatus ē. et cū ml'ta gloria sepult⁹
est. Post paucos dies cuidam familiari
suo se ostendit dicens se damnatum esse
Cunqz miraret ille. ꝯfessionem, sacramē
ti cōmunionē ⁊ inunctōem ꝯmemorās
Respondit defunctus. vnū bonum de-
fuit mihi sine quo nullū bonū qd̄ memo-
ratum est prodesse mihi potuit. Quid ē
hoc inquit. Respondit. vera ꝯtritō. Li-
cet eñ ꝓmiserim confessori ampli⁹ vel-
le abstinere a peccatis. et alia que salut
sunt agere. tamē dixit mihi ꝯscientia ꝙ
si ꝯualueris obseruare nō poteris quod
ꝓmittis. Et quia cor magis declinabat
ad transgressionem q̄m ad voti obs̄uā-
tionem. ꝓpterea nullius peccati merui
remissionem

Feria sexta post letare.
Sermo. xj.

Lazare veni fo

ras Job. xj. Pctōres illo saco
tempe multū debent spare de mīa dei qz
lazarus qui erat mortu⁹ sepult⁹ ⁊ fetid⁹
surrexit ad vitā qñ xp̄c dixit lazare veni
foras Per qd̄ dat̄ itelligi ꝙ q̄ntūcūqz sit
aliquis magnus pctōr tamen cum dei
adiutorio pōt ad pnīam resurgere Vnd̄
in pñti sermone tria sunt dicenda. Prīo
de euangelio Scd̄o de rz. articl'o passio
nis xp̄i Tercō de satisfactōe cū vno exē
plo Quantū ad p̄mū sciend̄ ꝙ cū xp̄c
q̄dā vice hierosolomis p̄dicaret ⁊ inter
cetera diceret Ego et pr̄ vnū sumus Ju-
dei ip̄m ⁊ discipulos suos lapidare vo-
luerūt sz ip̄e de manib⁹ eoꝝ vadēs abijt
transiordanē a bethania ꝑ dietā vnā et
dum ibi esset fuit lazarus infirm⁹. soro-
res aūt eius ꝑ nunciū miserūt ad eū dicē
tes Dñe quē amas infirmat. xp̄c aūt ꝑ
nunciū rñdit eis. Infirmitas hec nō est
ad mortē Tunc xp̄c in eodē loco vbi nū-
cius ad eū venerat mansit duob⁹ diebus
Ideo aūt mansit s̄m augustinū ⁊ chris.
Donec lazarus expiraret sepultus iace
ret atqz feteret et sic miraculū clari⁹ ap-
pareret Quarta aūt die dixit xp̄c disci-
pulis suis Eamus in iudeā iteꝝ. Et disci
puli dixerūt Rabbi Nūc querebāt te iu-
dei lapidare ⁊ iteꝝ vadis illuc. Ip̄i autē
hoc nō tm̄ dicebāt ꝯpaciēdo xp̄o sz ma
gis timendo sibi ip̄is. Quib⁹ rñdit xp̄c
Nonne duodecim hore diei sunt hic ap
pellat se diem et jr. apl'os. jr. horas Ac si
diceret hore sequūt diem nō dies horas
Sic et vos debetis sequi volūtatē meaz
qui sum dies quā si secuti fueritis nō offē
detis Et ideo dicit si quis ambulans in
die ñ offendet Postmodū dixit Lazar⁹
amicus noster dormit. sed vado vt a sō
no excitem eum dixerunt ergo discipuli
eius Domine si dormit saluus erit Que
rit Augustinus hic quomodo discipuli
erant ita stolidi et vt crederēt ip̄m velle
ire ꝑ tot stadia ad excitandū dormientē
Et respondit ꝙ credebant ipsum loqui
enigmatice sicut sepe facere consueuit.
sed christus de dormitione mortis intel
ligebat Q Vbi sciendum ꝙ mor
tui dicuntur dormientes tribus de caus̄
Primo propter spem resurrectōnis quia
sicut de dormiente est spes ꝙ debeat re-
surgere sic de mortuo spes est resurrectō
nis. j. thes. 4. Nolumus vos ignorare d̄
dormientibus vt non ꝯtristemī sicut ce
teri qui spem non habēt. Secūdo ꝓpter
facilitatem resuscitatōis Augustin⁹ do
minus tanta facilitate excitat mortuuz
de sepulcro quanta tu excitas dormien-
tē de lecto 3o ꝓpt̄ melioratōz īmutatō
Sic ei dormiētes surgūt ī meli⁹ īmutati

sic mortui resurgũt ꝺ cõrruptõe ī incor. j. corꝝ. jꝭ. Semĩaĩ corpus in corruptõne surget in incorruptõem. Jtem sciendũ ꝙ in suscitatõe lazari xp̃c lapidẽ remoueri ꝺ. Tolle la. poterat eĩm xp̃c ipm facere re surgere nõ remoto lapide et etiã solo v̊bo poterat lapidẽ remouere sed voluit vt ipi accederent et fetorẽ sentirent ꝛ de miraculo nõ dubitarẽt nec dicere posset ꝙ fantasma fuit vel alius fuit qui surrexit. certificati sunt ꝑ omẽs sensus scz per vocem qñ dixerũt dñe veni ꝛ vide Per visum qñ ꝑm suscitatũ exire viderũt. Per tactũ qñ lapidem leuauerũt ꝛ vincl'a solu erũt Per auditũ qñ audierũt lazare veni foras Per olofactũ qñ fetorem senserẽt Jtem sciendũ ꝙ inter illas qui aderãt in resuscitatõe lazari quidã boni facti sunt meliores vt discipli qui in fide sunt amplius ꝛfirmati Jtem quiꝺ mali facti sũt boni qui ad fidẽ sunt quersi viso hoc miraculo Vñ in euãgelio Multi ḡ ex iudeis qui venerant ad mariã ꝛ martham ꝛ viderãt que fecit ihesus crediderũt in eum. Jtẽ quidã facti sunt deteriores sic iudei quersi ꝛ ꝓncipes sacerdotũ obstinati. ꝺ quib⁹ ꝺr Job. jꝛ. Cogitauerũt aũt ꝓncipes sacerdotũ vt lazaꝝ interficerẽt quia multi ꝓpter illũ abibant ex iudeis ꝛ credebant in ihesum. R Lect̃ mõ iaꝝ accidit de ꝓdicatõe veritatis qz quiꝺ ex ꝓdicatõe veritatis efficiunt meliores sic mansueti quiꝺ aũt de malis efficiunt boni sicut qui ad pñiam quersi sunt ex ꝓdicatõibus. Quidã mali efficiunt ꝑciores ex verbo dei sicut obstinati qui ī sua malicia perseuerant.

Quãtuꝝ ad secun

dã ptem illius ꝑmonis sciendũ ꝙ. xꝫ. articul⁹ passiõis xp̃i Est capitis cũ arũdie pcussio postq̃m xp̃c fuit coronat⁹ alapizatus ꝛsputus acceperũt arundinez et percusserũt caput ei⁹ vt spine fortius capiti infigerent. Jn illis eĩm ꝓtibus sũt arũdines magne ꝛ grosse ad modũ baculoꝝ. Et iste fuit singularis actus illusionis militũ quẽ xp̃o fecerũt nõ tm̃ cã ledendi ꝑ puncturas spinaꝝ ꝛ ꝓct⁹ baculi q̃m cã illudendi. Nã viles ꝑsone solẽt baculis ꝓcuti sicut bestie ḡ ad magnã vilificatõem hoc sibi fecerũt q̃si diceret Tu vilis hõ vt qꝺ te facis regẽ S Ex hoc articulo habem⁹ hoc documentuꝝ ꝙ solicite caueam⁹ ne nos caput xp̃i cuꝝ arundine ꝓcutiam⁹ Jsti eĩm caput xp̃i ꝓcutiũt q̃ diuinitatẽ et eĩnitatẽ pl⁹ qz oportet inuestigare satagũt scz quõ hoc sit ꝙ de⁹ est trinus in ꝑsonis et vn⁹ in essẽtia et quõ sil'es sunt tres ꝑsone ꝛ vna nonẽ maioꝝ alia nec vna minoꝝ oibus trib⁹ sil' sumptis et quõ pater est eternus sil'r filius ꝛ ss. ꝛ quõ nõ sunt tres dij sed vn⁹ deus vnus dñs Talis ꝑscrutari' piculosũ ẽ Prouer. xꝭ. Qui ꝑscrutator est maiestat' opprimet̃ a gl'ia Ecc̃l. iij. Altiora te ne q̃sieris sed q̃ ꝑcepit tibi de⁹ illa cogita sẽper Sed tm̃ sciendũ ꝙ sepius cogitare de sancta trinitate bonũ est scz quõ bti in celo iam exultent in cõspectu trinitatis et quõ hoc erit gaudiũ nostꝝ essentiale cognoscere deũ p̃fem ꝛ fi. ꝛ ss. ꝛ quõ omia ꝙnoscamus ī deo que sunt in celo ī mũdo in purgatorio ꝛ in inferno Vnꝺ mgr sñaꝝ li. 4. di. 5. Qui claritatẽ dei vident nihil in creaturis agit qꝺ videre non poterunt. Jtem tam delectabile est deum videre ꝛ trinitatem cognoscere q̃si damnati deũ viderent nullã penã sentirent Vñ fulgentiꝰ dei faciem si omẽs in carcere inferni inclusi viderent nullã penã nullũ dolorem nullãq; tristiciam sentirent hec ꝛ sil'ia cogitando de deo ꝛ sancta trinitate affectũ hoĩs alliciunt ad desideria eternoꝝ ꝛ celestiũ Vñ de visiõe ꝺi ꝺr in ꝑs: 89. Qm̃ mille anni añ oculos tuos tãq̃ dies hesterna que ꝑterijt Sz ꝑ scrutari velle sctãm trinitatẽ que est inscrutabilis sepius hoĩem in errorẽ ducit Vñ apl's Non plus sape q̃m oportet sapere Berñ. Scrutari sctãm trinitatẽ temeritas ẽ credẽ pies Nosse vita eĩna ẽ. T

Circa terciã par

tem illius ſmonis ſcz de ſatiſfactõe tũc hic queriť Utr̃ ſatiſfactõz iniunctã ſed in pctõ mortali expletaz ncc̃e ſit iterare. Rñdeť ſm ſctm̃ tho. in 4. diſ. 15. Alique ſatiſfactões ſunt ex quibus manet aliq̃s effectus in ſatiſfacientib⁹ poſtquã act⁹ ſatiſfactõis tranſijt ſicut ĩ ieiunio manz corpis debilitatõ ex elemoſinaꝝ largitõ ne ſubſtãtie diminutõ ꝛc. Et tl'es ſatiſfactõs in pctis factas nõ optet ꝙ reiterẽtur qꝛ quantũ ad iſtud qđ de eis manz ꝑ pnĩam ſequentẽ accepte fiũt Satiſfactõnes aũt que nõ relinquũt aliquẽ effectuz in ſatiſfaciente poſtq̃m actus tranſijt optet ꝙ reiterenť ſicut ẽ de oroibus ꝛ ſimilib⁹ Actus em̃ interior qui total'r trãſijt Nullo mõ viuificať ſed optet ꝙ reiteret Idem albert⁹ magn⁹ addidit etiam guilhelm⁹. ꝙ talis tenet ad ſuſcipiendã poſtea ſatiſfactõem non tñ eſt ei imponenda pnĩa tanta q̃nta ſi p̃us nulla fuiſſet impoſita qꝛ p̃ſumendũ eſt ꝙ ꝓpť illã p̃us iniunctã quã fecit licet extra caritatem dñs maiorẽ ꝯtritõem ei dederit Et nõ eſt in pctõ mortali qui eſt ꝯtrit⁹. hec ille Ergo laudabilis ꝛ ſalubris ꝯſuetudo eſt qñ hõ vult ꝑficere pnĩam ſibi iniunctã tunc p̃us ꝯterať de pctis ſuis ꝛ ſic in ꝯtritõe pnĩam ꝑficiat:

Vltimo exemplu

de Aĩa q̃ deputata fuit ad purgatoriũ vſqz ad nouiſſimũ diem qꝛ hic ſegniter penitentiam fecit

Vidã religioſus qui reputabať magne vite mortu⁹ ẽ. ꝛ p⁹ mortem cuidã ſocio appuit. ꝛ cũ q̃reret ab eo de ſtatu ſuo dixit Ego ſum deputatus in penas purgatorij vſqz ĩ diẽ iudicij. niſi ſuffragijs bonoꝝ hoĩm iuuabor Et cũ ſocius quereret ab eo cãm Reſpondit. omĩa pctã mea ꝯfeſſus ſum. ſz qꝛ negligenter explicabam et remiſſe et negligẽter pnĩam ꝛ ſatiſfactõem compleui. ideo deputatus ſum ad purgatorium vſqz ad iudiciũ extremũ

Sabbato poſt letare. Sermo. 32.

Go ſum lux

mũdi Joh. 8. Sicut videmus ꝙ lux corpalis manifeſtat ſeip̃am ſuis radijs Ita xp̃c q̃ eſt lux vera ſeip̃m manifeſtabat in verbis p̃miſſis d. Ego ſum lux mundi Vñ in pñti ſmõetria ſunt dicẽda Primo de euãgelio Secũdo de. 24. articl'o paſſiõis xp̃i Tercõ de btã v̄gine cũ vno exemplo V

Quantũ ad p̃mũ ſciendũ ꝙ illa lux q̃ntũ in ſe ẽ omẽs hoĩes illũiat ſed tñ non om̃s illumĩanť qđ põt ꝯtingere trib⁹ de cauſ ſcz qñ hõ in domo tenebroſa ſe includit vel qñ ocl'os claudit vl'qñ obſtaculũ interponit. In domo obſcura ſe includit qui affectat ignorantiaz nec vult ſcire nec intelligere q̃ põt et tenet ſcire. Et talis ignorãtia nõ excuſat ſed aggrauat Vñ habeť de hoc in decretis Ignorãtia affectata eſt qñ q̃s nõ vult intelligere vt bene agat di. 16. c. vl. Ocul⁹ claudit qui opprimit lumẽ ꝓprie rõis ꝛ cognitõis Dam. 6. Declinauerũt ocl'os ſuos vt nõ viderẽt celũ neqz recordarenť iudicioꝝ iuſtoꝝ. Obſtaculũ v̄o interponit q̃ habet ſcienť mortalẽ culpã Iſa. 59. Iniquitates veſtre diuiſerũt inter vos ꝛ deum veſtrũ Sciend̃ ꝙ iudei fuerunt de natura noctue que ad lucem excecať ſic ip̃i cũ debuiſſent illumĩari excecati ſunt dicentes. Tu de te ip̃o teſti. ꝑhi. ꝛ teſti. t. nõ eſt verꝝ Et in iſtis v̄bis imponebãt xp̃o mendaciũ. Soliti erant ſepius xp̃o im ꝓperia dicere Nam aliqñ imponebãt ſibi mendaciũ in ore ſicut hic Aliqñ trãſgreſſiõz in ope vt Joh. 9. Non ẽ hic hõ a deo qui ſabbatũ non cuſtodit Magna inſania eſt imponere mendaciũ veritati ꝛ pctm̃ innocenti. j. pe. 2. Qui pctm̃ non fecit nec. ꝛc.

Circa ſecũdã par

tem illius sermonis est sciendū q̄ 24. articulus passiōis xp̄i est flagellati illusio coronati ostentatō et iudeoꝝ crucifige crucifige acclamatō Cum eñ dñs noster iesus xp̄s esset flagellat⁹ coronatus purpura indutus ⁊ sceptꝝ arūdinis in manu teneret Tunc pilatus exiuit foras ad populū iudeoꝝ ⁊ dixit eis Ecce adduco vobis eum foras vt ꝯgno. qꝛ in eo nul. ca. inuenio emē. ḡ il. di: Exiuit ḡ iesus portans coronā spineā et ve. purpu. cū sceptro arundineo Ecce q̄m lamentabile spectaculū. exiuit inq̄t vt dicit aug⁹ Nō clarus impiō sed plenus op ꝓbrio. Et dicit eis pilatus Ecce homo Jordan⁹ dicit q̄ hanc ostentatōem fecit pilatus sciēs q̄ ei⁹ inimici hec ludibria libenter viderūt. Ac ꝑ hoc ei⁹ sanguinē vlteri⁹ nō sitirēt. Vñ dixit eum q̄si iam ꝑ hmōi emēdatū ⁊ sic velle eū dimittere Cū ergo pontifex ⁊ ministri eius vidissent iesū sic indutuz sic illusum flagellatōne correctōe ⁊ illusione ob ꝓbrio nō ꝯtenti clamabāt dicentes crucifige crucifige eū Et sicut legitur in euāgelio nicodemi Nō omēs de ppl'o hoc clamauerūt sed quid ꝯpassi fleuerūt Nam vt ibid dr Intuēs pilatus populū circūstantē ⁊ cū plures illoꝝ viderit lacrimātes dixit. Non omīs ppl's vult eū mori. Interquos erat nicodem⁹ q̄ erat p̄nceps iudeoꝝ qui erat discipl's xp̄i sed occulte ꝓpter metū iudeoꝝ hic ꝯsulerat eū dimitti. Itē languid⁹ iste qui dixit in pñtia pilati Ego 38. annis in lecto iacuier dicēte iesu Tolle grabatū tuū ⁊ ambula. Statim ambulaui Ali⁹ ait cec⁹ nat⁹ fui et trāseūte iesu clamaui voce magna miserere mei fili dauid q̄ misert⁹ mei posuit manus suas sup ocl'os meos et statim vidi Ali⁹ dixit le ꝓsus erā ⁊ v̄bo me curauit Queđ mulier dixit Sanguīe fluxi. jr. ānis ⁊ tetigi fimbriā vestimēti ei⁹ ⁊ statim sanata sum Alij dixerūt iesus lazarū q̄driduanū suscitauit qđ audiēs pilatus tremefact⁹ volēs eū liberare dixit Quid eñ male fecit ego nullā cām mortis inuenio in eo. At illi magnis vocib⁹ clamabāt crucifigat Tūc pilat⁹ dixit Accipite eū vos et crucifigite Tunc iudei q̄rtā accusatōem apposuerūt d. Nos legē habem⁹ ⁊ s̄m legem debet mori qꝛ filiū dei se fecit Cū audisset pilatus hūc s̄monē magis timuit Vñ aug⁹ Timuit ne filiū dei occideret Ingressus intro. pilat⁹ vocato iesu dixit ad eū Vñ es tu volens scire vtꝝ filius dei esset Jesus aūt re. nō de. ei X Notandū q̄ sexies xp̄c in passione sua interrogat⁹ tacuit Prio coram pōtifice caypha a falsis testib⁹ accusatus Scđo coram pilato a pōtifice ⁊ sacerdotib⁹ accusatus. Tercō coram herode interrogatus Quarto a pilato interrogat⁹ tacuit sic d. Quid est veritas. Quīto de origine suo sicut hic Sexto tacuit qñ sn̄iatus est ad mortē dixit āt pilatus mihi nō loqueris nescis qꝛ po. habeo di. te. ⁊ crucifigere te Rñdit iesꝰ Nō hr̄es ptātez aduersū me vllā nisi tibi datū eēt desup scz a deo qꝛ oīs ptās a deo est Ideo qui tra. me. tibi mai⁹ pctm̄ habet Et bñ mai⁹ qꝛ iudei ex inuidia ⁊ odio tradiderūt eum sed pilatus q̄dquid fecit timore maioris ptātis fecit scz cesaris.

Ex hoc articulo habemus duo documenta Primū q̄ religiosi ⁊ alij mundi ꝯtemptores nō erubescāt in hūili ⁊ ꝯtēptibili habitu xp̄m imitari qꝛ xp̄c nō dedignabat habitu illusorio ppl'o iudeorū ostendi A Nam religiosi nō dñt p̄ciosum habitū ferre sed simplicē habitū s̄m statuta sua Vñ etiā habet in dcretis Religiosi vestē sue ꝓfessiōis nunq̄z temere dñt deponere. 20. q. j. vidua Immo post mortem quia debent sepeliri in habitu ordinis Item monach⁹ mittēs iuxta se habitum sue religionis ad saltādum vel choreizandū vel huiusmōi licz statim resumpturus sit si sit coram laycis est excōmūicatus si coram clerici nō s̄m johannē de barbonio ⁊ johannem de senis iuris doctores parisienses Extra ne clerici vel monachi secularibus

nego. Et ca°. vt piculo libro. 6. Itē Jo-
hannes andree dicit habitus religioso-
rum ita videtur annexus ossibus mona
chorum et monialium quod in nullo loco di-
mittere debent Item sacerdotes secula-
res non debent ferre vestes seculariter fa
ctas Unde de hoc habetur in decretali
Clerici viridis atq; rubeis vestibus non
debent vti extra de vita et hone. clerico
rū osseramus B Scdm documē-
tum in hoc quod xp̄c sexies interrogat⁹ ta-
cuit docet nos silentiū seruare et pauca
verba loqui. Insuper nā ꝓpria inducit
nos ad moderantiam verborum quia qui-
libet homo habet naturar vnū os ad lo
quendū et duos aures ad audiendū. Ja.
j. Sit aūt omīs homo velox ad audien-
dum tardus ad loquendū Item loqua-
citas est signū stulticie Ecci. j. Stultus
verba multiplicat Sic ecōuerso tacitur-
nitas est signū sapientie Seneca Tacitur
nitas hominū stulto ꝓ sapientia repu-
tatur Item taciturnitas est custos anie
Prouer. xj. Qui custodit os suū custodit
aīam suā Insuper sup oīa debet nos in-
ducere ad moderantiā verborum terror iu
dicij Unde Mat. xj. De omī verbo ocō
so qd lo. ho. red. ra. etc.

Circa terciā par

tem illius sermonis scz de beata virgine
sciendū quod tanta vnitas est inter matrez
et filiū eius iesum christū quod illud qd dici
tur de filio potest matri nō īmerito ꝯue
nire Und verbū ꝓpositum Ego sum lux
mundi potest etiā matri ꝯuenire Est igit
mater lux mundi que illumīat a filio et il
luminat mundū Qualiter aūt sit lux mū
di Salomon ostendit Canti. 6. Que est il
la que ꝓgredit quasi aurora ꝯsurgēs pul
cra vt luna electa vt sol terri. vt ca. aci.
or. L In mundo sunt eīm quid tri
bulati quid tentati quid peccatores et q̄
dā iusti. Ipa quid est pctōrib⁹ quasi au-
rora q; dat eis radiū sue mīe Sic eīm au-
rora tenebras expellit et lucem adducit
sic ei⁹ mīa a pctōrib⁹ expellit noctē cul-
pe et dat eis lucem gratie Ideo vocatur
mater mīe q; de⁹ in sua ptāte tradidit fa
cere omēs mīas. Ipa eīm in sua mīa est
multū larga q; ipa imptit mīam suā lar-
giter facilit et abundant Istud officiū si-
bi de⁹ ꝯmisit exhibere Misereri pctōri
bus Ergo istā mr̄em mīe debem⁹ sepe in
uocare et dicere Eya ergo aduocata nr̄a
il. etc. Scdo tribulatis est sicut luna. qa
eis dat radiū ꝯsolatōis sue Sicut eīm lu-
na habet virtutē sup mare ipos ꝯsolan
do sic et ipa tribulatos et amaricatos. et
sicut luna lucet in nocte Sic et ipa sbue-
nit in tribulatōe. Nec mirū si ista luna scz
btā virgo maria lucet et subuenit tribula
tis quia ipa fuit sūme tribulā g̃ meli⁹ scit
tribulatis ꝯpati. D Nā ipa btā
virgo maria habuit tres maximas tribu
latōes Una fuit qñ herodes puerū inter
ficere voluit et tūc ipe cum puero in egi-
ptū fugit Que eīm ꝯsolatō sibi tunc tpis
esse potuit qñ ipa puella delicata que d
ptu recēter surrexerat in terram longin-
quā p vias aspas et inꝯgnitas cogeba
tur fugere qñ puer sic tenellū per vias lō
gas et aspas cogebat circumferre qñ int
ydolatras cogebat manere Scdam tri-
bulatōem habuit qñ filiū suū duodenuz
se amisisse credidit timēs ne in man⁹ ho
stiū deuenisset Unde dixit Luc. Pater tu⁹
et ego dolētes querebam⁹ te Terciā tri-
bulatōem habuit in filij passione tūc fu
it gladio doloris vulnerata Juxta illud
Lu. 2. Et tuā ipius aīam ptrans. gla. etc.
Nam omīa vulnera filij ipa in mente sua
sensit 3° iustis est sicut sol quibus mit-
tit radiū gratie sue Illumīat eīm eos per
exemplū quia ipa est speculū diuinū i qd
nos debemus speculari Sap. 6. Candor
est lucis eterne et speculū sine macula In
isto igit speculo omēs debent ꝓspicere
et maculas suas videre Nam supbi ibi co
gnoscēt suam maculam ibi respiciendo
ad suam humilitatē. Auari respiciendo
ad suam paupertatz. luxuriosi respiciēdo

ad suam virginitatē E Quā sctā aūt fuerit eius vita ad quā nos specula-ri debemus ostendit hieronim⁹ in epl'a ad tormaciū ⁊ elidoꝝ. Dicit eñ ꝙ ipsa a mane vsqꝫ ad terciā oratōni instabat p⁹ modū ab oratōe surgēs a tercia vsqꝫ ad nonam operi manuū vacabat postmod̄ intermittens opus manuū iterū ad ora-tōnes redibat ⁊ inde nō recedebat donc angelus veniebat qui sibi cibū ministra-bat cum quo suam ꝯuersatōem habebat Ex hoc igit̄ exemplum habem⁹ vt inste mus oratōni ⁊ opatōi ⁊ ꝙ libentius cō uersemus cū viris angelicis q̄m cum vi ris dyabolicis Quarto tentatis est sicut acies ordinata quib⁹ dat radiū suc defē siōis F Est eñ demōib⁹ terribi-lis eius nomīatō eius laudatō et ei⁹ salu tatio Qñcunqꝫ eñ eam nomīamus vel salutamus vel laudam⁹ ꝓtinus demo-nes territi fugiūt. Siue igit̄ grauemur a dyabolo siue a mūdo siue a carne ꝓpria ad ip̄am curramus deuote ⁊ fidelit̄ īuo-cemus qꝛ ip̄a vult nobis assistere ī tribu latōibus ⁊ tentatōibus nr̄is Fulbertus Constat ꝙ maria iustis et pctōrib⁹ inuo cantibus presto est ⁊ nunq̄m eis oppitu lari desistit. Bern̄. Sileat mīam tuā btā virgo qui te inuocatā in necessitatibus suis sibi senserit defuisse

Vltimo exemplū

de surdo ⁊ muto qui ieiunauit sabbatum cui maria succurrit in extremis.

E Rat quidam plebanus ad mod̄ locuples qui habebat famulum suum hominē surdū ⁊ mutum. que duo raro sepantur. Tandē idem mu tus ad tantam ꝑuenit egritudinem vt le cto decumbēs mortem expectaret Tūc beata virgo venit ad eum in ip̄o mortis articulo. ⁊ salutauit eum dicens Saluet te iesus christus filius meus. Et in salu-tatōe ilico cepit loqui Beata virgo dix-it Fac tibi venire sacerdotem ⁊ age pe-nitentiā. ⁊ cōfitere pure peccata tua. Et sume eucaristiam id est corpus domī no stri iesu christi filij mei. ⁊ alia ecclesiasti-ca sacramenta. ⁊ postea ducam te in re-quiem tibi preparatā Qui fecit sibi voca re sacerdotē. cui ꝯfessus est et cōmūica tus Cōmunione facta tunc omnes q̄ ad erant admirantes interrogabant eū q̄d ei accidisset ꝙ loqueret̄. quia nunq̄m ex ore eius verbum fuisset auditū Respon dit ꝙ beata virgo visibiliter eum visitas set ⁊ iussisset fieri sicut p̄libatum est. ⁊ d̄ disset ei loquelā Tunc interrogauerūt eū si vnq̄m ei aliq̄d seruitij exhibuisset Re-spondit se ignorasse nec antea sciuisse vl' audiuisse. sed cū dñm suum sabbato die ieiunare semꝑ vidisset ⁊ populū die seq̄n ti nihil operari. intellexit ꝙ dñs suus ali quid boni intenderet. ⁊ sic etiam cū dño suo ea intentōne ieiunasse. his auditis dixit plebanus. verū quidē est. semꝑ sab bato ī honore beate marie virginis quo ego solitus fui ieiunare ⁊ ip̄e ieiunauit mecum hoc omēs audientes cū admira tōne magna ⁊ voce iocunda laudauerūt deū ⁊ gl'iosam virginē mariā matrē ei⁹ que nō dereliquit sperātes in se ⁊ ꝟuien-tes sibi ꝑ infinita secula seculoꝝ

Dominica Judica.
Sermo. 33.

Vis ex vobis

arguet me de pctō si veritatē di co vobis q. n. c. mi. Verba ꝓposita jo-hā. 8. originalr̄ sunt scripta et in euāge lio hodie lectōnalit̄ r̄citata Jo. d̄. S. ge mi. hec dñica vocat̄ de passione qꝛ ecc̄a hodie in suo officio incipit agere de pas-sione ꝓpter hoc legit̄ hodie in epl'a d̄ ef fusione sanguinis xp̄i ⁊ de redemptōne hūani generis ꝑ ip̄m facta Et euāgeliuꝫ dicit quō iudei voluerūt xp̄m lapidare Vnde in pñti ꝟmōe tria sunt dicēda Pri mo de euāgelio Scd̄o de pnīa ⁊ satisfa ctōe. Tercō exemplū G Quantū ad p̄mū sciendū ꝙ cū aliquis false accu-

sat siue iniuste calūniā patit nō ē rep̄hen
sibile sed poti⁹ multū laudabile si paciēt
se purgat ⁊ crimīatores suos refrenat
Ex hoc eñ tria bona sequūt Prīo īnocē
tis fama ꝯseruat. Scdo detrahētis ling-
ua refrenat 3o scandalū audientiū r̄mo⁊
Vñ dñs ī v̄bis p̄missis quorūdā iudeo-
rū calūnias q̄s ei inferebāt prudēti exa-
mīatōe expellit d. Quis ex vobis argu-
et me de pctō Judei eñ de duob⁹ dño d
trahebāt Prīo de vita sua dicētes eū eē
pctōrē Joh. 9. Nos scim⁹ q⁊ hic hō pec
cator est Scdo de doctrina ip̄ius dicen
tes eū eē seductorē Lu 23. Hūc inuenim⁹
subuertentē gentē nr̄am Vñ dñs ī v̄bis
p̄missis posuit taz vite sue puritatē q̄m
sue doctrine veritatē d. Quis ex vo. ar.
Si veritatē dico. xp̄c eñ non potuit ar-
gui de pctō cordis q⁊ sp̄ habuit cogita-
tōes sctās Nec de pctō oris q⁊ dol⁹ nō
est inuent⁹ in ore eius Nec de pctō opis
q⁊ sp̄ habuit opatōes sctās Nec d pctō
omissiōis q⁊ nullū bonū qd debuit face-
re obmisit. Nec de pctō originis q⁊ nullū
originale ꝯtraxit sed fuit sāct⁹ in ꝯcep-
tu ⁊ sctūs in ortu ⁊ sctūs in vita sua Itē
sciend ꝙ vna magna causa fuit q̄re iudei
xp̄m p̄sequebant ꝙ eis v̄itatē p̄dicabat
⁊ eoꝝ vicia rep̄hēdebat Jō dixit Si veri
tatē dico vo. q̄re nō credit mihi Qui ex
deo ē v̄ba dei audit ⁊ q̄ veracit in deum
credit ⁊ veracit deū timet ⁊ diligit. v̄ba
dei audit q̄ vero nō habet fidē nec timo
rē nec dei amorē sicut erāt iudei audire ñ
potest Ideo subdit p̄terea vos nō audi
tis q⁊ ex deo nō estis. Isti veritati iudei
nescierūt ꝯdicere verbis. ꝯtradixerunt in
iurijs dicentes Nonne benedicimus q̄a
samaritanus es tu et demoniuz habes.
Vnū ergo xp̄c negauit scz demonium se
habere Aliud tacendo ꝯcessit scz sama-
ritanū se esse Samaritanus eñ custos in
terpretat ⁊ ip̄e est ille custos. de quo d̄r
in psal. j.26. Nisi dñs custodierit ciuitatē
Negauit igit illud qd ꝯtinebat infamiaz
et nō poterat sustinere scz ꝙ demonium
haberet Non negauit illud in quo nulla
erat infamia et poterat sustinere scz ꝙ es
set samaritanus In hoc igit dat nobis
exemplū ne ad omīa que nobis dicuntur
rñdeam⁹ sed si talia sunt q̄ tolearri pos-
sunt debemus dissimulare Si vero infa-
miā importāt nobis dēmus nos hūilit
excusare ⁊ bonā famā nr̄am defendere.
Etiā cum iuramento si nccē est Vñ hēt ī
decretis. licitū iuramentū fit ꝓ infamie
expurgatōe 2. q. 4. Sil'r Qui famā suā ne
gligit crudelis est Vnde iudei q̄druplici
morte quesierūt xp̄m occidere Primo
volebāt eū occidere cū esset p̄uulus cuz
gladio. vt herodes q̄ occidit īnocētes
pueros in bethleem ⁊ in oībus ei⁹ fini-
bus Mar. Sic nos occidimus cū istos
occidimus q̄ sunt nouiter ad xp̄m reuer
si Sil'r cū damus illis pueris q̄ vsqz ad
innocentiā seruauerūt malū ex^m ⁊ occasi
onem peccandi Sil'r derisores bonoruz
hoīm in bonis opib⁹. q̄ qñqz bona opa
extinguunt ⁊ bonas volūtates in talib⁹
bonis hoībus quos sic derident ⁊ sb̄san
nant. Vñ p̄s. Qui habitat in celis derid
bit eos Lu. 6. Eadem mensura qua men
si fueritis remetiet vobis. Hi omēs iam
dicti similes sunt herodi Secūdo cō
patriote xp̄i de nazareth tentauerūt eū
occidere precipitio Lu. 4. Duxerunt illū
vsz ad sup̄ciliū mōtis vt precipitarēt eū
Nazareth interp̄tat flos ⁊ significat cor
homīs. in quo xp̄c delectat habitare tā
q̄m in sua ciuitate q⁊ delicie eius sūt esse
cum filijs hoīm Sic educūt eū indigne
accedentes ad sacramentū eucaristie de
nazareth id ē de flore scz de manib⁹ mū-
dis ip̄ius sacerdotis. ⁊ p̄cipitāt eū in fe
tidissimū stabulū cordis sui. qd plenū est
spurcicijs pctī hoc figuratū est in hiere
mia misso in lacū lutosum. Sed audi q̄d
hic dicat celestis hieremias scz xp̄c. Ec-
ce ego in manibus vestris suz facite mi
hi qd iustū vobis videt Et indigne ꝯmu
nicantib⁹ dicit apl's. j. coꝝ. xj. Quicūqz
mādu cauerit pa. ⁊ bi. cali. dñi. indigne

reus erit copis ⁊ sanguis dñi Tercio iudei tentauerūt eū occidere lapidibus vt in hodierno euāgelio dicit. Tulerūt lapides Isti sunt qui cū malis cogitatōibus ⁊ ꝑuersis volūtatib⁹ eum lapidant Sil'r ⁊ isti lapides tollunt ꝯtra euz quiscz ingrati sūt de eius bñficijs ⁊ tl'es nō solū sūt ingrati sed etiā insensati Vñ etiam Aug⁹ de ciui. dei. Quisquis dī bñficia nō videt cecus est nec laudat ingratus est. ⁊ q̄squis in laudando reluctatur insanus est Quarto occiderūt eum crucifigendo ip̄m Et tl'es sūt q̄ iā christū blasphemāt iurādo ꝑ vulnera ⁊ sanguinē ⁊ mortem ip̄ius De q̄bus dicit apl's Hebre. 6. Rursū crucifigētes filiū dei

h

Quātuz ad secun

dā ꝑtem illius ſmōis scz de pnīa ⁊ satisfactōe querit. Vtꝝ penitens ꝯpleta penitētia sit total'r absolut⁹ Rñdet ꝙ penitētia aut ē maior aut mīor aut eq̄lis. Si maior est pnīa q̄m pctā meruerūt tunc ꝑ acta pnīa absolut⁹ est ⁊ sup̄fluū q̄d fecit xp̄c sibi remūerabit abundant in celo Si aūt minor est penitentia tunc residuū implebit in purgatorio Vñ mgr̄ sniaꝝ lib. 4. dis. 20. Deus ex iusticia impunitū non dimittit delictū. Vñ etiam Humbertus Nunq̄m em̄ a quoq̄ni dei facies videbit donec ꝑ penā venialiū pctōꝝ q̄drās minim⁹ ꝑsoluat. Itē de acerbitate purgatorij dicit Aug⁹. Grauius est eē in purgatorio q̄m diu ocl's claudi ⁊ apī possit q̄m illa pena quā laurētī⁹ in craticula sustinuit Ergo vtile est ꝯteri ⁊ flere ꝓ peccatis vnd̄ Aug⁹ Vna lacrima de corde contrito profusa plus purgat in presenti vita q̄m centū in purgatorio Item indulgentie multū valent illis qui multa pctā fecerūt ⁊ nō sufficienter ꝓ illis satisfecerunt qꝛ ſm S. tho. in 4. di. 2. Indulgentie valent ad remissionem pene residue post ꝯfessiōem ⁊ ꝯtritōem Et ſm b. tho. Indulgētie tm̄ valēt q̄ntū sonant. Valent em̄ oībus suscipientib⁹ 40. dies indulgentie intm̄ inq̄ntū valerēt eidem 40. dies pnīe in pñti Itē cōfessio ⁊ erubescentia delēt penā purgatorij. Vnde Bern̄. Ideo iubemur confiteri peccata vt erubescentiā habeamus pro pena. Vnde de hoc legitur in decretis Pudor et erubescētia est pars maxima penitentie ⁊ satisfactōis De peni. di. j. Quē penitet Si autē satisfactio est equalis ſm quantitatē peccatoꝝ tunc ꝯpleta satisfactōe totaliter est absolutus et sic statim euolat in celum si sic decedit ab hac vita quia nullum impedimentū est ascēdendo in celum ex quo quis morit̄ i gratia nisi solūmō pena que ꝑ talem satisfactōem soluta est Item sciendū ꝙ peccata ꝑterita penitentibus q̄dammō cedunt in bonum vñ apl's Ad ro. 8. Scim⁹ quoniā diligentibus deū omīa coopant̄ in bonū Et ſm bonauē. Casus dicit sanctis coopari in bonū ratōe cautele quia cautōres reddunt̄ ne iteꝝ cadant Scdo ad gratiaꝝ actōes ip̄i deo hic et in futuro quia fortassis plures ardent in inferno qui non tot peccata mortalia ꝯmiserunt. Et de⁹ oñdit eis suā infinitā miaz indulgendo ip̄is omīa peccata sua Itē sciēdū ꝙ ꝯmuniter omnes electi post casum meliores erunt q̄m antea fuerūt Vñ Ambrosius Cert⁹ sum ꝙ d̄s nullū electorū suoꝝ cadere ꝑmitteret si eum meliorē a casu resurrecturū non sensisset Hoc ptz in btō petro p̄ncipe apl'oꝝ. in btō paulo in btō matheo. in maria magdlena ⁊ sic de alijs pluribus

Circa terciā par

tem illius ſmōis Nota exemplū De illa meretrice quā pafunci⁹ ꝓ penitentia ꝑ trienniū inclusit

Vit q̄dā meretrix in ciuitate q̄dā ꝓpt̄ quā multi erāt d̄ paupati. Audiēs āt abbas pafuncius mala q̄ ꝑ eā fiebāt assumpto sibi habitu seculari ad eā ē ꝓuect⁹. ⁊ dato ei solido

ꝓ scorti p̄cio petijt locum̄ secretū ⁊ obscurū ne ab aliquo videri posset. ⁊ peccatū suū sine verecūdia ꝑpetraret Et cuꝫ duxisset eum ad plura loca et ip̄e sp̄ diceret ꝙ videri timeret. duxit eum in obscurissimū locum dicens. ꝙ nullus possꝫ eū videre nisi deus ⁊ dyabolus De quibus verbis ei facto sermone ⁊ ostenso qualiter deberet aspectum dei formidare conuertit eam et ad penitentiā mox induxit Que conuocans mox oēs socios suos amatores fecit omīa que lucrata fuerat cōburi coram eis in medio vrbis. q̄ valebant bñ quadraginta marchas auri. Dixitqꝫ ꝙ magis volebat hec ꝯburi q̄m in futuro iudicō ip̄amet cōbureretur ab eisdem Quo facto secuta est abbatem ī desertum. qui eam in paruā cellulā inclusit in qua per fenestram paruā dabat̄ ei singulis diebus panis ⁊ aqua In eadē aūt cella iuxta se omnia necessaria faciebat que p̄ peccatoꝝ eius pudore non audebat nomen dei nomīare. nec manus vel oculos ad celum leuare sed versa ad orientem dicebat Qui plasmasti me miserere mei. sicut eam abbas iusserat Post annos aūt tres cōpassus ei dictus abbas quesiuit a beato anthonio si esset adhuc tempus emittendi eā. ⁊ idem pctm̄ dimissum. qui fecit ꝓ ea frēs orare. Tunc paul⁹ maior discip̄l's btī anthonij positus in extasi vidit lectū p̄ciosissimū in celo a tribus specōsissimis puellis p̄patū. Et cum quereret si esset btī anthonij Responsū est ei ꝙ non. sed thaidis spōse xp̄i Et cū esset exclusa ait ꝙ in toto triennio habuit semper pctā sua añ oculos quasi q̄ndā sarcinā flens ꝯtinue largit̄ sup̄ ea. Et tunc didicerūt scti p̄res ꝙ nō ꝓpter pnīam quā sustinuerat. sed ꝓpter pctōꝝ memoriā ⁊ verecundiā ei pctā fuerūt dimissa Et transactis q̄ndetim dieb⁹ req̄euit in pace. Hoc in vitaspatꝝ

Feria secūda post Judica Sermo. 34.

Iserunt principes ⁊ pharisei ministros ut apprehēderēt iesum̄ Joh. 7.

Sicut dicit johēs supius īmediate multi de turba crediderunt in christum ⁊ cōtra phariseos qui christum persequebantur murmurabāt. Qd audiētes pharisei inuidia moti non ausi sūt ire p̄sonar ad capiendū christū timore turbaꝝ. sed miserunt ministros ergo dicit in euangelio Mise. p̄n. ⁊ pha. Unde in p̄nti s̄mone tria sunt dicenda Prīo de euangelio. Scdo de 25. articl'o passiōis xp̄i. Tercio de satisfactōe cū vno exemplo. L

Quantū ad p̄mū sciend̄ ꝙ iudei xp̄m multipl'r ꝯp̄hendere voluerunt. Aliqñ ī s̄mone suo. Mat. 22. abeuntes pharisei ꝯsi. inie. vt iesum caperent ī s̄mōe Aliqñ in ope suo Joh. 8. adducūt scri. ⁊ phari. mulierē in adulterio dep̄hēsā Aliqñ ñ in p̄sona ꝓpria sicut ī euāo hodierno quādo miserūt ministros vt app̄henderent eū Itē xp̄c dixit querit me ⁊ nō inuenietis M Circa qd sciendū ꝙ hoīes pctōres nō q̄rere curāt xp̄m q̄mdiu p̄nt mundū hr̄e sed in fine vite cū optet eos velint nolint mdm relinq̄re tūc fingunt se deū q̄rere. Vñ xp̄c dixit q̄ritis me scꝫ tarde quē ꝯtemnitis scꝫ mane ⁊ iō merito nō inuenietis me Isa. 52. Querite dominū dū inueniri pōt scꝫ in vita in sanitate vr̄a ⁊ nō differatis vsqꝫ ad mortē q̄a pnīa tarda valde est dubia qꝛ talis pnīa nō videt̄ volūtaria Opa em̄ nr̄a intantū meritoria aut demeritoria sunt inq̄ntū volūtaria Quia pctm̄ vt dicit aug⁹ Adō est voluntariū ꝙ nullo ē pctm̄ nisi sit voluntariū Sic etiā de bono ope intelligit̄ vñ Hugo de sctō victore Nemo inuitus bñ agit etiā si bonū est qd agit. vñ si quis ꝓponit in morte penitere nō voluntarie videt̄ penitere qꝛ si mors nō esset nūquā peniteret Et sic cū mortē nūq̄ꝫ vellet venire nunq̄m vellet penitere Et ideo si tūc peccata dimittit non est ex voluntate sꝫ

ex necessitate Vñ aug⁹ Si tunc peccare desinis qñ ampli⁹ peccare nõ potes peccata te dimiserũt nõ tu illa Item xp̃c in euangelio hodierno ad aquam sue gratie nos inuitat d. Si quis sitit veniet ad et bi. N Vbi sciendum ꝙ omnes tam boni q̃m mali habent potentiã receptiuã gratie Soli aũt damnati ista potentia carent habẽt eñ ligatas manus q̃a nullũ bonũ pñt facere habẽt ligatos pedes quia nulluz bonum possunt velle nec desiderare ⁊ sunt in tenebris exterioribus qꝛ nullum bonũ possunt spare sed sunt extra oẽm spem salutis dato etiam ꝙ ad fontẽ gratie possent venire tñ de illo fonte non modicã guttam gratie possunt haurire sicut patet in illo diuite qui modicã guttã aque refrigeritatis petijt et tñ obtinere non potuit Si igit̃ damnati vel demões haberent illam potentiã receptiuã gratie ad mom̃tũ hore vni⁹ taliter se disponerent ꝙ ad istũ fontẽ venirẽt ⁊ aquã gr̃e obtinerẽt Miseri ãt peccatores qñqz volũt ⁊ possunt venire et tñ venire ꝯtemnunt. O Iste est fons qui oĩbus patet tam bonis q̃z malis. Et gustus isti⁹ aque extinguit sitim oĩm mundanaꝝ reꝝ patet in magdalena in q̃ extinxit sitim carnaliũ voluptatum ⁊ ꝯcupĩe In paulo sitim sup̃bie ⁊ ĩanis glĩe Aug⁹. Qui biberit de fluuio ꝑadisi cui⁹ gutta maior est oceano restat ꝙ in eo sitis mũdane ꝯcupĩe penitus extincta sit Item aqua fontis gratie tãte dulcedinis est ꝙ vertit supplicia tormentorũ ptz qꝛ in sanctostephano lapides dulces fecit In andrea crucis suppliciũ vertit in gaudiũ In laurentio ignis accendium vertit in refrigeriũ. In aplis omnes ꝯtumelias vertit ĩ gaudiũ Act. 5. Ibãt apli gaudentes a ꝯspectu ꝯci. ⁊c.

Quãtuz ad secun

dã ꝑtem illi⁹ s̃mõis Sciend̃ ꝙ 25. articulus passiõis xp̃i est Ad tribunal adductio ⁊ ad mortẽ ꝑ sniam ꝯdemnatõ Luz eñ intelligerent ex verbis pylati ꝙ quereret dimittere iesum tũc clamabant. Si hũc dimittis nõ es amic⁹ cesaris Omis eñ qui se regẽ facit ꝯtradicit ce. Pylat⁹ cum audiret sibi minas inferre a pontificibus sacerdotũ ⁊ senioribꝰ iudeoꝝ d̃ cesaris indignatõe adhuc plus timuit Adduxit ergo foras iesum ⁊ sedit pro tribunali ĩ loco qui dicit̃ lic. heb. gab. Qui locus fuit sublimis extra p̃toriũ. erat tunc quasi hora sexta. Sedente pylato ꝓ tribunali misit ad eum vxor sua d. Nihil tibi ⁊ iusto illi q. d. Non intermittas te de morte istius multa eñ passa sum hodie ꝓpter eum Vbi dicit glosa. ꝙ dyabolus aduertens ꝑ mortẽ xp̃i se ꝑditurũ imp̃iũ suum penituit ꝙ eum tradere ⁊ ꝯp̃hẽdere fecerat et ideo ĩmisit visiões huic mulieri vt per eam mors xp̃i impediret̃ sic prius per mulierẽ mortẽ intulerat mũdo Tunc pylatus iussit iudicio sisti iesũ. Et dixit iudeis. Ecce rex vester Et hoc yronice loquebatur q. d. Erubescere debetis ꝙ flagellatum hunc ⁊ illusum et abiectũ formidatis esse regem. Illi autem clamabant dicentes. Tolle. tolle crucifige eum Dixit ergo pylatus Regem vestrũ crucifigam Et hoc eis quasi subsanando dixit Responderunt iudei Regem non habemus nisi cesarem Videns ergo pylatus ꝙ nihil proficeret laborando pro christi liberatõe accepta aqua lauit manus suas corã populo d. Innocens ego sum a sanguine iusti huius. Mos enim erat apud antiquos vt cum aliquis vellet se oñdere ĩmunẽ ab aliquo crimĩe accepta aq̃ lauabat man⁹ suas corã pplo Et adiecit vos videritis. Et rñdẽs vniuersus pplus dixit Sanguis eius super nos et super filios nostros Hec imp̃catio sup̃ iudeos ꝑseuerat vsqz in pñtem diem et sanguis xp̃i nunq̃m auferet ab eis vt dicit hiero. Et sic ꝑ sniam mortẽ a pylato fuit damnat⁹ vt crucifigeretur

Et illa sententia damnatiōis est singularis articul⁹ passiōis xp̄i. P Ex B articulo hēm⁹ tria documenta. Primū ꝙ sic x⁹ duct⁹ est ad iudiciū sic nos ip̄os omī sero iudicare debem⁹ si q̄d deliquim⁹ illo die cogitando loquēdo opando obmittendo. vñ apl⁹ j. Cor. xj. Si nos metipsos dijudicarem⁹ nō vt. iudi. Vñ Chris. Quando occubaueris sup̄ stratū tuū ⁊ neminē infestum patieris anteq̄z veniet tibi somnus ꝓfer in medium totidem ꝯsciaz tuā reminiscere pctā tua scz q̄d verbo vel facto vel cogitatiōe peccasti. vnde etiā Bern̄ in s̄mone de aduētu domini. Diligit de⁹ animā illam que in conspectu eius sine intermissione se considerat ⁊ sine dissimulatōne dijudicat se metipsam. Aug⁹ de verbo domini. Audacior est qui cum vno peccato mortali dormit q̄m qui cum septem hostibus de morte sua inuicem obligatis confligit.

Secundū documentū ꝙ sicut christ⁹ ab iniquo iudice innocenter sententiat⁹ est. sic cū omni diligentia nos vitam nostram sic ordinare ⁊ regere debem⁹ ne in secūdo aduentu extremi iudicij quando xp̄c ventur⁹ est iudicare viuos et mortuos ꝓpter peccata nostra incurram⁹ illā iustam sn̄am xp̄i q̄z dictur⁹ est illis qui a sinistris ei⁹ erunt Math. 22. Discedite a me maligni in ignē eternū. Et hanc sn̄az extremi iudicij nobis imp̄mere debem⁹ Bern̄. Nulla res sic nos ab omni pctō s̄uat īmunes sic terror judicij. Q

Quantū ad terciā

ptem illi⁹ s̄mōis de satisfactōne Querit vtr̄ vnus ꝓ alio possit satisfacere R̄ndit Bonauē. sup̄. 4. dis. j5. sic. q̄ntum ad solutionē debiti vt fiat liber a debito pene Sic vnus p̄t ꝓ alio satisfacere dūmō sit in caritate vt opa eius possint esse satisfactoria Caritas em̄ magis p̄t apud deū q̄m apud hoīes. Sz vn⁹ p̄t apud hoīes ꝓ alteri⁹ amore debitū soluere. Et mlto forci⁹ p̄t hoc fieri in diuino iudicio Addit sāct⁹ Tho. de aq̄no Quāuis vn⁹ pro alio possit satisfacere tñ nō est ꝑmittend̄ vt aliq̄s ꝓ alio pn̄iam faciat ⁊ debitum ei⁹ soluat nisi in ip̄o penitēti appeat aliquis defect⁹ corꝑalis ꝑ quē sit īpotens ad suscipiendū satisfactiōz vel spūalis ꝑ quē nō sit ꝓmpt⁹ ad portandū penā Qr si quis est fortis ⁊ san⁹ tunc optz ꝙ ipsemet satisfaciat ꝓ seipso. R Item querit si aliquis debeat pn̄iam septennē ⁊ ꝯsanguine⁹ vel ali⁹ illam in se recipiat ⁊ sic infirm⁹ moriat vtrum ille defunct⁹ puniat in purgatorio an nō. R̄ndet Bonauentura. ꝙ ille sic decedens nō statim euolat celum qr nullus ingredit celum quousqz sit extra omne debituz ita ꝙ nec ipse sit debitor alicui⁹ pene nec alius pro eo. Et ideo q̄z diu ille sup̄stes nō satisfecit plene ꝓ eo tamdiu punitur in purgatorio qr s̄m ꝙ ille celerius facit penitentiam ꝓ eo ipse celerius liberatur. Unde si debuit gratia exempli spacio duorum mensium puniri. taliter potuit iuuari ꝙ liberatur infra vnum mensem Nunq̄z tñ de purgatorio trahitur quousqz debitū sit plene solutum quo soluto ipse euolat

Vltimo exēplum

De quodam qui assumpsit ꝓ socio suo penitentiam.

Rant duo socij fideles. Cumq̄z alter grauiter peccassz soci⁹ su⁹ iuit cum eo romam. ⁊ data est ei triennis penitētia. q̄ assumpta incurrit grauem infirmitatē. Et cum esset desolatus grauiter eo ꝙ nō implesset pn̄iam ꝓmisit ei socius ꝙ faceret eā ꝓ eo. Cum āt ipso mortuo eā ꝑageret in fine p̄mi anni appuit ei defunct⁹ in tercia ꝑte corꝑis albissimus. ⁊ in duabus niger ad modū piscis. In fine v̄o scd̄i anni appuit ei in duab⁹ ꝑtibus albissim⁹ In fine v̄o tercij anni appuit ei totus albus. gr̄as ei referens de sua liberatione

Aliud Exemplum

De eo qui assumpsit ꝑtem penitentie alterius quomodo punitus est.

Onachus q̄dam multis pctōꝝ nexib⁹ irretitus magnā sibi iniūctam penitentiā a quodā fratre sibi familiari petijt ꝑtem penitētie ꝓ eo implere. qd̄ deuote suscipiens precepit istum ꝓ ꝑte illa fore securum. qui sic obligatus de penitentia. nō multū post mortuus est. Cum aūt fuerat bone vite inter fratres postmodū appuit cuidaꝫ monacho. ⁊ requisitus quomō se haberet. Respondit. male et dure. ⁊ hoc solūmodo ꝓpter tuam penitentiā quā ꝓ te suscepi Nam liber a ꝓprijs. me vinculis tuis innodaui. Vade itaqꝫ ⁊ deꝑcare ꝯuentū vt suffragia que ꝓ te ꝓmisi ꝑsoluāt Qd̄ cum factum fuissꝫ. ille rursum eidem monacho apparens. indicauit fratrum orationib⁹ se liberatū ad gloriam ⁊ ad laudem saluatoris.

Feria tercia post Judica
Sermo. xxxv.

Ambulabat ie

sus in galileam nō em̄ volebat in iudeā ambulare qꝛ querebant eū iudei inꝛ̄ficere Joh. 7. Sic̄ ptꝫ ex euāgelio hodierno inter iudeos q̄dam erant malicōsi q̄ scꝫ xp̄m volebant interficere. Scd̄i erant vanegloriosi scꝫ qui mundi gl'iam q̄rebant sicut erant q̄dam ꝓpinqui xp̄i qui dixerunt transi hinc ⁊ vade in iudeā Tercij erant formidinosi qui scꝫ in xp̄m credebant sed ꝓpter metum iudeorum ꝯfiteri non audebant Unde subdit. Nemo tam̄ illoꝝ scꝫ qui in xp̄m credebant palam loq̄batur de illo ꝓpter metum iudeorum. Inter istos scꝫ maliciosos vanigloriosos ⁊ formidinosos erat xp̄us in medio ꝯstitutus Unde in p̄senti sermone tria sunt dicenda. p̄mo de euangelio. secūdo de. 26. articulo passionis xp̄i tercio de satisfactione cū vno exemplo.

Quantū ad p̄mū sciendū ꝙ xp̄c nolebat in iudeam ire qꝛ querebant euꝫ iudei interficere subtrahebat igit̄ ab eis suam p̄sentiā triplici de causa. Primo rōne sui qꝛ nolebat adhuc a iudeis occidi ex eo ꝙ nō dum venerat hora ei⁹ siue temp⁹ passionis semper ab eo electum Scd̄o rōne nostri vt nobis exemplū daret vt aliqn̄ ꝑsecutores declinare possimus. Tercio rōne iudeorum hanc ratōnem assignat theophil⁹ dicēs. Nolebat in iudeā ambulare vanum em̄ reputabat in medio inimicoꝝ manere ⁊ magis eos ad odiuꝫ incitare Item sciendum ꝙ xp̄us habuit quosdam ꝯgnatos s̄m carnem qui more iudeorum fratres dicebant̄ qui tū de numero apostoloꝝ non erant nec adhuc in idip̄m credebant. Isti erant cupidi mundane glorie. Erat aūt tunc in ꝓximo dies festus scꝫ iudeorū zenophegia. Dicitur autem zenopheya a zenos ꝙ ē vmbra quia tunc iudei in vmbra tali saltem habebāt in memoria ꝙ p̄res eorum per q̄draginta ānos in tabernaculis habitauerunt Isti igitur ꝯgnati christi volebant ꝙ christus ad istud festum ascenderet ⁊ ibi suam gloriā maīfestaret Xp̄c autem respondit eis. Temp⁹ meum scꝫ tradendi me iudeis ⁊ occidendi non dū aduenit. temp⁹ aūt vestꝝ scꝫ standi cum iudeis sp̄ est ꝑatum S habet em̄ xp̄c triplex tēp⁹ scꝫ p̄teritū p̄ns ⁊ futuꝝ Preteritū tēp⁹ fuit tēp⁹ sue natiuit. d̄ q̄ d̄r ad Gall'. 4. At vbi venit plenitudo tēporis misit deus ꝛc̄. Istud temp⁹ fuit ad gl'am dei ⁊ ad pacem mundi. Unde tūc angeli cantauerūt Gloria in excelsis deo Tempus presens fuit tempus vite sue ⁊ illud expendit ad nostram vtilitatem ⁊ instructōnem Gregori⁹. Omnis christi actio est nostra instructio Augustin⁹ de vera religione. Quidq̄d christus gessit in terris disciplina morum fuit. Temp⁹ futuꝝ erat tp̄s sue passiōis ⁊ id expēdit ad r̄dēptionē hūani gn̄is Ecce q̄m vtilr

christus totum suum tempus expendit Sed hodie multi sunt q̄ temp⁹ suū p̄teritū in vanitatib⁹ ꝯsumpserūt Temp⁹ p̄ns similit̄ in vanitatib⁹ ꝯsumunt Temp⁹ v̄o futurum deo dare nolunt dicentes Adhuc ero bon⁹ adhuc penitebo. Sz sicut dicit Aug⁹. Qui ꝓmisit veniā penitenti nō spopondit diem crastinū differenti

Quantū ad secun

dam ꝑtem illi⁹ s̄mōis Sciendū ꝙ. 26. articulus passiōis xp̄i est crucis baiulatio ⁊ ad crucifigendū in golgata ductio P⁹ quā em̄ fuit sententiar̄ iudicat⁹ tunc milites pylati suscipiētes eum exuerūt purpura ⁊ induerunt eum vestimētis suis ⁊ īposuerunt sibi crucem portandā ad locum passiōis q̄ illud lignū r̄putabat̄ tā ꝓphanū vt null⁹ illoꝝ portare nec etiaz tāgere voluit ⁊ ideo īposuerūt illud iesu iam damnato Portauit aūt crucē super humeros. vt dicit glosa. vt adimpleret̄ illud Isa. 9. Cui⁹ p̄ncipat⁹ sup̄ humeruz eius Baiulabat aūt domin⁹ iesus crucez donec inuenerunt symonē cyrenensem patrem ruffi ⁊ alexandri discipuloꝝ iesu christi qui veniebat de villa vadens ad ciuitatem hunc angariauerūt vt portaret crucem post iesum Et notandū ꝙ iste symon nō fuit israelita. sed ꝑegrinus et aduena de cyrena natus que fuit ciuitas libia. Et huic tāq̄z ꝯtemptibili homini imposuerūt crucē iesu ⁊ inuoluntarius. fuit ḡ d̄r angariauerūt ⁊ sic duxerūt iesū xp̄m dominū nr̄m extra ciuitatē Et ista ductio fuit multuz penalis iesu christo. Primo rōne ignominie valde em̄ ignominiosum est homī duci ad patibulum Scd̄o rōne societatis q̄ ducebant̄ cum eo alij duo neq̄z vt int̄ficerent̄. Tercio ratione loci deduxerunt em̄ eum in golgata qd̄ intepretat̄ caluarie loc⁹ ꝓpter decollationes ⁊ suspensiones damnatoꝝ. Et q̄ ibi multa corpa damnatoꝝ ⁊ maxime capita erant sparsa ex quibus locus fuit horridus abominabilis ⁊ fetidus. Unde ex tali loco deductio illa fuit penalis Ex hoc articulo habem⁹ tria documenta. Primū ꝙ nos xp̄iani crucē nostram assumere debem⁹ ⁊ xp̄m sequi qui crucem suam ꝓ nobis portauit. vñ Luc̄ 9. Si quis vult post me venire t. c. suā ⁊ sequat̄ me. Ubi innuitur portanti crucē post iesum scz ꝙ portet eam volūtarie ⁊ nō angariatus sic̄ iste symon T

Pro quo sciendū ꝙ crucē q̄dam portāt voluntarie vt boni ⁊ veri xp̄iani q̄ patiētes sunt in tribulatōib⁹ in infirmitatib⁹ in pauꝑtate silr̄ in bonis opib⁹ scz mane surgendo orando genu flectendo jeiunādo ⁊ ꝑegrinādo. Vñ in p̄s. Voluntarie sacrificate sacrificium laudis. q̄ nullum bonum nisi volūtariū. vt habet̄ in decretis. 2. q. 3. Presens Tota em̄ vita xp̄iani homīs si s̄m euangeliū viuat crux atq̄z martiriū est Hec Aug⁹. Simile habet̄ in legendis sanctoꝝ. Et illa est crux que q̄tidie ⁊ volūtarie est portāda a quolibet xp̄iano. Item q̄dam portāt crucē in angaria cum symone q̄ cum murmure ⁊ eo acto metu bona opa ꝑficiunt scz mane surgere orare cantare jeiunare missas et s̄mōes audire. vñ Hugo de sctō victore Nemo inuitus benefacit etiā si bonū est quod agit. Similiter cum impaciencia et murmure sustinēt infirmitates tribulationes paupertates et flagellationes christi. vnde Augustin⁹. Nullus murmurans accipit regnum celorum nec vllus qui accipit murmurare potest.

V Scd̄m documentū s̄m theophilum ꝙ prelati ecclesie p̄mo debēt per se assumere et portare crucem sicut christ⁹ fecit et dicere subditis. Venite p⁹ me sic̄ christus dixit discipulis suis. Sed heu plures prelati sunt qui dicunt subditis. jte ⁊ non venite post me sicut illi qui faciunt statuta grauia ⁊ per se non s̄uant. de quib⁹ d̄r Math. 23. Alligāt onera grauiora ⁊ īportabilia et īponūt in hūeros hoīz digito āt suo nolūt ea mouere Silr̄ q̄ bñ docēt ⁊ male viuūt Mt. 23 dicūt sz

cõ faciunt Grego⁹. in omelia Ad regnũ terne beatitudinis peruenire non valet qui nõ vult ope implere qđ docet X Terciũ documentũ ꝙ debiles ⁊ antiqui ac peregrini et laboratores si aliquando lassantur in seruitio dei siue etiã in laboribus rememorare debẽt istis itineribus xp̃i quib⁹ vel quo itinere ducebat̃ ad patibulum qui ita flagellat⁹ fuit ꝙ crucem ampli⁹ per se ferre non potuit nec mirum quia ꝑ totam noctem ⁊ diẽ illum multipliciter fatigatus fuit. Si igitur Saluator noster tantam lassitudinem cum tãta ignominia ꝓ nobis sufferre dignatus est cur ⁊ nos ꝓpter eum modicũ laborẽ vie nõ sustinem⁹ hoc cogitare debent senes quãdo ad ecclesiã ꝑgunt vel gradũ vel montẽ ascendunt. Similit̃ ⁊ laboratores ⁊ viatores qñ fatigati sunt Unde Bernard⁹ Quid est qđ tibi suaue nõ videtur cũ collegeris ⁊ memoraueris oẽs amaritudines saluatoris A

Quãtuz ad terciã

ꝑtem illi⁹ ꝑmonis scz de satisfactõe queritur In q̃bus fiat satisfactio. Rñdetur ꝑm Raymundũ in trib⁹ scz. in oratõne. jeiunio. ⁊ elemosina. Hec triplicia opa respõdẽt triplicib⁹ bonis q̃ a deo hẽm⁹ Nam satisfactio fit de bonis exterioribꝰ ꝑ elemosinã. De bonis corꝑis ꝑ jeiuniũ De bonis anĩe ꝑ oratões. ꝑ ieiunium ordinatur homo in se. ꝑ elemosinã ad ꝓximum. ꝑ orationẽ ad deum Et vt ait Petrus ad has tres satisfactões reducunt̃ omẽs alie satisfactiões. Nã ꝑ ieiuniũ intelligitur omĩs corꝑis afflictio siue ꝑ abstiencias siue per vigilias ꝑegrinatõnes asꝑitates vestiũ duriciã stramẽtoꝝ disscalciatio pedũ labor ⁊ corꝑalis fatigatio. Ad B etiã reducunt̃ flagella q̃bus in hac vita punim⁹ q̃ licz nobis nõ infligam⁹ cum tñ ea pacienter sufferam⁹ ꝓpter deũ ⁊ purgatõez pctõꝝ ad Ro. 5. Tribulatio patientiã opatur Pacia aũt purgationẽ pctõꝝ. Per or̃oez v̄o intelligit̃ hic omẽ exteri⁹ op⁹ ad cultum dei ꝑtinẽs vt or̃o vocalis psalmodia sacrificia oblatõnes. Per elemosinã v̄o intelligit̃ oẽ op⁹ qđ ex mĩa impendit̃ ad ꝓximi vtilitatẽ q̃ ꝓxĩoꝝ necessitatib⁹ subuenit̃ vt sunt sex opa mĩe q̃ corꝑar exhibent̃ ꝓxĩo hospicio cibo potu ⁊c. Itẽ sciendũ ꝙ discretus cõfessor dz diligent̃ aduertere ad q̃ pctã ꝯfitẽs est magis inclinat⁹ ⁊ ꝓnus vt talẽ pnĩaz sibi ĩponat ne recidiuet vt si peccauit in gula ampli⁹ fugiat ꝯuiuia ⁊ vt assumat sibi abstinẽtias ciboꝝ ⁊ potuũ moderatiõz caueat sibi a nimiũ delicatis ⁊ preꝑatis cibarijs q̃ vltra nãlem indigentiã incitãt appetitũ vt sic se habẽdo satisfaciat đ ꝑteritis ⁊ ꝯtra futuꝝ lapsũ discat viuere tꝑate si sentit eũ ad lubricum carnis vt fugiat loca illi⁹ vicij ⁊ occasiões Assumat ieiunia ⁊ quedã alia corꝑis afflictiua Rõnabit̃ tñ vt natura non destruat̃ sed impet⁹ passionũ moderet̃. Si vero sentit eũ inclinatũ ad iniustã ꝯcupĩam alienaꝝ rerum imponat sibi largam erogationẽ elemosinaꝝ vt cum largitur ꝓpria asuescat non capere aliena ⁊ sic de alijs

Vltimo exẽplum

De iuuene illo q̃ cogitauit si illa pulcra membra debent esse pabulum inferni

Um magister Jordan⁹ ꝑsuaderet cuidã iuueni nobili ⁊ pulcerrimo ingressum ordinis ꝑdicatorum. ⁊ illum minus ad hoc inueniret ꝓmptum. dixit ei in fine v̄boruz. Rogo te vt statim hoc facias amore dei. aut man⁹ tuas respicias ⁊ alia pulcra membra tua. recogitans quantuz damnũ erit si ista pulcra membra erũt pabulum eterni ignis. Quod ille faciens ex hoc dicit̃ motus postea ad ordinis ingressuz seipsum ꝓpter deum ꝯtemnens.

Feria quarta post Judica
Sermo. xxxvj.

Acta sunt en

cenia ī hierosolimis ⁊ hyems erat Joh. x. Encenia erat festum dedicationis templi. Et d̄r encenia in plurali q̄r ꝑ plures dies durabat. Unde in p̄fenti s̄mone tria sunt dicenda. p̄mo de euāgelio. scd̄o de. 27. articulo passiōis xp̄i. 3o de satisfactōne ⁊ restitutōe que est pars satisfactionis cū vno exemplo Quātum ad p̄mū sciendū ꝙ xp̄c ad festū dedicatōis ascendit ⁊ ambulabat in porticu salomōis Fecerat eī quandā porticam vbi stabat ad orandū Tūc igit̄ iudei xp̄m circumdederūt dicētes quo vsq̄z animā nostrā tollis Si tu es xp̄c dic nobis palam. Notandū ꝙ iudei intendebant xp̄m decipe ergo p̄miserunt verba adulationis vt citiꝰ possent eum cape in verbis dicentes. Quousq̄z animā nostram Sed xp̄c respondit eis sapient̄. Non eī dixit se nō esse xp̄m q̄r dixisset ꝯtra veritatē R̄ndit aūt eis. Loquor vobis ⁊ nō creditis mihi. Opa que ego facio jn nomine p̄ris mei hec testimoniū ꝑhibent d̄ me Pro q̄ sciendū ꝙ xp̄c faciebat q̄dā opa que indicabant suā hūanitatē sicut esurire sitire flere ꝯturbationē ostendere lassitudinē sustinere q̄dā oñdebant suaz potentiā ⁊ diuinitatē sic̄ pctā dimittere Lu. 5. Hō remittunt̄ tibi pctā tua. Unde dixerunt scribe ⁊ pharisei Quis p̄t pctā dimittere nisi solus deꝰ. Itē spm̄s anctū dare Joh. 20. Accipite s. s. q̄ꝝ remis̄. Itē mortuos suscitare Math 8. Puella tibi dico surge Ista opa p̄bebant deo testimoniū ꝙ erat verꝰ deus ⁊ verꝰ hō Item iudei voluer̄t xp̄m detrere qd̄ notat̄ in B̄ ꝙ dicit̄ in euāgelio hodierno Sustulerūt lapi. vi. ꝛc̄. Audiētes eī iudei B̄ ꝙ dixit. Ego ⁊ p̄r vnū sumꝰ Intellexer̄t ꝙ dicerz se eq̄lem deo ⁊ iō in manꝰ lapides posuerunt vt sic cū t̄rerent ne āpliꝰ talia dicere auderet. Sz xp̄c ad eoꝝ t̄rores habuit se ꝯstant̄ di. Multa eī opa oñdi vobis a p̄re meo ꝓpter qd̄ opꝰ vultis me lapidare q̄si di. Nullꝰ debz lapidari ꝓ bono ope sed ꝓ malo Ego aūt inter vos opa mala nō feci sed multa opa bona opatus sum quia leprosos mundaui ꝛc̄. D

Pro quo sciendū ꝙ sunt q̄dam q̄ reddūt mala ꝓ malis ⁊ istd̄ est ꝓhibitū q̄r hoc deꝰ sibi retinuit Roma. Mihi vindictā ⁊ ego retribuā. Alij sūt q̄ reddunt bona ꝓ bonis ⁊ istud est quoddā naturale ius ⁊ debitū Mat. 5. Si diligitis eos q̄ vos diligūt. quā mercedē habebitis. Nam ⁊ publicani ⁊ etnici hoc faciunt Alij sunt q̄ retribuūt ꝓ malis bona ⁊ illud est ꝑfecte caritatis indicium. Talis erat xp̄us qui a iudeis accipiebat multa cōuicia et tamen non cessauit dare eis sua bn̄ficia Istam doctrinam docebat christus suos discipulos di. Math. 5. Benefacite his qui oderunt vos. Alij sunt qui retribuunt mala ꝓ bonis ⁊ istud est valde iniquum. Tales erant iudei qui a xp̄o recipiebant multa beneficia ⁊ tamē mala inferebant ei obprobria Unde dicit in p̄s. 38. Retribuebant mihi mala ꝓ bonis ⁊ odium ꝓ dilectōne mea. Et ideo christꝰ eos caritatiue redarguit dicēs. Multa bona opera ostendi vobis E

Quantū ad secun

dā ꝑtē illiꝰ s̄mōis sciendū ꝙ. 27. articulꝰ passiōis xp̄i est añ crucē expoliatio ⁊ in cruce extensio ⁊ ip̄iꝰ xp̄i crucifixio ⁊ manuū ⁊ pedū ꝑforatō Postq̄z eī ꝑuener̄t ad locū caluarie p̄mo expoliauerūt eum vestibꝰ suis añ crucē Et nō est ꝑua pena hoīez spoliare corā omī populo ⁊ cū sic expoliassent cū cruce iam portata extenderunt eū in eā ita acriter vt oīa ossa sua numerari possent. Juxta illud in p̄s. 21. Dinumerauerunt omnia ossa mea id est dinumerabilia fecerūt Et s̄m Augustinū Extensio illa maximam penam intulit christo Unde legitur ꝙ cum quedam deuota persona in quadā reuelatōe interrogaret a dn̄o quid in omībꝰ que ꝓ nobis pertulerat maxime doluisset R̄ndit ꝙ in

cruce extēsus fui ita ꝙ omīa mēbra mea dinūerari poterāt Et quicunqꝫ ꝓ illo dolore mihi gr̄as egerit Ita gratū obseq̄ū mihi p̄stabit ac si omīa vulnera mea vngento suauissimo deliniret. Et xp̄us sic extensus affixus est cruci in manib⁹ ⁊ pedibus cū clauis durissimis. Et h⁹ modi ꝑforatio spēalem dolorem causauit Vñ ꝯquerit̄ in p̄s. xj. Foderūt man⁹ meas ⁊ pedes meos. Ex illo articulo habē⁹ tria documēta. Primū est ꝙ si quē xp̄ianum ꝯtingat coram omīb⁹ vestib⁹ suis expoliari recordet̄ ⁊ xp̄m a suis crucifixoribꝰ spoliatū ⁊ erit sibi materia patīe.

Scd̄m documentū ꝙ sic̄ xp̄c extens⁹ est toto corpe ⁊ oīb⁹ mēbris sic et nos omīa mēbra nostra ⁊ organa corpis nr̄i extendere debē⁹ in obsequiū xp̄i Man⁹ ad deū in orōne eleuādo brachia in mod̄ crucis expādendo genua flectendo īfra missam totū corpus in terrā ꝓsternēdo ꝑ modū crucis Omēs q̄ꝫ sensus ad suorum actuū sanctā ⁊ castam exercitatōeꝫ vt possim⁹ dicere illud p̄s. Omnia ossa mea dicent dñe quis sil'is tibi. Ad seruicium dei hortamur ad Ro. jr. Obsecro vos vt exhibeatis corpa vestra hostiaꝫ viuentē sanctā deo placentē Terciū documentū sicut xp̄c in cruce clauis ꝑforatus est sic ⁊ nos crucifigere debem⁹ carnē nostrā ad Gal. r. Christo cōfixus sum cruci ¶ Sciendū ꝙ xp̄c quattuor vulnera recepit in duab⁹ manib⁹ et duob⁹ pedib⁹ et ad illa q̄ttuor reponere debem⁹ salutem nostrā cum bona ꝯfidēcia. Primo in vuln⁹ sinistre man⁹ reponere debem⁹ omīa mala nobis aduersātia scꝫ tribulatōnes tentatiōes infirmitates Aug⁹. In oībus aduersitatib⁹ meis nō inueni tam efficax remediū sic̄ vulnera xp̄i In illis dormio secur⁹. req̄esco intrepidus. Scd̄o in vuln⁹ dextre man⁹ recondam⁹ omnia opa bona que deus opatur in nobis nō nobis illa opa sꝫ diuino muneri attribuēdo Orantes vt oīa neglecta ⁊ imꝑfecta nostra ex suo dulcissimo vulnere restaurent̄ ꝑficiantur ⁊ suppleātur Aug⁹ Quidq̄d ex me mihi deest vsurpo mihi ex vulnerib⁹ dñi mei. 3o ad vulnus pedis sinistri fugiam⁹ quotiēscūqꝫ malis cogitatōib⁹ vel prauis affectōnibus ⁊ desiderijs impugnam⁹. Exinde tanq̄ꝫ ex fonte limpidissimo ꝓfluit nobis lauacrū quo abluunt̄ ⁊ purificant̄ sordes cogitationū ⁊ affectionū malorum īmo etiā omniū pctōꝝ Aug⁹ Cū me pulsat aliq̄ turpis cogitatio recurro ad vulnera xp̄i. Quarto in vuln⁹ pedis dextri. Omīa bona desideria nostra cogitatiōs affectōnes ⁊ volūtates nr̄as refundere debem⁹ cū gr̄aꝝactōne Et si qñqꝫ nō valeam⁹ habere desideria bona saltem habeam⁹ voluntatē libenter habendi. Vñ dauid in p̄s. jjs. Concupiuit anīa mea desiderare iustificatōes tuas. Tunc de⁹ acceptat voluntatē ꝓ facto Aug⁹ Coronat de⁹ intus voluntatē vbi non inueit. facultatem G

Quātuꝫ ad terciā

ꝑtem illius s̄monis scꝫ de satisfactōne. Querit̄ vtrum restitutio sit ꝑs satisfactionis. Rñdet̄ ꝙ sic qꝛ restitutio est fundamentū ⁊ quasi p̄ambulū ad satisfactōeꝫ sine quo p̄ambulo nō potest q̄s vere conteri de mortalib⁹ nisi desinat q̄s peccare mortalit̄. Igit̄ nemo tenens alienū pōt vere ꝯteri nisi restituat actu vel volūtate Item ꝓbatur sic quādiu manet homini vnū mortale manēt oīa nec p̄t vnū dimittiretento alio sed tenere scient̄ alienum dño rei nolente est pctm̄ mortale ⁊ illud manet homī tamdiu tenet alienuꝫ ⁊ non vult reddere ꝓposse. vnde Aug⁹. Et allegat̄ in decretis. Non dimittit̄ peccatū nisi restituat̄ ablatum dis. 54. Generalis. Et si sic ꝯfitet̄ ⁊ suscipit sacramētalem absolutōnē nihil sibi ꝓdest īmo sibi nocet. In hoc em̄ nouuꝫ pctm̄ cōmisit ⁊ sacramentū pnīe scient̄ indign⁹ suscepit Et si manēs in tali peccato iniuste detentionis implet penitentiā sibi a sacerdote

p peccatis sic cõfessis iniũctam nisi p hoc satisfecit deo h Item notãdum q detinere alienũ inuito domino rei fit peccatũ mortale. hoc pbat tribꝰ rõnibus. Prima est qz est otra p̃ceptum decalogi vbi dicit. Non furtũ facies Sicut eñ auferendo alienũ damnificat primꝰ z cuz hoc impedit vsus rei suc quare sic auferre alienũ iniusteest otra p̃ceptuz z petñ mortale. jta z detinere iniuste. Secunda ratio est qz vnicuiqz est otra iusticiam qui reddit qõ suũ est cuiꝰ otrariũ facit q alienũ detinet nolendo restituere p posse. Tercia ratio qz est otra caritatem fraternã qua quilibet debet alteri bonũ velle z facere. Ille aũt primo suo malo facit cum sibi infert indebite nocumẽta Ex iam dictis patet q detentio alieni inuito dño est otra p̃ceptum dei otra iusticiam z otra fraternã caritatẽ igit est peccatuz mortale z restitutio necessaria est vere penitenti si vult remissionẽ pctõrũ suoz ꝓsequi. vñ Augꝰ. Quãdiu res ppẽ quã petñ est nõ reddit si reddi põt pnia non agit sed fingitur

Vltimo exẽplum

De illo qui multas pegrinatões fecit cũ iniustis rebus.

Jues q̃dam homo iuit ad diuersa limina sanctoz. z quidq̃d in via expenderat totum p rsuram adquisiuit Tãdem ꝓpter diuersos labores infirmabat vsqz ad mortem. populꝰ eñ planxit eum. z omẽs quasi sanctum eum credebant. Et sic iacens per tres dies sine loquela quarta die omibꝰ circumstantibꝰ clamauit dicẽs. Nullus oret pro me. quia dãnatus sum z iudicatus. Et q̃ fierunt de bonis opibꝰ eius Rñdit nihil mihi ꝓsunt pegrinatões mee. z opera mea que in peccato mortali feci. quia de vsura est illa pecunia quã sic expẽdi. quã debui alijs restituere. Ergo patz q deus de male adquisitis non vult honorari.

Feria quinta post Judica
Sermo. xxxvij

Lce mulier q

erat in ciuitate peccatrix Luce. 7. Math. 26. Marci. 14. Joh. 12. Ecclesia vniuersaliꝫ supponit q ista mulier fuit maria magdalena sozor lazari z marthe virginis. Vñ in ꝓsenti ꝓmõe tria sunt dicenda. ꝓmo de euãgelio. scõo de 28. articulo passionis xp̃i. tercio de satisfactione z restitutione cum vno exẽplo

Quantũ ad ꝓmũ sciẽdum q statꝰ illius mulieris in euãgelio hodierno describitur quantũ ad tria. Primo ad statũ culpe cum dicit Mulier que erat in ciuitate peccatrix. Vbi notandum q culpa istius mulieris fuit q̃a peccatrix erat z carnalibꝰ voluptatibꝰ se exposuerat. Primo pulchritudine corpis. qz dicit fuisse multũ pulcra z formosa. Scõo opulencia rei tẽpalis. qz fuit multũ locupleta Tercio habuit domũ suam z libertatem qz fuit sui domina z cũ lazaro fratre suo z cum martha sozore sua patrimonium suũ diuisit z magdalũ castrum in ptem suã accepit. J Jsta tria fuerũt sibi z sunt alijs multis mulieribꝰ occasio peccati. Primũ qõ est occasio mlieri peccati. Est pulcritudo corpis Pulcritudo eñ mulierꝫ est sicut carbo fulgidꝰ sic̃ gladiꝰ splendidꝰ sicut pomũ putridũ plenuz vmibꝰ Pueri eñ videntes carbones fulgentes eos tangũt z ꝓburunt. Videns gladios splendẽs eos accipiũt z vulnerant. Videntes poma exterius pulcra z interiꝰ fetida ea eligunt z decipiunt. Sapientes aũt ab omibꝰ his cauent. Similiter etiã pueriliter viuentes assumũt in corde suo carbones id est ignitos cogitatões z ideo ꝓburunt. Prouer. 26. Nũ quid absc̃dere potest ignẽ in sinu suo z vestimenta illiꝰ non ardent. Jtem assumunt gladios fulgentes cũ volunt cum mulieribus habere familiaritatez z ideo vulnerantur. Hieroꝰ Gladius igneus est

spēs mulier/. Sunt em̄ tanq̄z poma afforis pulcra sed intus fetida. Sepe em̄ que sunt exteri⁹ pulcriores sunt int⁹ fetidiores Ezech. j8. Abominabilē fecisti decorem tuū Bernard⁹. Fulgent monilib⁹ et sordent morib⁹. Scd̄m qd̄ est in mulieribus occasio peccati est oppulentia ⁊ abundācia rei tempalis Unde p̄s. 75. Prodijt quasi ex adipe iniq̄tas eorum. Ita ē de corpe humano sicut d̄ prato ⁊ instrumento ferreo. Quādo em̄ pratum nō irrigatur herba arescit qn̄ aquaꝝ inundancia repletur herba marcessit Quādo v̄o debito modo adaquatur herba virescit. Sil'r instr̄m ferreum qn̄ indebite exercet̄ cito cōsumitur qn̄ vero nullo mō exercet̄ rubigine corrumpit̄. quando v̄o debito modo exercetur fulgidū inuenit̄. Sic etiam cū quis corp⁹ suū p abstinēcias ⁊ inmoderatos labores nimiū aggrauat ipsum ad bonū op⁹ inhabile reddit q̄ v̄o delicijs ip̄m nutrit hostem anīe ip̄m inuenit. Qn̄ vero debito modo vouet tūc verba in adiutoriuz ipse habet que dicit Hugo de sancto victore Qui carnē suaz sup̄ modū p abstinentiaz affligit crimen suū occidit. Qui plusq̄z expedit escis reficit hostē suū nutrit. sic ergo caro nutrienda est vt seruiat sic domanda vt nō superbiat. Terciū qd̄ in muliere est occasio peccati est q̄ ē libera sui ⁊ sui dn̄a Est em̄ mulier mollis fragilis ⁊ incauta ⁊ ideo est regenda ⁊ custodienda h

Secūdus status illi⁹ mulieris fuit stat⁹ penitētie vbi ꝯtritionē ostendit cū lacrimis suis pedes xp̄i lauit. Ubi notandū q̄ ipsa p q̄tuor deo satisfecit. Primo em̄ offenderat deum p ocl'os ipsos ad vana sepius iactando Jd̄o de suis oculis d̄o satisfaciebat amaras lacrimas de ipsis emittendo Jdeo dicit̄ lacrimis cepit rigare. Jste lacrime fuerūt tante virtutis ⁊ efficacie q̄ impetrauerūt oīm pctōrum suoꝝ indulgenciā ⁊ ablutionē Unde dic̄ ei xp̄c. Remittūt̄ tibi peccata tua. Scd̄o offendit deum p capillos suos ipsos vane ꝯponendo jdeo satisfecit pedes xp̄i cum ipsis tergendo Jn talib⁹ aūt vanitatibus capilloꝝ sepe offendunt virgines ⁊ mulieres. Tercio offenderat deū in ore scilicz verba lasciua ꝓferēdo siue lasciua oscula dando siue lasciue comedēdo Jō cum ipso ore deo satisfecit ip̄m in pedib⁹ deuote figendo ⁊ ip̄os osculādo. Quarto offenderat deū p vngenta ea sibi vane adhibendo jdeo satisfecit xp̄o eius pedes deuote vngendo vnde Gregori⁹ in omelia. Quot habuit in se maria oblectamenta tot de se inuenit holocausta cōuertit numeꝝ criminū ad numeꝝ v̄tutuz vt totum seruiret deo in p̄nia quidquid deum in se ꝯtempserit in culpa. Tercius status eius fuit gratie ⁊ pfectiōis quando ait xp̄c. Uade in pace. Ubi notatur q̄ ipsa iuit solicite p bona opera Jp̄a em̄ quādoqz iuit p opera interiora q̄ fuit cōtemplatiua Juxta illud Luc̄. j9. Maria optimā ptem elegit que non auferet ab ea. Jtem p opera exteriora q̄ fuit etiam actiua q̄ omīa opa misericordie erga personā xp̄i exercuit ip̄a em̄ eum pauit. vnd̄ Luce. 8. Cum illo erant mulieres alique que erant curate scz maria magdalena ⁊ alie multe que mīstrabāt ei de facultatibus suis Jp̄e em̄ cū sorore sua martha hospitium cepit. Luc̄. x. Jntrauit iesus in quoddā castellū ⁊ mulier quedā martha noīe ⁊c̄. Jpsa eū in tribulatōe positū visitauit ⁊ sociauit Job. j9. Stabat iuxta crucem dn̄i iesu mater ei⁹. Jpsa sepulture eius int̄fuit Luc̄. 23. Posuit joseph corpus iesu in monumento. erat autem ibi maria magdalena īmo non tantū sepulture eius int̄fuit sed etiā eius monumento fixa pmansit Job. 20. Maria stabat ad monumentū foris plorans.

Circa secundam

ptem illius s̄monis Sciendum q̄ 28. articulus passiōis xp̄i est ipsi⁹ xp̄i in cruce leuacio. Nam s̄m quosdā crucifixio xp̄i sacra fuit cruce in terris iacēte ⁊ postea

eo affixo leuauerũt cum cum cruce. Hoc videtur sentire Hiero⁹. et Innocẽti⁹ pp̃. Et hoc forte rep̃sentat ecclesia in eo ꝙ in die pasceues crux iacet aspecta ad terrã ad osculandũ. Ista aũt eleuatio nõ dubium quin maximi doloris fuit eo ꝙ expon derositate corpis tunc lacerabant vulnera manuũ ⁊ pedum qđ sine magno dolore nequaq̃z esse potuit hanc aũt exaltationẽ suam xp̃c p̃dixerat Joh. jr. Si exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipsum. E Querit hic cur xp̃c in alto eleuari voluit ⁊ nõ subtecto pati Rñdetur p̃mo ꝑm Augustinũ vt ipsius aeris natura mũdaret scilicz a demõib⁹ ⁊ ab infectõe pctõꝝ. Scđo in cruce pendens in aere se inter deum ⁊ hominẽ mediatorem ostẽderet Et hoc hẽtur in glosa. j. thĩo. 2. Tercio vt dyabolũ q̃ ꝑ lignũ p̃mũ hominẽ vincebat ꝑ lignum vinceret Unde in p̃fatione canit. Qui salutem humani generis in ligno crucis cõstituisti vt vnde mors oriebatur inde vita resurgeret. Et qui ꝑ lignum vincebat ꝑ lignum quoqz vinceret. Quarto vt euidenter oñderet ꝓ quib⁹ restaurãdis patiebatur scz ꝓ supnis angeloꝝ ruinis reparãdis. Pro iustis ex limbo educendis Pro inimicis recõciliandis q̃ fuerunt in mundo Apl⁹. Cum inimici essem⁹. Ex B articulo habem⁹ duo documẽta Primo ꝙ nos passiõz xp̃i recolentes debemus exaltari a terra id est a terrenis affectib⁹ vt sic a terra sursum trahamur ad xp̃m pendẽtem in cruce vt simus de numero illorum de quib⁹ pollicens dixerat. Oĩa traham ad meip̃m. Et cũ xp̃c sic eleuat⁹ ⁊ exaltatus penderat in cruce tunc p̃mã suam vocem de cruce emisit dicens. Pater dimitte illis qꝛ nesciunt q̃d faciũt Ad quã vocem multi de turba iudeoꝝ astantium ꝯpuncti sunt corde ⁊ penituerunt. vt habet in glosa. Isay. 53. sup illo verbo. Et ꝓ transgressoribus orauit Et Actuũ. 2. dicit ꝙ ꝯuersi sunt vno die tria milia hoĩm. Itẽ act. 8. habet ꝙ vna alia die cõuersi sunt ad fidem q̃nqz milia hominũ. Non est dubium quin hoc ꝑuenerit ex virtutib⁹ illius orõnis xp̃i. Scđm documentũ ꝙ nos exemplo xp̃i nostris debitorib⁹ ⁊ iniuriatorib⁹ non solum dimittam⁹ offensas sed etiã ꝓ ipsis orem⁹ sicut xp̃c ꝓ suis crucifixorib⁹ orauit

§

Quãtuz ad terciã

ꝑtem illius ꝑmõis scz de restitutõib⁹ q̃ritur hic quis teneat restituere. Rñdet p̃mo ⁊ p̃ncipaliter ꝙ ille tenet qui rem abstulit aut damnũ iniuste intulit ⁊ p̃ter illum sunt multi alij qui ad restitutionez obligant qui ꝯp̃hendũt sub his v̄sibus. Jussio ꝯsiliuz ꝯsensus palpo recurs⁹ ꝑticipans mutus non obstans nõ manifestãs. Et beat⁹ Thomas exponẽdo hos versus in 4. dis. j5. ⁊ etiã in 2ª 2ᵉ 96. 2. dic illa que in his versib⁹ enũerata sũt quandoqz obligant ad restitutionem Primũ est jussio vt cum quis aliquẽ iubet depredari aut alias iniuste dãnificare si ex ei⁹ jussione fit iussor tenet ad restitutõz totius. Et ita tyrãni q̃ ꝑ se nõ sposiliant sz alios iubent facere tenent ad restitutiõz Scđm est ꝯsens⁹ in rapinã aut in aliã iniustam dãnificationez ⁊ hoc in eo si sine eius ꝯsensu talis rapina aut alia damnificatio fieri non potuit. Terciũ recursus scz qñ aliquis est receptor rapinaꝝ ⁊ eis patrociniũ prestat. Nã qui receptat raptores ⁊ tuetur eos aut rem raptam aut furatam dolose celat ita vt ꝑ hoc impeditur restitutio rei ille tenet in solidũ cũ his qui abstulerũt. Quartũ ꝑticipans vt cum quis ꝑticeps est in crimine furti vel rapine vt quia raptori vel furi se sociat ad spoliandũ vel furandum aut ꝑtem accipit Et ille qui participat ĩ crimine tenetur in solidũ de toto Sed qui participat nõ in crimine sed solũ in re accepta illud solũ tenet restituere qđ de rescient emit vel accepit. Quintũ est non obstans cuz ꝯscilicz hmõi spolijs latrocinijs ceter[

malis ex officio obstare tenet vt ꝓnceps terre qui iusticiaz ꝙseruare tenet ⁊ si non obstat cū obstare posset ⁊ sic ꝓ eius defectum inualescūt raptores ⁊ ceteri malefactores tenent ad restitutionē Similiter intelligat de non manifestante ⁊ cui incūbit ex officio manifestare, aut ꝑm Scotū q̄ in iudicio req̄sit⁹ tacet vbi res possit finaliter restitui ei cui⁹ est ⁊ dicendo veritatem nō imineret sibi piculum status aut ꝑsone Lō similiter ō ꝑdictis interdū est de non rep̄hendēte ⁊ cui hoc ꝙpetit ex officio ꝑm sanctū Tho. ii. q. 62. Et subdit. q ꝓncipibus terre imminet piculum ꝓpter hoc cū potestate publica potiūt vt sez sint iusticie custodes Jn alijs aūt enumeratis in versib⁹ non tenent ad restitutionē nisi in certis casib⁹ sez quādo homo ꝓbabiliter credit q suū ꝙsiliuz fuerit efficax ⁊ q alias sine suo ꝙsilio nō fuisset facta ablatio Similiter non omnis palpa adulator tenet sed ille qui adulando incitat ad auferendū laudās eum ꝓ illo vt dicens signum esse strenuitatis ⁊ maxie tunc tenet ad restitutōnē q̄ ꝓbabiliter credit q sua adulatio fuerit causa iniuste ablationis. Idē intelligit ō detrahente si ꝓpter detractionē ip̄e audiens ꝓuocat ⁊ dānificat iniuste eum qui sibi detraxit. Sicut sanct⁹ tho. ii. q. 62. q ꝓncipaliter restituere tenēt illi qui sunt ꝓncipales in facto. ꝑmo q̄dem ꝓcipiens damnificationē fieri. secundo ipse exequēs ⁊ ꝙsequēter omnes alij obligant ꝑm ordinē. Q̄ tamen vn⁹ restituit illi damnū qui damnum passus est tunc est eidem totaliter satisfactum nec aliq̄s alio⁹ tenet eidem aliquid vlteri⁹ restituere.

Vltio exemplum

De filijs militis qui nolebāt pelles ⁊ ꝓ tem agri restituere.

Juis q̄dam tempe quodā ante
c diem vadens ad pallaciū occurrit ei q̄dam in dextrario nigerrimo. de cui⁹ naribꝫ flāma ꝓcedebat. nūc viam rectam tenebat. nūc exorbitans campū discurrebat. Hec videns ciuis ꝑmo valde territus. Postea ꝙfortat⁹ crucē se signauit ⁊ tra dyabolū. dextrā ⁊ tra hominē armās gladio. Qui cum appropinquasset ꝙgnouit eum fuisse quēdam militem nuper defunctū. videbat circūamictus pellib⁹ ouinis molem terre gestās in humeris. quem ciuis interrogās vnde veniret. ait Ego in maximis penis sum. pelles istas cuidā viduc abstuli q̄s nunc ardenter sentio. Similiter mihi ꝓtem agri iniuste vsurpaui cuius pondere modo ꝑmor. Si aūt filij mei ista restituerent penas meas multū alleuiarēt. ⁊ sic euanuit. Cumq̄z filijs hoc recitasset maluerunt illuz eternaliter in penis manere q̄z eis dimissa restituere hoc Lesari⁹.

Feria Sexta post Judica
Sermo. xxxviij.

Dollegerunt

pōtifices ⁊ pharisei ꝙsiliuz ⁊ dicebant. Quid facimus q⁹ hic homo multa signa facit Joh. xj. Pontifices ⁊ pharisei quādo audierūt de resuscitatōe lazari ⁊ multi ꝓpter ip̄m in x̄p̄m crediderunt timētes sibi ex hoc imminere piculuz collegerunt ꝙsiliū ⁊ra x̄p̄m Unde in ꝑsenti ꝑmone tria sunt dicenda. ꝑmo de euāgelio. scō de 29. artitulo passiōis x̄pi. tercio de restitutōe cum vno exēplo

Quantū ad ꝑmū Sciendū q romani ordinauerūt vt null⁹ rex cōstitueret nisi put ipsi mandarēt Multa aūt turba sequebatur x̄p̄m que et ip̄m regez ⁊ x̄p̄m cōfitebant ⁊ ideo iudei timuerūt si audirent romani q turba sequeret x̄p̄m crederent q vellent rebellare ⁊ si audirent q eum regem ꝙfiterent credēret q vellēt eum regem facere ⁊ sic romani venirent ⁊ gentem ⁊ locum tollerent Ergo dicūt si dimittim⁹ eū sic. Tunc cayphas dixit vos nescitis quicq̄z nec cogitat[is]. Expe

dit vobis vt vnus homo moriat̄ ꝓ po
pulo. ⁊ nō tota gens pereat In hoc eñ
verbo aliaꝫ intentionē habuit cayphas
⁊ aliam spūssanctꝰ. Intendebat eñ cay
phas ꝙ expediret ꝙ xp̄m occiderēt p̄us
quā a romanis captiuarent̄ Spūs autez
sanctꝰ q̄ per os eius ꝓphetauit intellex
it ꝙ expediebat ꝙ xp̄c ꝓ humano gene-
re moreretur. Ibi dicit Augꝰ. Hic doce-
mur etiā ꝑ homīes malos spiritūsanctū
futura p̄dicare. qꝛ cayphas ꝓphetauit
ꝙ iesus moriturꝰ erat ꝓ gente q̄zuis cay
phas ꝓphetauit tñ ꝓpheta nō fuit Nā
sicut dicit Augꝰ sup Geñ. ad lr̄am Tria
sunt que faciunt aliquē esse ꝑfectum pro
phetā. Vnū est vt ipse aliquas visiones
habeat. Scd̄m est ꝙ istas visiones hēat
⁊ reuelatōnes intelligat. 3m ꝙ ipsas vi
siones etiā alijs manifestare sciat. Vnū
āt tm̄ ex his habuit cayphas. Ipse enī
de morte xp̄i nullam reuelationē habuit
Ipse etiā intellectū quē habuit spūssanc
tus nō intellexit. Habuit tamē vnū quia
mortē xp̄i necessariū fore denūciauit Et
ideo simpl'r ꝓpheta nō fuit. Sed spūssā
ctus q̄ os asine aꝑuit per illum etiaꝫ illā
ꝓpheciā p̄dixit qñ ait Expedit vobis ꝙ
vnus homo moriat̄. Tunc hic seq̄tur il-
lius sentēcie approbatio ⁊ ꝯfirmatio cū
dicit̄. Ab illo ergo die cogi. interfi. eum.
sed modo diffinitiuā sententiā dederunt
h Ista aūt sententia fuit iniusta. p̄
mo ex animo qꝛ ex inuidia ꝓcessit. vt d̄r
Math. 27. Propter inuidiā tradiderūt
eū. Scd̄o fuit iniusta ex cā qꝛ nulla cā sub
erat mortis sue. vnde Luce. 23. Dixit py
latus nullā causā ꝛc̄. 3o ex ordine qꝛ nō
fuit ꝑuatꝰ ordo iuris quia ip̄m ꝯdemna
uerūt nec sponte confessum nec testibus
conuictum

Quātuꝫ ad secun

dam ꝑtem illius ꝑmonis Sciendū ꝙ. 29
articulꝰ passionis xp̄i est latronū cum eo
crucifixio ⁊ vestimentoꝝ diuisio ⁊ tituli
suprascriptō Postq̄ꝫ xp̄c fuit crucifixus
⁊ eleuatus in cruce tūc duo latrones sūt
cum eo educti ⁊ crucifixi vnus ad dexte
ram ⁊ aliꝰ ad sinistrā Et hoc ꝑm Augm.
Fecerūt in maguā ꝯfusionem xp̄i vt im
pleretur scriptura Isa. 53. Et cum scelera
tis reputatꝰ est Item cū pctōribꝰ voluit
crucifigi vt oñderet ꝙ ꝓ pctōribꝰ morie
bat̄ ⁊ cū milites crucifixissent cū accepe
runt vestimenta eiꝰ ⁊ fecerūt q̄tuor par
tes. Erat aūt supior tunica xp̄i incōsuti-
lis id est nō ꝯsuta acu sed desup ꝑ totuꝫ
ꝯtexta de qua dixerunt. Non scindamꝰ
eam sed sorci. de ea cuiꝰ sit Ex hoc ptꝫ vi
litas illoꝝ militū qꝛ fuerunt viles ⁊ pau
peres ꝑsone. Et dicuntur milites nō ꝑm
nomē milicie p̄sentis tempis qui sūt no
biles ⁊ generosi ⁊ in signū nobilitatis ⁊
strenuitatis portant aurū quia tales no
biles viri vestes vniꝰ crucifixi non diuide
rent sibi qꝛ ad carnifices potiꝰ ꝑtinet sꝫ
dicunt̄ milites ꝑm antiquā ꝯsuetudinez
stipēdiarij pedestres q̄ ñ sunt equites si
cut in gestis wilhelmi cesaris vbi mili-
tes ab equitibꝰ distinguūt̄. hoc etiā ptꝫ
in Actibꝰ apl'oꝝ ca. 23. vbi d̄r. ꝙ paulꝰ cuꝫ
militibꝰ ducentis ⁊ equitibus sexagita
de hierusalē missus est cesareā ergo ꝑ mi
lites in hoc loco intelligimꝰ viles stipen
diarios ⁊ carnifices tales qui nullā inso
lenciā ꝑhorrescunt qꝛ honesti ⁊ nobiles
ꝑsone nō illuderant nō ꝯspuerūt nō cru
cifixerunt nec vestes homīs crucifixi di
uiderunt Tunc pylatꝰ scripsit titulū cau
se mortis sue. Jesus nazarenꝰ rex iudeo
rum. q̄si diceret. Ideo crucifixꝰ est qꝛ rex
iudeoꝝ est Scripsit autē titulū illum tri-
bus linguis famosis. hebraice grece ⁊ la
tine vt diuersaꝝ linguaꝝ homines q̄ ad
diem festum venerant possent legere Et
cum legissent pontifices iudeoꝝ tytulū
illum dicebant. Noli scribere rex iudeoꝝ
sed quia ipse dixit rex sum iudeoꝝ Respō
dit pylatꝰ. Qd̄ scripsi scripsi. l. hoc est
veꝝ qd̄ scripsi. Diuinitꝰ eñ ꝓcurata fuit
illa scriptura. vt iudei ꝑ hoc agnoscerēt
ꝙ neqꝫ occidēdo facere poterāt vt eum

regem nō haberent. Magister em̄ in hi
storijs dicit ꝙ crux nō habebat sup̄ lignū
transuersū aliquid sed pylatꝰ supposuit
tabulā affixam cruci ⁊ in tabula scriptꝰ
erat titulus ille J.n.r.i. Ex hoc articulo
habemꝰ tria documenta. Primū ꝙ nos
crucifigi debemꝰ cum latrone dextro ⁊
non sinistro. Diceres qui sunt hi qui cuz
latrone dextro crucifigunt. Rñdet qui
carnis afflictōz faciūt ꝓpter amorē dñi
nostri iesu christi. Aplꝰ qui xp̄i sunt car
nez su. cruci. Sed qui cum sinistro latro
ne crucifigunt sunt ypochrite q̄ corpus
suum affligunt ꝓpter homines ⁊ ꝓpter
vanā gl'iam Et tales sunt martires dya
boli. Unde possunt dicere illud p̄s. Qm̄
ꝓpter te mortificamur tota die qꝛ sicut
boni affligunt se ꝓpter xp̄m sic ypochri
te ꝓpter mundū. J Scd̄m docu
mentū in hoc ꝙ diuiserūt sibi vestimēta
xp̄i in q̄ttuor ꝑtes datur xp̄ianis docu-
mentū ꝙ bonum est diuidere reliq̄as san
ctoꝝ ad eoꝝ honorem ampliandū. 3m
documentū ꝙ qñcunqz impugnamur a
dyabolo oppinamꝰ ei titulū istū Jesꝰ na
zarenꝰ rex iudeoꝝ. In omni em̄ dyaboli
ca tentatione siue īpugnatione xp̄ianꝰ
hunc titulū in corde in ore gerat vel etiā
scripto. Quia inter omīa dñice passiōis
arma dyabolꝰ hunc titulū triumphalez
maxime ꝑhorrescit ꝓut ipsemet dyabo-
lus cuidā ꝑsone in q̄dam visione exactꝰ
asseruit.

Quātuz ad terciā

ꝑtem illiꝰ ſmonis scz de restitutōne que
ritur hic quid sit restituendū. Rñdetur ꝙ
omne alienū qd̄ quis iniuste abstulit aut
iniuste retinet inuito dño rei hoc tenet
restituere Unde q̄ritur Utꝝ in re ꝑua co
mittat furtum ⁊ an teneat ad restitutio
nē. Rñdetur ꝙ sic Vñ d̄r in decretis Fur
tū est iniusta ablatio rei q̄ntūcunqz ꝑue.
j4.q.6.c.vlt. qꝛ ī furto nō qd̄ ablatū est
sed mens furantis attendit ibidē Et hoc
intelligendū est qñ voluntas est talis ꝙ
etiam maiora subtraheret si posset vel
qñ ex ablatione ꝑui dñs intelligit graua
ri. Nā sicut dicit sanctꝰ Tho.22.q.66. Si
aliquis res mīmas furtiue accipiat per
quas hō nō reputat sibi nocumētū infer
re ⁊ ille qui accipit possit p̄sumere ꝫ non
esse ꝯtra voluntatē dñi excusatur Alias
semꝑ est peccatū mortale qꝛ est ꝯtra ca-
ritatem ꝓximi cui infertur nocumentuz
g̊ verus penitens tenet restituere etiam
ꝑuas res. vnde Augustinꝰ. Peccatū nō
dimittitur nisi restituat ablatum Verbi
gratia Si ad pratū ꝓximi iuisti ⁊ ei ꝯtra
volūtatē suam vnū pannū plenū grami
bus abstulisti vel ei alias scient in fructi-
bus vel segetibus damnum intulisti vel
botros de vineis vel poma vel pira de
arboribꝰ abstulisti tunc teneris ſm ꝯsili
um ꝯfessoris ex his omībus satisfacere.
Pro quo sciendū. ꝙ qui sic diuersis hoī-
bus ꝑua damna intulisset sed q̄bus hoī
bus damna intulit ignorat tūc talis de
bet facere vnam summā de omnibꝰ illis
paruis rebus sic furatis ⁊ tunc cū consi
lio sui ꝯfessoris illam sūmam potest da-
re ad structurā illiꝰ ecclesie in q̄ ꝑrochia
damna fecit vel potest etiam dare pau-
peribus.

Vltīo exemplum

De illo qui sex nūmos non ꝑsoluit quo
modo punitus est.

Uidam tenebat cuidam vidue
sex nūmos. ⁊ ipsa semꝑ āmonu
it eum vt sibi ꝑsolueret. ⁊ ip̄e sic
obijt non solutis. Et apparuit cuidā de
uote ꝑsone ⁊ supplicauit vt isti denarij
ꝑsoluerent. Et adiecit. quot passus illa
vidua ad me veniēs fecit tot ego grauis
simos ictus in purgatorio sustineo. Et
adhuc oportet me sustinere q̄z diu dena
rij non sunt soluti.

Sabbato post Judica
Sermo. xxxix.

Ubleuatis ie
sus oculis in celum dixit. Pat̄
venit hora clarifica filiū tuum vt fi. tu⁹
clarificet te Joh. j7. Differēcia est inter
orōnē xp̄i ⁊ orōnē nostrā Oratio q̄dem
nostra ē solū ad necessitatē. sz orō xp̄i ē
magis ad instructōz nostrā. Nulla enim
necessitas orandi inerat xp̄o qui sil' cum
patre exaudit. Orauit ergo xp̄c in v̄bis
p̄missis vt nos doceret ꝙ quidq̄d peti⁹
debem⁹ petere cum ista ꝯdicōne vt glo-
rificet de⁹ in hoc Vñ in p̄senti s̄mone
tria sunt dicenda. p̄mo d̄ euāgelio. scd̄o
de 30. articulo passiōis xp̄i. 3o de beata
virgine cū vno exemplo. Quantum
ad p̄mū sciendū. ꝙ pater clarificauit filiū
qñ ip̄m gloriose resurgere fecit. In xp̄o
em̄ fuerūt tres substācie que ante r̄surre
ctionē videbant obscure scz anima caro
⁊ deitas. Caro em̄ videbat obscura ꝓpt̄
mortalitatē. Anīa ꝓpter passibilitatem
Deitas videbat obscura qꝛ paucis erat
manifesta. Sz in resurrectōe clarificata
est caro eius qꝛ induit ī mortalitatē. Aīa
eius qꝛ induit ī passibilitatē ⁊ felicitatez
Deitas eius quia cepit manifestationē.
Tunc em̄ de⁹ manifestat⁹ est ex eo ꝙ per
dīnitatis sue potentiā resurrexit. Item
filius clarificauit patrē inq̄ntum ipsum
manifestauit mundo quia olim de⁹ solū
modo in populo iudeorum notus erat.
Unde de hoc dicit in p̄s. 75. Notus in
iudea deus in isr. m. n. eius. Sed modo
per christum deus pater manifestat⁹ est
toti mundo. Unde p̄s. rj. Manifestaui
nomen tuū hominib⁹ Insuper christus
clarificabit fideles suos quando eos in
vita glorificabit. Vitam beatam ponit
xp̄c in dei visione ⁊ ꝯgnitione Vñ Joh
.j7. Hec est vita eterna vt ꝯgnoscant te
verum deum ⁊ quem misisti iesum xp̄m
apostolus p̄ma Cor. j3. Videmus nunc
per speculum ⁊ in enigmate tūc autē fa-
cie ad faciem. De hac visione dicit ful-
gencius in s̄mone. Sic nobis ꝑ speculū
vitreū eterna visio demōstrat qꝛ nos ip
sos ⁊ ip̄m speculuz ⁊ q̄dquid p̄ñs adest
videm⁹. Sic̄ ꝑ speculū dīne claritatis et
ip̄m deū vt est videbī⁹ inq̄ntū possibile
erit create ⁊ nobis ⁊ nos ip̄os ⁊ alios
vna ⁊ certa scīa ꝯgnoscā⁹ Itē nos deū
clarificā⁹ qñ ip̄m laudā⁹. Nos igit̄ in p̄
senti dēm⁹ ip̄m laudare cū bonis opib⁹
nr̄is vt in futo possim⁹ ip̄m cū scīs ⁊ an
gelis dei et̄naliter felicit̄qz laudare ⁊ bñ
dicere. De q̄ laude d̄r in p̄s. 83. Btī q̄ ha
bitāt in do. t. in se. Aug⁹ li. 22 de ciui. dei
Ip̄e d̄s erit finis desideriorꝫ nr̄orꝫ q̄ sine
fine videbit̄ sine fastidio amabit̄ sine fati
gatione laudat̄ Bern̄. Discam⁹ in terris
q̄les laudes facturi sum⁹ in celis. Nihil
ita ꝓp̄e in t̄ris celestis hitatōis statum
repñtat sic̄ alacritas laudanciū deū ꝛc̄l.

VII

Quātuz ad secun
dam ꝑtem illi⁹ s̄mōis sciend̄. 30. articl⁹
passiōis xp̄i est ipsi⁹ iesu xp̄i crucifixi illu
sio post q̄z xp̄c crucifix⁹ est ⁊ cū cruce ele
uatus in aere tunc p̄mo p̄tereūtes ꝑ viā
blasphemabant eū mouētes capita sua
dicētes vah q̄ destruis templū dei ⁊ in
triduo ꝛc̄. Scd̄o p̄ncipes sacerdotū cuz
scribis ⁊ senioribꝰ illudēs dicebāt Alios
saluos fecit seip̄m nō p̄t saluū facere 3o
illudebāt ei milites dicētes Si rex israel
est descendat nunc de cruce ⁊ credim⁹ ei
Hiero⁹. Ecce q̄m fraudulenta erat ꝓmis
sio judeorꝫ. Descendat inq̄unt de cruce
⁊ credim⁹ ei. Maiora em̄ miracula fece-
rat qꝛ plus est mortuos de sepulcris fa-
cere resurgere q̄m viuum de cruce descen
dere. Christus plures mortuos suscita-
uerat et ipsemet postmodum de sepul-
cro surrexit tertia die adhuc tamen non
crediderunt ei. Quarto latro a sinistris
Gesmas nomine cepit illi exprobrare di
cens. Si tu es christus saluum fac teip-
sum ⁊ nos. Et hec fuit maior illusio eo
ꝙ vilis et sceleratus latro. Et iam ad
mortem damnatus et mox pro suis

sceleribus moriturus insultauit vite auctori. Sed respondens alter increpauit eum dicens. Neqz tu times deum qui in eadem damnatiõe es ⁊ nos q̃dem iuste Nam digna factis recipimus. Hic vero nihil mali fecit. vnde querit Augustinꝰ. Quis inquit hoc dicebat nisi qui iuxta illum pendebat. Vnde ꝯuersus ad iesum dicebat. Memẽto mei domine dũ veneris in regnum tuũ. Et tũc iesus ꝛm verbum ꝓtulit in cruce dicens ad latronẽ. Amen dico tibi hodie mecũ eris in paradiso. Ecce q̃z liberalis hodie est christꝰ qui plus ei contulit q̃m petierat.

N Ex hoc articulo habemus q̃ttuor documenta. Primũ quando sumꝰ in aliquo bono opere. vel quãdo inchoamꝰ statum bonum ⁊ salutiferum exercitiuz tunc non debemꝰ ad verba subsanãcium desistere a bono incepto sed potiꝰ sustinere subsanatõnes ꝑuersorum. sicut xp̃c ad iudeorum insultationẽ et tentationẽ ⁊ exprobrationẽ noluit descẽdere de cruce sed perseuerauit ibi vsqz ad mortem. Math. x. Qui ꝑseuerauerit vsqz in finẽ hic saluus erit. Gregorius in p̃mo libro moraliũ. Incassum bonum agitur si ãte vite terminum deseratur. Isidorus. de summo bono. Salus incipientibus promittitur p̃mium ꝑseuerantibꝰ datur Secundũ documentũ est ꝙ in latrone sinistro discamus exemplo christi calumnias etiam a vilibus personis pacienter supportare. Tercium documentum in latrone dextro ꝙ iniurias dei nullatenꝰ tolerare debemꝰ sed reprehendere sicut ille latro fecit. Quartum documentuz ꝙ quantũcunqz simus peccatores scelerati de dei tamẽ misericordia nullatenꝰ d̃speremus exemplo illius latronis qui per vnum verbum factꝰ est heres paradisi vt dicit Augꝰ. O

Quantũ ad terciã

ꝑtem illiꝰ sermonis sciendum de beata virgine. Assumo hoc verbum euangelij omnia mea tua sunt ⁊ tua mea sunt Ista verba christus dixit ad matrem. omnia mea tua sunt. ⁊ etiam mater ad filiũ ecõuerso omnia tua mea sunt. Christus qui est omĩpotens ꝯmisit potentiam suam matri ⁊ fecit eam potentez super omẽs sanctos qui in celo sunt. vnde Ecci. 24. Et in hierusalem potestas mea. habet autem aliquis magnũ posse in curia alicuiꝰ regis aut ꝓpter parentelã sic quando esset frater vel filiꝰ regis Aut ꝓpter gr̃am inuentã sic quãdo quis ꝓpter suã ꝓbitatem ⁊ sapĩaz inuenissz gr̃az apud regẽ. Aut ꝓpter obsequia sicut qñ multa fecisset in obsequiũ regis His tribus de caus̃ beata virgo debz hr̃e magnum posse in curia celesti. p̃mo ꝓpter parentelã qꝛ est mater dei sũmi regis. Et ideo rex nihil debet ei denegare. Vñ dicit Salomon bersabee matri sue. 3. Regũ. 2. Pete mater mi. nec em̃ phas est vt ꝯtristez faciẽ tuã. Sic beata ṽgo nõ debet a filio auerti sz ab eo in petitõe exaudiri. Scdo hz magnũ posse rõe gr̃e apd̃ deũ inuẽte juxta id̃ Luc. j. Inueĩsti gr̃am apud deũ. Eua em̃ gr̃am ꝑdidit ⁊ ꝑ. 5000. ãnoꝝ ⁊ ampliꝰ ꝑdita remãsit ⁊ btã ṽgo ip̃az inuenit. Nõ aũt inuenit tm̃ sibi sz etiã nobis jmmo etiã ꝓpter nos qꝛ si nos pctõres nõ fuissemꝰ deꝰ de ipsiꝰ carne carnẽ non assũpsisset. Et iõ possũꝰ sibi dicere redde nobis gr̃am quã inuenisti ꝓ nobis ⁊ ꝓpter nos. 3o hz magnũ posse ꝓpt̃ obseq̃a q̃ regi exhibuit qꝛ oĩa opa mĩe sibi impendit. Vnd̃ xp̃c hz sibi dicere Esuriui ⁊ d̃disti mihi mãducare s. infantẽ nuteno. Sitiui ⁊ d̃disti mihi bibere tuo lacte ṽgineo me potão hospes erã ⁊ tu nouẽ mẽ sibꝰ meĩ tuo vtero collegisti hospitãdo Nudꝰ erã ⁊ tu cooꝑuisti me vestimentũ mei corꝑis tribuẽdo. Infirmꝰ erã ⁊ visitasti me scz in oĩbꝰ meis necessitatibus subueniendo. Incarcere erã ⁊ venisti ad me. in cruc| patibulo mihi assistẽo. Itẽ xꝰ fecit btãz ṽgĩez el'inariã suã. Oẽs em̃ el'ine q̃ de celo fluũt ꝑ suas manꝰ tñseũt:

Que autem sint iste elemosine quas iste elemosinaria nobis dat ipse exprimit. Ecci. 24. Ego mater pulcre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agnitōis ⁊ sancte spei Ipa eñ in amore dei frigidos inflāmat Ido dicit Ego mater pulcre dilectiōis Ipsa p̄sumptuosos humiliat. Ideo dicit ⁊ timoris Ipsa ignitos diuina sapiētia illustrat Ideo dicit ⁊ agnitōnis Ipsa pusillanimes ad spem venie reuocat Ido subdit ⁊ sācte spei. Scdo omīa que sunt matris fuerūt ⁊ filij ideo subdit filius ⁊ tua mea sunt. In matre q̄dem tria fuerūt scz spūs anima ⁊ corp⁹ Iuxta illd Thessa. 5. Ipse autē deus pacis sanctificet vos ꝑ omnia vt integer spūs ⁊ anima ⁊ corpus sine querela in aduentu domini nr̄i iesu xp̄i seruetur. Ista tria beata virgo dedit filio ⁊ bene potest filius dicere verbum ꝓpositū scz ⁊ tua mea sunt Nā corpus suum ⁊ vterꝫ suum ad inhabitandū sibi dedit animā suā anime xp̄i per amorem vniuit ⁊ ꝙ āmō vnā fecit. Spm̄ suū deitati xp̄i insolubilit̄ ꝯiūxit.

Vltimo exemplū

Mulier ꝑiclitabat̄ tempe part⁹ ⁊ quando orauit Salue regina tunc pepit

Mulier que cum septē diebus partus discrimina sustineret. ⁊ iam versa in nigredinē derelicta fuisset ab omib⁹. votū fecit beato francisco ⁊ eius cepit moriēs auxilium inuocare. Emisso autē voto celeriter obdormiuit. viditq3 in somnis beatū franciscū dulcit̄ se alloquentē ac requirentē vtꝫ faciē ei⁹ ꝯgnoscerꝫ. ⁊ si antiphonā v̄ginis gl'ose scz. Salue regina ad honorē v̄ginis recitare sciret. Qua rñdente se hr̄e noticiam vtriusq3. Incipe ait sanct⁹ francisc⁹ antiphonā illam virginis gl'ose scz Salue regina. que cū illū p̄catur fructū quē virgo pepit. ꝯtinuo a cunctis liberata p̄ssuris infantē pepit speciosuz. gr̄as agens regīe celi. que ꝑ beati francisci merita ipsius dignata fuerat misereri.

In die Palmarum.
Sermo. xl

Lurima au

tem turba strauerūt vestimenta sua in via Math. .xj. In verbis p̄missis agitur de honore exhibito xp̄o a turbis hodie. vnde dicit Plurima aūt turba ꝛc̄. In p̄senti s̄mone tria sunt dicenda. p̄mo de euangelio. Secundo de restitutōe Tercio exemplum

Q Quantum ad primū sciendum. ꝙ tota ꝯtinencia istius euangelij ꝯprehenditur in q̄tuor obsequijs que xp̄o hodie fuerūt exhibita Quoꝝ p̄mū fuit sibi exhibitū a discipul'. Unde Sciens iesus ꝙ appropinquabat temp⁹ sue passiōis appropinquare voluit et loco. Cum autē venisset bethfage que erat ꝑua villa sacerdotum ad animalia nutrienda ibidē in mōte oliueti sita tunc misit duos discipl'os scilicet Petrum et Philippū dicens eis Iste in castellum qd̄ contra vos est et non vocauit hierusalem ciuitatem quia non erat ibi pro tunc ciuium vnitas sed ml'tiplex discordia inter eos et precepit eis vt ducerent asinam et pullum et si q̄s aliq̄d eis diceret responderēt ei quia domin⁹ his opus habet Dicit aūt Chris. ꝙ dominus iumentoꝝ non ꝑmisisset vt persone ignote ea accepissent nisi spirit⁹ xp̄i p̄uenisset qui cor eius domini preparasset. Et sic ipsi discipuli asinam ⁊ pullū ad christum adduxerunt. Secundum obsequium fuit sibi exhibitum a iumentis Volens igitur christus complere ꝓpheciam Zacha. 9. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus et sedēs. Dicit̄ enim ꝙ in hierusalem asina ꝯmunis seruabatur ꝓ pauperibus ad portandū aquam cum ciuitas esset in alto et haberet aque penuriam vel etiam propter alia opera necessaria Et erat āte domū alicui⁹ ligata et qui ea indigebat tenebat̄ illa die adlocū illū reducere et pabulū sibi dare. pullus āt ꝓpter ß eo tp̄e seruabat̄ ꝛ nutrie-

batur ⁊ mittebatur. Et ditūnt q̄dam ꝙ christꝰ sub vtrumqꝫ sedit. Primo super asinum postea super pullum vt significaret ꝙ plebs judeorum que per asinam intelligitur. ⁊ populus gentilis qui ꝑ pullum intelligitur Vtrūqꝫ populum ad fidem debeat adducere ⁊ vtrūqꝫ ad fideꝫ ꝯiūgere qd̄ impletū est in p̄mitiua eccīa quādo multitudo iudeorum aut etiam gentilium ad fidem est cōuersa. Et istud plenius fiet in vltimis tempibus seculi qꝛ omīs plebs iudaica ꝯuertet̄ ad fidem ⁊ tunc erit vnū ouile ⁊ vnus pastor. Vñ Hiere. 23 In diebus illis saluabitur juda Terciuꝫ obsequiū fuit sibi exhibitū a turbis qꝛ q̄dam eoꝝ sternebant vestimēta sua in via quidā ramos oliuaꝝ q̄dam ramos palmarum ⁊ ista faciebant tum ꝓpter mirabilia que faciebat ⁊ maxime ꝓpter resuscitationē lazari. sic̄ dicit Joh. 12. Tum vt iumenta leuius et sine iesione incederēt. R

Vnde hic queritur a quibus turbis sibi ille honor exhibitus sit. Rñdetur ꝙ non a magnis et diuitibꝰ sed a paruis ⁊ pauperibus. Vnde dicit̄ Plurima autem turba sternebant vestimēta sua. Vnde quādo hodie pauperes ⁊ ꝯmunis populus xp̄m honorat pharisei et p̄ncipes eius mortē tractant. Simplices em̄ et pauperes xp̄o adherebant. Diuites autem et potentes jp̄m fugiebant. Vnde christꝰ de omībus diuitibus vnum solum habuit scꝫ Zacheum. De omnibꝰ sapientibꝰ solum vnum habuit scꝫ Nicodemū. De quo habet̄ Joh. 4. vnde. j. Coꝝ. j. Videte vocationem vestram fratres quia nō multi sapientes ꝑm carnem nō multi potētes nō mlti nobiles sed qui stulti sunt mundo elegit sibi deus Quantū ad obsequium fuit sibi exhibitum a pueris qui clamabant Osanna filio dauid Vnde dr̄ Infra Videntes autem p̄ncipes sacerdotum pueros clamantes in templo. Osanna filio dauid Ipsi em̄ pueri ⁊ cetere turbe que antecedebāt ⁊ que seq̄bant̄ cum laudibus ⁊ canticis xp̄m vsqꝫ in tēplum deduxerunt. Et cum q̄dam ex phariseis dicerēt xp̄o. vt habet̄ Luce. 19. vt ipsos tacere faceret. Rñdit dico vobis ꝙ si hic tacuerint lapides clamabunt.

S Vnde hic querit̄ quare christꝰ vadens ad mortem tantū honorē voluit recipere cum tamen alias regnum mundi respueret sicut patet Joh. 6. Ad qd̄ dicenduꝫ est ꝙ hoc ideo fecit vt ille qui est in magnis honoribꝰ ꝯstitutꝰ debet memoriā mortis habere si nō vult supbire. Si em̄ quis habet magnas diuicias cogitat qꝛ vadit ad mortem ⁊ de omībus suis diuicijs nihil p̄ter saccū secū portabit. vnde Job. j. Nudus egressus sum de ventre matris mee. Nudꝰ reuertar illuc Si quis est in magnis honoribus cōstitutꝰ cogitat qꝛ vadit ad mortē vt si erat in gradu sup̄mo ponetur in loco infimo id est sub terra. Si ascendat sup alios dominādo eis serpētes ⁊ bestie super foueam eius ascendēt eum ꝯculcando Si q̄s corpus suum in diuersis delicijs nutrit ⁊ in diuersis coloribus faciem depingēdo preciosis vestibus ornando voluptates carnis exercēdo cogitet qꝛ vadit ad mortē vbi v̄mes corpꝰ suū tam delicate nutritū ꝯmedent ⁊ lacerabūt. vñ Ecc̄i. x Cū em̄ morie t̄ hō hereditabit serpētes ⁊ bestias ⁊ v̄mes. vñ Job. 21. Cū in puluere dormiēt ⁊ v̄mes operiēt eos T

Quātuꝫ ad secun

dam ꝑtē illiꝰ ꝑmōis scꝫ de restitutiōe q̄ritur Vtꝝ vxor furando viro suo peccat mortaliter Rñdet̄ si male expēdit scꝫ ad peccādū scꝫ si daret amasio suo cā allicendi eū ad actū turpē sic peccaret mōrlit̄ furādo ⁊ dando Et ille q̄ sic recipit talia munuscula a tali mlīere tenet̄ in foro cōsciencie restituere in secreto per cōfessorem marito ipsiꝰ mulieris. V Item q̄d de ꝑnis ⁊ ancillis q̄ furant̄ bō dñoꝝ suoꝝ ⁊ ꝯmedūt secrete ⁊ bibūt ⁊ ꝯuiuia faciūt aut alijs hoībꝰ dant vel vendunt

Rñdetur q̄ tales grauiter peccant cum alias habēt sufficienciā comedere ⁊ bibere ⁊ tenētur ꝯfiteri ⁊ restituere dñis vel ipsimet vl̄ iste ꝑsone que ab eis recipiūt vel emerunt vel cū eis ꝯmederunt ergo famuli vel ancille nō debent bona dñoꝝ suorum dare alijs siue amicis siue etiam paupib⁹ sine ꝯsensu dominoꝝ suoꝝ. Similiter domini tenēt̄ famulis ⁊ ancillis ⁊ laboratoribus soluere p̄cium laborum suoꝝ ante occasum solis Nā hoc est vnū de q̄tuor peccat⁊ clamātib⁹ in celum nō soluere p̄cium mercenarioꝝ Contra hoc aliqui faciunt qui ꝓtrahūt ad longum temp⁹ ⁊ qd̄ peius est Aliqui defraudant suos seruitores in suo precio Nam si ollā frangunt vel aliq̄d in domo ꝑdit̄ in duplo ꝑsoluent. X Item q̄d de prelatis ⁊ dñis qui exactiōes indebitas et steūras ponunt subditis. Rñdetur q̄ q̄ vltra debitum censum accipiunt a subditis nisi in casibus ꝯcessis ꝓditores sunt ⁊ tenent̄ ad restitutionē. ꝟm wilhelmū ⁊ ratio est quia eandē fidem debet dñs subdito q̄m subdit⁹ dño sed si subdit⁹ faceret capi dominū vel aliud malū ei inferret diceret̄ proditor sic est de dño quo ad deuz. Similiter subditi tenent̄ dominis suis redditus annuales ⁊ decimas ⁊ ceteras oblatiōes plenas ꝑsoluere que ex antiquo iure institute sūt. Y Itē quid de rusticis qui lapides qui sunt impositi ꝓ signo in pratis ⁊ agris effodiūt ⁊ qui agros suos dilatant cum damno ꝓximoꝝ Et qui bona ꝯmunitat⁊ totius ville vel ciuitatis sibi appropāt ad prata ⁊ agros suos applicando tales grauiter peccant ⁊ tenent̄ restituere. Similiter qui lapides de agris suis sup̄ agros vicinos ꝓijciunt tales tenent̄ ecōuerso āmouere illos lapides. Similiter venatores qui cum equis et canibus suis hominibus in segetibus damna faciunt Et etiam equestres ⁊ vectores qui cuz eq̄s et curribus suis per sata agrorum vadūt ⁊ eis scienter damna inferunt omnes tales non sunt absoluendi a peccatis nisi velint recompensare damna illata Vnd̄ dicitur in decretis. Inferens damnum ꝓximo nō est absoluendus nisi damno ꝟm arbitrium lesi restituto. ꝛ3. q. vltima pessimam ꝛc⁊.

Circa terciaz partem illius sermonis.

Nota exemplū De illo qui damnificauit dominum suum ⁊ non potuit eucaristiaz recipere de manu sacerdotis nisi de hoc satisfaceret domino suo:

Nde recitatur de quodam famūlo exemplum quomodo solum furtum ficuum domino suo nesciente cōmiserat. quas ⁊ ꝯmederat. sed oblitus confiteri accedens ad ꝯmunionem non poterat sacramentū eucaristie de manu apostoli accipe. Qui in se reuersus iuit seorsum ante quoddam altare ⁊ flexis genubus rogauit deum vt sibi daret ꝯgnoscere illud peccatum ꝓpter qd̄ repulsus fuit a sacra ꝯmunione. Et postmodum inuenit q̄ de furto ficuum non esset confessus. Et sic denuo rediens ad ꝯfessionem. confessus est quomodo furatus erat domino suo ficus. ⁊ restitutionem ꝓmisit. Et tunc post absolutionez sacramentū eucaristie de manu apostoli recepit.

Feria secunda Palmarum Sermo. xlj

I exaltatus

fuero a terra omnia traham ad meipsum Ista verba scribuntur Joh jr. ⁊ in euāgelio hodierno Videm⁹ em̄ q̄ omīa lumīosa sunt posita magis in altū q̄z in alia ꝑte. Sicut sol qui illumīat mūdū est posit⁹ in celo Ocul⁹ in alto capit⁊. Cum igit̄ xp̄c sit lux mundi oportuit q̄ poneretur in alto scilicet in candelabro crucis vt mundū illumīaret ꝑ suā passionem Igitur dicit. Si exaltatus fuero.

Unde in p̄senti ſ̄mōe tria ſunt dicenda. Primo de euāgelio. Scd̄o de .ʒj. articl'o paſſionis chriſti. Tercio de reſtitutione cū vno exemplo A Quantum ad p̄mum ſciendum ꝙ chriſtus noluit mori in aliqua domo nec ſub aliquo tecto ſed in aere voluit exaltari triplici ratōne Aer eſt elementū ꝯmune. Poteſt eñ hō hr̄e ꝓpriaʒ terrā ꝓpriū aquā ꝓpriū ignē Aerē vero ꝓpriū nemo p̄t hr̄e. Xp̄c igit̄ p̄mo voluit in aere exaltari. qꝛ ſic̄ aer eſt oībus ꝯmūis ſic paſſio xp̄i. Nā paſſiōes alioꝝ ſāctoꝝ fuerūt ꝓprie qꝛ petrꝰ paſſꝰ eſt ꝓpter ſe. paulus ꝓpter ſe ⁊ ſic d̄ alijs Sed xp̄c nō eſt paſſꝰ ꝓpter ſe ſed cōiter ꝓpter nos oēs Eiꝰ paſſio fuit ꝯmūis ill' q̄ ſunt in celo. i. angel' q̄ ſūt repati. illis q̄ ſunt in mūdo qui ꝓpter ſuā paſſiōʒ ſunt ſaluati Coll'. j. Pacificās ꝑ ſanguinē eiꝰ ſiue qui ſunt in t̄ris. i. homines. ſiue in celis. i. angelos Item fuit ꝯmūis illis qui ſunt ſub t̄ra. i. ſanctis patribꝰ q̄ erant in limbo qꝛ ſunt liberati ⁊ illūiati Ecc̄i. 24. Penetrabo inferiores ꝑtes terre. Nō āt fuit ꝯmunis illis q̄ ſunt in ꝓfundo terre .i. demonibꝰ ⁊ damnatis qꝛ ſunt in malicia obſtinati ⁊ id̄o remāſerūt in ſuis ſupplicijs deſolati. Scd̄o xp̄c in aere voluit exaltari adinuendū ꝙ ſic̄ aer eſt mediꝰ inter celum ⁊ terrā ſic ⁊ xp̄c fuit mediator inter deum ⁊ hominē. Erat eñ quedā diſcordia inter deū ⁊ hoīem. Nā deꝰ ꝯquerebat̄ de homīe ꝙ eiꝰ mandata nō ſ̄uauerat homo v̄o ꝯquerebat̄ de deo ꝙ ſuam creaturā reliquerat. Id̄o veit xp̄c ⁊ mediatorē ſe fecit inter deū p̄rem ⁊ hoīem Zo xp̄c voluit in aere exaltari vt ip̄m aerem immundū ſanctificaret. Sanctificauerat eñ deꝰ terrā triginta tribꝰ ānis ſup eā ambulādo. Sanctificauerat aquā in ipſa ſe baptizando Non reſtabat eñ niſi vt ſanctificaret aerē non ſubtecto ſed in aere moriendo. Seq̄tur Oīa traham ad meipſum B Ubi notandū ꝙ xp̄c in cruce q̄ttuor fecit ꝑ que nos pctōres ad ſe trahit Primo habet caput inclinatū tanq̄ʒ oſculaturꝰ hoīem ad gr̄am euʒ recipiēdo Multis eñ ānis deꝰ pater homini fuit inimicꝰ. Sʒ xp̄c ꝑ paſſionē ſuā recōciliauit hoīeʒ deo patri Ro. 5. Cum inimici eſſemꝰ recōciliati ſumus deo per mortē filij eius Ergo in ſignū recōciliationis xp̄c caput inclinat in cruce prebendo nobis oſculum immo etiam petit a nobis oſculari dicens ad quēlibet peccatorem. illud Gen̄. 27. Accede ⁊ da mihi oſculum fili mi. Et hoc fit ꝑ emendationem vite. Ergo O peccator quondaʒ fuiſti inimicus dei nūc per cōtritionem poteris fieri eius filius. quondam ꝑ peccatum a deo receſſiſti. Nunc autem accede per penitentiā quia ipſe paratus eſt te ad gratiam recipere ⁊ tibi omnia peccata tua indulgere. Et hoc ſignatum eſt nobis Luce q̄ndecimo. De filio ꝓdigo redire volenti ad patrem Cum adhuc lōge eſſet vidit eum pater ſuꝰ ⁊ miſericordia motus eſt et occurrens cecidit ſup collum ejus ⁊ oſculatus eſt eum Secundo chriſtus habuit in cruce brachia extenſa per que trahit nos peccatores ſicut mater trahit puerum ad ſe brachia extendendo. C

Pro quo ſciendum ꝙ chriſtus reuocat de cruce peccatorem ad ſe ſicut auceps niſum ſuum. Nam quando euolauit ab eo tunc extendit manum et clamat ⁊ ſi non redit tunc accipit carnem ſanguinolētam et oſtendit niſo vt viſa carne redeat. Sic chriſtus vocans peccatorem crucem aſcendit manus extendit valide clamauit et ſanguinolentas manus extendit vt peccator viſo ſanguine chriſti quem pro eo fudit citius redeatur ſeu reuertatur. Sed heu abſurdū eſt ꝙ auis indomita in quattuor ſeptimanis domatur et inſtruitur vt ad manum domini ſui volet. Sed peccator indomitus quādoqʒ in vinginti annis nō poteſt domari cum omībꝰ beneficijs vt ad chriſtum realiter ⁊ veraciter redeat Unde ipſe ꝯqueritur de multis pctōribꝰ

q̃uos diu vocauit ⁊ multiplicia bũficia fecit seu exhibuit di. illud ꝓuer. j. Vocaui ⁊ rẽnuistis expandi manꝰ meas ⁊ nõ fuit q̃ respicerꝫ. Tercio habuit pedes affixos in signũ ꝙ vult manere nobiscum. Mat. vlt. Ecce ego vobiscũ sum vsqꝫ ad ꝯsumatõeꝫ seculi Nã xp̃c nunq̃ꝫ vult penitentẽ deserere nec sp̃nere nisi ipse p̃ꝰ deserat vel sp̃nat ip̃m xp̃ni peccando mortaliter. Ergo vocatũ est nomen eiꝰ emanuel. i. nobiscũ deus. Quarto xp̃c habꝫ in cruce latus p̃foratum ⁊ ap̃tum vt sic nobis suã dilectionẽ exp̃mat. vñ Joh. j4. Maiorem caritatẽ nemo habet nisi vt animã suã ponat quis ꝓ amicis suis. Jdo eñ xp̃c cor sibi aperiri voluit in cruce vt homini oñderet suam intimã dilectionẽ. Ac si diceret. ex corde hominẽ diligo ⁊ hoc in ap̃tione cordis ostendo

Quãtuꝫ ad secundam

p̃tem illiꝰ s̃monis sciendũ ꝙ .ꝫj. articulꝰ passiõis xp̃i est matris doloris cõpassio. Cum eñ iesus pendẽs in cruce vidisset matrẽ suã stantẽ iuxta crucẽ p̃ oĩbus matribꝰ scꝫ ꝓ filio ampliꝰ dolentẽ. Cuiꝰ iam felicissimã animaꝫ gladiꝰ doloris p̃transierat. Hanc igit̃ matrẽ cum videret iesus cõmota sunt omnia viscera eius sup̃ matre sua. Cum g̃ vidisset hãc matrẽ suã ⁊ discipulũ stantẽ quẽ diligebat scꝫ johannẽ euãgelistã q̃ ꝯsanguinitatis iure erat cũ maria matre iesu xp̃i ⁊ etiã ꝓpria matre Tũc ꝯmendãs discipulo matrẽ dixit matri sue Mulier ecce filius tuus Non dicit mater ne nomen matris auditũ ampliꝰ viscera eiꝰ cruciaret. De inde discipulo dixit. Ecce mater tua ⁊ ex illa hora accepit eũ discipl̃ꝰ ĩ sua scꝫ officia Vel s̃m aliã lr̃am in suã matrẽ vl̃ curam. Ex hoc articulo habemꝰ hoc documentũ ꝙ debemꝰ cõpati p̃entibꝰ nr̃is afflictis ⁊ nihilomĩꝰ eis curã impẽdere qñ indigent iuxta mandatũ dñi dicẽtis Honora p̃rem ⁊ matrẽ vt sis longeuus sup̃ terrã. Et hoc idẽ docet nos xp̃c hic in exemplo qñ eam in cruce johãni ꝯmẽdauit.

D

Quantũ ad terciã

p̃tem illiꝰ s̃monis scꝫ de restitutiõe q̃rit̃ de illis qui nec emere nec vẽdere nouer̃t nisi cuꝫ mendacijs ⁊ cũ iuramentis R̃nt̃ s̃m Raymũ. Quotiens cã decipiẽdi mẽtiunt̃ scienter peccant mortalit̃ ⁊ tenent̃ ad restitutionẽ ⁊ hoc nõ intelligit̃ soluꝫ de magnis sꝫ etiã de p̃uis rebus. Jtem q̃ in statera delinquũt scꝫ q̃ habẽt diuersa pondera. Et etiã qui scient̃ male mẽsurant sic caupones Similit̃ qui faciũt rem ponderosiorẽ vt qui lanã asp̃gunt aqua vel piper ad celare portant vel vinũ cum aqua linphãt. Jtem q̃ ꝓpter dilationeꝫ tp̃is res multocariꝰ vendunt q̃ꝫ valent vel valere p̃nt. Jtem cũ occultant malũ sub bono ⁊ sup̃iꝰ ponunt illd̃ qd̃ bonum est in aspectũ homĩs sed in medio illud qd̃ deterius est ⁊ dicũt ꝙ totum sit sic superiꝰ est ⁊ mentiendo ꝓximos decipiunt Jtem q̃ auenã emunt cũ est in bono foro ⁊ ꝓpter dilationẽ carius vendũt. Jtem q̃ emunt vinũ in celari ⁊ statim cariꝰ vendunt ꝓpter dilatõꝫ. Similit̃ qui vendũt piper vel spẽs alias vel lanã l̃ pãnos et statim cariꝰ vendũt Jtem q̃ cũ mechanicis ꝯueniũt ⁊ pactum faciũt dando eis ꝓmptã pecuniã ⁊ sibi sup̃ t̃minũ assignatum tot paria vel tot facta mechanica prep̃ant ⁊ sciunt veraciter ꝙ tp̃e illo sibi assignato multo magis eidẽ mechanici soluerẽt tl̃ia eis sic prep̃ata ⁊ sic grauãt istos paup̃es mechanicos. Jtẽ q̃ emũt rapinã scient̃ vel etiã q̃ ꝯmedũt sic vxor vel familia raptoris vel vsurarij. Tenent̃ restituere omnes supradicti si volunt remissionẽ peccatorum ꝯsequi

Vltimo exẽplum

De muliere que ferrum vendidit ⁊ in cõfessione dixit sua bona opera.

Vedam matrona venit in q̃dra
gesima ad ꝯfitendũ peccata sua
⁊ flectens genua sua coram con
fessore quidq̃d se boni ꝯmisisse nouit ce-
pit narrare. ⁊ cum phariseo illo d̃ quo d̃r
in euãgelio se iustificare dicens. Domĩe
tot sextis ferijs soleo in aqua ⁊ pane ie-
iunare. ⁊ tales elemosinas dare eccl̃ias
frequẽtare. ⁊ multa bona facere. Cui sa-
cerdos dixit. Ad quid dña venistis Nun
quid ꝓ istis opibus vultis accipe pnĩaz
quare non dicitis pctã vestra. Rñdit il
la. Nihil mihi conscia sum. ait sacerdos
Cui⁹ estis officij Rñdit mulier Ferrũ ven
dere soleo. Ad quã ille Soletis ne aliqñ
minores ꝑticulas in ligaturis maioribꝰ
intermiscere. sic totum vendere. Dicẽte
illa Soleo Rñdit. Ecce hoc crimĩale pec
catũ est. qꝛ dolus ⁊ fraus Scd̃o intr̃oga
uit dicẽs. Soletis ne aliqñ mentiẽdo iu
rare vl' peiorare ⁊ aliqñ maledicere emu
lis vestris ⁊ alijs plus vendẽtibꝰ inuide
re Rñdit in his sepe deliqui Et sacerdos
Ista omnia sunt pctã mortalia ⁊ nisi de
his pnĩam egeritis ꝯdignã ꝯdẽnabimĩ
Illa territa in verbis ei⁹ peccasse multi-
plicit̃ se recognouit. ⁊ q̃d de cetero ꝯfite
ri deberet didicit

Feria tercia Palmarum
Sermo. xlij

Go quasi ag
nus mansuet⁹ qui portat̃ ad
victimã. Verba ꝓposita hiere. xj. origi
nalit̃ sunt scp̃ta ⁊ in epl'a hodierna lecti
onaliter lecta Vñ sciẽdum ꝙ xp̃c sepe in
scripturis agnus appellatur ꝓpter mã
suetudinẽ ⁊ innocentiã Nã sic̃ dicit Isid̃
Cetera animalia armauit natura solum
agnũ dimisit inermẽ Non eñ hꝫ cornua
ad vẽtilandũ nec dentes ad mordendũ
nec vngues ad lacerandũ sꝫ mãsuetus ⁊
innocẽs inuenit̃. Eodẽ mõ xp̃c nulli vn-
q̃z nocuit sꝫ omĩbꝰ ꝓfuit Vñ in p̃senti
s̃mone tria sunt dicenda. p̃mo de epl'a
qꝛ hodie nõ legit̃ euangeliũ. scd̃o de. 32.
articulo passiõis xp̃i. 3o de pñia ⁊ satisfa
ctione cũ vno exemplo E Quãtũ
ad p̃mũ sciendũ ꝙ xp̃c i verbis p̃missis
noĩat̃ agn⁹ mãsuetus ⁊ agn⁹ victimat⁹
Agn⁹ s̃m Isid̃. d̃r ab agnosco qꝛ inter in
nũerabiles greges solo balatu matrem
ꝯgnoscit Eodẽ mõ xp̃c d̃r agn⁹ ab agno
scendo qꝛ in cruce exñs agnouit tria ge-
nera ꝑsonaꝝ scꝫ p̃rez ⁊ matrẽ ⁊ suos cru
cifixores Nã p̃rem agnouit aĩaz suã sibi
ꝯmẽdan⁹ di. Pat̃ in man⁹ tuas ꝯmẽdo
spm̃ meũ. In h̃ dat nobis exemplũ vt dũ
ad extrẽa a ꝓpinquam⁹ spm̃ nr̃m de ore
cõmendem⁹. Et h̃ duab⁹ de caus̃ fiendũ
est. p̃mo videlicꝫ vt deus ab insidijs de
monũ spm̃ nr̃m custodiat. Demões eñ
sunt in via ꝑati vt animã recipiant sꝫ aĩa
que est in manu dei nullum debet timere
Joh. x. Non rapiat eos quisq̃z de manu
mea. Scd̃o vt aĩaz nostrã ꝑ angeloꝝ mi
nisteriũ ad celum deducat Exod̃. 23. Ecce
ego mitto angelũ meũ q̃ p̃ce. te ⁊ c. t. in
v. ⁊ introduc. in loc. quem preꝑaui tibi.
Scd̃o agnouit iste agnus matrẽ suaz de
ea spẽalem curã hñdo ⁊ iohãni eam re-
cõmendando qñ dixit Ecce mater tua.
In hoc dat nobis exemplũ vt de ꝑntibꝰ
nostris vsqꝫ ad mortẽ curam ⁊ diligen-
ciã habeã⁹ Petro recõmendauit eccĩaz
Johãni v̄o recõmendauit matrẽ. Nos
igit̃ studeam⁹ vt exẽplo johãnis beatã
v̄ginẽ habeã⁹ in matrẽ si ip̃am volum⁹
h̃re in adiutricẽ. Tercio agn⁹ iste ꝯgno
uit crucifixores suos ꝓ eis orãdo dicẽs.
Luc̃. 23. Pater dimitte illis nõ eñ sciunt
q̃d faciũt F Aliqñ p̃t iniuria irro
gari in ꝯtũelijs verboꝝ ⁊ hec est magna
iniuria. Aliqñ in spoliatõne rerum ⁊ hec
maior. Aliqñ in irrogatiõe supplicõꝝ et
hec ẽ maxĩa. Iste tres iniurie fuer̃t xp̃o
in passiõe irrogate Ipse eñ fuit ꝯtũelijs
lacessitus. vñ d̃r Mat. 27. Pretereũtes
blas. eũ mõ cap. s. ibi vah q̃ de t. Ip̃e fuit
oĩbus rebus expoliatus ⁊ vestibꝰ denu
dat⁹ Ip̃e fuit multis vulneribꝰ sauciat⁹
Isa. 53. Ip̃e eñ vulnerat⁹ est ꝓpter iniq̃

tates nr̄as. Et xp̄e oīa ista portauit patienter Et qm̄ agn⁹ iste in cruce agnouit pr̄em spiritū suū sibi recōmendendo Agnouit ⁊ matrē de ea spēalem curā hn̄do Agnouit etiā suos crufixores ꝓ eis orādo Jdo in missa ter agn⁹ dei cantat q̄si di. Eccīa Agne qui ꝯgnouisti pr̄em spm̄ tuū in suis manib⁹ recōmēdādo miserere nobis. Agne dei q̄ cognouisti matrē de ea specialem curam hn̄do miserere nobis Agne dei q̄ ꝯgnouisti inimicos tuos ꝓ eis orando ⁊ eos deo patri pacificando dona nobis pacem

Quātuz ad secun

dam ꝑtem illi⁹ s̄mōis scz. ꝙ 32. articul⁹ passiōis xp̄i est. Aceti potatio Post predicta em̄ sciens iesus ꝙ oīa ꝯsumata sūt q̄ lex ⁊ ꝓphete p̄dixerāt vnū adhuc superat qꝛ vicz de eo scriptū est. In siti mea potauerūt me aceto. Ut autē ꝯsumaret scriptura dixit sitio Quē potum sitiebat fons aque salutaris vena vite torrēs voluptatis fluui⁹ irrigans celestē ꝑadisum Sitiebat em̄ nostrā salutē nostrā videlicet sitim sitiēs. i. desiderans vt nos sitiamus fontē viuū. Erat aūt vas positū plenum aceto ⁊ ꝯtinuo accurrēs vn⁹ ex eis accepta spongia īpleuit aceto quē circūponēs ysopo cū harūdine obtulit ori ei⁹ At ipse acetū q̄dē accepit nō vt biberet sz gustauit vt scripturā de se scriptā impleret s̄m augustinū. G Ex B articulo hēm⁹ duo documenta. Primū est vt sūme caueā⁹ ne vinū mirratū vl' fellicū xp̄o offeram⁹ ad bibēdū. qꝛ vt dic̄ Aug⁹ Sic tūc iudei ita hodie mali xp̄iani dāt deo bibendū amaꝝ potū. q̄cunqz em̄ recte credunt ⁊ male viuūt hi xp̄o dant bibere vinū cū mirra ⁊ felle mixtū qꝛ vinuz xp̄iane ꝓfessiōis vel deuotōis miscēt cū mirra ⁊ felle scandalose ꝯuersatōnis in q̄ntū male viuēdo scandalizāt eccīam ⁊ ꝓxīos suos sic̄ illi ꝑuersi homīes q̄ scandalizāt ꝓxīos in morib⁹ verbis ⁊ factis ⁊ tales sunt maledicti a deo. vn̄ Math. .18. Ve homī ꝑ quē fit scandalū ⁊ insuꝑ rei erunt omniū aīaꝝ que sic dānant ꝓpt eoꝝ malū exemplū Vn̄ in decretis Dantes occasionē scandali rei sunt ꝑeunciuz j. q. j. Immo tot mortes incurrūt q̄t homines scādalizauer̄t. vn̄ Greg. in mora. Tot mortib⁹ q̄s dign⁹ est q̄t exempla p̄uitatis in posteros reliquit. Scd̄m documentū qn̄cūqz apponit xp̄ianis cib⁹ insipid⁹ vel potus amar⁹ recogitēt xp̄m felle ⁊ aceto potatū Greg. Si passio xp̄i ad memoriā reducit nihil est tam duruz qd̄ equo aīo nō toleret h

Circa terciaz par

tem illi⁹ s̄mōis scz de pn̄ia ⁊ restitutōne querit quid de lusoribus Rn̄det s̄m wilhelmū Quicūqz ex auaricia ludit peccat mortaliter ⁊ si lucrat tunc lucrat infernū ⁊ si ꝑdit tūc ꝑdit celum ⁊ quidq̄d lucratur hoc debet dari ꝓpter deū cum ꝯsilio sui ꝯfessoris. Et nō p̄t defalcare qd̄ vno die lucrat ⁊ alia die ꝑdit. Similit q̄ recipiūt ꝓpinas ⁊ munuscula a iudeis tenētur illis xp̄ianis restituere a q̄bus isti iudei vsuras receperūt si pn̄t eos scire. Et si nō sciunt tunc debēt dare pauꝑib⁹ nisi ipsi iudei ab ipso vel a ꝑentib⁹ suis p̄us in tantū recepissent de vsura tunc p̄t licite s̄uare sibi ī recōpensā. Itē q̄d de clericis q̄ expendunt patrimoniū xp̄i cū meretricib⁹ vt ꝛ teneant ad restitutōnē Respondet. ꝙ clerici qui ecclesie dant bona meretricib⁹ vel etiā histriōib⁹ vel etiā cō sanguineis nō ꝓpter naturā sustentādā sz vt faciant eos diuites de p̄rionio xp̄i raptores sunt ⁊ tenēt ad restitutōez. Et s̄m Raymū. Fornicarie ⁊ h⁹mōi turpes ꝑsone tenēt ad restitutōez ipsi eccl'ie nisi forte fuerit eis datū cā elemosine ī sūma necessitate qꝛ tūc fuit debitū. diuites v̄o ⁊ potētes q̄ recepert ꝑ fraudes nimias īportunitates a clericis tenēt ad restitutionē ⁊ cū hoc sunt excōicandi Vn̄ d̄r d̄ hoc in decretis Inuadere bona clericoꝝ est inuadere bona eccl'ie ⁊ tales sunt ex

ꝯmunicādi. j. q. 2. Eccl'iaꝝ. Item q̄ reci piunt theloniū ⁊ pedagiū a clericis sunt excōicati nec pn̄t absolui nisi restituant ipsis sacerdotib⁹ a q̄bus recepert̄ Extra de cens. li. 6. Item q̄ ex inuidia īpediuerunt aliquē a ꝯsecutōe alic⁹ muneris vel dati tenent̄ sibi refundere. I Itē q̄rit̄ vtꝝ q̄s teneat̄ statim debita soluere Rn̄det̄ ꝑm sctm̄ Tho. 22. q. 62 ꝙ sic qn̄ t̄min⁹ solutōis aduenit. Nā sic̄ recipere alienā est ꝯtra iusticiā ita ⁊ detinere q̄ꝛ ꝑ ꝙ aliq̄s detinet rem alienā inuito dn̄o impedit eū abusu rei sue ⁊ sic facit ei iniūriam g̃ q̄libet tenet̄ statim restituere vel petere dilationē ab eo cui⁹ ipsa res ē. Et restitutio illa dꝫ fieri isto dn̄o vel suis heredib⁹ Si est restitutio rei occulte tūc debet fieri restitutō ꝑ illū q̄ tenet̄ restituere vel petere dilationē vlteriorē. Sꝫ q̄d de vag[ꝫ] restitutiōib⁹. Rn̄det̄ ꝑm s. Tho. 22. q. 62. Si ille cui dꝫ fieri restitutio sit oīno ignotus debet hō restituere ꝑm ꝙ p̄t scꝫ dando elemosinas ꝓ salute illius siue sit mortu⁹ siue viu⁹ vel ad fabricā ecc̄ie vel alias distribuat̄ in pias causas cum consilio sui ꝯfessoris

Vltīo exemplum

De vsurario q̄ in extremis ꝯfessus est ⁊ vsuras restituit.

Surari⁹ q̄dam incidit in magnā infirmitatē. ⁊ āmonit⁹ ꝑ aīcos ⁊ ꝑ vxorē vt ꝯfiteret̄ ⁊ ꝯicaret Quib⁹ ille. q̄d mihi de ꝯfessione exq̄ ita diu distuli. Cui amici. sꝑ debetis cōfiteri forte de⁹ dabit vobis gr̄am suā. Tandē vocat⁹ ꝯfessor Cui dixit vsurari⁹ Dn̄e libēter ꝯfiterer. sꝫ nimis inuolut⁹ sum peccatis ⁊ vsuris ⁊ nescio qūo euadere possuꝫ Cui ꝯfessor. nolite desꝑare. tm̄modo ꝯfiteamini q̄ꝛ ꝯfessio tante v̄tutis est ꝙ omīa pctā in ꝯfessione dimittunt̄ Tunc ille cepit ꝯfiteri ⁊ dn̄s dedit ei tantam gr̄am ⁊ ꝯtritionē ꝙ vix poterat loqui p̄fletu. ⁊ statim p⁹ ꝯfessionē oēs vsuras restituit iuxta ꝯsilium sui ꝯfessores. ⁊ ꝓ suis peccatis satisfecit.

Feria quarta Palmaꝝ
Sermo. xliij.

Ipse vulneratus est ꝓpter iniq̄tates nr̄as

Ita scribit̄ Isa. 53. origīalit̄ ⁊ in epl'a hodierna transsūptiue ⁊ lectionalit̄ Sic dit Hiero⁹ Isa. nō tantū fuit ꝓphetaꝫ etiā euāgelista. videt̄ em̄ nō tm̄ ꝓphetiā texere d̄ futuro ꝑ ec̄ historiā scribere de p̄terito Vn̄ ip̄am xp̄i passionē plusq̄ꝫ ꝑ q̄ngentos ānos p̄uidens eā sic apte describit ac si eam ꝑsonalit̄ ꝑ spexisset di. Ipse vulnerat⁹ est ꝓpter iniq̄tates nr̄as. Vn̄ in pn̄ti ꝑmōe tria sunt dicenda. p̄mo de epl'a hodierna. scd̄o de. 33. articulo passionis xp̄i. 3o de pn̄ia ⁊ restitutōe cū vno exemplo K Quantū ad p̄mum sciendū ꝙ xp̄c vulnerat⁹ est in capite cuꝫ spinis in manib⁹ ⁊ pedib⁹ cū clauis in latere cū lancea in toto corꝑe cū flagellis. Et notandū ꝙ p̄ncipalia vulnera fuerūt q̄nqꝫ que signate sunt ꝑ q̄nqꝫ ciuitates refugij in terra ꝓmissiōis ad que refugere debēt tentati hinc est ꝙ ista q̄nqꝫ vulnera xp̄i assil'ant̄ foramīb⁹ petre ad que columbe. i. aīe sancte ꝯfugiūt in tentatōnib⁹ suis vt tute sint ꝯtra accipitres infernales. Can̄. 2. Colūba mea veni in foramīb⁹ petre Bern̄. Ibi tutū ꝯfugiētibus refugiū gratum fessis refrigeriuꝫ Scd̄o ponit̄ passiōis vtilitas q̄ꝛ scꝫ passus est ꝓpter iniq̄tates nostras scꝫ ade ⁊ toti⁹ generis hūani exoluendo nobis penam debitā ꝓ eis vn̄ Isa. 53. Posuit in eo iniq̄tates oīm nostꝝ. i. penā ꝓ oībus iniq̄tatib⁹ ade ⁊ toti⁹ generis hūani L hinc est ꝙ pene xp̄i correspondēt iniquitatib⁹ ade. Primo adā sexta feria peccat̄ xp̄c sexta feria crucifix⁹ est. Scd̄o adam ad lignū vetitū manus extendit ⁊ pomū accepit xp̄c man⁹ extendit ⁊ brachia in lignū crucis. 3o adam peccauit q̄ꝛ lignū vite gustare obmisit ⁊ lignū mortificationis p̄elegit. Ecōtra xp̄c lignū viuifica-

tionis ascendit ⁊ fructꝰ vite appꝫhēdit. Quarto adā in meridie peccauit Vñ ds eū post meridiē repꝫhendit. Ecōtra xp̄c ꝓ salute nr̄a in meridie circa horā nonā expirauit. Quīto adā peccauit qꝛ vxorez suaz nō arguit. ⁊ qꝛ eam ꝯtristari noluit deū offendit ⁊ dum irā vxoris cauit deū ad iracundiā ꝯcitauit. Ecōtra xp̄c extensus in cruce irā dei placauit Sexto adam volūtati dei voluntatē vxoris p̄posuit ⁊ xp̄o inobediēs fuit Ecōtra xp̄c ꝑ obedienciā suaz ad mortē scip̄m ꝓpter nos adduxit VII Tercio ponit patiētis caritas cū subdit. Attritus est ꝓpter scelera nr̄a. Vbi notandū ꝙ xp̄c fuit attritus tripliciter Primo diurnis laboribus sic vestimētū atterit q̄tidiano vsu Scdo fuit attritꝰ ꝯtūeliosis v̄bis. 3o fuit attritus durissimis v̄beribꝰ ⁊ hec omīa fecit amor caritatis xp̄i q̄ tantꝰ fuit ꝙ omnē aliū amorē excessit Primo nāqz excessit amorē filialē .i. patris vel mr̄is ad filium Nam nunq̄z aliq̄ mater fuit q̄ tm̄ dilexit filium suū q̄ntū nos xp̄c in sua passione dilexit Isa. 49. Nunq̄d obliuisci p̄t mlr̄ infantē suū ⁊ si illa oblita fuerit ego aūt nō obliuiscar tui. Nunq̄z fuit aliqua mat̄ que filiū suū tm̄ diligeret ⁊ nomē eius in manibꝰ suis faceret scribi vt sic die ac nocte scriptū vel depictū portaret vt semꝑ sui meōria hr̄et. Sz xp̄c portat nos scriptos in manibꝰ nō calamo vel attramēto in ꝑgameno sz loco calami fuerūt durissimi claui. Attramētū fuit sanguis ipsiꝰ p̄ciosus Scriptores ꝑuersi iudei ꝑgamenū caro eius delicata. Scdo excessit amorē inter virū ⁊ vxorē Nam q̄s vnq̄z vxorem suā tm̄ dilexit si ip̄a incurreret lepram ꝙ ipse vulnerari vellet in oībꝰ mēbris vt ip̄a in sanguīe suo balnearetur ⁊ mūdaret. Sed xp̄c sic fecit ꝓeccia sua ⁊ ꝓ aībus nr̄is sustinēs incissuras vulnerꝝ ⁊ faciēs de suo sanguīe lauacrū Ephe. 5. Viri diligite vxores vestras sic ⁊ xp̄c dilexit ecclesiā Tercio excessit amorē q̄ est inter animā ⁊ corpꝰ Anīa em̄ in tantū diligit corpꝰ ꝙ ab eo separi rēnuit ⁊ etiam omēs lesiōes corpis refugit. Anīa autē xp̄i tantū aīas nr̄as dilexit ꝙ a corpe ꝓprio ꝓ salute nostra voluit separi Job. x. Aīam meā pono ꝓ ouibꝰ meis. Sic iꝛ xp̄c hāc caritatē habuit ad nos vt nos sup omīa diligeret Ita ⁊ nos caritatez in ipsuz hūtes eum sup oīa diligamꝰ.

Quātuz ad secun

dam ꝑtem illiꝰ ſmonis sciendū. ꝙ 33. articulꝰ passiōis xp̄i ē expiratio vel mors xp̄i. Cum em̄ dixisset ꝯsumatū est. Tunc iterꝝ clamans voce magna ait. pr̄ in manus tuas ꝯmendo sp̄m meū. Et h̄ dicto inclinato capite emisit sp̄m. Et notandū ꝙ p̄us clamauerat hely hely ⁊ modo clamat In manꝰ tuas vñ dicit Hieroꝰ ꝙ ab illo p̄s. 21. Deꝰ deꝰ meus respice in me vsqz in illū versū. In manꝰ tuas ꝯmē. s. m. sūt psalmi decē ⁊ v̄sus centū q̄nq̄ginta. Xp̄c in cruce dixit illos p̄s ⁊ versus oēs Sed p̄mū sextū ⁊ vltimū versū cū clamore sed intermedios subsilencio. vñ aplꝰ ad Hebre. Qui in diebꝰ carnis sue preces cū clamore valido ⁊ lacrimis offerēs Ex quo patz ꝙ xp̄c tradidit sp̄m clamando orando ⁊ lacrimando. Itē notandū ꝙ eadē hora q̄ p̄mus hō peccauit. scdꝰ hō id ē xp̄c expirauit .i. circa horā nonā Itē eadē hora q̄ p̄mꝰ hō peccādo huic mūdo mortē induxit eadē hora scdꝰ hō mortē moriēdo destruxit. Itē mgr̄ in historijs dicit. ꝙ dyabolꝰ stabat sup̄ brachium crucis donec xp̄c expirauit querēs si q̄d peccati in ip̄o inueniret ⁊ tūc vidēs se ꝯfusum recessit. vñ Job. 14 Venit em̄ p̄nceps mundi huiꝰ ⁊ in me nō hz q̄cq̄z. Item sciendū ꝙ inter omēs passiōs xp̄i ⁊ penas ista pena mortis fuit acerbissima qꝛ inter oīa terribilia terribilissimū est mors. vt patz. 3. ethicoꝝ Et hoc ꝓpt̄ naturalē inclinationē anīe ad corpꝰ.

N Ex hoc articulo hēmꝰ salutare documentū. Qd quilibet xp̄ianꝰ q̄ vult bñ mori debet illa q̄nqz ſuare que christꝰ in

crūce seruauit quando mori ꝓ nobis voluit. Primuz est ꝙ xp̄c pendens in cruce orauit illū psalmū. Deꝰ deus meꝰ. vsqz in manꝰ tuas ꝯmē. spm̄ meū. Sic ⁊ nos cū sumꝰ in anxietate mortis deuote orare debemꝰ si nō possumꝰ ore tñ corde Isid̄ de sūmo bono. Melius est cū silencio orare corde sine sono vocis q̄z solis v̄bis sine intuitu mentis. Et s̄m jordanū valde vtile est orare illos decem. p̄s. q̄s xp̄c in cruce orauit q̄ nullum dubiū q̄n deuotōnis affectū legenti eos ꝯferant salutarez Et dicit ꝙ spēalit̄ valent ad expiationez negligēciaꝝ in horis canonicis negligēter dictis Scd̄o inimicis suis indulsit et ꝓ eis orauit dicens. Pater ignosce illis sic ⁊ nos omībꝰ inimicis nr̄is indulgere debemꝰ ⁊ si nos adhuc plꝰ offendissent vt deꝰ ignoscat nobis omīa petā nostra vnde Augꝰ. Talem indulgenciā q̄dem acceptur⁹ est a deo q̄lem ⁊ ip̄e dedit ꝓximo. vñ Gregꝰ Qui in se peccanti clemēs indulsit nullū peccati vestigiū in eiꝰ anīa remanebit. Zo xp̄c in cruce plorauit hebre. 5. Cū lacrimis exauditꝰ est sic ⁊ nos flere dēmꝰ in agone ꝓ pctīs nostris. vñ Cassio. Dn̄s nescit differre quē ꝯpuncto corde sibi senserit supplicare Ezechie. 18. In q̄cunqz hora peccator ingemuerit. Quarto xp̄c in cruce clamauit sic ꝙ terra tremuit ⁊ petre scisse sunt ⁊ sol obscuratus est sic ⁊ nos in agone clamare dēmꝰ Et iste clamor nō debet fieri ore sz corde qr iste clamor quē deꝰ requirit in agone homīs nihil alid̄ est q̄z desideriū cordis quod debemꝰ habere ꝓ deo ⁊ ꝓ eternis gaudijs Unde dicit̄ in decretis. Affectꝰ cordis est clamor coram deo dis. 38. Vñ in agone abstinere nos debemꝰ ab omībus temꝑalibꝰ rebus ⁊ eleuare mentem nostram ad deum ⁊ ad celestia vt vnus quisqz nostrum possit dicere cum aplo Cupio dissolui ⁊ esse cū christo Quinto deo patri spiritū ꝯmendauit ⁊ sic̄ spiritū suum tradidit sic ⁊ nos in agone mortis debemꝰ ꝯmittere aīmas nostras ipsi d̄o omnipotenti qui est ꝓtector omniū sperantium in se Et sic in humilitate cordis reddere debemus anīas nostras ipsi d̄o qui est creator ⁊ redemptor animaꝝ nostrarum. vnde laudabile est habere crucifixum circa infirmū vt ꝑ visum admoneatur ad meditandū passionem xp̄i ⁊ sic̄ ipse mortuus est in cruce sic et ipse velit mori ⁊ illa q̄nqz in se habere que christꝰ habuit dum in cruce mori voluit

D

Quantū ad terciā

ꝑtem illius s̄monis scilicz de restitutōe tunc sicut iam in p̄cedentibus s̄monibꝰ dictum est de restitutionibꝰ rerum temporaliū sic in tercia parte illius s̄monis dicendū est. Primo de restitutione fame Pro quo sciendum ꝙ detractio magis ꝯmuniter ꝯmittitur tribus modis. Primo cum quis occultum crimen ꝓximi manifestat eum infamādo talis mortaliter peccat vñ Chrisostomꝰ. Sic̄ ē mortale peccatū innocenti falsum crimen imponere sic verum crimen occultum alijs reuelare Et talis s̄m sāctū Thomā. tenetur ꝓximo suo famam restituere quātū potest sine tamen mendatio vt ꝙ dicat se male dixisse vel ꝙ iniuste eum damnificauerit vel alio tali ꝯgruo modo ⁊ si nō potest famā sibi restituere debet sibi illd̄ damnū aliter recōpensare ꝓut pōt sine tñ mendatio īmo in tali casu nō est mētiendū. Scd̄o audita mala de ꝓximis cuz augmento referre alijs ⁊ hoc est grauiꝰ ⁊ tenet̄ restituere famam ꝓximi. Tercio detractio fit cum quis crimina falsa imponit ꝓximo ⁊ hoc ē grauissimū inter peccata detractionū ⁊ talis tenet̄ plene omnia verba detractoria scienter ⁊ mendaciter prolata reuocare dicendo se esse mentitum coram omnibꝰ illis quibꝰ dixit illa verba infamatoria si vult remissionem peccatoꝝ suoꝝ ꝯsequi Hieronimꝰ. Non facilis venia praua dixisse de rect̄ s̄m sanctū Thomā. 22. q. 62. Tenetur q̄s

ad restitutōz fame sic̄ tenet̄ ad restitutō
nē cuiuslibet rei subtracte Item ꝯtingit
qñqz infamare ꝓxim negando verꝫ cri-
men sibi impositū qꝛ ipm q̄ sibi crimē im
posuit ostēdit in hoc mendacē ⁊ notat
eū de ꝯtūelia id est de falsi crimis imposi
tione. Vñ de illo dicit Scotꝰ ꝙ ille sic ne
gans nō tenet̄ in publico se ꝯfiteri reum
non dum ꝯuictus tenet̄ tñ ꝑ quedā v̄ba
sobria restituere famā illi accusanti vt di
cendo nō habeatis eum ꝓ calūniatore
qꝛ credo ꝙ habeat intentōnē bonā ꝓpo
nēdo vel forte credidit se ꝓposse ꝓbare
intentū suum et deceptꝰ est. Itē scien
dum ꝙ si quis occultū crimen ꝓximi pu
blicaret bona intentōne vt corrigeret̄ ⁊
emendaret̄ hoc esset licitū ⁊ meritorium
Vñ d̄r in decretis. Crimen publicare re-
ꝓboꝝ est meritoriū .ꝛꝛ.q.5. hoc videtur
P Secūdo querit̄ hic quomō homi
cida ⁊ mutilator restituat: Rñdit scotꝰ
in.4.dis.j5. Expedit vt homicida vitam
suam exponat ꝓ vtilitate ecclesie in salu
tem occisoꝝ si nō vult oꝑtet p̄mo vt eq̄-
ualens ꝓposse restituat. Scd̄o si occisus
habuit ꝑentes vxorem pueros quos cū
laboribꝰ suis nutriuit homicida tenetur
illis ad tantā restitutiōz q̄ntum abstulit
Similit̄ ꝓ mutilatione tenet̄ in expensis
expositis in curatōe Similiter si nutriuis
set vxorem pueros ꝑentes oībus talibꝰ
tenet̄ ꝓuidere necessaria iuxta posse. Et
etiā Scotꝰ dicit Plus ponderāda ē mu
tilatio pauꝑis q̄z diuitis qꝛ magis eget
ꝑte abscisa ꝓ se aut ꝓ suis. Hec ille.
Q Tercio querit̄ de illo qui dānifica
uit ꝓximos in bonis anime Respondet
Scotꝰ sup.4.dis.j5. Inducens aliquem
ad actꝰ viciosos tenet̄ mō si possibili re
stituere damnum scz inducendo eū effica
citer ad penitentiā ⁊ virtutes ꝑ se vel ꝑ
alium orōnibus etiā ꝓprijs aut alienis
Et quia difficiliꝰ est ꝯuertere q̄z auertere
⁊ difficilimū est voluntatē ꝑuersam redu
cere ḡ maluz est aliū ꝑuertere Ratio etiā
iam dicta est qꝛ bonū virtutis ⁊ volūta
tis maximū est. vt Augꝰ dit li.j.retracti
onū. Ergo eiꝰ p̄uatio maxime damnosa
est Et addit Scotꝰ ꝙ ad vicia inducitur
quis nouem modis Iussio. ꝯsilium. con
sensus. palpo ꝛc̄. R Item dicit
Scotus. Si quis aliquē dispositū ad re-
ligionē retraxit ne intraret ⁊ si hoc fecit
intentione damnificādi religionē illam
tunc tenet̄ ad equalē restitutionē scz ad
inductionē alteriꝰ aut aliqualiter equa-
lentis ad ingressū illiꝰ religionis Et etiā
tenet̄ ꝑsone q̄z retraxit ꝑsuad̄re ad equi
ualentiā. si aūt retraxit eum intentōe cō-
sulendi ꝓprie vtilitati nō tenet̄ religioni

Vltimo exēplum

Quomodo demones impediunt ꝯfessi-
onem ⁊ restitutionem.

Eremite cuidam quadam vice
occurrebāt tres demones quos
interrogauit quomodo vocarē
tur. Primus dixit ego vocor claudens
cor. ⁊ hoc facio quando aliquis audito
s̄mone vellet conteri. tunc claudo ei cor
ꝙ suspirare non potest. Alter dixit ego
vocor claudens os. ⁊ hoc facio quādo
aliquis vult confiteri ⁊ dominiū nostrū
euadere. tunc ego claudo ei os ꝙ ꝯfiteri
non potest. Terciꝰ dixit. ego vocor clau
dens bursam ꝙ quis iniustas res restitu
ere non potest nec de iustis bonis elemo
sinam facere. ⁊ ita vniti sumus ꝙ vnus
iuuat alterum inquātum potest

Feria Quinta Palmaꝝ
Sermo. xliiij.

Dominus ie
sus qua nocte tradebat̄ ac
cepit panē ⁊ gratias agens fregit ⁊ dix
it. Accipite ⁊ manducate hoc est corpꝰ
meū qd̄ ꝓ vobis tradetur. Ita scribitur
p̄ma Coꝝ.xj. originaliter ⁊ in hodierna
epl̄a transsumptiue ⁊ lectionaliter Dñs

noster iesus xp̄c vidēs ꝙ appropinq̄ret
temp⁹ sue passionis in quo discipl'os su
os q̄s dilexerat relinq̄re d̄bebat ī medio
ꝑsecutoꝝ hodierna die voluit eos ꝯfor
tare ne ꝓsternerent purificare ne coinq̄
narent informare ne seducerent p̄mo fe
cit corp⁹ suum in cibū. ⁊ sanguinē suū in
potum dando. scd̄m pedes lauādo. 3m
ꝑmonē faciendo que tria hodie solēnit
rep̄sentat ecclesia in epl'a hodierna. Vñ
in p̄senti ꝑmone tria sunt dicenda. p̄mo
quomō iesus xp̄c sit in hoc sacramento
Scd̄o quō debet se quis ꝓbare q̄ vult B.
sacro tempe ꝯmunicare. 3o exemplum.
S Quantū ad p̄mū querit q̄liter xp̄c
sit in hoc sacramento. Rñdit Tho. sup
4. dis. jo. Ipse xp̄c qui est de v̄gine nat⁹
⁊ ꝓ nobis in cruce pass⁹ in hoc sacramē
to ꝯtinetur. Item sciendū ꝙ idē xp̄c
qui est sub specie panis in hostia etiā est
sub specie vini in calice īmissa sacerdot
⁊ in hoc aliqui simplices errant q̄ ex qua
dā simplicitate credunt ꝙ sub spē panis
sit solum corp⁹ xp̄i ⁊ sub specie vini in ca
lice sit solum sanguis xp̄i. B tñ nō est ve
rum qꝛ quilibet xp̄ian⁹ tenet credere ꝑm
sanctū Tho. de aq̄no. ꝙ ꝓpter naturalē
ꝯcomitanciam sub vtraqꝫ spē panis ⁊
vini est tot⁹ xp̄c scꝫ ꝑm corp⁹ ⁊ animā ⁊
diuinitatē. Item aliq̄ simplices credunt
ꝙ hoc vinū qd̄ datur eis bibere ex calice
sit sanguis xp̄i tempe ꝯionis hoc tñ nō
est verꝫ sed est vinū nō ꝯsecratū qꝛ laicis
datur sacramentū solūmodo sub specie
panis ꝓpter ꝑiculum effusiōis sanguis
xp̄i Attamē quilibet credere tenet ꝙ ipsi
laici sumūt eundē iesum xp̄m veracit et
totaliter sub vna specie sicut sacerdos in
missa sub vtraqꝫ specie. vñ sanct⁹ Tho.
sup 4. dis. jo. Qui cōmunicat corpi cō
municat ⁊ sanguini cum sub vtraqꝫ spē
xp̄c totus ꝯtinetur. T Sciendū
ꝙ in hoc sacramēto sunt aliqua difficilia
⁊ mirabilia. Primū est ꝙ panis ⁊ vinum
virtute quorundā verboꝝ transsubstan
tiatur in verum corp⁹ ⁊ sanguinem xp̄i
sed hoc est quia illa verba ōpantur vir
tute dei. Nam deo omnia sunt possibilia
qd̄ ptꝫ in hoc quia in p̄ncipio formauit
de⁹ adam de limo terre ⁊ euam de costa
ade Insup in assumpta humanitate. vt
habet Job. 2. In nuptijs mutauit aquā
in rubeū vinum. sic canit Aque rubescūt
ydrie. Scd̄m mirabile ꝙ vnum ⁊ idē cor
pus est simul in diuersis locis ⁊ altarib⁹
Cui⁹ exemplū est quia vna ⁊ eadem vox
simul est in diuersis aurib⁹ audiencium.
Tercium est ꝙ xp̄c tam magnus sicut in
cruce pependit est sub ꝑua specie passio
nis hui⁹ exemplū habem⁹ in pupillo ocl'i
vbi videm⁹ ꝙ vn⁹ mons totus vel tota
turris quātumcunqꝫ magna in modico
ocl'o ꝑm figuram ei⁹ se recolit ⁊ figurat
Et tamen ocul⁹ est quasi punct⁹ respectu
turris. Si ergo ista facit natura nōne d̄s
plus nature potest. Quartū est ꝙ q̄tidie
manducat ⁊ tamē non minuitur cui⁹ ha
bet exemplum quia cum de vno lumine
mille lumina accendunt nihil tamen sibi
deperdit. Quintū est ꝙ totum corp⁹ xp̄i
tam integraliter est tam in ꝑua hostia si
cut in magna ymo in qualibet particula
hostie. Vnde dicit in decretis In q̄libet
ꝑte hostie tot⁹ ⁊ integer est xp̄c. de ꝯse
cratiōe dis. 2. Cui⁹ exemplū ē quia fracto
speculo in qualibet particula tota ima
go est que prius apparebat in toto. Ex
iam dictis patet ꝙ vn⁹ potest simul reci
pere plures hostias quādo ē m'ltitudo
hostiaꝝ ⁊ ecōuerso quādo est defectus
hostiaꝝ tunc diuisa hostia in ꝑtes pl'es
ꝯmunicare p̄t plures cū eadem hostia.
Item sciendū ꝙ in sacramēto eucaristie
videtur panis tangitur panis gustatur
panis non est tamē ibi panis sꝫ solūmō
species panis. Simile est de specie vini
in calice Vnde dicit in decretis In euca
ristia aliud videt scꝫ spēs panis ⁊ vini ⁊
aliud creditur videlicꝫ verū corpus xp̄i
⁊ sāguis. Extra de cele. missaꝝ Cū mar.

Quātuꝫ ad secun

dam ptem illius ſmonis vbi ap'l's dicit in epl'a hodierna ꝓbet autez ſe homo ⁊ ſic de pane illo e. ⁊ de. Iſta autē ꝓbatio attendit in ſeptem ꝓpꝛietatib⁹ ipſi⁹ hoſtie quas quilibet debet in ſe habere qui vult digne ꝯmunicare V Prima ꝓpꝛietas eſt q̄ eſt alba ⁊ ſignificat mundiciam coꝛdis ⁊ opis Nam qui vult cōmunicare debz caſt⁹ eſſe añ acceſſum ſacramēti ⁊ etiā p⁹ ꝯionē vnde laudabile eſt q̄ ob reuerentiā ſacri ꝯugati ꝯtinentē viuāt in .40. vñ in capite ieiunij legitur illud Iobel'.2. Egredietſponſ⁹ de cubili ſuo ⁊ ſponſa de thalamo ſuo Vnde dicitur etiam in decretis. Coniuges contineant tpe q̄drageſime .xx.q.4. Qui autē Et ſi nō abſtineāt p totā q̄drageſimā tñ ad min⁹ p ſeptē dies ante ꝯionē filꝛ p⁹ abſtinendū eſt: Et iā dicta ſunt de ꝯſilio ⁊ nō de p̄cepto. Et q̄ luxurioſ⁹ nō ſit dignus recipe ſacramentū oſtendit .2. Re.6. Vbi oza a deo pcuſſ⁹ eſt q̄ arcam dei ſuis manib⁹ tetigit Et aſſignāt iudei rōnē q̄ nocte p̄cedente iacuerat cū vxore propꝛia. Si ille q̄ tetigit arcaz ligneā pcuſſ⁹ eſt qua pcuſſione digni q̄ ſcienter nō ſolum tangūt ſed recipiūt ⁊ ſumūt carnez xp̄i veram. Si ille q̄ tetigit arcam vt juuaret ne pateret ruinā pcuſſ⁹ eſt q̄ pcuſſione dign⁹ eſt ille q̄ iuuat coꝛp⁹ xp̄i ad pficiendū ipm in latrinā .i. in ꝯſciaz īmūdā Ergo xp̄c vult hꝛe coꝛ mundū in q̄ ſuſcipitur q̄ ſplendoꝛ lucis eterne ⁊ ſpeculuz ſine macula nō vult habitare niſi in mente pura Sap̄:7. In aīas ſanctas ſe tranſfert Lañ.2. Qui paſcit̄ inter lilia ⁊ inter coꝛda pura. Scōa ꝓpꝛietas q̄ eſt qua ⁊ repꝛeſentat humilitatē q̄ cum humilitate ⁊ timoꝛe ⁊ reuerencia accedendum eſt ad hoc ſacramentū ⁊ ad hoc incitāt nos diuerſa exēpla ſacre ſcripture. Nam beat⁹ Johānes baptiſta in vtero matꝛ ſanctificat⁹ a puericia in beremo ꝯuerſatus inuitat⁹ a domino vt eū baptizaret timuit tangere verticē dñi. Vnde canit eccleſia baptiſta ꝯtremuit ⁊ nō audiuit ſcz. o vbū. ſed quāto magis nos timere debem⁹ cū vez coꝛp⁹ chriſti ſumim⁹ ex quo Johānes in tantū timuit verticem dñi tangere qui tante ſanctitatis fuit q̄ chriſt⁹ de eo in euāgelio teſtimoniū ꝓbi bet dicēs. Inter natos mulieꝛ Item betus VMarc⁹ ſibi abſcidit policē vt ineptus eſſet ſacerdocio tantū eñ reuerebat coꝛpis xp̄i conſecrationē. item VMat b.8. Xp̄c dixit cēturioni Ego veniam ⁊ curabo eum. Rñdit Lenturio. Domine non ſum dign⁹ ꝛc̄. Aug⁹ In hoc q̄ dixit Nō ſum dign⁹ fecit ſe dignū. Sic q̄libet cum vera humilitate ⁊ reuerencia debet accedere ad hoc ſacramētū cogitando ſic O de⁹ ad illud ſacramentū venerabile non ſufficerēt mille anni ad pꝛeparationē ꝯdignam q̄nto magis ego miſer ⁊ indign⁹ q̄ quotidie pecco ⁊ ero impꝛepar⁹ accedo Quāuis eñ non ſum dign⁹ ſum tñ bene neceſſari⁹ hac ſalubꝛi medicina. vñ Ambroſi⁹. Qui vuln⁹ habz medicinā req̄rat Vuln⁹ eſt q̄ ſub peccato ſum⁹ medicina eſt celeſte ⁊ venerabile ſacramētum Tercia ꝓpꝛietas eſt. q̄ hoſtia debet eſſe de grano tritici. triticū eñ eſt dulce. Sic hō volēs digne ꝯicare debz habere coꝛ dulce ad oēs homies ⁊ nullā amaritudinem ꝯtra aliquē cui malū veller fieri. Et inſup in tali ꝓpoſito ſtare dz etiā ſi grauius eū offendiſſet etiā indulgere vellet vt ſibi deus ſua peccata indulgeret Quarta ꝓpꝛietas eſt q̄ nō eſt ſpiſſa ⁊ repꝛeſentat q̄ homo volens ꝯicare dz eſſe moderat⁹ in ꝯmedendo bibendo añ et poſt ꝯionem. Vnde hic querit̄ q̄re hoc ſacramētū xp̄c inſtituit poſt cenā ⁊ nos poſt diſcipulos ſuos ieiuni cōicamus. Rñdetur ſm Johannē geminia. q̄ xp̄c hoc fecit q̄ nō decebat nouū paſcha ⁊ ſacramentū inſtituere niſi pꝛi⁹ veteri celebꝛato ⁊ termīato. Vnde poſt eſum agni tipici facta eſt ꝯgruēt inſtitutio huius noui ſacramēti Sed eccleſia a ſpūſancto edocta ꝓpter reuerēciam ſacramēti inſtituit q̄ a ieiunis ſumat vt ſcz null⁹ alis cibus intret in os ante iſtum. Sicut etiā in vtero virginis ⁊ matris null⁹ fuit cōceptus ⁊ in ſepulcro nullus fuit poſitus Sed ab hac regula excludūtur infirmi q̄

stant ꝓicandi sunt etiã pꝰ cibũ si de eoꝝ piculo timeꝫ ne sine ꝓione discedant qꝝ necessitas nõ hꝫ legẽ. vt bẽ ꝰ ꝓse. dis. 2. pbit. Quinta ꝓpries q est rotunda ꝛ opatõnẽ bonoꝝ opeꝝ repũtat Nã quot bona opa qs facit. oꝛãdo vigilando jeiunando pegrinãdo clemosinã dando tot fercla xp̃o ꝓpat ꝛ ꝓpinat Hreꝰ Amoꝛ dei nũqꝫ est ociosꝰ. Opaꝫ eñ magna si ẽ si vo opari renuit amoꝛ nõ ẽ. Et p̃cipue cũ bõ ꝓicat dꝫ esse piꝰ ꝛ clemosinariꝰ in digẽtibꝰ. Si eñ xp̃c cibat nos de carne sua ꝛ sanguĩe multo magis dẽmꝰ alios cibare ꝰ cibo q est extra nos. Uñ ipse dit Osee. 4. Uĩaz volo ꝛ nõ sacrificiũ qꝫ ñ placz ei sacrificiũ sine opibꝰ mie. Sexta ꝓpetas q hostia nihil hꝫ de sale Sal sitire facit sic ꝛ si qs sentit ĩ se extinctã siti ꝛ paliũ reꝝ mediãte gr̃a dei tũc nõ hꝫ de sale. vñ Johã. 4. Si qs bibcrit ex aq̃ qꝫ ego do nõ sitit ãplꝰ vñ etiã Lrik. Non ẽ sup terrã q viuet q donũ dei in vitate gustauerit. Nã ß est sacr̃m vnit q vnimur ꝛ incoꝛpamꝫ xp̃o sic mẽbra capiti qꝫ dũ cibum istum sumimus nõ ipe in nos sed nos in ipm trãsformamur ꝛ incoꝛpamur Unde vox de celo dixit sancto Augustino. Non tu me mutabis in te sed tu mutaberis in me. Uñ cũ actuali deuotõe ꝛ desiderio dꝫ se qs disponere ad ß sacr̃m pcipiendũ vñ Bern̄. Qualẽ te p̃paueris deo talẽ nẽe occurrit tibi ꝰs. Septia ꝓpes ẽ q hostia hꝫ ꝓiter imaginẽ crucꝭ vel nomẽ xp̃i ꝛ repũtat nobis meõriam passiõis xp̃i qꝫ cũ sine fide passiõis xp̃i nũqꝫ potuit esse salꝰ Jõ optuit omĩ tpe apꝰ homies esse aliqꝰ repũtatiuũ dñice passiõis. Uñ in veteri testa. fuit agnꝰ paschalis p̃figura passiõis xp̃i fuꝛe ĩ nouo testa. ß sacr̃m est remeõratio passiõis p̃ cedẽtꝭ. Pro q scienꝰ q hẽmꝰ trix meõria le dñice passiõis vnũ est in visu ſ. passio xp̃i depicta. Et istꝰ dꝫ mouere affectum nr̃m multũ. scõm est in auditu scz passio xp̃i audita siue p̃dicata ꝛ id dꝫ mouere magis. ʒm est in gustu scz passio xp̃i in ß sacro veraciꝛ ꝛ tã singl'arit exp̃ssa ꝛ istꝰ mouere dꝫ maxie. vñ ex q passiõez xp̃i ß sacr̃m cõmeõrat dẽmꝰ accedere ad ipm nõ cũ risu sz cũ fletu nõ cũ dissolutõe sed cũ multa deuotiõe ꝛ cũ meõria passiõis xp̃i Lu. 22. ß faci. in me. ꝓmeõra. vtile nã qꝫ est ꝛ laudabile venerariꝰ venerabile sacr̃m ꝛ xp̃i passionẽ

Pater per tale exemplũ De milite q singulis diebꝰ oꝛauit quinqꝫ pater noster.

* Jles q̃dã apꝰ impatoꝛẽ a multꝭ accusatꝰ ẽ q p̃ trã eiꝰ spoliãdo ꝺuastarz Qui tanꝰ captꝰ p̃m p̃ceptũ ipatoris patibulo ẽ suspẽsꝰ. Postea scz die 30 miles aliꝰ p̃teriẽs cũ suo cũ vidisset illũ pendentẽ ꝺolult pulcritudĩ eiꝰ eo q vir pulcer fuit ꝛ nobil'. Ad qs iste ꝰ patibl'o clamauit. Deponite me adhuc eñ viuo. Illis estimãtibꝰ q fãtasma esset pendẽs in patibulo sbiũxit Nolite timere. ego de gr̃a ie su xp̃i ꝛ adiutoꝛio vginis marie adhc viuo Qui depositꝰ ꝛ ad ciuitẽ ductꝰ factꝰ ẽ magnꝰ ꝓcursꝰ ppl'i ad videndũ tã grãde miraculũ Et miles iste iussit vocare sacerꝺotẽ cũ sacro. ꝛ cũ magna ꝓritõe ꝓfessus est. Et sacerdos petiuit ab eo vt fateret ad honoꝛẽ ꝺi ꝛ edificatõez ppl'i q̃d illã gr̃az a deo meruisset q p triduũ viuꝰ in patibl'o sic pepẽdisset ꝛ ait. Paruũ ob sequiũ deo ego pctoꝛ ĩpendi ꝓpt̃ qꝺ misertꝰ est mei ꝺs. Nã singul'ꝺiebꝰ p oibꝰ negocijs ꝛ ãteqꝫ qcqꝫ ꝓmederẽ ꝓsueui dicere q̃nqꝫ pr̃ nr̃ ꝛ q̃nqꝫ aue maria Tria pr̃ nr̃ ad honoꝛẽ passiõis xp̃i ꝛ q̃nqꝫ vulnerꝫ cũ totidẽ venijs ꝛ aue maria. q̃rtuꝫ obtuli deo ꝛ angelo cui ꝓmissꝰ sum. ꝛ q̃n tũ cũ venia obtuli coꝛpi xp̃i qꝺ singulis diebꝰ p vniuersũ mundũ ꝓficit q̃tinꝰ in fine vite mee tãto mererer viatico ꝓicari. Qꝺ ꝛ dñs nr̃ ex sua mia mihi p̃stitit. ꝛ moꝛi nõ debeo añqꝫ sacr̃m pcipiã Rogo vos ꝓpter deũ vt ꝓicetis me. Et sic ꝓmunicatꝰ moꝛ migrauit ad dñm. ꝛ in cemiterio sepultus est.

In die parasceues. Sermo. 45.
De memoria passiōis xp̄i.

Vos omnes qui trāsitis ꝑ viā attēdite et videte si est dolor sil'is sic dolor meꝰ Treñ. j. vñ Job. ꝺ sctō geminiano Conueniēs est vt sentiat membꝝ. qꝺ sentit caput vt nō sit distinctō in corpore Siquiꝺ patit vnū membꝝ ꝯpaciuntur oīa mēbra Hoc aūt ꝯtingit si nō sūt ꝑalitica. nam mēbꝝ ꝑalisi occupatū alteriꝰ mēbri dolorē nō sentit In verbis igit ꝓpositis inuitamur sentire in nobis quod xp̄c sensit in sua passiōe. qꝛ ipe est caput nostꝝ ⁊ nos sumus mēbra eiꝰ Vñ dicit ad nos O vos oēs ⁊c. J Vñ in pñti ſmone dicenbū ē de fructibꝰ q̄s q̄s ꝯsequit ex deuota meditatōe passionis xp̄i Primus fructus est ꝯuersio ad deuꝫ ⁊ auersio a pctīs. qꝛ homo ꝑ meditatōꝫ passiōis xp̄i disponit ad ꝯtritōꝫ. ꝯfessionē ⁊ satis factōem Primo ad ꝯtritōem ⁊ in signū hꝰ petre scisse sūt. ⁊ terre motus factꝰ est Sic ⁊ pctōr moueri dēt ad ꝯtritōem ne videat durior eē lapidibꝰ ⁊ īmobilior terra. Itē ad ꝯfessionē Et ī signū huiꝰ sepulcra tpe passiōis xp̄i apta sunt Itē disponit ad satis factōꝫ q̄ cōsistit in ieiunio. in elemosina ⁊ oroe. Nam xp̄c ꝓ nobis ieiunauit vt nos exēplo ipsius ꝓ pctīs nostris ieiunemꝰ. Sil'r elemosinā largā dedit vñ Ambro. ī ſmone Auctor pietatis in cruce pendēs testamentū ꝯdidit. singul' opa pietatis distribuens. apl'is ꝑsecutōꝫ. iudeis corpꝰ. pr̄i spm̄ v̄gini paranimphū. latroni ꝑadisū pctōri infernū. xp̄ianis penitentibꝰ crucē Sil'r orauit in cruce pendēs. vt nobis orandi daret exemplū vñ Augꝰ Tota vita xp̄i in terris que ꝑ hominē gessit disciplina moꝝ fuit. vñ etiā Grego. Oīs xp̄i actio nostra est instructio. Ergo quicunqꝫ cupit ad statū veri penitentis ꝑuenire ad passionem christi debꝫ recurrere. ⁊ sic in illa deuota meditatōe miſicordiā dei implorare Vñ pctōres obstinati ⁊ indurati si volunt misericordiā ꝯsequi tūc debent se dare ad meditandū passionem xp̄i K Secundus fructus est ꝙ xp̄c de homine vicioso vult facere hominē virtuosū qui libenter meditat passionē suam Et hanc virtuosā vitā vnus quisqꝫ appetere debet. qꝛ ſm Aresto. ix. ethi. Virtuositas btissima vita est Vnꝺ si es suꝑbus ⁊ appetis fieri hūilis. tunc cogita passionē christi ⁊ hūilitatē ipius tūc deus dabit tibi hūilitatē ⁊ auferet a te suꝑbiā. Sil'r si auarus tūc cogita paupertatē xp̄i Si iracundꝰ tūc cogita māsuetudinē xp̄i. et sic de alijs Nam passio xp̄i est remediū cōtra oīa vicia. qꝺ ꝓbat sic nā p̄mo ꝯtra inobediētiā mādatorū respice coronā spineā cerebꝝ ꝑforantem Itē ꝯtra superbiā et ingratitudinē vide caput inclinatū Contra maliciā et liuorē attende lacrimas et gemitus xp̄i. Contra detractōes et insidias attēde maxillas alapizatas. et linguam ꝓ inimicis orantem Contra gulam fel et acetū Contra auariciam christi nuditatem et paupertatem. Contra inuidiā brachiorū extensionem et precipuā caritatē Cōtra luxuriā flagella et vulnera Contra iram lateris apertōem. Contra accidiam clauos pedum Que remedia et alia infinita cōtra bella vicioꝝ reperiunt efficacissima ī speculo passionis christi ꝓ nobis cruci fixi Vnde quicunqꝫ vult vicia deponere et virtutes adquirere passionem christi debet meditari. Tercius fructus est ꝙ christus vult facere firmā pacem int̄ hominē illū et patrem suū omīpotentē. qꝛ ꝑ mortē xp̄i pax inter deū et humanū genus est facta Et illa renouabitur ꝑ deuotam meditatōnem passionis christi. sanctificatōem in anima illiꝰ hoīs facientē. vnde Bonauen. Nihil ita in hoīe opat vniuersalē sctīficatōꝫ sicut meditatio passiōis xp̄i Quartꝰ fructus ē ꝙ omīs tribulatio erit homī leuis ad portanꝺ. Et q̄tiens hō tristis rememorabit

passionē xp̄i totiēs a xp̄o p̄solabit in q̄-cūq; tribulatōe vel necessitate fuerit Vñ ipe dicit p̄ ps. Cū ipo sum in tribulatōe eripiā eū z glificabo eū Ergo spēale refugiū tribulatis dēt esse meōria passiōis xp̄i Nā si quis dolet caput cogitare dēt dolorē xp̄i quē habuit qñ cū spinis coronatus fuit Si oculus vel faciē vel manꝰ vel pedes dolet cogitare debet dolorez xp̄i quē habuit in p̄silibus · Silr si quis patiē frigus vel alias tristaē cogitare debet q̄ xp̄c eandē sustinuit vñ Isi. de sum. bo. Si passio xp̄i ad memoriā reducie. nihil tam duz qō nō equo aīo tolereē vñ Bern̄. Quid est qō tibi suaue nō videē si collegeris z memoratus fueris oēs passiōes z amaritudines saluatoꝛ.

Quintus fructꝰ est q̄ tali homī volūtas dei notificabiē ad cognoscendō quid deꝰ velit · z cū hoc daē homī posse ad p̄ficiendū agnitā dei voluntatē · Joh. xv. Sine me nihil potestis facere . Ergo qui in dubijs est implicatꝰ recursū debz habere ad bonos z discretos viros . z p̄ncipaliē ad passionē xp̄i . z debet dicere cū ꝓpheta dauid Doce me facere volūtatem tuā q̄ deus meus es tu' Sextus fructus est q̄ xp̄c vult dare tali hoī deuotōem . z cū ꝫ vult exaudire ipiꝰ oꝛoez Vñ qñ q̄s est aridꝰ ab oī deuotōe · tunc debet hr̄e recursū ad passionē dñi . ibi cū p̄t haurire deuotōis dulcedinē vñ Aug. in li. de vgi · Inspice vulnera pendentis sanguinē moriētis . p̄ciū redimēt[· cicatrices resurgentis . caput habet inclinatū ad osculandō coꝛ aptum ad diligendū brachia extēsa ad amplexandū . tot corpus expositū ad redimendō Hec q̄nta sint cogitate . hec in statera cordis vr̄i appēditc . vt totus vobis figaē in coꝛde q̄ totus p̄ nobis fixus fuit in cruce Silr sciē q̄ qñ q̄s aliq̄d serioſe petere vult a ꝺo sue sit p̄ se ipo . sive p̄ alijs . sive etiā p̄ defunctis . tūc p̄us debet se dare ad meditandū passionē xp̄i . z sic in illa deuota meditatōe debet xp̄o supplicare . z tunc oīno exaudiē . si aliquid salubre z vtile petit Septimus fructus est q̄ xp̄c talem scribit in triplici pte sui coꝛpis scz in manibus ad auxiliandū eī oībus angustijs z necessitatibꝰ . In pedibꝰ ad secuz manendū . In coꝛde vt nunq̄m obliuiscatur sui sed sp̄ ei bonū optet . vñ Isa. xlix. Si obliuiscī pōt mr̄ filij vteri sui . z si illa oblita fuerit . ego tñ nō obliuiscar tui.

Octauꝰ fructꝰ ē q̄ hō p̄ deuotā z cōtinuā meditatōem passiōis xp̄i maiorē pēt a deo impetrare gr̄am q̄z si totꝰ eccleſia z oēs homīes in hoc mōo exñtes p̄ eo oꝛarent Vñ Chriſ. sup mat. Nulla eīm res est q̄ magis ad salutē hoīm pertineat q̄m moꝛs xp̄i Nonus fructꝰ est q̄ p̄cellit illa meditatō alia bona opa z exercitia coꝛpalia · q̄ nil est deo tā acceptū z homī tā meritoꝛiū post q̄z egit p̄iam de suis pctis sicut passiōis xp̄i memoratio vñ Albertꝰ magnꝰ Simplex recordatio passiōis xp̄i . sic q̄ hō cogitat lignū vel lapidē tm̄ plꝰ valet q̄z si integr annū ieiunaret q̄s in pane z aq̄ . vel si quotidie virgis z flagellis cederē vsq; ad effusionem sanguinis vel si quotidie legeret integr psalteriū Decimꝰ fructꝰ ē q̄ ꝓtinua z deuota meditatio passionis xp̄i ē homini magis salutifera q̄m si btā maria cū oībus sanctis p̄ eo intercederet · z hoc est respectu passionis christi que infinite est efficacie Vñ in oꝛoibus sctoꝝ ñ consistit p̄incipaliter salus hoīm sed in passione xp̄i Vñ chriſ. sup mat. Omis salus hominū in moꝛte xp̄i posita est.

Undecimꝰ fructus est q̄ si homo aliq̄s negligenter vixisset . z tandē passionem xp̄i deuote recoleret z ptractaret · p̄ hoc tantū premiū adipiscī sicut alius q̄ non habuit tantam deuotōem ad passionē xp̄i, sed in alijs seruitijs z exercitijs deo a iuuētute fuiuit Ergo qui negligenter vixit recuperare dēt neglectū ex vulneribus iesu christi Vñ bern̄ · Scio q̄ merita mea mihi nō sufficiunt · g̃ confidenter qō ex merito mihi deest vsurpo mihi q̄

vulneribꝰ dñi Duodecimꝰ fructus est
ꝙ xp̄c illū q̄ ꝯtinue ⁊ deuote meditatus
est passiōz suā in hora exitꝰ sui vult ip̄m
letificare in eterna ꝯsolatōe. ⁊ pꝰ mortē
eterna regna ⁊ gl'iam sempiternā sibi da
re. ⁊ hoc est vnicuiqz homī sūme neces-
sariūꝙ xp̄c sibi astet in tp̄e sue mortis qꝛ
tūc instat maxīa tētatō homī Vñ q̄libz
hō debet mori in meditatōe passiōꝭ xp̄i.
et debet illa quinqz hr̄e que xp̄c in cruce
moriēdo hūit. L Vñ nō exēplū
ꝙ q̄libet debet mori in meditatōe passio
nis xp̄i Vñ legit ꝙ q̄dam magnus pctōr
in agone ꝯstitutꝰ fuit ꝑcussus in recor-
datōe pctōꝝ suoꝝ ⁊ in tali angustia de-
dit se ad meditandū passionē xp̄i ⁊ singu
lis mēbroꝝ xp̄i passiōibus suoꝝ mēbro
rū iniq̄tatem adiunxit. vtputa qñ cogi-
tauit suoꝝ criniū ornatū ad genas euul-
sas dñi iesu cōpatōem fecit Et vultus sui
ꝯpositōem ad dñi iesu ꝯsputā faciē equi
ꝑauit Et oculoꝝ suoꝝ vagā ⁊ dissolutaz
visionē ad xp̄i iesu oculoꝝ velatōem cō
ꝑauit Et luxuriā et delicias corporis fla
gellatōibꝰ xp̄i assil'auit Et gulā ⁊ ebrie-
tatem suā felli ⁊ aceto adiunxit ⁊ sic de
alijs reddēdo singl'a singul'. Et nō ē am
bigendū q̄n salutē cū latrone obtinēs ab
hac luce emigrauit Postremo querit
vtꝝ hō plꝰ teneat regr̄ari deo de bñficio
creatōis q̄m de bñficō redēptōis Rñde
tur ꝙ hō plꝰ tenet regr̄ari deo de redem-
ptōe q̄z ꝺ creatōe Vñ amb. in li. de v̄gi.
Plus eīdñe iesu debeo tuis iniurijs qui
bus redemptꝰ sū q̄z tuis v̄tutibꝰ q̄bus
creatꝰ sū. nō eīm ꝟ ꝓdesset nisi ⁊ redimi
ꝓfuisset Vñ chris. sup mat. Nec est ali-
q̄d aliud ꝓpter qꝺ magis deo gr̄as age
re debeamus q̄m ꝓpter mortē ipsius
M Qꝺ aūt deo nihil sit tā acceptū ⁊
homī tā salutiferū sicut deuota medita-
tio passiōꝭ xp̄i. oñdit in illo exēplo Legit
eī ꝙ q̄dā heremita extitit sanctissime vi
te. q̄ instantissime dñm exorauit. vt sibi
ostēderet qꝺ seruitiū inter oīa ꝟuitia sibi
placeret Sed qꝛ multū valet deprecatō
iusti assidua. ꝯtigit quadam vice cū idē
heremita esset in cella sua. ⁊ orādo deuz
honoraret. audit cuiusdā paupis vocē.
De quo multū admiratus surrexit ten-
tans quid hoc esset Et cum exisset vidit
hoīem nudum ⁊ pauperē frigore trepi-
dantem ⁊ crucē magnā sup se baiulantē
Quē cum vidisset dixit. Quisnā es tu et
vñ venisti At ille rñdit De celo veni. Et
ille Quis es tu. rñdit Jesꝰ xp̄c marie fi-
lius ego sum Cui ille ait Quid o bone ie-
su hic facis corā me misero pctōre. Rñ-
dit Tu me huc tuis oroibus ꝯpulisti Nā
diu me rogasti vt oñderem tibi qꝺ serui-
tiū inter omīa ꝟuitia maxīe acceptarē et
nūc veni tibi hoc indicare Nā vides ma
gnā crucē quā porto in hūeris meis Et
ꝟ ē mihi acceptissimū ꝟuitiū qꝺ tu ⁊ q̄li-
bet hō mihi exhibere poteris vt tollas
crucē meā sup te meōrando q̄tidie passi
onē meā deuote hoc ꝟuitiū est mihi ac-
ceptabilissimū N Sz diceret aliquis
quē honorē debeo exhibere passiōi xp̄i
Pro q̄ sciendū ꝟm Jordanū Quicūqz di
xerit q̄tidie q̄ndecī pr̄ nr̄ ꝑ vnū annū cō
tinuū. hic cōpleto anno cuilibet vulneri
dixit vnū pr̄ nr̄. ita ꝙ q̄ndecies tot sunt
vulnera xp̄i q̄not dies ī anno. accipiēdo
quālibet plagā flagellatōis ꝓ vno vul-
nere. ⁊ puncturā cuiuslibet spine ꝓ vul-
nere vno Vñ v̄sus Septuagintaquinqz
q̄ter centū milia q̄nqz. Tot fert xp̄c pro
nobis vulnera passus Que q̄dē oro mul
tū efficax eē ꝓhibet Vnꝺ Berñ. nos ad
deuotōem incitās inquit. Volue ⁊ fuol
ue huc ⁊ illuc dñicum corpus. vbiqz in-
uenies dolorē vbiqz cruorē. Vñ ec̄ aug.
Jesus dñs q̄ celū diuerꝟ vestiuit sidrib⁹
nudꝰ vētis ⁊ ardoribꝰ. ⁊ ad maioris pu
doris cumulū ꝑ iudicis mīstros est cru-
ci diris ⁊ magnis clauis affixus. Vnꝺ
Berñ. Christus ostendit nobis manꝰ vt
faciamus que fecit. latus vt sentiamus
que sensit. pedes vt ambulemꝰ quo per
rexit Vñ idem Berñ. in ꝑsona christi in
quodam ꝟmone O homo vide que ꝓ te

patior· nō est dolor sicut dolor quo cruti
or· ad te clamo qr ꝓ te morior· vide pe-
nas quib⁹ affitior· vide clauos quib⁹ cō
fodior· cū dolor est tant⁹ exterior· interi⁹
est plāctus grauior cū te tam ingratum
experior

In die pasceues
Sermo·46. De passione

Inclinato capi

te emisit spm̄ Joh.19. Johēs d̄
sancto geminiano Mors saluatoris ca
rissimi quā hodie recolim⁹ fuit vltīa cō
clusio dn̄ice passiōis· ⁊ fuit cōsummatio
nostre redemptōis ⁊ fuit ostensio īmen
se dilectōis· Siquidē ꝯpleto certamine
dn̄ice passiōis· ꝯsūmatoqz ope nr̄e redē
ptōis inclinauit caput et emisit spm̄· Er
go d̄r in verbis p̄missis Inclinato capi
te ⁊c̄· Exquo in pn̄ti ꝑmone dictū est q̄z
salubre et vtile est habere meōriā passio
nis xp̄i Tūc iam in ꝑmone pn̄ti dicendū
est q̄ hō cogitare debet cū videt crucifi-
xi ymaginē vt sic ex passione xp̄i deuo-
tōem hauriat. O Pro quo notā
dū ꝙ xp̄c pendens in cruce q̄ttuor habu
it Primo habuit caput inclinatū Scd̄o
habuit manus ꝑforatas ⁊ extensas· 3o
pedes ꝯfixos et affixos Quarto lat⁹ ap
tū Caput habuit inclinatū Prīo in sig-
nū recōciliatōis tanq̄m osculatur⁹ ho-
minē ad gr̄am eum recipiendo Multis
em̄ annis de⁹ pr̄ homini fuit inimic⁹· sed
xp̄c ꝑ passionē reconciliauit hoīem deo
patri Ro·v· Cum inimici essem⁹ recōcili
ati sumus deo per mortem filij eius· Er-
go in signum reconciliatōnis christ⁹ ca
put suū inclinauit in cruce p̄bendo nobis
osculū· īmo etiam petit a nobis osculari
dicens ad quēlibet peccatorē illud Gen̄·
27· Accede et da mihi osculum fili mi·
⁊ hoc fit per penitentiā ⁊ emēdatōnem
vite· Ergo o peccator quondā fuisti dei
inimicus nunc per ꝯtritōem poteris dei
filius fieri· quondā a deo ꝑ pctm̄ recessi
sti· nunc autē accede per ꝯtritōem ⁊ pe
nitentiā· quia ipse est paratus te ad gra
tiā recipere ⁊ tibi omīa peccata tua īdul
gere Et hoc figuratū est nobis Lu·15· d̄
filio ꝓdigo redire volente ad patrē· Cū
adhuc longe esset vidit eum pater suus
⁊ misericordia mot⁹ est· et accurrēs ceci
dit sup̄ collū eius ⁊ osculat⁹ est eū P
Scd̄o christ⁹ habuit caput inclinatū
tanq̄z nos salutatur⁹ bonū nobis optā
do Solent aūt hoīes salutando quadru
pliciter bonū sibi jnuicē optare scz bonā
diem· bonā noctem· bonū mane· bonum
vester· Sic christus de cruce optat ho-
mini bonam diē eternitatis· quā diē de
dit latroni cum dixit ei vt habet Lu·23·
Amen dico tibi hodie mecū eris in pa di
so Item bonā noctem optat homi tem
pe p̄sentis aduersitatis cum sibi dat gra
tiam ⁊ virtutem pacientie Vn̄ Mat·5·
Beati eritis cum maledixerīt vobis ho
mines ⁊ ꝑsecuti vos fuerīt ⁊ dixerīt om
ne malū aduersū vos mentiētes ꝓpter
me· gaudete et exultate in illa die quo-
niā merces vestra copiosa est in celis Er
go o homo noli timere aduersitates h⁹
seculi· qr ⁊ christus ꝓpter te aduersita-
tes sustinuit Item optat homī bonum
mane scz operatōis Vnd̄ Canti·7· Ma
ne surgamus ad vineā· O homo cogita
quid christus sustinuit tota nocte ⁊ ma
ne hora prima pro te· ⁊ surge ⁊ regratia
re ei Item optat homini bonum vesper
et hoc ꝯtingit in agone mortis· Istud
figuratū est Joh·20· vbi xp̄c cum sero fa
ctum esset venit ad discipulos suos et
dixit eis· Pax vobis Sic si deuote ꝑuis
christo passionē eius portans in corde
tuo· veniet ad te per gratiam suam in vl
tima hora mortis tue· ⁊ faciet tibi pacē·
⁊ defendet te ꝙ demōes tibi nocere nō
poterunt Vnde Grego· Aliqn̄ in conso
latōem egredientis anīe ip̄e apparere so
let auctor ⁊ retributor vite Tercio
habuit caput inclinatū tanq̄m pius do-
minus volens exaudire preces homīs·
Solent em̄ principes seculi qn̄ aliquem

pauperem petentē volunt exaudire caput inclinare ⁊ attente aduertere sic xp̄c rex glorie volens hominē exaudire caput inclinauit in cruce Unde p̄s. Inclinauit dominꝰ aurem suā mihi. ⁊ in diebꝰ meis inuocabo eum q̄si. d. Ex quo video caput in cruce inclinatū certus sum ꝙ exaudiet me. ⁊ ideo cōfidenter inuoco

Quarto habuit caput inclinatū tāq̄z gratias agendo ⁊ deū patrē benedicendo p̄s. In populo graui laudabo te Populus grauis fuit populꝰ iudeoꝝ. q̄ grauis fuit xp̄o ad puniendū eū Int̄ istū populū xp̄c laudauit deū p̄rem. Sed dī. O xp̄e q̄uo poteras gratias dicere deo p̄ri qui tot penis te exposuit. nec ab illis te eripuit Rñdet̄ ꝙ xp̄c gratias egit ī tempore mortis sue principal'r ꝓpter duo. Primo qꝛ humanū genus redemit ꝑ suā amarā mortem ab eterna morte ⁊ damnatōe Scd̄o vt exemplū nobis daret vt et nos deo patri gr̄as agerem⁹ in tribulatōibꝰ nr̄is vñ Greg. Recte mētis ē deum nō solū in ꝓspis bñdicere. sed etiā in aduersitatibꝰ collaudare vñ Cassio. sup illud p̄s. Volūtarie sacrificabo tibi Voluntarie deo sacrificāt qui inter angustias passionū iugiter deo gr̄as agūt. Secūdo etiā xp̄c habuit manꝰ ꝑforatas ⁊ extēsas. ⁊ hoc ad dandū ⁊ ꝓtegendū et ad vocandū. ⁊ ad ꝑcutiendū Primo ad dandū vñ ꝓuer. vlti. Manū suā aꝑuit ī opi Q̄n em̄ diues extendit manꝰ ad pauperē signū ē ꝙ sibi aliq̄d vult dare Sic et xp̄c in cuiꝰ domo sūt diuitie ⁊ gl'ie extēdit manus aptas ⁊ ꝑforatas ad nos. in signū ꝙ vult nobis oīa necessaria largit̄ mīstrare. si boni serui ip̄ius fuerimꝰ. Vñ p̄s. Nunq̄m vidi iustū derelictū nc semē eiꝰ querens panē vñ etiā ip̄e dicit Mat 6. Nolite soliciti esse dicentes quid manducabimus aut quid bibemus aut q̄ opiemur. scit em̄ pater vester ꝙ his omībus indigetis Ergo ꝯfidere debemus xp̄o ꝙ velit nos nutrire de iustis bonis. ⁊ cauere nobis de rebus iniustis cū quibꝰ saluari nō poterimus Secūdo habet manus extensas ad ꝓtegenduz nos ab insidijs dyaboli ⁊ ab omni malo Unde p̄s. Et in velamento alaꝝ tuaꝝ exultabo Nam sicut gallina pullos suos ꝓtegit sub alis. sic xp̄c sub laceratis brachijs nos protegit a cunctis periculis.

Tercio extendit manus ad vocandum hominē peccatorē ad se Pro quo sciendū ꝙ christꝰ reuocat de cruce pctōrem ad se sicut auceps nisū suū q̄n auolauit ab eo Tunc em̄ extendit manū ⁊ clamat. ⁊ si nō redit tunc accipit carnē sanguinolentā ⁊ eam ostendit niso. vt visa carne redeat. Sic christus vocās peccatorē crucem ascendit. manus extēdit valide clamauit. et tandem sanguinolētas manus expandit. vt sic saltem peccator viso sanguine christi quē ꝓ eo fudit citius reuertatur Sed heu absurdum est ꝙ auis indomita in quattuor septimanis domat̄ ⁊ instruit̄ ꝙ ad manū dñi sui volat. sed pctōr indomitus q̄nq̄z in. xx. vel xxx. annis nō potest domari cum oībus bñficijs vt ad christū realiter ⁊ veracit̄ redeat Unde ip̄e ꝯquerit̄ de multis peccatoribus quos diu vocauit. ⁊ quibꝰ mltiplicia beneficia exhibuit. dicens illud ꝓuerbi. j. Vocaui ⁊ rēnuistis. expandi manus meas et non fuit qui aspiceret

Quarto manus extendit ad percutiendum peccatores induratos ⁊ obstinatos qui nolunt ad ip̄m redire iam tēpore gratie. nec possunt emolliri per beneficia dei nec ꝑ passionem xp̄i. nec ꝑ penam inferni nec per gaudium celi. Unde p̄s. Non est illis scz pctōribꝰ obstinatis ꝯmutatō Glo. qꝛ nō cōmutant̄ in meliꝰ ⁊ non timent deū. Extendit manū suam in retribuendo Sed qualis erit illa retributio Rñdet̄. sn̄ia eterne damnatōis cū qua percutientur a christo in extremo iudicio. cū dicturꝰ est malis ⁊ obstinatis illud Mathei. 25. Ite maledicti in ignem eternū Tercio christꝰ habuit pedes ꝯfixos. p̄s. Foderūt manus meas et pe

des meos Pro quo sciendū q primo habuit pedes cruci affixos in signum q vult manere nobiscū vñ VMat. vlti. Ecce ego vobiscū sum vsq ad cōsūmatōem seculi. Ideo vocatum est nomen eius emanuel. id est nobiscū deus Scdo vt pedes nostros interiores id est affectōnes cordis nr̄i cruci xp̄i affigeremus. Ac si de cruce ad hominē diceret. Vt̄ pedes meos corpal̄r cruci affixos vt exēplo meo interiores pedes tui cruci cōfigantur. vt crux xp̄i nunq̄m a tuo affectu separet. vt possis dicere illud ad Gal. ij. Xpo cōfixus sum cruci. Tercō vt nos pseuerantiā in bono doceret. Propter qō cū iudei clamauerūt. Si filius dei es descende ō cruce noluit descendere. sed vsq in finē vite in ea pmansit. vt nobis exemplū daret q pseuerare debeamus in bono vsq ad finē. vñ Grego. in li. j. mora. Incassum bonū agit̄ si ante vite terminū deseratur vnde Isi. de sūmo. bo. Tūc deo placz nostra conuersatio qñ bonū qō inchoamus pseuerāti fine cōplem⁹ Quarto vt nobis viā ad celū ostenderet Si eñ aliquis vulneratis pedibus p̄cedit. ex sanguine de pedib⁹ eius fluēte via signat adeo q sequēs errare nō potest si saltem vult inspicere vestigia. Sic xp̄c pedes suos transfigi fecit vt oñderet nobis viā ad celū. que nō est alia niſi tribulatō vñ Ac. xiij. Per multas tribulatōes oportet nos ingredi regnū celoz. vñ VMat. vij. Arta ē via que ducit ad vitā. Quarto dico q xp̄c habuit latus apertū. Primo vt dilectōem suam nobis exprimeret vñ Jo. xv. VMaiorē hac dilectōem nemo habz q̄m vt aiam suā ponat qs p amicis suis. Ideo eñ xp̄c cor sibi aperiri voluit in cruce vt nobis oñderet suā intimā dilectionem. ac si diceret Ex corde hoīem diligo z hoc in aptione cordis oñdo. Circa qō notandū ē q xp̄c valde accensus fuit in passione sua in amorē nostr̄ qō p q̄ttuor ostēdit. Primo q valde sudauit Lu. ii. Factus ē sudor eius sicut gutte sanguinis decurrētis in terra. Qñ em̄ aliqs stat circa puū ignē tūc sudat i facie. sed qñ stat circa magnū ignē tūc sudat in toto corpe Igit̄ magnus ignis in xp̄i pectore erat. q toto corpe sudauit Scdm signum est. q valde sitiuit Ideo dixit vt habet Joh. jx. Sitio hō eñ valde inflamatus cōsueuit esse sitibundus multum. Berñ. Sitio ait. nō doleo. O domie q̄d sitis Et respondet in pſona christi. Fidē vestrā. salutem vestrā z gaudiū vestrum plus salus aīaz vestraz q̄m cruciatus corpis mei me tenet. Et si nō mei saltem vestri miseremini Tercium signū est q totus in corpe rubuit ex eo q totus sanguine rubeus erat. hō eñ stans ad parvum ignem rubet in facie. sed stās ad fornacē rubet in toto corpe. Sed q magnus feruor in corde christi arsit. ideo in toto corpe rubuit. z insup vestes i cruce ferre nō potuit sed nudus crucē ascendit. acsi ipo facto diceret. Tanto igne caritatis ardeo q vestes ferre non valeo Quartum signū est q latus aptū habuit ad ostendendū vt nos ex corde z feruenter diligeret. Scdo latus aptū habuit vt nobis sufficientia satisfactōis p omibus peccatis oñderet Vnde ps. Apud dñm misericordia z copiosa apud eū redemptō Attende q̄m sufficienter christus satisfecit Nam quedā peccata sunt manifesta que apparent exteri⁹. quedā occulta que latēt in corde interi⁹. Vt ergo xp̄c ostenderet se sufficienter satisfacere taz p manifestis q̄m p occultis pctis. ideo exteri⁹ ō corpe fudit sanguinē. z interius etiam de corde Tercio vt nos ad apiendū sibi cor nostrū alliceret. vñ Cant. v. Vox dilecti mei pulsantis aperi mihi soror mea. columba mea. amica mea. īmaculata mea. q. d. Aperi mihi cor tuū in deuotōe qui tibi cor meū aperui in passione Nota q christus aīam fidelem appellat sororē suā ppter nature sue cōformitatē. amicā ppter sincerā caritatem. columbā ppt̄ opez fecunditatē. īmaculatā ppter pec

cati imūnitatē Quarto christꝰ latus ap
tū habuit vt homī refugiū p̄paret Cañ.
2. Veni columba mea in foraminibus pe
tre Foramīa petre sunt vulnera xp̄i · Co-
lumba ſm Grego. solet nidificare ī cauer
nis petre. ⁊ cū vidit miluum refugit ad
nidum ne rapiatur a miluo Sic aīa debz
nidificare in vulneribus xp̄i vt ad illa re
fugiat cū dyabolus vult eam ad pecca-
tū retrahere R Qd̄ aūt valde bo
nū sit homini venerari passionē xp̄i p̄te-
reundo ymaginē crucifixi ostendit̄ in il-
lo sequenti exemplo Legit̄ de quodā he
remita qui longo tempe duxit asperā vi
tam. Et cū quidā latro ad eum venisset
qui per multos annos homīes spoliaue
rat. ⁊ latrocinia ꝑpetrauerat facta con
fessione nullam ab heremita voluit reci
pere pn̄iam nisi valde breuē. Tandē he-
remita iniūxit ei vt quotiēs in via aliq̄m
crucē videret flexis genubꝰ dn̄icam ora-
tionē diceret. Et ille latro dixit hanc pe
nitentiā libenter accipiā. Et cum hāc pe
nitentiā suscepisset et paululum a cella
heremite discessisset· tunc vidit hostes
suos eum insequentes quoꝝ cōsanguine
os iugulauerat· ⁊ vidēs eos cepit imedi
ate fugere· Quo fugiēte statim vidit cru
cem in via erectam· ⁊ sic flexis genubus
cepit oratōem dn̄icam dicere· Et cū effu
gere potuisset mori maluit q̄m penitē-
tiā sibi iniunctā p̄terire Et sic obtulit vi
tam̄ suā deo. ⁊ recōmendauit sibi anīam
suā vt illā pn̄iam ꝓ omnibus pctīs suis
acceptaret· Et cum sic ī eodē loco ab ini
micis suis occisus fuisset. tunc heremi-
ta vidit ꝙ angeli dei aīam latronis susce
perunt. ⁊ cum magno gaudio imediate
ad celum deduxerūt S

Quātuz ad secun

dā ptem istius ſmōis sciendū ꝙ xp̄i pas
sio fuit valde amara· īmo amarissima. et
hoc ꝓpter nouē causas ⁊ rōes Pn̄ia
ratō fuit ex pte corpis. q̄ dlicatioris na
ture fuit q̄m ceteri hoīes ex eo ꝙ de pu-
rissimo sanguine marie corpus ip̄iꝰ a spi
ritusctō formatū est. Et hec est vna ratō
quare christꝰ fuit pulcerrimus hoīm si-
ne omī difformitate. q̄ ſm ꝓphetā Dei
pfecta sunt opera Sed spūssanctus ope
ratus est corpus iesu in vtero v̄ginis igi
tur ⁊c̄· Immo christꝰ delicatior fuit et
tenerior in omībus mēbris. īmo etiam ī
pedibus ⁊ plantis suis. q̄m aliꝰ hō sit in
facie sua in qua tn̄ est tenerior caro ī ho-
mine· Et ergo sua passio fuit amarissima
p̄ ceteris passiōibus hoīm. Hoc etiā ꝓ-
batur naturalr. q̄ si est aliquis hō gros-
se nature sicut rusticus qui q̄nq̄z tangit
vrticas vel vepres minus inde ledit̄ q̄z
alius hō delicatioris nature. Itē etiam
patet ex hoc. q̄ aliqui qui sunt tenere na
ture valde ⁊ supra modū dolent q̄n cuz
v̄ga verberant̄ qd̄ tn̄ aliqui qui sūt gros
sioris nature modicū curant. Scd̄a
rō ꝓpter aīe limpiditatē· q̄ xp̄c oīa sua
vulnera sensit singlarit̄· ī nobis aūt nō ē
sic· q̄ q̄n vnꝰ nr̄m habz q̄ttuōr vulnera
tūc vulnus in quo est maior dolor magl
sentit ⁊ de eo plꝰ ꝯquerit̄· ⁊ de alijs qua
si nihil curat. q̄ ꝫ vulnꝰ attrahit sensa-
tōem ad se. ḡ de ceteris minꝰ sentit Nō
vulnera in corpe xp̄i fuerūt q̄nq̄z milia q̄
dringēta ⁊ septuaginta q̄nq̄z. accipiēdo
quālibet plagā flagellatōis ꝓ vno vul-
nere. ⁊ puncturā cuiuslibet spine ꝓ vul-
nere vno. ⁊ qd̄libet vulnꝰ intulit xp̄o sin
gularē dolorē. ḡ passio xp̄i fuit amarissi
ma Tercia rō. q̄ xp̄c fuit oī ꝯsolatōe
p̄uatꝰ. nā pr̄ dreliq̄t cū. Ergo clamauit ī
cruce Heloy heloy ⁊c̄. hoc ē Deꝰ meus
vt q̄d dereliquisti me. vn̄ dicit ꝑ ꝓphetā
Osee· Cōsolatō est abscondita ab oculis
meis. Notand̄ ꝙ passio xp̄i excedit pas
sionē alioꝝ sanctoꝝ q̄ntū ad dolorem et
amaritudinē. ⁊ signāter in hoc ꝙ gaudi
um aīe nō redūdabat ī corpꝰ ꝓpt̄ nimie
tatē passiōis Sz oppositū ē factū ī alijs
martiribꝰ. in q̄bꝰ interior ꝯsolatō redun
dabat in corpus exteriꝰ. ⁊ ꝑ hoc passio
coꝝ dulcorata fuit. Itē a nullo hominū

habuit xp̄c aliq̄ā ꝯsolatōem exteriorē Vñ dicit ꝑ p̄s. Quesiui q̄ ꝯsolaret̄ ⁊ non inueni. Immo sup̄ hoc improperia ⁊ opprobria sustinuit p̄s. Improperiū expectauit cor meū ⁊ miseriā hoc etiā ptz in homīe tribulato q̄ qñ consolat̄ ab alijs tūc est sibi quedā subleuatō sue tribulationis. sed qñ sup̄ hoc deridet̄ tunc multo plus aggrauat̄ sua tribulatō Quarta ratō est sua innocētia j. Pe. ꝛ Qui peccatū nō fecit nec est inuent⁹ dolus in ore eius hoc patet q̄ cū hō iniuste leditur ⁊ innocenter patit̄ tūc plus dolet Quīta rō est ex ꝑte illoꝝ q̄ sibi martiriū intulerūt q̄ xp̄c multa bñficia ꝯtulit eis ī veteri ⁊ nouo testamentis. q̄ liberauit patres eoꝝ de egipto. et eduxit eos ꝑ mare rubꝝ. ⁊ pauit eos mānā ī deſto. xl. annis. ⁊ postremo duxit eos ī terrā ꝓmissionis. Itē in nouo testamento scz ī humaītate sua mortuos eoꝝ suscitauit. ceceos illoꝝ illumīauit. le ꝓsos mundauit. ⁊ saluberrima documēta ip̄is dedit. vñ p̄s. Retribuebāt mihi mala ꝓ bonis

Sexta causa est vilitas mortis. Vnd̄ scriptū est. Morte turpissima ꝯdēnem⁹ eū. q̄ nullū genus mortis turpi⁹ tūc fuit q̄m mors crucis Etiā circūstātie aggrauantes dolorē xp̄i fuerūt societas. q̄a in medio duoꝝ latronū fuit suspensus Isa. liij. Cū sceleratis reputatus est Itē ī cōspectu matris ⁊ alioꝝ p̄ntiū nudus ī cruce pepēdit. Itē in tp̄e paschali cum alij homīes habuerūt gaudiū ip̄e occisus ē.

T Septima est multitudo passionū. Nam in locis neruosis ⁊ in omībus sensibus ⁊ in omībus mēbris passus ē. Vñ Isa. j. A planta pedis vsq̄z ad verticem nō est in eo sanitas vñ etiā Bern̄. ī ſmone. Caput q̄d̄ spiritib⁹ angelic| tremebūdū est densitate spinaꝝ pūgit̄. facies pulcra p̄ filijs hoīm sputis iudeoꝝ d̄turpatur. oculi lucidiores sole caligant̄ ī morte. aures que audiūt angelicos cāt⁹ audiunt pctōꝝ insultus. os q̄d̄ docet angelos felle ⁊ aceto potat̄. pedes quoꝝ scabellū adorat̄ crūci clauis affigunt̄. man⁹ que formauerūt celos sunt in cruce extēse ⁊ clauis affixe Corpus verberat̄. latus lancea ꝑforat̄ Et quid pl'a. nō remāsit in eo nisi lingua vt ꝓ pctōrib⁹ exoraret. et matrē discipulo ꝯmendaret. Octaua causa ꝓpter laboris sui vacuitatē. quia tp̄e passiōis cognouit q̄ in pl'ibus hoībus frustraret̄ amara mors eius cū tam̄ omēs redemit ⁊ om̄s cupit saluari psal. Que vtilitas in sanguine meo vñ etiam Isa. Inuanū laboraui ⁊c. Hoc heu iā patet in mult| hoīb⁹ q̄ raro cogitāt de passiōe xp̄i ⁊ ingrati sūt ip̄i xp̄o. īmo q̄d̄ peius est plures pctōres ip̄m xp̄m iterato crucifigūt cū suis pctīs ⁊ blasphemijs. de quib⁹ dicit apl's. Rursū crucifigētes filiū dei Nona causa que est sup̄ omnes causas iam dictas est q̄ iudei se intromiserunt de honore et ptāte dei p̄ris Item q̄ sapientiā filij reputabāt iudei insipientiā ⁊ stulticiam. Item q̄ dulcedinē spiritussancti ꝯmutabant in amaritudinē. q̄ iudei spreuerūt opera sp̄ūssancti V

Circa terciaz par

tē istius ſmōis tūc querit̄ q̄t sūt documēta que xp̄c docet nos in sua passiōe Rñdet̄ q̄ septē Prīo docet nos sibi gr̄as agere ꝓpter bona q̄ ꝯsecuti sum⁹ ex passione ip̄i⁹. vñ Aug⁹. Nihil acceptius et laudabili⁹ xp̄o offerre possumus q̄m q̄ ei gr̄aꝝactōs referā⁹. ⁊ merito. q̄ ꝓ nobis pati voluit q̄ sīñ pctō ꝯcept⁹. ⁊ nat⁹ fuit. vt nos a nr̄is voluptatib⁹ ꝑ suā passionē r̄traheret Itē ī oīb⁹ mēbr| pass⁹ ē. vt nr̄a mēbra sibi q̄d̄āmō ſuire deberēt. Itē totū sanguinē ꝓ nobis obtulit ī p̄ciū ⁊ lauacꝝ. ut nos sāguinē nr̄m ⁊ vires corp| nr̄i ī ei⁹ ſuitō ꝯsumere deberemus

Scd̄o docet nos ip̄m diligere q̄ ipse sup̄ oīa dilexit nos Et h̄ oñdit in trib⁹. s. in dignitate creationis. in assumptōne carnis. ⁊ in tolerantia passionis

O Tercio quantū odiat peccatū ad q̄d̄ delend̄ tā amarā passionē sustinuit.

Vñ berñ Grauis anĩe casus qui non nisi
morte christi poterat expiari Vñ amb.
Tantũ fuit pctm̃ nostꝝ vt saluari nõ pos
semus nisi vnigenitus dei ꝓ nobis mo-
reret Immo adhuc intantũ odit pecca
tũ mortale ꝙ hominẽ peccatorẽ quẽ tã
care redemit in eternũ ꝯdemnat · O q̃m
graue onus ⁊ grauis offensa est peccatũ
qđ quidã homĩes tam leue repntãt ⁊ tã
parum formidant Quarto docet nos
cognoscere q̃m gl'iosũ est regnũ celorum
qꝛ parua res non emit care. sed vna gut-
ta sanguinis christi p̃ciosior est toto mũ
do Quĩto docet nos fortificari ad su-
stinendũ aliqđ durũ in corpe nostro ad
honorẽ dei. ⁊ ꝓpter salutẽ anĩaꝝ nostra
rũ Vnde Isido · de sũmo bono Si passio
christi ad memoriã reducit nil tam duꝝ
qđ non equo anĩo toleret Parua em̃ to-
lerarem⁹ si recordaremur quid ille susti-
nuit qui nos vocat ad celum Ille op ꝓ-
bria · derisiones · ꝯtumelias · alapas · spu
ta · flagella · spineã coronã · crucẽqꝫ susti-
nuit Et nos miseri ad nostrã ꝯfusionem
vno modico ſmone fatigamur ⁊ vno so
lo verbo deijcimur Vñ si volumus cum
xp̃o regnare debem⁹ hic cũ eo pati Vñ
apl's Si socij passionũ sum⁹ erim⁹ ⁊ cõ
solatõnũ Sexto docet nos ꝑ quã viã
itur ad celũ · qꝛ ꝑ tribulatõem ⁊ passiõeꝫ
vñ Lu. 24. Nõne oꝑtuit xp̃m pati ⁊ sic in
trare i gl'iaꝫ suã Et vbi caput ĩtrauit ꝑ eã
dem viã ⁊ portam oꝑtet mẽbra seq̃ · vñ
Actuũ. 14. Per ml'tas tribulatões ⁊ pas
siões oꝑtet nos intrare regnũ celoꝝ vñ
Aug⁹ · in ſmone Nõ putet quisquã vt si-
bi ꝓsit xp̃i passio nisi illis qui sequuntur
vestigia eius Vnđ Grego. sup ezech. Si
dulcia querim⁹ necesse est vt amara tole
remus X Septimo docet nos xp̃c
in passione sua largos esse · qꝛ xp̃c q̃ꝫuis
in vita sua largus fuit ⁊ multa beneficia
dedit · tñ in morte qđãmõ ꝓdigus fuit.
qꝛ nil sibi retinuit. sed omĩa dedit etiã vs
qꝫ ad vestes Nam petro dedit eccĩaꝫ qñ
eũ in vicariũ suum instituit · ⁊ regimẽ ec
clesie sibi ꝯmisit Johãni euangeliste de-
dit matrẽ suam qñ dixit ĩ cruce Ecce ma
ter tua Latroni ꝑadisum cũ dixit Hodie
mecũ eris in ꝑadiso. Patri celesti dedit
aĩam suã dicens Pater in manus tuas
ꝯmendo spm̃ meũ. Nicodemo ⁊ ioseph
ab arimathia corpus suũ ad sepeliendũ
Nobis sanguinẽ suũ ⁊ oĩa merita sua de
dit Et crucifixoribus dedit vestimenta.
p̃s. Diuiserunt sibi vestimenta mea ⁊c.
Non em̃ homo debet esse ad elemosinas
auarus quãdo ꝯsiderat ꝙ christ⁹ in pas-
sione sua sic largus fuit. Y Vltĩo
sciendũ ꝙ quilibet libenter debet venera
ri passionẽ christi · ⁊ semꝑ ei aliquid ora-
re ⁊ humiliter inclinare q̃ñcunqꝫ ꝑtran
sit aliquã ymaginẽ crucifixi. Vñ de hoc
legit vnũ exemplũ in dyal'. Cesarij · ꝙ qui
dam prior de ordine regulariũ tꝑe quođ
tanto sopore cepit affici vt nisi cito dor-
miret moreret Qui cũ in lecto se reclinas
set mox quidã ꝯuersus affuit dicẽs Dñe
cum licẽtia vr̃a vado Et ille Quo vadis
Respõdit ꝯuersus Vado ad deũ · qꝛ mor
tuus sũ hac hora Et prior Cum multi ꝑ-
fecti transeunt ad purgatorium. quid est
ꝙ tu tam absolute dicis te statim iturũ
esse ad deum At ille habebã ꝯsuetudinẽ
vt quotiẽs irem coram crucifixo hãc di
cerem oratõem Domine ꝑ illã amaritu
dinem passionis quã sustinuisti in cruce
⁊ maxĩe qñ aĩa tua egressa est de corpo-
re tuo. miserere aĩe mee ĩ egressu suo Et ex
audiuit or̃oem meã dñs meiqꝫ misertus
est Et ait prior. Qũo fuit tibi moriẽti. Re
spondi. vid ebat mihi in agonia ꝙ tot⁹
mũd⁹ eẽt lapis vn⁹ ⁊ p̃meret pect⁹ meũ
Z Itẽ si q̃s ĩ meditatõe passiõis xp̃i
primitus nõ sentiret dulcedinẽ. tñ ꝓpr̃
ꝫ nõ debꝫ desistere sed ꝑseueranter cõti
nuare. Vñ de hoc legitur aliđ exemplũ ĩ
dyalogo Cesarij · ꝙ in quodam claustro
fuit iuuenis quidaꝫ bone indolis huic iu
ueni erat studiũ in die ad minus sel' ꝑcu-
currere passionẽ xp̃i In quo studio tãtã
ꝑ mediũ circit annũ passus ẽ difficultatẽ

vt q̄si sibi nō valere hmōi meditatōnem passiōis xp̄i arbitraret. Vñ cū postmodū quodā tp̄e in angulo chori ꝯuersoꝝ diutius ac deuotius oroni incubuisset. diuinū implorans auxiliū. ⁊ cum ab oroe cessasset surrexit ⁊ transiuit ante altare. Et ecce dñs iesus ibi stetit añ altare q̄si pendens in cruce q̄ pijssima brachia sua abstrahens a cruce seruū suū amplexatꝰ est ⁊ tā q̄m p̄cordialē sibi in signū mutue familiaritatis eū ad pectus suū attrahendo strinxit. Qui in illa hora tantā accepit a dño gr̄am lacrimaꝝ vt infra matutinas vix aliqua hora oculi eius siccarēt. Ita quoqꝫ in xp̄i postmodum feruebat passiōis meditatōe. ⁊ tantā sensit in ea dulcedinē. vt ⁊ ip̄e palmā martirij plurimū affectaret Item nota aliud exemplū de dulcedine passiōis xp̄i. Erat q̄dā bonus hō q̄ multū dilexit deum. ⁊ ob reuerentiā q̄nqꝫ vulneꝝ xp̄i quotidie dixit quinqꝫ pr̄ noster. Et huic appuit dñs iesus ⁊ dedit ei de singl'is suis vulneribus mirā dulcedinē ita ꝙ oīa gaudia mundi despexit. ⁊ solūmō deo ꝟuire studuit. et ī bonis opibus ⁊ v̄tutibus valde ꝓfecit. et sic vitam suā tandē in bono finiuit. et post mortem celū intrauit

In parasceues Sermo. 47

Escendit in inferiores ꝑtes terre. i. ad inferna. ita scribit ad ephe. 4. S. tho. de aq̄.

dicit ꝙ statim qñ aīa xp̄i fuit a corpe separata tunc aīa xp̄i deitate vnita descēdit ad limbū patꝝ ⁊ mansit ibi ab hora mortis que fuit sexta feria nona vsqꝫ ad horā resurrectōis ⁊ hoc fuit tempꝰ 40. horaꝝ qꝛ diluculo diei dñice surrexit ⁊ eadē hora resurrectōnis eduxit eos de limbo et in die ascensionis sue ꝑduxit illas animas ad celū quas ad celū ī die resurrectōis eduxerat de limbo Vñ augꝰ ī ꝟmone de resurrectione dñi Sicut cū dño surrexerūt ita eo ascendēte etiā ip̄e ascēdisse credunt. Item sciend̄ ꝙ aīa xp̄i fuit separata a corpe sed deitas mansit cūꝫ aīa ad inferna descendēte ⁊ etiā cū corpe in sepulcro iacente. Vñ in p̄nti ꝟmone tria sunt dicenda. Primo de descensu xp̄i ad inferna Scd̄o de sepultura xp̄i Tercō de cōpassiōe btē virginis cū vno exemplo.

A Quantū ad p̄mū querit ad quē infernū xp̄c descēdit. Pro q̄ nōnd̄ ꝙ ē q̄druplex infernus. Primus est infernus damnatoꝝ vbi est pena damni et sensus et ibi sūt tenebre interiores et exteriores ad hunc infernū xp̄c nō descendit nec ab illō aliquē liberauit qꝛ ꝟm Bedā in inferno nulla est redemptō nec doloꝝ mitigatio Vñ etiā Grego. li. xj. moꝝ. Nequaq̄ꝫ vltra mīa ꝑcentis liberat quos semel in locis penalibꝰ iusticia iudicantis dānat g̃ ꝓ talibus damnatis nō est orandum vñ Augꝰ Si scirem pr̄em meū in inferno nō plꝰ orarē ꝓ eo q̄m ꝓ dyabolo. Scd̄s infernus est limbus pueroꝝ ⁊ illoꝝ infātum q̄ in pctō originali decedūt qui limbus est sup̄ infernū et ibi est pena damni id ē carētia diuine visiōis et nō pena sensus id est pena sensibilis non est ibi ad illum infernū xp̄c ec̄ ñ descendit nec ab eo aliquē liberauit Ratō huiꝰ est qꝛ illi paruuli nō fuerunt capaces gr̄e dei et fructu redemptōis xp̄i. Tercius infernus ē purgatoriū et est sup̄ limbū pueroꝝ in quo ē ignis corpalis in quo aīe illoꝝ puniūtur qui in hac vita pn̄iam suam nō impleuerunt vsqꝫ ad satis factōem ꝯdignam.

Querit vtꝝ illi qui fuerunt in purgatorio sint liberati qñ xp̄c descendit ad limbū patrū Rñdet ꝙ non omēs sed solūmō illi qui ꝓtunc fuerunt purgati sufficient vel meruerunt hoc ꝙ illo tp̄e in descensu xp̄i liberari debuissent Quartus infernus est limbus sctōꝝ patꝝ vbi fuit carētia visiōis diuine ⁊ nulla pena sensibilis ⁊ ad istū infernū xp̄c descendit ⁊ ipsum ꝯfregit ⁊ sctōs pr̄es inde eduxit

Ex isto articulo fidei habemꝰ duo documenta Primū est ꝙ debemus hr̄e spē de deo qꝛ si illos qui fuerunt in limbo vi

sitauit quilibet nr̄m pōt cōfidere ꝙ nos in tribulatōib⁹ nr̄is nō relinquit vñ p̄s. 9. Cū ip̄o sū in tribulatōe eripiā eū ⁊c.

Scd̄m documentū ꝙ dēmus ꝓxiorū aīab⁹ subueīre Si eī xp̄c descēdit ad inferos vt suos caros amicos liberaret et nos exēplo xp̄i debem⁹ subuenire aīab⁹ ꝑ suffragia nr̄a scz ꝑ or̄oes ꝑ eleīas ꝑ ieiunia ⁊ missas. Nimis em̄ durus esset non subueniens amico suo in carcere detēto vñ ip̄e aīe in purgatorio exñtes clamāt ad nos illud Job. 19. Miseremī mei ⁊c.

Quare libenter subuenire debemus aīabus in purgatorio Sciendū ꝙ tria debent nos inducere ad subueniēdū aīabus Primū est grauitas pene. qꝛ anīe in purgatorio sunt ī maximis penis. Nā si omnes carbones totius mundi ī vno cumulo collecti arderent. ⁊ si quis hoīm in medio staret. non tantū ardorē q̄s sustineret sicut anīe in purgatorio sustinēt Vñ dicit̄ in decre. Igni purgatorio nulla pena tp̄alis est ꝯpabilis di. xxv. Qui in aliud Ergo ꝓpter magnitudinē pene videt̄ ip̄is breue tp̄s longū esse. Vñ legitur ꝙ quidā religiosus arsit in purgatorio vsqz dū vna missa lecta sibi fuit ⁊ apparuit socio. et dicebat se ꝑ viginti ānos ibi arsisse Et alique aīe ibi puniuntur diu Alique ad triginta annos. Alique ad cētum Alique ad mille plus vel min⁹. Vñ Cesari⁹ in dyal'. dicit ꝙ aīa vna ꝑ duo milia annoꝝ deputata fuit ad purgatoriū. sed ꝑ suffragia bonoꝝ hoīm fuit in duobus annis liberata Vñ etiā Richardus de sctō victore Alique em̄ xp̄ianoꝝ anīe vsqz ad finem mundi ad ignē purgatorij ex dei iusticia sunt deputate Unde legit̄ ꝙ quidā ꝓpter accidiā suā fuit ꝑ quadraginta annos ad purgatoriū deputatus Etiā legit̄ ꝙ quedā puella que fuit soror sanctoꝝ martiꝝ Cosme ⁊ damiani fuit ꝑ q̄ndecim dies ad purgatoriū deputata qꝛ vno sero audiuit in platea chorisare ⁊ cantare cū aliquali cōplacentia O q̄m diu ardebūt chorizātes. si illa que audiuit tamdiu punita est hoc illi attendere debent qui stant vel sedent circa chorream ⁊ chorizātes iudicāt. Scd̄m qd̄ debet nos inducere est. qꝛ debem⁹ habere spem recōpensatōis. qꝛ ip̄e anīe fideliter orant ꝓ nobis postq̄m liberate fuerint. verbi gr̄a. Si filius alicui⁹ regis in exilio esset ꝯstitutus ⁊ pateret̄ magnuz defectū et quicunqz sibi in exilio subuenirent. qñ rediret ad patriā suā illis plenius refunderet. sic etiā est de aīabus.

Terciū qꝛ suffragia que facim⁹ ꝓ aīabus nobis ip̄is ꝓficiūt. ⁊ illa nobis p̄mittimus. qꝛ suffragiū ꝓdest anīe vl' aīab⁹ vt citius liberent̄ Et etiam inq̄ntū ex caritate hoc opus fit vt sic erit meritoriū vite eterne facienti Vñ ī p̄s. xxxiiij. Oratio mea in sinu meo ꝯuertet̄ vñ Johannes dama. Quicūqz ꝓ ꝓximi salute agonizat p̄mo ⁊ ip̄e sibi ꝓdest. deinde ꝓximo suo

Quātuz ad secun

dā ꝑtem illius s̄monis sciendū ꝙ mortuo xp̄o et qꝛ ꝑasceue erat vt nō remanerēt in cruce corꝑa rogauerūt iudei pylatū vt frangerent̄ eoꝝ crura et talit̄ mortui tolerent̄ de cruce g̃ milites vtriusqz latronis fregerūt crura. Et vnus militū lan. latus eius aꝑuit ⁊ ꝯtinuo exiuit sāguis et aqua Et ille sanguis erat ver⁹ et purus sāguis et aqua vera et pura sz nō naturali mō sed miraculose affluxerunt de mortuo corꝑe sicut dicunt doctores sudorē xp̄i fuisse veꝝ et naturalē sanguinē de purissima carne xp̄i sed nō naturali mō ꝑfusum qꝛ cōtra naturā est sudare sanguinē vt beda dicit vñ etiā Aug⁹ Añ passiōem sudor xp̄i factus est sicut gutte sanguinis decurrentis in terrā qd̄ oñdit veritatē carnis ei⁹ sed de hoc ꝙ d̄ latere eius iam mortui ꝯtra naturā aq̄ veraciter et sanguis effluxit testabat̄ ꝙ corpus dñi post mortem esset victurū vt ⁊ mors eius nobis vitam daret Et nōndū ꝙ iste miles s̄m theophilū fecit hoc ad

ꝓplacentiã iudeoꝝ volens eos certifica re de moꝛte ſua. Et iſte miles dicit fuiſſe longinꝰ cuiꝰ oculi caligauerãt ⁊ cũ caſu ſanguinẽ xp̃i defluentẽ ꝑ lanceã oculos tangeret clare vidit ⁊ ſic credidit in xp̃m ⁊ poſtmodũ magnꝰ martir factus eſt. Nam p̃mo fuerũt ſibi ꝑ fide catholica quã oſtanter p̃dicauit ⁊ defendit dẽtes exciſũ Scõdo lingua ſibi exciſa nec tñ loq̃ lam ꝓdidit ſed ydola paganoꝝ ofregit dicens ſi ſunt dij defendant ſe Jo caput ſibi amputat B Et ſciendũ ꝙ vul nus lateris xp̃i fuit hoſtiũ ſacramentoꝝ vñ ſacra manauerũt · qõ ſpeal'r intelligendũ eſt de duobus ſacrament] ſine q̃bus nõ intrat ad vitã vicz de ſacro eucariſtie qõ ſignat ꝑ ſanguinẽ. ĩmo ipe ẽ iõ ſanguis quẽ quotidie ſumim⁹ qui fluxit de latere xp̃i Per aquã intelligit ſacramtũ baptiſmatis quo abluimur. vnde ſm Ambroſ · Percipe debem⁹ ſacrã eccl̃ie ea intentõe ac deuotõne ac ſi nobis de latere xp̃i ꝑfluerent Poſtq̃m xp̃c moꝛtuus eſt in cruce ⁊ trãſlanceatus eſt tũc coꝛpus eius moꝛtuũ manſit in cruce ꝑ tres hoꝛas vſqz ad veſpas Et tũc venit quidaz homo nomĩe ioſeph ab arima. ciuitate iude Et hunc viꝝ euãgeliſte multũ ꝓmẽdant. Erat em̃ nobilis gñe et decurio et magne dignitatis apud ſecl'm qz officialis impatoris et erat diues ⁊ vir bonus et iuſtus erat et diſcipl's xp̃i occult⁹ propter metũ iudeoꝝ expectãs aũt ipe regnũ dei qz in nullo ꝯſenſerat ꝓpoſito ⁊ actibus iudeoꝝ hic audacter introiuit ad pilatũ nec iudeoꝝ timens inimicicias nec pilati ptãtem pecijt corpus ieſu Pilat⁹ aũt mirabat ſi iam moꝛtuus eſſet vl' obijſſet et dũ cognouiſſet a centuriõe donauit coꝛpus ieſu ioſeph. Joſeph autẽ mercatus eſt ſindonẽ mundã ꝑ xp̃i coꝛpe inuoluendo Venit aũt et nicodemus ſe illi aſſociãs qui erat etiã diſcipl's xp̃i occultus ferens mixturã mirre ⁊ aloes quaſi libras centũ ꝑ coꝛpe xp̃i ꝓdicndo et depoſuerũt eum de cruce cũ aũt coꝛpꝰ xp̃i fuit depoſitũ de cruce ⁊ aromatibꝰ ꝓditum ⁊ inuolutũ agebãt de ſepultura ſua Erat aũt in loco vbi crucifixus ẽ dominꝰ ortus ⁊ in orto monumentũ nouũ tpe ioſeph exciſum in qua nõdum quiſq̃m poſitus fuerat. ibi ergo ſepelierũt coꝛpus ieſu qui locus ꝓpinquꝰ erat ciuitati ⁊ aduoluerũt ſaxũ magnũ ad hoſtiũ monumenti ⁊ abierũt Alrera vero die poſt paraſceuẽ. i. die ſabbati dixerunt principes ſacerdotũ ⁊ phariſei pilato Recoꝛdati ſumꝰ ꝙ ſeductoꝛ ille dixit adhuc vi. p. t. d. reſur. Jube g̃ cu. ſe. ne foꝛ. tc̃. ⁊ cet nouiſ. er. pe. pri. Et dixit illis pilatꝰ habeꝝ. ite cu. Et illi abeuntes inſpexerũt ꝓ coꝛpus ipius ⁊ poſtmodũ ſignauerunt ſepulcrum multis ſigillis ⁊ poſuerũt cuſtodes Qõ toꝝ dñs voluit fieri ꝓpt maioꝛẽ certitudinẽ ſue reſurrectõis

£ Nota de ſepultura xp̃i Primo ꝙ ſepulcꝝ ſuũ fuit nouũ Mat. 27. Et hoc fuit ſm ambꝛo. iõ ꝙ crederet ꝙ ipe ⁊ nõ alius reſurrexiſſet Jtẽ ſm aug̃m ꝓpter reuerentiã coꝛpis xp̃i qz ſicut in vtero marie nemo fuit ante eũ nemo poſt eũ. Jta ⁊ in hoc monumento nemo fuit ante eũ Scõdo ſepulcꝝ xp̃i nõ fuit ſuũ ꝓpriũ ſed alienũ ad oñdendũ ſuã pauptatẽ Siẽ em̃ in aliena domo voluit naſci ⁊ i aliena domo voluit ꝙerſari ſic ⁊ in alieno monumento ſepeliri voluit Mat. 8. Vulpes foueas hñt ⁊ volucres celi nidos ⁊ c̃. ac ſi diceret Nõ in morte ꝓpria hũi foueaz ꝓpriã vt poſſim ſepeliri neqz i vita mea habui domũ in qua poſſem ꝓmoꝛari neqz in natiuitate mea habui lectũ in quo a mr̃e potueri reclinari. Tercio ſepulcrũ xp̃i fuit ſepulcꝝ viri iuſti id ẽ ipi⁹ ioſeph qui erat vir iuſtꝰ ⁊ bonus · vt hẽt Lu. 23. Voluit aũt xp̃c ſepeliri in monumẽto pilati ſed ioſeph iuſti ad oñdendũ ꝙ xp̃c nõ requieſcit niſi in corde iuſti Primo iõ vt nõ poſſet apiri ſepulcꝝ ſine auxilio m'ti rũ Scõdo vt ꝑ hoc inſinuet ꝙ illi qui coꝛpus xp̃i ſumpſerũt dñt eſſe clauſi ne pecc catũ poſſit in coꝝ coꝛda reintrare D

Collige thesaurum

Quātuz ad terciā

ptem illius ſmonis ſcz d̄ ꝯpaſſione ma
rie virginis ſciendū. ꝙ beata v̄go maria
fuit plena dolore Et ille dolor cauſaba-
tur. Primo rōne ſui ⁊ hoc q̄ntupliciter.
Primo quia vera mater erat et naturali
ter mater dolet de afflictione filij. Scd̄o
ex eo ꝙ erat tota mater quādo em̄ dolor
diuiditur in multos minor inueniť in ſin
gulis ſi em̄ aliqua mater filium amittit
dolorem ſuum cum patre diuidit ⁊ talis
dolor ex tali diuiſione qd̄āmodo minuiť
Virgo āt beata cum nullo dolorem ſuū
cōdiuidere potuit quia nullus pater ibi
erat. Tercio ex eo ꝙ erat vnici mater. Si
aliqua mater filium ꝑdit cōſolationem
recipit quia alium habet vel habere ſpe-
rat Virgo autē maria nullū alium habe-
bat nec habere ſperabat. Quarto ex eo
ꝙ p̄ſens erat ad videndum. Cum aliqua
mater audit filium ſuum mortuū multū
dolet ſed quando audit horribili morte
ip̄m fuiſſe occiſum magis dolet Quādo
vero ante oculos videt filium ſuum occi
di ⁊ horribili morte necari ⁊ hoc añ ocu
los ſuos fieri maxime dolet. Quinto ex
eo ꝙ erat īpotens ad adiuuandum Ma
gna ꝯſolatio eſt alicui matri quādo filiū
ſuum in ſua morte oſculari amplexari et
adiuuare poteſt. Hec autez in nullo filiū
ſuū poterat adiuuare. Audiebat em̄ ipſū
ſitire et non poterat ſibi potum porrige
re. Videbat ipſum vulneribꝰ plenum et
non poterat ipſiꝰ vulnera alligare ꝯſpi-
ciebat eum ſanguine plenum et non po-
terat tergere Videbat ſanguinē in terrā
effluere ⁊ nō poterat colligare Videbat
ipſum expiraſſe ⁊ non poterat amplexa
ri nec oſculari. Tunc impletuz eſt hoc qd̄
ſymeon plus q̄z triginta annis p̄dixerat
ei. vt habeť Lu. 2. Tuā ipſiꝰ aīam ꝑtran
ſibit gladiꝰ. Scd̄o cauſabatur dolor ma-
rie ratione filij. Multū em̄ dolet mater
quādo amittit filium bonū ⁊ ſapientē ⁊
ſibi in omnibꝰ obedientē talis fuit xp̄us
marie filius. Tercio cauſabatur dolor ra
tōe ſupplicij. Videbat em̄ filiū pati penā
ignominioſaz quia inter duos latrones
tanq̄z latro poſitus fuit. Penam acerbā
qꝛ in locis venoſis et maxime ſenſitiuis
fuit vulneratus ⁊ ꝑforatus. Penam in
iuſtam qꝛ ſicut d̄r. j. Pe. 2. Peccatū nō fe
cit nec inuentꝰ eſt dolꝰ in ore eius. Et qꝛ
beata virgo fuit tanta amaritudine ple-
na Jd̄o bene poterat dicere. jllud Ruth
j. Amaritudine repleuit me omnipotēs.

Vltimo nota exē plum.

Vidam ſanctꝰ raptus in ſpiritū
audiuit ieſum xp̄m querentem
a matre ſua ſcz maria qui fuiſſēt
dolores ſui maiores in mūdo Et illa ait
quinqz fuerunt in mundo maiores cete
ris. Primꝰ cum ſymeon te ad occidendū
ꝓphetauit. Scd̄ꝰ fuit cum te perdidi ꝑ
triduum in templo. Terciꝰ cū te captum
⁊ ligatum audiui. Quartus cum te cru-
cifixum vidi. Quintus cum te vidi poni
in ſepulcrum Cui xp̄c ait. Mater cariſſi
ma qui me ad p̄mū tuum dolorem vno
pater noſter ⁊ te vno aue maria ſalutaue
rit dabo ei ꝯgnitōnem peccatoꝝ. Si ad
ſcd̄m idem fecerit Dabo ei remiſſionem
peccatoꝝ ſuorum. Si ad terciū reddam
ei virtutes quas per peccatum ꝑdidit ⁊
ad quartū dabo ei donum gratie et ciba
bo eum ante mortem corꝑe meo. Si ad
q̄ntum apparebo ei in morte et recipiam
eum ad me ip̄m in vitam eternā. Quod
nobis preſtet trinitas ſancta Amen.

Finit quadrageſimale diſcipuli

Incipit monoteſſeron ſiue vnum ex q̄t-
tuor magiſtri Johannis gerſonis Can-
cellarij ꝑiſienſ.

De festo azimorũ

appropinquãte Mat.xxvij. Mar.xiiij. Luc.xxij. Joh.xiij.

Lucas Appropinq̃bat ãt dies festus azimoꝝ qui dicit̃ pascha mar Erat aũt pascha ⁊ azima post biduũ Mat. Et factũ est cũ ꝯsũmasset iesus ꝑmões hos omẽs dixit discipulis suis. Scitis qꝛ pꝰ biduũ pascha fiet ⁊ filiꝰ hoĩs tradetur vt crucifigat̃? Tunc ꝯgregati sunt p̃ncipes sacerdotũ ⁊ seniores in atriũ p̃ncipis sacerdotũ q̃ dicit̃ cayphas ⁊ ꝯsilium fecerunt mar Et querebãt Luc. sũmi sacerdotes et scribe quõ eum dolo tenerent ⁊ occiderent. timebãt Lu. vero plebẽ mat. mar. Dicebãt ãt nõ in die festo ne forte tumultꝰ fieret in populo Luc. Intrauit aũt sathanas in iudam q̃ ꝯgnoĩatur scarioth vnũ de duodecim mat. Tunc abijt mar. Lu. vnꝰ de duodecĩ ad p̃ncipes sacerdotũ ⁊ summos mar. sacerdotes vt ꝓderet eum illis. Luc. Et locutꝰ est cum p̃ncipibus sacerdotũ ⁊ magistratibꝰ quẽadmodũ illum traderet eis et ait mat. illis. Quid vultis mihi dare et ego vobis eum tradam? mar. Luc. Qui audiẽtes gauisi sunt et ꝓmiserũt. et pacti Lu. sunt pecuniã illi dare. At illi ꝯstituer̃t ei triginta argẽteos ⁊ spopõdit mat Et exinde mar Lu. querebat oportunitatẽ vt eũ oportune mar. traderet sine Luc. turbis Joh Ante diẽ festũ pasche sciẽs iesus quia venit hora eiꝰ vt transeat ex hoc mũdo ad p̃rem. cũ dilexisset suos q̃ erant in mundo in finẽ dilexit eos.

Tercia pars principalis huius ꝯtextus de egressu passionis et resurrectiõis christi

De missiõe petri

et Johãnis prima die azimorum quam Johannes vocat ante festum pasche. Math.xxvj. Mar.xiiij. Luc.xxij. Joh. xiij.

Atheꝰ. Mar. Prima autẽ die azimoꝝ quãdo Mar pascha ĩmolabat̃. in qua Lu necesse erat pascha occidi mat. Accesserũt discipl̃i ad iesum et dicũt Mat. Mar. ei. Quo vis eamꝰ et paremus tibi vt mãduces pascha? Et mittit ex discipul̃ suis petrũ Lu. et Johãnẽ dicens Eũtes parate nobis pascha vt manducemꝰ At illi dixerunt Vbi vis paremus? Et dixit ad eos. Mat Ite in ciuitatẽ Mar. ad quendã Mat Ecce Lu. introeuntibꝰ vobis in ciuitatẽ occurret vobis homo amphorã aque portans. seq̃mini eum in domum in quã intrat. ⁊ dicetis patrifamilias domus. Dicit tibi magister Mat. Tempus meum prope est apud te facio pascha. vbi Mar. est refectio mea? vbi Lucas. est diuersorium vbi Lucas. Mar. pascha cum discipulis meis manducem? Et ipse ostẽdet cenaculum magnum stratum et ibi parate Marcꝰ Et abierunt discipuli eius et venerunt in ciuitatem Lucas. Mar Euntes autem inuenerunt sicut dixit illis iesus et parauerunt pascha Mar. Vespere autem facto venit cuꝫ duodecim et Lucas cum facta esset hora discubuit et duodecim apl̃i cum eo

De ablutione pedum Joh.xiij

Et cena facta cum dyabolꝰ iam misisset in cor vt traderet eum iudas symonis scarioth sciens qꝛ oīa dedit ei pater in manꝰ. ⁊ qꝛ a deo exiuit. ⁊ ad deū vadit. Surgit a cena ⁊ poīt vestimēta sua. ⁊ cū accepisset linteū precinxit se. Deinde misit aquā in peluī ⁊ cepit lauare pedes discipuloꝝ suoꝝ ⁊ extergere linteo q̄ erat p̄cinctꝰ. Venit g̊ ad simonē petꝝ ⁊ dicit ei petrꝰ Dñe tu mihi lauas pedes? Nō lauabis mihi pedes in eternū Rñdit ei iesus. Si nō lauauero te nō habebis ꝑtē mecū. Dicit ei symō petrus Nō tantū pedes. sꝫ ⁊ manꝰ ⁊ caput Dicit ei iesus. Qui lotus est nō indiget nisi vt pedes lauet sꝫ est mundꝰ totus. ⁊ vos mūdi estis sed nō oēs. Sciebat nanqꝫ quisnā essꝫ q̄ traderet eū. ꝓpterea dixit nō estis mūdi oēs. Postq̄ꝫ ergo lauit pedes eoꝝ accepit vestimēta sua. ⁊ cū recubuisset iteꝝ dixit eis Scit q̄d fecerim vobis? Vos vocatis me mgr̄ ⁊ domīe et bene dicitis. Sum etenī. Si ergo ego laui pedes vestros dñs et magr̄. ⁊ vos debetis alter alteriꝰ lauare pedes Exemplū em̄ dedi vobis vt quēadmodū ego feci vobis ita et vos faciatis. Amē dico vobis non est seruꝰ maioꝛ dño suo Neqꝫ apostolꝰ maioꝛ eo q̄ misit illū. si hoc scitis beati eritis si feceritis ea.

De sacramenti institutione Mat. xxvj. Mar. xiiij Luce. xxij.

Atheꝰ Et discūbētibꝰ mar: eis et manducantibꝰ ait iesus Lu. Desiderio desideraui hoc pascha māducare vobiscū āteq̄ꝫ patiar Dico em̄ vobis qꝛ ex hoc nō māducabo illud donec impleat̄ in regno dei. mat Cenantibꝰ aūt illis. Accepit iesus panez gr̄as Lu. egit et benedixit math. et fregit mat. Lu. deditqꝫ discipulis suis et ait mat. Accipite et ꝯmedite hoc mat. est Lu corpꝰ mar meū qd̄ ꝓ vobis tradet̄ hoc facite in meā cōmemorationē Silr̄ et calicem postq̄ꝫ cenauit accipiēs mat gr̄as egit ⁊ dedit illis dicēs Luc̄. Accipite et diuidite int̄ vos et bibite mat. ex hoc omēs hic est sanguis meꝰ noui testamēti Lu hic est calix nouū testamētū in meo sanguine Lu q̄ ꝓ vobis et math ꝓ multis effundet̄ in remissionē peccatoꝝ Dico autē vobis qꝛ nō bibā amodo de ꝑ genimine vitis vsqꝫ in diē illū cum illud bibam nouuꝫ vobiscum in regno patris mei dei mar. Et biberūt ex eo omēs

De predictione negationis petri ⁊ questione discipuloꝝ Math. xxvj. Mar. xiiij. Luc̄. xxij. Joh xiij.

Atheꝰ. Lucas Tunc dixit illis iesus Omēs vos scandalū patiemini in me in ista nocte qꝛ scriptum est Percutiā pastorem et dispergentur oues gregis. sed postq̄ꝫ resurrexero p̄cedam vos in galileā Respondens āt petrus ait illi. Et si omnes scandalizati fuerint in te. ego nunquā scandalizabor Math. Et ait illi iesus. priusquā Marcꝰ gallus bis vocem dederit ter me es negaturus. Math. Amen dico tibi. quia in hac nocte anteq̄ꝫ gallus cantet ter me es negaturus marcus At ille amplius loquebatur math. Et si marcꝰ oportuerit me mori tecū te non negabo. Similiter et omnes discipuli dixerunt Johā. Non de omnibus vobis dico. Ego scio quos elegerim. sed vt adimpleatur scriptura. Qui manducat panem meum leuabit contra me calcaneum suum. Amen amen dico vobis priusquam fiat vt cum fuerit factum credatis quia ego sum. Amen amen dico vobis qui accipit si quem misero me accipit. qui autem me accipit

accipit eũ qui me misit Cũ ꝫ dixisset iesus
turbatus est spiritu ⁊ ꝓtestat⁹ est ⁊ dixit
Joh. Mar. Amen dico vobis q2 vn⁹
ex vobis me tradet q̃ Mar. mãducat
mecum Joh Aspicientes ergo ad in
uicem discipuli hesitãtes de quo diceret
Math Et ꝯtristati Mar. valde ce
perunt singuli dicere. Nunquid ego sum
domĩe? At ille respondens ait Mar.
Vn⁹ ex duodecim qui Mat intingit
Mar mecũ manũ in parabside Mat
in catino Mar hic me tradet. Filius
q̃dem hoĩs vadit sicut scriptũ est de illo
Ve autem homini illi per quẽ fili⁹ hoĩs
tradetur. Bonum erat ei si natus non fu
isset homo ille Mat. Respondens
autem iudas qui tradidit eum dixit Nũ-
quid ego sum Rabbi? Ait illi Tu dixisti.
Joh Erat ergo recumbens vnus ex di
scipulis eius in sinu iesu quem diligebat
iesus. Innuit ergo huic symon petrus ⁊
dixit ei. Quis est de quo dicit? Itaq3 cũ
recubuisset ille super pectus iesu dicit ei.
Domine quis est? Respõdit iesus. Ille
est cui ego intinctum panem porrexero
Et cũm intinxisset panem dedit iude sy-
moni scariothis. Et post buccellam tũc
introiuit in eum sathanas Et dicit ei ie-
sus. Quod facis fac citius. Hoc autem
nemo sciuit discumbentiũ ad q̃d dixerit
ei. Quidam enim putabãt quia loculos
habebat iudas quia dicit ei iesus. Eme
ea que opus sunt nobis ad diem festũm
Aut egenis vt aliquid daret. Cum ergo
accepisset ille. exiuit continuo Erat autẽ
nox Cum ergo exisset dicit iesus Nunc
clarificatus est filius hominis ⁊ deus
clarificatus est in eo. si deus clarificatus
est in eo ⁊ deus clarificabit eum in semet
ipso ⁊ ꝯtinuo clarificabit eum. Filioli
adhuc modicum vobiscuꝫ sum. queritis
me et sicut dixi iudeis q̃ ego vado vos
non potestis venire. Et vobis dico mo-
do. Mandatum nouum do vobis vt di
ligatis inuicẽ sicut dilexi vos. vt ⁊ vos
diligatis inuicem In hoc ꝯgnoscẽt om
nes quia mei estis discipuli. si dilectionẽ
habueritis ad inuicem. Dicit ei Symon
petrus Domine quo vadis Respondit
iesus quo ego vado non potes me sequi
modo. sequeris autem postea. Dicit ei
petrus. Quare non possum te sequi mõ?
Animã meam pono pro te. Respondit
iesus Aĩam tuã ꝓ me pones. Amẽ amẽ
dico tibi. Nõ cantabit gallus donec ter
me neges. Et ipsi ceperunt querere inter
se quis esset qui eum traditur⁹ esset. Fa
cta est autẽ ⁊ ꝯtentio inter eos. quis eo
rum videretur esse maior. Dixit aũt eis
Reges gentiũ dñantur eorum ⁊ qui po
testatem habẽt sup eos benefici vocant
Vos aũt non sic sed qui maior est in vo
bis fiat sicut minor. ⁊ qui precessor est si
cut mĩstrator. Nam quis maior est qui
recumbit. An qui ministrat? Nonne qui
recumbit? Ego autem in medio vestrum
sum sicut qui ministrat. Vos autẽ estis
qui ꝑmansistis mecũ in tentationib⁹ me
is. Et ego dispono vobis sicut disposuit
mihi pater meus regnũ vt edatis ⁊ biba
tis sup mensã meã ĩ regno meo. ⁊ sedea
tis super thronos iudicãtes duodecim
tribus israel. Ait autem domin⁹ symoni
Symõ ecce sathan expetiuit vos vt cri
braret sicut triticum. Ego aũt rogaui ꝓ
te vt non deficiat fides tua. Et tu aliquã
do ꝯuersus confirma fratres tuos. Qui
dixit Domĩe tecum sum ꝑatus ⁊ in car
cerem ⁊ in mortẽ ire. Et ille dixit. Dico
tibi petre. Non cantabit hodie gall⁹ do
nec ter abneges nosse me ⁊ dixit eis Qñ
misi vos sine sacculo et pera et calciamẽ
tis Nunq̃d aliquid defuit vobis? At illi
dixerunt Nihil. Dixit ergo eis sed nunc
qui habet sacculum tollat. similiter ⁊ pe
ram. sed qui non habet vendat tunicam
suam ⁊ emat gladium. Dico eñ vobis
quoniã adhuc hoc q̃d scriptuꝫ est opor-
tet impleri in me. Et cum iniustis depu-
tat⁹ est. Etenim ea que sunt de me. finem
habent At illi dixerunt. Ecce duo gladij
hic. At ille dixit eis. satis est

De sermone dñi

post cenam et continet multas rubricellas pro multitudine doctrinarum vbi ꝑ totũ d̄ misterio trinitatis Joh. xiiij. xv xvj. xvij.

Et ait discipulis suis Nõ turbet cor vestꝝ Creditis in deum ⁊ in me credite. In domo p̄ris mei mãsiões multe sunt Si quo min⁹ dixissẽ vobis quia vado ꝑare vobis locũ et si abiero ⁊ preꝑauero vobis locũ. iterꝝ venio ad vos ⁊ accipio vos ad meip̄m vt vbi ego sum ⁊ vos sitis. ⁊ quo ego vado scitis. ⁊ viam scit⁊. Dicit ei thomas Dñe nescim⁹ quo vadis ⁊ quõ possum⁹ viam scire? Dicit ei iesus. Ego sum via veritas ⁊ vita. Nemo venit ad p̄rem nisi ꝑ me. Si ꝯgnouissetis me ⁊ p̄rem meuꝫ vtiqꝫ ꝯgnouissetis ⁊ ãmodo ꝯgnoscetis eũ ⁊ vidistis eum. Dicit ei philipp⁹. Dñe oñde nobis p̄rem ⁊ sufficit nobis? Dicit ei iesus Tanto tꝑe vobiscũ sum ⁊ nõ ꝯgnouistis me? Philippe q̄ vidꝫ me videt ⁊ p̄rem meũ. Quõ tu dicis ostẽde nobis p̄rem? Non credis qꝛ ego in patre ⁊ pater in me est? Verba que ego loquor vobis a meip̄o non loquor. Pr̄ ãt in me manens ipse facit opa. Non creditis qꝛ ego in p̄re ⁊ pr̄ in me est. Alioq̄n ꝓpter opa ipsa credite. Amen amẽ dico vobis q̄ credit in me. opa que ego facio ipse faciet ⁊ maiora hoꝝ faciet qꝛ ego ad prẽꝫ vado. Et qd̄cunqꝫ petieritis in nomine meo hoc faciã vt glorificet pr̄ in filio. si q̄d petieritis in noĩe meo hoc faciam Si diligitis me mandata mea ꝟuate. et ego rogabo patrẽ ⁊ aliuꝫ ꝑaclitũ dabo vobis vt maneat vobiscũ in eternũ spm̄ veritatis quẽ mund⁹ nõ p̄t accipe qꝛ nõ videt eum nec scit eũ. Vos ãt ꝯgnoscet⁊ eum qꝛ apd̄ vos manebit ⁊ in vobis erit Non relinquã vos orphanos. veniã ad vos. Adhuc modicũ et mund⁹ me iã nõ videt Vos aũt videtis me q̄a ego viuo et vos viuet⁊. In illo die vos ꝯg̃scet⁊ qꝛ ego in p̄re meo ⁊ vos in me ⁊ ego in vobis Qui hꝫ mãdata mea ⁊ ꝟuat ea ille ẽ q̄ diligit me. q̄ ãt diligt me diliget a p̄re meo ⁊ ego diligã eum ⁊ manifestabo ei meip̄m. Dic̄ ei iudas nõ ille scariothis. Dñe q̄d factũ ẽ qꝛ manifestatur⁹ es teipsum nobis ⁊ nõ mundo? Rñdit ei iesus et dixit ei. Si q̄s diligit me ꝟmonem meũ ꝟuabit ⁊ pater me⁹ diliget eũ ⁊ ad eum veniem⁹ ⁊ mansionẽ apud eũ faciẽ⁹ Qui nõ diligit me ꝟmones meos nõ seruat. Et sermonẽ quẽ audistis nõ est me⁹ sed eius qui misit me patris Hec locut⁹ sum vobis apud vos manens. Paraclitus autem spũssanctus quem mittet pater in nomine meo ille vos docebit oĩa ⁊ suggeret vobis omnia quecunqꝫ dixero vobis. Pacem relinquo vobis pacẽ meam do vobis. non quomõ mundus dat ego do vobis Non turbetur cor vestrum neqꝫ formidet Audistis quia dixi vobis vado et venio ad vos. si diligeretis me. gauderetis vtiqꝫ. quia ad patrẽ vado quia pater maior est. Et nunc dixi vobis priusq̄ꝫ fiat vt cum factum fuerit credatis. Jam non multa loquar vobiscum. Venit enim p̄nceps mundi huius et in me nõn habet quicq̄ꝫ. sed vt ꝯgnoscat mundus quia diligo patrem ⁊ sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. Surgite eamus hinc Ego sum vitis vera et pater meus agricola est. Omnẽ palmitem in me non ferentem fructum tollet eum. et omnem qui fert fructum purgabit eum vt fructum plus afferat. Jam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. manete in me et ego in vobis. Sicut palmes nõ potest ferre fructum a semetipso nisi mãserit in vite. sic nec vos nisi in me manseritis. Johãnis. xv. Ego sum vitis ⁊ vos palmites. qui manet in me ⁊ ego in eo hic fert fructum multum quia sine me nihil potestis facere. Si quis in me non manserit mittetur

foras sic palmes & arescet & colligēt eū & in ignem mittēt & ardet. Si mānseritis in me et verba mea in vobis manserint quōcūq; volueritis petetis & fiet vobis In hoc clarificat⁹ est p̄ me⁹ vt fructū plurimū afferatis & efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater & ego dilexi vos Manete in dilectōe mea. si p̄cepta mea seruaueritis manebitis in dilectiōe mea sicut et ego p̄cepta patris mei seruaui et maneo in eius dilectiōe Hec locut⁹ sum vobis vt gaudiū meū in vobis sit & gaudiū vestr̄ impleat Hoc est p̄ceptū meum vt diligatis inuicē sic dilexi vos. Maiorē hac dilectōz nemo hz vt aiam suā ponat q̄s p amicis suis Vos amici mei estis si feceritis que ego p̄cipio vobis Jā nō dicā vos seruos q⁹ seruus nescit q̄d faciat dñs eius. Vos autez dixi amicos q⁹ oīa quecunq; audiui a p̄re meo nota feci vobis. Nō vos me elegistis sz ego elegi vos. & posui vos vt eatis & fructū afferatis et fruct⁹ vester maneat vt quōcunq; petieritis patrē in noīe meo det vobis Hec mando vobis vt diligatis inuicē Si mund⁹ vos odit. scitote q⁹ me priorē vobis odio habuit. Si de mūdo fuissetis mund⁹ q̄ suus erat dilegeret. q⁹ vō de mūdo nō estis sz ego elegi vos de mūdo. ppterea odit vos mūd⁹ Memēto sermonis mei quem ego dixi vobis. Nō est seruus maior dño suo. si me psecuti sunt et vos psequent̄ si sermonē meum seruauerint et vestr̄ seruabunt. Sz hec oīa faciēt vobis ppter nomen meū q⁹ nesciunt eū qui misit me. Si nō venissem et locutus eis fuisset peccatū nō hrent. Nunc aūt excusationē nō hūt de pctō suo Qui odit me. et p̄rem meū odit. Si opa non fecissem in eis que nemo alius fecit. pctū nō hrent Nunc āt et viderūt et oderunt & me & p̄rem meū. sz vt impleat sermo q̄ in lege eor̄ scriptus est q⁹ odio habuerunt me gratis Cū autē venerit paclit⁹ quē ego mittā vobis a patre spūm veritat⁹ q̄ a patre ꝓcedit ille testimoniū phibebit de me et vos testimoniū phibebitis q⁹ ab initio mecū estis. Hec locut⁹ sū vobis vt nō scādalizemī. Absq; synagogis facient vos. sz venit hora vt omis q̄ interficit vos arbitret obseqūm se p̄stare deo Et hec faciēt vobis q⁹ nō nouerūt p̄rem neq; me. sz hec locut⁹ sum vobis vt cū venerit hora eor̄ reminiscamī q⁹ ego dixi vobis. Hec aūt vobis ab initio nō dixi q⁹ vobiscū eram. Et nunc vado ad eū q̄ me misit & nemo ex vobis interrogat me quo vadis Sz q⁹ hec locut⁹ sum vobis tristicia impleuit cor vestr̄ sz ego veritatē dico vobis Expedit vobis vt ego vadā. Si eī nō abiero paclit⁹ nō veniet ad vos. si aūt abiero mittā eū ad vos Et cū venerit ille. arguet mundū de pctō. & de iustitia & de iudicio De pctō q̄dem q⁹ nō crediderūt in me. de iustitia vō q⁹ ad p̄rem vado & iam nō videbit⁹ me. De iudicio āt q⁹ p̄nceps huius mūdi iam iudicat⁹ est Adhuc multa hēo vobis dicere sz non potestis portare mō. Cū āt venerit ille spūs veritatis docebit vos omnē veritatē: Nō eī loquet a semet ipo sz q̄cunq; audiet loquet & que ventura sūt ānunciabit vobis. Ille me clarificabit q⁹ de meo accipiet & ānunciabit vobis. Modicū & iam nō videbitis me. & iterū modicum & videbitis me q⁹ vado ad p̄rem Dixerūt ergo ex discipul'eius ad inuicē. Quid est q̄ dicit nobis modicū & nō videbit⁹ me & iterū modicū & videbitis me & q⁹ vado ad p̄rem? Dicebāt ḡ q̄d est hoc q̄ dicit nobis modicū? Nescim⁹ q̄d loqtur Cognouit aūt iesus q⁹ volebāt eum interrogare & dixit eis. De q̄ queritis inter vos q⁹ dixi modicū & nō videbitis me & iterum modicū & videbitis me. Amē amē dico vobis q⁹ plorabitis et flebitis vos. mund⁹ aūt gaudebit. vos aūt contristabimini sed tristicia vestra vertetur in gaudium. Mulier cum parit tristiciam habet q̄a venit hora eius. Cū āt pepit puer̄. iam nō meminit pressure ppter gaudiū q⁹ natus est homo in mundum. Et vos igit ur nunc

q̄dem tristiciā habet. Iterū aūt videbo vos et gaudebit cor vestrū et gaudiū vestrū nemo tollet a vobis Et in illo die nō rogabitis quicq̄z. Amen amen dico vobis si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. Usq̄z modo non petistis quicq̄z in nomine meo. Petite et accipietis vt gaudium vestrum sit plenum. Hec in prouerbijs locutus sum vobis. Venit enim hora cum iam non in ꝓuerbijs loquar vobis sed palam de patre meo annunciabo vobis. Illo die in nomine meo petetis. Et nō dico vobis quia ego rogabo patrem de vobis. Ipse enim pater amat vos q̄ vos me amatis et credidistis quia a deo exiui. Exiui a patre et veni in mūdū. Iterum relinquo mundum et vado ad patrem. Dicunt ei discipuli eius. Ecce nūc palam loqueris et ꝓuerbium nullum dicis. Nunc scimꝰ quia scis omnia et non est opus tibi vt quis te interroget. In hoc cognouimus q̄a deo existi Respondit eis iesus Modo creditis. Ecce venit hora et iam venit vt dispergamini vnusquisq̄z in ꝓ̄pa et me solum relinquatis. et non sum solus quia pater mecum est. Hec locutus sum vobis vt in me pacem habeatis In mundo pressuram habebitis sed confidite ego vici mundum Hec locutus est iesus et subleuatis in celū oculis dixit. Pater venit hora clarifica filium tuū vt filius tuus clarificet te sicut dedisti ei potestatem omnis carnis vt omne q̄ dedisti ei det eis vitam eternam Hec est vita eterna vt cognoscant te solum verū deum et quē misisti iesum christum. Ego te clarificaui super terram opus cōsummaui quod dedisti mihi vt faciam. Et nunc clarifica me tu pater apud temetipsum claritate quā habui prius q̄m mundus esset apud te Manifestaui nomen tuū hominibus quos dedisti mihi de mundo. Tui erant et mihi eos dedisti et sermonem tuum seruauerunt et nunc cognouerunt quia omnia que dedisti mihi abs te sunt q̄ verba que dedisti mihi dedi eis et ipsi acceperunt et cognouerunt vere quia a te exiui et crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo non pro mūdo rogo sed pro his quos dedisti mihi q̄a tui sunt. Et mea oīa tua sunt et tua mea sunt et clarificatus sum in eis Et iam nō sum in mundo et hi in mūdo sunt et ego ad te venio Pat̄ sancte serua eos in nōie tuo quos dedisti mihi vt sint vnum sic et nos. Cum essem cum eis ego seruabā eos in nomine tuo. quos dedisti mihi custodiui et nemo ex eis perijt nisi filius ꝑditionis vt scriptura impleatur Nunc autem ad te venio et hec loquor in mundo vt habeāt gaudium meum impletū in semetipsis. Ego dedi eis sermonez tuū et mundꝰ eos odio habuit quia nō sunt de mundo sicut et ego non sum de mundo. Non rogo vt tollas eos de mundo sed vt serues eos a malo De mundo nō sunt sicut et ego non sum de mūdo. Sanctifica eos in veritate. sermo tuus veritas est. sicut tu me misisti in mundum. et ego misi eos in mundū et ego pro ipsis sanctifico meipsum vt sint et ipsi sancticati in veritate. Non pro his autem rogo tantum. sed et pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me. vt omnes vnum sint. sicut et ego pater in te et tu in me. vt et ipsi in nobis vnum sint. vt mundꝰ credat quia tu me misisti. Et ego claritatem quam dedisti mihi. dedi eis. vt sint vnum sicut et nos vnum sumus. Ego in eis et tu in me vt sint cōsummati in vnum et cognoscat mundus quia tu me misisti. et dilexisti eos sicut et me dilexisti Pater quos dedisti mihi volo vt vbi ego sum et illi sint mecum vt videāt claritatem meam quam dedisti mihi. q̄ dilexisti me ante cōstitutionem mundi. Pater iuste mundus te non cognouit. ego autem cognoui et hi cognouerunt quia tu me misisti et notum feci eis nomen tuum vt dilectio. qua dilexisti me. in ipsis sit et ego in ipsis

De oratione ieſu

& ſua captione. Mat. xxvj. Mar. xiiij. Luce. xxij. Joh. xviij.

Ohānes. Hec cum dixiſſet ieſus Mat. & hímno Mar. dicto exierūt in monté oliueti. Luc. & egreſſus ibat ſm conſuetudinē in mōtē oliuaꝝ traſtorrentē Jo cedron in villam Mat. in prediū Mar. cui nomen gethſemani Lu. Secuti ſunt āt eū & diſcipuli eiꝰ Jo Sciebat & iudas qui tradebat eū locū. qz frequēter conuenerat ieſus illuc cū diſcipulis ſuis. Mat & dixit Marcꝰ Sedete hic donec Mat vadam illuc Mat. et orem mar Et coaſſumpto mat. mar petro & duobꝰ filijs zebedei cepit Mat. ꝯriſtari & meſtꝰ eſſe mar Pauere & tedere mat. Tunc ait mar. illis Triſtis eſt aīa mea vſqz ad mortē Suſtinete hic & vigilate mecū. et Lu. ipſe auulſus eſt ab eis ꝗntū eſt iactꝰ lapidis. Et ꝓgreſſus Mat. Mar puſilluz ꝓcidit mat in faciē ſuā ſup mar. terrā & orabat vt ſi fieri poſſet tranſiret ab eo hora. Et dixit Abba pater omnia poſſibilia ſunt tibi. trāſfer hunc calicē a me. ſed nō qō ego volo ſed qō tu mat. Mi pater ſi poſſibile eſt trāſeat a me calix iſte. Verūtamēnō ſicut ego volo ſed ſicut tu. Et venit ad diſcipulos ſuos & mat inuenit mar eos dormiētes. & dixit petro ſic mar Simon dormis mat Non potuiſti mar vna hora vigilare mecū? Vigilate & orate vt non intretis in tentationē. Spiritꝰ q̄dem ꝓmptus eſt caro autem infirma. Jteꝝ ſcō abijt et orauit eundem ſmonem dicēs. mat Pater mi ſi non poteſt hic calix tranſire niſi bibam illuz fiat volūtas tua mat. mar Et venit iteꝝ & inuenit eos dormiētes. Erant enim oculi eorum grauati et ignorabāt mar quid rñderēt ei. mat Et relictis illis iterum abijt & orauit eundē ſmonem: & poſitis Lu. genibus orabat dicens Pater ſi vis trāſfer calicem iſtum a me. Verūtamen non mea ſed tua voluntas fiat Apparuit āt illi angelus de celo cōfortans eum. Et factꝰ in agonia ꝓlixius orabat. & factꝰ eſt ſudor eius ſicut gutte ſanguis decurrentis in terrā. Et cū ſurrexiſſz ab oratōe et veniſſet ad diſcipulos ſuos inuenit eos dormiētes ꝓ triſticia. & ait illis Quid dormitis? mat. mar Dormite iam & requeſcite mar Sufficit. ſurgite Lu & orate ne intretis in tentationē mat. Ecce adꝓpinq̄bit mar hora & filius homīs tradet in manꝰ peccatoꝝ. ſurgite camus Ecce qui me tradet ꝓpe eſt Job Judas ergo cū accepiſſet cohortem a pōtificibꝰ & phariſeis miniſtros venit illuc cū laternis & facibꝰ & armis: mat Et adhuc mar ieſu loquēte Ecce iudas ſcariotbis vnꝰ ex duodecim & cū eo turba multa cum gladijs & fuſtibꝰ miſſi mat a ꝑncipibus ſacerdotū et ſcribis mar & ſenioribꝰ mat. mar. populi Dederat aūt traditor eis ſignuz dicens Quēcunqz oſculatꝰ fuero ipe eſt tenete eum & ducite mar cauteet Lu. antecedebat eos & appropinq̄uit ieſu vt oſculare tur eū mat Et cū veniſſet mar ſtatim acceſſit ad eū & ait Rabbi mar Aue mat rabbi et mat oſculatus mar eſt eum mat Dixit ei ieſus Amice. Ad q̄d veniſti? Juda oſculo filiū hoīs tradis Jo. Jeſꝰ itaqz ſciēs omia que vēture erāt ſup eū ꝓceſſit & dixit eis. quē q̄ritis? Rñderūt ei Jeſū nazarenū dixit eis ieſus ego ſum Stabat aūt & iudas qui tradidit eū cum ipis Vt ergo dixit eis ieſus ego ſum abierūt retrorſū & ceciderūt in terrā Jteꝝ ḡ eos interrogauit Quē q̄ritis? Illi āt dixerunt Jeſum nazarenū. Rñdit ieſus Dixi vobis qz ego ſuz. ſi ergo me q̄ritis ſinite hos abire Vt impleret ſmo quē dixit qz quos dēdiſti mihi nō ꝓdidi ex eis quēq̄z. mat Tūc acceſſerūt & manus. mat. mar iniecerūt in ieſum & tenuerūt eum

Lu. Videtes aũt hi q̃ cum ipso erant q̃ futurũ erat dixerũt ei. Dñe si p̃cutim⁹ in gladio Rñdens aũt iesus ait. sinite vsq; huc mat mar Simon q̃ petr⁹ hñs gladiũ eduxit cũ & p̃cussit p̃tificis summi mar. sacerdotis seruũ & abscidit auriculã eius dexterã Jo Erat autez nomẽ seruo maleh⁹ Dixit ergo iesus petro VMitte gladiũ in vaginã. Calicẽ quẽ dedit mihi pater nõ vis vt bibam illũ? mat Omẽs eñ q̃ acceperint gladium gladio pibunt An putas q; nõ possum rogare p̃rem meũ & exhibebit mihi mõ plus q̃z duodecim legiones angelorũz? Quomõ q̃ implebunt scp̃ture? q; sic oportet fieri Lu. Et cũ tetigisset auriculã eius sanauit eũ. Dixit aũt iesus ad eos q̃ venerãt ad se p̃ncipes sacerdotũ & magistratus templi & seniores mat. Lu. Tanq̃z ad mar latronẽ existis cũ gladijs & fustib⁹ ꝯphendere me. cũ q̃tidie. Lu fuerim vobiscũ in templo & sedebã mat. docẽs & nõ mat me mar tenuistis. sed hec est hora vr̃a & p̃as tenebraz mat hoc aũt mar totũ factũ est vt adiplerent scripture ꝓphetaz mat Tunc discipuli mar. relicto eo omẽs fugerũt mar Adolescẽs ãt q̃ dam seq̃batur eũ amict⁹ sindone sup nudo & tenuerũt eũ. Et ille relicta sindone nudus ꝓfugit ab eis Jo Lobors ãt & tribun⁹ & ministri iudeoz ꝓhẽdẽrt iesum & tenẽtes mat Lu ligauerũt eũ & adduxerũt eũ ad Annã primũ. Erat eñ socer cayphe qui erat pontifex anni illi⁹. Erat aũt cayphas q̃ ꝓsiliũ dederat iudeis q; expedit vnũ hominẽ mori ꝓ populo mar Et ꝓuenerũt in vnũ oẽs sacerdotes scribe & pharisei & seniores.

De missione iesu

ad annã. Et p̃ma negatione petri VMat. xxvj. VMar. xiiij. Luce. xxij. Joh. xviij

Obãnes Sequebatur aũt iesũ Simon petr⁹ & ali⁹ discipulus. Discipulus aũtem ille erat notus pontifici & introiuit in atriũ p̃ncipis cũ iesu Petr⁹ aũt stabat ad hostiũ foris. Exiuit ergo ali⁹ discipul⁹ q̃ erat not⁹ pontifici & dixit hostiarie & introduxit petrũ. dixit ergo petro ancilla hostiaria summi mar sacerdotis cũ vidisset petrũ calefaciẽtẽ se Lu sedentẽ ad lumen mat. Et tu cum iesu nazareno mar galileo eras Jo Nunq̃d & tu ex discipulis es homis isti⁹? Lu. Et hic cũ illo erat mat At ille mar negauit Lu illũ coram oĩbus dicẽs. Lu. VMulier nõ noui illũ. Jo Non sum neq; mar scio. neq; noui q̃d dicas Jo Stabãt aũt serui & ministri ad p̃unas q; frigus erat & calefaciebãt se. Erat aũt cũ eis et petrus stans & calefaciens se mar Et exiuit foras ante atriũ et gall⁹ cantauit. Jo Pontifex ergo interzogauit iesum de discipulis et de doctrina eius Rñdit ei iesus. Ego palam locut⁹ sum mundo ego semp docui in synagoga & in tẽplo quo omnes iudei ꝓueniunt et in occulto locutus sum nihil Quid me interzogas Interzoga eos qui audierunt que locutus sum ipsis. Ecce hi sciunt quid dixerim ego. hec cum dixisset vnus assistẽs ministroz dedit alapam iesu dicẽs. Sic respondes pontifici? Respondit ei ies⁹. Si male locutus sum testimoniũ ꝑhibe de malo. si aut bene quid me cedis? Et misit eum annas ligatum ad cayphã pontificem

De missione iesu

ad cayphã. VMath. xxvj. VMar. xiiij. Luc. xxij. Joban. xviij.

Ath⁹ Et illi tenentes iesum duxerunt illum ad cayphã p̃n cipem sacerdotũ vbi scribe seniores et pharisei ꝓuenerant. VMath VMar. Petrus autem sequebatur eum a longe vsq; in atrium p̃ncipis sacerdotum. Et ingressus intro sedebat cum

ministris vt math. videret finē Luc. Accenso aūt igne in medio atrio & circūsidentib⁹ illis erat petr⁹ in medio eorum & calefaciebat se ad ignem Principes autē sacerdotum et omne ꝯsilium querebant falsum ꝯtra iesum testimoniū vt eū morti traderent & non inueniebāt cum multi falsi testes accessissent et mar ꝙuenientia testimonia nō erāt. math. Nouissime autē venerunt duo falsi testes et mar falsum testimonium ferebāt aduersus eum dicētes. Quoniam nos audiuimus eum dicentē. Ego dissoluam templū hoc manufactū et p⁹ triduum aliud nō manufactum edificabo math. hic dixit possum destruere templū dei et post triduum reedificare illud Mar Et non erat ꝙueniens testimoniū illorum. Et exurgens sūmus sacerdos in medium interrogauit iesum dicens. Non respōdes quicq̄ ad ea que tibi obijciūtur ab his? Ille autē tacebat et nihil respondit Rursus summus sacerdos interrogauit eum et dixit ei. math Adiuro te per deum viuū vt dicas nobis si tu es christ⁹ filius dei benedicti mar. Dixit illi iesus Tu dixisti. mar Ego sum math Verumtamē dico vobis āmodo videbitis math mar. filium hominis sedentem a dextris virtutis dei & venientem in nubibus celi. Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens. Blasphemauit. quid adhuc egemus testibus et desideramus mar testes? math. Ecce nunc mar audistis blasphemiam. quid vobis videtur? mar. Qui omnes. math ꝙdemnauerūt eum reum esse mortis Lucas Et viri qui tenebant eum illudebant ei math Tūc expuerunt mar. Lucas in faciem eius & velauerūt Lucas eūm cedentes Lucas eum colaphis mar. et lucas interrogauerunt math eum dicentes ꝓphetisa nobis christe quis est qui te pcussit? mar Et ministri eū alapis cedebant et alia multa blasphemantes dicebant in eum

De secunda & ter

cia negatione Petri MBath. xxvj. MBar xiiij. Luce. xxij. Joh. xviij.

Atheus Exeunte aūt petro ianuam rursus marc⁹ cum vidisset illum alia math ancilla mar ecpit dicere circumstātib⁹. Quia hic ex illis est math Hic erat cū iesu nazareno. Lucas Et post pusillum alius videns eum dixit. Et tu de illis es Joh Erat autē simon petrus stans & calefaciens se. Dixerunt ergo ei. Nunquid et tu ex discipulis eius es? Et iterū negauit cum iūramento quia non noui hominem math Et post mar. pusillum interuallo lucas quasi bore vnius rursus math. marc⁹. qui astabant dicebant petro. Vere ex illis es. Nam et galileus es et loquela math tua manifestum te facit Jo Dixit vnus ex seruis pontificis cognatus eius cuius petrus abscidit auriculā. Nonne ego te vidi in orto cum illo? mar. Ille autem cepit anathematizare detestari. math. et iurare math mar. quia mar. nescio hominē istum quem dicitis. Et ꝓtinuo Lucas adhuc eo loquente iterum mar. gallus math mar canta uit Lucas Joh Et Lu. ꝙuers⁹ dominus respexit Petrum math Et recordatus Lucas marc⁹. est petrus verbi domini sicut dixerat ꝙ priusquā gallus cantet bis. marc⁹ terme negabis. Et egressus foras flevit amare.

De tercia conuen

tione seniorum et traditione iesu pylato MBath. xxvij. MBarci. xiiij. et. xv. Luce. xxij. et. xxiij. Joh. j8. et. xix.

Atheꝰ mane autem facto vt factus Lucas est dies consilium math inierunt omnes principes sacerdotum et seniores ppl'i aduersus iesum vt eum morti traderēt. Et adduxerunt Luc. eum in ꝯsilium suum dicentes. Si tu es christus dic nobis. Et ait illis. Si dixero vobis nō creditis mihi. si autem ⁊ interrogauero nō respōdebitis mihi neqꝫ dimittetis. Ex hoc autem erit filius hominis sedens a dextris virtutis dei. Dixerūt aūt omēs Tu ergo es filius dei? Qui ait. Vos dicitis quia ego sum. At illi dixerunt. Quid adhuc desideramꝰ testimoniū. ipsi enim audiuimꝰ de ore eius. Et surgens omīs multitudo eorum et Mar. vincientes Mat. iesum duxerunt illum ad pylatum a caypha in pretoriuꝫ. Erat autem mane et ipsi non introierūt in pretorium vt non ꝯtaminarentur sed manducarent pascha. Exiuit ergo ad eos pylatus foras et vinctum. Mat adduxerunt et tradiderunt pontio pylato presidi. Tunc videns qui eum tradidit ꝙ damnatus esset penitentia ductus retulit triginta argenteos p̄ncipibus sacerdotum et senioribus populi dicēs. Peccaui tradens sanguinem iustum. At illi dixerunt. Quid ad nos? tu videris. Et ꝓiectis in templo argenteis recessit ⁊ abiens laqueo se suspendit. Principes autē sacerdotum acceptis argenteis dixerūt Non licet mittere eos in carbonam quia precium sanguinis est. Consilio autem inito emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam ꝑegrinorum ꝓpter hoc vocatus est ager ille acheldemach. hoc est ager sanguinis vsqꝫ in hodiernum diē. Tunc adimpletum est qd̄ dictum est per hieremiā ꝓphetam dicentē. Et acceperunt triginta argenteos precium appreciati quod appreciauerūt a filijs israel ⁊ dederunt eos in agrum figuli sicut constituit mihi dominus. Jesus autem steti antem presidem Joh. Et dixit p̄ses. Quam accusationē affertis aduersꝰ hominem hunc? Responderunt et dixerunt ei. Si non esset malefactor non tibi tradidissemꝰ eū. Dixit ergo eis pylatꝰ. Accipite eum vos et s̄m legem vestram iudicate eum. Dixerunt ergo iudei. Nobis non licet interficere quēq̄ꝫ vt sermo iesu impleretur quem dixit significans qua morte esset moriturꝰ. Lu. xxij. Ceperunt autem illum accusare dicētes Hunc inueuimus subuertentē gētem uostram. et ꝓhibentem tributa dari cesari et dicentem se xp̄m regem esse. Pilatus ergo interrogauit eum dicens Tu es rex iudeorum? At ille respondens ait Tu dixisti. Ait autem pilatus ad principes sacerdotum et turbas. Nihil inuenio cause in hoc homine. At illi inualescebāt dicentes. Commouit populum docens ꝑ vniuersam iudeam incipiēs a galilea vsqꝫ huc. Pylatus autem audiens galileā Interrogauit si homo galileus esset. Et vt ꝯgnouit ꝙ de herodis potestate essꝫ remisit eum ad herodem qui ⁊ ip̄e hierosolimis erat illis diebus Herodes autem viso iesu gauisus est valde. Erat em̄ ex multo tempe cupiens videre eum eo ꝙ audierat multa de illo. Et sperabat signum aliquod ab eo videre fieri. Interrogabat ergo illum multis sermonibus At ipse nihil illi respondebat. Stabant etiam principes sacerdotum et scribe cōstanter accusantes eum. Spreuit autem illum herodes cum exercitu suo et illusit indutum veste alba et remisit ad pilatuꝫ Et facti sunt amici herodes et pylatꝰ in ipsa die. Nam antea inimici erant ad inuicem. Pylatus autem ꝯuocatis principibus sacerdotuꝫ et magistratibꝰ et plebe dixit ad illos. Obtulistis mihi hominem hunc quasi auertentem populum. Et ecce ego coram vobis interrogans nullam causam inuenio in homīe isto ex his in quibꝰ eum accusatis sed nec herodes? nam remisi vos ad illum et ecce nihil dignum morte actum est ei Intraui

ergo iterū in pretorium pilatus ⁊ vocavit iesum et dixit ei Tu es rex iudeorum? Respondit iesus. A temetipso hoc dicis. An alij tibi dixerunt de me. Respondit pylatus. Nunquid iudeus ego sum? Gens tua et pontifices tradiderunt te mihi. quid fecisti? Respondit iesus. Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum ministri mei vtiqz decertarent vt non traderer iudeis. Nunc autem regnum meū non est hinc. Dixit itaqz pylatus. Ergo rex es tu? Respondit iesus Tu dicis quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum ⁊ ad hoc veni in mundū vt testimonium phibeam veritati Omnis qui ex veritate est audit vocem meam. Dixit ei pylatus. Quid est veritas? Et cū ß dixisset ad iudeos iterum exiuit et dixit eis Ego nullam causam inuenio in eo Est autem cōsuetudo vobis vt vnum dimittam vobis in pascha. vultis ergo dimittam vobis regem iudeorum. Clamauerūt rursū omnes dicentes. Non hunc sed barrabā Erat aūt barrabas latro qui Lu. xxiij ppter seditionem quandā factam in ciuitate et homicidium missus in carcerē Iterum ergo pylatus locutus est ad illos volens dimittere iesum. At illi succlamabant dicentes Crucifige crucifige illum. Ille autem tercio dixit ad illos. Quid enim mali fecit ille? Nullam causā mortis inuenio in eo. Corripiam ergo illum et dimittam Joh. xix. Tunc ergo pilatus apprehendit iesum ⁊ flagellauit et milites plectentes coronam de spinis imposuerūt capiti eius et purpura circumdederūt eum et veniebant ad eum et dicebāt. Aue rex iudeorum et dabant ei alapas. Exijt iterum pylatus foras et dixit eis. Ecce adduco eum vobis foras vt cognoscatis quia in eo nullam causam inuenio. Exijt ergo iesus portās coronam spineam et purpureū vestimentum et dicit eis. Ecce homo. Cum ergo vidissent eum pontifices et ministri clamabant dicentes Crucifige crucifige eū Dicit eis pylatus. Accipite eum vos et crucifigite. Ego enim non inuenio in eo causam. Responderunt ei iudei. Nos legem habemus et ſm legem debet mori quia filium dei se fecit. Cum ergo audisset pylatus hunc sermonē magis timuit.

Et ingressus est iterum in pretoriuz et dicit ad iesum Unde es tu? Jesus autez responsum non dedit ei Dicit ei pilatus mihi non loqueris. Nescis quia potestatem habeo crucifigere te. ⁊ potestatem habeo dimittere te? Respondit iesus. Non haberes potestatem aduersus me vllam nisi tibi esset datum desuper. propterea qui me tradidit tibi maius peccatum habet. Et exinde querebat pylatus dimittere eum. Judei autem clamabāt dicentes. Si hunc dimittis non es amicus cesaris Omnis enim qui se regem facit ꝯtradicit cesari. Pylatus ergo cum audisset hos sermones adduxit foras iesum et sedit p̄ tribunali in loco qui dicitur lithostratus hebraice āt gabatha vel golgatha. Erat autem parasceue pasche hora quasi sexta. Et dicit iudeis. Ecce rex vester Illi autem clamabāt Tolle tolle crucifige eum. Dicit ei pylatus Regem vestrum crucifigam. Respondērūt pontifices. Non habem⁹ regem nisi cesarem. Mar. xv. Et accusabant eum summi sacerdotes in multis et seniores Matth populi. ⁊ nihil respondit Mar. Pilatus autem rursus interrogauit eum dicens. Non respondes quicq̄z. vides in q̄ntis te accusant? Jesus autem amplius nihil respondit Ita vt miraretur pylatus preses Mat vehementer. Mar. xv. Per diem autem festum solebat dimittere illis vnum ex vinctis quēcunqz petissent. Erat autez qui dicebatur barrabas qui cum sediciosis vinctus erat qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba cepit rogare sicut semp faciebat illis mat Cōgregatis ergo illis dixit pilat⁹

Quem vultis dimittam vobis barrabā an iesum qui dicitur christus? Sciebat enim q̄ per inuidiam tradidissent eū summi VBar sacerdotes VBat. Sedente autem eo pro tribunali misit ad eum vxor eius dicens. Nihil tibi t iusto illi. multa enim passa sum hodie per visum ꝓpter eum Principes autem sacerdotum et seniores psuaserunt populis et ꝑcitauerunt VBar. turbam vt VBath. peterent barrabam. iesum vero perderent. Respondens autē preses ait illis. Quem vultis. vobis de duobꝰ dimitti? At illi dixerunt Barrabam. Dicit eis pylatus. Quid ergo faciā de iesu qui dicitur christus Dicunt omnes crucifigatur Ait illis preses. Quid enim malifecit. At illi magis clamabant dicentes crucifigatur. Videns autem pilatus q̄ nihil ꝓficeret sed magis tumultus fieret accepta aqua lauit manus coram populo dicens. Innocens ego sum a sanguine iusti huius vos videritis Et respondens vniuersus populus dicens. Sanguis eius super nos t super filios nostros. Luc. xxiij. Adiudicauit fieri petitionē eorum VBath Tunc dimisit illis barrabam Jesum autem flagellatum tradidit eis vt crucifigeretur Tunc milites p̄fidis suscipientes iesuꝫ in pretorio congregauerūt ad eum vniuersam cohortem et exuentes eum clamidem coccineam circumdederūt ei. Et plectentes coronam despinis posuerūt super caput eius et arundine in dextera eius et genu flexo ante eum illudebant dicentes. Aue rex iudeorum. Et expuentes in eum acceperunt arundinem t percutiebant caput eius. Et postq̄ illuserūt ei exuerūt clamidem et induerunt vestimentis eius t duxerunt eum vt crucifigeretur VBar. Pylatus autem volens populo satisfacere dimisit illis barrabam t tradidit eis iesum flagellis cesum vt crucifigeret. VBilites autem duxerunt iesum intro in atrium pretorij t cōuocant totam cohortem t induunt purpura t imponūt ei plectentes coronam spineam t ceperunt salutare eum dicentes. Aue rex iudeorum. Et percuciebant caput eius arundine t cōspuebant eum t ponentes genua adorabant eum. Et postq̄ illuserunt ei exuerūt illum purpura t induerunt illum vestimentis suis.

De deductione

iesu ad crucem et eius crucifixione. VBath. xxvij. VBar. xv. Luc. xxiij. Joh xix.

Obannes. Susceperunt autē iesum et eduxerunt eum t bajulans sibi crucem exiuit in eum qui dicitur caluarie locum hebraice golgata. Et cū ducerent eum Apprehenderūt symonem quendam cyrenensem venientem de villa patrem VBarcꝰ alexandri et rufi VBath. Hunc angariauerūt vt tolleret crucem eius Lucas Et imposuerunt illi crucem portare post iesum. Sequebatur autem illum turba multa populi t mulierum que plangebāt t lamentabātur eum. Conuersus autem ad illas iesus dixit. Filie hierusalem nolite flere super me sed super vos ipsas flete et super filios vestros. Quoniam ecce venient dies in quibus dicent. Beate steriles et ventres que non genuerunt t vbera que non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus cadite super nos et collibus cooperite nos. q̄a si in viridi ligno hoc faciunt in arido quid fiet? Ducebantur autem t alij duo neq̄z cum eo vt interficerentur. VBath. Et venerunt in locum qui dicitur golgata quod est caluarie loeus. Et dederunt ei vinum mirratū VBath. VBar. bibere VBat. cum felle. mixtum t cum gustasset noluit bibere et non VBar. accepit Lucas Ibi crucifixernut eum et latrones vnuꝫ a dexteris et alterum a sinistris hinc

Joh. et hinc medium autem iesum
Mar. Et impleta est scriptura que dicit Et cū impijs deputat⁹ est Lu. Jesus āt dicebat p̄r dimitte illis. Non em̄ sciunt q̄d faciūt Joh Scripsit aūt t pilat⁹ Lu. titulū cāe Mar ei⁹ t posuit sup crucē sup caput mat ei⁹ Lu. Erat āt supscriptio scripta sup illum lr̄is grecis latinis t hebraicis mat. hic ē iesus nazarenꝰ Lu rex mat. mar. iudeoꝝ Lu. Joh hunc Lu ergo titulū multi legerūt iudeoꝝ. q; ppe ciuitatē erat locꝰ vbi crucifixꝰ est iesus t erat hebraice grece t latine scriptū Dicebant ḡ pilato pontifices iudeoꝝ. Noli scribere rex iudeoꝝ sz q; ip̄e dixit rex sum iudeoꝝ Rñdit pilatꝰ q̄ scripsi scripsi. Milites ḡ cū crucifixiss̄t eū acceperūt vestimēta ei⁹ t fecerūt q̄tuor ptes vnicuiq; militi ptē t tunicā Erat aūt tunica incōsutilis desup ꝓtexta p totū Dixerūt ḡ ad inuicē Non scindam⁹ ea sz sortiamur de ea cuiꝰ sit. Ut scriptura impleret dicēs. Partiti sunt vestimenta mea sibi et in vestē meā miserunt sortē. Et milites q̄dem hec fecerūt. Erat āt hora tercia t crucifixerūt eū

De irrisione iesu

in cruce t de verbis eius t signis p̄ mortem Math. xxvij. Mar. xv. Luc. xxiij. et Joh. xix.

Retereūtes āt blasphemabant eū mouentes capita sua t dicentes Vah q̄ destruis templū dei t in triduo illud reedificas. salua teip̄m si filiꝰ dei es descende de cruce Silr t p̄ncipes sacerdotuz illudētes ad alterutrū cū scribis t seniorib⁹ dicebant Alios saluos fecit seip̄m nō p̄t saluū facere Si rex israel est descēdat nunc de cruce et credimus ei. Confidit in deo liberet eū si vult dixit em̄ q; filiꝰ dei sum. Idip̄m āt et latrones q̄ crucifixi erāt cum eo ip̄properabant ei et ꝓiciebanē mar. et Lu. stabat populꝰ expectās et deridebāt illum p̄ncipes cū eis dicētes Alios saluos fecit seip̄m saluum faciat si hic est x̄p̄c dei electꝰ Illudebāt āt ei et milites accedētes et acetū offerētes illi. et dicentes Si tu es rex iudeoꝝ saluū te fac. Unus āt exbis q̄ pēdebāt latronib⁹ blasphemabat eū dicēs: Si tu es x̄p̄c saluū fac te ip̄m t nos. Rñdens aūt alter increpabat eū dicens Neq; tu times deū q; in eadē dānatione es. et nos q̄dem iuste nā digna factis recipim⁹ hic vo nihil mali gessit Et dicebat ad iesū Dñe memēto mei dū veneris in regnū tuū Et dixit illi iesus Amē dico tbi hodie mecū eris in paradiso Erat aūt fere hora sexta Job Stabat aūt iuxta crucē iesu maria mater ei⁹ et soror mr̄is ei⁹ maria cleophe et maria magdalene. Cū vidisset ḡ iesus matrē t discipulū quē diligebat. dixit matri sue Mulier ecce filiꝰ tuus Deiñ dicit discipulo Ecce mat tua: t exilla hora accepit eā discipulus in sua mat A sexta mar. Lu. āt hora tenebre facte sūt sup vniuersā terrā vsq; ad horā nonā t obscuratꝰ est sol mat Et circa mar. horā nonā exclamauit iesus voce magna dicēs heli heli lamazabatani. ß ē ds meꝰ ds meꝰ vt q̄d dereliq̄sti me? Quidā āt illic stātes t audiētes dicebāt heliā vōt iste. Et ꝓtinuo curr̄ēs vn⁹ ex eis acceptā spongiā ip̄leuit aceto t ip̄posuit arūdini t dabat ei bibere Ceteri vo dicebant Sine. videā⁹ an veniat helias liberās eū. Postea sciēs iesus q; iaz oīa ꝓsūmata sunt vt ꝓsūmarē scr̄ptura dixit Sitio Vas ḡ positum erat aceto plenū Illi āt spongiā aceto plenā ysopo circūponētes obtulerūt ori ei⁹ Cū ḡ accepisset iesus acetū dixit ꝓsūmatū est Lu. Et clamās voce magna ies⁹ ait p̄ jn man⁹ tuas ꝓmēdo spm̄ meū. et hec dicēs expirauit mar. Lu. et inclinato. Jo capite tradidit t emisit mat spm̄ Et ecce mar. velū tēpli scissū est in duas ptes a sūmo vsq; deorsū mat Et terra mota ē t petre scisse t monumēta apta sunt Et multa corpa sctōꝝ q̄ dormierāt resurr̄exerūt Et exeūtes de monu

mentis post resurrectionē eius venerunt in ciuitatem sanctam et apparuerūt multis. mat. mar. lucas Centurio autem et qui cum eo erant custodientes iesum. viso terremotu et his que fiebant. et quia sic clamans expirasset timuerūt valde. Dicētes Vere filius dei erat iste Lucas. Et glorificauit deum centurio dicens. Vere hic homo iustus erat et omnis turba eorum qui simul aderāt ad spectaculum istud et videbāt que fiebāt ꝑcutientes pectora sua reuertebantur. Stabant autem omnes noti eius a longe Mat. Erant autem Mar. et ibi mulieres delonge aspicientes. Inter quas erat maria magdalene et maria iacobi minoris et joseph mater et salome et mater filiorum zebedei. Et cum essent in galilea sequebantur eum et ministrabant ei et alie multe que simul ascēderāt cum eo hierosolimā.

De sepultura dñi

Math. xxvij. Mar. xv. luce. xxiij. Joh xix.

Mcas Judei ergo quoniā parasceue erat vt non remanerent in cruce corpora sabbato. Erat enim magnus dies ille sabbati. rogauerunt pylatum vt frangerentur crura eorum et tollerētur. Venerūt ergo milites et primi quidem fregerant crura et alterius qui crucifixus est cum eo. Ad iesum autem cum venissent viderunt eum iam mortuum non fregerunt eius crura. sed vnus militum lancea latus eius aperuit et ꝯtinuo exiuit sanguis et aqua. Et qui vidit testimonium phibuit et verum est testimoniū eius. Et ille scit quia vera dicit vt et vos credatis. Facta sunt enim hec vt scriptura impleretur. Os non cōminuetis ex eo. Et iterum alia scriptura dicit. Videbunt in quem transfixerunt. Mat. Cum sero Mar. autem factum esset quia Mar erat parasceue quod est ante sabbatū mat. Venit quidam homo diues ab arimathia noīe joseph nobilis. mar. decurio lucas Vir bonus z iustus. hic nō consenserat cōsilio et actibus eorum qui expectabat et ipse regnum dei. Mar Et discipulus Joh. erat iesu. occultꝰ lucas autem ꝓpter metum iudeorum. Et audacter introiuit ad pilatum et petijt corpꝰ iesu. Pylatus autem mirabatur si iam obijsset. Et accersito centurione interrogauit eum si iam mortuus esset et cum ꝓgnouisset a centurione donauit z iussit mat reddi corpus iesu. Joseph autez mercatus sindonem et deponens eum inuoluit sindone munda. mat Veit Joh autem et nicodemꝰ qui venerat ad iesum nocte primū ferens mixturam mirre et aloes libras quasi centum. Acceperunt ergo corpus iesu et ligauerūt linteis illud cum aromatibꝰ sicut mos est iudeis sepelire. Erat autem in loco vbi crucifixus est ortus et in orto monumētum nouum Mat Et posuit eum joseph in monumēto suo nouo quod excidit in petra in lucas. Joh. quo nondum quisq̄z positus fuerat mar Ibi ergo ꝓpter parasceuen iudeorum quia iuxta erat monumentū posuerunt iesum mat. Et aduoluit ioseph saxum magnum ad hostium monumenti et abijt mar Maria autem magdalene et maria joseph aspiciebant vbi poneretur sedentes math. contra sepulcrum. lucas Et dies erat parasceues et sabbatum illucescebat. Subsecute autē mulieres que cum ipso venerunt de galilea viderunt monumentum z quēadmodū erat positum corpus eius. Et reuertētes parauerunt aromata et vnguenta et sabbato quidem siluerunt ꝓm mandatum mat Altera autem die que est post parasceuen. Cōuenerunt ꝓncipes sacerdotum et pharisei ad pylatum dicentes. Domine recordati sumus quia seductor ille dixit adhuc viuens post tres dies

resurgam Jube ergo cūstodiri sepulcrū vsqz in diem tercium Ne forte veniant discipuli eius et furentur eum et dicant plebi surrexit a mortuis. Et erit nouissimus error peyor priore. Ait illis pylatus Habetis custodiā ite custodite sicut scitis. Jlli autem abeuntes munierunt sepulcrum signantes lapidem cum custodibus

Explicit ꝯcordantia passionis q̄tuor euangelistarꝝ quā ꝯtexuit gerson Cancellarius ꝑisienſ. Cuiꝰ suꝑscriptio est Mo notesseron siue vnum ex q̄tuor ꝛc̄.

Sermo notabilis

de passione dominica declarans diffuse doloris vehementiã. prius q̃dem cũ plerisq; defectib⁹ negligẽtissime impress⁹ Nunc vero cum defectuũ suppletiõe ex originali diligenter emendatus.

Esum tradidit vo

lũtati eoꝝ Luc. 23. Sentẽtialiter Joh. 19. Verba ista sunt carissimi illi⁹ nõ tam corporꝝ q̃z aĩaꝝ medici. beati Luce euangeliste. cui⁹ laus est in euãgelio ꝑ omẽs ecclesias. q̃b⁹ (breuissime quidẽ sed ꝯpẽdiosissime) passiõis dñice amaritudinẽ iudicis malignitatẽ. iudeoꝝ furorem. si litterã attendim⁹ expressit. Si vero in altũ reti ducto misteriũ requirim⁹. paterne bonitatis ineffabilem caritatẽ. variã quoq; passionis traditi nobis filij efficaciam ꝯprehendit. Assumpta quoq; sunt thematizaliter in caput vtcunq; dicendorum de eiusdẽ dñi nostri iesu xp̃i amarissima passione. quã hodierna die ꝓ humani generis redemptõe dignat⁹ est misericorditer sustinere. his em̃ dñi crucifixio ⁊ vniuersa eius afflictio quã ꝓ peccatorib⁹ frementiũ peccatoꝝ bestiarum crudelissime voluntati tradit⁹. pati dignatus est designat. qua vt Leo ait Nihil mirabili⁹. nihilq; sublimi⁹ inter oĩa opera misericordie dei que ab initio saluti sũt impensa mortalium repitur. huic em̃ sacramẽto vniuersa p̃cedentiũ seculoꝝ misteria seruierũt. in historijs. in ꝓphetis. in legalib⁹ cerimonijs ⁊ sacrificijs. Ipsum deniq; exhibitum omni tempe xp̃i anoruz animas exercet. neq; vllum xp̃i ane religionis officium est. quo nõ mũdi reconciliatio hac salutifera passione cõquisita celebretur. Sed nec vlli⁹ rei philosophia mentibus christianoꝝ ita quomodo dominice passionis misteria imp̃menda est. postq̃z beatissim⁹ Paulus q̃ in legis peritia floruit. abundanti⁹ emulator existens paternarum traditionum Gall. p̃mo. qui deinceps magnitudine reuelationum sublimatus ⁊ in tercium celum raptus audiuit arcana que non licet homini loqui. 2. Corinth. 12. Inter corinthios tamen ꝯstitutus non aliud iudicauit se scire nisi iesum xp̃m et hũc crucifixum. 1. Corinth. 2. Cui ꝯsonat illud beti Bern̄. sermone. 43. super cantica. Hec mea sublimior interim philosophia. scire iesum ⁊ hunc crucifixũ Non requiro sicut sponsa vbi cubat vbi pascat in meridie. quẽ intueor saluatorẽ in cruce. Hec meditari dixi sapientiã. in ipso ꝑfectõnẽ iusticie ꝯstitui. plenitudinẽ scientie. diuitias salut[. copias meritorũ. Que q̃zuis meditãtis animũ relinquere nõ debent. hodierna tamen die qua saluatorẽ nr̃m iudeorum voluntati ad crucis mortisq; suppliciũ ab impio iudice pilato traditũ sancta recolit ecclesia deuotius nobis sunt ⁊ gratius cordeq; ꝯpunctiore recolenda. Potest autem sacratissimam passionem hanc quadrupliciter anima deuotioni dedita ꝯtemplari. in ordĩe ad quattuor effectus in mente diligenter meditantis consequentes. Potest siquidem considerari quantum ad se ipsam quantum ad causam. quãtum ad modũ quantum ad fructum. In passione domini quantum ad se ipsam considerata occurrit maxima amaritudo Et ideo est compunctiua ad ꝯpassionem. In causa monstratur inaudita dilectio. et ideo est inflãmatiua ad amorem. In modo relucet perfecta virtutum exemplatio. Et ideo illuminatiua est ad imitationem. In fructu numeratur plena perditorum restauratio. et ideo est ꝯsolatiua ad desolatorum erectionẽ. Primo mõ p̃uidebat eam hiere; cum in persona domini dixit

Sermo

Dedi dilectam aiam in manꝰ inimici ciꝰ facta ẽ mihi hereditas mea quasi leo in silua. dedit ꝓtra me vocem Iiusdẽ. xij. et Treñ. j. O vos omnes qui transitis per viam attendite ⁊ videte si est dolor sicut dolor meus. Secũdo mõ cõsiderat eam ille qui cruci astitit dilectꝰ dño discipulꝰ Johãnes ait. In hoc ꝯgnouimꝰ caritatem dei qꝛ ille ꝓ nobis aiam suã posuit. j Joh. 3. ⁊. 4. c. Nos diligamꝰ qꝛ ꝓior dilexit nos ⁊ misit filiũ suũ ꝓpitiationẽ ꝓ peccatis nr̃is. Tercio mõ vertex apl̃oꝝ Petrꝰ eam meditabat. meditãdoqꝫ nobis ꝓmẽdauit. cũ dixit. Christꝰ passꝰ est ꝓ nobis. vobis relinquẽs exemplũ vt sequamini vestigia eius. j. Pet. ij. Quarto mõ cordi suo inscripsit eã vas electiõis doctor gentiũ Paulus cũ inqt Mihi ãt absit gloriari nisi in cruce dñi nr̃i ihesu xp̃i Gal. vj. Addit ecclesia. In quo est salus vita ⁊ resurrectio nostra. ꝓ quẽ salvati et liberati sumꝰ. qꝛ ꝓplacuit patri ꝓ eum recõciliari oĩa in ipso pacificãs ꝓ sanguinẽ crucis eiꝰ. sive que in terris sive que in celis sunt Colo. j. Hec q̃tuor simul ꝓplectitur Berñ. ser. de sacramẽto eucaristie. Mꝛs inquit xp̃i opus sine exemplo. gratia sine merito. hũilitas sine mõdonum sine prꝛcio. Primũ respicit passionis acerbitatẽ. Scõm immeritã dei caritatem. Terciũ mirabilẽ exemplaritatẽ Quartũ multiplicẽ fecunditatẽ Applica si placet. Et quãuis carissimi ꝑm oẽs p̃actos quatuor modos ꝓficiat. diligẽter dñicam passionẽ meditãdo ꝓtractare vt fic ꝓpungamur. inflamemur. illmiemur. ꝓsolemur. qꝛ tñ ad multa simul eq̃ intẽdere nõ possumꝰ. dicẽte poeta. Pluribus intẽtis minor est ad singula sensꝰ. Ideo quilibet illi modo plus inseruiat. quo se magis iuuari ⁊ a defectibus suis pũrgari amplius ꝯcupiscit. Unde si durꝰ es et quasi insensibilis ad deuotionẽ in p̃mo mõ diligenter exercitare ⁊ deuotaberis. Si frigidus es ⁊ segnis. scõo mõ insiste ⁊ inflãmaberis. Si ebes es ⁊ stolidus. terciꝰ modus te instruẽdo illũmiat Si tristis es et desolatus. q̃rtus modus te ꝓsolatur ⁊ letificat. Nos vero qꝛ multa simul eodẽqꝫ ꝑmone ꝓcurrere nõ valemus. vt vult Chrisꝰ omel. v. sup Mat. Prꝛo nunc p̃mo modo operã dabimꝰ vt in recitanda dñice passionis historia q̃ntum ꝓcesserit ipse qui passus est. austeritatem atqꝫ passiõis rigorem declarabiꝰ quia hꝰ modi ꝓsideratio fundamẽtũ est ceteroꝝ. Non em̃ satis patientis caritatem exemplaritatẽ et fructꝰ magnitudinem attendere poterit. qui ipsiꝰ passiõis amaritudinẽ nõ recognoscit. Et nisi cor dis nostri duricia ꝓpellatur et ꝓpuncti one liquefiat. ineptuz erit ad ceteros cõsiderandi modos. hãc aũt duriciẽ nihil ita sicut amaritudo passiõis attente ꝓsiderata mollefacit Sicut ait beatꝰ Berñ Ascendit christꝰ in altum vt ab omĩbus videretur. alta voce clamauit vt ab omĩbus audiret. clamor fierꝰ admiscuit vt homo ꝓpateretur Qui ad hãc vocẽ nõ ꝓcutitur terra grauior ẽ. petra durior. sepulcro fedior. Lupientibus itaqꝫ nobis oculo deuote cõtemplationis crucem domini ihesu videre. et iuxta eam pia compassione afici. exeundum est nobis per affectuum elongationem a terra hierusalem vbi frequentia terrenorum hominũ habitat vbi delicie ⁊ pompe seculi lasciuiunt quoniã non inuenietur christꝰ per passionem crucifixus in terra suauiter vicentium Job. xxviij. Sic enim apostolꝰ hortatur Hebr. xiij. Exeamus inquit ad eum extra castra improperiũ eius portãtes. Eundũqꝫ est in eum. q̃ dicit̃ calvarie locꝰ In locũ scz calvicij ⁊ mortificatõis carnis In locũ gemitus et merorꝭ. vbi mẽtis ꝓtuitu ꝓspiciamꝰ salutiferã crucẽ que pꝛtulit prꝛciũ nr̃e redemptõis. vt dominũ ihesuz quem impius iudex tradidit voluntati nequissime indeoꝝ ad ignominiosissimã mortem crucis. nostre voluntati sibi fideliter compatienti tradere dignetur pater celestis ad plenitu

dinem perpetue ꝓsolatiõis Inueniem⁹ autem si exiuerimus gloriosam Mariã virginem benedictã dei matrem . cuius hodie animã compassionis gladi⁹ pertransiuit dum iuxta crucem stabat dolores vnigeniti conspiciens et languores que vt nobis aditum ad eundem ꝑ nobis crucifixum spiritumq; compunctõis ipetret. vt profluentes educat lacrimas de cordiuz nostroz duritia. Implorem⁹ vna cum filio dicẽtes mente deuota oratiõnẽ dominicã cum salutatõe angelica

Esũ tradidit

voluntati eorum Beat⁹ euãgelista Lucas qui ideirco in Ezechielis visiõe per vitulum significatur quoniam xp̃i sacrificium quo in cruce ꝑ nobis immolatus est quod per vituli holocaustũ figurabatur. vt tangit apostol⁹ ad hebre. ix. clarius descripsit. volens breui cõpendio passionis christi multiplicitatẽ z amaritudinem inauditam exprimere ait. Jesum tradidit haud dubium quin pylatus voluntati eorum crudelium scz iudeorum Non satis visum est dicere cũ Matth. z Mar. et Joban. tradidit eis jesum flagellis cesum. vt crucifigeretur Sed magis aliquid dixit. tradidit volũtati eorum. vt nedum crucifigerent. sed omnẽ crudelitatis suerabilem in eũ retoz quẽtes omnẽ voluntatis seuissime furorem ac sanguinariã sitim innocẽtis dñi sanguĩe opprobrijs ꝯtumelijs blasphemijs infamia exq̃sitisq; tormentis z afflictionib⁹ omnifariã satiarent O inauditam a seculo crudelitatẽ. nusq; aliquã do patrie ꝑditoz. ciuiũ depopulatoz. latro publicus. in fratres sicarius . parẽtũ interemptoz. aut quãtumlibz facinoroso⁹ ita suis inimicis a iudice tradit⁹ legitur vt omnẽ sue inuidie in eum acuerent stimulũ Sed quos lex extremo interimi jubet supplicio Modũ etiam interemptõnis atq; supplicij statuit. vt quib⁹ ꝑ iusticiam viuere non licet . saltem in occisionis modo determinato misericordia ostendatur. z nunq̃z iusticia a misericordia sine qua non iusticia sed crudelitas dicenda est separetur. Quod etiam in ipsis latronib⁹ cũ domino crucifixis actũ fore ꝓbatur. Non enim de latronib⁹ legitur q̃ suas baiularunt cruces . q̃ flagellati. q̃ spinis coronati . q̃ã crucifixi blasphemijs et irrisionib⁹ illusi. q̃ felle z aceto potati fuerint z cetera huiusmodi Solus innocens domin⁹ cui etiã ipse iudex traditoz et crucifixores piter innocentie phibent testimoniũ nedum crucifigi iubetur sed ipsis suis penis modus nullus cohibetur. quoniã rabidoz canũ voluntati discerpend⁹ exponitur hinc agnum mansuetissimũ plebs illa furens apprehendit. ligat. exclamat. impellit spinis coronat. purpura vestit. arundinẽ pro sceptro in manu ponit furiose arundinem exceptam in venerabile eius caput ꝑcutit . cõspuit illudit alapis cedit colaphis impetit . velat subsanando vt regem salutat. crucem imponit. trahit nudat. fossis manibus et pedibus crucifigit. erigit. erectum blasphemat felle et aceto potat . Sic mille talib⁹ iniurijs omnẽ volũtatẽ suã inhũaniter explent nec viuo ꝑcere nozunt nec mortuo cum etiã iam expiratum trasfigũt. Concurzũt omẽs ferocit ad puniendũ Neõ eũ agnoscit ad ꝓpatiendũ Sic olim ꝓphetizatũ fuerat p regiũ ꝓphetã in ꝑsona ꝓtempti dñi. p̃s. xj. [sic dicẽt]. Ego suz vmis z nõ hõ opprobrium hoim z abiectio plebis Oẽs videtes me deriserũt me locuti sũt labijs z mouerũt caput. Factũ ẽ coz meũ tanq̃z cera liquescẽs in medio vẽtr⁹ mei Aruit tanq̃z testa vt⁹ mea. z lingua mea adhesit faucib⁹ meis . z in puluere mort⁹ deduxisti me. Qm̃ circũdederũt me canes multi z ociliũ malignãtium obsedit me Foderunt man⁹ meas z pedes meos dinũerauerũt oia ossa mea. ipsi vo ꝯsiderauerũt z inspexerũt me. Diui. sibi vesti. mea

& super vestem meam miserunt sortē. Et psalmo. lix. Multiplicati sunt sup capillos capitis mei qui oderunt me gratis. Confortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei iniuste que nō rapui tunc exoluebam. Quoniam ppter te sustinui opprobrium operuit confusio faciem meaz Extraneus factus sum fratribus meis & peregrinus filijs matris mee. Aduersuz me loquebantur qui sedebant in porta et in me psallebant qui bibebant vinum Et sustinui qui simul otristaretur et non fuit qui osolaretur et non inueni. Et dederunt in escam meam fel. et in siti mea potauerunt me aceto. Hec omnia & similia. crudelissimarum voluntatum opera neqz breuius neqz efficacius comprehendi poterant qz verbis euangeliste dicentis Jesum tradidit voluntati eorum.

Eo nunc iur

ta historiam que generaliter premissa sunt. per singula videamus Vestrum erit. non verborum compositōnē flebiles expectare. sed rem ipsam compuncto corde animaduertere. Que si duriciam cordis emollire non valebit. frustra verbis mulcetur affectus. Non enim in humane sapientie persuasionib⁹ & verbis est fides nostra. sed in virtute dei. j. Corinth. ij. Prosequendo autē statui Primo hystoriam additis his que acerbitatem passionis declarant recitare. Secundo pro eorum facilioze memoria. per modum summaz recapitulare. Tercio fm thematis verbuluz pauca exhortando subinferre. Ultima duo membra breuia. Primi membri prolixitatem compensabunt. In recitatione historie ea solum que passionis amaritudinem ostendunt osiderabim⁹. dimittentes doctrinas fidei & morum fructus passionis articulos osequentes. Hystoriam itaqz incipiendo ab his que dominus post cenam nouissimam passus est. Diuido fm quatuor que acerbitatem passionis principaliter intulere. Primum est interior afflictio. passionem exteriorem precurrens. Secundum corporalis et exterior attritio. ex iudaica persecutione consequens. Tercium iniuriosa persecutio indeorum et gentilium simul penam multiplicando exaggerans. Quartum crudelis percussio per manꝰ gentilium passionem cōsumans. Et hec quatuor recte correspōdent quadruplici traditioni. q̄ christus traditus est voluntati inimicorum ad sufficientā acerbissime passionis Traditus est a summa trinitate. patre. scilicet. fm illud Roma. viij. Proprio filio suo non pepercit sed pro nobis omnibus tradidit illum. A seipso fm illud. j. Petri. ij. Tradidit autem iudicanti sein iuste. A spiritu quoqz sancto. Qui & ipse per os pontificis prenunciauit. quia expedit christum mori pro populo Joh. xj. Traditus est secūdo a iuda iudeis insultantibus Juda osculo filium hominis tradis Luce. xxij. Traditus tercio a iudeorum funesto consilio presidi pylato sceleratissime cōcordantibus Vinctum adduxerunt eum et tradiderunt eū poncio pylato presidi Matth. xxvij. Traditus quarto a pylato ministris crucifigētibus. Tradidit eis iesum flagellis cesuz vt crucifigeretur Mar. xv. Prima traditio qua seipsum tradidit in eo maxime apparuit. quia prinsquā foris affligeret inimicꝰ. seipsum intus tradidit vehemētissimis tristicijs et doloribꝰ. Ad primi manifestationē ait Joban. Egressus iesus trans torrentem cedron. ibat fm consuetudinē in montem oliuaruz Egressus inqz de grandi cenaculo. de ciuitate hierusalem. dominus iesus mūdi redemptor. Cena illa sacratissima facta in qua seipsum discipulis suis in cibum admirabili sacramento tradidit memoriale reparantis passionis. erram osum mate dilectōis. pignꝰ future btitudinis Expleto deiqz osolatorio fmōe q̄ pusillū

discipulorꝫ gregē quē elegit fouit. in finē vsqꝫ dilexit pastor bonus paterne consolatus instruxit. cautos reddidit cōtra īminentem eorum perturbationē. longe magis pro eis q̄ꝫ ꝓ seipso solicitꝰ. Quo etiam petrum se negaturum ꝓphetice auisauit. presumptionēqꝫ audacem qua de se confisus vsqꝫ ad carcerem ⁊ mortem. dominū nullo pacto derelictuꝫ spoponderat compescuit. Sed et traditorē suum cibationis preciosissime corporis sui beneficio dulci alloquio quantum in se fuit amore quia a ꝯuiuio non reppulit dolore timore et pudore. vt lyra ait sup Math. retraxit. ac concepti sceleris immanitatē predicēdo terruit [Himno q̄ꝫ dicto] egressus [venit in villam gethsemani] in pede montis oliuarꝫ in cuiꝰ fine erat ortus [Secuti sunt eum autem discipuli eius] vndecim scilicet. quia iam filiꝰ perditionis abierat. ad verbum christi quod facis fac citius. Jam ad ꝯsummationem sceleris. ad assignationem vendite mercis. ad adquisitionem vilissime mercedis. ferocem armatorum cohortem congregaturus. Secuti autem sunt eum mesto corde pauentes et tremuli. scientes verba quibus se in ipsa nocte cū iniquis deputādum magister veritatis predixerat retractari non posse. Sed nec illa quibus percusso pastore ipsos tanq̄ꝫ oues gregis dispergendos significauit. Unde testatur christus Joh. xv. Dicens quia hec locutus sum vobis Tristicia implebit cor vestrum. Secuti ergo sunt eum quasi vltimum vale prestantes de cetero eum socialiter affectuose et familiariter nunq̄ꝫ in carne associaturi. q̄nimo ab eo fugituri. quoruꝫ tamen omīs tristicia in pium pastorem patrem ⁊ magistrum defensoremqꝫ fidelissimum redundabat. Intrauit cum eis itaqꝫ [ortū quem et judas impijssimus sciebat] quoniam [frequenter conuenerat jesus illuc cum discipulis suis] Quia enim Judas sciebat ideo intrauit. vt sic se sua sponte pro nobis passurum significaret: dum locum proditori cognitum captioni aptum non vitaret. Intrante autem domino cum discipulis suis ortum. circa principium ortus octo discipulis suis dixit. [Sedete hic. donec vadam illic et orem]. Sedete inq̄ꝫ. non moueamini. sicut non loco ita nec mente. hylarius. Jussit eos sedere. et paulisper expectare redeuntem donec pro cunctis dominus solus oret. quia eius oratio omnium nostrum est redemptio. Eisqꝫ ibi derelictis processit [assumpto Petro et duobus filijs zebedei]. Ecce passionis dominice principium non a domino sed ab eis orditur pro quibus pati venerat. Quis pōderare satis preualet quantum verbum hoc quo discipulos illos quos tenerrime dilexit. et p̄ cunctis vasti orbis mortalibus elegit. velut in gremio suo fouit tam dulci colloquio instruxit tanq̄ꝫ vltimo ad ipsos prolato se licentiauit. prenoscens quia qui in omnibus tentationibus secum ꝑmanserant. vt ipse ait Lu. xxij. Jam ab eo dispgendi erant. iam sua passione scandalizandi. iam sua morte sauciandi. Quantum inq̄ꝫ verbum hoc. cor illud amorosissimū vulnerando contristauit. Cum et nostra dura corda in amicorum nostrorum sepatione vsqꝫ ad lacrimarꝫ flumina liquefiant. Hinc salus ⁊ redēptio mundi angelorꝫ leticia cepit bellū durissimū acerbissime passiōis agere. Et vt oīno se volūtarie ꝓ nobis satisfacere magis q̄ꝫ satis pati demōstraret non p̄us ab alijs affligi q̄ꝫ a seipso afflictionem voluit assumere Prius enim q̄ꝫ aduersarius manū sacrilegam inijceret: cum adhuc cum suis discipulis ꝯsisteret [cepit ꝯtristari ⁊ mestus esse pauere ⁊ tedere] Nouit dominꝰ futuros hereticos qui de suo sensu abundātes dicturi essēt eum nō vere passum sed dumtaxat passionis doloris imaginē ꝑtulisse. vt mentitus est jmpiꝰ manicheꝰ corpus xp̄i fantasticum ⁊ non esse verum somniās. Et

p̄sequēns nec dolorem passionēue sen
sisse. vt tangit Rabanus sup matheū et
marcū distinctōe. xv. tercij libri. Vt ergo
cunctis futuris seculis declararet se nō
fantastice sz vere p̄ nobis doluisse. acer
bissimā quoqz passionē p̄ nobis subijsse
Sic olim pphēta dixerat. Vere languo
res nostros ipse tulit. t dolores nr̄os ip
se portauit. Esaie. lz. Euidētissimis ostē
dit signis tristicia scilicz et pauore plixa
orōtōe angelica p̄solatiōe ac sanguineo
sudore. de quo Aug⁹. exponens verbum
illud pphete in p̄sona dn̄i loquētis. Re
pleta est malis anima mea ait. nō vicijs
t peccatis sz humanis malis id est dolo
ribus repleta fuit anima mea. t Ambro.
libro. z. de trinite. Vt homo turbatur. vt
homo flet. vt hō crucifigitur. nō turbat
eius diuinitas sed turbat aīa p̄m huma
ne fragilitatis assumptionē. Nam qui su
scepit animā. suscepit etiā anime passio
nē. et sup Lucā li. x. Minus p̄tulerat mi
hi si non meū suscepisset affectum. Consi
denter tristiciā nomīo quia crucē p̄dico
Neqz em̄ speciē incarnatōis suscepit sed
veritatē: Debuit ergo dolorē suscipe vt
vinceret tristiciam nō. excluderet Neqz
em̄ habent fortitudinis laudem. qui tu
porem magis vulner tulerint q̄z dolorē
Absit aūt a cordib⁹ fidelium ceca quadā
pietate suspicari eternā veritatē que fal
lere nescit aliquid specieren⁹ p̄finxisse et
foris quicq̄z apparuisse cui non subesset
veritas. Sed quidq̄d referentib⁹ sacris
scriptoribus de veritatis verbo legitis vl
auditis ℟ certissime cognoscite. qr nihil
apparentie mixtum. sed minus euangeli
stam assecutū fuisse p̄monib⁹ q̄z veritas
inexistat rebus. Quia non tante dici po
terant misteria christi quāta fuere in ve
ritate. sicut testat Job. ca. vlt. sui euāge
lij. de hoc beat⁹ Hiero⁹. in explanatōne
fidei ita ait. Nos ita dicim⁹ hominē pas
sibilem a dei filio susceptū vt deitas im
passibilis p̄maneret. passus est em̄ filius
dei nō putative sed vere omīa que scrip
tura testatur. sed p̄m illud q̄ pati pote
rat. sz p̄m substantiā assumptā. De hoc
leo in p̄mone qui incipit Scio q̄dam bn̄
ad p̄positū ait. Qui verū totūqz hoīem
assumpsit veros t corp̄is sensus t causā
suscepit affectus. Nec qr omīa in illo ple
na erāt sacramētis plena miraculis jō
aut falsis fleuit lacrimis aut mēdaci esu
rie sumpsit cibū aut simulato sopore dor
miuit. In nr̄a humilitate tentat⁹ in nr̄a
mestitudine tristat⁹ in nostro est dolore
crucifixus. beat⁹ quoqz Aug⁹. j. 4. de ci.
c. 9. ad idem ita loq̄tur. Neqz em̄ in quo
erat ver⁹ homīs corp⁹ t ver⁹ homīs ani
mus falsus erat human⁹ affectus. Luz ḡ
eius in euāgelio ista referunt q̄ sup duri
cia cordis iudeor cū ira p̄tristatus sit
Qō dixerit gaudeo p̄pter vos vt creda
tis. q̄ lazar suscitatur⁹ etiā lacrimas fu
derit. q̄ cōcupiuerit cum discipulis suis
manducare pascha. q̄ p̄pinquāte passio
ne tristis fuer t anima ei⁹ nō falso vtiqz
referunt ver ille hos motus certe dispē
sationis gr̄a ita cum voluit suscepit aio
hūano sic cū voluit fact⁹ est hō. Hec ille
Multa ad idem allegat mgr̄ sñar dis. xv
libro. z. Vere ḡ dn̄s tristat⁹ est De q̄
dit Bath. t Bar. Lepit p̄tristari et
mestus esse. pauere et tedere Vigilāter
dicit Lepit' qr h⁹ modi tristiciam qua vt
seq̄tur vsqz ad mortē tristat⁹ est. nō p̄us
p̄tulit sed nunc vicinante eius morte vo
lens suscepit. Quo eor arguitur temeri
tas qui scriptis t verbis asserūt christū
ab instanti p̄ceptōnis equali acerbitate
omīa p̄tulisse in anima que passus est in
cruce vel agonia Immo omēs dolores
t acerbiores q̄z omēs homīes simul ab
initio seculi vsqz ad eius p̄summationē.
Immo q̄z in purgatorio existētes aut dā
nati. Qō aperte reprobat beat⁹ Tho. in
z pte. q. xlvj. ar. vj. Quānis em̄ ab initio
p̄ceptōnis nouit in verbo vel p̄scientiā
infusam omēs future passiōis amaritu
dines. noluit tn̄ vt redundarēt in sensua
litatē ad causandū exp̄imētalē doloris

aūt tristicie sensum qūomō factus est dū esset in agonia. Sic nec voluit beatitudinem mentis sue redundare in vires anīe inferiores aut corpus passibile Stultum eīm et sine ratōe dictū est xp̄m per totum vite sue decursum nunq̄z gaudisum aut experimentali ꝯsolatōne letatum. sz miscuit leta tristibus Sicut eū puer et infans flenit. ita sugendo beata vbera ꝯsolabatur et arridenti matri blandus erat. Non eīm p̄dit gustū ciborum aut tactū suauiū Sz nunq̄z ad vicium bis vsus est Contra sic dicētes ait Cancellarius pisien. Joh. de gersona in epla de susceptōne būanitatis christi. Christus non habuit ab instanti ꝯceptiōis omnē illum dolorem vsq̄z ad instans mortis sue qualē p̄tulit in cruce aut p̄ius p decursum penalis vite sue. Et oppositū scribendo vel predicando asserere. est temerariū falsum et p̄sumptuosū Si eīm eadem tristicia idem dolor ab instante ꝯceptōis anime aut sensib⁹ inhesisset. quō cepit ꝯtristari et mestus esse? Siq̄dem nemo qō p̄ius fuerat incipit esse Similiter et illud Luce. 2. Et iesus p̄ficiebat etate et sapientia nō aliter s̄m ꝯmunem doctoꝝ intelligentiā saluari posse videtur. nisi q̄ expiebatur p assiduū crementū noticias nouas rerū. et sic nouas noticias sensitiuas. ita nouas delectationes et tristicias. Quānis aūt dōs nō passus est omnē passionē s̄m speciem. neq̄z similiter dānatis aut in purgatorio existētibus. quoꝝ passioni nulla presentis vite afflictio comparari potest. vt dicit Tho. 3. pte. q. xlvj. arti. vj. Tante tū acerbitatis tristicias. dolores ac corpis afflictiones assumpsit quantū nullus vnq̄z mortaliū sustinuit aut in p̄ti vita sustinebit. vt verū sit verbū hiere sup̄ allegatum O vos omnes qui transitis p viam attendite et videte si est dolor similis sc̄ō. Assumpsit inq̄z nō necessitate sz pia voluntate. in cuius vtiq̄z erat potestate tristari quando voluit et letari Jdeo nō dicit cuāgelista ꝯtristatus est sc̄z ab alio. sed cepit ꝯtristari. quasi ipse volens assumē do tristiciā p̄ncipalioꝝ sibi fuit causa tristicie sic vniuerse passiōis. cui nolēti vniuersa creata nihil aduersum inferre potuissent Dum aūt discipulis interioris tristicie signū exteri⁹ pauorē. sc̄z ostendisset clari⁹ id ipm verbo significauit dicens. ¶ Tristis est aīa mea vsq̄z ad mortē Itam extensiue q̄z intensiue. s̄m Nico. de lyra. Extensiue q: durauit vsq̄z ad instās mortis sepationē sc̄z anime a corpe in cruce. Intensiue vero q: maxia fuit q̄m hō in hac vita vnq̄z habuit Jdeo p id qō boī molestissimū in hac vita est et terribilissimū s̄m phm mortē sc̄z mēsurat. q̄si diceret. ¶ Tristis est aīa m. vsq̄z ad mortē I. i. tam intensa est tristicia. quāta esse p̄t in homie viuo. s̄m Nico. de ly. Nec mirum quoniā ipam totā xp̄i animā s̄m omēs ei⁹ potentias repleuit. sicut ꝓpheta predixit. Repleta est malis aīa mea. p̄s. 87 glo. id est doloribꝰ et penis. Repleta eīm fuit ania xp̄i tristicia et dolore. quātū ad omēs eius potentias tristicie et doloris capaces.

Jstam⁹ parūp hic carissimi. vt agnoscere valeam⁹ hui⁹ tristicie magnitudinē quā dōs p nobis sustinens tam efficaciter verbo et signo demonstrauit Pro cui⁹ intellectu aduertendū q̄ potentia tristicie et doloris sicut et gaudij et delectationis capax est appetitus vel volūtas large sumpto nomine. vt ꝓbat Scot⁹ dis. xv. li. 3. Est āt in xp̄o triplex voluntas. s̄m mg̃r dis. j7. li. 3. diuina eadē sc̄z cum p̄rna Jlla eīm diuine essentie y demptificat et per cōsequens vna in trib⁹. Et s̄m istā xp̄c oīno nihil patiebat nec doluit aut ꝯtristatus est. vt ex dictis patet. Apud hāc eīm voluntatē que de⁹ est nō est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio Jaco. j. Vnde q̄tiens de xp̄i passione tractandū est ita eam cogitem⁹ vt diuinā in eo naturam ab omni passione liberimā ꝯgnoscamus. Hinc ait beat⁹ Leo in s̄mone de

passione qui incipit Inter oīa. In oīb⁹ que ad dñi nr̄i ihesu xp̄i ptinent passionez hoc catholica fides tradit. hoc exigit. vt in redemptore nr̄m. duas nouerim⁹ queniſſe naturas. ⁊ manentib⁹ ꝓprietatib⁹ ſuis tantā factā vnitatem vtriuſqz ſubſtantie vt nec inferat vnitas ꝓfuſiōz nec diminuat ꝓprietas vnionem Aliud eſt paſſibile aliud inuiolabile ⁊c̄ſ. Alia eſt voluntas hūana rōnalis Tercia eſt hūana ſenſitiue ptis que appetit⁹ ſenſitiu⁹ magis ꝓprie noīatur. Voluntas rationalis duplicatur ſm duplicē portionem ratōis ſupiorē ſcz ⁊ inferiorē. Portio ſupior duplicit dicit. qñqz multuz ſtricte ꝓ intellectu ⁊ voluntate vt reſpiciunt ſola eterna. Et illo mō non poteſt portio ſuperior voluntatis ordinate triſtari. qz talis triſticia vt dicit Scot⁹ diſ. xv. li. 3. ſequeretur ad nolle deum in ſe vl̄ ad nolle aliquā pfectionem intrinſecā ſibi ineſſe. Tale nolle adeo eſt inordinatū vt vix damnati illud habeant. Quia ⁊ ſi nolunt deū eſſe iuſtum nō tamē hoc forte abſolute nolunt. ſed qz nolunt effectuz iuſticie quem ſentiūt. ⁊ hoc nō pertinet ad portionē ſupiorez illo modo ſumptā

Scō modo largius accipitur pro intellectu vt iudicat de quocūqz ſm regulas eternas ⁊ ꝓ voluntare vt vult quēcunqz referēdo ad eterna. ad hoc ſonat Aug⁹. j2. de trini. dicens. Rationis pars ſuperior eternis rōnibus ꝓſpiciēdis vel ꝓſulendis adhereſcit. Vñ gr̄ li. 3. diſ. 14. Portio aūt inferior eſt de rebus tpalib⁹ ſm virtutes polyticas. Hay trium voluntatū quelibet ordinate poteſt triſtari ⁊ dolere. Verum triſticia ꝓprie ad voluntatē rōnis. dolor ad ſenſitiuū ptinet appetitum. Eſt eñ triſticia ꝓprie ſm Aug^m. j4. ō ciui. ca. xv. Diſſenſio animi ab his rebus que nobis nolentibus accidunt. Dolor aūt offenſio anime ex carne ⁊ quedā ab eius paſſione diſſenſio. Eſt ergo ꝓprie dolor paſſio appetitus ſenſitiui ꝓſequens ꝓceptionē alicui⁹ diſcōueniētis cōꝑl. Triſticia aūt paſſio ꝓſeqns in volūtate apprehenſionē alicui⁹ nolitī Accipiunt tamē ſepe alter ꝓ altero. Videam⁹ nunc que voluntatū in xp̄o ⁊ reſpectu quoz triſtatus ſit atqz doluit. vt ſic doloris ⁊ triſticie īmenſitas aliqtin⁹ ꝓgnoſcatur Poteſt āt aliquid eſſe nolitum a voluntate ratōnis quadruplicit vt declarat Scot⁹ etiā ſm vtranqz portionē ſcz actu elicito libero. vt duz nolo deſpici vel argui Secūdo actu elicito nō ſimplicit ſz ꝓdicionato. vt ꝓiectio mercium in mare ꝓpter piculum ſubmerſionis vitandum. Proiectio q̄dem illa ſimpliciter eſt nolita quia nō coactus abex trinſico cijcit mercator. Sed eſt nolita ex ꝓditione qz quantū in ſe eſſet nollet ſi alias periculum euadere poſſet. Tercio actu non elicito ſed quadā naturali declinatione tanqz a ſibi naturaliter diſcōuenienti Sicut quelibet res naturaliter inclinatur ad ſibi comodū ⁊ refugit aut reſiſtit diſcōuenienti aut nociuo. Et ſm phm̄. 2. de anima. et Boetiū. 3. de ꝓſolaphie. ꝓſa. xj. Quelibet res naturalit appetit eſſe ſuum ⁊ ꝑmanentiā Et hoc mō naturaliter voluntas vult ſalutem ſuam ⁊ ꝓſone cui⁹ eſt. nō in quantū potentialibera. ſed in q̄ntū natura quedā. ⁊ nō vult corruptionē ſiue leſionem ſuam aut ꝓſone. non vult id eſt declinatur. Quarto quoniā naturalē quandā ad inuicem habent anime eiuſdē potentie colligantiā Potentia ſuperior naturalit refugit diſcōuenientia potentiaz inferioz dum ſaltem illa apprehendit Hinc voluntas intellectiua naturaliter nō vult id eſt declinatur ea que appetitui ſenſitiuo ſunt triſtia aut diſcōueniētia. dum talia ꝓ intellectum apprehēdit. Si ergo accidit nolitum quocunqz dictoz quatuoz modoz dummodo vt ſic deprehenſū fuerit ſequitur triſticia. Vñ aior q̄dem ſi illud quod accidit fuerit ſimpliciter actu libere elicito nolitum. Que tamē triſticia variatur ſm intenſionē actus nolendi. vt magis

nolita dum accidunt magis cōtristent. Minꝰ nolita minꝰ. quia que magis discōueniunt magis si accidunt ꝯtristant. Voluntati autem vt libera est nihil est discōueniens nisi ꝑ nolle. sicut nihil cōueniens ⁊ placens nisi per velle. Similit̄ qd̄ est simpliciter volitū. nolitum autez sub ꝯditione si accidit contristat. Quis enim dubitat matres modo genitos infantes ꝟm crudelissimū pharaonis edictum Exo. j. Non nisi cum dolore maxio in flumine ꝓiecisse. Quos tamen volentes ꝓiecerunt simpliciter Nolētes ex cōditione quoniā aliter cum infantibꝰ interissent. Idem de ꝓiectione mertiū preciosaꝝ. Sic tercio ⁊ quarto modis q̄ ꝓpt̄ iusticiam morieligit. qui ꝓpter sanitatē incidi quod dolorosuz est sensibꝰ statuit nihilominꝰ ꝯtristatur pro eo ꝙ illa naturali obuiant volūtatis inclinationi. que vt natura appetit bonum comodū ꝑsone ⁊ ꝓpter naturalem ratōis cum sensu colligantiā sensui ⁊ ꝯdelectatur ⁊ ꝯtristatur naturalit̄. Alioq̄n quomō posset poni aliqua delectatio vel ꝯtristatio surrepticia p̄cedere omnē actum liberū voluntatis: Verꝝ illa tristicia sic in voluntate vt naturaliter orta potest impediri per nō ꝯsiderationē intellectus. remitti vel vinci per oppositā delectationē ꝯsequentē intensum actum volūtatis idem obiectum naturaliter discōueniēs libere acceptantē. Late oīa ista declarat Scotus vbi supra Intenditur nihilominus tristicia. si id qd̄ euenit pluribꝰ modis supradictis fuerit nolitum. Per hec ad ꝓpositū redeundo declarandū est. quoniā quelibet haꝝ voluntatū in xp̄o vehemētissime est ꝯtristata Volūtas q̄dem superioris portōnis actu deliberato. de tribus potest ordinate tristari ordine q̄dā Primo de carentia fruitionis respectu eterni obiecti Secūdo de peccato sui vel alteriꝰ volūtatis. Tercio de alijs malis suo supposito discōueniētibꝰ vel alijs ꝑsonis sibi dilectis. Quia sicut supior portio large sumpta. primo vult fruitionem dei. scd̄o iusticiam q̄zcunqz ad fruitionē ordinatam. ⁊ hoc vel in se vel in alio. 3o vult ꝟm regulas eternas bona media et minima sibi et alijs in ordine ad maxīa ita habet nolle respectu oppositoꝝ et ꝑ ꝯsequens tristiciam si accidant. Quo ad primū istoꝝ anima xp̄i non tristabat̄ scz de carentia aut imꝑfectiōe fruitōnis sue. quia nunq̄z illa sibi euenit. Perfectissime siq̄dem etiā in morte fruebatur portio illa in xp̄o diuina essentia. Congruū nanqz non erat vt ipse minꝰ ꝯiūgeretur fruitiue per id quo alios meruit fini coniungi. Ita nec de peccato ꝓprio tristabatur. quoniā peccatū nō fecit. nec est inuētus dolus in ore eius. j. Pet. 2. Et ad Hebre. 4. Tentatū per omīa ꝑ similitudine absqz peccato. Tristabatur aūt vehemēter. ꝟm hanc portionē supiorem ꝑ peccatis omniū hominū. preteritoꝝ. p̄sentium et futuroꝝ. Siq̄dem ꝑ omnibꝰ satisfecit. ꝟm sanctū Thomā. quātū ad sufficientiā. vnde ea quasi sibi ascribit in psalmo dicens. verba delictoꝝ meoꝝ. Habuit eīm nolitionem respectu omniū pctōꝝ vt dei offensorū ⁊ ꝯtemptuū. ⁊ tamē apprehendit ea vt ꝯmissa vel ꝯmittenda ne dum ꝯgnitione matutina in verbo sz ꝯgnitione infusa. qua etiā vt viator oīa nouit. preterita ⁊ futura clarius omnibꝰ ꝓphetis. Quia spiritū recepit nō ad mēsuram nedū in dono caritatis sed in omībus donis excellentissime. sicut Esay. p̄dixit. Requiescet sup eum spūs domini. spiritus sapientie ⁊ intellectꝰ. Eiusdē. xj Ideo ex premissis sequebatur tristicia.

Fuit aūt hec tristicia maxima inter omnes tristicias huiꝰ vite. Excessit nanqz omnē dolorem cuiuslibet ꝯtriti inestimabilit̄ huiuscemodi tristicia in christo Tum primo. quia ꝑ peccatis totius mūdi tristabatur que innūerabiliter plura fuerunt q̄z peccata cuiuscūqz contriti hīc ꝑ Esaiam. c. 53. d̄r. Omnes quasi oues errauimꝰ. vnusquisqz in viā suā declinauit

⁊ domin⁹ posuit in eo iniquitatē omniū nostrū. Oblatus est q̄ ipse voluit. ⁊ non aperuit os suum. Sicut ouis ad occisionem ducetur. ⁊ quasi agn⁹ coram tondente se obmutescet. ⁊ Ambrosi⁹ super Lucā. Legim⁹ ꝙ peccata nostra portat ⁊ ꝓ nobis dolet. Doles ergo dñe non tua sed mea vulnera. nō tuam mortē sed nostrā infirmitatē id est ꝑm Scotuz tristaris de peccatis meis naturā meā vulnerantib⁹ nō de tuis. Hinc seq̄tur. Et nō estimauim⁹ te esse in doloribꝰ. cuz tu nō ꝓ te sed ꝓ me doleres Infirmat⁹ enim es sed ꝓpter peccata nostra Et sequitur Et quid mirum si ꝓ omnib⁹ doluit qui ꝓ vno fleuit? Quid mir̄ si moritur⁹ ꝓ oīb⁹ tedeat. qui Lazar̄ resuscitaturus illacrimatur? vt q̄ in carne sua peccata nostra perimebat. merorē quoqz anime nr̄e suo merore aboleret. Hec Ambrosi⁹. Tum secūdo. quia peccati maliciā cūctis clari⁹ ꝯgnouit. Tanto em̄ plus q̄libet detestatur peccatū ⁊ plus sibi displicet. quanto ꝑfecti⁹ maliciā peccati ponderat ⁊ dignitatem dei summi boni qui eo offendit ac ꝯtemnitur recognoscit. Sed domin⁹ iesus etiā ꝑm humanā naturā per plenitudinē sapiētie sibi concreate. distinctissime nouit peccator̄ indignitatē. diuine maiestatis ꝯtemptū peccanciū detestabilez ingratitudinē ⁊c. que in eo maximā causabant tristiciā ⁊ displicentiā pctōr̄ ⁊ peccantiū Hinc Bern̄. in ꝑmone de natiuitate declarat. ꝙ christ⁹ ꝑ ea que passus est nobis grauitatē peccator̄ aperuit quā prim⁹ homo nō ꝯgnouit Tum 3o quia tristicia sua ex maiori caritate dei ꝓcessit. ex qua dolor ꝯtritionis. vt Thomas dicit augetur Quāto enim dilectio dei maior est in aliquo. tanto magis tristatur de offensa ⁊ contēptu dilecti. Sz nunq̄z aliqua creatura habuit vel habitura est tantā caritatē ꝑm legem dei ordinatam. q̄ntum habuit xp̄c. de cui⁹ caritatis et gratie plenitudine omēs accepimus. Johā. j. Quare plus omnib⁹ displicuerūt sibi peccata humani generis ⁊ grauius inde tristabat Et quāuis pro omniū peccatis generaliter tristabatur. Specialiter tñ exaggerebat tristiciā eius peccatū ⁊ ingratitudo illi⁹ populi peculiaris singulariter electi ⁊ innumeris bñficijs nutriti Que sūmatim Chris in omel. 39. recitat dicens. Pre ceteris oīb⁹ hoībus noua quedaz ⁊ magnifica eis vite instituta sūt tradita. In medio mari siccū iter apertū est eis. ⁊ in q̄ ipsis fuit salus ibi inimicis eor̄ venit interit⁹ Quadraginta annis in deserto nō arando neqz seminando vixerunt. Laborem messis ⁊ aree nescierūt. Onus mole eis ⁊ coquendi panis necessitas nō fuit. Feminas quoqz eorum nulla texendi solicitudo ꝯstrinxit. mercandi causa nō institit. macellum nemo ꝓ compandis carnibus requisiuit. Sed super hec omīa fuit verbum dei ⁊ parauit eis mensam in deserto. laboris ⁊ sudoris expertem. Hec em̄ fuit natura māne cibus quotidie nouus. et saporem sui ꝓ desiderijs vescentium submīstrans. Sed indumenta eor̄ ⁊ calciamenta ⁊ ipsor̄ etiam corpor̄ natura oblita est infirmitatis sue Omni nāqz illo tempore neqz indumenta attrita sūt eis. neqz fuit in illis infirm⁹. medico null⁹ indiguit. medicamēta nemo quesiuit. Eduxit em̄ eos in argēto inquit ⁊ auro et non erat in tribub⁹ eorum infirm⁹. Sed quasi q̄ iam reliq̄ssent mundū hūc ⁊ aliū meliorē prestantiorēqz transissēt. ita eis cibus et potus absqz labore ⁊ solicitudine ex verbo dei prebebat. Et qd̄ fuit super omne miraculū. ne forte acrior eos radi⁹ solis adureret. Umbra nubis desup̄ per diem tegebant ⁊ cum ipsis q̄cunqz abissent circūferebāt tecta ista celestia. Sed nec noctis q̄dem absqz solatio relinquūtur. Lāpas nanqz eis ignis verbi dei accensa lucebat. que nō solum illuminādi verum ⁊ itineris ostendendi ministerium prebebat in deserto. Quid vero de sequenti dixerim petra aquarum

fluuios emittente? quid de multitudine
auium que densitate sui terram texerunt
vniuersam. Nã in egipto que facta sunt
mirabilia quid repetam? Quid virtutes
que ꝯsummate sunt in deserto. bella. ora
tiones. gesta. et victorias sola dei inuo-
catione quesitas? Non enim vt pugnã-
tes sed vt choros agẽtes manu ꝓtecti
onis triumphabãt. id autẽ quomõ nar
rabo ꝙ quia egiptũ aquis pro se pugnan
tibus strauerat. muros hiericho in voce
psalmoꝝ tubarumqꝫ deijciunt ita vt ad
uersarijs psallentiũ magis chori q̃ꝫ ex-
ercitus viderent hostiles. et q̃ misteria
magis viderent ꝯsummare q̃ꝫ bella hec
autẽ signa et prodigia nõ ob hoc fiebãt
solum vt vsus populo tantũ videret ex-
pleri. sed vt hec doctrina agnitõnis dei
quã Moyse tradente didicerant firmiꝰ
in eoꝝ cordibꝰ et tenacius adhererent.
Hec em̃ omĩa voces erant quedã deum
celi et vniuersitatis dñm predicantes.
Sed et mare hoc clamabat dum pedibꝰ
trãsiretur. hoc etiã cum extingueret ad
uersarios. hoc ille aque in sanguinẽ verse
hoc irruptio ranaꝝ predicabat. hoc exer
citus locustarum. hoc eruca ⁊ cinifes ⁊
omnia illa que gesta sunt. siue in egypto
siue in deserto ꝓdigia nunciabant. Mã
na ipsum ⁊ columna ignis atqꝫ ꝯturni-
cum multitudo. et omnia illa libri q̃dem
erant illis et littere que deleri nunq̃ꝫ pos
sent nec de ꝯscientie eorum paginis abo
leri quas hr̃ent semꝑ ĩ cordibꝰ suis hec
Chris. Que si pauca videãtur addamus
et illud qd̃ ipse dñs celi et terre postq̃ꝫ
gentes innumeras per angeloꝝ suorum
ministeriũ strauit. eos ad terram ꝓmissi
onis terraꝫ vtiqꝫ optimã lacte et melle
manantẽ quam eis in possessionẽ dede-
rat introduxit. in ea ab hostium incursio
ne protexit in manu forti. vt patꝫ. 4. Re
gum. 19. de Sennacherib Vt eos etiam
a potestate dyaboli p̃ncipaliter et totũ
genus humanũ eriperet de eorũ semine
humanã naturam assumere dignatꝰ est

In hoc eos sup̃ cunctos tribus terre no
bilitans Inter eos ꝯuersatus est eis ore
ꝓprio euãgelium regni predicauit. infir
mos sanauit. cecos illumĩauit. claudos
erexit. demones fugauit. leprosos mũda
uit. mortuos suscitauit. et vniuersoꝝ lan
guores abstulit. Post hec aliaqꝫ innũe-
ra euidẽtissima diuine virtutis insignia
⁊ post vniuersam gloriam que eis super
cũctos mortales data est infideles exti
terũt ⁊ ingratissimi. ita vt non solũ rece-
ptorum obliuiscerẽtur bonoꝝ. sed etiaꝫ
tantũ benefactorẽ. crudelissima morte
occidentes. inter medios latrones tur
piter patibulo affixere. Quod peccatum
omĩa vincit peccata. vt Bernardus ait
sermone de passione. quomõ viri impij sa
crilegas manꝰ in dei filium iniecerũt. vt
crudelissimi homicide. ĩmo vt fas est di
cere deicide. Pro hoc itaqꝫ peccato ⁊ ꝓ
sui grauitate ampliꝰ salus omniũ trista
batur. hinc Ambrosiꝰ sup̃ Lucã. Nec il-
lud distat a vero si tristis erat ꝓ persecu
toribꝰ suis quos sciebat immanes sacri
legij penas daturos Adhuc autem
specialiꝰ ⁊ amplius ꝯtristabatur ꝓ iniq̃
tate et ingratitudine futuroꝝ malorum
xp̃ianoꝝ. quoꝝ tanto maior est ingrati-
tudo. quanto plura et maiora bona rece
perunt a christo. Siq̃dem repudiatis iu
deis. in filios dei coheredes xp̃i adopta
ti sunt ab onere legis quo iudei teneban
tur soluti. sacramentis gr̃am influẽtibꝰ
quibꝰ isti caruerunt. ditati nõ manna de
celis sicut illi. sed eo qd̃ supra celuꝫ est p̃
ciosissimo corpe et sanguie filij dei pasti
Quãto deniqꝫ nõ sufficit eis xp̃m semel
crucifixũ fuisse. sed sicut aplus Hebre. vj
ait. rursum sibimetipsis crucifigẽtes fili
um dei ⁊ ostentatui hñtes. De hoc q̃ꝫ
Rabanus ait. Videbat dominꝰ ad aug
mentũ doloris sui sanguinẽ suũ tam vili
ter ⁊ inutiliter effundẽdũ. Quodqꝫ sic in
uanum laborauit. vt tunc vix vnũ latro
nem adquireret. vnum apostolũ ꝑderet
Videbat iterum a presentibus ⁊ futuris

generalem ingratitudinem. q etiã a xpi
anis tanq̃ mortuꝰ a corde dandꝰ erat.
oblivioni. q̃q̃ paucissimi de tanto bene
ficio sibi gratias acturi erant. sed pessi
ma vicissitudine mala ꝓ bonis. ita q̃ si
pati iterꝝ posset. peiora a malis xpianis
passurꝰ fuissꝫ q̃z nũc a iudeis. Novit enĩ
q̃ sup dolorem vulnerꝝ eius addentes ꝓ
uaricatiões plagas suas quotidie reno
vaturi iterꝝ crucifixuri erant ꝛ ostẽtatui
habituri. Sed adhuc specialissime tri
stabatur de casu ac dispersione discipl'o
rum et ceterorꝝ amicorꝝ qui eũ deserturi
erant ac in eiꝰ passione scandalũ passuri
Dum eũ vt hominẽ mori visuri erant ac
de eius divinitate dubitaturi. maxie aũt
de peccato ꝓditionis ac desperatõnis
Jude vniꝰ ex duodecim. de hoc Ambro
sius sup Lucã. Tristis videbat ꝛ tristis
erat. non ꝓ sua passione sed ꝓ nostra di
sperſione. Deniq̃z ait. Percutiã pastorẽ
et dispergẽtur oves gregis. Tristis erat
quia nos pusillos relinquebat. Et Raba
nus sup matheũ. que dicta sunt fil' com
plectens ait. Contristabat nõ timore pa
tiendi qui ad hoc venerat vt pateretur.
ꝛ petrum timiditatis arguebat. Sed ꝓ
pter infelicissimũ Judam et scandalum
omniũ apostolorꝝ et electionẽ populi iu
deorum et eversionẽ misere hierusalẽ. vñ
ꝛ Jonas sup ariditate cucurbite vel ede
re ꝙ tristabatur. nolens perire quondaꝫ
tabernaculũ suũ Quomõ aũt accipiendũ
est. q̃ ꝓ sua morte nõ tristaretur infra pa
tebit statim. Ecce patet vtcunq̃z quã
ta tristicia repletus ꝑm portionẽ supio
rem de peccatis nõ suis sed hominũ. ꝓ
quibꝰ hac sua tristicia ꝛ passiõis sue do
lore abundantissime satisfecit Videa
mus quã tristiciã habuit rõne alioꝝ ma
lorum suo supposito vel suorꝝ delictorꝝ
ꝙtingentiũ cuiusmodi sunt mala nõ cul
pe sed pene. Et primo de his que in sua
persona ꝓtulit. Ubi primo hoc certũ est
q̃ quecũq̃z passus est et mortem et vul
nera corꝑis sed et tristiciam ꝛ dolorem
mentis. simpliciter pati voluit ꝑm volũ
tatem superioris portionis Immo ꝛ infe
rioris nulla necessitate. sꝫ sola misericor
di voluntate sponte assumpsit. Ut sic di
uino honorꝰ ꝓ nris offensis satisfaceret
ꝛ humanũ genus perditũ liberaret. Sic
allegatũ est ex Isa. lxj. Oblatus est quia
voluit. et Ambrosiꝰ sup Lucã. Ceterum
quoniã ꝙstãter se morti obtulerat. scrip
tura declarat quãdoquidẽ querẽtibꝰ oc
currit. Turbatos ꝙfirmat. trepidos pro
uocauit. ꝓditorem osculi dignatõne su
scepit. Et ideo de his omnino nõ voluit
tanq̃z de rebus per eum simpliciter noli
tis. Et sic intelligende sunt auctoritates
Augustini Ambrosij Hieronimi Hylarij
ꝛ alioꝝ dicentiũ xꝑm de morte sua nõ tri
statum. nec vere timuisse. ait enĩ Augꝰ.
ꝛ allegat magister dis. xv. libri. j. Non ve
re dominus mori patiq̃z timebat tercia
die resurrecturus. cum gauderet dissolvi
Paulꝰ ꝛ esse cum xꝑo. Non enĩ fortiorẽ
miles q̃z imperatorꝫ Vilis ergo coronã
dus gaudet mori. ꝛ dominꝰ coronaturꝰ
timet mortẽ? Et hieronimꝰ. Erubescant
qui putant salvatorẽ timuisse mortẽ et
passionis pavore dixisse. Transeat a me
calix iste. Non hoc dictũ est quasi de pas
sione sua nõ timuerit ꝛ ꝙtristatus fuerit
sed quia non sicut nos quasi de re simpli
citer nolita et nõ magis sponte accepta
Ideo statim post predicta verba subdit
Augꝰ. Tristiciam sic assumpsit quomõ
carnẽ Fuit enĩ tristis vt euangeliũ dicit.
Si enĩ tristis non fuit cũ euãgeliũ dicat.
Tristis est aĩa mea vsq̃z ad mortẽ. ergo
et q̃ dicit dormiuit iesus non dormiuit
vel quãdo dicit manducasse nõ mandu
cauit. et ita nihil sanum relinq̃tur vt di
catur etiã. q̃ corpus eius nõ erat verum
corpus sed fantasticum. quia omnino ta
lia frivola sunt. Quidquid ergo de illo
scriptum est. verum est ꝛ factum est. Er
go tristis fuit. sed volũtate tristiciam su
scepit veram quomõ voluntate carnem
verã. Tristis ergo. quia pati voluit. Nõ

de sua passione tanq̄z de re nolita tristis fuit. quomodo de peccat⁹ nostris ac de discipulorum scandalo vt supra dictum est tristabatur Et ꝓpter hoc hylari⁹ ait dicit euangelista xp̄m non ꝓpter mortē sed vsq̄z ad mortem tristem fuisse. his verbis interrogo quid sit tristem esse vsq̄z ad mortem? quia vbi ꝓpter mortem tristicia est. illic mors causa tristicie est. Vbi vero tristicia vsq̄z ad mortē est. ibi mors nō tristicie causa est sed finis. Nō ergo sibi tristis est. sz illis q̄ in scandalo per infirmitatē carnis erāt futuri. quos monet orare ne inducātur in tentatōnē qui ante polliciti erant se non scandalizandos. Tristabatur itaq̄z de peccatis nostris ⁊ de discipulorum scandalo rc̄. tanq̄z de re simpliciter nolita voluntate humana. nō sic de sua passione quā omnino voluit. Vnde ꝫ ⁊ sequi videt ꝙ maior erat tristicia sua ꝓ peccatis nostris assumpta q̄z de morte sua. Quoniā simpliciter nolitum dum accidit plus contristat. q̄z volitum simpliciter. Nolitum autem ex conditione vel naturaliter

Nunc ad propositum videamus quomodo ꝯtristabatur de passione sua ⁊ morte Vbi dicendū ꝫm Scotum vbi supra ꝙ licet passio christi ⁊ mors fuit ab eo simpliciter volita. fuit tamen nolita ex conditione. Noluisset enim portio superior volūtatis christi passionem suam si homo lapsus ꝫm ordinem diuine sapientie ⁊ iusticie hac ꝓ sua reparatione non indiguisset. si eque omnia iusta prospera ⁊ per se appetibilia fuissent sine ea. Qd̄ sic patet Nam ꝫm Aug^m. libro. jz. de trini. c. 7. Justus licet ꝑ fortitudinē ꝑatus sit recipere ⁊ equo ferre animo quidq̄d aduersitatis acciderit. mauult tamē vt nō accidat. ⁊ si potest facit vt non accidat Et paratus est in vtrumq̄z vt q̄ntum in ipso est alterū optet. alterum vitet. Et si qd̄ vitatur incurrerit ideo volens ferat q̄r fieri nō potuit qd̄ volebat supple quātum in ipso fuit. Et ex illo ꝓbat nullum hic posse esse beatum. q̄r non potest hr̄e hic quidq̄d vult. Potest em̄ hic pati aduersa. qd̄ nemo vult q̄ntum in ipso ē. Ad idē est illud philo z. ethi. c. j9. Mors et vulnera tristia forti ⁊ volēti erūt. Sustinet aūt hic quoniā bonū vel non turpe ⁊ q̄nto vtiq̄z magis virtutē habeat oēm ⁊ felicior sit tanto magis in morte tristicia erit. quod non est nisi ex eo quia quātum in ipso est vult oppositū. Ratio est q̄r obiectum patientie non videtur ꝫm se eligibile Propter quod nec beati id eligunt. Noluit ergo ꝯditionaliter xp̄c suam passionem ⁊ mortem. idcirco de illa tristabat quā nouit d̄ ꝓximo imminere Tanto autem maior fuit hec tristicia q̄z to id quod amissum est vita scilicet xp̄i fuit dignius atq̄z magis dilectum. Dignissima fuit christi vita quia ꝑsone diuine. sine ꝓportione dignitatem vite cui⁹ libet hominis licet sanctissimi excedēs. Fuit deniq̄z maxime dilecta. Tanto em̄ virtuosus plus diligit vitam suam. ꝫm phm̄. z. Ethi. quanto eam nouerit meliorem ac digniorē Ideo nulli⁹ vita ita fuit alicui dilecta sicut christo vita sua. ⁊ per ꝯsequens p̄uatio tristior. hinc vt supra allegatū ē ꝑ hieremiā dicit. Dedi dilectam aīaz meā in man⁹ inimicoꝝ. Nec impedit ꝙ p⁹ triduū fuit resumenda. q̄r de amissiōe talis vite etiā ad vnā horā plus est dolendū q̄z de amissiōe alteri⁹ hoīs ꝑ temp⁹ etiā q̄ntūcunq̄z. vt dicit Tho. z ꝑte sūme. q. 46. ar. 6. in so. 4. rōis. Et sil'e dicendū d̄ doloribꝰ acerbissimis infamia blasphemia. de q̄bus tāto pl⁹ tristabat q̄nto ꝑsone sue hec indignissima fuerūt.

Tristabat ⁊ de his volūtas sua vt nā q̄r vt refert Sco. vbi sup̄ Volūtas vt nā appetit bonū ꝯmodū toti⁹ ꝑsone. qm̄ ipsa est potissime appetit⁹ hoīs sic̄ supior ꝯgnitiua in hoīe d̄r simpl'r ꝯgnitiua ei⁹. Propter naturalez etiam colligantiam volūtatis cū parte sensitiua appetit bonū ꝯmodū oībus inferioribꝰ potentijs. Et ideo condelectatur sensui ⁊ ꝯpatitur

Cum ergo maxima incōmoda ⁊ poten-
cijs sensitiuis ⁊ toti persone acciderūt.
scz dissolutio persone dignissime ꝑ mor-
tem. ⁊ curruptō dolorosissima organoꝝ
⁊ ita potenriarum sensitiuaꝝ. sequitur ꝙ
de his volūtas xp̄i vt natura de sua pas
sione maxime tristabatur. Ex his satis
patet q̄ntum tristicia afflixit portionez
inferiorē voluntatis. cū tantū ꝯtristata
sit portio superior vbi minus tristicia lo
cum habuit Nihil dubium. q̄n oībus su
perioribꝰ modis tristata est. ⁊ forte etiā
alijs quos nunc rescindo. Tristabat
nihilominꝰ de malis pene ceterorum ho
minū. De miseria mortis quā genus hu
manū ex parentū primoꝝ peccato incur
rerat. De mortibꝰ martiꝝ ac de omnibꝰ
malis pene quoꝝcunqz hoīm presentiū
⁊ futuroꝝ. Quia omīa hec nolūt sub cō
ditiōe sicut passionē suā. Licz se ꝯfirmā
do diuine voluntati simplicit̄ voluit De
hoc Ambrosiꝰ sup Lucā Et fortasse ido
tristis es. qꝛ post lapsū tali transitu erat
ex hoc seculo recedendum vt mori esset
necesse. Deus em̄ mortē non fecit nec le-
tatur in ꝑditione viuoꝝ. ⁊ ideo fastidit
qd̄ ipse non fecit. Quid em̄ mirū si ꝓ om
nibus doluit qui ꝓ vno fleuit Quid mi-
rum si moriturꝰ pro omnibꝰ tedeat qui
lazarum resuscitaturꝰ illacrimat̄. Et seq̄
tur. Tristis erat non ꝓ sua passione sz ꝓ
nostra dispersione. Ait em̄. Percutiā pa
storem ⁊ dispergentur oues gregis. Tri
stis erat qꝛ nos ꝑuulos relinquebat. Et
Augꝰ de eadē domini illacrimatiōe ait.
Mouere autez quēpiam potest quomō
flebat mortuū se iubente ꝯtinuo victurū
Non mortuū flebat quem ipse suscitabat
sed mortem quam sibi homo peccando
ꝯparauit. Si em̄ peccatū non precessissz
sine dubio mors secuta non fuisset. Qui
deniqz mala pene vniꝰ gentis ac ciuita-
tis hierusalem suis discipulis nō nisi cū
lacrimis ꝯpassionis p̄dicere voluit Lu.
.xix. Manifeste significauit q̄ntum se ꝓ
malis totius humani generis ipse qui
mala venit tollere contristauit Aug
mentabāt hanc tristiciam malorum pe
ne multiplicitas ac numerositas. ꝯgni-
tionis eorundē claritas ac dilectōis sue
qua nos dilexit nimietas. Plus em̄ chri
stus ordinata dilectione dilexit quemcū
qz q̄z aliquis seipsum. Cum ꝓ salute om
niū et cuiuslibet seipsum tradidit in mor
tis ignominiā. Unde videtur ꝙ de cuius
libet penis plus ipse tristatꝰ est q̄z quicū
qz ordinate de ꝓpria. Ecce he fuere cau-
se cur dominus ſm partem intellectiuā
tristatus est vsqz ad mortem Super
est nūc videre de exteriore dolore ex hꝰ
modi tristitia rationis in sensu causata.
Cepit nanqz dominꝰ nedum tristis esse
sed etiam tedere et pauere. quod ad sen-
suum pertinet dolorem. Deniqz etiam
hunc in sensu fuisse. sanguineꝰ declarat
sudor. Dominus itaqz passionem suam
de ꝓximo imminētem cum omni sua a-
cerbitate ⁊ ignominia ceterisqz sup̄ dic
tis clare cognouit. non minus q̄z dum
actu pateretur saltem noticia abstracti-
ua. Hanc apprehendit sensus interior ꝑ
virtutem fantasticam. Sicut et nos de
rebus sensibilibꝰ futurum aliquid predi-
cimus. Appetitus vero sensitiuus hanc
passionem per sensum tanq̄z discōueni-
ens summū presentatum. tanq̄z terribi-
lissimā exhorruit et quo ad potuit refu-
git. Et quoniā vt iam imminens certe ⁊
infallibiliter presentata est. ex dissentiōe
maxima appetitus sensitiui sequebatur
inexcogitabilis dolor in parte sensitiua
Sicut si aliquis audiret se subito iam ca
piendum. dimembrandum et qualibet
intolerabili pena discerpendum. rigesce
ret ꝯtinuo palesceret et propter nimiam
tristiciam et timorem quasi iam premor
tuus sensum perderet et loquelam. Do
lor iste auctus est ex passionis acerbita-
tate clare cognita ex omnibus circum-
stācijs infra specificādis. Ex eiꝰ genera
litate in omniū mēbroꝝ afflictōe. Ex eiꝰ
diuṫnite. Et etat vigore ⁊ cetera hmōi.

Auctus est etiam ex assumētis benignissima volūtate. Nā vt dicit Tho. in 3. ꝑte summe. q. 46. arti. vj. Dn̄s assumpsit dolorem voluntarie ꝓpter finem liberationis hominū a pctō Ideo tantā doloris quantitatē assumpsit. que esset proportionata magnitudini fructꝰ q̄ inde sequebat. Unde assumpsit tristiciā ⁊ dolorem maximū quātitate ſm regulā rationis non excedentē. Et q̄zuis minor dolor satis fecisset ꝓ peccat⁊ omniū hoīm ꝓpter ꝑsone infinitatē hunc patientem voluit tn̄ genus humanū liberare a peccatis nō potestate sz iusticia Ido nō solum attendit quantā virtutē hr̄et dolor eius ex diuinitate vnita. sz quātus sufficeret ſm humanā naturā ad tantā satisfactionē. Et hoc videtur sic intelligi posse ꝙ dn̄s non ꝯtentus fuit pati ꝓ nobis dolorem quē lesio exterior sibi inferre poterat. sed vt esset plenior satisfactio pro peccatis nostris auxit dolorez ⁊ sponte tantū assumpsit q̄ntū ꝓ totiꝰ mundi peccatis ⁊ innūerabilis multitudīs hoīm fore factis ſm diuinā suam sapientiā et iusticiā sufficere recognouit. Auctus est deniqz ex puritate doloris ⁊ cuiuslibz cōsolationis impmixtōe. qualis in ceteris dolētibꝰ mitigationē aliquā solet afferre Sed de hoc dicet infra in quarto verbo in cruce prolato. Attendamꝰ nunc dilectissimi innocentissimū dn̄m angelorꝝ leticiam ac celorū gaudiū ꝓpter nostra delicta tanta vt audistis tristicia ⁊ dolore affectum coram dilectis discipulis suis trementē ⁊ pauētem puto ⁊ pallentē ipsamqz tristiciā verbis et signis declarantē. Tristemur ⁊ nos ꝓ nr̄is peccatis que dn̄o tanti fuere causa doloris.

Articulꝰ scd̄s partis p̄me p̄ncipalis

Eritatem do

lor⁊ vehemētissimi ⁊ t̄sticie vsqz ad mortē nob⁊ insinuat ꝓlixa dn̄i orō Intimata nāqz petro jacobo ⁊ johāni t̄sticie ⁊ doloris magnitudine. ait eis ⁊ sustinete hic ⁊ expectādo ⁊ vigilate mecū ⁊ tanq̄z amici spēales p̄ ceteris mihi in angustijs assistēdo. qr id p̄ ceteris pollicebamī Petrꝰ nāqz aīositate audaci ꝓmisit Et si oēs scādalizati fuerint in te. ego nunq̄z scandalizabor. Et iterꝝ. Et si oportuerit me ꝯmori tibi nō te negabo Jacobꝰ deniqz ⁊ johēs calicē passiōis se bibere posse ꝓfessi sunt Mat. xx. Et qr familiariꝰ vos foui. secreta mea plus alijs reuelaui in trāsfiguratōe Mar. 9. In filie p̄ncipis yaeri suscitatōe Luc. 8. Justū est vt agonē meū suscipiatis vel saltē meū cōstanter videatis. Parē secum vigilantiā imperat q̄bus eadē passio īminebat ⁊ Et ꝓgressus pusillū. auulsus est ab eis quātū est iactus lapidis. ꝓcidit in faciē suā ⁊ orabat. Abba pater Oīa possibilia sūt tibi. transfer hūc calicē a me. sz nō quod ego volo sed qd̄ tu ⁊ Orat nūc dn̄s iesus Sz hactenꝰ legit orasse pluries ꝓ nobis aut tanq̄z aduocatꝰ nr̄ Nam ⁊ in hac ipsa nocte. priusq̄z exiret in montē oliueti pr̄em ꝓ discipulis ⁊ credituris oībꝰ per eos orauit. Pr̄ sācte inq̄t. Serua eos q̄s dedisti mihi. Sanctifica eos in veritate Nō ꝓ his āt rogo tm̄. sz etiā ꝓ eis q̄ credituri sunt ꝑ verbū eorꝝ ⁊c. Joh. j7. Nūc āt ꝑ ꝓfundissimā hūilitatē suā cū sit d̄s pr̄i suo coeternꝰ ⁊ ꝑ oīa coeq̄lis oblitus videt se deū esse. nō stat nō genu flectit sz solotenꝰ in faciē totꝰ ꝓcidit q̄si sensualitat⁊ sue ꝯpatiēs aduocatꝰ. vehementissime eiꝰ angustie cāz pr̄i ꝓponēs orat vt Marcꝰ ait. vt si fieri possz trāsirz ab eo hora. Verꝝ sensualitatē ip̄am virtute supans ꝓtinꝰ addidit. Nō tn̄ sic ego volo sz sic tu. Nō qd̄ ego volo volūte sensuali aut etiā rōnali ꝯdicionata. sz sicut tu vis ita fiat. ita volo ſm portōz supiorē simplr̄ que a tua dīna volūte nūq̄z discrepat Orauit nihiloīꝰ ⁊ ꝓ infirmis mēbr⁊ suis q̄s passiōis calix tentaturꝰ erat. hic hyla. x. de tri. ait. Pro hoībꝰ vult trāsire calicē ꝑ quē oēs erāt tentādi discipl̄i. ⁊ ido ꝓ petro rogat. ne deficiat fides eiꝰ.

hinc ab oratōne surgens dñs ⌊ venit ad
discipl'os suos ⁊ inuenit eos dormiētes
Qui somnꝰ corpis ſm Bedā p̄figuratꝰ
erat ꝙ in ꝓxio grauādi erāt somno infi-
delitat ⌋ ⌊ Ait ergo petro Simon dormis
Sic nō potuisti vna hora vigilare mecū ⌋
Oēs dormiētes inueit ⁊ tñ petꝝ alloq̄t
q̄ p̄ ceteris ꝓp̄a v̄tute ꝯfisus assistētiā
ꝓmisit vsq̄z ad mortē ⁊ se nūq̄z scādali
zandū. Quē tñ nō petꝝ noīat qđ caput
sonat ⁊ sibi vt prelato a xp̄o datū erat. sz
simonē antiq̄ noīe suo qđ dolor meroris
int̄pretat. Quia nō opꝰ prelati. qđ est vi
gilare. sz merore grauari dormiēdo exhi
buit ⌊ Non potuisti inq̄t vna hora vigila
re mecū? ⌋ q̄si diceret. Non ostēdis facto
feruorē q̄ntū verbo. Cognosce vel nūc in
firmitatē. Si mecū vna hora ꝓhibente
somno orare nō p̄uales. q̄d facies morte
īminente? Quō hanc supabis. tu q̄ ꝓ me
mori spopondisti? Et oībus tribus ait.
⌊ Vigilate ⌋ oculis ment ⌋ ⁊ corpis ⌊ ⁊ ora
te ⌋ verbis cordis ⁊ oris ⌊ vt nō intretis
in tentationē ⌋ Hoc ē ſm Rabanū. vt nō
tentatio vos superet ⁊ inter suos casus
teneat ⌊ Spūs q̄dem ⌋ meꝰ portio supior
⌊ ꝓmptꝰ est ⌋ ad passionis sufferentiā ⌊ ca
ro aūt infirma ⌋ timens dolorē passiōis.
vt dicit Remigiꝰ Qđ cū ita sit de me qui
potestatē habeo aīam meā ponēdi ⁊ su
mendi iterū. q̄nto magis vobis necessa
riū est orare ne intretis in tentatōz? Vel
ſm Theophilū ⁊ Rabanū. Spūs vester
ꝓmptꝰ est ad ꝓmissiōz ꝯstantie. sz caro
vestra infirma ad sustinendū īminentē
passionē. Jđo vigilate ⁊ orate. ne intre-
tis in tentatōnē. Cōmonitis discipulis
⌊ Abijt scđo. ⁊ orauit eundē sermonē di
cens. Mi pater si nō p̄t hic calix trāsire
nisi bibam illum. Fiat volūtas tua ⌋ Atte
stata est orōis tam instās deuota repeti
tio magnitudini anxietat ⌋ tristicie ⁊ do
loris illiꝰ ꝑtis ꝓ qua orauit. i. sensualita
tis. Neq̄z em̄ ꝓ re modica quisq̄s sapiēs
tam iuges tamq̄z instātes mltiplicaret
preces. ⁊ maxīe si se p̄nosceret nō audiē
dum. Exauditꝰ est a p̄re dñs iesus ſm id
qđ dixerat. Fiat volūtas tua. Nō ſm id
qđ dixerat. Transeat a me calix iste ⌊ Ve
nit iterꝝ. ⁊ inuenit eos dormiētes ⌋ Solꝰ
inq̄t Rabanꝰ. Orat ꝓ omībꝰ. sic ⁊ solus
patit̄ ꝓ vniuersis. Languescebāt aūt et
opprimebant̄ apl'oꝝ oculi negatōe vici-
na. Vñ seq̄tur ⌊ Erāt em̄ oculi eoꝝ grana
ti. Et relictis illis iterū abijt. ⁊ orauit 3o
eundē ſmonē dicēs Pat̄ si vis. transfer
calicē istum a me. Verꝝ tñ nō mea. sz tua
volūtas fiat ⌋ Attendite dilectissimi. q̄n
tum ꝑ singula tp̄is momenta meroꝝ sal
uatoris nr̄i ⁊ dolor augetur. Ecce hos
tres discipulos tanq̄z fortibꝰ fortiores
elegerat. vt agonē suū saltem astādo et
orādo secū ferrent. Quoꝝ tanta in eo fer
buit dilectio. vt ꝓ eoꝝ ꝯsolatōne ⁊ āmo
nitione in re arduissima oratōz interpol
laret. ꝓ eis plusq̄z ꝓ seipso solicitꝰ. et tñ
nullā tanti amoris vicē in eis inueit. Sz
torpor ⁊ somnꝰ totiēs excitatos oppres
sit. vt nullo adhuc p̄sente ꝑsecutore. nul
lo apparente inimico laborē dñi ad ho
ram ferre nō possent. Et cū ꝓ eis sese in
oratōne obedientissima volūtate patri
victimaret. ipsi iam se casuros sōnolen-
tia figurabant. Amaricauit plurimū dñi
tristiciā. qꝛ nō modo p̄noscit impeti ab
inimicis. sz iam se videt etiaz ab amicis
electissimis derelinq̄ Vidit judā nō dor
mire sz festinare ad exercitū colligenduz
vigilē in malo. ⁊ amicos suos pigritari
in bono in q̄ figurata sunt nr̄a ꝑiculosa
tp̄a. plena dolor fraude ⁊ inq̄eta solicitu
dine quibꝰ ꝓ tp̄alibus supabundat iniq̄
tas et refriguit caritas. Et vere prudēti
ores sunt filij huiꝰ seculi in opibus suis
vanis q̄z filij lucis. Qđ a dño cogitatuz
eū nimiū ꝑturbauit. Ponderate vos q̄d
ampliꝰ jesum ꝯtristabat. ꝑsecutio inimi
corum an derelictō amicoꝝ

Articulus Tercius

Doloris ⁊ tristi
cie vehemēciā declarauit tercō

ex angelica ꝓsolatõe nã cum oĩs bũana subtracta est ꝓsolatio. Angelus appuit illi de celo. ꝓfortans eũ. Cõfortatõem suscepit ab angelo ipse qui angelor est beatitudo. Qui licet ꝓfirmat⁹ in gr̃a tanq̃z vere beat⁹. tristicia q̃ntũcunq̃z magna nutari non potuit ne dicã vinci. Voluit tñ per oia fratrib⁹ similari. sic apl⁹ hebre. 2. ait. Et sicut vere infirmat⁹ est vere tristat⁹ voluit nõ spnere ꝓfortationẽ p angelũ a patre missũ. Sz cur ꝓfortatus carissimi. Cur putatis nũc sibi adhibuit angelor ꝓfortatõnẽ? Legim⁹ angelos dño ministrasse Mat. 4. Sz nusq̃z ꝓfortasse. sz nec tũc cũ magna voce clamauit hely hely ⁊c. Puto iõ nunc adhibuit vt tristicie et doloris magnitudinẽ q̃ maiorem nec ipse nec ali⁹ in via vnq̃z habuit declararet. Confortat⁹ ẽ itaq̃z sz tali cõfortatõe que dolorẽ nõ minuit sz magis puto auxit. Cõfortat⁹ est ex fruct⁹ magnitudine nõ subtracta doloris amaritudine. Sic medic⁹ volẽs incidere vel multũ afflictiuã medicinã dare ꝑdicẽs doloris magnitudinẽ cũ effectu sanitat⁹ secuture auget timorẽ paciẽtis. licet animũ spe ꝓfortet ad sufferendũ Sic q̃z scimus ꝙ lugẽtes mortuos ex ꝓsolatõis verbo sup defunctis p boĩes ꝓdolẽtes exhibito ad tristiciã innouãt Mat. 17. ⁊ Job 2. ⁊ 4. Quãta tñ verba fuere quib⁹ ꝓfortauit euangelista subticuit fortassis vt querentib⁹ fidelib⁹ deuotio augeret. Et fortassis hec vel similia p angelũ pater loquebat que longe ante p ꝓphetas suos precinuit. Mi fili carissime tu nosti q̃ caritate ꝑpetua diligo te. in te mihi sp bñ ꝓplacui ⁊ qõ mai⁹ est oĩb⁹. oĩa scz que habui tibi eẽ naliter dedi. Ego sp in te ⁊ tu in me manes. Nec q̃ cãm pctõr volẽs tuã feciſti. Exigit iusticia mea vt subtracta paulis p paterna ꝓsolatiõe te vnicũ meũ velut mortuũ a corde ꝓiectũ seuissimis exponã tormẽt⁹ ⁊ oẽm pctõr vindictã i te vnũ retorqueã jsa. 53. Oẽs q̃si oues errauerẽt vnus q̃sq̃z in viã suã declinauit. q̃ eor debita soluere descẽdãs ponã in te iniquitatẽ oĩm. pcutiã te ꝑ scel⁹ populi mei. ⁊ ꝓterã te in infirmitẽ. vt iuste oĩb⁹ miserear. Tu sol⁹ vniuersa q̃ nõ rapuisti exolues. ps 68. In vltionem peccati armabitur contra te vniuersus orbis Sapiẽ. 5. Lelum cum astris lumen suum subtrahet. aer frigore nudatũ cor pus tuum constringet. terra suo tremore viscera tua membra et artus cõcutiet aqua et omne quod reficere potest in fel tibi et acetum ꝙuertetur. Tradam te inimicorum tuorum volũtati quidquid furoris quidquid doloris. quidquid seueritatis excogitare poterunt in te ex acuendi facultatẽ dedi. Ipsis quibus bene feciſti. quos a languorib⁹ sanasti. quos in peculiarem populũ elegisti. grauis eris ad videndũ Sap. 2. te despiciẽt. blasphemabũt. ꝓspuent. illudẽtes. flagellabũt. eris eis oĩm viror nouissim⁹. nõ bitur⁹ spẽm velut leprosꝰ ⁊ a dõo derelict⁹ Jsa. 53. Eritq̃z tibi hereditas tua crudelis q̃si leo i silua. morte turpissima te ꝓdẽnãs Replebo malis aĩaz tuã. A vertice capitis vsq̃z ad plantã non erit in te sanitas vlla Jsa. j. Sz ⁊ ab amic⁹ derelinq̃ris. torcular calcabis sol⁹ ⁊ degẽtib⁹ vir nõ erit tecũ jsa. 63. Oẽs declinabũt sil̃ inutiles facti sũt nõ est q̃ faciet bonũ nõ est vsq̃z ad vnũ ps. jz. mihi tibiq̃z dilectissimã v̈ginẽ ⁊ matrẽ tuã Jpa sidelit̃ ad herebit vnico cordis sui Astabit derelicto jgnominiã videbit in amaritudine cordis sui nec recedet Sz nõ ad ꝓsolatõez tibi. q̃n imo ad augmẽtũ tristicie ⁊ merorꝭ. cui⁹ vehemẽtissima ꝓassio te pl⁹ q̃z inimicor crudelitas vulnerabit. Sz esto ꝓstãs fili mi ⁊ ꝓfortare. qm̃ si posuer⁹ ꝑ pctõ aĩaz tuã videbis semẽ longeuũ redẽptiõz m̃l⁹ tor. morte tua morte mortuã deuictum fortẽ armatũ cui⁹ auferes vniuersa arma in q̃b⁹ fidebat fil̃ cũ spolijs in tetro inferni carcere captiuit⁹ Quẽ q̃z ꝑditã quã volens quesisti Sic in ꝓprijs bũeris victor mortis pctiq̃z destructor ad eterne

viriditat] pascua reportabis. Ecce cõ
fortat q̃dez dñs iesus ex passiõis sue fru
ctu Sz ꝯtristat ampli⁹ ex tantaꝝ penaꝝ
auditu Qd idẽ euãgelista subtiliter ĩnue
re videt cũ subdit [Et fact⁹ in agonia ꝓ
lixi⁹ orabat] Cõfortat eũ angel⁹ ⁊ mox
orabat ꝓlixi⁹ in agonia fact⁹. Fact⁹ em̃
in agonia. i. vehemẽti pugna. qm̃ ꝑ hãc
quã audistis ꝯfortatiõz ab ãgelo allatã
excitata sunt fantasmata passiõis acer-
bitatẽ et mortis distincte rep̃sentantia.
quã sensualitas ip̃a summe refugit. tota
aĩa vt nã horruit Ratio vero q̃ntum ad
sup̃iorẽ eius portionẽ volũtarie atqz af
fectuose acceptauit vñ orta est acerbissi
me pugne agonia ꝓpter quã ꝓlixi⁹ ora-
bat. suũ agonẽ patri instanti⁹ ꝯmẽdãdo

Articul⁹ quart⁹ ꝑtis prime

Reuit pugna

⁊ ita inualuit vt eodez euãgeli
sta testãte [fact⁹ est sudor eius sic̃ gutte
sanguĩs decurrẽtis in terrã] Eya vel nũc
tristicie ei⁹ vsqz ad mortẽ intense vehe-
mentiã hoc q̃rto et manifestissĩo signo
ꝯsiderate. Nunq̃z aliq̃s martirũ. nunq̃z
aliquis q̃cũqz supplicio exponẽd⁹ legit̃
sudorẽ sanguineũ sudasse. Quãuis pluri
mi iam tortoꝝ manib⁹ traditi mortẽ pe
nosam effugere desp̃abãt Nec miꝝ qm̃ ⁊
si ceteroꝝ multi mortẽ sibi innuere certe
ꝯgnouerũt. Vim tñ mortis atqz dolo-
ris acerbitatẽ null⁹ distincte precogno
scere potuit. quã tamẽ dñs tanq̃z nunc
p̃ñtez sensu interiori distincte p̃gustauit
Sic̃ q̃ semel sect⁹ est si iteꝝ secari optet
qꝛ iam est exp̃tus sectõis dolores. lon-
ge plusq̃z p̃mo horret sectionẽ. Vñ ma
nifestũ est nulli⁹ mortalis vnq̃z tantam
fuisse tristiciã et angustie vehemenciaz.
horrorẽqz aduersus mortẽ. quanta fuit
dñi innocentis. Tanta siq̃dem fuit men
tis eius anxietas ex agone premisso. vt
ruptis vel apertis ad intra venulis simꝫ
cum sudore preciosus effueret sanguis
Sicut non nunquã ꝓpter vehemenciaz
terroris vel horroris insoliti homĩes q̃
dam de naribus sanguinẽ fundũt vt de
odientibus cattos exp̃tum est. Vel s̃m
Bedã Sãguis q̃dem ille naturalis fuit
et de substãtia ac vertiate nature hũane
in xp̃o Sed efusio ei⁹ cum sudore fuit mi
raculosa a xp̃o sup̃ naturã facta. vt tali
signo insolito. a seculis nõ audito. insoli
tam anxietatis sue et doloris magnitu-
dinem demõstraret. Propter qd nõ mo
dicas fudit guttulas sed guttarum ym
brem suo effluxo non solum vestes sz eti
am terram tingẽtium. sicut aperte dicit
euãgelista [factus est sudor eius tanquã
gutte sanguĩs] Non inquit stillãtis sed
decurrentis. nedum in vestes sed in ter-
ram. De hoc Anſ. ait in s̃mone de passi
one Angustias cordis tui dulcissimi. cer
tissime indicabat sudor ille sanguine⁹ q̃
oratõis tempe de sanctissima carne tua
guttatim decurrebat in terram. Et sequi
tur. naturalem carnis tue infirmitatem
huiuscemodi indicijs expressisti. q̃bus
doceremur qꝛ vere languores nostros
portasti et non absqz doloris sensu pas-
sionũ sentes ꝑcurristi. Sed o dulcissime
domine iesu quanta fuit passionis tue a
cerbitas iam exhibite. cui⁹ adhuc absen
tis distincta apprehensio ita naturã ter
rendo ꝯcusserat. vt sudare sanguinẽ co-
geretur. Assistat hic deuota aĩma ⁊ cõ
passionis colligat fasciculos In quos
ne pereãt preciosas guttas suscipiat. ac
rubicundũ dilecti sui corp⁹ flet⁹ abluat
⁊ grãꝝactõe tergat. Surgit igit̃ dñs ab
acerbissĩo agone ⁊ ꝓlixa orõe Et vel la-
uando vel absterſiõe faciẽ sacrosanctã a
sanguĩe ⁊ sudore purgat atqz ad discipu
los suos iam tercio veniẽs [inuenit eos
dormiẽtes p̃ tristicia Et ait illis. q̃d dor
mit] [Cõpatiens qz eoꝝ infirmitati [dor
mite ait iam et req̃escite] ⁊ s̃m Augm.
et Rabanũ. Assiluit domin⁹ aliquãtulũ
vt hoc fieret quod premiserat et tunc in
tulit [Sufficit] vos scz tantum req̃euisse
[Surgite orate ne intretis in tentationẽ

Ecce appropinquabit hora & filius hois tradetur in manus pctoꝝ. Surgite eamus ecce qui me tradet ppe est. Hylarius. Post quã tercio orauerat et apostoloꝝ timorem sequẽte penitẽtia impetrauerat corrigendũ. securus ō passione pergit ad psecutores & vltro se interficiendũ p̃bet dicit qz discipulis Surgite eamus. ecce q̃ me tradet ppe est. Nõ nos inueniat q̃si timentes & retractãtes. vltro pgamus ad mortẽ vt p̃fidẽtiam et gaudium passuri videant Hec de his que in scipo passus est. Assumptis tristicia & dolore ppria volũtate priusq̃z tortor foris affligeret vt sic nostris mẽtalibus peccatis nondũ ope ꝑpletis sufficiens remedium adhiberet. p quibus et nos cum dominꝰ ꝑtristemur et doleamus gratias agẽtes redẽptori nostro. oculos vigilijs. aures que restant dicendis devocis prepemus Et tantũ de ꝑma p̃ncipali parte

Scõa pars p̃ncipalis hystorie

Igilate anĩo

fratres & tempore excusso sõnolentie dominũ ꝑpassionis sequamur gressibus. devote ꝑsiderantes quo nũc pergit. assistamus fideliter ne peamus. Adest etenim maligníssimus ille traditor Judas mercator pessimus et mansuetissimũ agnum dñm & saluatorem nostrum quem pridie vili precio vendidit iam tradere nititur voluntati eoꝝ cohortis scz ferocissime iudeorum. Sic enim ꝑsequẽtes aiũt euãgeliste. Adhuc eo loquente iudas scariot vnus ex duodeci cũ accepisset cohortem militum gẽtilium. et a põtificibus et pharisei ministros venit. Et cum eo turba mlta cum gladijs & fustibus. laternis & facibus et armis. Hieronimus. Incumbit virtuti seculi q̃ desperat de adiutorio dei habebat itaqz fulcimentũ ab vtraqz curia imperatoris scz et pontificis. quasi seruato ordine legittime potestatis. Nemo tenentibus obsisteret. cum. hinc milites p̃sidis. Inde ministri phariseoꝝ qui in lege summi et iudices videbantur illum tenerent vel etiã si q̃s auderet ꝓtra tot nõ posset. Timebant enim plebem. ne per hanc defenderet ꝓpter qõ etiam nocte traditur vt sine turbis que in die frequenter aderãt inueniretur. Antequã autẽ ad ortum venirent Idederat traditor eis signum dicẽs quẽ cunqz osculatus fuero ipse est tenete eũ & ducite caute. Et antecedebat eos. Et cum venisset statim accessit eum et ait. Aue rabbi. & osculatus est eũ. O juda scelestissime maluisti minister esse diaboli q̃z apl̃i xp̃i. quẽ nõ timoris ꝑturbatõne deseris sed pecunie cupiditate distrahis. Hinc Leo ser. qui incipit. Semp q̃dem dilectissimi ita inuehit Tu o impijssime hõ. semẽ canaan & nõ juda. Nec iã vas electõis sz filius pditõis et mort. ita dya bolice inflãmauit auaricie facib⁹ vt ad triginta argẽteoꝝ inardesceres lucrũ & q̃d diuiciaꝝ amitteres non videres Nã et si putabas credendũ esse p̃missis. que fuit rõ vt tantill⁹ pecunie mod⁹ ꝓponeret acceptis Impabas demonijs. medebaris infirmis. honorabaris cũ apl̃is Et vt famẽ tue cupiditat expleres patebãt tibi furta de loculis Sed animũ interdictoꝝ ãmonitũ qõ min⁹ licuit ampli⁹ incitauit nec tã placuit q̃ntitas p̃cij q̃z magnitudo peccati. Vñ facinꝰ ꝑmercij tui nõ ita detestãdũ ẽ. q̃z dñm vilit estimasti. sz q̃ redẽptorẽ etiã tuũ ne tibi ꝑceres vendidisti. hec ille. Dimisso itaqz discipuloꝝ xp̃i dulci collegio sue crudelitatis assũpsit ꝓplices. in q̃ cũ mutatõe mẽtis factũ ꝑcordat foris. Quãdiu ait em Rabanus sup mat. cũ ceteris apl̃is secutꝰ ẽ saluatorẽ trã q̃llius agebat. q̃ innocẽtiã simulabat. sanitatẽ infirmãtib⁹ p̃stabat. q̃a saluatore se missũ dicebat. At cũ deseruerat pacis ꝑsiliũ & agni mitissimi trãsitũ spretis pacificis sodalib⁹. funestis associat⁹ est militib⁹ relictisq̃z armis vitalibus pergit cõtra magistꝝ cũ fustib⁹ Ad auctorẽ vite accessit cũ mort meditatõe

[Quibus ⁊ signum dedit ⁊ caute teneri ac duci iussit] cum tamen inuanum ⁊ frustra humana ꝯtra diuinā sapientiā quā latere potest nihil nititur astutia Miser itaqꝫ sed nō miserabilis. Judas eadem infidelitate qua magistrū ⁊ dominū tradidit putabat signa que saluatorē viderat facientē non maiestate diuina sꝫ magicis artibꝰ facta. ⁊ qui eum forte audierat in monte transfiguratū timebat ne simili transformatōe laberet̄ e manibus ministroꝝ Dedit ergo eis signū vt scirēt ipsum esse quē osculo demonstraret. At agnus mitissimus ꝓditorem nō refugit polluto ori ⁊ mendaci osculum nō negauit. Sed simulato signo pacis verbū addidit caritatis [Amice] inquit talem te fingis quāuis traditor sis. terret nihilominus de criminis īmanitate subdens. [Ad quid venisti] ? ad quantum scelus. Nam o [Juda osculo filium homīs tradis] Magnum magicium tradis vtiqꝫ patrem tuum ꝑ creationē. tutorem tuuꝫ ꝑ ꝯseruationem. dominū tuū per redemptionem. fratrem tuū per incarnationē. magistrū tuū ꝑ doctrinationē. amicum tuū ꝑ electionem. iudicem tuū ꝑ finalem retributionē. Tradis autē osculo signo pacis et amoris. amicitie ⁊ federis. qd̄ tu facis signum belli ⁊ ꝓditionis. signū latrocinij ⁊ ꝯdemnatōis Judas autem qui turbam p̄cesserat. vt viso signo quē tenerent nō dubitarent. osculato dño redijt ad turbas. forte solicitās aut aīans vt ꝯceptum ꝓsequerent̄ facinus. quos fortassis timore aliquo viderat substitisse. ne si dominꝰ sacerdotum p̄ncipibꝰ nō p̄sentaretur ipse ꝓmissam iusti sanguīs iniustā mercedem nō ꝯsequeretur [Jesꝰ itaqꝫ sciens omnia que super ip̄m ventura erāt. processit obuiam turbis. ⁊ dixit [Quem queritis? R̄nderūt ei Jesum nazarenum Dixit eis. Ego sum Stabat et Judas qui tradebat eum cum ipsis] potestatis quoqꝫ sue magnitudinē ad euadendū si voluisset signo monstrat clarissimo. At em̄ dixit Ego sum [abierunt retrorsum ⁊ ceciderunt in terram] de hoc Leo in ꝑmone qui incipit. ꝑmonē dilectissimi b. Terribilis militum cohors illa et a principibꝰ ⁊ a phariseis missa cum gladijs ⁊ fustibꝰ multitudo. ita vna voce ꝑcussa est. vt cum turbe dixissent Jesum se querere nazarenū. Respondisset qꝫ. Ego sum. nemo subsisteret. sꝫ omnes simul amisso membroꝝ officio retrorsuꝫ acti collisiqꝫ corruerunt. In quo vtiqꝫ diuine erat potestatis indiciū. que impiorum conatus nō armis ꝯtrarijs. neqꝫ vllius creature potentis auxilio sꝫ sola verbi v̄tute ꝓsterneret. Quia vero saluādo humano generi alterius operis ratio ꝯgruebat. nec posset sanguis xp̄i preciū credentiū fieri si se redemptor nō sineret ꝯprehendi. Admisit in se impias manus ⁊ cohibita est potentia deitatis vt ꝑueniretur ad gloriam passionis. hec Leo: Quibus tandem surgēdi potestate concessa [iterū eos interrogauit. Quem queritis? Illi aūt dixerūt Jesum nazarenū. Respondit jesus. Dixi vobis. quia ego sum] Ecce judas quē osculatꝰ iam fuerat regressus ad turbam pariter cum illa ignorauit atqꝫ loquentē minime recognouit. Sed quoniā nec sua ꝓstratione nec excecatōe a crudelissima ꝯcepti facinoris voluntate reuocari poterāt. dñs ip̄e se tradidit voluntati eoꝝ. qui nisi sci p̄m traderet. nihil malicia inde potuisset. vñ ait [Si ergo me queritis Sinite hos abire. vt impleret̄ ꝑmo quem dixit scꝫ jesꝰ Joh. xvij. Quia quos dedisti mihi nō ꝑdam ex eis quēqꝫ] hoc itaqꝫ verbo ita se eoꝝ voluntati tradidit. vt tamē nullā super discipulos acciperēt potestatē. q̄s quomō non tenuissent. neduꝫ iam sed et dum sepulcrū custodibꝰ munierūt. ⁊ dū illum resurrexisse a custodibus audierūt. nisi ꝓhibuissꝫ dñs qui lazaꝝ resuscitatū de morte cogitabāt iterū occidere Joh. xij. [Tunc accesserūt] data scꝫ licentia [⁊ manꝰ iniecerunt in eum et tenuerūt eū.

Videntes aũt hi qui cum xpo erant qđ futuꝝ erat ꝫ scz captione mgri ad morte ꝫ dixerũt. Domine si percutimꝰ in gladio? Respondens aũt jesus ait. Sinite vsqꝫ huc ꝫ qsi diceret. Sinite vt me ꝓhendant quoꝝ iam voluntati me tradidi vt impleatur scriptura et redemptio vestra ꝫ Symon ergo petrꝰ habẽs gladiũ eduxit eum ꝫ non expectato scz dñi responso. ꝫ percussit pontificis seruũ et abscidit auriculam eiꝰ dextram. Erat aũt nomen eiꝰ malchus ꝫ Eo dẽ ardore mẽtis ꝑm remigiũ Petrus quo cetera fecerat hoc fecit ꝫ Dixit ihesus petro Mitte gladiũ tuũ in vaginã ꝫ qsi diceret ꝑm Rabanũ. Esset vindicta. remissio largiat ꝫ calicem quem dedit mihi pater nõ bibam illũ ꝫ quasi diceret Vtiqꝫ. ad hoc eñ veni Admonet secũdo ꝫ Omẽs inqt qui acceperit gladium ꝫ ꝓpria scz auctoritate ꝫ gladio peribunt ꝫ hec ꝑm Rabanũ. Omẽs qui semetipsos vice talionis vlcisci in ꝑsenti desiderãt. nõ merentꝫ a dño vlciscis sed penam sibi dãnationis amplificãt. Tercio rõne cohibet petrũ gladio pcutientẽ. cũ addit ꝫ An putas qꝝ non possum rogare patrem meũ ꝫ exhibebit mihi mõ plus qꝫ duodecim legiões angeloꝝ. Duodecim notat cum multo plures sint angeli ꝙformiter ad nũeꝝ aplorꝝ. quasi diceret Pro quolibet ex vobis infirmis legionẽ vnã angeloꝝ fortissimã Ac si aptẽ dicat Non indigeo duodecim aplorꝝ auxilio. etiam si omẽs me defenderẽt qui possũ habere duodecim legiones angelici exercitus. Legio apud veteres sex milibꝰ ꝙplebatur hominũ Scribitur aũt ꝺ vno angelo qꝝ descendit in castra assyriorum nocte ꝫ percussit omnẽ virum robustum centũ octuagintaqnqꝫ milia Esa. xxxvij Quartã dominꝰ rationẽ addit dicens. ꝫ Quomõ ergo implebũt scripture? quia sic oportꝫ fieri ꝫ oportet necessitatẽ dicit nõ ꝙsequentis scz ꝙsequentie. qꝝ predestinatio dei liberum arbitriũ non tollit ꝫ Et cum tetigisset auriculã eius sanauit eũ ꝫ Remigiꝰ. Nunqꝫ ergo pietatis sue dñs obliuiscitur q̃ et hostes suos nõ patitur vulnerari ꝫ In illa hora dixit jesus turbis ꝫ Ad eos scz qui venerant ad sepr̃ incipes sacerdotũ ꝫ magistratꝰ templi et seniores populi (venerãt forte aliqui cũ turba) Vel venisse dicũtur qꝝ suos miserunt. Herson ꝫ tanqꝫ ad latronẽ existis cum gladijs et fustibꝰ ꝙhendere me quotidie fuerã vobiscũ et sedebã docẽs in templo et nõ me tenuistis. Sed hec ẽ hora vestra ꝫ potestas tenebraꝝ ꝫ Quasi diceret ꝑm Rabanũ. Stultũ est eum cum fustibꝰ ꝫ gladijs querere. qui vltro se vestris tradit manibꝰ. ꝫ in nocte quasi latitantem et vestros oculos declinantẽ per ꝓditorem inuestigare qui quotidie in templo docuit. Sed ideo aduersũ me in tenebris ꝙgregamini. qꝝ potestas vestra in tenebris est. ꝫ Hoc aũt totũ factũ est vt implerent scripture ꝓphetaꝝ ꝫ de passionis mee multiplici ꝙtumelia multipliciter ꝓphetantium ꝫ Tunc discipuli omẽs relicto eo fugerũt. Adolescens q̃dam sequebatur eum. amictꝰ sindone super nudo ꝫ id est veste lineal ꝫ tenuerunt eum. Et ille relicto sindone nudus ꝑfugit ab eis ꝫ Hunc hieronimꝰ videtur dicere fuisse Jacobũ fratrem dñi Beda vero johannẽ euangelistã. Theophilꝰ aũt iuuenẽ de domo illa in qua comedit pascha. ꝫ Libeat nunc carissimi parumꝑ attendere. quantũ in his que ad litteraꝝ plane audistis dñi creuit doloꝝ tristicia Audistis inquã quia a discipulo ꝓprio signo pacis p̃cio vili traditur. a ceteris omnibꝰ derelinq̃tur. ꝫ sup hoc a peccatꝝ fil' ꝫ ꝓhendentiũ ꝑfundiꝰ tristabat. Quid eñ tristiꝰ esse poterat ei q̃ vltro se obtulit ad morte q̃ꝫ tradi a domestico nõ quoeunqꝫ sed cui cura pr̃ ceteris ꝙmissa fuerat. tradi a ꝙmensali criaꝝ angeloꝝ cibo refecto. Tradi insuper a discipulo nõ de septuagintaduobꝰ. scz apostolo. vno ex duodecim q̃ fuerũt intimi q̃ fuerũt caterua regalis ꝫ singlarissimi

amici ex vniuersi orbis hominib⁹ collecti quos in testes singulares. fidei colūnas veritatis p̄dicatores. miraculoꝝ opatores. et totius mundi lumia deputabat. Teste nanq; Gregorio omel. 35. Vino rem dolorem mala inferunt que ab extraneis inferūtur. pl⁹ vero in nobis illa tormenta seuiunt que ab illis patimur. de q̄rum mentib⁹ p̄sumebam⁹. q; cum dāno corpis mala nos cruciant amisse caritatis. Hinc dñs ipse per psalmistā de eo p̄ dixerat. p̄s. 54. Si inimicus meus male dixisset mihi sustinuissem vtiq; et si is q̄ oderat me sup me magna locut⁹ fuisset. abscondissem me forsitan ab eo Tu vero homo vnanimis. dux meꝰ et notꝰ meꝰ qui simul mecū dulces capiebas cibos: i domo dei ambulauiꝰ cū p̄sensu. Et itez p̄s. 40 homo pacis mee i quo sperabā qui edebat panes meos. Notate verba. Homo inq; vnanimis q; homo pacis mee non sue. Ambulauim⁹ in domo dei cum cōsensu. quia fruebatur p̄ceptor ille cum ceteris p̄discipulis dulcissima magistri ac pacifica conuersatione. Dux meꝰ p̄pter p̄curatiōis officium. notꝰ meus p̄pter p̄tinuam cohabitationē et domini sufficientē semp̄ p̄uisionem. Sicut alibi quefuit. nunq̄d aliquid defuit vobis et dixerūt. nihil Luc. xxij. Et in sacra illa nocte dulces mecū accipiebat cibos corpis scz mei et sanguinis Hic cui tāta prestiti. magnificauit sup me supplantationē quasi aptis vocib⁹ dicat p̄m Gregorii. Transgressionē eius tanto grauiꝰ pertuli quanto hanc ab eo qui meꝰ videbatur esse sensi. Aggrauat dolorem q; signū pacis facit signū p̄ditiōis. Hoc cū signū dñs quasi pignꝰ inter se et discipulos instituit in p̄bationē sinceriss̄me dilectionis. Sed vt Ambrosiꝰ sup Lucam ait. Amoris pignore vulnus infigit. caritatis officio sanguinē fundit. et pacis instrumento mortem p̄pinat. Aggrauat etiā dolorē precij vilitas quo estimauit infinitum bonū. de quo Chrisꝰ. omel. q. Vere infelix mercator qui cum vendit eū qui cuncta p̄seruat. qui demonib⁹ imperat. cui obtemperant maria. cui omnes subiacent potestates. q̄si rem vilem et indignam non eius preciū taxauit vt de re cara fieri assolet. sed precium in ementium potestate p̄stituit. Quid inquit mihi vultis dare? Sed vere ampliꝰ auxit dolorem dñi et ingratitudinē jude. q; cum triginta denarijs paciscebat vt vēderet. et christꝰ ei sanguinē quē vendidit gratis offerebat vt haberet p̄cōrum remissiōz Et dicit Chrisoꝰ. vbi supra. Et q; hoc in christo ingratꝰ vēdidit q̄ christꝰ p̄pter eum saluandū suscepit. vt vult Ambrosius sup lucā. Aggrauauit et christi dolorem discipulorū suorum. immo suiipsiꝰ diffamatio. Diligit em̄ virtuosus iure famaz suā et suorum. Indoctꝰ vero populꝰ omnib⁹ indistincte notā imponit diffamie. de q̄rum p̄sortio vel vnum p̄siderat ceci disse. Quantū deniq; dolorem fuga discipulorū inflixit quibꝰ tam diligenter seruiebat. quis satis cogitare poterit? Q̄m̄ in eiꝰ p̄sona plangens p̄pheta dixit Opprobriū sustinuit cor meum et expectaui qui p̄tristaretur et nō fuit. et qui cōsolaretur et nō inueni. psal. 68. Elongasti a me amicū et p̄ximū et notos meos a miseria psal. 87. Qui iuxta me erant delongesteterunt. et vim facieb̄t qui querebant aiam meā. psal. 37. Vere pijssime dñe jesu noti tui. quasi alieni recesserunt a te. Job. 19. Dereliquerūt te p̄mi tui et qui nouerūt te obliti sunt tui. nedū tui sed et beneficiorū tuorū et p̄sumptuose suesponsionis Vbi em̄ sunt quos patna solicitudine in omnib⁹ p̄seruabas. cum q̄bꝰ hac ipsa nocte pascha māducabas. quoꝝ pedes laueras. quibꝰ corpus tuuz et sanguinē in cibum potumq; dederas. ac tam dulciter p̄mone longo p̄solatus fueras atq; patri tam diligenter p̄men daueras. de quibꝰ deniq; gloriabaris tā q̄z de fidelibꝰ. non seruis sed amicis. q;

tecum in tentationib⁹ ꝑmanserunt Ubi nunc O petre ꝯstantia tua Aisti em̄. ⁊ si omēs scandalizati fuerint in te. ego nunq̄z scandalizabor. Ubi johānes familiaritas tua ⁊ singularis p̄rogatiua dilectionis qua etiam sacratissimū pect⁹ reclinatorium tuo capiti cōcesserat. Ubi tua fratrisq̄z tui germani p̄sumptō. q̄ calicē dñi potare vos posse affirmastis? Ecce preꝑatur dño calix ⁊ minime expectat. Ubi proinde jacobi minoris Symonis et taddei carnalis ꝯsanguinitas q̄ etiaz ethnicos sibi sanguīs ꝓpinquitate iunctos assistere facit mutuo ī necessitatis articulo? Ubi est. O thoma virilis tua animositas qua dño de circa iordonem ascendere volenti in iudeam tuos alloquens ꝯdiscipulos dixisti. Eam⁹ ⁊ nos moriamur cum illo? vbi Bartholomee generositatis tue audacia que etiam cogit ꝓ gloria seculi nobiles in bellis mortalib⁹ ꝓpe desperatis non fugere sz vsq̄z ad mortem dimicare? Ubi vos omēs discipuli qui querēti dño recedētib⁹ quib⁹ dam. nunq̄d et vos vultis abire respondistis per os petri. Dñe ad quem ibim⁹. quia verba vite habes. Nunq̄d ⁊ mōnedū verba sed vite opera demōstrabat opera in miraculis etiam modo in oculis vestris exhibitis. verba dum ꝯp̄hensoribus p̄cipiendo precepit. Si me querit. Sinite hos abire. Vere verba vite q̄bus vitam vobis ꝯseruauit ⁊ securos a corporali molestia reddidit Pauloante dixeratis socij mense celestis. et si nos tibi ꝯmori oportuerit. in te nō scandalizabimur. Et ecce nemo vos apprehēdit. soli magistro intendunt. ⁊ relicto eo solo in man⁹ inimicoꝝ fugitis omnes Sic amātissime dñe torcular calcas solus. ⁊ de gentib⁹ vir nō est tecū. vt olim de te vere ꝓphetauerat Esaias. 63. Percuteris pastor bone ⁊ ecce dispergētur oues gregis tue fugiētes. quos tamen iteꝝ ꝯgregabis cum surrexeris. et eas precesseris in galileam. Quātā hec induxerint tristiciam ex eo vel ꝯsideretur. quia dum p̄cogitata fuerant dñm ab oratōne ⁊ agone vehemētissimo ter surgere ⁊ orationem irrumpe coegit vt discipulos ne in hanc inciderent tentationē ꝯfortaret Super hec doluit de ꝓditoris ac discipl'oꝝ casu ac ꝯprehendenciū pctō quos nec beneficijs nec exhibitis etiaz in sua captione miraculis scz ꝯprehēdentiū excecatione ꝓstratione. discipuloꝝ ꝯseruatōe. ⁊ auricule restitutiōe poterat reuocare. quod recte figurare poterat ꝑuitatem fructus sue passionis in cordib⁹ ꝑuersorum vsq̄z in seculi finem futurorū. Sed quoniā de hoc supra tactū est latius. puto nunc ad alia ꝓperandum

Articulus scd̄s ꝑtis scd̄e p̄ncipalis

Elicto ergo domino solo in manib⁹ inimicoꝝ videntes illi q̄z traditus est voluntati eoꝝ. deseuiunt in agnum lupi īmanes. immo in pastorē diri latrones Et sic̄ Leo ait s̄mōe qui incipit recursis dilectissimi irruerunt in lumē verum filij tenebraꝝ ⁊ vtētes faculis atq̄z laternis inciderunt in infidelitatis sue noctem q̄z non intellexerunt lucis auctorem. Occupant paratum teneri. trahūt volentem trahi. qui si vellet obniti. nihil quidem in iniuriam eius impie man⁹ possent. Sed mundi redemptio traderetur vt nullum saluaret illesus Qui ꝓ omniū salute erat moritur⁹ [Cohors autē] inq̄t Johānes scz militum [et tribunus] qui preerat eis. hoc quo ad gentiles [⁊ ministri iudeorum tenuerūt eum et ligauerūt eum] agnum scz mansuetum in nullo repugnantem sed vltro se offerentē. ne de manib⁹ eorum tanq̄z magus elaberetur ⁊ vt sic eum morte dignum ostenderent q̄z q̄s occidere volebant ligabāt. Mos em̄ iudeis erat s̄m glosam. vt quē morte dignum iudicarent. vinctum presidi presentarent [Et adduxerūt eum primū ad Annā] Plane recitat johannes dñi

ꝯprehensionem. ligationem ⁊ deductionem ad Annam. que tamē nō sine maximis facta credit̄ iniurijs. quas ⁊ si euāgelista nō narrat. nihilominꝰ inflicte creduntur. Multa enim certa fide credita acerbitatem illate passionis declarātia euāgeliste omiserūt. tum quia scripserūt nō ad excitandū ꝯpassiōis affectum p̄ncipaliter. sed ad faciendū de historia certam fidem. Hinc Joh. xix. dicitur. Ille scit quia vera dicit vt et vos credatis. Ideo plane gesta referūt sine eoꝝ oratoria magnificatiōe. quō necessaria nouerunt ꝓ fidei firmamēto. ne plus viderēt̄ ꝑsuasores q̄z veritatis testes Tum quia hoc vtile fuerat fideliū deuotioni q̄tinꝰ dū ea que euangeliste reliquerāt ingenij labore et pijs fletibus ⁊ oratiōe req̄rāt et capaces redderētur ad intelligenduz ⁊ tenaciores ad memorandū. Et vt Gregoriꝰ omel. 6 in Ezechiele ait. tanta maiori dulcedīe inuēta reficerēt. quāto maiori labore fatigarunt animū quesita. ꝙ vero multa certa non recitarunt patet. Nam recitātes ꝯsputionē collaphizationē ꝛc. tacēt de quātitate que tamē tanta erant vt quasi abscōderetur facies eiꝰ et quasi leprosus videretur. In flagellatione et coronatōe nō faciunt mentionē de vulnerū ꝓfundatione ac sanguīs effusione. ac totius corporis vulneratōne cum tamē a vertice capitis vsqz ad plātam pedis nulla fuit sanitas. In vestiuz expoliatione tacent de vulneꝝ innouatione In crucifixiōe nō meminerūt de extensione corꝑis ꝓpter quaz omnia ossa dinumerari poterant. īmo tacent de clauis ferreis quibus manus ⁊ pedes foderant. nisi qđ Johānes de thoma dubitāte loquens ꝯmemorat clauiū fixuram ⁊ cetera multa tacuerunt. de quibꝰ tamen ꝓphete clarissime p̄dixerūt. vt suis patebit in locis que tamē omīa in xp̄o impleta Ipse testatꝰ est pendens in cruce cum ait. ꝯsummatū est. Sed ⁊ implēda p̄us sepius p̄dicebat Non tamē ita silent quin ea breuiter tangāt. ex quibꝰ mens deuota poterit etiam noscere ea que tacuerunt. si res scriptas studiose voluerint meditari Unde ad ꝓpositū q̄z violenter dn̄m tenuerūt. impellentes ⁊ ꝑcutientes ⁊ trahētes ⁊ retrahētes. illi veste. illi crinibus. illi barba. illi manibꝰ illi brachijs. illi collo aut scapulis inferētes. vt Leo ait. Quidquid sacerdotū instinctu furor popularis audebat. ex hoc colligi potest quoniā teste Mat. Accesserunt ⁊ iniecerunt manꝰ in eum ⁊ tenuerunt eū. Dicturꝰ tenuerunt eū. quid fuit necesse p̄mittere iniecerūt manꝰ in eum Certum em̄ est qꝛ non in manibꝰ eum tenere poterant. Nisi qꝛ violentiā illataruz iniuriarum significare voluisset. nam inicere violentiā importat. ⁊ cuz hoc incertitudinē. quasi diceret. cum magna violentia vndiqz manibꝰ impulerūt. Ad h̄ deniqz agendum impulit ira excitata. q̄ se de ꝓstratione quā sibi ꝑ magicam artem putabāt illatam vindicare voluerūt Et quomō pleni inuidia ⁊ odio furentes peꝑcissent dn̄o in captione ⁊ ligatione Quē etiam in cruce pendentē ⁊ morientem lacessabant. immo mortuū vulnerabant? Facit ad idem ꝓditoris iude auisatio dicētis. Ducite eum caute. ne de eorum laberetur manibꝰ. quos solo verbo non ligatus ꝓstrauerat Sed ⁊ repentīa discipuloꝝ fuga nō reor subito fugissent qui p̄mo defendere parati fuerūt. si mansuete eum tractari vidissent. Sed q̄d ait euāgelista videntes discipuli quid futuꝝ erat. i. qꝛ occidendꝰ erat. ⁊ vnde hoc viderunt? nisi exhorribili eiꝰ tractione. cōprehensione ⁊ immiti ligatōne. in quibꝰ tantā ostenderūt sue ferocitatis rabiem vt nihil dubitarēt discipuli dn̄m suū ab his canibus viuum euadere non posse.

Refertur deniqz beatū Bernardum dicere ꝙ prostrauerūt eum in terrā. sicut ipse eos ꝓstrauerat. ⁊ appodiauerūt suꝑpectꝰ eius. spuerūt in faciem eius. Et durissime collum et manus ligauerunt. Et

quia sudor sanguis adhuc ex nimia mortis anxietate defluat p totam faciē eius in os eius. ⁊ similiter iudeorum sputa de genis nec abstergere ligatus posset. suffocatus fuisset ex tunc nisi diuina virtus eum ad ulteriora p nobis toleranda reseruasset Qd si ita est puto eum p reuelationē id nouisse. quomō multe sancte ac deuote psone varias circa dñicam passionē reuelationē meruerunt. quibus pium est pia fide credere licz nō temere diffinire. maxime si scripture non dissonant canonice verum talia vestre ꝯmittens deuotioni. relinquēs incerta. solidis sanctorum dogmatibus ⁊ textui inherebo Scribit tamē deuotius sanctus Bonauē de hac captiuatione ⁊ ligatione ita. Quid inq̄t sine gemitu audire posset qualiter in hora illa crudeles hoīes homicidas manus iniecerunt in regem glorie. Et truculenti lictores mitis iesu innocētes manus vinculis ꝯstringentes ipm mansuetissimū agnum ad instar latronis traxerūt ad victimam.

Articulus tercius ptis secunde.

Raxerunt āt

vt Johānes ait ad annā primū. scz de ortu per vallem josaphat trans torrētem cedron in hierusalem. vos cogitabitis cum quātis clamoribus. impulsiōibus. iniurijs. Erat aūt annas socer cayphe. qui erat pontifex anni illius. Erat aūt cayphas qui ꝯsilium dederat qr expedit vnum hominē mori ppopulo] ex ꝯmissione scz cayphe. vt vult Augus super johan. vt sic videretur minoris culpe damnādo eū. qui a simili pontifice damnaret Et sm Bedā vt qui erant affines sanguīe sociarent in scelere et quia transeundo in domū cayphe domum anne preterire oportebat. qr quasi pontifex habebat Emerant eīm alternatis vicibus pontificiū absqz merito dignitatis ab herode ꝯtra legis dispositōz vt vult josephus. Non ergo mirū si iudicabant iniqui pontifices. maxime eum q̄ eos in suis iniquis vicijs arguebat. vt vult Beda ⁊ Rabanus. Sequebat autem iesum symon petrus a longe et alius discipulus] scz Johānes qm̄ post fugā cum ceteris resumpto aīmo tanq̄z fortiores ⁊ magis amātes reuersi sequebant. Discipulus autē ille erat notus pontifici. et intrauit cum iesu in atrium pontificis. Petrus autem stabat ad hostium foris Exiuit ergo alius discipulus qui erat notus pontifici et dixit hostiarie. ⁊ introduxit petrum. Dixit ergo petro ancilla hostiaria. Nunq̄d et tu ex discipulis es homīs illius? At ille negauit coram oībus dicēs non sum Stabant aūt ministri et ſui ad prunas qr frigus erat ⁊ califaciebant se. Erat autem petrus cum eis stans ⁊ califaciens se et exiuit foras in atriuz. ⁊ statim gallus cantabat Pontifex] ille scz ānas] interrogauit iesum de discipulis suis ⁊ de doctrina eius] quia tenebāt eum vt seductorem et doctrine false p̄dicatorem Cū autē de discipulis nihil ad eorum ꝯmendationē dicere potuit qr relicto eo oēs fugerunt. nec tamē infamare voluit. Jō nō ad primā sed ad scdam questionē respondens ait. Ego palam locutus sum mundo. ego semp docui in synagoga et templo quo omnes iudei ꝯueniunt ⁊ in occulto locutus sum nihil Nihil locutus fuerat dñs in occulto licet multa in pabolis. multa seorsum disseruit discipul. qm̄ sm Augm. sup johānē omelia. jjr. Non ita dicebat paucis vt ab eis quibus dictū fuit taceret Sz ita potius vt vsqz quaque p̄dicaretur. et sic p paucos innotesceret multis. Hinc ipse eisdem paucis dixit. Math. x. qd dico vobis in tenebris dicite in lumīe. scz pabolas exponēdo. et quid in aure auditis predicate sup tecta omībus ānunciando. Subdit dominus] quid me interrogas? interroga illos q̄ audierunt. quid locutus sum ipsis. Ecce hi sciunt quid dixerim ego] Qua responsione dñi ostēdit doctrinā suā fore sanā.

Et ex loco publico ad hoc deputato. et ex auditoꝝ testimonio. quasi diceret. paratus sum subire testimoniũ eoꝝ quibus magis credis q̃m mihi. Hoc cũ dixisset vnus assistẽs mĩstroꝝ dedit alapam iesu dicens. Sic respondes pontifici. quasi notasset annã de stulta interrogatõne. Non leuis sed grauis haud dubium fuit illa pcussio quã tanta vigilancia describit Johã. euãgelista qui etiã plura alia enormia xp̃o illata siluit. Sz neqz si modica fuisset de ipsa ꝓphecia ꝯtexta fuisset. ait eñ hieremias treñ. 3. dedit pcutienti se maxillam. ⁊ Michee. 5. pcutiẽt maxillã iudicis israel. Sed si forte modica aut puipẽdenda tibi apparet illa percussio. Attende diligentiꝰ quis sit qui pcutitur. quis deniqz pcutiens et apparebit forsitan iniurie magnitudo quã non solum actus pcussionis sed agens monstrabũt et passum. Si eñ magister ciuiũ a subdito alapã suscipet quãti putatis estimaretur iniuria? Quãti vero si pater a filio. vel si p̃nceps a plebeo Aut quod maius est p̃ncipũ monarcha imꝑator a rustico. ⁊ qd̃ omnino intolerabile videtur. Si summꝰ pontifex papa romanus huiuscemodi pateretur iniuriã a quolibz minimo stabulario. Nouit estimare hãc iniuriam dauid iam vnctꝰ in regem qui cum nõ animo nocendi sed ꝓferendi testimoniũ. Saulis a dño ꝓiecti ac si mortalis inimici absciderat oram clamidis sue in spelũca adollam percussit cor suũ dicẽs. ꝓpitius sit mihi deus. eo q̃ abscidisset clamidis oram xp̃i domini. p̃mo Regũ. 24. Et tamen hi omẽs memorati naturali ꝯditione pares. quia homines tantũ eque mortales. Sed ecce nunc percutitur a luto figulus. ab infimo summꝰ a peccatore deus. a mancipio dominus a creatura creator. a vili orbis portione vniuersitatis gubernator. ab eo quem redimere venerat pijssimꝰ redẽptor. Cuiꝰ tãta ẽ in creatur auctoritas et tãta creaturaꝝ obedientia vt magis omĩa in nihilũ redirent q̃z naturalibꝰ suis actiõibꝰ vel minimã eius transgrederent ordinationẽ Hoc celum suo regulari cursu. hoc sua stabilitate terra. hoc suis ponderibꝰ elemẽta. hoc in ꝯtinua ⁊ ꝯcordi pugna. Hoc deniqz in omniũ corporaliũ ꝯtiguatione nullo vacuo interrupta ceterisqz multis clarissime demonstrat. Hunc tantũ percutit puluis vilissimus qui nisi ab eo qui percussus est ꝯseruaretur in nihilum ꝯtinuo redigeretur O q̃z repente hũc disperderet oĩs creatura dei factoris vlciscens iniuriam nisi percussꝰ dñs ꝓhiberet Cum eñ de peccãtibꝰ in ſuos dei celum elementaqz vindictã quesierẽt Siq̃dem terra absorpsit dathan et abiron Nũeri. 6. Aqua suffocauit pharaonẽ Exod̃ j4. Aer pestilens pl'imos extinxit 2. Regũ. vlt. Chore ⁊ suos ꝯplices ignis vorauit. Nũeri. j6. Celum grandiẽ ⁊ siccitate peccatores puniuit. Exo. 9. 3. Regũ j2. Angelus p̃mogenita egipti. et exercitum senna cherib Exo. xj. Isa 37. Quid facerent permissa de iniuria creatoris? Ita de hac percussiõe sensit Chris. cum ait. Horreas celum. excessum mentis patere terra dñatoris longanimitate ⁊ seruorum indeuotõe. Talem carissimi cogitate eum qui patitur quotiẽs passionem eius meditamini ne puipendenda videatur quecunqz illata iniuria. Non eñ hõ purus est sed verꝰ ⁊ immensus atqz eternus deus. ⁊ si non ſm naturam diuinaz que impassibilis est. ſm humanã tamen sibi vnitã suppositaliter patiatur. Quãtum aũt sit deum pati pro homine nũq̃z poterit satis a mortali cogitari. quia eñ infinitus est qui patitur. quelibet illata passio quandã sortitur infinitatẽ. ꝓpter quã etiam quelibet sufficeret. Et vt ꝯmuniter dicitur vel vnica guttula sanguĩs effusa pro totius mundi etiam iusta redẽptione. nisi in effusione tanti sanguinis amoris magnitudinẽ etiaz grossissimis hominibꝰ placuisset demonstrare Unde beatꝰ Anſ. li. j. Cur deus hõ. approbat

sententiã discipuli et responsiõez eiꝰ que dicit. VBagis volendũ esse infinitos mũdos si essent redigi in nihilũ q̃z offendere deum. Et post q̃ deberet omnia peccata que sunt vel vnq̃z fuerunt permittere cadere super eum q̃m boiem xp̃m occidere Et subdit Anſ. ad violentiam vite corporalis huiꝰ homis nulla imm̃ensitas vel multitudo peccatoꝝ extra psonã dei ꝙparari valet hec ille. Vnde cuilibet deuoto ad excitationẽ cuiuscũq̃z intensissime deuotionis hoc solum sufficeret deũ passum. etiam si solum verbum iniuriosum ꝑ homĩe pateret. vt non opus essz ad eoꝝ qui passus est multiplicitatez oculum reflectere. Valde eñ plus distat deum ſm se impassibilẽ voluntarie pati ſm naturam assumptam: q̃z deũ patientem hec magna vel illa modica pati Ibi enim infinitas quedam interest. hic finitas sola quia distantia inter penam et penam tantũ. Ideo semp in omnibꝰ dicendis cogitetur. qꝛ deꝰ est qui patitur. qꝛ creatura peccatrix est. que ſert passiõz

Sed nunc respondẽtis dñi mansuetudinem audiamꝰ L Si inquit male locutꝰ sum. testimoniũ perhibe de malo. Si bñ cur me cedis IQua responsiõe mãsuetissima serui iniusticiam aperte arguit indẽnatum hominẽ percutientis L Post Iſuscepta itaq̃z alapam L misit eũ annas ligatum ad caypham pontificem. vbi sacerdotes. scribe. pharisei. et seniores cõuenerũt I Omnes hi in mortem iesu xp̃i machinati sunt. vt cum christꝰ ab omni iudeoꝝ genere p̃ncipibꝰ scz et doctoribus religiosis et popularibꝰ damnaret sine ambiguitate putaretur morte dignissimus L Sequebatur aũt petrus a longe I Sequebatur qꝛ trahebat amoꝛ sed a longe. quia retrahebat timoꝛ. Verum in hoc maxima est nobis veneratione admirandꝰ. ait Rabanꝰ q̃ dominꝰ nõ reliquit etiam cum timeret. q̃ enĩ timet nature est. q̃ sequitur deuotionis. q̃ negat obreptiõis. q̃ penitet fidei L Lu. Et accẽſo igne in atrio. et circumsedẽtibus illis erat petrus in medio eoꝝ VBat. Exeũte aũt ianuam. rursus alia ancilla cepit dicere circũstantibus. et hic erat cum iesu nazareno Lu. Et alius videns illũ dixit Et tu de illis es? Joh. Dixerunt quoq̃z ei Iſcilicz circumsedẽtes L Nunquid et tu ex discipulis eius es? VBath. Et iterꝝ negauit cum iuramento. quia non noui hominẽ Et post pusillus Lucas. interuallo facto quasi vnius hoꝛe VBath. accesserunt qui astabant et dicebant petro. Vere et tu ex illis es? VBarcus. Nam et galileus es. VBatheus. Nam et loquela tua manifestũ te facit Joban. Et dixit vnus ex seruis pontificis cognatus eius cuiꝰ Petrꝰ abscidit auriculam. Nonne et ego te vidi in ortꝰ cum illo VBat. Tũc cepit VBarcꝰ anathematizare VBatheus detestari et iurare. quia non nouisset hoiez Et continuo Lucas. adhuc eo loquente VBarcꝰ. iterum gallus cantauit. Notetur hic ꝑ ꝯcordantia euangelistarum q̃ tres primi nõ describunt ductionẽ Jesu ad annã quã in sua ductione ad cayphã putabant satis inclusam. eo q̃ ad annã de p̃cepto cayphe. et quia socer fuit cayphe. in quo videtur cayphas honoratꝰ ductꝰ est. Sed volentes trinam petri negationem describere Primã scribunt q̃si coram cayphe factam. eo q̃ quidquid factum est coram Anna. Cayphe imputat Item est ꝓsiderandũ q̃ in qualibet negatione petri. persone multe locute sunt. sicut in tumultu fieri solet. Ideo vnꝰ euãgelista recitat vnam personam que priꝰ vel p̃ncipaliter locuta est. aliꝰ aliam vel multitudinẽ introducit. Petrus quoq̃z quasi arundo nutans inter amoꝛem et timoꝛem turbatus. nunc exijt. nunc redijt ac sibi loquẽtibꝰ varia respondit. eandẽ tamen negatiõis sententiã habentia ne sciẽs velut turbatꝰ quid diceret vel ageret Idcirco et in locis negationũ videnť differre De gallicantu similiter altercantur qꝛ tres videnť dicere q̃ ante p̃mum

gallicantum tēr negauerit. Dicūt enim plane. anteq̄z gallus cantabit. quod nō nisi de p̄ma intelligi potest. siq̄dem ante scōm est p̄mus. VMarc⁹ aūt ait. anteq̄z gallus bis cantet. ter me negabis. ⁊ ita ꝓsequens historiā dicit gallum post p̄ mam negationem cantasse. Vbi notat Aug⁹ in de ꝯcordia euāgelistaꝝ q̄ trina negatio petri intelligitur q̄si vna negatio continuata que totalis inchoata est ante p̄mū gallicantū ꝯsūmata est aūt an te secundū Jō̄o tres loquūtur de illa habendo respectū ad inchoationē VMarc⁹ vero ad ꝯsummatōnē nec repugnat q̄ vtrūq̄z xp̄c dixerit. nūc vt VMarc⁹ ponit de bis. nunc vt alij ponunt ad maiorē exaggerationē Hec Ber⁹. Posset forte intelligi q̄ gallicantū p̄mū petrus non audiuit sed secundū. ⁊ ita tercio dicere ante q̄z gallus cantet ita vt petr⁹ audiat. et hic fuit secund⁹ gallicant⁹ VMarc⁹ vero simpliciter anteq̄z cantet non referendo ad petri auditū. Pulcre satis de hoc loq̄ tur lyra super mat heū. Poterat forte et Petrus in p̄ma negatione ter negasse anteq̄z gallus cantaret. quia non negāt euangeliste plures q̄z tres fuisse negatōnes Hec p̄ textus verificatōne Sed eccereſpiciam⁹ in auctorem nostr⁹. q̄ coram caypha ⁊ consilio ꝯgregato ꝯstitutus blasphemaſ multipliciter ab inimicis. Et foris negatur ab amico cum execratione ⁊ iuramento. Ex vtroq̄z crescit tristicia et dolor in x̄po. Et puto amplꝰ ex petri negatione q̄z iudeoꝝ blaspematione Doluit non modice fonspietatis tentationē ad tantū inualuisse in discipulo quem vt fortiorem. caput ceteroꝝ cōstituit vt cum execratione suij p̄si⁹ negaret cui vsq̄z ad mortem assistere p̄mittebat. Si enim vsq̄z ad mortem ꝯtristatus est dum adhuc futuꝝ cogitabat. quātū doluit dum p̄sentē audiuit? Aggrauabat dolorem in christo q̄ tam leui discipulus tentationi cessit. Siq̄dem non penis. non afflictionib⁹. non terribili potestate cuiusq̄z. sed vnius mācipij sola est interrogatōne p̄stratus. vt dicit Greg. j7. moraℓ. §. 65 Et q̄dem inquit idem nesexus firmior terribile mōstraret. ancilla est inquirente tentatus Rursusq̄z vt talis sexus infirmitas etiam officij deiecti one vilesceret. non ab ancilla sed ab hostiaria est ancilla requisitus Lucas. Cōuersus aūt dominus respexit Petrū. Et recordat⁹ est petrus verbi domini. sicut dixit. quia p̄ius q̄z gallus cantet VMarbis. ter me negabis JRespectus hic p̄m Aug̃m. videtur sp̄ūalis fuisse faciens in mentē petri venire quoticns iam negaſ set dominum et verbum dñi quo id futurum predixit. Cui videtur ꝯcordare Leo ser. qui incipit Inter omīa. Respexit dominus petrū ⁊ inter calūnias sacerdotū inter falsitates testium. inter sedentium ⁊ ꝯspuentiū iniurias ꝯstitutus illis turbatū discipulū ꝯuenit oculis quib⁹ eum preuiderat esse turbandū. ⁊ in illū ingressa est veritatis inspectio vbi erat cordis facienda correctio. Quasi quedā illi vox insonaret ⁊ diceret. Quid babes petre? Quid in tua ꝯscientia recedis Ad mereuertere. in me confide. me sequere. mee passionis hoc temp⁹ est. nondū tui hora venit supplicij. Quid metuis? quod ⁊ ipse supabis? non te ꝯfundat infirmitas quā recepi. Ego de tuo fui trepid⁹. tu de meo esto securus Cōualuit vox christi in petro. Nam VMathe. L Egressus foras fleuit amare] Leo in sermone qui incipit Sacramentū. Felices sancte apostole lacrime tue que ad diluendam culpam negationis virtutem sacri habuere baptismatis. Affuit enim dextra domini Jesu x̄pi q̄ labentē te p̄ius q̄z deiecereris exciperet. ⁊ firmitatē standi in ipso cadendi periculo recepisti. Scribit aūt Clemens in suo itinerario q̄ petrus extūc duxit in cōsuetudinē. vt triginta sex annis quib⁹ supuixit post dñicam passionem semper surgeret in p̄mo gallicātu. oraret q̄z flendo vsq̄z ad horam matutinam.

Articulus quartus
secunde partis.

Edeamus nūc

ad ea que circa dominum in domo Cayphe acta memorant. Ait em̄ Mathe⁹. [Principes autem sacerdotum ⁊ omne ꝯsilium querebant falsum testimonium contra jesum. vt eum morti traderent. ⁊ non inuenerunt cum multi falsi testes accessissent Mar. ꝯuenientia testimonia non erant. Nouissime autem venerūt duo falsi testes tanq̄ maiora ī cōuenientia dicturi Marc⁹. Nos inquiunt audiuimus eum dicentem. Ego dissoluam tēplum hoc manufactum ⁊ post triduum aliud non manufactum edificabo. ⁊ nō erat cōueniens testimonium eorū] quia insufficiens ad mortis ꝯdemnationem. Testes illi dupliciter falsum testati sunt. ꝟm Hieronimū. Et quia nō eodem sensu intellexerunt ⁊ testati sunt quo dicebantur. a christo enim dicebātur de templo sui corporis. ab illis ꝺ templo materiali Salomonis. Et secūdo quia etiam in ipsis verbis calūniantur addentes quedā ⁊ mutantes. Saluator dixit non precipiendo sed p̄dicēdo [Soluite] id est soluetis [templum hoc] Ipsi aiunt Ego dissoluam templum hoc manufactū. Nos inquit. Soluite. non ego. quia illicitum est. vt ipsi nobis inferamus mortem Deinde illi v̄tūt Et post triduū aliud nō manufactum edificabo. vt ꝓprie de templo iudaico dixisse videantur Dominus aūt vt ostenderet se de spirituali templo sui corporis locutum non dixit edificabo. sed excitabo illud Johā. ij. Aliud est edificare. aliud excitare. Excitare enī est a somno nature vl̄ mortis reuocare. quod non cōuenit nisi templo spirituali. Fuerunt nihilominus ⁊ falsi testes ꝟm Nicolaū de lyra. Et si vera et sensum non mutassent. quoniaꝫ falsam habuerunt in testificando intentionem. Volebant autē per hoc procurare mortem innocentis.

Sed quia non erat conueniens eorū testimoniū. Mar. [Exurgens summus sacerdos in medium] volens ab eo inexcusabilem elicere accusationē. Sicut scriptum est Hieremie. j8. Venite cogitem⁹ contra eum cogitatōnes. non enim peribit lex a sacerdote. nec consilium a sapiēte. nec sermo a propheta. Venite percutiamus eum lingua ⁊ non attendamus vniuersos sermones eius. Et recte inq̄t Rabanus. Conuenit nomen pontificis cum actionis sue strennuitate. Interpretatur enim Cayphas inuestigator vel sagax siue vomens ore. Sagax enim fuit ad ꝓsequendam et explēdam doli sui nequitiam. sed impudens ad ꝓferendum mēdaciū. ⁊ appetendū hoīcidiū Ira ḡ p̄ceps ⁊ impatiens non inueniens calumnie locum excutit de solio pontificem. vt insaniem mentis motu corporis demonstraret. Dixit ergo [non respondes ad ea que obijciuntur tibi ab his Quāto enim jesus tacebat Ait Rabanus ad indignos responsione sua falsos testes et sacerdotes impios tanto magis pontifex furore superatus. eum ad respondendum prouocat. vt ex qualibet occasione ꝟmonis locum inueniat accusandi Jdo qꝫ [dominus jesus Mar. tacebat. ⁊ nihil respondit] Sciebat enim jesus quasi deus quidquid respondisset torquendū ad calumniam. Inutilis enim erat respōsio jesu nullo eam acceptante. Solum enim ibi erat iudicij figura. in veritate autem seuissimorum concursus latronū. Verificata qꝫ est prophecia. Quasi agnus coram tondente obmutescet. ⁊ nō aperuit os suum Marc⁹ [Rursus ergo summus sacerdos interrogauit eum et dixit Math. Adiuro te per deum. vt tu dicas nobis. si tu es xp̄c fili⁹ dei Mar.

benedicti] Ob nominis dei reuerentiam ⁊ inuocatõnem ita responsionẽ temperat. vt et veritatem insinuet. ⁊ homicidas futuri terrore supplicij a malicia reuocare satagat. Unde ⁊ respondendo Math [dixit illi jesus. tu dixisti. Mar. Ego sum Math. Veruntamen ammodo videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis dei. ⁊ veniẽtem in nubibus celi] ad iudicandum scilicz vos iuste et districte. qui in presenti me iudicatis iniuste ⁊ maliciose Math [Tunc p̃nceps sacerdotum scidit vestimenta sua] vt magnitudinem blasphemie quã christo imponebant. Quasi tactus intrinsecus dolore cordis ob dei contumeliam hoc signo ꝑm morem iudaicum demonstraret. Unde Leo papa in sermone qui incipit Sponsionis nostre Layphas ad exaggerandam auditi sermonis inuidiã scidit vestimẽta sua et nesciẽs quid hac significaret insania. sacerdotali honore se priuauit Ubi est Laypha rationale pectoris tui? Ubi continentie cingulum? vbi suꝑhumerale virtutum? mistico illo sacramento amictus ipse te spolias. et ꝓprijs manibus pontificalia membra discerpis. oblitus precepti illius quod legeras de principe sacerdotum de capite suo cydarim non deponet ⁊ vestimenta sua non dirumpet Leui. xj. Tu vero a quo iam alienabatur hec dignitas ipse tui executor es opprobrij. vt ad manifestandum finem veteris instituti eadem diruptio sacerdotalem auferret ornatuz qui mox et templi discidit velum. Hec ille. Sed quem de sacerdotali solio furor excusserat eadem rabies ad scindendas vestes prouocat Quod ergo facto ostenderat. verbo euomit dicens [Blasphemauit. Quid adhuc egemus testibus] ad eius scilicet ꝯdemnationẽ [Ecce nũc audistis blasphemiam] o miser et princeps nequã. Non dixit christus blasphemiam sed euidentissimis virtutibus et signis probataz veritatem. Tũ ipse blasphemas qui quod dei est deo non attribuis. et verum dei filium purum hominem et blasphemum dicis Sed ecce maliciam principis et ypocrisim. non p̃mo hoc a christo audierunt: ꝙqz se filium dei nominaret de celo descendisse et ad salutem hominum venisse. Frequenter hoc ab eo audierunt. frequenter sibi approperabant. vt describit Johannes in pluribus locis sui euãgelij vnde Joh x. clare dixit eis et probauit. quia vnum esset cum patre deo. Et ipsi aiebant. de bono opere non lapidamus te. sed tu cuz sis homo facis teipsum deum. Nunquã tamen legitur summum sacerdotem vestimenta scidisse. Cui etiam baptista aꝑtum testimonium dedit Qui de terra est de terra loquitur qui de celo venit super omnes est Joh. z. et iterum. Et ego vidi et testimoniũ ꝑhibui q̃n hic est filiꝰ dei. Joh. j. Et quoniam sufficienter probare poterant se deum dixisse. cur alios et alios testes aduocabant. nisi quia aliquam apertiorem causam sue mortis inuenire possent. Habebant enim in lege promissionem futuri messie. quem deũ esse multe eorum scripture testate sunt. Et cum diuina operaretur miracula ꝑm prophetarum dicta debebant magis eum vt deum honorare q̃z vt blasphemum damnare. Ideo nullam poterant ex hac ꝑte sue inuidie iustificatõnem habere quam habuissent. si non quod dixerat operibꝰ ꝯprobasset. Verum cũm aliam accusationem inuenire non poterant. ad illam conuersi sunt tandem quam vt aggrauaret vt dictum est. vestimenta scidit Unde statim ad habendum intentum christi scilicet condemnationem. suis ait complicibus. [Quid vobis videtur? Qui omnes dixerunt Marcus. et condemnauerunt reum esse mortis] heu consentiunt oẽs in malo q̃ nunq̃z ꝯcordant in bono videte iudicium omni ꝑuersitate repletũ

Nam idem fuere accusantes. idem discutientes. & idem sententiates. & quem vt dictum est. signis scripturis. ac doctrinis veracissimis venisse saluatorem omniū ac verum dei filium agnoscere poterant ꝯdemnant. & tanq̄ malefactorem dei inimicū & blasphemum vnanimiter iudicant reum mortis. Heu dilectissimi quantum nomen id omni veneration is cultu dignissimum nomen quod est sup omne nomen. In quo omne genu celestium terrestrium & infernorum flectitur cum tremore. in quo solo & nullo alio oportet saluum fieri. rabidissimi canes debonestant vilipendunt dum impijssima cōmutatiōe jesum saluatorem blasphemū dicunt. & vt talem ꝯdemnant. in quo et demonum maliciam vincunt. Quantuz hec in corde innocētissimi domini merorem exaggerant vel ex eo considerate quia ablatio honoris per infamiaz inter omnia que exterius homini infligi possunt. nedum homines seculares sine virtute honorum cupidos. sed magis apō vere virtuosos maxime cōtristet & maxime fugiēda. Nam propter honoris & fame ꝯseruationem. omnia alia impendimus exteriora. etiam vitam naturalē. vt patet. 4 ethicorū. & Salomon. Melius est inquit nomen bonum q̄z vngenta p̄ciosa & diuitie multe. Eccl. 7. & Prouer. xxij. Melius est nomen bonum q̄z diuitie multe. super argētum enim & aurum gratia bona Hinc Eccles. 41. Cura habe de bono nomine. hoc enim magis p manebit tibi q̄z mille thesauri magni et preciosi. Honor enim primum est virtutis quia premium eius. Ideo circa ipsū vt oportet appetendum consistit virtꝰ magnanimitatis 4. Ethicoz. ca. 8.

Cum ergo omnis virtus in christo fuit in summo ipse deniq̄ maximis erat honoribus dignus. consequens est ꝙ iniusta eius ablatō fuit maxime ꝯtristatiua

Aggrauabatur nimium hec contristatio. inquātum sua hec detestabilis inhonoratio in blasphemiam patris redūdabat. in quo enim paterna maiestas pꝰ eam que diuine nature fm se inferretur iniuriam magis blasphemari posset. q̄z in summe gratie beneficio nobis exhibito quo scilicet filium suum incarnari constituit. vt nobis esset redemptor per quem creati sumus. hunc filium dei negare et summum illud patris donum refutare. ac maledictis aggredi inestimabilis est & patris simul & filij blasphemia. Hinc dicitur Joh. v. Qui non honorificat filium non honorificat patrem qui misit illum. Et hoc est quod dominꝰ contra perfidos causatur iudeos Johā. x. Quem pater sanctificauit & misit in mundum. vos dicitis quia blasphemas. quia dixi filius dei sum. Et si ad hec dicenda mitissimus dominꝰ tunc motus fuit. ex quo blasphemꝰ dicebatur. quātū ꝯtristabat quia non solum blasphemꝰ culpatur. sz vt talis tanq̄z dignus morte cōdemnatur Immo vt Augustinꝰ dicit. Ligatur vt latro. accusatur vt latro. expellitur vt latro. plectitur inter latrōes vt p̄nceps latronū? Posset hic seruire figura de nūcijs Dauid missis ad Amon ad cōsulendum eū super patris interitu q̄s Amon turpiter ꝯfudit & rasit. 2. Reg. x. sz relinq̄tur ꝓpter vitandam plixitatem Sz attendite diligentiꝰ. quia crescūt regis nostri iniurie. crescunt cruciatus eius et pene. Nam continuo postq̄z dominum morti tanq̄z blasphemum adiudicabāt Tradidit impijssimus pontifex mitissimum agnum voluntati famulorum crudelium. qui omnes irruerunt in eum. Et omnem quam cogitare poterant intulerunt ꝯtumeliam velut canes venatici captā fera. vt dicit Chrisoꝰ. Et amplius gloriabūtur. qui maiora inferre poterāt conuitia afflictiones et flagella. vnde ꝑ totā illā noctē miserime ac inhūaniter tractabant regē glorie in multꝭ q̄ narrāt

euāgeliste Mat. ¶ Nam viri qui tenebāt eum illudebant ei ¶ verbis scilicet contumeliosis afficientes & factis affligentes Nam Lucas ¶ Tunc expuerunt in faciem eius ¶ faciem inq̄z illā desiderabilem vt petr⁹ .j. Pet .j. ait ī quā Angeli ꝓspicere desiderant. que omnes celos implet letitia . īmundissimis non modo simplicibus sputis sed execrationib⁹ fedissimis deturpabāt. Vnde Math non dixit spuerunt . sed expuerunt . quasi execrando spuerunt . nec vnus tantum sed plurimi. Ideo Mar. ait Leonspuerunt ¶ Quid rogo turpius quid fedius vel dici vel cogitari potest . faciez tam amabilem tamq̄z speciosam tantis feditatibus maculare Sed sic futurum esse ꝓphera olim prędixerat Isa. 50. faciem meam non auerti ab increpantibus & ꝓspuentibus in me. Deinde Lu. ¶ Velauerunt eum cecītes ¶ faciem illam quam patres eorum cum multis suspirijs & ingenti desiderio videre desiderabāt. magnis clamātes vocibus . Oste de nobis faciem tuam & salui erimus . Venit tandē misericors dominus . precibus annuens clamantium. faciem plenam gratiaruz ostendit. Sed hanc infelicissimi velabant . Velabant autem vt Rabanus dicit . non vt eorum scelera non videat . sed vt a seipsis sicut quondā moysi fecerunt . gratiam cognitionis eius abscondant . quod velamentum vsq̄z hodie manet super cor eorum nō reuelatum sed damnabili cecitate cō tenebratum . Velato domino Math . ¶ Collaphis eum ceciderunt & interogauerunt dicētes . Prophetiza nobis christe Quis est qui te percussit ¶ Medum collum gravibus feriunt ictibus . sed & dei virtutem & sapientiam velut stultum illudunt dicentes ¶ Prophetiza nobis ꝛc. In contumeliam dicunt ꝑm Rabanum quasi ei qui se a populo vt prophetā haberi voluit cum non esset ¶ Et ministri alapis eum cedebant Math . Alij autē palmas in faciem eius dederunt ¶ Tradi tus fuit dominus voluntati eorum. Io circo quilibet omnez odij sui fuzorem vt voluit fine cuiuscūqz prohibitiōe explevit & vbi placuit vniuersoz dominū percutiendo in dorso . facie . collo molestabant. Idcirco varijs modis percussum dominum memorantur . Sed nec illa tā tum . verum multa hic nō specificata in eum cōmiserunt . Idco dicit Lucas ¶ Et alia multa blasphemantes dicebant in eum ¶ Incredibile non est . q̄ et barbam sanctissimam euellebant . genas vngui bus vellicabant . quod et si euangliste expresse non dixerunt Prophera tamē non tacuit dicens . Multiplicati sunt super capillos capitis mei qui oderunt me gratis . Et itez alib⁹ prophera . Corp⁹ meum dedi percutientib⁹ . et genas meas vellentibus . Esay . 50 . Credi potest insuper fidepia alios per crines traxisse & nōnullos calcibus conculcasse sed & pugnis cecidisse . Quam eīm in eo crudelitatē non exercuissent viri sceleratissimi quorum voluntati crudeli traditus erat domin⁹ angelorum ? Quas ignominias vt ait intelligitur dominꝰ passus vsq̄z mane in domo principis sacerdotum . Quę et nos deuoto cōpacienti quoq̄z animo p dies singulos matutinali hora meditātes saluatori nostro grati inueniamur . qui tanta pro nobis dignat⁹ est ludibria sustinere ¶ Mane autē facto inquit Math . Cōsilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores populi Luc . & scribe Mathe⁹ . aduersus jesum vt eum morti traderent ¶ Ecce quanta solicitudo ait Beda super Mar cum erat iudeorum in malo . Tota quippe nocte vigilauerunt vt homicidium facerent . Et cum defecissent scrutantes scrutinio . vt puta ex testimonijs nocturni & tenebrosi cōsilij non habentes vnde apud pylatum tanq̄z reum mortis accusare possent . ideo mane facto iteratur consilium . Si forte certius aliquid inuenirent vel discere possent in q̄ dām apud prefidē morte dignū

accusarent. Sicut etiam fm Gregoriū omelia. xxv. Vis amoris intentionem multiplicat inquisitionis. ppter quod amanti semel aspexisse semel quesisse nō sufficit. ita z liuor odij vindictam quam vna via inferre non prevalet alia attemptat. Nec satis est odienti semel attemptasse sed attentare nō cessat. donec concepta si potest odia deducat in opa vindicandi. De hoc ita loq̄tur Leo papa f mone q̄ incipit Inter omia. hoc mane iudei nō ortus vobis lucis contulit sed occasūs. nec vestris oculis solitus dies ꝓdijt. sed impijs mentib⁹ nox tetre cecitatis incubuit. hoc mane vobis templū z altaria diruit. legem z ꝓphetas ademit. regnum z sacerdotiū sustulit. in luctum eternum omnia festa conuertit. In istis enim insanum cruentumq; ꝓpositum. tauri pingues. vituli multi. fremētes bestie canes rabidi. vt morti auctorez vite dominū glorie traderetis. hec Leo. Congregati itaq; mane Lu. Duxerūt illuz in ꝓsilium suum dicentes. Si tu es xp̄c dic nobis. non veritatem desiderabāt. Ait Beda super Lucā. Sed calūniam prepabant. Siquidem in priori consilio interrogabant. si filius dei esset. quatin⁹ si id cōfitetur contra eum fm legem suā que deorū pluralitatē prohibuit z diuini honoris vsurpationē. sub mortis intermiatione damnatōnis occasionē acciperēt.

Verum quia pylatus apud quē accusare pretendebāt gentilis erat z idolatra legis edicta quipendens. Querunt si tu es christus. dic nobis. tacentes de filio dei. vt si diceret. Ego sum xp̄c calumniarent q̄ sibi arrogaret regiam potestatem contra cesaris ordinationem que dignitatem regiam a iudeis abstulerat Et ob hoc a rege puniendus esset: Lu. Et ait illis. Si vobis dixero. non credetis mihi. scz q̄ ego sum christus. Sicut etiam alias non credidistis nec verbis nec factis meis. Siquidem Johā. x. Querētibus iudeis. si tu es christ⁹ dic nobis palam. Respondit. Loquor vobis z nō creditis. opera que ego facio in noīe patris mei. hec testimoniū ꝓhibent de me. Si autem interrogauero nō respondebitis mihi. Sic nec alias plurib⁹ eiꝰ questiōib⁹ responderūt. neq; dimittetis. qz sciebat eoꝝ obstinationē z precordia fm Theo. Ex hoc autē. id est post passionē meaz z resurrectionē. Erit filius hominis sedēs a dextris virtutis dei. quod impletū est in ascensione. vt habet Mar. vlti. Cum ergo dominꝰ non de tempali regno sed magis eterno respondit. ipsi calumniari non poterant de arrogatiōe regni iuxta intentum suū. Vt tamen aliquā occasionem acciperēt ꝺdemnatōis iuste concludere volebant ex verbis suis q̄ diuinum sibi arrogaret honorem Vnde inferunt. Lu. Tu ergo es filius dei. scz naturalis non hoc sequebatur ex verbis xp̄i. quia tamen verū erat. noluit negare sed nec affirmare. ne calumnie locus pateret. sed respondit. vos dicitis. quia ego sum. Valuit enim fm Bedam se christum filium dei probare q̄z dicere. Et licet verbum christi. vos dicitis quia ego sum calumniam non haberet fm veritatem tamen per suam maliciam concluserunt Lucas. Quid adhuc desideramus testimonium? ipsi enim audiuimus de ore eius. Quasi dicerent. convictus est proprio verbo. O insensati. excecauit vos malicia. Audistis ex ore eius dei reverentiam qua erat colendus. non blasphemiam qua erat crucifigendus. Sed attendamus in his quantus merorꝝ pissimuz cor domini cruciabat. dum infatigabilē in malo constantiam. tam exactam inquirendi diligentiam cerneret in filijs p̄ditionis ad perficiendum summum malum. scelus singulare. innocentis scilicet homicidium. Immo verius si phas est dicere deicidium. vt Bernardus loquitur. ita vt vigilijs noctis matutinā lucem iungerent eadem inquirēdo itez at q̄z iterum replicarēt si inuenire possent.

Unde cepta pessima pficerent: cum tñ discipuli sui tam in bono timidi fuerunt ⁊ tepidi inconstãtes ⁊ fugitiui. sicqꝫ ministri dyaboli sua diligẽtia ⁊ calliditate longe vincerent famulos dei Sicut dñs ipse predixit. Prudẽtiores sunt filij huiꝰ seculi in generatõe sua filijs lucis Lu. j6 Sic sic tristis fugientium discipuloꝝ torpor ⁊ negligentia ⁊ damnãda furentiũ bestiarum diligencia in dñice passionis redundabat augmentũ qui a patre ꝓ nostra liberatõne traditꝰ fuerat voluntati eorum Et tantũ de ꝑtescda ꝑncipali.

Articulus ꝑmus partis tercie ꝑncipalis.

Ttendendus nobis est vigilantiori oculo sceleratissimꝰ vtriusqꝫ plebis iudaice et gentilis in mortem vnigeniti ꝯsensus in iniurias pijssimo saluatori mutua ⁊ sil' iuncta cooꝑatione ĩmaniter inferendas Post funestum nãqꝫ ꝯsilium. post insanas calũniantiũ voces. post ꝯmẽticias subordinatoꝝ testium falsitates ad examen Pylati. pontificum delegatõe trãsfertur. sicut ait Lucas [Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illũ Mathe⁹ vinctũ Joh. ad caypham in ꝑtorium Mathe⁹ ⁊ tradiderũt eum pontio pylato presidi] Qd Joh. ait ad cayphã in pretoriũ. Aug⁹ sup Johannẽ. ita ꝯtigisse. Vel quia cayphas dãnatiõis xp̃i causa perrexit in pretoriũ ad pylatũ Aut pylatus in domo cayphe pretoriũ habebat. ⁊ tanta fuit amplitudo vt vtrosqꝫ capere potuisset ⁊ seorsum habitantem dñm suum ⁊ seorsum iudicem ferret. Nicolaus de lyra vero dicit ꝙ textus non debet habere ad caypham sed a caypha sic em̃ dicit habere textũ in greco in quo ideomate scripsit johãnes. Ductus em̃ erat dñs a domo in qua habitabat cayphas ad domũ habitatõis pylati q̃ pretorium vocabat. quia in eo iudicare solebat. Ducebant aũt vinctum Moris em̃ eoꝝ erat. ait Beda sup Marcũ. vt quem adiudicassent morti. vinctum iudici traderent. Attamen nõ tunc ꝑmum ligauerunt eum. sed mox ꝯprehensum nocte in orto vt johãnes declarat. Ligauerãt. ⁊ sic duxerũt eum ad annã primũ. hec Beda. Ter autẽ legitur dñs ligatus in orto Et apud annã vt scribit Johãnes ⁊ hic vt dicunt Math. ⁊ Mar. et verisimilr quarto ad statuam dum flagellaret. Cogitet anima deuota quantũ coartabant manus illas pijssimas totiꝰ boni largitrices et eo durius ꝯstrinxerũt quo cum quasi maleficum suis e manibꝰ dilabi suspectis maleficijs timuerunt. Nec enim tam vigilanter trinam eius ligationem ꝑ euangelistas spũssanctꝰ eloqueret nisi in his iniuriam multam ⁊ penam duraꝫ sustinuisset. Js inq̃ꝫ qui perpetuis absoluit vinculis allegatos Tradiderũt autẽ dñm pontio pylato presidi. ꝑm Lyrã super Mat. Pontiꝰ erat nomen ꝓpriũ ido ꝑmo loco ponit̃ Non em̃ solent cognomina ꝓprijs noĩbus anteponi. Etiã nomen illud satis ꝯmune est in burgundia. Unde pylatꝰ iste erat oriundus Erat em̃ natione Lugdonẽsis. vt dicit mgr̃ in historijs ⁊ Josephꝰ libro antiq̃tatũ. Pylatus aũt erat eiꝰ cognomen preses nomẽ est officij sui dictũ a ꝑsidendo. qꝛ preside bat iudeis ibidẽ missus a romanis. hec lyra. Tradiderũt autẽ pylato. vt ait Leo ser. qui incipit. Decursis dilectissimi. tãq̃ꝫ romanis deuoti legibꝰ omne iudiciũ potestati cesaris reseruasset. Sꝫ expetierunt executorem magis seuicie q̃ꝫ arbitrũ cause. Offerebant enim jesum duris nexibus vinctum collaphis ⁊ alapis frequẽtibus cesum. sputis oblitum. clamoribus ꝑdamnatũ. vt inter tot ꝑiudicia quẽ omnes vellent perire. nõ auderet pylatꝰ absoluere. hec Leo Impleta est hec figura. Judicũ. j6. de sampsone vincto a Dalida. ⁊ tradito philisteis. scripta de q̃ hieroꝰ. Adest sanson vinctus a Dalida id est xp̃c a synagoga. vt in Glo. sup

Marcū. vt quem vinctum iudicij tra ne p̄mum ligaue bensum noctem arat. Ligauerāt. & nā p̄mū. hoc Be ños ligatus in orto it Johānes & hic Mar. et verisimil um flagellare. Lo uantū coartabant s totis boni largi rint erūt quo cum manib⁹ dilabisq; uerunt. Nec enim n eius ligationem nct⁹ eloquentiā m & penam duraꝝ ui perpetuis obsc Tradiderūt anē ecisi. fm Hyrōm nomen p̄priū ño eā solent cogno nteponi. Etiā no est in burgundia: oriundus erat eā vt dicit mgr in bi o antiq̄tū. Pyla men p̄ces nemē dendo. q̄ p̄side a romanis. hec rlato. vt ait Io dilectissimus omne iudiciū sset. Sz expone sentencie q̄z arbi nim jesum turis bis & alapis fre oblitum. clamo ter tot p̄iudicia . nō auderet py mpleta est hec lone vincto a is. scripta de nctus a Dali t in Glo. sup

Marcū. Ideo etiā tradiderūt jesum vinctum potestati romane vt hoc mō alienos se ostenderent ab eius interfectione. Et p̄pter eandem causā Johā. Ipsi nō introierunt in p̄toriū vt non ꝓtaminarentur sed vt manducarēt pascha. Id est panes azimos quos ꝓmedebant in pascbate Dies em̄ agi ceperant azimoꝝ in quit Albinus In q̄bus ꝓtaminatio illis erat in alienigene habitaculum introire de quo Aug⁹ sup̄ johannē. O impia cecitas habitaculo videlicz ꝓtaminari alieno & non ꝓtaminari scelere p̄prio. Alienigene iudicis p̄toriō ꝓtaminari timebant & fratris innocentis fundere sanguinē non timebant Pylatus ergo observantie iudeoꝝ deferens. Exiuit foras de p̄toriō ad eos Vbi he⁹ Tūc vidēs Judas qui eum tradidit ꝙ dānatus esset. Videns inquā mentis ꝓsideratiōe ꝙ dānatus esset Jesus cui⁹ sanctitatē & innocentiam expert⁹ fuerat. vel ꝙ damnatus esset ipsemet judas. quoniā suam damnationē audiuit a xp̄o in cena quē sciuit p̄phetā verissimū. Penitentia ductus. sed infructuosa q̄z sine spe venie. & nō p̄pter amoꝝ dei sed p̄pter enormitatez rei et damnationē sui. Processit ergo tristicia illa ac mentis angustia ex humana verecundia & timore pene & ideo infructuosa. Retulit triginta argēteos p̄ncipibus sacerdotū & senioribꝰ dicens Peccaui Tradens sanguinē iustum. Christo. Vide veritatem vndiq̄z fulgentē. p̄ditoꝝ de seipso dat testimoniū & eoꝝ qui ꝓdemnauerūt opilat oꝝa. At illi dixerūt Quid ad nos. Sez de peccato tuo. q̄ non sumus rei in hoc. & nobis de hoc nō est curē. tu videris. Id est. cū ad te spectet videre factū tuum hylari⁹. Professio audaxatq̄z ceca est. emisse se iusti sanguinē audiūt. & tamen extra reatum se credūt & in vendente scelus ꝓstituunt. nec intelligere voluerunt. ꝙ si peccauit ille q̄ tradidit sanguinē iustum. mlto ampli⁹ peccauerunt qui emerunt. & p̄cium offerendo discipulus ad p̄ditionem ꝓuocabāt Videns itaq̄z judas se derisum lapsus in desperatōnē Et. Iectis argenteis in templuz. Vnde receptī erant. recessit. Et abiens laqueo se suspendit. In quo fm Hiero. grauius q̄z tradendo xp̄m peccauit Cui⁹ rationē assignat Nicola⁹ ō lyra quia in traditione xp̄i. peccauit ꝓtra ei⁹ humanitatē directe. sed in desperatōne illa peccauit directe ꝓtra ei⁹ diuinitatē. quia ꝓtra infinitatē diuine misericordie. Et ecce qui pecuniā magis dilexit q̄z dominū quem tradidit in culpa. eam etiam vite p̄prie p̄tulit in pena. Nam pecuniā templo reddidit. & seip̄m perdidit. laq̄o se suspendens. De hac desperatiōe iudeita loquit Leo papa ser. qui incipit. Desperata nobis. Ad iudicē tradit⁹ iudas peruenire non potuit. quoniā p̄ditionis filius. cui dyabol⁹ stabat a dextris p̄ius in desperationē transijt. q̄z sacramentū xp̄c generalis redemptōis impleret. Nam mortuo p̄ omnib⁹ impijs dño potuisset etiā forte hic ꝓsequi remediū. si nō festinasset ad laqueum. Sed malig no cordi nunc furtis fraudium dedito. nunc patricidalib⁹ ꝓmercijs occupato. nihil vnq̄z documentoꝝ mīfic oꝝdie salutaris inciderat. nec pijs ceperat auribus dñi verba dicentis. Non veni vocare iustos sed peccatores. & venit fili⁹ hominis querere & saluare q̄ perierat. nec intellexerat clementiam xp̄i. qui non solū corporeis infirmitatib⁹ medebat. sz etiā vulnera debiliuz curabat animaꝝ. dicēs palitico. confide fili. remittunt tibi peccata tua Dicens et oblate sibi adultere. nec ego te ꝓdemnabo. vade & amplius noli peccare. vt per omīa opera sua ostēderet in illo aduentu suo. saluatorem se mundi venisse non iudicem. A quo intellectu alienatus est impius traditoꝝ. Insurrexit in se metipsū non iudicio seuientis sed furore peuntis. vt qui vite auctorem interfectoribꝰ vendidisset in augmētum damnatōis sue. etiā moriendo pec-

caret Et in alio ſmo. Merito inquit tibi tua pena ꝯmissa est. quia in suppliciū tuū nemo te seuior potuit inueniri. Et alibi ſmōe qui incipit. Inter omnia idem ait Sceleratior omnibus. O iuda infelicior extitisti. ⁊ quem patientia nō reuocauit ad dominū. desperatio traxit ad laqueū Et sequitur. Cur ꝺ bonitate eius diffidis qui te a corporis ⁊ sanguīs sui ꝯmunione non repulit? qui tibi ad ꝯprehendendum se. cum turbis ⁊ armatoꝝ cohorte venienti. pacis osculū non negauit? Sed qꝛ homo incōuertibilis. spūs vadens et non reuertens cordis tui secut⁹ es rabiē ⁊ stante dyabolo a dextris tuis. iniq̄tatem quam in sanctoꝝ omniū armaueras caput. in tuum verticem retorsisti. vt qꝛ facinus tuū omnē mensurā vltionis excesserat: te haberet iniquitas tua iudicē. te patenter tua pena carnificem. Hec leo Quanto tibi melius fuerat. vt xp̄i pedibus te humiliares. ⁊ ab eo indulgentiaꝫ peteres qui nem inē ad se venientē repellit Ve ergo ei qꝛ ad fontē misericordie ꝑ spem venie non redijt. sed ꝓprij sceleris immanitate desperauit. Interijt autem suspendio ſm Rabanū Vt se ostenderet celo terreqꝫ perosum. qui non solū ꝓditionis culpam emendare noluit. sed etiaꝫ homicidij ꝓprij scelus addidit. Recte etiam suspēsus in aere interijt. ⁊ crepuit medius. Diffusaqꝫ sunt omīa viscera ei⁹ vt dicit petr⁹ Actuū. j. Quia sepultura dignus nō fuit. Indign⁹ siq̄dem hominū angeloꝝqꝫ consortio. locūqꝫ in celo cuꝫ angelis accipere indignus extitit. quia dominū celi et angelorum ne sibi parceret tradidit Indignus fuit in terra colligi inter homines. quia in terra existens. socios accepit demones quibus aer ille caliginos⁹ vsqꝫ in diem iudicij. deputatus est locus. Principes aūt sacerdotuꝫ acceptis argenteis dixerūt. nō licet eos mittere in corbonā. i. reſuatoriū oblationuꝫ. qꝛ corban hebraice oblatio est latine. qꝛ precium sanguīs est. Vere ī hoc verbo ait hiero⁹ culicem liquabant. glucientes camelum. Si em̄ ideo nō mittūt pecuniā in corbonā id ē in gazophilatiū siue in dona dei. quia preciū sanguinis ē. Cur ipse sanguis effūditur. vnde ⁊ Aug⁹ Qualis illa innocētie simulatō fuit. pecuniam sanguinis nō mttere in arcam. ⁊ ipsum sanguinē mittere in ꝯscientiā Si em̄ illicitū fuissꝫ preciū sāguīs in vsus tēpli expendere sicut ipse dauid. qꝛ sanguinem multū fudit. ab edificatione eius ꝓhibitus est. 2. Regū. 7. Non dubium ꝙ ideo non licuisset. vt ostenderet immanitas homicidij. in eo ꝙ domin⁹ nō solum homicidiū. sed ⁊ omīa ꝯcurrentia abhominatur. Vnde ⁊ Leo in ser. qui incipit spōsionis. Cui⁹ inquit cordis est ista simulatō sacerdotū. ꝯscientia capit. qꝺ templi arca non recipit Refutatur illi⁹ sanguīs taxatio. cuius non timet effusio. Quātislibet vos circūtegatis fallacie vmbraculis. manet initum cū traditore ꝯmertiū qꝺ iustū sanguinē sic nō licuit ꝯparauit. Cōsilio itaqꝫ inito. emerūt ex illis agꝝ figuli ī sepulturā. ꝑegrinoꝝ ꝓp̄a sepulcra nō habentiū. ꝓpter hoc vocat⁹ est ager ille acheldemach hoc est ager sanguīs vsqꝫ in hodiernū diez. qꝺ ex dei ordinatione factum est. ad memoriā ꝓditiōis iude. passionis xp̄i. ⁊ perpetuū impietatis signum. Tunc impletū est qꝺ dictum est ꝑ hieremiam. sed vt hiero⁹ ait. no est de textu. nec in antiquis codicib⁹ habet. Est aūt auctoritas illa sententialiter in Zacha. ca. xj. non verbaliter. Ait aūt hiero⁹. Legi nuper in q̄dam hebreo volumine. ꝙ nazarecsecte mihi hebreus obtulit hieremie apocrifum. in quo hec ad verbū scripta repi. Orig. etiā in Mat. In secret. ait hieremie. hoc testimoniū reperitur. ⁊ acceperūt triginta argēteos precium appreciati. id est ipsi⁹ xp̄i. quez appreciauerūt a filijs israel. qꝛ illud p̄ciū fuit ꝯstitutū inter iudam ⁊ sacerdotes. qui erant de filijs israel. Et dederūt eos in agꝝ figuli. i. ꝓ agro figuli. sic ꝯstituit

mihi domin⁹ id est ꝯstitutum mihi reue-
lauit. Placeat nunc breui⁹ attẽdere
quantũ in hoc iude suspendio. ⁊ ceteris
dictis creuit tristicia ⁊ dolor in corde pi
issimi saluatoris. quid eñ domino tristi⁹
esse poterat q̃z eo iam in opere redẽptio
nis ꝯtra dyabolum ꝯfligente. ac pro to
tius mundi saluatõe vsqz ad sanguĩs ef
fusionẽ laboranti. tantũ a dyabolo spoli
um perpeti. atqz amittere et irrecupabi
liter. vnuz de intimis. vnũ de duodecim
talem ⁊ tantũ. qualis ⁊ quant⁹ supra de
scriptus est. Et q̃dem prius dum vendi-
dit. grauiter ꝯtristauit. sed nunc incõpa
rabiliter magis. Tum qr nũc maiori pec
cato peccauit. Tradendo eñ in filiũ. fina
liter desperando peccauit in spm̃ sanctũ
Tum qr irremediabilit̃ suspendio cecidit
nam a peccato traditõnis resurgere po
tuisset si voluisset. ꝓpter qd̃ post vendi
tionẽ varijs medijs. domin⁹ eum reuo-
care studuit. Et sicut Chriso. omel. x. ait
Ammonebat. suadebat. ⁊ omni studio
eum curare satagebat Nam de ꝓditiõis
crimine eum notauit. nec tamẽ omĩbus
publicabat De gehẽna locut⁹ sepissime
Ve inquit homĩ per quem ꝛc̃. De regno
celorum tractauit assidue. terruit penis.
allexit p̃mijs ac beneficijs. pedes lauit
cum ceteris discipulis ad ꝯmestionẽ ad
misit corpis sui ⁊ sanguĩs. prebuit oris
osculũ. auisauit et noĩauit amicũ. vt de
indulgentia redderet certũ. ꝓstrauit eũ
nihilomin⁹ cũ turba atqz excecauit. vt
potestate corpis ⁊ anime sue cognita. re
diret per penitentiã quã effugere nõ pos
set per maliciã sed finali desp̃atõne. qua
suspendio seip̃m occidit. omnẽ xp̃i labo
rem circa se ⁊ misericordiã euacuauit. et
viam redeundi penit⁹ interclusit Cum er
go fons misꝛidie ꝓ pctõ traditõnis tan
tum doluit. sicut dicit Cris. vbi supra di
cens Domin⁹ noster illi⁹ delictũ lacrima
uit. ita vt teste euãgelista Joh. jz. Cum
vidisset eũ turbat⁹ est dicẽs. vnus ex vo
bis tradet me. Quanta misericordia dñi
tradit⁹ ꝓ traditore dolet. prodit⁹ ꝓ pro
ditore turbatur? Quis exp̃mere preualet
quantũ pro peccato illo maxĩo irreuoca
biliter dãnante. saluator omniũ tristaba
tur? Auxit deniqz dolorẽ xp̃i et tristiciã
inimici exultatõ de capta rapina. ⁊ defa
matio amplior sui. ⁊ cetus apl'oꝝ. sicut
vnius delictũ. in omẽs ꝯuersatõis sui so
cios fama diffundit. sed vehemẽti⁹ du-
ricia ꝑfidorum iudeoꝝ afflixit. quos nec
ꝯfessio peccati ipsi⁹ iude. nec restitutio p̃
cij. nec opatio ꝓprij suspendij emoliuit
quia nec penitenti. nec ꝓicienti. nec se su
spendenti iude crediderũt. Sed nũc
cum euãgelista reuertamur ad hystorie
ꝓsecutionẽ. vnde digressus est. ait enim
Mat. ⌊ Jesus autẽ stetit ante p̃sidem ⌋
quo p̃ncipes ⁊ vniuersa populi multitu
do vinctũ iesum ꝑduxerant. tanq̃z mor-
tis supplicio puniendũ. Et Joh. ⌊ Et dix
it. quã accusatõnẽ affertis aduersus ho
minẽ hunc ⌋ tot scz mortis indicijs mi-
hi presentatũ? Erat eñ mos romais nõ
ꝯdemnare. nisi cui⁹ prius accusationem
audiuissent et qui locum defendendi ha
buisset. vt d̃r Act. 25. Pylatus autẽ erat
iudex ab romanorũ imꝑatore ꝯstitutus
⌊ Responderũt ⁊ dixerũt si nõ fuisset hic
malefactor. non tradidissem⁹ tibi eum ⌋
Malefactor nõ qualiscũqz sed publicus
cui ꝓpter euidentiã maleficij locus defẽ
sionis nõ datur. De quo deus precepit.
maleficũ ne patiaris viuere. Ecce insatia
bilem iudeoruz inuidiam. Ecce inauditã
domini innocentis blasphemiã. Sicut
hunc nõ qualibet morte. sed morte tur-
pissima condemnari voluerunt. ita con
tenti non sunt dominũ vt malefactorez
quemlibet morte dignum. sed vt scelera
tissimũ infamare. siq̃dem d̃testabiliores
sunt neq̃z publici q̃z occulti. solum publi
ci autem quoꝝ maleficia nulla tergiuer-
satione zelari possunt. nec iudici. nec po
pulo accusandi nõ sunt. sed sine strepitu
iudicij. et iuris ordine. nullo defensionis
loco eis ꝯcessa sunt ꝯdemnandi. vt hẽt

Ex. q. j. de manifesta. ⁊ ca. Qui vero ⁊ ca. scel⁹ eadē. q. Nō eñ manifesta accusatōe indigent Ambrosi⁹ sup epl'am. 2. ad Cor ⁊ glo. Geñ. 40. Euidentia patrati criminis. nō indiget clamore accusatoris. sic Apl'us. Eum qui cum nouerca fornicat⁹ fuerat. absentem ⁊ non auditum condēnans sathani tradidit. eo ꝙ crimen suuz apl'o per spm̄. ⁊ fratrib⁹ per facti euidentiam manifestū fuit. vt talem ergo sceleratissimū dñm infamarūt. quē coram iudice accusare eiqz defensionis locum cedere recusarūt dicētes. Si non esset hic male. ꝛc. Dolose nihilomin⁹ id egerunt. scientes ꝙ nullam causam mortis cōtra eum in iudicio deducere volebant Idcirco cause cognitionē suppmere studuere volentes ꝑsuadere ꝙ sua examinatio sufficere deberet iudici. quasi dicerēt Tāte sum⁹ iusticie veritatis religionis ⁊ auctoritatis ꝓpterea simul ꝯgregati cōparemus seniores. scribe. pharisei. ⁊ pontifices Nisi eum diligenter examinassem⁹ et dignum morte inuenissem⁹. non eum iam ꝯdemnatū a nobis. tradidissem⁹ tibi puniendū Ideo nō oportet aliam fieri disquisitionē. simplici verbo nostro credendum est Sic filij iniq̄tatis coram iudice se iustificant. vt innocēti magis nocere valeant. sed hanc eoꝝ astutiam refellit Aug⁹ sup johānē dicēs Interrogent ⁊ respondeant. a spiritib⁹ immūdis liberati. languidi sanati. leprosi mundati. surdi audientes. muti loquentes. ceci videntes. mortui resurgētes. ⁊ quod supra omnia stulti sapientes. vtrum sit iesus malefactor. sed ista dicebant De quibus per ꝓphetā ipse predixerat Retribuebant mihi mala ꝓ bonis Pylatus vero cui nihil ꝯstabat de maleficijs dñi immo qui sciebat ꝙ per inuidiam eū tradidissent vt Math refert Quasi indignatus Joh. [dixit eis Accipite eū vos. ⁊ ꝟm legem vestrā iudicate] q̄si diceret. ꝟm Lyrā. Si sufficit vestra examinatio sufficiat ⁊ vestra sentētia. Dixerūt ergo iudei Nobis non licet interficere quēq̄z] Aug⁹ super Joh. Quid est ꝙ loq̄tur insana crudelitas. an nō licz interficere. quē interficiendū offerebant? an non interficiebant cum clamabāt. crucifige? Quid est qd̄ dixerunt. nobis non liceat interficere quenq̄z? dum lex dat. homicidas. adulteros. ⁊ talium reos scelerū occidere vel lapidare. nisi forte hoc dixissent. ꝓpter diei feste venerationē. vt non liceret eis in die festo occidere hominē Ob cui⁹ venerationē etiam pretoriū iudicis intrare noluerūt. Quomō o iudei. o falsi israelite. non occidistis eum quē apprehendistis. quē duxistis quem presidi tradidistis. quē crucifigi poposcistis? Audite quid contra vos ꝓpheta clamat. Filij hominū dentes eoꝝ arma ⁊ sagitte ⁊ lingua eoꝝ gladius acutus Ecce quib⁹ armis. quib⁹ sagittis. quibus gladijs iustum interfecistis Hec Aug⁹. Potest etiam intelligi. ꝙ licet occidere poterant lapidando. quomō occiderunt stephanuz Actu. vij. Crucifixio tamē que erat mortis genus turpissimū. erat eis romanoꝝ auctoritate ꝓhibita. Et hoc mortis genere volebant dñm occidi. sicut p̄dictuz erat Sap̄. 2. Morte turpissima ꝯdemnemus eum Ideo addit euāgelista [vt sermo iesu impleretur significās qua morte esset moritur⁹] Siq̄dem sepe predixerat domin⁹ discipulis. qꝛ tradend⁹ esset gētibus. illudendus. flagellandus. ⁊ crucifigendus. Math. xx. ⁊ alibi. Videntes ergo iudei ꝙ sine accusatōne dñi apud pilatum intentum suū obtinere nō possent Lu. [Ceperunt eū accusare dicētes. hūc inuenimus subuertentē gentem nostraz Et ꝓhibentē tributa dari cesari ⁊ dicentem se xp̄m regem esse] In tribus quasi transgressorē triplicis legis. diuine. naturalis. ⁊ humane falso accusabant Et q̄a auerteret populum ab obꝟuantia legis diuine date per moysen qd̄ falsum erat. quoniā publice predicabat. non veni soluere legem sed implere Math. v. Quam

etiam vsq; ad mortem seruauit. Secūdo q; sua predicatōne ꝓhiberet dari tributa cesari ꝙtra legem nature ꝑm quā gubernator ac defēsor rei publice ꝓhas habz recipiēdi necessaria stat⁹ t vite Quis eñ suis militat stipendijs vnq; ¶ j. Cor. 9. cui⁹ oppositū docuit Mat. xxij. dicēs Reddite que sunt cesaris cesari. t que sunt dei deo. Ipse quoq; soluit didragma ꝓ se et petro Math. xvij. Et tercio q; volebat sibi vsurpare regnū iudeorum ꝙtra decretū imperatoris q̄ a iudeis abstulerat dignitatem regiam diuidens iudeam in. 4 tetrarchias Luc. 3. Quod ex eo falsum esse patz. q; cum quereretur a populo vt raperetur ab eis in regem. fugit vt habet Joh. 6. Pylatus autē de ꝓmoscz auersione populi ab obſuantia legis moysi nō curabat. q; erat gentilis Secūdum nouit falsum. audierat eñ responsionē dñi de tributo Jō de tercio q̄ esse poterat cōtra imperium romanū. q; a iudeis abstulit dignitatem regiam. sicut t ipsi postea testificati sunt. q̄ eñ in q̄unt se regem facit. ꝙtradicit cesari Joh. xix. Pylatus ꝑiclitari timuit ꝑm Christo. Si nō diligēter inq̄reret de crimine lese maiestatis. ideo vt christū magis pacifice t exquisite examinaret Joh L Introiuit in pretoriuz pylatus et euocauit iesum J nihil iudeis tumultu irrationabili mortē eius petentib⁹ respōdentē. Sciuerat eñ illud Eccl. xxxij. Ubi non est auditus ibi nō effundas ꝑm monē. vocauit inq; extra tumultū in pretoriū. quo iudei non audebant introire L Et dixit ei Tu es rex iudeorum J q̄si diceret. Est hoc verum q̄ tibi imponit. q; velis tibi vsurpare regnum? Querebat aūt vtrum de iure esset rex. q̄a de facto, cōstabat christū regem nō esse ꝓpter q̄ factum intuens Theo. hoc dicit interrogasse pylatum in ꝙtemptū obiecti criminis. t accusationē iudeorum subsanando. q̄si diceret. Tu pauper. humilis nudus. cui nullus adiutor accusaris de regno? Rndit iesus L A temetipso hoc dicis. an alij dixerunt tibi ō me. Respondit pylatus. Nunquid ego iudeus sum J quasi diceret. ex me non ꝓcepi hāc opinionē de te. q; nō sum iudeus vt possim inuestigare ex libris iudaicis q̄s debeat esse rex iudeorum. sed ad peritos legis pertinet. ideo subditur L Gens tua t pontifices tui tradiderunt te mihi accusantes te super hoc Quid feciſti J q̄si diceret. videtur q; sis in aliquo culpabilis. ex quo illi qui sunt de gente tua. et tante auctoritatis sicut pontifices te accusant. Si ergo rex non es de quo accusaris. q̄d feciſti? Jesus volens excludere falsā opinionem de regno eius qua accusat⁹ fuerat a iudeis. q̄si illicitum affectauerit regnum. Vel q; solent regnaturi inuidere regnantes atq; instruere tanq; bon⁹ magister quale sit regnum eius. q̄q; nec aduersum sit romanis siue iudeis L Respondit. regnum meū non est de hoc mūdo J id est non quero hui⁹ mundi temporale et transitoriū dominiū. quod ꝑbat dicens L Si ex hoc mūdo esset regnū meū mīstri mei vtiq; decertarent vt non traderer iudeis J Omne eñ regnū temporale firmitatem habet. non solū ab ipso rege cum sit vn⁹ solus homo. sed etiam a mīstris ꝙtra aduersarios ꝑ eo pugnantium. sed nihil tale querebat jesus. Verūtamen q; rex erat. ꝙcludit L Nunc autē regnū meuz non est hinc J id est quātū ad hec temporalia querenda L Respondit pylat⁹ ergo rex es tu licet regnū tuū sit alibi. vel tale de quo non intromittunt se romani L Respōdit iesus tu dicis. q; rex sum ego J Et ita verū est. Et ꝙsequēter ꝑm Lyram declarat hui⁹ regni ꝙditionē L Ego in hoc natus sum J temporaliter L Et ad hoc veni in mundū ꝑ carnis assumptionē L vt testimoniū ꝓhibeā veritati J docendo t predicando veritatē de diuinis in cordib⁹ fidelium L Omnis q̄ est ex veritate J ꝑma que de⁹ est non solum per creationē sed imitationē et subiectionē L audit vocem meā J corde credendo t opere obediēdo

Et per ꝯsequens in talibus. spūaliter reg
no. ⁊ tale regnū in nullo impediebat im
ꝑatoris romani dominiū. Dicit ei pyla
tus Quid est veritas. non querit pylatꝰ
veritatis diffinitōnē ꝟm eundē Lyram.
Sed que est illa veritas. cuiꝰ virtute ⁊ ꝑ
ticipatōne hoīes efficiūt de regno xp̄i ⁊
hꝰ q̄stiōis solutōnē non expectauit. Vl'
quia indignus fuit eam audire ꝟm Aug
Qm̄ iudiciū suū a veritate inchoauit. sed
in veritate nō mā̄sit. q̄nīmo ī ꝑuersitate
finiuit. Jō de veritate q̄stionē facere po
tuit. sz finale rn̄suz audire nō meruit. vel
qꝛ ꝟm Ly. Questio erat d̄ regno spūali qꝛ
de veritē ꝑ quā aliq̄s efficit de regno spū
ali christi. ipse aūt nō habebat intromit
tere se. nisi de tempalibꝰ. Et ideo hoc ad
uertens dimisit illiꝰ questōis ꝓsecutōnē
vel tercō ꝟm eundē qꝛ iam ꝑceperat xp̄i
innocentiā. qua non machinabat cōtra
romanum imperiū. querēdo tempale re-
gnum. ⁊ iudeoꝝ militiā. ideo p̄termissa
questiōe p̄dicta voluit ꝓcedere ad eiꝰ li
berationē. idcirco. cum hoc dixisset Ite
rum exiuit ad iudeos. vt innocentiā eiꝰ
declararet. Et dixit eis Ego nullam inue
nio in eo causam. scz morte dignā. in eo
hoc est qd dn̄s. ait Beda sup Lucam
Pridie q̄m pateretur inter alia discipul'
ait. Venit princeps mundi huiꝰ ⁊ in me
non habet quicq̄z. Et q̄dem p̄nceps mū
di. hoc est pylatus cū absoluit in quo ni
hil cause qua damnaret inuenit. Judei.
autē qui non equitatis amore verum in
uestigare. sed inuidie stimulo iustū dāna
re satagūt Lu. Inualescebāt. scz clamo
ribus. qꝛ defecerūt ratōnibus. dicentes
Cōmouit populū. docens per vniuersaz
iudeam. incipiens a galilea vsqz huc. q̄si
diceret. ꝟm Theo. Peruertit populū nec
in vna parte tantū. sed in galilea incepit
⁊ huc vsqz peruenit. transiens ꝑ iudeam
Sz ꝟm Nico. de lyra sup Lucaz. Galileā
nominā̄t. volebāt em̄ eum notare ꝙ essz
similis iude galileo. q̄ tempe natiuitatis
xp̄i inducebat populū ad rebellandū im
ꝑatori romano. dicēs iudeis esse illicitū
profiteri aliquem dn̄m terrenū. sed soluz
deum. ꝓpterquod ⁊ ipse cum sibi adhe
rentibꝰ perijt. vt habet Actuū. v. Quoꝝ
sequaciū aliquos pylatꝰ occidit ꝟm Ly
rillū. de quo habet Luc. jz. Vt vel sic py
latus exardesceret ꝯtra xp̄m Sed nō ad
uertit. immo falsū reputauit. sciēs xp̄m
dixisse. Reddite que sunt cesaris cesari.
⁊ que sunt dei deo. Et per hoc ostēdens
ꝙ poterāt esse subiecti nō soli deo sz etiā
tempali domino Beda vero sup Lucaz
hic ait Accusantiū sermo magis. ⁊ eum
qui accusatur innoxiū. ⁊ eos q̄ accusant
docet esse ꝑuersos Docuisse em̄ populū
⁊ a pristini teporis ignauia docendo cō
mouisse. taliqz actu a galilea vsqz ad iu
deam. hoc est totam a fine vsqz ad finē.
terram ꝓmissionis pertransisse non cri-
minis sed indicium cōstat esse virtutis.

Sed nunc carissimi ꝯsideremus di-
ligenter dn̄m stantem ante presidem. et
vt dictū est. non iudeis criminātibꝰ. sed
presidi humiliter respondentē. Quis. an
te quē? Deus ante hoīem. viuoꝝ mortu
orūqz iudex potentissimꝰ ante mortal'
regis officialem. Innocēs ⁊ omīs pec-
cati nescius. ante incircūcisum canem le
gislator ⁊ omīs regula iusticie. ante ido
latram iniquū. Jus et deum ignorantē.
Sauciauerūt hec omīa interiora cordis
dominici. qui etiā operāte fontali mise-
ricordia sup inimicoꝝ iusta punitiōe licz
futura illacrimat. Videns inquit Lucas
ciuitatē fleuit super illam eiusdē. jꝰ. Sed
magis indurata inuidia iudeoꝝ populi
peculiaris. cui legem ⁊ ꝓphetas dedit.
ꝓpter quos deniqz dignatꝰ est p̄ncipa
liter in hunc mundū venire. de eorum ge
nere nasci. querere scz oues que perierūt
domus israel. quoꝝ vicit malicia. incircū
cisi iudicis feritatem. tanta siq̄dem erāt
ferali rabie indurati. vt a iudice barbaro
molliri nullis medijs possent. Judica-
bit dolorem cordis dn̄i certius. q̄ in filio
p̄ ceteris electo labores vniuersos ⁊ ex

pensas perdidit. qui in gremio serpentē nutriuit. q̄ ꝓ singularissimis beneficijs magna cum caritate impensis ꝑsecutorem ac mortalem inimicū in filio ꝓprio reportauit. Pylatus aūt audiēs galileā interrogauit. si homo galileus esset. Et vt ꝯgnouit ꝙ d̄ herodis ptāte eēt remisit eū ad herodē. qr ꝛ ipse hierosolimis erat his diebꝰ ꝓpter solēnitatē paschalem. qr iudeꝰ natus erat Pat̄ eīm suꝰ amore vxoris sue que iudea fuerat. transiens ad ritū iudaismi se circūcidi fecerat. vt di. josephꝰ hoc egit pylatꝰ ꝟm Be. Ne ꝯtra eum quē insontē ꝛ ꝓpter inuidiam traditū ꝯgnouerat sententiā dare cogeret Jd̄o herodi eū misit audiendū vt ipe potiꝰ eum q̄ eiꝰ patrie tetrarches existebat vel absoluerꝫ vel puniret. vel ꝟm Ly hoc egit tū vt herodi deferret. Sequēs in ꝟ legē romanoꝝ que ꝟm Theo. Jubebat quēlibet a p̄ncipe sue ditōnis ꝯdemnari. Tum qr credebat ꝙ libēter liberarꝫ hoīem q̄ esset de terra sua. maxīe innocētem Dicit̄ aūt dn̄s galileꝰ. siue de t̄ra galilee. nō qr in ea natus sit. nascitur eīm in bethleē iude. sꝫ qr ibi ꝯceptꝰ. nutritus ꝛ plurimū ꝯuersatꝰ. Verꝫ ꝟm Bedā. Diuina ꝓuidentia hoc factuꝫ est. ne q̄ iudeis excusatio maneret. quasi nō ipsi sꝫ romani xp̄m crucifixerūt. herodes quoqꝫ qui natu ꝛ religione erat iudeus cum exercitu suo. q̄d de illo senserint est ostentare ꝑmissus. simul ꝛ impietas vtriusqꝫ ꝓuincie. iudee scꝫ in qua natꝰ est. ꝛ galilee in q̄ nutritꝰ est. ꝛ ꝯuersatꝰ in eius necē ꝯspirātis ostenditur. hec Beda Concurrunt iterꝫ turbe cum p̄ncipibꝰ suis. ꝛ agnū mitissimū adhuc vt credit̄ ligatū. nihil eīm de solutōne vinculoꝝ apud pilatū legit̄. ꝑtrahūt iniuriose ad herodē. Herodes aūt viso iesu gauisus est valde. non ex deuotōe sed ꝓpter curiositatē Jd̄o seq̄tur Erat eīm ex multo tꝑe. scꝫ a tꝑe decollationis Johānis baptiste. cupiēs videre eū. eo ꝙ audiret multa de eo. Et sꝑabat signū aliq̄d videre ab eo fieri. sperabat etiam ab eo audire quedā curiosa ꝛ īsolita Ideo interrogabat illū multis ꝟmōibꝰ nō sicut studiosus sꝫ sicut curiosus. nō sicut veritatis amator. sꝫ sic̄ tentator. non tanq̄ꝫ lucratiuꝰ quicq̄ꝫ vtilitatis. sꝫ tanq̄ꝫ patiens nouoꝝ cupidinis Et iō interrogabat eū quasi derisorie se hn̄s ad ip̄m ꝛ ei subsannās ꝟm Theo. Neqꝫ eū reputabat saluatorē sꝫ incantatorē ꝟm Glo. Ideoqꝫ ipse nihil illi respondebat Tacuit ꝛ nihil fecit ꝟm Amb. sup Lu. Quia nec illiꝰ crudelitas merebat̄ dīna videre ꝛ dn̄s iactantiā declinabat Stabāt āt p̄ncipes sacerdotū ꝛ scribe ꝯstanter accusantes eū In quibꝰ accusauerint. euā geliste tacent. qr forte in eisdē in quibꝰ coram pylato accusabant dn̄s aūt sic̄ herodi. ita ꝛ accusantibꝰ nihil respondit vbi Beda sup lu. Accusantibꝰ se p̄ncipibꝰ sacerdotū ꝛ scribis. dn̄s apud pylatū pauca. apud herodem nulla respondit. Nam iustum ꝓfecto erat. vt pylato qui inuitus ferebat sententiā aliqua in parte respōderet. herodē vero ceterosqꝫ iudeorum optimates. qui cōtra legis sue decreta innoxium ꝯdemnabant indignos per omnia suo ꝟmone duceret. vbi ergo tacebat. quasi agnꝰ toto ꝓ grege immolandus patientia imprestabat Vbi vero respondebat. quasi pastor bonꝰ. pro creditis sibi ouibus. contra luporum latronumqꝫ insidias pugnabat. hec Beda. Videns autem herodes ꝙ christus nullum signum faceret nec verbuꝫ aliquod ad interrogata responderet. nec se ꝯtra accusatores defenderet. reputauit eum ydeotam ꝛ fatuū. Et ideo spreuit illum herodes cum exercitu suo id est exercitus herodis eum spreuit. vt omnes in eadem culpa pares esse monstrarentur. Nō solum autē spreuit sed ꝛ illusit. indutum veste alba. vt tali signo ab omībꝰ fatuus putaretur Erat enim vestis ludicra q̄ fatui ab abijs hoībꝰ discernunt̄. Verū ꝟm Ambrosiū sup Lucā. Non ociosum erat. ꝙ veste alba induitur ab herode im

maculate tribuens iudicia passionis. ꝙ agnus dei sine macula. cum gloria peccata gloria mundi suscipet. Et ita illusum [remisit ad pylatum] vt eum honoraret sicut pylatus ei detulerat. In quo tñ et ipse herodes ꝯuicitur in necem domini ꝯsensisse Quia eñ fuerat sibi missus tanq̃ homo sue ditõnis. cum in eo causam non inuenit. debuisset eum absoluisse. ⁊ non alieno iudici remisisse [Et facti sunt amici herodes ⁊ pylatꝰ] ꝓpt̃ reuerẽtiã in dñi missione ⁊ remissione sibi mutuo impensam in ipsa die [Nam antea inimici erant adinuicem] ꝓpter necem scz galileorum qui de dominio herodis erant quã intulerat pilatꝰ. miscens sanguinez eorum cum sacrificio. cuius mentio fit a domino Luc. 13. Heu q̃z facile ꝯcordant in occisione christi quos virtus nulla. nulla iusticia poterat federare. qđ fedus vsqz hodie custodiunt tyranni in innocentum ꝑsecutione. de quo Beda super Lucã ait. Hoc nephandissimũ herodis ⁊ pylati fedus. quod in occidendo xp̃o pepigerunt. hactenꝰ eorum velut hereditario iure successores custodiũt quando gentiles ⁊ iudei sicut genere ⁊ religione sic ⁊ mente dissidentes. in xp̃ianis tamẽ ꝑsequendis. christiqz in eis fide ꝑimenda ꝯsentiunt. suo modo multipl'r dissidentes mali xp̃iani. facile cõcordant in bonoꝝ ꝑsecutione. quorum pacẽ Dauid odiens ait. zelaui sup iniquos pacẽ peccatorum vidẽs. Sed quo fine nõ tacuit. nam seq̃tur ibidẽ. Deiecisti eos dum alleuarent̃. quomõ facti sunt in desolatõz subito defecerunt ꝓpter iniq̃tatem suã velut somniũ surgentiũ. domine in ciuitate tua imaginẽ ꝓpoꝝ ad nihilũ rediges ps. 72. Ecce dilectissimi quomõ per singula momenta crescit domini cruciatus. Quis satis estimare poterit. quãtũ mitissimus saluator fatigatus fuerat. in his iniuriosis et penalibus pertractatõnibꝰ? Olim legitur dominꝰ ex itinere fatigatus ꝓpter quod pausando sedit sic super fõtem Joh. 4. Sed quantũ hodie fatigatus. dum non liber ambulabat. sz duris vinculis trahitur ab impijs. tota nocte et die impellitur. et requies nulla ꝯceditur. Trahit̃ inq̃z de orto ad Annã de hoc ad Layphã. Et dum apud illum tota nocte. collaphis. alapis. sputis. ceterisqz iniurijs vexaret̃. mane facto trahit̃ ad ꝯsiliũ đ ꝯsilio ad pylatũ. de illo ad herodem Iterꝝ ab herode ꝯfusibiliter remittitur ad pylatum Ducebatur autem festinãter. quia sanguinẽ eius sup modũ sitiebant. ⁊ trahente vno impellẽte alio non incredibile est dominũ frequẽter cecidisse ⁊ grauiter. qꝛ ligatus manibꝰ ex nulla parte se iuuare poterat. sz et frequẽtius pedibus nudis impegisse Nec enim putandũ est fremẽtes bestias eum ꝑ planiora traxisse. sz magꝭ ipsi planã viã tenẽtes ꝑ aspa queqz. ⁊ tortuosa ꝑtraxerũt. nihil g̃ miꝝ si fatigatꝰ est dñs ⁊ vehemẽter fatigatꝰ. Sz mira tanta dignatio et patientia saluatoris. qꝛ virtꝰ dei fatigat̃ Fatigat̃ ꝑ quẽ fatigati recreant̃ Fatigat̃ q̃ celũ ⁊ terrã ⁊ oĩa que in eis sũt sine labore creauerat. ⁊ sine fatiga sustẽtat Sz q̃ntis clamoribꝰ opprobrijs blasphemijs irrisiõibꝰ ⁊ ꝯuicijs. sz ⁊ sputꝭ verberibꝰ ⁊ collaphis ⁊ forsitan lapidũ ⁊ stercoꝝ ꝓiectõibꝰ. putamꝰ mãsuetissimũ agnũ a lupis ductũ ⁊ reductũ? Que ⁊ si cuãte nõ scribũt. ex his tñ q̃ scripser̃t intelligi pñt Qui eñ nocte illa dũ custodiendꝰ recepe rũt in nullo ei pepcer̃t. sz infatigabilit̃ afflixerũt. Qui deniqz corã iudice mẽdaciter ĩfamare nõ erubuerũt q̃d nõ ĩtulere molestie dũ iudice absente traxerũt maxime dũ furor eoꝝ auctꝰ fuerat ꝑ pilatũ ⁊ herodẽ. eis nõ ꝑ oĩa vt voluissent ꝯsentiẽtes. dum etiã fatuitatꝭ testimoniũ ab herode alba veste illudentẽ accepert̃. ex illo magꝭ accẽsi ad offendẽdũ ex isto animati magꝭ fuerãt ad illudẽdũ. Sz int̃ hec oĩa pijssime dñe iesu. dimisso ĩcedis capite. v̄ccũda facie. factꝰ velut mutꝰ nõ apiẽsos tuũ nc̃ hñs ĩ ore tuo r̃dargutõs

Et cū sis sapientia eterna pr̄is. attingēs a fine vsq; ad finē fortiter. suauiter oīo disponēs. amict⁹ lumine sic̄ vestimenta illuderis velut stult⁹ veste iocularī. fact⁹ opprobriū hoīm ⁊ abiectio plebis Sed nunc ad reliqua narranda reuertamur

Articulus secundus partis tercie

Pilatus autez ad quē remissus est dn̄s [ꝯuocatis p̄ncipib⁹ sacerdotum ⁊ magistratib⁹ ⁊ plebe. dixit ad eos Obtulistis mihi hūc hoīem. q̄si auertentē populū Et ecce ego corā vobis interrogās nullā causā inuenio in isto hoīe. ex his in q̄bus eū accusastis. Sz neq; herodes nā remisi vos ad illū. ⁊ ecce nihil dignū morte actū est ei] Beda. Audi iudee Audi crudelis pagane pylatus ipse fatetur neq; se neq; herodē. dignū q̄d morte in xp̄o reperisse. sz tantū in illudēdo vel occidendo innoxiū. aliene crudelitatis obtempasse clamorib⁹. ⁊ Ambrosi⁹. Et hic iesum pylatus absoluit. sed absoluit iudicio. crucifixit misterio. Et seq̄tur [Emendatū ergo illū dimittā] q̄si di. s̄m Bedā flagris eū affligā q̄ntum iubetis. ⁊ ludibrijs. dūmodo innoxiū sanguinē nō sitiatis. i. a morte liber⁊ p̄mittatis [Pylatus hec dicēs. nō p̄ficiēs p̄durātib⁹ iudeis in suis clamorib⁹ Cogitabat aliū modū liberandi iesum etiā sine verberatōe. Nouit etem̄ ppl'm istū p̄ suis libertatibus ⁊ ꝯsuetudinib⁹ nimiū zelari Et ideo [quia Lu. Necesse habebat dimittere eis p̄ diē festū vnū] necesse non impiali legis sanctione. sed annua gentis illi⁹ ꝯsuetudine cui per talia placere voluit deuict⁹. vt dicit Beda. Placuit em̄ id ppl'o p̄pter memoriā liberatōis filio⁊ israel de egypto cui⁹ liberatōis memoria in hoc festo paschali annua augebat Lyra. q̄ in nocte paschali. Angelus dn̄i saluauit hebreos ⁊ p̄cussit p̄mogenitā egiptiorū Ideo in memoriā illi⁹ beneficij. in solēnitate paschali saluabant vnū p̄pinquū morti Et aliquos ꝯdemnatos ad mortē interficiebant. ad rep̄sentandū saluationē hebreorum. ⁊ interfectionē egiptio⁊. ⁊ illam ꝯsuetudinē eis seruari impetrauerant ab impatore romano⁊ sicut fuerat seruata anteq̄z esset iudea romanis subiecta. Et q̄ pylatus tenebatur id obseruare. quod erat ꝯcessum ab impatore Ido dixit Lucas. Necesse habebat. hec Ly. q̄ tamen hec ꝯcessio ꝯsuetudini innitebatur. ido dicit Mat. [Per diē aūt solennē preses ꝯsueuit populo dimittere vnum vinctū quē voluissēt Mar. Quēcunq; petissēt Ait itaq; eis Joh. Est ꝯsuetudo vobis vt vnū vobis dimittā in pascha Mat. Quē vultis dimittā vobis. barraban an iesum qui dicit xp̄c Joh. Vultis ergo dimittam vobis regem iudeorum Math. Sciebat em̄ q̄ per inuidiā tradidissent eū habebāt autē tunc vinctū insignem] id est in malicia diuulgatū [qui dicebat barrabas Joh. Erat āt barrabas latro Lu. Qui p̄pter seditionē quondā factam in ciuitate. ⁊ homicidiū missus est in carcerem] Plures habuit pilat⁹ vinctos. etiā latrones quo⁊ duo cū dn̄o crucifixi sunt Sed barrabā pre ceteris oderunt iudei q̄ ⁊ public⁹ latro. ⁊ seditios⁹ fuerat Jō hūc sub disiūctōe cū iesu p̄posuerat Putans eos nullo pacto barraban petituros. vt vel sic dn̄s liberaret. de q̄ hiero⁹ Volēs pilat⁹ satisfacere ppl'o. dat optionē eligendi. q̄zuis nō dubitet xp̄m esse eligendum Sciens per inuidiam traditum. Et Chrisostom⁹ Per hanc consuetudinem christum eripere tentauit. ⁊ vt neq; vmbram excusatōnis iudei sibi derelinquāt manifestus homicida in comparatione christi adducitur. Et intuere q̄z sapienter. Nō em̄ dixit q̄ peccauit. ⁊ indign⁹ ē morte. donate eū festo. sed p̄mum eum excusans ⁊ eruens a causa omni. tamen rogat ex sup̄abundanti vt si nollent. vt

innoxiū dimittere. saltem vt noxium do
narēt festo vel tempi. Si em̄ oportebat
in peccatis maīfestis existentē dimitte
re multo magis in dubijs. hec Chriso⁹.
Ipsi vero obstinato corde in malicia ꝑ
durantes nimio odio ꝯtra xp̄m seuiētes
ne ipse liberaret. pre elegerūt ac petierūt
hominē pestiferum dimitti Math. Nā
ꝛ p̄ncipes sacerdotuz et seniores Mar.
Concitauerūt turbam Mat. Persuaserūt
populis vt peterēt barrabā. iesum vero
ꝑderent Lu. Exclamauit aūt. id est mag
nis vocibus. magnaqz instancia clama
uit. vniuersa turba dicens. Tolle hūc et
dimitte nobis barrabam. Ecce quāta in
felicium iudeorū iniquitas et malicia. q̄
ad ꝓcurandam xp̄i mortem. petierūt la
tronis publici liberationē. Contra bonū
publicum ꝛ iusticiam. mortē vite. tene
bras luci. filiuz dyaboli filio dei tam stul
te q̄z impie preferētes Quod impropās
eis beatus petrus Actuū. 3. Vos virum
sanctū ꝛ iustum negastis. Et petistis vi
rum homicidā vobis donari. auctorem
vero vite interfecistis. vnde ꝛ Aug⁹ sup̄
Joh. O cecitas iudeoꝝ. O furia freneti
coꝝ Noli dimittere hunc sed barrabam.
quid fuit hoc aliud dicere. q̄z occidatur
ille qui suscitat mortuos. ꝛ dimittat la
tro. vt iteruz occidat viuos? De hoc q̄z
Beda sup Luc. heret iudeis vsqz hodie
sua petitio quā tanto labore impetraue
runt. qꝛ em̄ data sibi optione ꝓ iesu latro
nē. ꝓ saluatore interfectorē. ꝓ datore vi
te elegerunt ademptorē merito salutem
vitāqz perdiderūt ac latrocinijs se ac se
ditionibus in tantū subdiderūt. vt ꝛ pa
triam regnūqz suum qd̄ plus xp̄o amaue
uere ꝑdiderunt. ꝛ hacten⁹ eam quā ven
didere anime vel corꝑis libertatē recipe
non meruerunt. ꝛ Leo papa ſmōe q̄ inci
pit Inter omnia iudeos alloquens ait.
Tanq̄z extenuāda essz vestri furoris im
manitas. si eius sentētie qui ꝓuincie ve
stre p̄sidebat vteremini vinctū iesum ad
pylati iudiciū deduxistis. vt clamorib⁹
improbis trepido cognitore supato. In
terfectorē hoīm elegeretis ad veniā. et
saluatorē mundi peteretis ad penam
Sed q̄ntum amantissime iesu dicit. pul
critudo patris. angeloꝝ gloria. omniuz
honorificentia beatoꝝ Indignū illud ꝛ
infelix cōcambiū. pijssimū cor tuū saucia
bat. atqz inaudita ꝑfidoꝝ ingratitudo.
qua sūmo patris dono teipso videlicet
cum patre ꝯtempto. tanq̄z sceleratissi
mū. vita indignū. latroni vilissimo post
ponebāt Pylatus itaqz cognita insatia
bili rabie perfidoꝝ. que nec poterat quie
tari hoc modo. sed magis ferocez latro
nem viuere vellent q̄z xp̄m. nondū bar
raban liberum dedit. sed oppressa illa ꝓ
positione si forte posteri⁹ melius delibe
rarent. aliter conatus est iesum liberare.
vnde Luc. Iterū locut⁹ est ad illos. vo
lens dimittere iesum. Que aūt verba lo
cut⁹ fuerat euāgelista tacet. qꝛ forte p̄o
ribus similia quib⁹ innocentiā iesu decla
rabat. At illi succlamabant dicētes. cru
cifige crucifige eum. Beda sup Lucam
Quanta ꝑfidoꝝ crudelitas. que nō solū
occidere. innocentē sed pessīo gn̄e mor
tis occidere ꝫ est crucifigere desiderat
Pendentes em̄ in ligno crucifixi clauis
ad lignū pedib⁹. manibusqz confixi. pro
ducta morte necabant. ꝛ diu viuebāt in
cruce. nō qꝛ longior vita eligebat. sz quia
mors ip̄a ꝓtēdebat ne dolor citi⁹ finiret
hec Be. Ille āt 3o dixit ad eos. Quid
em̄ mali fecit. nullā causā mortis inueīo
in eo. Tercio ꝫ verbū nūc dixit qd̄ ꝛ p⁹ea
repetijt. Primo cū p̄sentatū seorsū in p̄to
rio reductū examīassz. si rex iudeoꝝ esset
Iñ rediēs ad iudeos extra p̄toriū expec
tātib⁹ ait. ego nihil inueīo cāe in ꝫ hoīe
Scd̄o cum ab herode illusus. reducebat
dn̄s ad pilatū ait Obtulist mihi hūc ꝛc.
seq̄tur. Nullā causā inueīo. sz neqz hero
des vt sup̄ habitū ē. hec q̄si recapitulā
do euāgelista dit. Ille āt 3o dixt ad eos
Quid mali fecit. Ego em̄ nullā cām inue
nio in eo Articul⁹ terci⁹ ꝑtis tercie.

Ilatus itaqz videns populo satisfieri nõ posse sine innocentis iesu castigatiõe iterum ait Lu. Corripiaz ergo eum ⁊ dimittam. hoc etiã p̃us dixerat. eodẽ euãgelista teste sed non tunc. eo ꝙ aliꝰ liberationis modꝰ occurrebat. quo cũ non ꝓficeret. modo executus est qđ dixerat. Ait g̃ corripiã eum flagellando. vt si qua in vestris ceremonialibꝰ ꝯmisit vel in aliquo deliquit. ꝑ ipsis correptus emendat. et sic emendatum dimittam a morte liberꝫ Vel meliꝰ ꝟm Nico. de lyra sup johannẽ Vidit pylatus ex clamore iudeoꝝ ꝙ nullo modo poterat dimittere iesum oĩno liberꝫ. cum pace ipsoꝝ ex altera ꝑte dũrũ erat sibi innocentẽ crucifigere. ideo ad satisfaciendũ eis fecit eũ flagellari Siquidem naturale ẽ. vt ira req̃escat. si viderit eum ꝯtra quẽ irascit humilietũ ⁊ nõ punitum. putabat ergo ꝙ similiter iudei videntes iesum vndiqz flagellis laceratũ. Carnibꝰ qz eiꝰ ĩ liuorẽ deducti. ludibrijs iniurijs et penis. vltra ꝯdignũ affectum satiaretur eorum crudelitas. et vsqz ad eius mortẽ desisterẽt deseuire Cui ꝯcordat Augꝰ sup Joh. hoc pylatus nõ ob aliud fecisse credendũ est. nisi vt eius iniurijs iudei satiati sufficere sibi existimarent. ⁊ vsqz ad eius mortẽ seuire desisterent Sed intentio hec pylati ⁊ si pia fuerat. quãtum ad id qđ voluit iesum liberare. crudelis tamen erat q̃ntũ ad id ꝙ hominẽ innocentẽ maxime talem filiuz scz dei sine causa affligeret Idcirco nõ excusat pylatũ in toto. ⁊ si in tanto. qꝛ peccauit grauiter. sed minus q̃z iudei. Judex em̃ cum fuerat populi ad eius officium spectabat rectũ iudiciũ iudicare innocentes absoluere. ⁊ nocentiũ maliciam cohibere hinc scriptũ est. noli querere fieri iudex. nisi valeas virtute rumpe iniq̃tatez Eccl. 7. Et iterum q̃ iustificat impiũ. ⁊ q̃ ꝯdemnat iustum abominabilis est vterqz apud deum Prouerb. 17. hinc etiam Anꝭ. ait sic alloquens dominũ. Et quidẽ non ignorabat impius ille. per inuidiaz omnia inte fieri. nec tamen abstinuit temeraria a te manus sed amaritudine repleuit animã tuam sine causa. Aggrauabatur aũt in hoc pctm̃ pilati. qꝛ non leui disciplina. sed castigatõe crudeli innocẽtissimũ dñm castigauit. nam vt Joh. refert. Tunc apprehẽdit pylatus iesum. ⁊ flagellauit. non ꝑ scip̃m immediate sed ꝑ mĩstros suos ꝟm Nicolaũ de lyra sup Joh. Tũc scz cũ iudei clamassẽt nõ iesuz sibi dimitti. sz barrabã latronẽ. nõ saluatorem sed interfectorẽ. nõ datorem vite sed ademptorẽ. vt dicit Augꝰ sup Joh. omel. cxvj. Factũ crudelissimũ simplici verbo refert euangelista. sed nostrũ est pro quoꝝ peccatis flagellatõe dignissimis flagella dñs innocenter ꝑtulit cõpatiendo attentius ꝯsiderare penarum amaritudinẽ. ⁊ dolores quos militum furore ꝯsentiente pylato et iubente nr̃o intulit saluatori. Traditus est siq̃dem eis dñs ad flagellandũ. Primo flagellis preꝑatur. dum alba veste illa ludicra qua vsqz tunc illudebatur. ac deinde vestibus suis spoliat nuda caro illa virginea. omĩbus ꝯspicienda offert. nõ sine maxĩa verecundia innocẽtis dñi regis castitatis ac pudicitie dilectoris. O quantũ cruciabat ignominiosa illa denudatio corã oĩbus. cor illud iesu pudicissimũ ac verecũdũ. cum etiã pctõres verecũdos. ⁊ magꝭ incorruptos virgines plurimũ affligat. eisqz penalissima sit hmõi denudatio coram mltis. ꝓpter quod etiã dilectrices suas virgĩes ac martires cũ ab ĩpudicis tyrãnis nudari iusse sunt. magis ꝑ tegumento sui corpis q̃z vita deprecantes. miraculose vestiuit. quas tamẽ nec a ceteris penis. nec morte corpis liberauit vt de btĩs agnete ⁊ barbara legit. Quãuis em̃ dñs nõ fuit natꝰ ⁊ ꝯceptꝰ. ex illa infecta radice ade. carne scz peccatrice. ac libidinosa propagatione. sed de carne mundissima virginis spiritussancti

opatione. a qua infectione erubescibilis facta est nuditas nostra dicēte p̄mo parente domino. Timui eo q̄ nudus essem ⁊ abscōdi me Gen̄. 3. nihilq3 erat in xp̄o peccati macule aut rebellionis. vnde erubescere aut verecundari necesse haberet ipse tamen qui venit suscipe ceteras nostras infirmitates absq3 pctō suscepit ⁊ illā. ⁊ sicut vere esuriuit. sitiuit. fatigat⁹ est. tristatus. ⁊ doluit. ita vere erubuit. tanto vtiq3 amplius. quāto fuit virginibus omib⁹ pudicitior et angelis cunctis purior. Nudatus vero vt Aug⁹ in ser. quodā sentire videtur. soloten⁹ ꝓsternit ad verbera expectans durissima lictoꝝ. ait em̄ Aug⁹. Ecce iam domin⁹ aptatur ad verbera iacet extens⁹ ante hoīez de⁹ et supplicium patitur rei. in quo nullum peccati vestigium potuit inueniri Beda vero sup Lucā. Quē ceteri doctores plurimū imitantur. tradit dominū columne alligatum dicēs. hanc correptionē quā dn̄m deridendo et flagellando nephādorū desiderijs exhibuit et verba Joh. euangeliste et ipsa testatur columna cui alligatus ille qui soluere ꝯpeditos solet plena deo mēbra v̄beribꝰ subdidit. Que vidlicz columna. in ecclesia mōtis syon posita. dominici cruoris vsq3 hodie cernentibus vestigia certa demonstrat. ꝑs etiam hui⁹ columne ostendit in roma in ecclesia sācte praxedis. Potuit aūt vtrūq3 fieri. vt p̄mo in terrā ꝓstratus crederetur Deinde vt crudeli⁹ laceraret sanctissima caro colūne alligaret. Sed q̄nta putauim⁹ duricia. immites illi ac seui milites tenera membra grossis funibus columne alligantes ꝯstrinxerunt. forsitan collum. pectus. ventrem. manus ⁊ crura. singulis ligaminib⁹ vinculabant. ita vt ligamīa sacrosancte carni sic imp̄merentur. vt reliqua caro supexcrescere videretur. In cuius memoriam sacerdos hostiam oblaturus. stola collum et pectus circūcīgit. ⁊ manipulo man⁹ Et nō incredibile est. immo pium estimare. cu tem ⁊ carnem domini in tam acerba cōstructōe vulnerasse. vel saltem loca ligaminibus attacta. ⁊ vicina penit⁹ discolorasse. neq3 enim putandū est mīstros iudicis leniter ligasse flagellandū. quem crudeliter ligatum p̄sentarūt mīstri iudeorum: maxime cum eum tanq̄3 magūm habebant. quem suis maleficijs de suis elabi manibus timuere. Circumstant deniq3 agnum mansuetissimum columne sic alligatum. viri īmisericordes ⁊ truculenti. et ex lacertarum suarum fortitudine flagellis et virgis verbera atrocia cādidissime carni imp̄munt. et vt Aug⁹. ait sanctam cutem violentia flagellorūz repetitis ictibus rumpunt. crudelia verbera scapularum terga ꝯscidunt Sed et corpus totum caro mundissima. flos ⁊ pulcritudo totius humane nature. vbiq3 laceratur. liuore. plagis. et fracturis. vulnerat. ita vt a v̄tice capitis vsq3 ad plantaz pedis nulla relinquatur sanitas Rubricatur candor virgineus. dum vndiq3 sacrosanctū corpus roseo cruore rubescit. erumpentib⁹ ex omīb⁹ corporis partib⁹ gutulis sacri sanguīs. que iteratis plagis confluūt. inspissantur flagellis ac columne adherent. sed ⁊ terram irrigāt copiose. Et quid prohibet credere ferocissimas beluas. qui omni industria exq̄sitissimis tormētis dn̄m affligere curabāt judeis in h̄ ꝯplacētes ec̄ aculeis q̄ busdā flagelloꝝ nodulis exacuisse. vt nedū sanguinē elicerent. s3 carnē flagellis herentē abrūperēt. jta em̄ vidim⁹ hoīes q̄sdam se ꝓ pctīs ꝓprijs flagellātes. flagella sua ordinasse. Quid em̄ nō pateret ille q̄ voluit ꝓ pctīs toti⁹ mdi flagellari Sic deniq3 addit plaga sup plagā. liuor sup liuorē. fractura sup fracturā. vulnus sup vuln⁹. sanguis sup sanguinē. donec corp⁹ illd speciosū p̄ filijs hoīm totū deformaretur. vt s̄m Prophete. testimonium. non maneret ei species neq3 decor. donec quoq3 acceptis. s̄m Bonauēturā. Plusq̄3 quinq̄es mille vulneribꝰ

tam tortoribus q̄z inspectoribus fatiga
tis solui iuberetur a columna cui fuerat
alligatus Attende o fidelis anima.
quāta fuerat saluatoris tui pena. in tam
seua totius corporis vulneratōe. quam
aggrauabat tenerritudo complexionis
ꝓpter quā sensus tactus in eo subtilior
ꝛ ꝑceptibilior fuit. vt infra magis dicet
Vnd cū nos in grossis nr̄is corpib⁹ vix
vnū flagelli violentū ictū ferre possum⁹.
q̄ntū corp⁹ illud ꝯplexione nobilissimuz.
ꝛ ꝑceptibilitate tenerrinū. tot ꝑcussioni
bus doluit hec ꝯsiderans deuot⁹ ille san
ct⁹ Anſ. dñz alloq̄tur. Illudendū te mi
sit pylat⁹ herodi. illusū cepit nudū in cō
spectu irrisoꝝ te stare iussit nec pepercit
amarissimis verberib⁹ virgineā coronā
tuā diuellere plagas plagis. liuores liuo
rib⁹ infligens Electe puer dñi dei mei. q̄d
tanta amaritudine. q̄d tanta ꝯfusiōe. di
gnum ꝯmiseras? prorsus nihil. Ego hō
ꝑditus. toti⁹ ꝯtritōis totius ꝯfusionis
tue causa fui. Ego dñe vuā acerbā come
di ꝛ dentes tui obstupuer̄t. qr̄ que nō ra
puisti tūc exoluisti. Amor tu⁹ et iniq̄tas
nostra sic te fecit imbecillē. Maledicta
sit tāta iniq̄tas. ꝓ qua sic affligeris hec
Anſ. Sed ecce nec sic perfidoꝝ satia
tur impietas. tā iudeoꝝ q̄z militū. sed af
flicto sup addit afflictio. Crescuntq̄z re
gis nostri iniurie. ꝛ multipliciū dolor pe
naꝝ ꝛ opprobrioꝝ. nā teste Mat. [Tūc]
id est p⁹ flagellatōez imediate [milites
p̄sidis] p̄side pylato ꝯsentiēte vel iubē
te. vt dicit Aug⁹ sup Joh [Suscipiētes
iesum in pretoriū] hoc est pretorij alium
locū magis patentē. q̄m ꝛ in p̄torio fla
gellat⁹ est. jdo dicit Mar [Duxerūt eum
intro in atriū pretorij. Cōgregauerūt ad
eum vniuersā cohortē] vt magis illi illu
derent in loco patēti ꝛ corā multitudīe.
omnesq̄z seuo interessent spectaculo [Et
exuentes eū vestimētis suis] q̄bus forte
flagellat⁹ dñs se īduerat Quia fortassis
mora aliqua breuis intercessit inter eius
flagellationē. ꝛ hanc que sequit illusiōez
qua vt quidā scribit. milites impij pyla
to dixerūt Dñe. hic se regē fecit. vestia
mus ꝛ coronem⁹ eū more regio. aut for
te pylat⁹ sua adinuentōe hoc fieri iussit
Vel si mora nulla interuenit. intelligend
est verbū Mat. Exuentes eū ꝑ recapitu
lationē. exuētes inq̄z añ flagellatōez. nā
ꝛ totā hāc sn̄iam ſm Nico. de ly. recapi
tulādo p̄us facta dit [Clamidē coccineā
circūdederūt eū Jo. ait Veste purpurea
ꝛ Mar. purpurā] idem intelligētes. vt
Beda sup mar. ait Nā ꝓ regis purpura
clamis illa coccinea ab illudētib⁹ erat ex
hibita ꝛ est rubra quedā purpura. cocco
similima Nō eñ verisil'e est hoīem eis tā
despectū ac opprobrijs illudendū. et vn
diq̄z sanguīe respersū. p̄ciosa ac regali in
duisse purpura. sz magꝭ aliq̄ veste antiq̄
coccinea ī sil'itudinē purpure. quā Mat
clamidē coccineā noīat. alij v̄o qr̄ loco
purpure īponebat irrisorie purpurā dicūt
Vel vt alij q̄dā doctores aiūt vtroq̄z ve
stit. ꝛ purpura rubea ꝛ clamide coccinea
Quia eñ rex iudoꝝ fuerat appellat⁹. ꝛ h
ei scribe ꝛ pharisei obiecerāt. ꝙ sibi in po
pl'o israelitico vsurparz imperiū illudēs
p̄stinis nudatū vestib⁹. purpura q̄ reges
veteres vti solebāt circūdederūt vt tāq̄z
falsū regē deriderēt Bñ autē ꝯueniebat
purpura vestis rubra tali corpi totaliter
sanguīe ex flagelloꝝ verberib⁹ rubricato
vt impleretur illud Esay. 64. Quare ru
brum est indumentum tuum. et vestimē
ta tua sicut calcantium in torculari Fuit
hec questio ſm glosam. angeloꝝ viden
tium ꝛ mirantium ꝙ christi corp⁹ quod
de virginali vtero tātum candorem ha
buit quantum fullo potest facere super
terram in tantū fuit sanguine rubricatū.
Ad quam questionem ipse domin⁹ ibidē
respondet. Torcular calcaui solus. quasi
diceret ſm glosam. Ego solus sustinui
pressuram crucis. flagellorum ꝛ omniū
tormentorum. jn quibus quasi in prelo
pressus sum sanguine proprio. ꝛ ꝑ totuz
corpus meum ꝓ mundi salute aspersus

Sermo

Sic autem vestitum regem glorie. crudeles impij iudicis mistri sextuplicit illudunt. Primo nanq; johanes [milites plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius] Spine iste sm Lyra sup Mat. Erant iunci marini ad modu spinarum acuti. penetratiui et pungitiui in tantu. vt etia homies calciati desup calcantes p calciamenta intermedia vulnerentur. De his iuncis corone similitudinem plectentes. atq; aculeos versus caput flectentes capiti tenerrimo ac reuerendissimo imposuerunt p diademate regali ipsumq; nimium ac miserabiliter vulnerabant. Sicut beatus Bern. ait. Caput illud diuinu densitate spinaru vsq; ad cerebru cofixum fuit. ita vt sanguis ex capite extractus. genas et collu pfunderet. et vt Ans dicit. mille puncturis speciosum caput diuulneraret. vnde puto sertum illd spinosum. non solu capitis extremitate ambiuisse sed magis ad modu infule vel pilij totum caput texuisse et vbiq; suis aculeis pfodisse. sicut etia corona imperialis. no soluz extremam capitis ornat periferia. sed et summa capitis verticem cplectens p brachiola descendentia extremo cnectitur margini. Heu quantus dolor. venerandu illud caput affecit. tot aculeis. vsq; ad cerebrum cofixum cum nos terrestres et grossi. vna spina vulnerati intolerabili dolore vexamur. Sic ergo xpc dominus noster q a patre semper coronatur corona glorie. a matre virgine coronatus est corona infirmitatis et humanitatis nostre. Ab angelis et familia sua coronandus corona iusticie in die iudicij. dum tollent de regno eius oia scandala hodie a nouerca sua. impia synagoga. coronatur corona spinea. corona doloris et miserie. Secudo [posuerunt Mat. Arundine in dextera eius] illa que celu terramq; regit ac vniuersa que creauerat sustentat p sceptro regio. ad ostendendu q vacuu et fragile esset regnuz eius vsurpatum vt ipsi dno imponebat. atq; inane ad modu arundinis. qd calamum habet fragilem et intus vacuu. Tercio cum regijs signis eum irrisorie ornassent et penaliter. vt in nullo inuidiam frenarent. sed ausu sacrilego quecuq; cogitarent blasphemando explerent Joha. [Veniebant ad eum Mat. Et genuflexo ante eu Mar. Adorabat eu Mat. illudebat dicentes. Aue rex iudeoru] quasi dicerent. rex esse voluisti sed no potuisti. sm Beda. Adorabant eum genuflectendo qsi deu falso seipm dixisset et salutabant eu quasi seipm false regem fecisset. quod fecerunt vt eoz illusio responderet iudeorum accusationi. qz de vtroq; accusabatur a iudeis detestabili mentis affectu. Sic que laudat angeli. adorant dnationes. tremut potestates. venerantur ac socia exultatione celebrant. celi celoruq; virtutes vniuerse In cuius femore scriptu est. rex regu et dominus dominanciu. vniuerse terre. a viris pctoribus derisoria adoratione. ac salutatone blasphamat. qsi indignus regno iudeorum. cui vt Augus omel. lj. supra Joh. ait Esse regem hoim dignatio est no pmotio. miseratonis iudicium. no potestatis augmentu. q em in terra criminatur lese maiestatis crime cmisisse vsurpado sibi regnum iudeoru in celis est dns angeloru. blasphematur aut irrisoria adoratone ac salutatione. no solum a militibus. sed a tota cohorte. i. singulis de cohorte qua idcirco ad eum adduxerut. quod in eo Joh. videtur inuere q dicit. et veniebant ad eu et dicebat Aue rex iudeoru Non enim putandu est milites flagellatores tunc venisse q eum introduxerut tenuerut et caute ne elaberetur custodirent Quarto blasphemantes itaq; verbo. grauius offendunt factonam irridendo salutantes ctinuo Joh. [Dabant ei alapas] haud dubiu qn grauissimas. hoc fecerunt milites qd prius egerut iudei sacrilegis manibus in domo anne et cayphe. vt supra est habitu. Ecce sacrosancta facies nostri saluatoris pus

q̄dem alaparum multitudine tumida.
Nunc aūt sacro cruore de spinaꝝ elicita a
culeis liuida iterum ꝑcutitur. ⁊ plagis
veterib⁹ noue suꝑaddūt. in nullo parcit
agno mā suetissimo. nulla ei impenditur
misericordia q̄ venit cunctis misereri
Nec sufficit insatiabili furori amabilis fa
ciei ꝑcussio tanto multiplicior. quāto ꝑ
cutientiū quilibet iudeis ꝯplacere voluit
⁊ aliquā ab eis remunerationē pecunia-
riam sperauit Sed q̄nto Math. Ex
puentes Mar. Cōspuebant in eū. tanq̄z
in despectam ꝯtemptibilē ⁊ vilissimā ꝑ
sonam. sicut ⁊ p̄us coram caypha cōspu
tus est a iudeis. Ex hoc aūt vili actu mili
tum apparet ꝙ isti dicūt milites. nō ꝑm
nomen p̄sentis tempis quo generosi et
nobiles equites de calcarib⁹ deauratis
nominātur. tales eīm nobiles ꝑsone non
illuderent. non ꝯspuerent. non crucifige
rent. nec vestes crucifixi sibi diuiderrent
qd̄ ad carnifices potius pertinet Sed di
cuntur milites ꝑm antiquā ꝯsuetudinez
stipendiarij ⁊ pedites. sicut ptz in gestis
Julij cesaris vbi milites ab equitib⁹ di-
stinguunt ⁊ in actibus apl'oꝝ. 23. ca. vbi
d̄r. ꝙ paul⁹ cum militib⁹. 200. et equitib⁹
lxx. missus est de hierusalē ad cesariam.
Intelligim⁹ ergo milites in hoc loco vi
les stipendiarios. carnifices. tales qui
nullam ꝑhorrescunt insolentiaz milites
dictos non a nobilitate sed a fortitudīe
Erant eīm robusti corpe ⁊ ꝓ modico ad
omne malum expositi. vt dicit Chriso⁹.

Sexto maliciam suam ꝯsummātes
Math. Acceperunt arundinē de manu
dn̄i ⁊ ꝑcutiebant caput eius. Caput illd̄
tremendū demonib⁹. reuerendū cūctis
celorum virtutibus. venerandū sanctis
omīb⁹. caput benedictū in secula. a quo
omnis benedictio non soluz in barbam.
sed ⁊ in oram vestimēti toti⁹ ecclesie ma
nat. Ex qua percussione aculei corone spi
nce in vertice sanctissimo magis et ma-
gis ꝓfundabātur. vnde sanguis ꝑ acule
os h⁹ modi ex capite elicitus. largi⁹ flu
ens. totū caput. genas amabiles. ⁊ col-
lum tinxit. ac ꝯmixtum execrādis iudeo
rum ac militum sputis venustissimā fa-
ciem apparere fecerunt horridā quasi le
prosam. ⁊ verificatum est ad plenū Esaie
vaticiniū ca. liij. Jam sepe allegatū. non
est ei species neqz decor. vidim⁹ eū ⁊ non
erat ei aspect⁹. ⁊ ꝯsiderauim⁹ eum despe
ctum ⁊ nouissimū viroꝝ virum dolorū.
et scientem infirmitatem. et quasi abscō
ditus vult⁹ eius et despect⁹ Absconditꝰ
scz inter tumores. vulnera sputa. sangui
ne inspissato abducta. seq̄tur. Et putaui
mus eum quasi leprosum. et ꝑcussum a
deo ⁊ humiliatū. Percusserunt autē ag
num in nullo oblatrantē nec os suū ape
rientē. non solū vt lederent sed etiam vt
magis vilipenderēt. Nam persone viles
baculis tanq̄z bestie percuti ꝯsueuerunt
q̄si diceret. O tu vilis homo vt quid te
regē facis. his aūt opprobrijs vt Aug⁹
suꝑ Job. ait Implebat quod de se p̄dix
erat christ⁹. Predixerat eīm se tradendū
gentibus. flagellandū et illudendum sic
matres informabant ad omnia que libu
isset ꝑsecutores facere ꝑferēda. Sic pau
lisper occultata tremenda potentia cō-
mendabatur veri⁹ imitanda patientia.
Sic regnum quod de hoc mūdo nō erat
superbū mundū. non atrocitate pugnan
di sed patiendi humilitate vincebat Sic
illud granum multiplicandū seminatur
horribili ꝯtumelia vt mirabiliter pullu-
let in gloria hec Aug⁹. Sed nunc o
anima deuota o filia syon. Egredere et
vide regem salomonē. regem pacificum
omnia pacificantē ⁊ que in celo et que in
terra. vide inquā regem tuū cum corona
doloris ⁊ ꝯtumelie. cū veste ludibriosa
et opprobrijs quibus coronauit irrisit et
blasphemauit eū nō mater sed nouerca
sua impia synagoga Egredere vt Bern̄.
hortat ser. 2. de ephi. d̄ sensu carnis ad in
tellectū mentis. de seruitute carnalis cō
cupiscentie ad libertatē spūalis intelligē
tie. de domo patris de terra. de ꝯgnatōe

tua de mundi huius delicijs. et vanis gaudiorum oblectamẽtis. ad domũ luctus et ꝓpassionis Et attende vt ait Anſ. Quis est hic qui ingreditur. habẽs imaginem quasi regis. et nihilominꝰ serui despectissimi ꝓfusione repletus est. coronatꝰ incedit. sed ipsa eius corona cruciatꝰ est illi. et mille puncturis speciosuꝫ eius caput diuulnerant. Regali purpura induitur ꝫ potiꝰ in ea despicitur q̃ꝫ honoretur. sceptrum in manu gestat'. sed eo ipso venerandum caput eius feritur. Adorant coram illo et regem ꝯclamant. et ꝯtinuo adꝯspuendum amabiles genas subsiliunt. maxillas palmis percutiũt. et honorabile collum eius exhonorant. heu vnde tãta feralis immanitas. in cordibꝰ milituꝫ pessimoꝝ sibi locum vẽdicare potuit. in tam innocentẽ piũm. patiẽtem dominũ in nullo oblatrantẽ. qui nõ ꝯpatitur hic eterni patris filio. similis immo peiorẽ ac duriores iudeis. de quibꝰ subsequenter. Job. ait. Exiit itaq; pylatus foras et dixit eis. Ecce adduco eum foras. vt ꝯgnoscatis q̃ nullam in eo causam inuenio. et tamen sine causa in cõplacentiã vestri grauiter corripui. qua etiã dura castigatione ad oculum visa vobis plus debito satisfactum ꝯgnoscite. et sanguis eius sitim iniustaꝫ tempate. de quo beatꝰ Leo papa Fmõe q̃ incipit Decurꝛ. dilectissimi ita ait. ꝙ pylatus implacabilis populi victꝰ insania multis iesum deh onestari ludibrijs. et non in modicis vexari iurijs. ꝙ cum flagellis cesum. spinis coronatum. amictu irrisorie vestis indutum persequentiũ ostentauit aspectibꝰ. mitigandos ꝑculdubio animos estimauit. vt exsaturatis inuidie odijs. non vltra iam crederẽt ꝓsequendũ. quẽ tot modis viderent afflictũ. Exiuit ergo iesus. portans spineaꝫ coronã et purpureũ vestimẽtum. O lamentabile spectaculũ. Exiuit iesus coronatus. et purpura vestitꝰ non clarus imperio sed plenꝰ opprobrio. vt dicit Augꝰ super Job. Magna deniqꝫ fuit tristicia cordi innocenti. cum tanta ignominia ostendi inimicis mortalibus de sua ꝯtumelia gaudentibꝰ. sic enim homines magna diligentia sua dissortunia celant. ne sciant inimici de hoc plurimũ gauisuri. Vt aũt pylatꝰ facilꝰ ad misericordiã feroces bestias ꝓmouerat et compassionem nature y demptitatẽ ꝓmemorat. sciens qꝛ omne animal diligit simile sibi sicut omnis homo similez sibi. vt ꝛ Eccl' jꝫ. Sic etiam naturaliter sibi simili q̃libet ꝯpatitur dicẽs. Ecce homo. q̃si diceret mihi cordia mouemini. qꝛ nõ canis est. licet cane sit miserabilꝰ tractatꝰ sed homo vobis similis et ꝓpinquꝰ. qꝛ de genere vestro. qui si forte dicendo se regem excessit. videtis qꝛ regius cultus sibi in penam venit et fm Augm. Si regi inuidetis iam parcite qꝛ deiectũ videtis flagellatꝰ est. spinis coronatus est. ludibriosa veste amictus est. amaris quicijs illusus est. alapis cesus est. feruet ignominia. frigescat inuidia. sed nõ frigescit inarescit potius et increscit. Cum enim insatiabilis odij viri impijssimi Joban. Pontifices et mistri vidissent eũ clamabant dicentes Crucifige crucifige eum. Ecce maximã pertinatiã furentiũ iudeoꝝ in ꝓcurando mortẽ xpi Nam obstinata nequitia nõ emolitur misericordia. quia enim totã accusatõnẽ quã ꝓtra dominũ detulerant. solicita interrogatiõe pylati euacuatam viderũt. et cum sic flagellatũ et illusum. ꝯgnoscens ꝙ pylatꝰ sic eum volebat dimittere. in nullo ꝓpatientes iuebebant ei. et exaspectu eius odientia corda magis inflamata et cõmota sunt. verificatumqꝫ est illõ Sap. 2. Grauis est nobis etiã ad videnduꝫ. nec grauissima flagellatõnis. coronatiõis ac illusionis correptõne ꝓtenti. nec pylati excusatõe placati. impudentissimi canes. ad solas se preces ac clamores quertũt. vt Beda ait super Lucã. Clamãtes tumultuose et alios ad clamandũ excitantes Crucifige crucifige eum. quasi dicerẽt hec pena

nullo modo sufficit nobis sed volumꝰ vt moriatur in cruce Crucifige ingeminant ꝓpter desiderij vehemẽtiã · ⁊ quia volũtate et ore eum crucifixerunt. magna crudelitas cui non sufficit flagellari. sed nec occidere nisi crucifigatur. exprobratissima eñ vt ait Chrisꝰ. hec mors erat Formidantes igiꝭ ne aliqua fiat post ipsum memoria. studẽt ⁊ ad suppliciũ ducere maledictũ. Pylatus aũt videns christi innocentiã ⁊ iudeorũ maliciam ad rem illicitam impellendũ Joh. Dixit eis Jn dignãter ⁊ derisorie Accipite eum vos et crucifigite Jquasi diceret ꝑm Nicolaũ de lyra. Si haberet potestatẽ dare mortis sententiã. cito et sine causa faceretis sed ego hoc agere nolo. ꝟ ꝺ seq̃tur Ego eñ non inuenio in eo causã scz dandi talem sententiã

Articulus q̃artus
partis tercie

Dentes ergo

iudei q̃ pylatus non adq̃escerẽt eorũ clamori. vt dicit Lyra. Inceperũt allegare rõnes alias quas supra allegauerãt. Nõ enim illas audebãt repetere quas pylatus sufficienter dictis suis euacuauerat atq̃ factis. Allegãt aũt duplices · ꝓmo eum egisse ꝯtra legem dei criminant cũ Joh. Responderũt ei iudei. nos legem habemꝰ Jscz datã nobis in monte sinay Lꝛ ꝑm legem debet mori. q̃ filium dei se fecit Jsi q̃dem Leuit. 24. ꝓcipit q̃ blasphemus debet mori. talem aũt dñm accusabant. q̃ filium dei se fecit Sed quomõ ex hoc nõ fuerat blasphemꝰ iam supꝰ ostensum est vbi Augꝰ Ecce altera maior inuidia. qua quippe illa videbatur velut affectare illicito ausu regie potestatis Et tñ neutrũ sibi ꝛp̃e mendaciter vsurpauit. scz vtrũq̃z verum est · ⁊ vnigenitꝰ filius dei ẽ et rex ab eo ꝯstitutꝰ est. super syon montem sanctum eius Et vt nunc monstraretur. nisi quãto potẽtior. tãto mallet esse patientior Joh. Cũ autem audisset pylatus hunc ſmonẽ magis timuit Lyra ⁊ Augꝰ. Non ꝓpter legem iudeoꝝ. quã non obseruabat. sed ne verum esset q̃ ihesus sibi oblatus esset filiꝰ dei. ⁊ sic factũ enorme fecisset ipm flagellando prius timuit. occidere innocentẽ. nunc magis timet occidere dei virtutẽ · ⁊ ideo de hoc vt certiꝰ inquireret Joh. Ingressus est iterũ in pretorium Jvt magis agnoscere posset veritatẽ extra tumultũ iudeorum Et dicit ad ihesum Jqui vsq̃z huc stabat foris cũ pilato indutꝰ regalibꝰ illusorijs Vnde es tu Jꝑ volens scire an esset ꝺs ex origine diuina ꝑm veritatẽ. vel hõ ex terrena Jesus aũt responsũ nõ dedit ei Tum q̃ pylatus erat homo gentilis et idolatra ⁊ generatõnez filij in dinis capere non poterat. nec incredulo explicãda erat. Tum q̃ passionẽ suam impedire nolebat Tũ quia ꝓphetatũ erat ꝺ eo Esaie. liij. Et sicut agnus coram tondente se obmutescet. et nõ aperiet os suum. et ideo volebat hoc ꝓpheticũ ipl̃ere. Non aũt voluit dicere ꝓpheta q̃ nũq̃z loqueretur ꝑm Aug. sup hunc textũ. Quibusdã eñ interrogantibꝰ sepe respondit. scz ꝓpter illa in quibꝰ noluit respõdere. Dicta est similitudo ꝺ agno. vt suo silentio nõ reus sed innocẽs haberet. Cum ergo iudicaret vbicunq̃z nõ aperuit os suũ sic̃ agnꝰ nõ aperuit. id est nõ sicut male sibi ꝓscius de peccatis ꝙuincebat suis. scz sic̃ mansuetꝰ. qui ꝓ pctis immolabat alienis. hec Augꝰ Dicit ergo ei pylatus. Vbi bi non loqueris Lyra. Vbi rabatur de eiꝰ taciturnitate cũ essz in pũcto liberatõnis sue vel ꝺẽnatiõis Jdeo seq̃tur Nescis q̃ potestatẽ habeo crucifigere te. ⁊ potestatẽ habeo dimittere te Jq̃si diceret. Vbi bi saltem deberes respondere. Jn hoc ãt verbo seipm ꝺemnat pylatus. Si eñ totũ in eo positũ est. crucifigere ⁊ dimittere. cur nõ absoluit. in quo causã nullam inuenit. q̃ innocentẽ ipe ꝓnũciauit. Tua ergo pylate voce ꝺstringeris. tua sententia dãnaris. dũ ꝓptãte

non ꝑ equitate crucifigendū dñm tradi
disti. ꝑ potestatē absoluisti latronē. auc-
torem vero vite interfecisti Et qꝛ sic gl'ia
tur de potestate Jdo. respondit ei iesus
ad repellēdā pylati iactantiā et tumorē
Nō haberes ptātem aduersus me vllā
nisi tibi data esset desup. id est a p̄ncipi
bus romanis. ⁊ vlteriꝰ ꝑmissa a deo qui
est potestas supior. a quo omīs ptās est
vt docet apl'ꝰ Roma. xiij. Et ex hoc ar-
guit eius peccatū ſm Nic. de ly. Quia ac
ceperat potestatē a cesare. ⁊ a deo ꝯdem
nandi innoxios. sed magis liberādi eos
⁊ tamē ostendit peccatū iude ⁊ iudeorū
esse maius peccato pilati. qm̄ ad occisio
nē xp̄i iudas fuit motus cupiditate. iu
dei inuidia ⁊ rancore sed pylatus huma
no timore Jdo addit dñs. Propterea q̄
me tradidit tibi maius pctm̄ habet. qm̄
ſm Augm. ille me tue potestati tradidit
inuidendo. tu vero eandē ptātem in me
exercituꝰ es metuendo nec timendo qui
dem. p̄sertim homo hominē debet occi
dere innocentē. sed tn̄ id zelando facere.
multo magis malū q̄z timendo Et ideo
non ait. verax magister. qui me tibi tra-
didit. ipse habet pctm̄ tanq̄z ille nō ha
beret. sz ait Maiꝰ habet pctm̄. vt se etiā
habere ītel ligeret. neqz enī ꝓpterea illd
nullū est. qꝛ hoc maius est Joh. Et ex in
de querebat pylatꝰ dimittere eū. Ex inde
ſm Augm. Non valet ex hoc tantū tpe.
nam et p̄us querebat eū dimittere. sz ex
inde id ē ex hac causa. ne scz haberet pec
catū occidendo innocentē sibi traditu
Viderat nāqz pylatꝰ tanq̄z homo astu
tus ꝙ xp̄c rōnabiliter cōuicerat eum de
peccato. si eum innocentē cōdemnaret.
Et ideo querebat ꝯstantiꝰ occasionē di-
mittendi eū. Quod attendentes iudei al
legando. scdo ꝯtra xp̄m Johā. Clama
bāt dicētes. Si hūc dimittis nō es ami
cus cesaris. id est nō celas. ꝑ honore ⁊
statuto dñi tui custodiendo. Omis em̄
qui se regem facit ꝯtradicit cesari. Lyra
Jmpatores romani abstulerāt a iudeis
regiam dignitatem. ne haberēt rebellan
di occasionē. ⁊ ido q̄cunqz inter iudeos
dicebat se regem qualitercūqz videbat
ꝯtra ordinationē impatoris facere. xp̄c
aūt ꝯcesserat se regem esse. q̄zuis ſm ve
ritatem hoc regnū non esset ꝯtra domi-
niū impatoris. tamē hoc arguebant ap-
parēter Pylatus aūt nō audebat etiam
ſm minimā apparentiā quicq̄z agere cō
tra impatoris honorē. non em̄ ait Augꝰ
Potuit ꝯtemnere cesarē auctorem pote
statis sue quēadmodū legem gentis ali
ene Prius q̄dem timebat peccatū. mlto
magis nunc timet offendere terrenā po-
testatem. Hinc pylatū Leo alloquēs ser
mo. qui incipit. Cum multis modis ait.
Stultam insimulationē imprudēter py
late timuisti. Formidabile fuit nomen re
gium. vt ꝑ impio cesaris opprimi debu
erit noue molitio potestatis. si dominā
di ꝯsilium tyrānicus tibi ꝓdidit appara
tus. si ꝓuisio armoꝝ. si ꝯgregatio diuiti
arū. si presidia detecta sunt militū. Quid
eum grauari sinis de affectata potentia
cuiꝰ specialis fuit d̄ humilitate doctrina
romanis legibus non ꝯtradixit. censum
subijt. didragma soluit. vectigalia nō ꝓ
hibuit. que dei sunt deo. ⁊ que cesaris ce
sari reddēdo restituit. pauptatem elegit
obedientiā suasit. mansuetudinē p̄dica-
uit. hoc est vere nō impugnare cesarez sz
iuuare. hec Leo. Verū vt iudeorū factuz
coram ipsis euidentiꝰ inq̄reret ⁊ falsum
ostenderet Joh. Pylatꝰ cum audisset
hos sermones. adduxit foras iesum ad
publicū quē p̄us examinabat in priuato
Et sedit ꝑ tribunali id est in loco sedis
iudiciarie. Est em̄ tribunal sedes iudicū
sicut thronꝰ vel soliū regū. et cathedra
doctoꝝ. in loco qui d̄r licostratos. id est
lapidum structura. a licos qd̄ est lapis ⁊
stratos qd̄ est pauimētū siue stratura d̄r
et est grecū. hebraice aūt gabbata. id est
collis siue sublimitas Fuit em̄ locus ille
sublimis vario lapide stratꝰ ante domū
pylati. in quo tribunal locatum fuerat

Erat aūt pasceue pasche id est sexta feria
⁊ p̄ma dies paschalis solēnitatis Dice
batur eñ ſm Lyrā sexta feria pasceue id
est prepatio qꝛ illa die preparabant iudei
cibaria ꝓ die sabbati. in quo nō erat lici
tum aliq̄d decoquere vt habet Exod. j6.
Et in hoc sabbatū cunctas alias festiui-
tates excellebat. in alijs eñ licet abstine
bant ab opibus ſuilibꝰ tamē cibos cox
erunt. sicut habet Exo. jr. Sz nec hoc in
sabbato licuit Ideo q̄zuis dies illa sexta
feria. fuit p̄ma paschalis ⁊ ideo solēnissi
ma. tamē in ea cibos etiā ꝓ sequenti sab
bato prepabant [hora quasi sexta Mar
ait. Erat āt hora tercia ⁊ crucifixerūt eū]
Prius āt fuit iudicatus q̄z crucifixꝰ. Sz
hoc ita ꝯcordat Augꝰ sup Joh. omelia
cxvij. hora tercia crucifixus est dñs ling
uis iudeoꝝ. hora sexta manibꝰ militum
vt intelligamꝰ horam quintā iam fuisse
transactā. ⁊ aliquid de sexta ceptum. qñ
sedit ꝓ tribunali pylatus. que dicta est a
johāne hora quasi sexta. ⁊ cum duceret
⁊ in ligno cum duobꝰ latronibꝰ ꝯfigeret
⁊ iuxta eius crucē gererent que gesta nar
rātur hora sexta integra ꝯpletur. Ex qua
hora sexta vsqz ad horā nonā sole obscu
rato tenebre facte sunt Sed qꝛ iudei faci
nus interfectōis xp̄i a se in romanos id
est pylatum ⁊ eius milites trasferri cona
ti sunt. ꝓpterea Marcꝰ terciā horā dic
horā crucifixionis: qua intelligunt apd
pylatū clamare potuisse crucifige crucifi
ge. vt non milites tantuz. qui eum sexta
hora in ligno suspenderūt repiantur cru
cifixisse iesum. veruz etiā iudei qui vt cru
cifigeretur hora tercia clamauerunt. Vel
aliter ſm eund ibidē. hora 6. ſm Jo. nō
debet accipi hora sexta diei. quoniā nec
Joh. ait Erat autē diei hora quasi sexta
aut hora diei q̄si sexta Sed ait. erat autē
pasceue pasche hora q̄si sexta id est ho-
ra sexta prepatōnis oblatōnis paschal'
id est xp̄i. nam pascha nr̄m immolatꝰ est
xp̄c ſm apl'm. cuiꝰ prepatio ꝯuenienter
intelligit incepisse noua hora noctis q̄
p̄ncipes sacerdotum ꝓnūciabāt domī
immolatōnē dicentes. reus est mortis.
dum adhuc in domo pontificis audiret
ab hac hora nona vsqz ad horā terciam
diei qua crucifixus est dñs ſm Marcū.
sunt hore sex tres nocturne ⁊ tres diur-
ne. In p̄ncipio ergo hꝰ modi hore sexte
prepatōis sedit pylatus ꝓ tribunali. et
p̄usq̄z ꝯsumaret illa hora cruci affixus ē
dñs. loq̄tur ergo Joh. de hora sexta pa
sceue. i. prepatōnis que fuit tercia hora
diei quā exp̄mit Mar. ſm Nyco. de lyra
sup Joh. dicendū ꝙ hora hec ſm verita
tem fuit tēpꝰ mediū inter terciaz ⁊ sextā
Mediū autem ab vtroqz extremo pōt
denominari. ⁊ ideo Marcꝰ expressit illd
tempꝰ medium per horā terciā Joh. ꝑ
horā sextā hac ergo hora sedens ꝓ
tribunali pylatus. iterum nitebatur libe
rare iesum per iudeoꝝ opprobrium. eos
mouēdo quos ad misericordiā inclinare
non poterat per xp̄i ludibriū. correptōz
durissimā ⁊ nature ꝯformitatē. vnd ait
Joh. [Ecce rex vester] q̄si d. ſm Nicolaū
de ly. Mirum est ꝙ hunc hoīem abiectū
⁊ flagellatum atqz illusum dicitis velle
vsurpare sibi regnum iudeoꝝ. talis enim
est ꝙ regnū nec inuadere nec captare pos
sit. vnde verecūdū vobis est ꝙ eum regē
formidatis [Illi āt clamabāt Tolle tol
le a nostro ꝯspectu qꝛ eū videre nō possu
mus [⁊ crucifige eum] morte scz turpissi
ma interficiendo [Dicit eis pylatus] au
gendo eorum ꝯfusionē [Regem vestruz
crucifigam] q. d. ex quo eum regnare for
midatis. ⁊ iam d hoc fuit fama. magna
erit vobis ꝯfusio ⁊ verecundia. si morte
moriatur tam abiecta Sed obstinatissi-
mi pontifices nullū misericordie locum
ꝯcedētes aut iusticie Responderūt [Nō
habemus regem nisi cesarem] q̄si dicerz
Renunciamꝰ regno ſuos nos ꝓfitemur
cesar[imperio. dumtaxat vt crucifigas
eum q̄ se dixit regem iudeoꝝ. Considera
te hic obstinatissimū odium sceleratissi
morum. populꝰ nanqz iudeoꝝ iste cupi-

dissimus fuit ꝓprie libertatis. qua adue
nis non subesset sub ꝓprio rege qui se de
fenderet. ⁊ a gentium pressura liberaret.
tranquillā vitam agerent. ꝑ quo haben
do olim dñm ⁊ ꝓphetam suū samuelem
abiecerāt sicut ipse improperat eis. p̄mo
Regū. 8. Seditōnes quoqꝫ ⁊ scismata
multa excitauerāt. ꝓpter qd̄ etiā Theo-
das cum. 400. viris ⁊ postea Judas ga
lileus in dieb⁹ ꝓfessionis ac sibi adheren
tes dispersi sunt. vt habet Actuū. 5. Tan
dem etiā ꝓpter eandē causā a romanis
p̄ncipib⁹ Tito et Vespasiano destructi.
⁊ penitus sunt dispersi Et ecce venit desi
deratus cunctis gentib⁹. quem p̄res eo
rum magnis desideriorꝫ votis ac gemiti
bus expectabant. rex vtiqꝫ potens in ce
lo ⁊ interra. dñs vite ⁊ mortis cui nulla
potest resistere potestas. liberare valens
ab vniuersis angustijs ⁊ pressuris. ⁊ tri
buere omīa que cōcupisci poterāt bona
qui suam eius potentiā multipliciter de
monstrauit. Nam vt Leo ait ſmone qui
incipit cum multis modis. cecis visum
surdis auditum. claudis gressum. mut⁊
donauit eloquium. febres abegit. dolo-
res resoluit. demonia eiecit. famelicos
saturauit. mortuos suscitauit mari ⁊ vē
tis vt quiescerēt imparauit. magnū pror
sus ⁊ a seculo inauditum regem ista de-
monstrāt. quem nō humana extollit po
tentia sed virtute diuina. hunc nuper se
in monte abscondentē quesierūt vt regē
facerent ⁊ ante dies q̄nqꝫ in azello veni
entem. vt regem cum gaudio susceperūt
clamātes Benedict⁹ qui venit in nomīe
dñi rex israel Osanna in ex. Et tāto odio
indurati. vt magis perpetue seruituti se
subicere eligerent q̄ꝫ xp̄m regem viuere.
ac lucrum deputarēt si cedendo liberati.
ac subiectione perpetua coemerent mor
tem xp̄i Sed quātum vulnerabat hec la
pidea obstinatio ꝓprie familie mite cor
domini. cogitet si poterit mens deuota
ad quod valent que supra dicta sunt.

Articulo p̄mo partis p̄me ꝓpe finem
Obstinatissimi itaqꝫ postq̄ꝫ se imperio
romāorꝫ subiecerāt. timētes ne dimitte-
retur iesus Mar. ⌊ Accusabāt eum sūmi
sacerdotes ⁊ seniores populi in multis ⌋
cōfuse ⁊ clamorose miscentes ſmones.
Math ⌊ Et cum accusaret nihil respōdit
iesus ⌋ nec ad sui excusationē. nec ad dic
ctorꝫ refragationē. nec ad dicenciū īpro
perationē Mar. ⌊ Pylatus ergo rursus
interrogauit eum dicēs. non respondes
quicq̄ꝫ? vides in quantis te accusant ⌋
hec dixit pilatus ſm Chriſ. qꝛ voluit eū
liberare dum se excusando responderet.
⌊ Jesus autē amplius nihil respondit. ita
vt miraretur pylatus vehemēter ⌋ inau-
ditā scꝫ xp̄i patientiā. miratur ꝯstantiā
eius ꝙ exhibitus ad criminale iudicium
inturbabilis maneret ⁊ staret ante mor
tem. que apud omnes homīes terribilis
estimatur Theo. Miratur autē pylatus
qꝛ cum legis doctor esset ⁊ eloquens et
potens. sua responsione eorꝫ accusatōes
infringere ꝙ nō respondebat quicq̄ꝫ. Ta
cuit dñs ſm Bedā sup Mar. Ne crimen
diluens dimitteret a preside ⁊ crucis vti
litas differretur. ⁊ ſm Ambro. sup Lucā
Accusatur dñs ⁊ tacet. ⁊ bene tacet qui
defensione non indiget Ambiant defen
di qui timent vinci. non ergo accusatōꝫ
tacendo ꝯfirmat sed despicit non refellē
do Quid em̄ timeret qui nō ambiret salu
tem. salus omīb⁹ suam prodidit. vt adq̄
rat omniū. melior est causa que nō defen-
ditur ⁊ ꝓbatur Colligitur aūt ex sup̄
dictis sex vicibus. dñm ad excusatiōes
vel interrogatōes tacuisse. Primo tacu
it coram caypha pōtifice a falsis testib⁹
accusatus Scd̄o coram preside a ponti-
ficib⁹ criminatus. Tercio coram herode
interrogatus Quarto a pilato de sua ori
gine requisitus Quinto de veritatis q̄d
ditate petitus Sexto ante tribunal a pō
tificib⁹ et senioribꝰ populi in mult⁊ falso
delatus. Cui⁹ etiam rationes hic genera

les colliguntur. spēales eīm sup̄ narrate sunt Tacuit p̄mo iuste q̄ ꝓpter corruptum iudicium indigni erant audire. manifeste eīm falsa erant in quib⁹ accusabat̄ ⁊ responsione indigna. Scd̄o misericorditer ne ex responsiōe sua peiores fierent Tercio dispensatōe. ne crimen per responsionē diluens dimitteret̄ a preside. et ita crucis vtilitas ⁊ nostra redēptio differretur. Quarto exemplariter vt patiētiā doceret Quinto fideliter vt scripturam adimpleret. que sup̄ allegata est ⁊ exposita Math. [Sedente āt illo ꝓ tribunali misit ad illum vxor eius dicēs Nihil tibi et iusto illi. multa eīm passa sum hodie ꝑ visum ꝓpter eum] Gentilib⁹ a deo somnia reuelant̄. vxor itaq̄ ait Raban⁹. gentilis viri hoc in visionib⁹ intellexit quod iudei vigilantes credere noluerūt. in pylato igitur et vxore ei⁹ xp̄m iustum cōfitentibus. gentilis populi testimoniū est sz Bern̄. vero s̄mōe de pascha. Instigata est vxor pylati ad hec agenda a dyabolo qui sicut p̄us ꝑ mulierem mortē intulerat mundo. ita mō satagebat xp̄m de manib⁹ iudeoꝝ liberare. ne ꝑ xp̄i mortē mortis amittat imperiū Cui ꝯcordat Nico. de ly. sup̄ Mat. dicens. Dyabol⁹ qui captionē xp̄i ꝓcurabat ꝑ iudeos per aliqua signa perpendit ꝙ ipse esset vere xp̄c. ⁊ ꝑ ꝯsequēs ꝑ eius mortē spoliaret̄ infernus. hoc āt perpendit per ei⁹ patiētiā et per scripturaꝝ impletionē. et forte per sanctoꝝ patrū in limbo existentium exultationē. et ideo mortē xp̄i impedire volebat per vxorem pilati. cui⁹ preces efficaces credidit in cōspectu viri sui. ⁊ sequitur Dyabol⁹ apparuerat ei mouens eam terroribꝰ ad liberationē xp̄i Jō ait. Multa passa sū hodie ꝑ visum ꝓpter eū Utꝝ autē talis apparitio facta fuit ei in somno vel vigilia expresse non habetur videtur tamē ꝙ fuerit in somno per hoc qd̄ dicit̄ hic per visum. xp̄c eīm fuit p̄sentatus pylato valde mane vt ideo ꝓbabile sit ꝙ vxor eius iacebat adhuc in lecto quia dn̄e nō solēt ita mane surgere sicut viri sui Hec Lyra [Hec dum ita agerētur Math. Principes sacerdotū ⁊ seniores populi ꝑsuaserūt populis Mar. Concitauerūt turbam Mat. Ut peterent barrabam iesum vero ꝑderent. Rn̄dens āt preses quē vultis de duob⁹ vobis dimitti? At illi dixerūt barrabā] hic iam scd̄o petierunt sicut p̄us. vt sup̄ patuit. ideo nunc transeundū est [Dixit illis pylatus q̄d ergo faciam de iesu qui dicit̄ xp̄c] q̄si diceret. si vtiq̄ vultis vobis latronem dimitti. quid ergo faciam de innocente. impiū nimis ē ⁊ crudele vbi latro dimittitur salu⁹. dānare innocentē Math [dicunt omnes crucifigat̄ Ait illis preses Quid eīm male fecit] siquidem manifeste ostendūt dn̄i iesu innocentiā. qui p⁹ tantam examinationē verbis factā ⁊ verberibus a iudeis. herode ⁊ pylato nihil criminis inuenire poterāt. qd̄ apparēter saltem obijcerent saluatori. Sed petētib⁹ interfici dn̄m cogeretur dicere pylatus. Quid mali fecit. q̄si d. petitis hunc turpissima morte damnari. nec tn̄ ꝓbatis eum vel minimū crimē admisisse. ꝑ quo nō dico crucifigi. sed vel penā quālibet minimā sibi infligi merebat̄ [Quid enim mali fecit] q̄si dicerz. nihil omnino. hoc dixit pylatus innocentie testimoniū. qd̄ ⁊ petrus in sua epl'a rememorādo exp̄ssit clari⁹. Qui inquit pctm̄ non fecit. nec inuentū est dolus in ore eius. j. Petri. 2. Mat [At illi magis clamabāt dicentes Crucifigatur] quāto magis pylat⁹ ostendit dn̄i innocentiā. tāto magis furēs populus clamabat dānatōis vindictā. vn̄ ⁊ Lu. ait [Instabāt magnis vocib⁹ postulantes vt crucifigeret̄ ⁊ inualescebāt voces eorum] defecerūt scrutātes scrutinio. nec poterāt saltem false inuenire. vn̄ suā accusatōnē ac damnatōis petitōnē vel apparenter iustificarēt. id̄o ad solos se ꝯuertunt clamores. de quo Beda sup̄ Lucā dicit Quia totā accusatōz quā aduersus dn̄m detulerāt crebra ac solicita

pylati interrogatiõe videbant euacuatã
tandẽ impudici. ad solas se preces ꝯuer
tunt. vt qđ criminãdo ⁊ q̃si rõtionando
neq̃uerunt. postulãdo ⁊ vociferando ꝑ
ficiãt. quẽ exinde ordinem seuiendi etiã
beatorum martiꝝ ꝑsecutores tenuisse sa
tis ecclesiastica demõstrat hystoria Im
pletum quoqꝫ est qđ in psalmo. xxj. pro
pheta p̃dixerat. Circũdederũt me canes
multi. ⁊ ꝯsilium malignãtiũ obsedit me
et hiere. ij. Facta ẽ mihi hereditas mea
sicut leo in silua. dederunt super me vocẽ
suam. et Esa. Expectaui vt facerent iudi
cium. fecerunt ãt iniq̃tatem et nõ iustici
am sed clamorẽ Math. [Videns aũt py
latus ꝙ nihil ꝓficeret] totupliciter ad
xp̃i liberationẽ laborãs. saluo fauore po
puli et gr̃a imꝑatoris [sed magis tumul
tus fieret] populi scꝫ clamãtis ad ꝯtra
rium. per seductionẽ sacerdotũ. se volẽs
a peccato exonerare. vel magis iustũ co
ram populo ostendere. et totuꝫ peccati
pondus et penam in iudeos transferre. si
forte metu pene adhc ad misꝛiordiã mo
ueri possent [Accepta aqua lauit manus
suas corã populo dicẽs. Innocẽs ego
sum a sanguine iusti huiꝰ vos videritis]
id est de sanguine eiꝰ respondebitis. q. d
ꝑm hiero. Ego q̃dem innocentẽ volui li
berare. sed quoniã seditio oritur et rebel
lionis crimen ꝯtra cesarem mihi impin
tur sicut lauo manꝰ. ita ꝯscientiam inno
cens a sanguine iusti huiꝰ. vos videritis
quid ꝯtinget vobis ꝓ culpa quã ꝯmitti
tis. q̃si di. ꝑm hiero. Ego mister legis sũ
vox vestra sanguinẽ fundit vnde penaꝫ
sentietis Mat. [At illi] crudelissimi ne
dum in dñm sed magis in filios ꝓprios
maxime in seip̃os qui p̃us imꝑatoris tẽ
porali se subiecerũt ꝑuituti. etiã nunc dy
abolice ꝑpetue tyrannidi iudicis pctm̃
in seipsos libẽter suscipiẽtes subiugarũt
⁊ vt vitam ꝑderent intermiabili se mor
tis supplicio astrinxerũt. nec modo p̃sen
tes sꝫ suos posteros soboles futurasqꝫ.
quas preses nõ postulauerat pariter dã
nauere dicentes Sanguis eiꝰ sup nos ⁊
sup filios nostros [O cruenti parentes
patres scelerati. genitores infidelissimi.
quid peccauit inte popule nequã proles
non dum ꝯcepta vt prius obligares ad
mortẽ q̃ꝫ gigneres ad vitaꝫ p̃us interfi
ceres q̃ꝫ ad esse qualecunqꝫ ꝓpagares.
prius tuis peccatis inuolueres q̃ꝫ natu
ram in qua peccare possent ministrares.
Et certe videmꝰ quomõ vsqꝫ hodie ꝑse
uerat hec imprecatio maledictõis ⁊ pe
ne. quoniã vsqꝫ hodie captiuitas filios
eoꝝ tenet. quos nisi malequesita pecuĩa
apud auaros rectores improbe tueretur
quasi canibꝰ viliores spernerent. Quãuis
aũt iudei peccatũ presidis q̃ntum in eis
est. in se sponte suscipiũt non tñ pylatũ a
culpa absoluere possũt stante immobil'r
sentẽtia iusta dñi. Anima que peccauerit
ipsa morietur Ezech. xviij. Nec manuũ lo
tio ꝑm morem veterũ innocentiã suam
ostendere volentiũ animã mundat. sicut
ait Ambrosiꝰ sup lucã. manꝰ q̃dem lauit
pylatus sꝫ facta non diluit. iudex em̃ nec
inuidie cedere debuit aliene nec timori
vt sanguinẽ innocentis morti addiceret
Et beatꝰ Leo in ser. qui incipit. decurꝫ di
lectissimi ait. nec in accusato pylatũ rep
perisse culpã. nec in sentẽtia sua tenuisse
ꝯstantiam. Docet ipsa cognitio in qua
iudex quẽ innocentẽ p̃nunciat damnat.
adijciens iniquo populo sanguinẽ iusti
a quo abstinendũ sibi ⁊ intellectu ꝓprio
senserat. ⁊ somno vxoris agnouerat. Et
seq̃tur ad ꝓpositum Non purgant cõta
minatũ animũ manꝰ lote. nec in asperis
aqua digitis expiatur qđ famulante im
pia mente ꝯmittitur. Excessit q̃dem py
lati culpam facinꝰ iudeoꝝ qui illum no
mine cesaris territũ. ⁊ inuidiosis vocibꝰ
increpatũ ad effectũ sui sceleris impulerũt
sed nec ipse euasit reatum. qui cooꝑatus
seditiosis reliquit iudiciũ ꝓpriũ et in cri
men transmittit alienũ Sed ecce cuꝫ
inardesceret ira clamantiũ. vt idẽ in eod̃
ꝑmone ait. Clamantiũ inquã. vt barrabã

indulgentia relaxaret. ⁊ christuꝫ crucis
pena susciperet. cum consono fremitu di
ceretur a turbis. Sanguis eius sup̄ nos
⁊ super filios nostros obtinuerūt iniqui
in damnationē suam quod ꝑtinaciter ex
igebant. quorum dentes sicut ꝓpheta
testatus est arma erant ⁊ sagitte ⁊ lingua
eorum gladius acutus. Frustra em̄ a
crucifigendo maiestatis domino man⁹
ꝓprias continebant. in quem letalia vo
cum spicula. et venenata verboꝝ tela ia-
ciebant Vobis vobis falsi iudei ⁊ sacrile
gi p̄ncipes populi. totum facinoris isti⁹
pond⁹ incumbit. Et licet immanitas sce
leris ⁊ presidem obligat ⁊ milites. omīs
tamen facti summa vos arguit. Et q̄dq̄d
in supplicio christi vel pylati peccauit iu
dicium. vel cohortis obseq̄um. hoc vos
facit humani generis digniores odio. q̄r
vestri furoris impulsu nec illis innocen
tes esse licuit. quib⁹ iniquitas vestra nō
placuit. nam Mar. Pilatus volens po
pulo satisfacere cui⁹ fauore carere nolu
it. timēsq̄z ne accusaretur apud cesarem.
nullum deniq̄z suspicans ꝑiculum si inno
centem pauperē morti adiudicaret. max
ime q̄r non apparuit aliquis ꝯtradictor
Luc. Adiudicauit fieri petitionem eoꝝ
duplicem vtiq̄z Nam dimisit illis eū. q̄
ꝓpter seditionē ⁊ homicidiū missus fu-
it in carcerem. barrabam scz quē petebāt
jesum vero tradidit voluntati eorū cui
voluntati. exp̄mit Mat. Mar. ⁊ Joh.
Jesum aūt flagellatum tradidit illis vt
crucifigeret. Quāuis plus aliquid lucri
designauerat. in eo q̄ ait. tradidit volun
tati eoꝝ. ꝑuersissima em̄ ꝑfidorum volū
tas fuit. vt nedum domin⁹ crucifigeret
sed penalissime opprobriosissime ac velu
ti scelestissim⁹. et ad crucē ꝑtraheret ⁊ ī
cruce ꝯsūaret q̄d et factū esse seq̄ntia edo
cebūt Sic iudex ipi⁹ vano tīore et fauore
vict⁹. q̄ pl'imis ꝑsuasiōib⁹ vincere tenta
uit Lotis vt leo ait maīb⁹. ⁊ ore polluto
iidē labijs iesū misit ad crucē. q̄b⁹ eū ꝓ-
nūciauerat innocentē. O nephas. O iu
dicij temeritatē O inauditā a seculo sum
mo bono irrogatam blasphemiā. dimit
tere latronem. occidere innocentē. sediti
osum barrabā preferre mediatori christo
⁊ q̄dem in christo q̄dquid fuit. summuꝫ
in genere suo extitit. natura dīna simpl'r
optima. qua nedum melius sed nec eq̄le
cogitare vere potest. eminet vniuersis.
Sz ⁊ hūana q̄ntū ad gratuita oībus pre
fertur angelis. cui data est spūs. non ad
mensurā. q̄ntū ad naturalia cunctis ꝓpo
nit̄ hoīb⁹. qm̄ et de virgine sine virili se
mine spūssancti ꝯcept⁹ est opatōe. huic
p̄ferre homicidā et seditiosū auctorē. ho
minē vtiq̄z sceleratissimū. nedū loco aut
honore mūdano. sz q̄ntū ad vite mortis
q̄z iudiciū. q̄s satis iudicabit iniuriā? Sz
nunc o aīa ꝓ cui⁹ salute dn̄s iudicio fiscit̄
iudicat̄. damnat̄. meditare q̄ztum creuit
in corde saluatoris tui dolor et tristicia
Ipse em̄ est. cui pr̄ celestis omē iudicium
dedit. Jo. v. Qui aduocabit celū desursū
⁊ terrā discernere ppl'm suū. ī cui⁹ iudicō
celoꝝ v̄tutes mouebūt̄ Lu. xj. ⁊ celi mag
no īpetu transient elemēta calore soluent̄
vt dit petr⁹. 2. Pet̄. 2. Infern⁹ reddet mor
tuos suos ⁊ recipiet vniuersaq̄z ꝯtremi
scet creatura. hodie velut vilissim⁹ despi
cit̄ tq̄z impotēs ⁊ infirm⁹ non timet̄. cla
mor mortalis ppl'i terret trepidū iudicē
q̄ oīpotentiā nō pauescit. siq̄dem miserri
m⁹ ꝯgnitor. oblit⁹ iusticie. eq̄tat. salut
ꝓp̄e totius honestatis. Sz ⁊ innocētie
dn̄i. cui totiēs testīoniū ip̄e reddiderat.
morte ignomīosissima. latrone publico
dīsso vniuersit iudicē snīaliter ꝯdēnauit
heu q̄nt⁹ aīcoꝝ. discipl'oꝝ ⁊ piaꝝ mētiū
dolor. q̄nt⁹ aīm meror opp̄ssit dū ablata
oī spe viuendi. fidelissimū mgr̄m dn̄m et
auxiliatorē audier̄t iniq̄ssimo iudicio cō
dēnari. heu heu q̄nta rabidoꝝ canū insa
na leticia. atq̄z vocū exultātiū ꝯfusio. dū
facinorosissimū ītentū suū. totiēs a iudi-
ce negatū. tanđ clamoꝝ suoꝝ ip̄tunite ob
tinuer̄t. dū cui⁹ sanguinē sitiebāt saluato
rē iesū tradidit eoꝝ crudelissime volūtati

heu quantum cruciabat agnum mitissimum iam lupis traditum. amicorum desperata tristitia. inimicorum furiosa leticia Illos timor superauit illos crudelis audacia animauit. Cuius iudicij nunquam immemores nos. quorum peccata in innocente damnata sunt compassionem christo patri gratias totis viribus referamus. qui ad nostrum salutem omnium. vnigenitum suum dominum nostrum per inique potestatis iudicium. tradidit voluntati eorum. Et tantum de tercio principali

Sequitur pars quarta principalis
Et primum Articulus primus partis quarte

Imens olim propheta sanctus hieremias non satis se posse lamentis effundere pro iusta peccatoris sui populi contritione ait Quis dabit capiti meo aquam. et oculis meis fontem lacrimarum. et plorabo die ac nocte interfectos filie populi mei? eiusdem 9. vnde ergo nos peccatores iudurati fontem hauriemus lacrimarum. vt interfectionem innocentis filij omnipotentis patris propter nostra dilicta ac mortis sententia iudicati. et citius morituri defleamus Sed attentas prebeamus aures. non tam corporis quam mentis. in proximo est vt aperiantur vene fontis aquarum viuentium. et effluat copiosissime preciosissimum illud balsamum cunctorum penetrans et liquefaciens pia corda. Cum itaque preses infelix pontius pylatus. iniquissima sententia dominum iesum voluntati eorum tradidisset Quidquid afflictionis. doloris. blasphemie. irrisionis. despectionis. et infamie excogitare poterant homines inhumani. quasi nihil tota nocte et die passus fuisset semota omni misericordia agno mitissimo intulerunt Teste namque Math. et Mar. Tunc milites presidis suscipientes iesum duxerunt intro in atrium pretorij. et congregauerunt ad eum vniuersam cohortem Et exuentes Mar. Eum induunt purpura et clamidem coccineam circumdederunt ei. et plectentes coronam de spinis. imposuerunt super caput eius. et arundinem in dextera eius. et genu flexo ante eum illudebant dicentes Aue rex iudeorum et expuentes in eum acceperunt arundinem. et percutiebant caput eius Mar. Et conspuebant eum. et ponentes genua adorabant eum. Item Nico. de ly. super Math. Que hic scripta sunt per rememorationem posita sunt. Nam ante prolationem sententie hec facta per milites atque per pilatum iussa. aperte testatur Joh. vt superius visum est. Sed johannes de gersona cancellarius parisiensis in suo monotesseron probabiliter opinatur dominum bis flagellatum. coronatum spinis. et illusum semel ante sententie pronunciationem. quam describit Joh. Secundo post sententiam latam quam recitant Mat. et Mar. Cui intentioni suffragari videtur littera et ratio Nam quod ante sententiam flagellatus sit et illusus. clarissime testatur Joh. vt expremissis patet. Quod vero post sententiam similiter sit afflictus. ex hoc videtur manifestum quia postquam dixerat. Math. adiudicauit fieri petitionem eorum. tunc dimisit illis barrabam. jesum autem flagellatum tradidit eis vt crucifigeret subdit continuo quod supra dictum est. Tunc milites presidis suscipientes iesum etc. Cum enim dicit tunc. tempus determinat quo id factum est Illud vtique quo priora facta id est iudicatio narrantur. Nisi diceretur sicut exponit Lyra. quod tunc refertur ad tempus importatum per participium flagellatum. vt sit sensus Tunc id est tempore flagellationis vel immediate post flagellationem. Sed hoc non importatur ex forma verborum. nam tunc determinat actum verbi orationis secunde cui additur pro tempore importato per verbum principale orationis prime et non tempus importatum minus principaliter. a parte alicuius extremi.

Sicut si diceretur Joh. percussit petrũ a te pridie visum. ⁊ tũc apprehensus est a iudice. non intelligitur Johannes apprehensus statim postquã a te visus est petrus. sed postquã percussit eum. Neqꝫ flagellatuꝫ ibi positum necesse est accipi participaliter sed nominaliter ad idem temp⁹ verbi. vt sit sensus. tradidit illis iesum flagellatum scꝫ tunc id est p⁹ sententiam Ratio etiã fauet huic positioni. nam ex duabus causis flagellat⁹ est domin⁹. vna vt eius tali iniuria ⁊ correptione satiati iudei a morte domini desisterent Ideo ait pilatus. Corripiam illũ ⁊ dimittã. ⁊ illa necessario precessit sententiã ꝯdemnatõis. Alia quia romanis legibus sanccitũ erat. vt qui crucifigeret prius verberaretur. ⁊ hec sententiã mortis precedere non debuit. nec putandum est istos insatiabiles odij viros ꝯtẽtos fuisse post mortis sententiã in p̃ma flagellatione. quos nec mors ipsa nec crucifixio. vt ex sequentib⁹ patebit satiare potuit. Sed ⁊ milites illi vilissimi iudeis ꝑ omnia placere parati fuerant. sperantes ab eisdeꝫ remunerationẽ. si ferociter agerent cum eo. cui⁹ omnẽ excogitabilẽ penam auidissime sitiebant. pie itaqꝫ credi potest milites presidis ad ꝓcurationem iudeorum post sententiaꝫ suscepisse. iam dudum flagellatum dominum ⁊ iterum nudasse. flagellasse. pupura vestisse. spinis coronasse. arundine percussisse. conspuisse. irrisoria adoratione blasphemasse. Que quantum dolorem tenerrimo ⁊ toto conscisso vulneratoqꝫ intulerant corpori iesu. anima deuota cuꝫ lacrimis cogitabit. Nam cõpassionis materiam vberrimã hic inueniet. dum attente meditabitur antiqua vulnera plagis recentibus iteratis ꝓfundata ampliata. veteribusqꝫ cissuris nouas iuxta positas. caput venerandũ iterum nouis spinarum aculeis vbiqꝫ transfixum. iterum arundine percussum. consputum. blasphematũ vnde longe dolor maior consequit q̃ꝫ ex prima vulneratione Nam longe acerbior est lesio qua in loco vulnerum quis ledit q̃ꝫ illa qua pars sana vulneratur Sed qꝛ de his supra tactum est. ideo nunc rescinditur in carta. vt artius scribatur in nostra memoria Mat. [Et postq̃ꝫ illuserũt ei. exuerunt illum purpura ⁊ clamide. et induerunt illum vestimentis suis] vt sic ad mortem ducendus ab omnib⁹ nosceretur ex ꝓprijs vestimẽtis qui iam ex faciei multiplicit deformate aspectu nosci non poterat Non em̃ ꝑm Esay. 53. vaticiniũ erat ei species neqꝫ decor. et quasi absconditus vult⁹ eius ꝓpter tumores et vulnera atqꝫ sputa nec non iniectas immũdicias sanguine suo fluente de capite tinctas vt supra memoratũ est Joh [Suscipientes autem iesum eduxerunt eum] haud dubiũ quin festinanter Mat [vt crucifigeretur At iesus Johã: baiulãs sibi crucem exiuit in eum qui dicitur caluarie locum] a caluarijs ibi iacentib⁹ a malefactorib⁹ detruncatis [hebraice aũt golgata] qd̃ idem valet Pulcre dicit Joh. Eduxerũt quo ad ministros impietatis. Et baiulans sibi crucẽ. exiuit quo ad dominũ iesum. vt in illis culpa nõ deesse significet. q̃ educẽdo maliciã suã cõpleuerunt parati etiã renitẽtem trahere Et in dño spontanea volũtas nõ coacta demonstraret. qm̃ nõ impiorum coactione. sꝫ sua spõte baiulãs sibi crucẽ exiuit Itaqꝫ oblat⁹ est educt⁹ est. sꝫ qꝛ voluit. ꝓpterea d̃ latronib⁹ ꝑiter cũ dño educt] nõ d̃r. qꝛ exiuerũt qm̃ inuiti ad suppliciuꝫ trahebant Sꝫ lucas ait [ducebant at et alij duo neq̃ꝫ cũ eo vt crucifigerent] Ecce implete sunt scripture. implete ⁊ figure. Scriptura vtiqꝫ Esay. 9. loquẽtis de puero iesu. cui⁹ inq̃t imperiũ sup hũerꝫ ei⁹ hinc Aug⁹ Principat⁹ xp̃i est crux ei⁹. ꝓpter quã ꝑm apl'm de⁹ exaltauit eũ. Figure quoqꝫ. nam vt dicit hiero⁹: hic educitur abel a fratre vt ꝑimatur. hic adest ysaac cum lignis. et Abraam cum ariete inter vepres herente. hic adest joseph

cum altera tūnica lita sanguīe. hic adest moyses cum virga ⁊ serpente suspenso in ligno hic botrus in ligno portatus ⁊c

Sed nunc ꝓsideremus quantū in hac ductione ac crucis baiulatione increuit dolor ⁊ afflictō · q̄m enim lignū illud reputabatur ꝓphanū ⁊ im mundū · mors quoq; crucis ignominiosissima · hinc Deutro. xxi. dicit. Maledict⁹ omnis qui pendet in ligno. nullus eor illud nedum portare. sed nec tangere volebat. Ideo domino tanq; iam damnato ipsum imposuerunt. Et vt vehementi⁹ affligeret Et vt hoc ligno latronib⁹ secum educt⁹ peior ac despectior videret De q̄ Orige. patet grādis iudeor seuicia. qui christo dño pondus sue crucis humeris posuerunt. quod de nullo interficiendo vnq; legebatur. vt coactus sit portare ꝓprij supplicij ignominiā. sed nec de latronibus in quorū medio tanq; eorū ꝓnceps trahebatur. Et beat⁹ Anf. Vide anima mea inquit. quomō per omia vir iste sternitur ⁊ sub crucis onere dorsum curuare iubetur. ⁊ suij ꝓpri⁹ portare ignominiam. O q̄z dissimilis ꝓcessio illa ab ea. qua cū palmarum ramis ante dies q̄nq; susceptus est. tunc vt rex honorifice ac cū laudibus est susceptus. nūc vt latro iniq̄ssimus cum cōtumelia eiectus. In die illa dignus imperio predicat. hodie morte turpissima ꝺdemnat. In die illa via quatur⁹ erat ad sui gloriā. vestimētis ⁊ virētibus ramis sternitur. hodie ad cōfusionis ignominiā nudatur. et aridi ligni patibulō oneratur De q̄bus beat⁹ Bern. in ser. de palmar ramis ita ait. vt amarior esset passio q̄z ꝓcessio precessisset ab eodem populo. in eodē loco. ipso tempe. pauciss̄imis dieb⁹ interpositis. Immo cū tanto triūpho susceptus. ꝓ⁹ crucifix⁹ ē O q̄z dissile. Benedict⁹ q̄ venit in noīe dñi Osanna in excelsis. ⁊ Tolle tolle crucifige eū Quā dissimile rex israel. Et non habem⁹ regem nisi cesarē. Quā dissiles rami virentes ⁊ crux flores ⁊ spine. Cui p̄us ꝓsternebant vestimēta aliena Ecce suis exuitur. ⁊ mittit sors sup ea hec ille Fuerūt deniq; alie ductōes dñi ad annā scz caypha pilatū et herodē ignominiose piter ⁊ dolorose Sz longe ignominiosior ⁊ tristior fuit ista In his em̄ duct⁹ ē ad iudicia discuciend⁹. hac vero trahit ad patibulū suspendend⁹. ꝓ⁹ ad palatia iudicū. nunc vero ad fetentē ⁊ horridū caluarie locū Tunc a suis discipulis derelict⁹. nunc vero latronib⁹ sociat⁹. Tunc velut fatu⁹ illudit. nunc tanq; dānatus ꝓprio crucis patibulo aggrauat. Ecce ignominia maiestati sūme irrogata.

Colligim⁹ em̄ ex serie euāgelistar nouem vicib⁹ agnū illū mansuetissimū tanq; latronē hinc inde ductū Nouissime vo idē decima vice ad caluarie locū Primo statim p⁹ captionē duct⁹ est ad annā Joh. xviii. hinc ad caypha ibidē. Tercio duct⁹ est mane ad ꝓsiliū Lu. xxii. Quarto ꝺ ꝓsilio isto ad pilatū in ꝓtoriū Mat. xxvii. Quinto de pilato ad herodē Lu. xxiii. Sexto de herode reduxerūt alba veste illusū ad pilatū ibidē Septio milites duxerūt eū intro in atriū pilati vbi eū flagellarūt Jo. xix. Octauo pilat⁹ adduxit cū foris ꝺ ꝓtorio indutū purpura ⁊ portantē coronā spineā ibidē Nono regressū in ꝓtoriū reduxit foras pilat⁹ ad locū qui ꝺr licostrat⁹ vt acciperet iniq̄ssime sententie iudiciū Joh. xix. Decimo ār de iudicio cruce oneratus ducit ad mortē. vt omēs q̄ttuor dicunt In q̄libet illarum ductionū speciales penas accepit. q̄s vt fideles repūtent. solēt hodie tot visitare ecclesias. In ꝓma alapa ceditur In scōa tota nocte oppro briis sputis ⁊ pcussionib⁹ vexatur. In tercia blasphem⁹ ac dignus morte iterato iudicatur In quarta tanq; publicus malefactor accusatōe indefensus ꝺdemnari postulatur. In quinta velut stultus alba veste illuditur. In sexta editiosus ei latro quantum ad mortem excipiendam profert In septia grauissima flagellat. In octaua ꝓcept⁹ illus⁹ ostendit ac

crucifigi vocib⁹ validissimis postulat.
In nono morti turpissime adiudicatur
In. x. patibulo ꝓprio oneratus eijcitur
Si dolorem queris. ecce ibat rex secu
loꝝ ꝓpitiator mundi. deus ⁊ hō. puto
ligatus grossis funib⁹ collo ⁊ manibus
Si quidē q̄ ligatum duxerūt indānatum
quomō soluerent iam damnatū? maxīe
cum ligatio manuū. mortis ac damnati
onis fuit indicium. ligatus ergo grauis-
sime. ibat sub ligni pondere prementis
grauiter incuruatus. O quātis dolorib⁹
laborabat innocēs domin⁹. dū sanctissi
mas ⁊ vulneratas scapulas grossi ligni
pondera pregrauabāt. Credendum pie.
omnē scapularum cutem vsqz ad crude
carnis reuelationē defricatam fuisse. et
p̄orum plagarum vulnera. aut innouata
aut in vnū vulnus nimia dilaceratōne re
dacta. Si q̄dem crucis lignum longum
erat. vt hystorie referunt. xv. pedū atqz
grossum. in quo perfecte stature vir pul
cerrim⁹ exaltand⁹ erat: vt omniū aspecti
bus ꝯfusus appareret. sicut ipse ait. Sic
moyses exaltauit serpentem in deserto.
ita exaltari oportet filium homīs Joh:
3. Et iterum Ego si exaltatus fuero a ter
ra. omnia traham ad meip̄m eiusdē. xij.
Et ita ponderosum. ꝓpter quod fatiga
tus domin⁹. tantū ac tā graue lignū por
tare simplicit̄ nō poterat. sed post se tra-
hebat. ꝑte vna scapulis. altera terre incū
bente. vñ factū est ꝓpt̄ lapidū asꝑitates
⁊ callositatē terre ꝑ quas tractū est suo
tremore vulneratas dñi scapl̄as ꝯtinuo
graui⁹ vulnerabat ac dolorem auxerat
vehemēter. qd̄ vtiqz facile is ꝯsiderabit
cui in loco vlceris gestandū supponitur
pond⁹ graue. Nec crux illa ex naturali tā
tum pondere grauabat. sed sue grauitati
aliud maius addebatur pōdus. nā huic
ligno superposita erant vniuersoꝝ pctā
hominū. sicut ait petr⁹. peccata nostra
ipse pertulit in corpe suo sup̄ lignum. j.
Petri. 2. Tantū ergo ponderabāt s̄m mē
tem beati Tho. ꝑte. 3. q xlvj. ar. 6. Quā
to ꝓ oīm peccatis delendis s̄m regulā
diuine iusticie satis fuit. De quo etiam
supra dictum est. Sic ꝯtinue crescentib⁹
doloribus seui lictores miserabiliter do
minū trahentes non sine duris verberi-
bus et contumelijs vt in euangelio nico
demi legitur ad mortem domini innocē
tissimam festinabant Domino autē
propter noctis precedentis labores du
rissimos. in sufferendis plagis ⁊ ꝯtume
lijs vsqz in hanc horam quasi sextā diei
nimium fatigato. et ideo lento passu pe
detentim sequenti. idem funesti milites
non miserationis affectu. sed mortis aui
ditate impulsi Mat. L Apprehenderunt
quendam hominem cyrenensem venien
tem de villa nomine symonē Mar. pa-
trem alexandri ⁊ ruffi discipulorū christi
s̄m Johannē. Hunc angariauerunt. vt
tolleret crucem eius Lucas. Et imposue
rūt illi crucem portare post iesum J dupli
citer hoc intelligi potest. vel vt ly post
dicat posteritatem temporis. ita ꝙ pri⁹
portauerit crucem suam iesus q̄z diu po-
terat. post imposita est symoni. ⁊ ita sen
tit Beda super Marcū. Vel alio modo
vt post dicat posteritatē loci vel positio
nis. ita ꝙ xp̄c precesserit portando cru
cem in parte anteriore ⁊ symon subsecu
tus sit. portando eiusdem crucis ꝑtem
posteriorem. ⁊ hunc intellectum vide-
tur innuere verbum Lu. L Imposuerunt
sibi portare crucē post iesum. Et hoc cla
rius explicat euangelium Nicodemi vbi
dicitur. Hunc angariauerunt vt tolleret
crucem cum iesu. nullus itaqz eorum s̄m
Augustinū. Attemptabat crucem baiu
lare quia lignuz detestabile putabatur.
ideo occurrentem symonem gentilem
Cyrena enim ciuitas est libie. vt in Acti
bus apostoloꝝ legitur. forte proselitum
factum. In quo ⁊ dominum despexerūt
quasi indignum. vt aliquis gentis iudee
sibi auxilium prestaret Luc. L Sequebat̄
āt eū turba multa popl̄i ⁊ mulieꝝ. q̄ plā
gebāt et lamētabāt̄ eū J mlt̄a turba dñm

sequebatur diuersa mente & affectu. carnificum scz que eum premebat. iudeorum que ei inuidebat. amicorum que anxie lugebat: eorumqz qui ad videndū spectaculum veniebant. de quo Beda sup Lucā. Multa inquit turba crucem dñi sed nō vna eadēqz mente sequebat. nā populus q̄dem vt cui⁹ mortem impetrauerat morientē letus aspicerz Mulieres vero vt quem viuere desiderabāt. moriturum morientē. & mortuū plorarent. non autē ideo solus mulierū planct⁹ que eū sequebantur inducitur q̄n innumer⁹ etiam credentium virorū cetus de eius esset passione mestissim⁹. sz quia femine⁹ quasi cō temptibilior sexus liber⁹ poterat p̄sentib⁹ sacerdotū p̄ncipib⁹ & magistratib⁹ quid otra eos senserit ostentare Hec Beda. Nec mirum si ad grande spectaculuz multus populus p̄curerat Sicut beat⁹ Aug⁹ super johannē. omel. cxvij. ait dicens Ibat ad locum vbi erat crucifigendus iesus. portans crucem suā. grande spectaculū. sed si spectat impietas grande ludibrium. si pietas gande misterium si spectat impietas grandis ignominie documētū. si pietas grande fidei monimentū. si spectet impietas ridet regem pro virga regni. lignum sibi portare supplicij si pietas videt regem baiulantē lignum ad semetipsum figendum. quod fixurus erat etiam in frontib⁹ regū. in cospernend⁹ oculis impior. in quo erant gloriatura corda sanctor Dicturo enim paulo. Gal. 6. Mihi absit gloriari nisi in cruce dñi nostri iesu xp̄i. ipsam crucē suā suo gestans humero p̄mendabat. & lucerne arsure. que sub modio ponenda nō erat. candelabrū ferebat. hec Aug⁹. Nez quia nouit dñis qui sunt eius. p̄termissa iam furentis populi turba. ad amantes plangētesqz se femīnas oculos & ora cōuertit teste Lu. Conuersus ad illas iesus dixit Filie hierusalem nolite flere sup me sed super vosipsas flete & super filios vestros Ibeat⁹ Leo fm̄ōe de passiōe qui incipit cum multis. Solet inquit sexus infirmior etiā p̄ his qui morte sunt digni in lacrimas p̄moueri. & damnator exit⁹ p̄ nature p̄munionis p̄sideratione miserari. sed istū sibi planctū dñs iesus dedignatur impendi. q̄ non dicet luctus triūphum nec lamenta victoriam Ideo nō est inquit dolere in me filie hierusalē debeatis sed p̄ vobis plangite. & p̄ filijs vestris lugendū est. non de saluatiōe credentium sed de impietate peuntiū. Ego crucē volens patior. & morte in me quā sum pempturus admitto. nolite flere p̄ mundi redemptione morientē. quem in maiestate patris videbitis iudicantem Hec ille. et Beda super lucaz. Non me inquit moriturū lamentamini. cui⁹ scita resurrectō mortē soluere potest. cui⁹ mors et omnem mortē & ipsi⁹ mortis destructura est auctorem. Sed vosipsas potius vestramqz p̄geniem flete. & ne mee pro crucis vltione cū perfidis eternaqz morte damnemini. dignis lacrimaz fontib⁹ abluite Et vnde grati⁹ dulcius & veri⁹ flere debeant magister sedulus et blād⁹ p̄solator irrigat Lu. LQuia ecce venient dies in q̄bus dicent. beati steriles & ventres. que nō genuerūt & vbera que nō lactauerūt Tunc incipiēt dicere montib⁹. cadite super nos & collib⁹ operite nos Beda Dies venture obsidionis & captiuitatis a romanis significat. In q̄b⁹ vt Joseph⁹ refert. insistentib⁹ sibi romanis iudeos cauernas certatim mōtiū colliū qz petisse speluncas Ita vt seipm̄ testeē munitiore quodaz destructe orbis loco latere in spelio cū q̄draginta comitib⁹. p̄ditum inuentū atqz ab hostib⁹ captū. Lu. LQuia si in viridi ligno hec faciūt. in arido quid fiet Iviride lignum seipsum suosqz electos. aridum vero impios et peccatores significat Siego ipse inquit qui peccatū non feci. qui lignum vite merito appellat⁹. fruct⁹ gratie duodenos per singulos menses affero. fine igne passionis a mūdo nō exeo. quid putas eis

manere tormenti. qui fructib⁹ vacui ip̄m insup vite lignum flām̄is dare nō timēt Si nunc est temp⁹ vt incipiat iudiciū de domo dei. ⁊ omnes qui volūt pie viuere in xp̄o psecutionem patiūtur. quis finis eor q̄ nō credūt euāgelio dei. hec Beda

Sed furētes turbe miserabiliter dominū cruce oneratū ī latronū medio trahentes. nō fine blasphemijs clamorib⁹ armor ⁊ collisionib⁹. multimodis iniurijs rum sacrilegijs VIat. [Venerūt in locū caluarie ⁊ dederūt ei vinum mirratū bibere VIar. Cū felle mixtum ⁊ cū gustasset noluit bibere] Bis dederunt dulcissimo dño potum amaritudinis. hic tanq̄z fatigato exitinere ⁊ labore. ⁊ scō pendenti in cruce et clamanti. sitio. de quo infra Sed gustauit nō aūt bibit. jō dic VIar. Et non accepit scz traiciendo Dñs loq̄t ad hierusalem Hiere. 2. Ego te plantaui vineam meam electam. quomō facta es in amaritudinē vitis aliene? amara vitis amarū vinum fecit qō ꝓpinauit domino Fuit aūt vinum hoc amaricatū mirra et felle. jō dicit VIat. felle mixtū VIar. vero vinū mirratum. vel vtrūq̄z ponitur ꝓ amaritudine. fel scz et mirra vndecunq̄z etiā factū sit amarissimū Lucas.

Articul⁹ secūdus ptis quarte

Vi crucifixerunt

eum Ibreuissime dñi crucifixionē crucifixionis modo tacito euangeliste pter describūt tanq̄z fidei plantatores. testimoniū contenti sunt reddere veritati vt sup̄ tactum est. Sed nos credentes deotissimo cordez lacrimar fonte exuberātes intelligam⁹. quātas ꝓ nobis gaudium angelor ⁊ gloria paterne substācie ꝓfusiones ⁊ penas in crucis patitur affixione Primū ergo vestib⁹ suis spoliatur ⁊ penitus nudatur ita vt nec nature secreta celarentur. neq̄z em̄ impudētissimi ꝓcepti executores odij. aliquā sacricorpis ptē velari ꝑmisissent. quē ꝓfusibiliter velut nouissimū virorum in omnib⁹ debonestare atz affligere auidissime satagebāt hinc Ambros⁹ sup lucā ait. Victus est adam qui vestimenta quesiuit. vicit ille q̄ vestimēta deposuit ⁊ talis ascendit. q̄les nos auctore deo natura formauit. q̄lis in padiso homo p̄mus habitauerat talis in padisum homo secūd⁹ intrauit. hec Ambros⁹: Expoliauerūt āt eū q̄ cuncta vestit. q̄ decorem induit ⁊ amictus est lumine sicut vestimento in augmentū altissime pauptatis. immensi doloris ⁊ horrendē ꝓfusionis. Quāuis em̄ dñs ap'lo teste. 2. Cor. 8. Cum diues essz ꝓpter nos pauper factus est. descēdens q̄z ab inenarrabilib⁹ celi diuitijs veniens in mundū. istas qualescūq̄z diuitias hre noluit. tamē matris virginis p quā venit. ac nutricij joseph ꝓuisiones ⁊ mīsteria non sprecuit. nā ab eis past⁹ est ⁊ pannis amict⁹. q̄z uis etiā filius homīs non haberet vbi caput reclinaret. sed vsum presepis in quod reclinauit eū mater. at q̄z hospitū marie et marthe. ⁊ cenaculi grandis non respuit. Hodie āt altissima pauptate punitus nō ꝑmittitur mīstrare mater. sed nec accedere. ꝓ cibo ⁊ potu sitienti fel ⁊ mirra offertur. omne etiam capitis reclinatorīū tollitur ab omni tugurio. domo et ciuitate eijcitur. sub diuo crucifigitur. non pānis cuiuscūq̄z tegit sed vestibus suis spoliat⁹ nudatur. vere extrema ꝓficitur inedia. cui non solum rerum ꝓprietas ademitur. sed omīs etiaz necessarius rei vsus negat. nunq̄z talem pauperem legim⁹. nec lasarum istum vlcerosuz cuiz si defuerūt humana obseqa sed canes lingebant eius vulnera. ⁊ si nō dabant aliena. non tamē sua auferebant pannosa vestimenta. que nisi penalis et multū penalis dño fuisset. neq̄q̄z dixissz ꝓ ꝓphetā Recordare pauptatis mee ⁊ transgressionis. Sed q̄ntum fuerat hec spoliatio dolorosa ⁊ cōtristatiua. q̄s satis poterit ꝓprehendere? dolorem siquidem intensissimū corpi ⁊ tristiciā intulit

menti. nam dum vestē carni sanctissime
ꝓximam. ⁊ vulneribꝰ flagellorum iam
impactā. ⁊ totā inherentē violenter et
festine tanq̄z ad mortem domini ꝓperā
tes abrumperēt omnia vulnera innoua
runt. cum sanguine saniē fuderūt. multo
crudeliꝰ multoq̄z dolorosiꝰ. q̄z ꝑmis fla
gellorꝫ ictibus inflixerūt Quā penam de
grauioribꝰ xp̄i afflictōnibꝰ fuisse pleriq̄z
asseuerāt. qm̄ exp̄ientia teste. si lana mo
dica aut pāniculꝰ in recēti vulnere missꝰ
vulneri coagulatur. in eiꝰ violenta extra
ctione longe maior pena. immo vix tole
rabilis sentit. q̄z in eius ꝑma inflictōne.
etiā in nostra grossa carne. Dolorosū q̄z
nimis fuit tenerrimo corpori sic denuo
vulnerato denuo rubricato. ⁊ velut exco
riato. frigoribꝰ ventis. atq̄z soli nudum
exponere. ⁊ ita ab aeris qualitatibꝰ īmu
tari. qd̄ vtiq̄z lesiuū esset corp̄i sano denu
dato. Contristabat quoq̄z intus dulcissi
mū dn̄m. hec sui corp̄is denudatio corā
omnibꝰ amicis ⁊ inimicis. ꝑ quā omēs
corporis plage ⁊ deformitates patebāt
vnde gaudebāt inimici ferali odio satis
factum Sz tristabāt plurimū amici spe
ciosum gratiosūq̄z corpus tam innume
ris vulneribꝰ crudelissime laceratū Sed
mite cor domini vtrūq̄z ꝯtristabat. ⁊ in
imicorū detestabilis exultatō. ⁊ amicoꝝ
ꝯpatiens ꝯtristatio Fuit deniq̄z hec
denudatio horribilis ꝯfusionis. quoniā
non nisi homīes turpissimi ⁊ sceleratissi
mi nudi suspēdebant. tectis fortassis tn̄
verendis. Sed innocens dn̄s totiꝰ ho
nestatis rex ⁊ amator plus cūctis scele
ratis confunditur. cum in ꝓspectu oīm
exaltandꝰ penitus denudatur. vnde ve
recundia plusq̄z dici potest animā virgi
neam cruciabat. hinc in p̄s. 68. ait Pro
pter te sustinui opprobriū ⁊ operuit con
fusio faciē meā. Et si cum nudebat ante
flagellationē non modice afflictus est.
q̄ntomagis nunc quoniā multū interest
inter illam spoliationē ⁊ priorem. Nam
ibi exutus est et nudatus in pretorio co
ram pylato. et suis ministris. Hic vero
coram omni populo ibi nudatus est fla
gellandus hic crucifigendꝰ Ideo ibi ex
uitur reinduendꝰ. hic vero nudatur vesti
bus spoliandꝰ. nam vt infra dicetur. lic
tores vestes dominicas inter se diuide
bant Sed quoniā vestes exuere non
poterant trahendo ꝑ caput. nisi coronā
spineam deponerent. videtur ꝓbabile ꝙ
totiens coronā ip̄am hanc capiti imp̄s
sam extrahentes deposuerint ⁊ iterū co
ronauerint. quotiēs dn̄m post coronati
onē vestibus spoliarunt. qd̄ ad minꝰ ter
factum ex premissis ꝯstat sc̄z post sn̄iaz
datam ante scd̄am flagellatōnē. Itē an̄
eductionē ad locum caluarie. vbi exuerūt
eum purpura ⁊ reinduerūt vestimentis
suis. ⁊ tercio hic priusq̄z cruci affigerēt.
Sed meditetur hic anima deuota. q̄z to
dolore spine venerandū caput transfigē
tes totiens extracte. vel priora vulnera
innouarūt. aut noua prioribꝰ addiderūt
Scimꝰ enim qr magis dolorosū est pati
extractionē teli q̄z ꝑmā vulneris inflic
tionē. vere mitissime iesu caput tuū ple
num est rore. sz sanguineo ⁊ cincinni tui
guttis noctium afflictiōibꝰ sc̄z nostroꝝ
peccatoꝝ. vt d̄r Can̄. 5. Nudato ita
q̄z dolorosissime vniuersitat dn̄o in ma
ioris tristicie augmentum. in eiꝰ oculis
crux aptatur. ara in qua immolandꝰ ag
nus iesus erat ꝓ vniuerso mundo prepa
tur. que vt Nico. de ly. sup̄ psalmū. xj. ait
Prius ꝑforabatur accepta corp̄is mēsu
ra. non sine brachioꝝ violēta distentōe
vn̄ poterat dicere. qd̄ hodie canit eccl̄ia
Popule meꝰ quid feci tibi. aut in quo cō
tristaui te. qr eduxi te de terra egypti. tra
duxi te per desertū. xl. annis ⁊ manna ci
baui te. ⁊ induxi in terrā satis optimam
Quid vltra facere debui tibi et non feci?
Ego quippe plantaui te vineā meā speci
osissimā. ⁊ tu facta es mihi nimis ama
ra. aceto nanq̄z mixto cū felle sitim meā
potasti. atq̄z saluatori tuo crucem ꝑasti

Sequitur Crucifixio

Parata ac pforata cruce vt videtur sentire hiero⁹. Et in quadā oratione Innocenti⁹ papa terci⁹. Nudat⁹ dñs impetuose dorsoten⁹ pijcitur. ac man⁹ p̄ma que sinistra fuisse videt̄ s̄m hierom. Per mediū neruorum grosso clauo ferreo crebris malleoꝝ ictibus pforata. cruci crudeliter affigitur. impulso clauo vsqꝫ ad caput crucis ligno. vt sic manus sacratissima ictibus dilatata. violentia claui ⁊ ictuum s̄m aliquā ptem foramini crucis est infixa. Secunda vero man⁹ cum infigenda foramine p̄us in cruce forato cruci applicaretur attingere nō potuit: ⁊ ppter neruorum ꝯtractionē. ⁊ foraminum improportionatā distantiā allegata funib⁹ violentissime est extensa. nō puto sine magno corpis compagumqꝫ fragore donec foramē attingeret. ⁊ sicut p̄ma crudeliter pforata cruci clauo silr̄ ferro infigeretur. puto ꝙ necessariū fuerit. ⁊ p̄mam manū funib⁹ ad oppositā positionis differentiā trahendo tenere. ne violentie tractiōis secūde man⁹ cedens discisso vulnere ac clauo solueret̄. Sic manibus illis que celum creauerūt. terrāqꝫ pugillo ꝯtinēt. manib⁹ vtiqꝫ omīpotentibus clauatis. simili crudelitate pedes quoꝝ scabelluꝫ est terra post crudelē tractionem in locis sensibilioribus pforati cruci dolorosissime affigunt̄. Verꝝ vtrum vno an duobus clauis certū nō est. vult beat⁹ Ans̄. ꝙ vno tantū clauo Siq̄dem credendū est ꝙ in omīb⁹ penis insatiabilis odij rabies quidq̄d penalius excogitare poterat. egit. sed penali⁹ fore dinoscitur. duos pedes cancellatos configi clauo vno. ⁊ ppter maiorem pcussiōis violentiā. ⁊ ppter supioris pedis latiorem vulnerationē. ⁊ ppter vtriusqꝫ duriorem ꝯfractiōem. qm̄ sic cancellatos pedes appodiamēto nullo supposito vsqꝫ ad plantarū rectificationē crucis stipiti ꝯclauarunt Putandū quoqꝫ dñm pudicitie auctorem. Cū dorsoten⁹ cruci supiectus esset. nature secreta celando pedes cancellasse. Carnifices quoqꝫ sic cancellatos ꝯfodisse Hac ergo inhumana ꝯfixione actum est vt corp⁹ dñi ita atrociter tenderet̄ vt omnes nerui iuncture ⁊ ossa numerari possent sicqꝫ impletum hoc p̄s. ꝛj. Foderunt manus meas ⁊ pedes meos. dinūerauerūt omīa ossa mea id est dinūerabilia fecerūt. vbi s̄m Augm ad lr̄am describitur extensio corpis xp̄i

Hec aūt rigida tensio tenerrimi ⁊ vulnerati corpis dolorosissima fuit que nedum ad vulnerum flagellis inflictorum recentiā ptingeret. sed etiā vsqꝫ ad neruorū nimiā pductionē. diuisioneqꝫ ꝯpagum ⁊ medullarū. vñ legit̄ Cum quedā deuota psona in reuelatōne quadā interrogasset a dño. quid in omīb⁹ que p nobis passus est magis doluisset? Rñdit ꝙ in cruce extēsus fui. ita ꝙ omīa mēbra mea numerari poterant. ⁊ quicūqꝫ p illo dolore mihi gratias egerit. ita gratum obseq̄um mihi p̄stabit. ac si omīa vulnera vngento suauissimo deliniret. hinc cōpatiens canit ecclesia. Flecte ramos arbor alta laxa tensa viscera. Et rigor lente scat ille quē dedit natiuitas. vt superni mēbra regis miti tendas stipite. Ecce tensa est cithara dauid in qua nedum dauid. sed omēs pphete dulciter cecinere sicut ait petr⁹ Actuū. ꝫ. De⁹ q̄ pnunciauit p os omniū pphetaꝝ pati xp̄m suum sic impleuit. Sꝫ et ver⁹ dauid noster manu fortis. ipse qui dire tensus est non tacuit. sed dulces ⁊ saluberrimos reddidit sonos. spiritū malū fugantes. et recreantes omēs desperata infirmitate laborātes Ecce immaculatus agn⁹ in nullo oblatrans. nec os suum apiens. ad occisionem duct⁹. in crucis ara īmolandus durissime alligatur. ligatum olim ⁊ hodie legimus sed duriora sunt hec vincula Ligatus est p̄mo cū obedientia patris exinaniret semetip̄m. formā serui accipiens sacro carnis nostre hodie ꝯscisso se circūcingens ac deitatē oculens. Ligatus est scd̄o v̄ginali vtero ad quā Greg

Sermo

Quia quem celi cape non poterant tuo gremio ꝯtulisti Hiere. 31. Mulier circum dabit virũ. Ligatur tercio fascia in presepio De quo hodie canitur. Vagit infãs inter arta ꝯditus presepia mẽbra pãnis inuoluta virgo mater alligat. ⁊ pedes manusq; crura stricta cingit fascia Ligatur quarto funib⁹. dum capetur in orto vbi vt Job. ait Tenuerũt eum ⁊ ligauerunt eum ⁊ adduxerũt eum ad annã primũ. sicq; ligatum duxerũt ad caypham atq; de hoc ad pilatũ. Ligatur q̃nto ad statuam flagelland⁹. licet ipsa flagella q̃ corp⁹ eius cingendo circũibat nõ incongrue possint vincula appellari. Ligatur sexto spinea corona. caput benedictũ circũplectente. ⁊ spinaꝝ aculeis elicito sanguine ꝯtrahẽte. Immitia fuere hec vincula neq; ei qui solus liber est debita. sed horribiliora fuerũt ista ferrea quib⁹ nunc multo forti⁹. multoq; feroti⁹ crucis patibulo est affixus. que non solũ manuum pedumq; ꝯpagẽ diuisere. sed etiã purissimã illam animã ab hospitio sui corpis mundissimo separunt Dixerat olim alexander Regulus hui⁹ terre. cũ ꝑcuss⁹ humata sagitta peteretur. vt se ligari ꝑmitteret donec excideret. quia leuissimo motu mortem posset incurrere. nõ decet inq̃t vinciri regem cũ libera sit regis ⁊ sp salua potestas O rex regũ ⁊ deus deoꝝ dulcissime iesu q̃ntũ libertati ac potentie tue hodie derogatũ est. cũ per tot nexus ⁊ dura vincula ligaris. q̃ solus liber es. solus ligandi atq; soluendi habes potestatẽ. sed ꝓpter misericordiã tuã ligaris vt nos a miserijs nostris faceres absolutos honor ⁊ gloria sit vinculis tuis optime dñe iesu que nostra tã potenter vincula diruperunt

Seq̃tur crucis eleuatio

Crucifixione itaq; facta in cruce iacenti in terra crux illa erigitur ac dñs ab omib⁹ videnda in cruce nõ sine clamore multo ⁊ derisione afflicto superaddente afflictionẽ eleuatur atq; in rupem ꝓpe de crucis recipiẽdo cauatã tam immitẽ cũ impetu deponitur vt omĩa viscera expansi in cruce domini tremerent. manuũ pedũq; vulnera clauoꝝ grossitudine p⁹ obstructa laxata sint ⁊ ãpliata. coopãte corpis perfecti pondere vnde erupit fons paradisi. fons sanguĩs xp̃i d̃ loco voluptatis corpe scz dñi per q̃tuor ptes diuisus. manuũ scz pedũq; fossuras. ⁊ copiosissime affluens irrigauit vniuersam terrã. peccata omniũ abluendo. Hinc canit in himno. clauis mite corpus ꝑforat sanguis vnda ꝓfluit terra. pontus astra mũd⁹ quo lauant flumine. Et hanc forte crucifixionẽ dñi in cruce humi ꝓstrata atq; exaltationẽ rep̃sentat hodie eccl̃ia in eo ꝙ crux deosculanda p̃mo iacet appodiata in terra. deinde leuatur atq; populo ostenditur ſm morem quorũndam ecclesiaꝝ De situ aũt corpis in cruce ⁊ quid sacratissimi corpis positio regal̃ in se tipi ꝯtineat. Seduli⁹ in paschali carmine pulcre versibus dixit Ne ve quis ignoret speciẽ crucis esse colẽdã. que dñm portauit ouans rõne potenti Quattuor in plagas quadrati colligit orbis Splendidus auctoris de vertice fulget eous. i. sol. Occidiuo sacre lambunt sidere plante Arcton dextra tenz. mediũ leua erigit axem Cunctaq; de membris viuit natura creantis. Et cruce ꝯplexum xp̃c regit vndiq; mundũ Ex quib⁹ claret xp̃m capitis faciem ad orientẽ vertisse. plantas pedis ⁊ dorsum ad occidentẽ. dextram ad meridiẽ. sinistrã vero ad septentrionẽ Quo situ etiã nostros mortuos in sepulcris collocam⁹ sperantes q̃ ꝯfigurabũt ei in generali resurrectõne ꝑ virtutẽ crucis cui situaliter ꝯfigurant in sepulcris.

Non aũt dñm solum crucifixerũt. sed Lu. Et latrones vnũ a dextris ⁊ alium a sinistris Job. Hinc ⁊ hinc. mediũ autẽ iesum Mar. Et impleta est scriptura que dicit Et cum iniquis deputat⁹ est Associãtur hincinde latrones innocẽtissimo dño vt mors eius sic infamaret ⁊ ex omĩ

parte turpissima ⁊ apperet Impleuerūt
eñ qd̄ de eis scriptū est Sap̄ .2. Morte
turpissima ꝯdemnemus eū

Seq̄tur d̄ mortis turpitudine

Fuit enim mors turpissima ⁊ ꝓpter
turpitudinē loci· qꝛ foris portam in loco
damnatoꝝ inter cadauera ⁊ ossa inter-
fectoꝝ ⁊ ꝓpter corꝑis nuditatem oib⁹
ꝯtuendam Et ꝓpter tempis festiuitatē.
fuit eñ pasceue pasche in quo nō nisi sce
leratissimi quoꝝ mors dilationē non pa
tiebat̄ damnari solent. ⁊ ꝓpter genus
mortis. qꝛ crucifixio non solū dolorosis-
sima sed et despectissima fuit vt sup̄ di-
ctum est. Et ꝓpter societatis vilitatem
latronū scz in quoꝝ medio est suspensus
vt sic eoꝝ p̄ncipes ab aduenis putaret̄.
Hinc ait Chris̄. omel'. xij. Pariter crucifi
gunt latrones non tanq̄z inimici latro
num. participes eñ erant sceleris eorū.
Nam pylato dicente. quē vultis vobis
dimitti ꝛc̄. Latrones latronem petierūt
dominū aūt crucifixerūt. Ideo aūt cum
dño latrones crucifigunt vt passionem
dñi macularent ⁊ infamarēt dñm ꝙ non
sine causa crucifix⁹ sit hec Chris̄.

Seq̄tur de christi diffamatione

Ecce dilectissimi maledictos ⁊ seuis
simos canes quib⁹ nihil satis esse pote-
rat. in filij dei ꝑsecutione satiari nō pote
rant. omniū rerum ablatione nudum su-
spendentes. felle potātes. reclinatoriū
capitis negantes· corporis horribili di
stentione ac vulnerum conscissione. san
guinis multiplici effusione. nisi ⁊ famam
ac nomen bonū omnimodis macularēt
ac tollerent Ideo primū cum armis tan
q̄z latronem ꝯprehenderūt. tanq̄z male
factorē et suo scelere damnatū ligauerūt
tanq̄z publicum ⁊ euidentissimū nequaz
accusare coram pylato non recusarūt di
centes. Si non esset hic malefactor tan
q̄z indignissimū irriserunt. conspuerunt
blasphemauerūt. barrabā latronem sibi
p̄tulerūt. crucis patibulū ꝓprijs scapul'
imposuerūt in latronū medio in loco de
specto. tempe sacro hominū multitudīe
nudū suspenderūt. hec ⁊ alia multa agē-
tes vt suppressa boni nominis opinione
⁊ fama eum sceleratissimū omnib⁹ ꝯpro
barent Heu q̄z tum hec diffamia ꝯtri
stabat innocentissimū cor dñi hoc esti-
mare poterit. q̄ eius dignitatē ꝯgnoscit
Si eñ ꝓ fama sua defendenda. etiā ho-
mines peccatores vitam exponūt. atqz
crudelis iudicat̄ qui famaz negligit. s̄m
illud Curam habe de bono noīe Ecc̄. 4j.
Idcirco bonis ⁊ dignis nihil amari⁹ le
sione fame. necesse est lōge magis trista-
tum de sua infamia fuisse dñm q̄z quem
cūqz mortalem purū hominē· ⁊ qꝛ oīm
dignissim⁹: et qꝛ multis simplicib⁹ scan
dalum intulit ac ꝯuersionis tarditatem
p̄ntib⁹ ⁊ futuris. maxīe aūt ex eo qꝛ oīs
infamās blasphemia xp̄o irrigata redū
dabat in vilipendiū patris. sicut ipse ait
qui me spernit. sp̄nit eū qui me misit Lu.
x. Sed patris gl'iam ⁊ honorē sūme desi
derauit. ideo ei⁹ inhonoratio sūme ipsuz
ꝯtristabat. ꝓpter qd̄ frequenter iudeos
ꝓ sua dehonestatōe arguebat. vt patet
ex decursu euāgelistaꝝ. Sed licz sup
primere omni studio nomen ⁊ famā dñi
mollirent̄ iudei. Mentita tamē est iniq̄
tas sibi. Et vnde ampli⁹ eum infamabāt
inde ampli⁹ glorificat⁹ est dicente pau-
lo. Propter hoc scz crucis ignominiam
exaltauit eum de⁹. ⁊ dedit illi nomē qd̄
est sup̄ omne nomen ꝛc̄. Phil'. ij. Quod
licet p̄ncipaliter in resurrectōne factum
est. tamē nec hodie sine gloria patris fu
it dum miraculis multis eū clarificauit.
Nam ⁊ loc⁹ ipse ꝯtremuit portare dñm
nō sustinens. sol radius retraxit. nudita
tem corꝑis videri non ꝑmittens. mors
dñi monumēta aperuit. ⁊ latro dñm pu
blice confitens ab eo veniam obtinuit
atqz regnū Eya o nūc deuota anima
atqz sancta hui⁹ immaculati agni sang
uine tincta ⁊ redempta ne fatigeris nūc
assistere. nulla penarū fatigatione vinci
bili sponso tuo. leua cordis oculos ⁊ su-

spice quoniam exaltat⁹ est a terra in qua vbi caput reclinaret nō inuenit. domin⁹ de⁹ tuus. creato⁹ tuus. redempto⁹ tuus amato⁹ tu⁹ innocens eterni patris filiꝰ Spectaculum fact⁹ est angelis mūdo ⁊ homib⁹. j. Cor. 4. Angelis q̄dem admirationis magne non ꝓhendentibus tantā filij dei iniuriam. vt ꝑm Esa. vaticinium admirando quererent. Quis ē iste qui venit de edom tinctis vestibus de bozra. ⁊ cetera que sequūtur eiusdē. 63. VMundo vero tanq̄ ꝑdigium et cōmotio capitis in populis tanq̄ purgamentum mundi et omniū pipsima. sed hominib⁹ pijs stat mediato⁹ eoꝝ in cōspectu patris sui in ꝓfractione. vt auertat iram eius ne disperdat eos. vere stat in cōfractione. q̄z uis enim toto coꝛpe ꝓfractus tamen nō cadit mente. stat ꝓstanter in p seuerantia bone volūtatis Vide quō extendit manus suas vt trahat omnia ad seipm. caue ne sponte tua elabaris. ne abeo auertaris. nam hic est o aīa sponsꝰ tuus candid⁹ ⁊ rubicund⁹ Lan. 5. candid⁹ ꝑ innocentiā. rubicund⁹ ꝑ sanguinis sui purpurā. vide ⁊ ꝓsidera an tunica spōsi tui sit an non Gen. 37. Ecce fera pessima rabies leonina plebs iudaica deuozauit illum. morte turpissima piter ⁊ acerrima ꝓdemnauit filiū suum. fratrē tuū. sponsū tuū Attende quomō apl'o teste ad Gal'. 3. Pro nobis maledict⁹ factus est. nud⁹ pendens in ligno inter maledictos oīm patens blasphemijs et maledictis. vt nos a maledictiōe ꝑpetua liberaret. Lr cūspice transiens per vias. dies antiq̄s memozare. presentes attende. et vide si ē dolo⁹ similis sic̄ dolo⁹ me⁹ Tren. j. Dixerat in ethicis olim gentilis ille Arestoteles li. 3. q̄ omniū terribiliū terribilissimū est mors. Sed ecce hic penā morte amariozem nisi q̄ ipsa pena mors est ꝓducta Ideo apl⁹ ꝓmendās dīi obedientiā ad Phil'. 2. Factus est inquit obediens vsq̄ ad mortem. mortē āt crucis. parū dixit vsq̄ ad mortē nisi adderet mortē autem crucis. q̄ morte nihil pei⁹ fuit ꝑm Aug. Inter oīa genera mortiū. q̄ ibi dolozes acerrimi exagitāt ⁊ cruciat⁹. ꝓpter q̄z finitionē etiam mors ipsa dulcis apparz Non em̄ crucifigi occidi fuit. sed in mortis doloꝛib⁹ diuti⁹ viuere ⁊ in ꝓducto ꝛe cruciatu semp mori. Heu heu quant⁹ dolozis cruciat⁹ nudi extenti ac vulnerati coꝛpis tenerrimi semp ꝑ maledicte plebis salute multiplicib⁹ laboꝛib⁹ fatigati O q̄z ꝑfunda amaraq̄z vulnera benedicta manuū crudeliter ligno ꝓfixarū que ꝓpeditos soluere. elisos erigere. suisq̄z at tractib⁹ vniuersas infirmitates solebāt curare. O q̄z intolerabilis pedum transfossio que ad suoꝝ crucifixoꝛum iudaice scz gētis salutem ⁊ pacem semp directe fuere. O q̄z triste ac reclinatū caput mille spinarum puncturis ꝑforatum. facies q̄z pallens liuoꝛe ⁊ sanguīe obducta. immund⁹ quoq̄z bestiaꝝ sputis sordidata. alapis tumida. vellicationeq̄z turpiter exarata. que pupillos ⁊ viduas ⁊ miseros semp ꝓsolabat. Desiderabāt sp hāc faciez videre famuli dei. Nam ⁊ moyses ait Exo. 33. si inueni grām in ꝓspectu tuo ostende mihi faciem tuā Regi⁹ ꝓpheta ps. 79. Ostēde nobis faciem tuā ⁊ salui erim⁹. ⁊ in canticis sponsa Lan. 2. Oſide mihi faciē tuā q̄ facies tua decoza Ecce ascendit hodie o aīa in altū. vt ab omnibus facies ōsiderata videret Inclinauit eam vt caute ꝓspiceret Eya quis nō vide at q̄s hic gemit⁹ lacrimasq̄z contineat qm̄ sicut piuz est gaudere pio iesu. ita piū est flere lacrimā tē iesum. Adhuc o aīa intuere. ⁊ lege librum hunc coꝝ oculis tuis expansū. in quo ⁊ si ab eterno pater omia viuis inscripsit elemētis. ꝑm illud Job. j. Oō factum est in ipso vita erat. tamē hodie in carne scriptus interi⁹ qui dem tristicia ⁊ doloꝛibus. foris aūt stilo ferreo atrocissimis vulneri⁹. Iris neduz visibilib⁹ sz etiā palpabilib⁹ tam grossis q̄z indelebilib⁹ sicut ꝑ ysay ꝓphetā. c. 49. Nunquid mulier potest obliuisci infantē

suum vt nō miseriatur filio vteri sui ? & si illa oblita fuit ego nō obliuiscar tui. In manibus eī meis descripsi te. hic est liber quē Ezechiel: c. 2. vidit intus & foris scriptū in quo scriptū asserit lamentū carmen. & ve. ve intus. lamentum foris. lamentat⁹ eī est nedū oculis fundens lacrimas. sed etiā toto corpe sanguineas guttas Sed q̄lia crimina? nam & de ip̄o psallebant qui bibebant vinū. puta quia int⁹ cantauit corde gratias patri p̄ p̄ per diti hom̄is liberatione. foris p̄tulit ore verba intrinsici doloris que ita dolorē ō clarabant. vt non minus plena salute occultiora sacramenta pijs auribus explicabant Sed ad nostr̄ p̄positū dūtaxat tractem⁹ in q̄ntum dolorem intimuz expressere. Audiam⁹ ita p̄mā elaci carminis sui clausulam quā de cruce plenus cruciatu modulauit Luc. Pater in q̄t dimitte illis non enim sciunt quid faciunt. Isolent patientes inde amplius lamentari vnde plus acerbi⁹ ve dolent ita p̄mū patientis domini verbū intensior animi ei⁹ tristicia edidit atq; dolor hinc eī magis patitur. p̄o cuius ablatione p̄mū deprecatur. Nouit q̄ntum paternā maiestatem offendunt peccata impiorū. que diuina offensa q̄m plus cunct⁹ displi cuit. oīb⁹ corpalib⁹ penis pl⁹ afflixit De quo supra multa sunt posita. Et quāuis p̄ omniū peccatis nimis doluit. maxie tū p̄ maxis. Maximū aūt peccatū fuit crucifixio filij dei Nā sic vult b̄tus Anſ. li. 2. Cur deus homo ca. 14. Minima lesio illi⁹ psone peior fuit q̄ peccatū oīm hominū sit malū. Et iterum. ad violentam ereptionem vite corpalis hom̄is x̄pi nulla immensitas vel multitudo pctōr extra p̄sonā dei compari potest. Nimiū itaq; de peccato suor crucifixorū restabat p̄ q̄nto p̄ hec grauissime maiestas offendebat dei. Et quia peccata nō possunt deleri nisi p̄ deū remittentē culpam siue offensam. ideo orat vt cesset diuina offensa p̄ remissionem peccator dicens. Pater dimitte illis ⁊c Nec frustra orauit q̄m que orauit efficacit̄ ip̄etrauit. sic ait Leo ser. q̄ incipit. Desiderata nobis Debui⁹ orōnis potētia fuit vt p̄dicatō petri apli ex his q̄ dixerūt. Sāguis ei⁹ sup nos & sup filios nr̄os multor ad pniaz corda conuerteret & vna die baptizarent fere tria milia iudeor. fieretq; oīm cor vnū & aīa vna patr̄ p̄ eo mori quē poposcerant crucifigi. Sed qō nō solū doloris interni sed & amoris inauditi ac benignitatis fuit ac doctrine alij sermoni & tempi reseruandū est atq; ad cetera p̄cedendū Joh. Scripsit āt & pilat⁹ titulum cause ei⁹ & posuit Mat. sup crucem sup caput ei⁹ Jo. Erat āt scriptū Mat. hic est iesus nazarenꝰ rex iudeor Joh. Hūc ergo titulū multi legerūt iudeor q̄ p̄pe erat ciuitatē loc⁹ vbi crucifix⁹ erat. & erat scriptū hebraice. gre. & latine. Dicebāt ḡ pilato pontifices iudeor. Noli scribere rex iudeor. sed q̄ dixit rex sum iudeor Respōdit pylat⁹. Qō scripsi scripsi. ſm Theo. & hiero. iudei p̄curabant scribi titulum intendentes p̄ hūc illuso rie vituperare opionionē eius qui regem faciebat seipsū vt sic p̄tereūtes sui miserēri nō valerent. sed magis ei ranq; tyrā no insultarēt Jōq; in triplici eminētōri līgua. hebraica p̄ iudeos in lege gloriātes. greca p̄ gentiū sapiētes. & latina p̄ romanos iā pene omnib⁹ sapientib⁹ impantes. nec quod ipsi in ptumeliam solicitabāt aliter q̄m voluerunt pylatus exequitur ad eius scz laudez ac regni p̄firmationem. vnde & pilato dixerunt. noli scribere rex iudeorum sed quia dixit rex sum iudeor Jōo Aug⁹ sup Jo. eos alloquēs ait. Quid loq̄mini insani. q̄d fieri p̄dicitis qō mutare nullo pacto potestis? nunq̄d eī p̄ p̄terea nō erit rex quia iesus ait rex sum iudeorum? Si corrumpi non potest quod pylatus scripsit. corrumpi potest qō veritas dixit? Nam et confirmando quod scripserat. ait pylatus. Quod scripsi scripsi.

vt impleret scp̄tura. Ne corrūpas tituli
inscriptionē. Rex ergo est xp̄c iudeorū
īmo ⁊ gentiū. sz iudeoꝝ circūcisione cor-
dis spū nō lr̄a. quoꝝ laus nō ex hoīb⁹ sed
ex deo est. ꝑtinentiū ad hierusalē liberā
matrē nostrā eternā in celis sarā spūalē
ancillā ⁊ filiū ei⁹ foras de domo liberta-
tis eijcientē Jdo itaqz pilat⁹ qd̄ scripsit
scripsit qr dn̄s qd̄ dixit dixit hec Aug⁹.
Que etiam in hoc dolori addiderunt. qr
veritatē quā gentilis alienigena confir-
mabat elect⁹ suusqz ppl's cui ip̄am tam
multiplicit̄ in ꝓphetis nūciauerat tam
inuidiose oīmode impugnabant Joh
[Milites ergo cū crucifixissēt eū accepe
rūt vestimēta ei⁹ ⁊ fecerūt q̄ttuor ꝑtes
vnicuiqz militi ꝑtem ⁊ tunicā scz accepe
runt. Erat aūt tunica incōsutilis desup
contexta ꝑ totum. Dixerūt ergo adinui
cem. nō scindam⁹ eam sed sortiamur de
illa c⁹ sit. vt scp̄tura īpleret dicēs p̄s. rj.
Partiti sunt vestimēta mea sibi. ⁊ sup
vestem meā miserūt sortem. Et milites
quidem hec fecerūt] ad lr̄am ptz plures
xp̄m tunicas habuisse. q̄tuor quoqz cru
cifixores fuisse. quoꝝ spoliatio dn̄i affli-
ctionē adauxit. nam s̄m Chris. nō ꝑua
abiectio hec xp̄i erat Quasi eīn totaliter
dehonoratū ⁊ omniū vilissimū in xp̄m
hec agebant In latronib⁹ aūt nihil ta
le operati sunt. Diuidere eīn vestimenta
in ꝯdemnatis in valde vilibus fit ⁊ abie
ctis ⁊ nihil aliud hn̄tibus. s̄m Theo. āt
ad opprobriū hec faciebāt ⁊ ex quadam
lasciuia quasi subsanatiue dicerent Quia
se regem dixerat habeamus singuli ali-
quid de regijs vestimētis. Etiam eo am
pli⁹ dn̄m hec spoliatio cōtristabat. quo
vestes ille q̄s forte suis mater carissima
compauit laboribus aut texuit manib⁹
cederent tam indignis. Sed non vacāt
hec a misterio que pulcre ꝓsequitur Au
gustin⁹ omelia. cj8. sup Johan. Sed ad
vlteriora ꝓperam⁹ Math. [Et sedētes
scz milites seruabant eum] ne scz euade-
ret. aut aliquis eum de cruce viuū depo-
neret. sed diligentia militū ⁊ sacerdotum
nobis profuit vt maior ⁊ apertior resur-
gentis virtus approbaret Mat. Mar.
[Pretereūtes autez blasphemauerūt eū
mouentes capita sua ⁊ dicentes Vah
qui destruis templū dei ⁊ in triduo illud
reedificas. salua teipsum. si filius dei es
descende de cruce. similiter ⁊ p̄ncipes sa
cerdotum illudentes ad alterutrum. cū
scribis ⁊ senioribus dicebant. Alios sal-
uos fecit seip̄m nō potest saluum facere.
Si rex israel est descendat de cruce ⁊ cre
dim⁹ ei cōfidit in deo. liberet eum si vult
dixit eīn quia fili⁹ dei sum Lu. Et stabat
populus expectans ⁊ deridebant eum
p̄ncipes cum eis. Illudebant autez ⁊ ei
milites] ⁊ postq̄z dixerat [Sitio et ace-
tum offerentes illi ⁊ dicētes. si tu es rex
iudeoꝝ saluum te fac] Animaduertite ca
rissimi inauditā rabidorū beluinam seui
tiam naturā homīs penitus deserentē.
omnis misericordie ⁊ mansuetudinis ex
sortem. super mirum videtur quomodo
tantam atrocitatē in tam afflictum piū
⁊ in nullo oblatrantē hominē poterant
exercere. nusq̄z vidim⁹. nec aliquādo vi-
dimus aut legim⁹ etiam in extremo sup
plicio iudiciuz sine misericordia fieri. q̄n
saltem aliqua ex parte vel in ipsa mortis
inflictione q̄ntum s̄m genus mortis et
datam sententiā fieri potuit cōpassio ⁊
miscd̄ia impenderet. ad minus in verbis
ꝯsolatorijs si min⁹ in factis potuit exhi
beri. etiam sceleratissimis hoīb⁹ patrici
dis aut fratricidis. ciuiū aut patrie tradi
torib⁹ aut q̄libet intolerabilia damna in
ferentib⁹. Sed ecce innocētissimo iesu q̄
nihil mali intulit sed bona tribuit nunq̄z
obfuit. sp ꝓfuit. oīs mīa negat. q̄ eīn ni-
hil mali intulerit titulus ipse ⁊ illate bla
phemie q̄ crimē nullū poterant īpinger e
clare ꝓbāt. Quātū v̄o boni tribuit. etiā ī
penis attrocissimis declaratur Ecce vix
sermo benedicti oris eius finitur. quo
oīm penaꝝ. doloꝝ ⁊ iniuriaꝝ. īmo mr̄is
fratrū ⁊ aīcoꝝ īmemor. ꝓ eis scz inimic]

suis crudelib⁹. patrē attentissime interpellabat. ne illate sibi iniurie ī malū ipis cederent. sz remitteret culpa ⁊ debita eis dānatio sempiterna. Nihil aūt mota sunt. saxis duriora corda. magis vero ꝓ optimis vices pessimas reddidere. nā neqz plagis ei⁹. nec vulneribꝰ. nec sanguīs ꝓfluuio. nec īminēte iā morte saciari q̄unt Magis aūt oīa hec q̄si modica ac insufficientia ꝑuipendētes. quē nec manib⁹ nec verberib⁹. nec sputis attingere valuerūt blasphemijs. improperijs. irrisionib⁹ ac motu capit[. incredibili furia latescebāt. ꝙ hūana abhorret natura. vltimo afflicto supplicio quā poterāt afflictionē sup addētes De hoc Leo in ſmōe q̄ incipit. Expectatōi vestre ait Principes sacerdotum quib⁹ indulgentiā saluator petebat suppliciū cruc[irrisionū aculeis aspabāt ⁊ in quē manib⁹ ampli⁹ seuire non poterant. linguaꝝ tela iaciebāt. Et in ser: q̄ incipit. Cū multis modis idē inquit Principes iudeoꝝ legisqz doctores. nec ꝯscīe impietate ꝯpūcti. nec effectu sceleris imtigati. fixuris clauoꝝ addebatis tela linguaꝝ dicētes Alios fecit saluos. De tribus āt insultabāt. de iactācia Jo. Vah qui destruis templū dei ⁊c. scdo de potētia. Alios saluos fecit ⁊c[. Et si rex israel es ⁊c. tercio de vana fiducia ibi Confidit in deo. liberet eū si vult. dixit eīm Quia filius dei sum Imponebant aūt xp̄o duo. Primū qr dixerat se xp̄m in lege ꝓmissū. Scdm ꝙ dixerat se regē iudeoꝝ. p̄mū tanq̄z legi ꝯriū īproperabant crucifixo dn̄o iudei. scdm tanq̄z romano impio ꝯrium improperabāt milites romani mosayce legis ignari. ꝙ aūt aiūt. Si rex israel est. descēdat de cruce ⁊c. ex dyabolico loquūtur instinctu. nā sicut testat beat⁹ Bern̄. in ser. de pascha q̄ incipit. Vicit leo. dolet venenati serpent[astutia. exaltatū in deserto serpentē eneū. cui⁹ intuitu sanent vulnera q̄ inflixit. alioq̄n q̄ alio instigāte misisse credim⁹ vxorē pilati ad ip̄m dicētem. nihil tibi ⁊ iusto illi. Multa eīm passa sum hodie ꝑ visum ꝓpter eū Timebat ergo iam tunc sz nūc maxīe virtute cruc[eneruari se sentiēs inimic⁹. sera ducitur penitentia. Et quos instigauit ad crucifigendum instigat ad suadendū vt de cruce descendat. nouerat q̄ntum pro salute illius populi zelum gerere videretur dominꝰ. ꝓpterea maliciose nimis linguas erudiens blasphemoꝝ suggerebat. vt dicerent. descendat ⁊ credim⁹. quasi nihil iam posset obstare quin descēderet. qui eoꝝ credulitatem tantopere desideraret sed non mouetur vano pollicitatiōe qui nouit omniū corda. sicut nec exprobratione ⁊ blasphemia. mitissim⁹ omniū mouebatur. sed audiamus quid ad hoc responderit christus ꝑ ꝓphetam Queris signum iudee? Expecta me in diem resurrectiōis mee. Si vis credere maiora tibi iam opera demonstraui. Multiplicaui signa. sanitates perfeci heri ⁊ pridie. hodie habeo ꝯsummari. An non erat mai⁹ quod vidistis e corporibus obsessis exire malignos ⁊ e grabatis suis exilire paraliticos. q̄z e manibus meis vel pedib⁹ resilire clauos quos infixistis? Sed patiendi est tempus non est faciendi. ⁊ passionis tempus sicut frustra preuenire conatus es. sic nec poteris impedire si adhuc generatio praua ⁊ adultera signum querit. non ei dabitur signum nisi Jone ꝓphete. non signum descensionis sed resurrectionis hec Bernard⁹. Chrisosto⁹ omelia. jr. Considera inquit nunc vocez filioꝝ dyaboli quō imitāt paternā vocē Dyabol⁹ dicebat Si fili⁹ dei es. mitte te deorsū. ⁊ iudei dicūt. Si fili⁹ dei es descēde de cruce. ⁊ credim⁹ tibi. De q̄ erroris fonte iudei. inq̄t Leo ser. q̄ incipit Expectationi vr̄e De q̄ inuidie lacu talium blaphemaiꝝ venena potastis. Quis vobis mgr̄ tradidit? que doctrina ꝑsuasit? ꝙ illum regem israel illum dei filium credere deberetis. qui se crucifigi non sineret. aut a ꝯfixione clauorum liberum excuteret. non vobis hec legis misteria. nō pa

schalis sacramēta. nec vlla vmq̄z ꝓphe
tarꝝ oracula cecinerūt. Sed illud vere ab
undiq̄z legistis ꝙ ad detestabilē vestri
sceleris īpietatē. ⁊ ad volūtariā dñi ꝑti-
net passionē Ipse em̄ ꝑ Esayam loq̄tur.
Dorsum meū dedi ad flagella. maxillas
aūt meas ad palmas faciem aūt meam
non auerti a ꝯfusione sputoꝝ. Ipse ꝑ da
uid Dederunt inquit in escā meam fel. ⁊
in siti mea potauerūt me aceto jteꝝ. Cir
cumdederūt me canes multi. ꝯsiliū mali
gnantiū obsedit me. Foderūt manꝰ me-
as ⁊ pedes meos. dinūerauerūt omnia
ossa mea Ipsi vero ꝯsiderauer̄t ⁊ inspex
erunt me diui. sibi vestimēta mea. ⁊ sup
vestem meam miserūt sortem Nec legi-
stis dñs descendet de cruce sed dñs reg
nauit a ligno Et beatꝰ Ambro. tractans
idem verbū, Si rex israel es ꝛc. ait O stul
te ⁊ cece grex sacerdotum nunquid im-
possibile est ei de paruo stipite ligni de-
scendere qui descēdit a celoꝝ altitudīe?
Nunq̄d tua vincula possent illum tenere
quē celi non possunt cape? nō venit vt se
liberaret. q̄r sub ꝟuitute non erat. sed vt
nos ꝺ ꝟuitute redimeret. verūtamē frau
dulenta est eoꝝ ꝓmissio. descēdat ⁊ cre
dimus Ait hieroꝰ sup Math. Maiꝰ fe
cit surgēs de sepulcro ⁊ nō creditis. nūc
si de cruce descēderet nō crederetis. hoc
ip̄m euidenter ꝓbat pecunia ꝓmissa cu
stodibus in resurrectōe vt dñm resurrex
isse a mortuis negarent et ab apl'is fura
tum ipsis dormientibꝰ mentirent. vt dic
Math vlti. Jdo quasi rñdens dolosita
ti iudeoꝝ Leo ait ser. qui incipit. Cū mul
tis his vocibꝰ vestris Si rex israel es ꝛc.
stultis et blasphemijs reddūt omīa ele
menta rñsum. vt vnā simul in vos snīaz
ferunt. celū. terra. sol sidera. q̄r indignos
vos suo ministerio ꝓtestantes terribili
motu insolitoq̄z defectu tenebras mdo
vestre cecitatis ostendūt. Sed ecce
non satis fuit saluatorez nr̄m irrideri et
blasphemari a cedentibꝰ ⁊ obꝟuātibus
eum. a p̄tereūtibꝰ. a p̄ncipibus scribis ⁊
senioribꝰ. a populis stantibꝰ et expectan
tibꝰ. a militibꝰ et gentibꝰ tanq̄z oppro-
brium hoīm ⁊ plebis abiectionē verbis
⁊ irrisorijs signis que non nisi vilissimis
solent exhiberi ꝑsonis. nisi etiā in maio
rem sui despectū a sceleratissimo hoīe ad
mortē dānato sil' in pena crucis laborā
ti ꝓ suis latrocinijs mox morituro auc-
tori vite sibi insultaret. Nā Lu. [Vnꝰ de
his q̄ pēdebāt latronibꝰ blasphemabat
eū dicēs. si tu es xp̄c saluū fac temeip̄m
⁊ nos] ꝙ vero Mat. ⁊ Mar. aiūt Idip
sum āt ⁊ latrones q̄ crucifixi erant cū eo
impropabāt ei ⁊ ꝯuiciabāt breuiter hūc
locū ꝑstringētes pluralē numeꝝ posue-
runt ꝓ singulari. quō fieri in scriptura in
solitum nō est. vt declarat Beda sup lu.
Aut locuti sunt modo quo factū vniꝰ re
fertur ad pl'es quomō societas dicit' ali
quid facere dum vnus de societate hoc
facit. vt dic Lyra sup mat. Vel ꝟm hie
ronimū. Primo vterq̄z latronū blasphe
mauit. sed alter videns patientiā xp̄i ⁊
signa in rebꝰ insensibilibꝰ. in xp̄m credi-
dit ⁊ priorē blasphemiā sequēti ꝯfessiōe
alteriusq̄z correptōne emēdauit. Nā ⁊ ei
q̄ in blasphemia ꝑseuerauit Lu. [rñdēs
alter īcrepabat eū dicēs. Neq̄z tu times
deū ꝙ in eadē dānatione] scz mortis es
Et nos q̄dē iuste in hac dānatōe sumus
nā digna factis recipimꝰ. hic vero nihil
male gessit Benigne q̄dē suscepit dñs.
nec r̄pudiauit latronis ꝯfessiōz ⁊ excusa
tōnē. Sz q̄ntꝰ putas meror aīam nr̄i sal
uatoris obruit. vt in tā innūerabili ppl'o
q̄ ad diē festū sil' ⁊ ad crudele spectaculū
ꝯuenerat. nō inter aīcos. nō inter tot ꝑ
eū a varijs lāguoribꝰ sanatos. etiā a mor
te suscitatos. nemo inuentꝰ est q̄ ꝓ dño
patiēte rñdere ausꝰ ē. ⁊ veritatē publice
ꝯfiteri. vere oēs declinauer̄t sil' inutiles
facti sūt. nō est q̄ sciat bonū. nō ē vsq̄z ad
vnū. illūscz latronē. apꝺ mdm q̄dē repro
batum. sed non apud deum Et certe con
tumelia est principis. si pro eo vilissima
persona respondet. ⁊ loquitur Sed dñs

vniuersorum latronis publicie excusatõe est ptentus. Portio fuit latro ille primo discipulo qui puelle vilissime minas tolerare non valuit Nã vt Chrisᵒ ait omeᵗ p. Spernẽs tormenta vndiqz populũ inspiciẽs circumstantẽ. clamantẽ. ingenti rabie ardentẽ non timuit. nec crucifixi vilitatem que videbatur inspexit. sed fidei oculis hec cuncta transiuit. z humilibᵍ spretis cogitatiõibᵍ celoz dñm exaltatũ para mente cognouit z ipius misericordiam in cruce flagitauit dicẽs ad iesum. ¶Dñe memento mei dum veneris in regnum tuũ¶ Leo in ser. qui incipit Exigit fides. Que istam fidem exhortatõ psuasit que doctrina imbuit. quis p̃dicator accendit. non videbat p̃us acta miracula cessauerat tunc langũentiũ curatio. ceco rum illuminatio. viuificatio mortuoz ea ipsa que mox erãt gerenda nõ aderant. z tamen dñm ꝓfitetur z regem. quẽ vidit dñi supplicij esse ꝓsortẽ hec ille. Estimo qz verbum emissum ꝓsiderauit. quo pro suis crucifixoribᵍ. actuqz in eum in bũa ne frementibᵍ salutem poscens patrem exorauit. qõ legem z homĩs excessit cõditionẽ. siqdem dictum est antiquis Diliges ꝓximum tuũ. z odies inimicũ tuũ VBath. 5. Dñs vero in cruce p̃mũ dilectionis effectum inimicis impẽdit in quo plus aliqd qz hoĩem esse ꝓgnouit. quo tã potẽter in bono omniũ suoz inimicoz scuitiã vicit Facile quoqz veniã impetrare posse ꝓfidit apud eũ dum peteret. quẽ tam misericordẽ nõ petẽtibᵍ immo iam iamqz seuiẽtibus ꝓbauit Nec frustra qñ ꝓtinuo audit a dño ¶Amen dico tibi hodie mecũ eris in paradiso¶ non illo terrestri de quo eiectᵍ est Adam. nec celo empireo quo nemo veniet ante ascensionẽ meã sed in paradiso id est beata fruitõe Nã ẽm Bedã sup Lucã. Vita est esse cũ xpo quia vbi chrisᵗ ibi regnum. hanc enim beatã fruitionẽ patres in limbo statim post christi mortẽ habuerũt. quo aĩa xpi a corpe separata descendit ad eos huiᵍ latronis anima eiusdẽ particeps beatitudinis hodierna die descendit Et beatus Anſ. Credo dñe credo certe q̃ vbi tu vis z vbi tues. ibi paradisus est z esse tecũ hoc est esse in paradiso. Quomõ venerabilis ille ꝓfessor z gloriosus martir tecum fuit per totũ illud hodie et postea omni tempe. Excedit aũt inquit Leo papa serqui incipit. Exigit fides humanã ꝓditionem. ista p̃missio z nõ tam de ligno crucis qz ẽ throno creditur potestatis Ab illa altitudine p̃miũ fidei datur in qua cyrographũ humane transgressiõis aboletur Ecce ẽm nostri saluatoris verbuz in cruce ꝓlatum omni ꝓsolatõne ac gaudio plenum. z a desperatiõis baratro liberãs etiã in veteratissimos pctõres nihil in se hũs aspitatis nihil amaritudis z hoc q̃dem nobis quid aũt christo? putamus ne dulcem hanc vocem a domio fine cordis sui suspirio fine grãdi tristicia emissã? certe minime fic nec verbũ p̃mũ Quis eñ dubitat valde ꝓtristatũ dñm. pro eo p quo sponte tanta subijt tormẽta? homo aũt suo peccato deũ offendit sibi paradisum z terrestre et eternũ perdidit. z pro vita perpetua mortis miseriaz adquisiuit. p quorum recuperatiõe tam dira supplicia ac mortem auctor vite sustinuit Sicut ergo in priori verbo quo diuinam ofẽsam remitti postulauit supermodum de ipsa offensa doluit. ita z nũc cum perditam hereditatez p̃mo omniũ huic latroni promisit z prestitit de eius amissione quantũ ad totum genus humanum intensissime tristabatur Nec mirum cum ob eãdem causam suscitaturᵘ Lazarum spiritu infremuit ac lacrimas multas fudit Sz nec tpalia damna z penas inimicoz suoz ciuitaꝭ sez hierusalẽ discipulꝰ suis ꝓmeõrari poterat nisi cũ singultibᵍ atqz fletu. z de ℟ sup Triste ergo fuit dño hãc felicitatez vni polliceri qsi pegrino z aduene z eã nõ fine sua morte reddere quã sua culpa pdita velut hereditẽ ꝓpã totũ genᵘ hũanũ possiderẽbuit

gratis sine labore Adauxit dolorem dñi
qꝛ fructus passionis tante iam actu exhi
bite in vno solo apparuit. quē licet adq̄si
uit. tñ aliū amisit. Siq̄dem lucratꝰ ē dñs
latronē. Et perdidit discipulū ꝓditorem
Sed ⁊ inde amplius lugebat corde. qm̄ ve
nia huic latroni misericordit̄ ⁊ facile cō-
cessa que cūctos accendere ⁊ ad eitiꝰ ac
cedendū cum grāꝝactōe sine mora ad eū
tam ꝑatum suscipe debuerat allicere plu-
rimis ingrat] erat futūra occasio differē-
di pnīam ⁊ dānabilis p̄sumptōis q̄ hac
facilitate venie latroni in extremis con
cesse stulte ⁊ īgratissime peccata sua cō
tinuant in finē. Ob hoc iusto dei iudicio
nec in extremis pnīaꝫ quā vsqꝫ tūc spon
te distulerāt habituri. Sic ergo salꝰ vniꝰ
ꝑ occasiōꝫ fuit damno plīmoꝝ. occasio
nē q̄dem nostra malicia acceptā nō illiꝰ
benignitate datā.

Sic ergo ea etiā q̄ videbant̄ dño
ꝯsolatōis aliquid afferre tristiciā
augmentabāt Sicut ⁊ dilectissi
me matris pñtia alioꝝqꝫ eiꝰ mortē dolē
tiū amicoꝝ De quibꝰ Joh. ꝯseq̄nter ita
dicit [Stabāt iuxta crucē jesu mater eiꝰ
⁊ soror matris eiꝰ Maria cleophe ⁊ ma
ria magdalene] Solet tribulatis refrige
rio eē amicoꝝ pñtia dum ab eis ꝯsolatio
aliqua sperāt̄. Sicut dicit Salomon Ec
clesiastes. 4. Ve soli qꝛ si ceciderit nō hꝫ
releuantē. Meliꝰ est ergo duos simul eē
q̄ꝫ vnū. hñt em̄ emolimentū societat] sue
si vnꝰ ceciderit ab altero fulcietur. Sed
tristissima fuit hec pñtia ⁊ matri stanti
⁊ filio pendēti. Adeo ꝙ vsqꝫ hodie eius
deuota meōria potens est resoluere in la
crimas durissima queqꝫ corda. Sicut in
omelia solenni Rufi ep̄i sup stabat scribi
tur In his inq̄t verbis ineffabilis quedā
virtus abscōdita manet. que tā potens
est ad resoluendū fideliū lacrimas in cele
stem dulcedinē vt si etiam durissimꝰ ali
q̄s stupēde passiōis dñi jesu lectionē au
ditam sicco corde ⁊ vultu ꝑtrāsierit. cū
ad hec verba ventū fuerit in q̄bus recita
tur illiꝰ benedicte virginis iuxta filij sui
crucē statio. moriētis filij ad matrem re
spectus ⁊ allocutio. finalis illa recōmē
datio. illa deniqꝫ illius matris a suo filio
deflenda separatio a lacrimis se ꝯtinere
nequaq̄ꝫ possit. Tractemꝰ ⁊ nos paulo
diffusiꝰ hec tadē verba si forte cooperāte
eiusdē filij ⁊ matris grā mens nostra ad
ꝯpassionē valeat vberiꝰ exhortari. Sta
bat itaqꝫ ait Johānes iuxta crucē Jesu
mater eiꝰ. Vere semper hec mater stetit
mente ⁊ corpe ⁊ morū siue gestuū hone
state. Sq̄dem mente a fidei integritate.
caritatis ꝑfectōne. v̄tutum culmīe nec
aliqñ cecidit nec descēdit Nam vt Bern̄
ait ser. cuiꝰ p̄ncipiū est Signū magnum.
Defectꝰ omīs sub ea. ⁊ quidq̄d fragilita
tis seu corruptōnis est excellentissima q̄
dam sublimitate pre ceteris omībꝰ exce
dit ⁊ supgreditur creaturis. cuiꝰ omnia
tam excellenter irradiata noscūtur vt ni
hil in ea non dico tenebrosum sꝫ nec ob
scuꝝ saltem vel minꝰ lucidum sed ne tepi
dum q̄dem aliquid ⁊ non feruentissimū
liceat suspicari. hec Bernardꝰ. Sed nec
ipsam fidē eius integerrimā nec caritatē
feruentissimā nedum ad filiū sꝫ ⁊ ꝓximū
Immo seuissimos ad lictores filij sui
crucifixores in horrenda mortis sue ho
ra. aque multe tribulationis extinguere
ac compassionis flumina obruere potue
runt Canti. 8. Stetit ⁊ corpore que sola
amicis cunctis timentibus discipulisqꝫ
eo relicto fugientibus infirmis quos cu
rauerat. turbisqꝫ quas miraculose paue-
rat. mortuis quos suscitauerat nō ꝯpen
tibus. ceteris vero insultantibus ac irri-
dēdo blasphemantibus non fugit. non
deseruit. sed parata mori cum filio im-
perterrita ac immobilis fideliter assiste
bat. vt vere de ipsa intelligi possit. illud
Ecclesi. j. Generatio preterit. generatio
aduenit. terra autem in eternum stat Ge
neratio preterit quando Petrus cum ce
teris ecclesie p̄ncipibus fugit. Genera-
tio aduenit quando latro ꝓpter sua fore

facta suspēsus audiuit. hodie mecū eris in paradiso. Terra aūt illa benedicta q̄ vite fructū ꝓtulit. in eternū stat īmobilis. ne quaq̄z a moriēte recedens quē nusq̄z de reliquerat viuentē. Hanc matris īmobilem stationē preuidēs ꝓpheta Esay. 63. cū dñi derelictionē in passione sua describeret in ꝑsona dñi dicēs. Tarcular calcaui solus. nō est ausus dicere ⁊ de gentib⁹ non est hō mecū. sed restricti⁹ dixit. ⁊ de gentibus nō est vir mecū. quia viris fugientib⁹ ⁊ timentibus sola mater fideliter stabat affectu cōstantissimo desiderans mori cū filio Hinc beat⁹ Ambrosi⁹ super Lucā. Cognouerat ꝑ filij mortē mundi redemptōnē aula regalis. putabat se et sua morte publico muneri aliq̄d addituram. Sed jesus non egebat adiutore ad omniū redemptionē. qr dixit. factus sum sic homo sine adiutorio inter mortuos liber. Suscepit q̄dem matris affectū sed nō quesiuit hoīs auxiliū Hec Ambrosi⁹.

Stetit ⁊ virgo pudicissima gestuuz honestate. que vt in Omelia sup stabat dicit in tanta cordis amaritudine cū scz corde tam amarum dolorem gestauerit sicut de tali morte talis vnigeniti merito debuit. nihil indisciplinatū egisse legitur nihil fedum. nihil indecens exterius gessisse. nequaq̄z obliuiscēs in tantis angustijs ⁊ fidei catholice ⁊ virginalis pudicitie Dolorem eīm suū incōpabilem. ⁊ fides quā de filij sui resurrectiōe habuit tēperauit vtcūq̄z ne deficeret. ⁊ modestia puellaris ordinauit ne indisciplinatū q̄d ꝯmitteret Unde recte iuxta crucem non iacuisse non cecidisse. non sedisse. sed stetisse per eum qui vidit ⁊ testimoniū ꝑhibuit declaratur Et reuera mirum valde est quomō tot doloribus repleta. tot cordis vulneribus sauciata totiēs Symeonis gladio ꝑm aīam transfixa stare potuit. dum vnigeniti sui sudorē sanguineū duram captiuationē. ligationem. collaphizationem. ꝯspuitionem. illusionem. sanguinolentā flagellationē. spinosam coronationē. iniustam ꝯdemnationez. ⁊ latronis prelati liberationē. vel vidit vl' certa relatione didicit. dum in medio latronū sub crucis patibulo recuruū fremētiū armatoꝝ impellentiū ꝑcutientiū trahentiū varijsq̄z modis viliter affligentium a turba ductū ad mortem obuiū excepit. aut querula voce sequebat. dum in loco caluarie eū expoliari vestesq̄z inter lictores vilissimos partiri. ⁊ sorte diuidi. virgineā q̄z carnem totā laceratā nudā rubricatā cruci ꝯspexerat applicari. Dū quoq̄z atroces malleoꝝ pulsus ⁊ clauorum man⁹ pedesq̄z cruci ꝯfigētiū sonos sed ⁊ membroꝝ tenerrimi corꝑis fragorem ex nimia tensione causatum audiuit dum deniq̄z ꝑciosissimi sanguīs fluenta de manib⁹ pedibusq̄z dilectissimi filij vsq̄z in terrā vidit largiter diriuari. ꝑtulit vtiq̄z tot vulnera in aīa q̄t fili⁹ corꝑalia sensit incomoda. Miꝝ itaq̄z ⁊ sup mirū quō in tanta cordis anxietate in tāto doloꝝ torrente. nō magis exanimis iacuit q̄z tristi vita stetit. Credo pie ꝙ sup nature potentiā solo filij miraculoso bñficio viua stetit. que tot doloꝝ mortib⁹ plena fuit. moriebat viuēs q̄ viuēdo sustulit dolorē morte crudeliorē Sz nūc audiam⁹ locū vbi steterat tristis mat'. Stabat eīm iuxta crucē. q̄d tibi ⁊ cruci virgo sancta mūdi dña gl'a angeloꝝ? Que ꝑticipatio despectionis loco cum dei templo? Que ꝯuētio aree maledictōis ⁊ armarij benedictōnis? Que societas patibuli cū mīe matre. Aut q̄s ꝯsensus supplicij malefactoꝝ puritat. speculi virginū? O rem a seculo inauditā in loco dānatoꝝ ipsis etiā carnificib⁹ horribili. virginē delicatissimā. piet. thesaurariā celoꝝ r̄ginā inueīre Sz virgo prudētissima q̄ non nisi festina ꝑgit virētia ꝑ montana in ciuitatē iuda nō stat permanēs ī loco caluarie sine cā hz grande aliq̄d ꝓculdubio in tā indebito sibi loco. qd vtiq̄z maīfestare nō distulit q̄ fil' stetit ⁊ vidit. cum addidit johēs jesu Stabat inq̄t iuxta crucem jesu.

Sermo

Audiuimus prius altissimā dñi jesu paupertatē ab omni rerum possessiōe ex propriatā Sed ecce inuenimꝰ eum aliqd tanqz suū possidentē. crucē scz ait enim johānes crucē jesu hanc eā licet dñs ie sus nō fabricauerit, eam tñ in ppijs humeris de hierusalē exportauit. Sicut de illo p̄dictū fuerat. cuiꝰ impium sup hūerum eius Esay. 9. Ipse eā et nō aliꝰ inhabitauit. non qdē ad comodū sed ignominiā et supplicium. Non itaqz imerito stat iuxta crucem jesu tanqz iuxta solam filij sui ꝓprietatē. Et qñ tres erant crucifixi. duo videlicz latrones hinc et hinc in medio vero iesus. Si in campo maria remotius stetisset. licet ꝓpe. non tñ iuxta iesu crucem magis stetisse diceret qz iuxta crucem latronū Nunc aūt non ocio se dicit. ꝙ stabat iuxta crucē. non qzlibet sed iesu. vt qntum illi cruci medie vicina bat ostēderet. quod ad differentiā aliaz que nō multū distabant iuxta illam stetisse ꝓhibetur. Stabat ergo imobil illa fidei columna iuxta crucem iesu Qui vnus et idem sibi pater est et filiꝰ. ipe idē sibi sponsus et dñs. ipe eius natus et eiꝰ deꝰ Quia scz in illo vno omnia hūs eum dimittere nō debebat Quōdam illū amisserat nō nisi ꝓ triduū. et cum meroze circūiens ꝑ vicos iuda inter cognatos et notos donec inueniret quesiuit. Nunc autē inter notos eum quercre amplius nō oportuit. qz sacro testāte eloquio stabant oēs noti eius a longe Luc. 23. Et quidē necesse habuit vt staret iuxta crucē jesu imobilis. qñ si a p̄ncipio cū ceteris recessisset et nunc visura filium redisset quis ei indicasset? quō eū nouisset? Jam eā sūmi sacerdotis facies mutata fuerat. nec solite claritatis vestigiū p̄ferebat Jam et vestis qua indui ꝓsueuerat eū demōstrare non poterat. qñ ecce stat nuda in cruce caro illa sacratissima ppio cruore respersa Integruz corꝑ filij sui nouerat quod egressum de virginali vtero matris integritatē non minuit sed sacrauit. et ecce minus sibi qz matri parcens crūdeliter ꝑ fossum est dilaceratum et laniatū. Viderat manus illas semp aut benedicentes. aut infirmos tangētes. aut aliqd pietatis exercētes. sed ecce ꝓfixe sunt Audire ꝓsueuerat de oze illo aureo super celestia semp ꝓsolatoria et vite verba Et ecce pre angustijs mortis clamat valide. Deus meꝰ. deus meꝰ. vt quid dereliquisti me? Auide semp inspexit vultum illum dīnis radijs fulgidū valde sibi amabilē ad cōtuendū. et ecce inclinatꝰ exaruit et expalluit. hinc liuidus hinc sputis illitꝰ hinc cruentatꝰ. Propter hanc itaqz flebilem miserāqz filij sui imutatōnē si paululum reliquisset postea tantoplicit alteratum nō nouisset VBaterno igit ꝓcepto cōfilio dicebat in corde suo. vt scribitur in omelia sup stabat. Stabo et expectabo mortis sententiā quā pylatꝰ ferret in dilecruz vnigenitū filiū meū Sequar a tergo egredientē de hierusalē. aspiciā lacrimosis oculis quo ducat videbo qūo expolietur. Cōsiderabo graui corde qūo pforet manus et pedes nati mei vnici qūo eum affigent patibulo erigant in ligno et cum bis omibꝰ pactis recesserint et ꝑcul steterint nō appropinquātes ei tanqz male dicto pendenti in ligno. Accedam ego ppius et stabo iuxta crucē mei iesu. amplectar lignū illō brachijs. deoscula bor labijs. rigabo lacrimis. et qmori nō licz cum eo. infigam tamē oculos in suspēso filio meo. aspiciā qūo de hoc mundo exeat que sola vtcūqz noui quō in hūc mūdum aduenerit. nō derelinquā morientē quē viuentē nusqz dereliqui O qz desiderabile qz dulce mihi foret ꝓ eo mori in cruce vel saltem cū eo. qō cum negat meo cordi inestissimo iuxta crucem stabo Et vere digna tanto filio matris tante assistētia. Stat qdē deorsum in terra dñs iesus in loco maledicto caluarie. et sedet in throno sursum in vertice omis creature. vno in tempe stat in cruce et sedet sup cherubin. stat solus et pene nullꝰ secum

in terris. Cui sursum sedenti milia milium ministrāt. & decies milies centena milia in celis. Si ergo ex antiquo patris ꝓfilio ita stare in cruce jesū decuit. quis dignꝰ sic stanti societatē exhibet in terris. q̄z illa quā suo ꝓsortio dignā iudicauit in cel' sole amictā lunā pedib⁹ calcantē. coronam stellaꝝ duodecim in capite gerentē Vere congrue astitisti sibi pia mater cunctis deserentib⁹ q̄ olim ad te solam venire dignatꝰ est dimissis creaturis omīb⁹ hic eñ est indomitꝰ ille vnicornis oīb⁹ incōprehēsibilis. qui dudum agitatꝰ et q̄si fatigatꝰ sanctoꝝ patrū desideriis altisq̄z suspirijs semetipm ꝓtinere non valens. tandē in gremio tuo virgineo captus est. Et ecce vicem reddidisti vt cūq̄z tali dignationi ille se tibi dedit derelinquēs omīa. nūc aūt omnib⁹ eum derelinquētib⁹ in tantū vt etiam de cruce clamaret an eū & pater derelinqueret. Tu bona genitrix ꝓmanes. tu stanti in cruce iuxta crucem stando societatem miserandā exhibes. patiens ibi inuisibiliter in spiritu & mente quidq̄d ille passus est visibiliter foris in corpe. hanc eius ineffabilem tristemq̄z passionez euā gelista subtiliter designans. nō ꝓprio nomine sicut mulieres eam comitantes exp̄mit. Sicut enīz ait. ¶ Stabat iuxta crucem iesu mater eiꝰ & soror matris eiꝰ ℳaria cleophe & maria ℳagdalene ¶ Sed noie officij totiꝰ pietat⁹ & ꝓpassiōis q̄ est mater eiꝰ Cuiꝰ eius? Jesu vnigeniti sola sue carnis subā coopatōe scisp̄s in v̄ginali vtero vestiti tā dulcit ab eo nutriti. totiēs ap̄lexati. totiēs exosculati feruētissīe sup seip̄az & vniuersa castissima caritē dilecti suaq̄z p̄sentia. obediētia filiali. reuerentia. cōuersatōne. gratia. verbis exemplis. delectātis & omnē diligibilitat⁹ rationē sz vtrā q̄z naturā hūtis super omīa bona mūdi. Nunc aut̄ a deo p̄cussi. ab homīb⁹ humiliati despecti velut viroꝝ nouissimi in cruce extenti. opprobrijs saturati. doloribus ac plagis crudelissimis repleti. mortē turpissima iam iamq̄z ꝓsumendi Non efficatiꝰ breuiusq̄z virgis dolorem describere potuit q̄z dicēdo Stabat iuxta crucem jesu mater eiꝰ Valde dolorosum est matri audire mortem filij. magis dolet si hunc morte horribili nouit interfectū ℳaxie vero si in eis oculis būc ꝓtingit vulneribus dissecari. O q̄z intolerabilis fuit tristicia huiꝰ tenerime matris que penis horribilib⁹ & inauditis filiū añ oculos suos per singula mēbra cruciari vidz ac morte turpissima piter & dolorosissima ꝓsummari. Adde q̄ talis erat filius vnigenitꝰ scz creatoꝝ suus. pater suꝰ. deꝰ suꝰ. electoꝝ suꝰ. spōsꝰ suꝰ. btificatoꝝ suꝰ amatoꝝ suꝰ. & is a quo habuit esse viuere bene esse corpus. aīam virtutē. summuz materne dignitatis honorem cū decore virginali & gr̄arum plenitudinē De quo beatus Anꝺ ait. Dña mea quos fontes dicam erupisse ō pudicissimis oculꝰ tuis cum attenderes vnicū filium tuū innocētem coram te flagellari. ligari. mactari. & carnem de carne tua ab impijs crudeliter dissecari Quem matris dolorem vehemēter adauxit. q̄n in tantis cruciatibus auxiliū nullum p̄stare potuit. Siq̄dem videbat corpus filij vulneribꝰ plenum nec poterat linire oleo aut ligare pānicl'o. vidit carnem eiꝰ cruore rubricatā nec poterat lintheo extergere. vidit oculos lacrimas fundere nec poterat deficcare. vidit sanguinē in terrā defluere nec poterat colligere. videbat sitientem nec poterat potare. Audiuit derelictum nec poterat ꝓsolari. vidit caput eius pendulum nec poterat sustentare. audiuit inīq̄rum blasphemias nec poterat excusare. vidit tandē expirare nec poterat ꝓmori vidit mortuū nec poterat oscul' & ap̄lexibus ꝓtrectare O beatissima ac materna viscera. q̄nta fuit intra vos ꝓmotio. dū dissecaretur vt ouis. & distenderet⁹ caro illa sacrosancta que intra vos tam dulciter ꝓpacta est. quādo etiā ad solā mortis imaginatōnem matris illiꝰ viscera

ꝯtremuerunt cuiꝰ filium salomon scindi iusserat: 3. Reg. 3. vt exclamaret q̄tinꝰ cū tendenti sibi inimice integer redderetur Tu aūt si in celum clamasses vt integer seruaretur ille optimꝰ filius tuus quid ꝓfecisses cum vniuersi te circūstātes seuis vocibus exclamarēt. Crucifige crucifige Tolle tolle reus est mortis Si hūc dimittis nō es amicꝰ cesaris. Ideo dolor q̄ a matribꝰ ceteris signis expressis exterioribus vtcunqz refrigeriū accipit. totꝰ intra ꝯuersus ineffabiliter tua viscera ꝯmouit. de quo beatꝰ hieroꝰ in ser. de assumptione tractans illud Symeōis. Et tuā ipsiꝰ aīam ꝑtransibit gladiꝰ ait. Constat ꝙ alij sācti ⁊ si passi sunt ꝓ xp̄o in carne tamen in anima qꝛ īmortalis est pati nō potuerūt Beata dei genitrix qꝛ in ea ꝑte passa est. que impassibilis habet. ideo vt ita fatear qꝛ spūaliter ⁊ attrociꝰ passa est gladio passionis xp̄i plusq̄z martir fuit. Et qꝛ plus omnibus dilexit. ꝓpterea ⁊ plus omībꝰ doluit. in tantū vt animā eiꝰ totam ꝑtransiret ⁊ possideret vis doloris ad testimoniū eximie dilectōnis. Nimirū eius dilecto ampliꝰ fortis q̄z mors qꝛ mortem xp̄i suā fecit Hec hieroꝰ Damascenꝰ etiā de hoc matris interno dolore ait. Beata mater dolores quos effugit ꝑturiens hos in xp̄i passione sustinuit a maternali ꝯpassione viscer laceratōnē tolerās. dum quē deum ꝯgnouit per natiuitatē hūc vt maleficū aspicit Interfectum. Vere dicere poterat illud Ruth j. Nolite me vocare noymi id est pulcrā sed vocate me mara. hoc est amarā. qꝛ valde amaritudīe me repleuit oīpotēs

Super ineffabilē deniqz ꝯpassionis dolorē nō modice tristabatur de populi sui excecatiōe ac reprobatiōe ac ꝯtēptu dei. quo eternus pater in filij sui iniusta morte ab electo quondā populo est offēsus Si em̄ paulꝰ de hoc tristiciā magnā habebat ꝑm illud Roma. 9. Tristicia mihi est magna ⁊ ꝯtinuꝰ dolor cordis mei. Optabā em̄ ego ipse anathema esse a xp̄o ꝓ fratribus meis qui sunt ꝯgnati mei ꝑm carnem Multo fortiꝰ illa miseri cordie mat̄ que erat maiore caritate plena afficiebatur maiori ꝯpassione Sz inter hec carissimi q̄ntum vniuersus matris dolor ⁊ tristicia in filium cruci ꝯfixū redundauerit aduertamꝰ. Fugiunt dicipuli viri robusti in ipsa nocte pane celesti qđ cor homīs ꝯfirmat refecti. xp̄i future ecclesie columne. Stat iuxta mater tenera. plena merore. ꝯplosis manibus. lacrimantibꝰ oculis querula voce. hinc rubor ⁊ ꝯfusio. hinc de matris dolore ingens repassio. Quis vnq̄z filiorꝫ ita matrem dilexit quomō jesus Mariā? quaz p̄usq̄z eum conciꝑet ⁊ pareret creauit ⁊ ab eterno ex vniuersis creaturis in matrem elegit. que non maternali auctoritē aliqñ sibi imꝑauit aut verbo exaspauit. sed velut humilis ancilla dulciter ac deuotissima solicitudine spū ꝑiter ⁊ corꝑe deꝑuiuit. huiꝰ tam dulcis ac dilecte matris ineffabilis tristicia dolor ⁊ desolatō clarissime agnita q̄z putas filio optimo dolorem attulerit atqz mentē eius replētem tristiciam adauxerit. Mēsura huiꝰ doloris fuit sine dubio magnitudo amoris De quo in omelia sup̄ stabat ita dicit̄ O dolores inexplicabiles O ineffabilem reciprocationē sancti amoris filiꝰ patiebatur ⁊ valde ac nimis patiebat̄. mater compassa est vnigenito patiēti. filius recōpassus est matri ꝯpatienti. Tantꝰ em̄ fuit impetꝰ passionis dñi jesu. vt q̄si torrens ipsuz patientē dolor impleuit. eoqz impleto in matrē effluerz. qua similit̄ impleta in ipsū filiuz patientē passio qđam modo redundaret. vt impleret̄ qđ Ecc̄i. j scriptū est. Ad locum vñ exeunt flumīa reuertunt̄ Credo dolorem filij ex assistentis ꝯpassione matris sensum excessisse sue corporee passiōis. in cuiꝰ argumētum tantis penis expositus. iam iamqz moriturus quasi oblitꝰ vtriusqz pene scz ⁊ crucis ⁊ mortis ad matrē deflecteret intuitū q̄si se neglecto matri succurrebat

ac de fideli ministro qui post suū recessū ei seruiret ꝯsolaretur ac seruaret paterna solicitudine ꝓuidebat. Nam seq̄t Job. [Cum vidisset ergo jesus matrē ⁊ discipulū quē diligebat Dicit matri sue] Ecce legislator optimꝰ in carne quā de honorandis parentibꝰ dudum dederat legem tandem homo veniens nō soluit sed implevit. Nam matrē suā quā dum minor esset obediendo ꝑ omīa honorauit. Sic scriptū est. Descendit cū eis in nazareth ⁊ erat subditꝰ illis Marie scz ⁊ joseph. Lu. 2. Nūc aūt pater ille putatiuꝰ mortuꝰ apud quosdā creditur. licet alij oppositū opinent vt Ambro. Idcirco matrē supstitez honorat honore quo maior nō poterat cogitari. Confixꝰ nanqz cruci et in vltimo penespū ꝯstitutꝰ cū nullū mēbrorum suoꝝ iam liberꝝ haberet vsum oclis exceptis ⁊ lingua De vtroqz matri ſuire dignatꝰ est. respondēdo scz ⁊ alloquēdo. Siq̄dem efficatiores nuncij cordis. oculi sunt ⁊ lingua que vtraqz ad matrē dirigit. vt ꝓfecto videret q̄ntum ipse eā in suo gestaret corde iam de hoc mundo exiens. quē illa in suo suscepat corpore intrātem in hūc mundū Dixerat olim per Esayā ꝓphetā. 66. ad quem respicā nisi ad pauꝑculū ⁊ ꝯtritum spū ac trementē sermones meos. pauperrima fuit mater que vsqz tūc nihil nisi filium habuit quā ꝓ diuitijs omībꝰ ꝯputauit Illum nunc amittit. ideo omībꝰ ꝑditis mestissima ⁊ pauperrima māsit Merito hanc ergo vidit. De qua visione ita in Omelia suꝑstabat exclamādo scribitur. O vere stupendium visionis miraculū O gemendū certamen oculoꝝ qđ vidisses in oculis jesu dñi. In vno eodēqz tempe illi beati oclī festinabāt ad mortē ⁊ sese retorquebāt ad matrē. virtus eos mortis iā claudebat ⁊ impellebat ad defectū. vis amoris apuit matris ad aspectum Jam aīa sacrosācta ab oculis se cepit abstrahere ⁊ ipsi pallētes ⁊ iam p̄mortui a dilecta matre se non poterāt ꝯtinere. O q̄z ꝓfunde infixus est finalis hūiꝰ visionis radiꝰ in corde tuo mater sancta quo te mūdi dñs iam moriens intueri dignatꝰ est Reuera sagitta fuit que nō modo cor tuum vulnerauit sed ⁊ Symeonis gladius qui aīe tue intima ꝑtransiuit O q̄z plena singultibꝰ superfusa doloribus lacrimātes oclos sursū direxeras. vt ī horrēdo patibulo filiū morientē simul ⁊ te respicientē videres. O quotiēs ad illa immicia vulnera pudicos oculos tuos crederis eleuasse. Si tamen eos aliqñ deflexisti. si tñ pre nimio lacrimaꝝ fluxu illa poteras intueri que tua visio tantū illū vulnerabat q̄ntum illiꝰ tua precordia penetrabat

Sed nunc quomō lingua matri dominꝰ seruiēs paterna ꝓuidit solicitudine audiamꝰ [Ait eīm matri sue Mulier Ecce filiꝰ tuus] Posset hoc verbū nō incōgrue de seipso dictū intelligi q̄si diceret. Olim cū a me miraculoꝝ initiū in nuptijs chana galilee peteres. q̄si repellens dixerā. q̄d mihi et tibi est mulier vt ostenderē ꝙ naturā diuinā que actrix est miraclōꝝ tecū ꝯmunē nō haberē sed illā a patre meo ꝑ generationē eternā accepissē Designās nihilominꝰ horā aliā in q̄ ostensurꝰ eraz id qđ tecum ꝯmune de te acceperim. Et nūc venit hec hora mea. nūc ergo fateor me filiuz tuū. Ecce vide multū mihi iam ⁊ tibi mulier ꝯmune est. Ecce filiꝰ tuus. ecce qđ opatōne spūssancti ꝯcepisti. qđ virgo in gaudio peperisti quod nutristi. Caro hec est hoc corpꝰ coram oculꝰ tuis tā horribiliter ꝑcussum extensum. laceratum perforatū. nihil hic patitur dīna natura. sed quod tu dedisti. qđ tu genuisti id est humana sustinet passionis totum pondꝰ Verꝝ huic intellectui sequens lr̄a non coheret. Ad litterā ergo nō de se sed Johāne euāgelista loquebat. q. d. Ego semꝑ tibi subditꝰ eraz ego te seruabam ego tibi ſuiebam. Nunc āt exaltatꝰ a terra te desero. tuqz p̄uaris me tuo subdito mīstro defensore ⁊ filio. Ideo hunc quē pre ceteris diligo sua castitate v̄gīali

Sermo

ac super angelice tue puritati ꝓgruẽtem tibi quasi alterũ me in famulũ custodem ꝛ filium trado. ꝑ cuius ꝑsentia de mea absentia ꝓsoleris. Eodẽ affectu cũ diligas eadem patientia supportes. eadẽ diligẽcia tibi ꝓuideas quasi vnicus tuus esset. Ad Johannẽ aũt dixit. Ecce mater tua. quasi diceret. Tu me patre fidelissimo spoliasti ꝛ ego genitricẽ meã carissimã in matrẽ tibi trado quã eodẽ affectu dilige ꝛ venerare. eadẽ ꝓfidentia quidq̃d volueris abea postula. eandẽ benivolẽtiã ea ab expecta. quã solet vnigenitus a mre sua. Qñ autẽ dñs matris nomine tacito ꝓmuni huic sexui nomĩ id est mulierẽ appellat: Ideo fecisse credendũ est. ne ꝑ materni nominis atq; amoris teneritudine gravaretur virginis animꝰ. ac videns filij passionẽ ꝛ audiens matris nomen doleret amplius De quo Chrisꝰ. ait O bone jesu qui matrẽ tuã dulcissimã que te tam diligenter nutriuit. reuerenter tractauit dulciter lactauit adeo indulciter alloqueris Mulier inq̃s ꝛc. Sz tũ hoc factũ cerno ne matris dolorẽ amplius excitares. Tũc eñ non erat tempꝰ eam dulciter alloquẽdi. nec matris nomen exp̃mendi Quia fxp̃c sibi dulcis locutꝰ fuisset. credo q̃ cor virginis crupisset. Sed vt interim ꝺ johãne fileamꝰ. Quãtis putamꝰ fratres cor virgis verbum hoc filij seipsum subtrahentis ꝛ alium subrogãtis doloribꝰ cumulauit. Si ex nostri cordis duritia ñ sentimꝰ. saltem ex sanctis patribꝰ audiamꝰ Ait eñ Anꝺ. Mulier inq̃t Ecce filiꝰ tuus. O cõmutatio ꝑterno ꝛ incõmutabili deo. purum et corruptibilẽ hoiem ꝑ naturali et vnico filio seruũ accepit in filium O dña qui cogitatus preco in te succedebãt. cum tam inestimabilẽ ꝓmutationẽ ab ipso quem super omia diligebas tibi fieri audiebas? Vere tuã animã pertrãsiuit gladius doloris. qui amarior extat doloribꝰ omibus cuiuslq; corporee passionis Beatꝰ quoq; Berñ. in ser. cuius ꝓncipiũ est. signũ magnum ita inquit. an non tibi plus q̃z gladius sermo reuera ꝑ transiens aiam ꝛ ꝑtingens vsq; ad diuisionem anie et spũs Mulier. Ecce filius tuus O cõmutationẽ Johãnes tibi pro jesu traditur. seruꝰ ꝑ dño. discipulus ꝑ mgr̃o. filiꝰ zebedei ꝑ filio dei. purus hõ ꝑ deo vero Quõ nõ tuã affectuosissimã animã pertrãsiet hec auditio. quin ꝛ nostra liceat saxea licet ferrea pectora sola recordatio scindit hec Berñ. Sz q̃d ad hec dixerit mater tristissima. scꝑtura non ꝓdit. Sed omelia sup stabat tradit Quid hec audiens dixisti virgo sacratissima? heu nescio quid dixeris: Sed scio q̃d dicere potueris. potuisti q̃ruloſa voce non imerito dicere O flebile ꝓcambium O vos omẽs q̃ pia gestatis viscera. attendite q̃ jesus meus quẽ genui recedit a me. in specie mortali. ꝛ faciẽ tam dilecti filij nõ ꝓtemplabor amplius. Et ecce alius mihi ab eo pro se traditur filiꝰ Quẽ clara luce intuens deprehendi non esse meũ quem genueram. Non est filiꝰ meus iste qui stat iuxta me sed ille q̃ pendet añ me. Non iste meꝰ est. qui hic stat sanꝰ. Sz iste qui stat crucifixus exanguis liuidus ꝛ in ꝓximo iam moriturꝰ. huiꝰ ego noui faciem. huiꝰ noui quã ipsa lactaui. et paui. sacrosanctã carnem. hũc volo. hũc ꝑfiteor meũ esse filium. hoc ꝓtenta esse volo etiã mortuo vsq; quo illũ recipiam a mortuis resurgentẽ. Hec ad circũstantes Ad filiũ aũt dicere potuit. heu me fili mi. ꝛ deꝰ meus. quis mihi tribuat vt ego moriar pro te. fili mi jesu dulcissime. Quid est o vnigenite meꝰ. fons pietatis mestorũ semp fidelissimꝰ ꝓsolator q̃ me indignã famulã in matrẽ elegisti. omnia derelinq̃s me tibi habitaculũ prepasti ac de tua mĩa inhabitasti. quem ab hoc ꝓmo descensu tuo in mundũ non reliqui Inseparabiliter adhesi Et ecce tu mundum relinq̃s relinq̃ns redis ad patrẽ ꝛ nũc me tristissimã hic relinq̃s? Quid in me fili mi displicuit vt non egrediar tecum. Nam ꝛ latronẽ ꝓpter scelera sua suspẽsũ

tecum assumis cui fiducialiter ꝓmisisti. hodie mecū eris in paradiso. cur me hic relinquis in exilio? Sed tali cuidā me tradis filio. Tu q̄ me semp audis. ne in hac prece me despicias. Si possibile est q̄ ꝑ te mori humano generi nō expedit tecū moriar. tecū hinc egrediar. tibi comes in diuidua ꝙsociar. Verūtamē fili mi tu es sapiētia patris. in te omēs thesauri sapientie ⁊ scientie dei sunt absconditi tu nosti patris voluntatē tu q̄ optimū est et nosti ⁊ semp agis. Si nō potest transire hic passiōis tue calix. nisi te extincto in me viuat in me maneat. cordis mei intima amaricet. nō mea sed tua semp volūtas fiat. Et licet nō nisi dolorosissime te amittā donū tuū tāta mihi caritate donatū. quo post me carius nihil habes in terris. nō sperno. libēter suscipio. ⁊ si nō ad solatiū saltem ad doloris mei maius incrementū. Hec ⁊ his similia aut cogitare aut dicere potuit que nulla mēs būana ꝙprehendere satis valet. nec oīno quis in id infidelitatis exemplū incidat vt mīez tanq̄z fideliter resurrectionē credentem minus dolore existimet sensisse. cū etiā nullas supioris portiōnis beatitudo penas ꝙstat in filio mitigasse. de q̄ beat⁹ Bernū. vbi sup̄ ita dic̄. Sz forte q̄s dicat. nūq̄d nō eū ꝑseuerat morituꝝ? ⁊ indubitāter. nunq̄d nō sperabat ꝙtinuo resurrectuꝝ? ⁊ fidenter? Sup hec doluit crucifixū? Et vehemēter Ylioq̄n q̄s tu frater aut vñ tibi hec sapia. vt plus mireris Mariam ꝙpatientē q̄z marie filium patientē Ille etiā corpe mori potuit. ista cōmori corde nō potuit. Fecit illud caritas qua maiorem nemo habuit. fecit et hec caritas cui post illam similis altera nō fuit. hec Bernū. Sed multa ex sup̄ dictis complectēs btūs Aug⁹ ita inq̄t. Considerare libet bona mater. genitrix ⁊ nutrix. ⁊ filia desolata. q̄s sit dolor tuus. āgustia tua Vides em̄ crucifixum vnigenitū tuū. mutas filium in patrē. magistꝝ in discipulū regem in militē. dñm in seruū. oīpotentē in deficiētē. Reuera viscera tua penetrat gladius. ꝙfigit aīam tuā lancea ⁊ clauus laniat mentē tuā. spinarum aculeis lacerat corꝝ tuū. filii tui amarus aspectus deest tibi pre amaritudine lacrimarū. desūt verba. deest fortitudo. marcessit pulcritudo. vulnera filii tui sunt vulnera tua. crux filii tui est crux tua. mors eius mors tua. Nutrix quomō amittis alumnū. mater filiū. ancilla dñm. vna die ꝑuaris patre ⁊ filio tuo. hec Aug⁹ Sed inter hec q̄ntum ꝙpatiebatur matri filius Sciebat eū ipse āgustias materni cordis. noverat dolorē aīe eius. q̄s sat⁊ cogitabit q̄re inter alias causas eā sibi astare voluit nisi vt eius ꝙpassiōe sua passio amarior esset. hinc idē Aug⁹ ait. Cruciat te dñe jesu crux tua. sed nō minus mater tua Cruciat te dolor tuus. sed nō minus dolor eius Non est mirū si doles ⁊ ꝙdoles. si pater⁊ er ꝙpateris bone fili in desolatione matris. in sepatione matris. in ꝙmēdatōne matris Nusq̄z te deseruit. nō in infantia. nō in adolescentia. nō in iuuentute. nō in tua passione. nunq̄z defuit tibi eius solatium. sed nec eius obsequium. lactat infantem audit ⁊ seq̄tur ꝑdicantē. videt ⁊ comitatur patientē. ꝙtēplatur opprobria. intuetur vulnera. audit tua verba Tu vo bone jesu q̄z q̄z esset dolor intolerabilis plaga insanabilis. in agonia mortis. in vltimo spiritu ꝙstitutus nō obliuiscēris matrē tuam Caput inclinas ⁊ eam discipulo in matrē ꝙmendas. ⁊ eum sibi in filium adoptas. Felix depositum singulare ꝑuilegium. insigne solatium. hec ille. Et q̄ nimis ꝑciosus thesaurus beato illi dilecto discipulo a crucifixo datus est. Ideirco nō ꝑ sua turbatōne nec ꝑ dñi sui morte imminente. nec ꝑ tremenda elementoꝝ ꝙmotione. nec ꝑ indeoꝝ metu ⁊ timore differt accipe q̄ datum est. Sz statim se de nova matre intromittit. sta tim eam recipit ⁊ in finem vsq̄z fideliter custodiuit. sicut ipse testat⁊ Et ex illa hora accepit eā discipul⁹ in suā Intelligēdo

curam ⁊ solicitudinē vel in suam matrē ⁊ dñam specialē Intuere nunc o aīa devota pauprimū jesum omni iam ꝓsolatione p̄uatū. Nam vnicū ⁊ singularissimū materne pietatis solatiū resignauit. matrē discipulo tradidit. Et discipulum quē amauit dilecte matri vice sui in filiū subrogauit. heu ōrelicta est inter lupos rapaces ouis iam dissecata. inter immites blasphemos irrisores. nulla ꝓpassione mobiles. innocens jesus inaudita cōstrictus pena Sz sevientib⁹ boibus creatoris iniuriā elemēta insensibilia dissimulare diutius nō valebāt. nā Math. LA sexta aūt hora tenebre facte sunt sup vniuersam terrā vsqz in horā nonā] Pendente eū in patibulo creatore vniversa natura ꝓgemuit. Ait Leo papa in ser. q̄ incipit. Sponsiōis nostre. Et crucis clauos omīa simul elementa senserūt. nihil ab illo supplicio liberū fuit hoc supplicium in ꝓmutationē sui et terrā traxit et celū hoc petras rupit monumenta patefecit inferna reserauit. et densarū horrore tenebraꝝ radios sol abscondit. Debebat eū hoc testimoniū suū mūdi auctori vt in hoc casu ꝓditoris sui. vellent vniuersa finiri. hec ꝓtenebratio naturalis solis eclipsatio esse nō potuit ꝙ trium horarū mora lune oppposite distātia maxia ⁊ vniversalitas toti terre supducta manifestissime ꝓbarūt Quāuis eū Orige. determinat sup scz vniuersam terram eoꝝ scz iudeam. sicut p tridnū facte sunt tenebre p vniversam terrā egyptioꝝ non tamē in terra gessen vbi erant filij israel. Hoc autē inde visum est Orige. quia si in terra gentiliū facte fuissent in historijs suis aliquid scriptū reliquissent. Et huic ꝓsentire videtur Nic. de ly. potest tamē rationabiliter credi tenebras illas fuisse vniversales ⁊ per vniversam terram diffusas. ex eo ꝙ athenienses sicut in hystorijs eorum legitur visis huius modi tenebris dixerunt deum nature pati Unde ⁊ illi aram ꝓstruxerūt scribētes sup eam titulum. hec est ara ignoti dei. quē etiam postea Paulus legit vt habet Actuū. jj Deniqz hāc obtenebrationē etiā fuisse rome testat horosi⁹ In eliopoli egiptiorum vrbe testat Dyonisi⁹. ꝙ in bithymia ciuitate asiana refert Eusebius ꝓut late hoc ꝓsequitur hystoria lompdica de passione beati Dionysij Quō aūt facte sunt he tenebre nō idem sentiūt. Origenes dicit factas p interpositionē nubiū densarum hieronim⁹ vo sup Mat beū dicit. Videt mihi clarissimū lumē mundi hoc est luminare maiꝰ retraxisse radios suos ne aut pendentē videret dñm aut impij blasphemātes sua luce frustrent Dionyvero in epla ad Policarpū dicit hoc fuisse p interpositionē lune inter solē ⁊ terrā fiē fuit in eclipsi solis Dicit eū se vidisse tunc in eliopoli egypti ostitut⁹ ascendē tem lunā ab oriente versus meridiē ⁊ sup ponentē se soli. Et ꝑm hoc fuere q̄ttuor miracula. Primū quia facta est luna distante a sole per diametrū celi qz q̄ndecima. ⁊ ita contra naturam sui motus soli ꝓiuncta Secundū quia peracta eclipsi luna redijt in orientē ita ꝙ in vespere fuit in oriente sole existente in occidente. et sic restituti sunt orbes eoꝝ ad statum p̄stinum. Terciū quia ps orientalis solis p̄mo fuit oscurata ⁊ iterum vltimo illuminata cuiꝰ ꝓtrariū fit in naturali eclipsi Quartū ꝙ luna fuit imobilis sub sole per tres horas. in naturali autē eclipsi continue mouetur sub sole Hec lyra sup Mat. Impleta est ergo scriptura. vt ait hieronim⁹ que dicit. Occubuit sol meridie ⁊ ꝓtenebrabitur super terram in die lux Amos. 8. Et iterum occubuit sol cuz ad hoc media essz dies Here. jj. Inter hec carissimi innocentissim⁹ agnus duz sui quasi immemor ceteris omībus paterna solicitudine ac plenissima caritate ꝓuidit. pro crucifixoribus suis patrem orauit. latroni p adisum promisit. discipulo matrem. matri discipulo ꝓmendauit Dum deniqz acerrimas penas quas ipe

sine murmure sustinuit. videre sol nō potuit ac tacente domino pro ea muta elementa insolita sua mutatione quasi quibusdā vocibus lamentando clamabant crescentibusq; in immensū doloribꝰ tandem ad se reuersus Math. Circa horā nonam exclamauit dñs jesus voce magna dicens. Hely hely lamazabathani qđ interpretat euāgelista dicēs. Hoc est Deus meꝰ deus meus vt quid dereliquisti me. Ly. El in hebreo idē est qđ ōs. iota littera hebraice adiūcta facit significare cum hoc meꝰ Jdeo hely idem est qđ deus meus. Lama vna est dictio p se. et idem valet qđ quare in latino Zabathani nō ē vera littera qz non significat idem quod dereliquisti me. sed debet ibi pponi quedam littera que vocat ayn et sonat sicut a formatū in gutture. Vñ debet sic scribi azabathani et tunc significat idē qđ dereliquisti me Sed p ignorantiā scriptoꝝ corrupta est lra in latinis libris Hec Ly. Exclamauit ergo voce magna ad p̄fem in forma serui ad vere humanitatis ꝓbationē ac doloris intensissimi declaratiōē ꝓtra futuras hereses dñm verum bominē esse ac vez corꝰ assumptisse negātes nec vere passum sed patientis tātū vmbrā pretendisse impie mentiētes. Sz veri doloris atqz magni testis est vox clamoris magni. Cur eñ exclamasset nō vtiqz ꝓpter p̄fem q̄ ꝓximus erat sicut ipse ait Philippo. nō credis qz ego sum in patre et pater in me est Joh. j4. Exclamauit ergo vt magnitudine clamoris intensionē acerbitatis doloꝝ et passionuz nobis ꝓ quibus passus est declararet

Sed quid opus fuit hac declaratōe p vocis magnitudinē. nunqđ visus qui certius iudicat auditu. j. metaphi. aspicientis in cruce leuatum tam crudeliter a vertice capitis vsqz ad pedis plantam dissecatum et tanqz signuz cui ab omnibꝰ ꝓtradicebatur extensum intolerabilem eius doloꝛem cognoscere potuit et iudicare. Quid ergo opus fuit instrepere auribus tanto clamoꝛe qꝫ oculus clariꝰ discernebat? Sed licet intolerabilia fuere que intuentium viderunt oculi maiora tamen et plura intus et foris patitur salꝰ mundi que oculus agnoscere non valebat. Exterius qđem per ꝓtinuum penarum crementū Si eñ diligēter ꝓsideraꝝ dominicā passionem certe ꝓgnoscimus quomō per singula momenta continuo excreuerit doloꝛ nec aliquādo paululum est remissus. Cum enim cepisset dominꝰ in orto contristari et pauere vehemētissime ita vt factus in agonia sanguinē sudaret surgens ab oꝛōe interno doloꝛi statim additur externꝰ et p̄mo quasi p̄uatiuꝰ ex fuga discipuloꝝ. Deinde et positiuꝰ infligitur dum captus dure ligatur trahitur de iudice ad iudicem. alapis cedit cōspuitur. collaphizat. trahitur barba et crinibus. vellicantur gene vnguibus. nudatus toto coꝛpe flagellis discerpit et spinea coꝛona caput venerandum vulneratur. His autē coꝛporis duris ꝓcussionibꝰ sine cessatione cōtinuatis additur fames sue grauissima lesio. nam cū sit sanctoꝝ sanctus vt puta cui angeli sp canunt. sanctus sanctꝰ sanctꝰ dñs deus sabaoth. tanqz vilissimus irridetur blaphemus. Primo debinc malefactoꝛ asseritur velut stultus ioculari veste illuditur. latroni non cuilibet sed sedicioso pꝰponit. tandem morti turpissime adiudicatus inter latrones tanqz princeps eorum ꝓprio oneratus patibulo educitur nudatur et medius eorum suspenditur. suspēsus irridetur ac blasphematur verbis nutibus atqz signis. Adduntur deniqz coꝛporis seuissima tormenta in expoliatione manuum pedumqz perforatione ac durissima distensione Ecce quomodo doloꝛ doloꝛi non dico succedit sz manentibus prioribus vel innouatis cōtinue accedit. Deniqz tribus hoꝛis pendens in cruce iam fine modo fine intermissione increuerat et seipso semꝑ maioꝛ efficitur. Cum eñ sacrosanctū coꝛpꝰ dñi

vtiqꝫ in se speciosuꝫ pre filijs hominum atqꝫ ꝑfectum. immodice ponderabat quo necesse fuit clauorum vulnera continue ampliari quibus corꝑis pondus totum sustentatū est. Heu q̄ntus cruciatus manuuꝫ ⁊ pedum nulla q̄ete nec ad momentū oculi interscisus neruorū quoqꝫ ⁊ compagum. Sed ⁊ medullaꝝ pendentis corꝑis in tribus ferreis clauis. ꝙ si forte alicui parti paululum succurrere voluisset necesse erat alias magis ꝑgrauari. Si em̄ dolori manuū parumper parcere libuisset necesse fuit clauo pedū totum corporis molem sustentari atqꝫ eidem fortius innitendo totum corpꝰ erigendo leuare q̄ntumqꝫ sic pondꝰ corꝑis minus sentiretur in manuū vulneribus. Sed q̄ꝫtum ex hoc ⁊ vulnera pedis sint ampliata ⁊ dolor excreuerit quis satis poterit estimare. Ita si pedum fixure parumper succurrere oportuit nō aliter nisi declinatiōe q̄dam corporis solis clauis manuū dependētis ⁊ hoc non sine laceratione manuū ⁊ dolorosissima vulneꝝ ampliatōne Inter has deniqꝫ corporis penas manet ⁊ crescit mltiplex tristicia interior vt ex sup̄dictis facile aduerti potest. Ad declarandū autem inuise pene atrocitatem. magna voce exclamauit. Eya quis modo tam insensibilis nō cōpatietur. quis lacrimaꝝ riuos nō diriuet audita sui creatoris. sui domini. sui amatoris. sui redemptoris patris. sui fortissimi ꝓpugnatoris. sui tam lamentabili exclamatione. Quam ⁊ ꝓpheta in spiritu preuidens ait in persona domini. Laboraui clamās rauce facte sunt fauces mee ps. 68. Et bene rauce. qꝛ raucedo ex humorum defectu in gutture ⁊ arterijs accidit. Aruit autem sicut testa virtus eiꝰ defluentibus vndiqꝫ sanguinis humoribus. Sed clamantis vocem attendamus. quid clamando dixerit. Ait em̄ [Hely hely lamazabathani. Deus meꝰ deus meꝰ. vt quid dereliquisti me] nihil de penis causatur super derelictione clamat. derelictus est in medio inimicoruꝫ ꝑsecutoꝝ crucifigentiū ab his quibꝰ bene fecit. quoꝝ infirmitates abstulit a discipulis quos ex cunctis elegit. Parum hoc erat: nō huiꝰ memorat. a patre se exclamat derelictum Et q̄dem a patre dilectissimo ⁊ potentissimo subuenire Sup omnia cor diligētis affligitur sibi ab omnibꝰ derelictus etiam a patre amantissimo deseritur quasi alienꝰ quasi mortuꝰ a corde in vltimis cruciatibus ⁊ tormentis. Et quomodo dereliquit eum pater. nunquid ab eo separatus est. sicut verba Ambr. sup lucā. sonare videtur dicētis. Clamat homo sepatione diuinitat[mo]riturꝰ. Nam cū diuinitas mortis libera sit vtiqꝫ mors ibi esse non poterat nisi vita discederet que vita diuinitas est Sed absit credere vt naturam quā semel diuinitas assumpsit vnq̄ꝫ dereliquerit. Dereliquit autem ꝑ defensionis subtractionem. De quo magr̄ libro. 3. dis. 21. Fateamur inquit deum in morte quodāmodo illum hominē deseruisse quia potestati ꝑsequentium eum ad tempus exposuit non suam potentiam exercendo eum defendit vt non moreretur Sepauit se diuinitas quia subtraxit ꝓtectionem sed nō soluit vnionez. Separauit se foris vt nō esset ibi ad defensionem. sed non intꝰ defuit ad vnionem. Et de hac separatione diuinitatis quātum ad defensionem locutus est Ambr. vbi sup̄. Dereliquit etiaꝫ humanitatē christi diuinitas quātum ad subtractōnem eorum quibus dolor ⁊ tristicia poterant mitigari. vtputa immissionē superne ꝯsolationis aut specialis auxilij supernaturalis. Et collationem eorum que poterant dolorem augmentare. ⁊ impeditionem eorum que etiam naturaliter poterant releuare. Ceteris martiribus deus specialibus cōsolationibus assistebat. quandoqꝫ causas extrinsecas a sua actiōe suspendēdo

vt de tribus pueris in camino ignis ī ąs nihil potestatis habuit ignis ita vt nec ardor eius transisset per eos Dañ. 3. Qñ qz tantā internam spiritus sui dulcedinem ī mittendo ac tanta spiritualia gaudia. vt corporis dolores vel non sentirēt vel remissius t gaudenter ferent Sicut de sancto Andrea loquitur beat⁹ Bernñ. sermone. 2. de eodem ait q̄ hec dulcedo spūs facit penam non solum non molestam sed etiam desiderabilem t omnino delectabilem esse. ita vt etiam mortē faciat esse dulcissimā Et ser. j. de dedicatione. crucem dicit habere vnctōem suam sine qua crucis asperitatem infirmitas nostra ferre non posset Sed omnē talem subtraxit deitas humanitati christi quātum ad doloris mitigationem. sed causas naturales ꝑm vltimū sue potentie in corpus christi agere permisit t nihil sup naturale dolorem alleuians aut min⁹ sentire faciens infudit Sed t vt magis sētiret dolor contulit Nam vt ꝓbat Sco. in suo. 3. dis. j5. Dolor vehemēs sensibilis natus est de ꝓmū lege impedire vsū rationis longe magis q̄m delectatō vehemens. ō q̄ tamē dicit philo. 7. ethi. q̄ furat intellectū spisse sapientis cui ꝓcordat Aug⁹. j4. de ciui. ca. j6. Et cum absorpta est ps intellectiua a dolore sensus minus ꝓcipit dolor. imo omnino a parte intellectiua non percipit. In christo autē ex speciali dispensatōe deitatis ꝓseruate sunt potentie ratio t voluntas quelibet inperfecto vsu suo. nec aliquatin⁹ a dolore partis sensitiue aut etiam tristicia interiori fuerūt absorpti. Jdeo intellectus omnes dolores clarissime apprehendit cū omī discōuenientia t ita volūtati oñdit Jdcirco maxime ꝓtristabat portō rationis sensitiui ꝑm modos sup̄ tactos. Et ita dolor maior quo ꝓceptibilior nedū sensu sed et intellectu. sic ergo cōseruate sunt potentie naturales sup naturaliť vt magis dolerent Deniqz cum ꝑpter potentiaz colligatōem delectatio vni⁹ potentie redundat in aliam. Et iō scī martires qui per passionē nouerūt se multuz ꝓplacere deo sup omīa dilecto t ꝑ pene magnitudie glorioissime coronari expectabant. ꝑm ptem intellectiuā gauōbāt de passiōe foris ꝑpter deū illata quāpro amoris sui magnitudine desiderabāt Et ꝑpter huiusmodi gaudiū intellectuale leuius ferebāt dolorem sensus hinc beat⁹ Vincenti⁹ daciano ait Lū acerimis penis mactarer. hoc est qō sp optaui Jam in sublimib⁹ ago Et beata Agatha Quīciano dixit Ego ī his penis ita delector ficut qui bonū nunciū audit t qui inuenit thesauz multū Nemo em̄ pōt ponere triticum in horrea nisi theca eius fortiť fuerit ꝓculcata Jta et anīa mea nō pōt ī paradisum cū palma intrare martirij nisi diligenter feceris corpus meū a carnificib⁹ attrectari Exprimur t nos cum patimur aliquid ꝑ re multū dilecta leuius sustinemus Jmmo ꝑm philo. 7. ethi. c. vl. Delectatio excludit tristiciā nō tm̄ contrariam sed etiam ꝓtingentē si fit fortis. jō vt dicit Scotus Tanta potest esse delectatio in vna parte aīe q̄ excludat vsū alterius partis Sic et in pacientib⁹ mitigať tristicia interior ex aliqua ꝓfideratōe rationis per quandā redundantiā a supioribus viribus in inferiores. vt dicit sctūs Tho. 3. parte sum. q. 46. ar. 6 Lū autē christus fuit etiā in ſpa passiōe t morte ꝑm supiorē portionē perfecte beatus. q̄ comꝑhensor fuit ab instanti ꝓceptōis. t ita maximū gaudiū fuerat in portōe supiori volūtatis Per miraculū nouum ait Sco. ita actū est. q̄ ficut gloria in portione supiori volūtať nō redūdauit ī corp⁹ nec in vires inferiores vt maneret corp⁹ passibile. ita et gaudiū eiusdem portionis beatificū non redundabat nec excluſit dolorem in appetitu sensitiuo nec tristiciā ī portōe iferiori Sz nec ī eaō portōe vt ꝓpať ad aliō obiectū. eoō vtiqz miraculo quo fuit sil⁹ ꝓprehensor t viator Sic

licet etiam vt viator sūme dilexerit deū et ī impletiōe diuine volūtatis ꝓmptissimū se exhibuit. nō tñ sequebat delectatio ꝓpter suspensionē causaꝝ naturaliū ab hoc actu Etsi respectu obiecti caritatis scz dei dilecti ⁊ de salute hūani generis ꝑ suā passionē adq̄sita aliqua fuerit delectatio ꝯsequens. actū dilectōis non btifice sed viatoris illa fuit ibi cohibita ⁊ ab omī redūdantia ꝑ miraculū suspensa vt nihilominꝰ vires aīe alie aut etiam eadē respectu alteriꝰ obiecti ꝑmisse sunt agere qđ suū erat. vt vult Damasc. ⁊ allegat Tho. vbi sup̄. Vñ oēs aīe vires passionū impetꝰ quasi torrēs inebriauit ⁊ sup̄ repleuit vt verificaret illud p̄s. Repleta est malis aīa mea. malis vtiq̄z nō culpe sed pene ſm Aug. Ex quibus patz ꝙ dolor christi fuerit purissimꝰ. omīs ꝯsolatōis redūdantia impmixtus Vñ manifestū est nulliꝰ scti aut viatoris cuiuslibz dolorem et tristiciā passioni christi posse compari. non solū ex causis sup̄dictis aut ex eo quia habuit corpus optime dispositum et sensum optime ꝑceptiuū ⁊ appetitū sūme ad cōtrariū inclinatum. Sz ex eo qꝛ fuit dolor purissimꝰ. cuiꝰ acerbitas nec ꝯsolatiōe ab alia potentia redundante fuit mixta. Et qꝛ maxīe a rōe ꝑceptus quaz in nullo absorbere aut obtūdere potuit licet acerbissimꝰ fuit obstante miraculosa ꝯseruatione dei Ex q̄bus secūdo patet nunq̄z aliquē viatorem ita a deo ī penis derelictū siue iustum siue iniustū. qūo a deitate derelicta est humanitas xp̄i Iustos quidē multiplicit̄ ꝯsolatus est. ac redundantiā sp̄ualis leticie ñ prohibuit īmo augmentauit. Iniustos vero ⁊ si non est specialiter cōsolatꝰ. saltem non ꝓhibuit. q̄n dolor intēsus partis sensitiueratōnem obtunderet aut absorberet. ⁊ sic minus a parte intellectīa sentiretur. vnde euidenter apparet veritas illiꝰ in ꝑsona dñi in trenis scriptum O vos oēs qui transitis ⁊c̄. Quis enim vnq̄z tam grauia tam stupenda sustinuit Deus est qui patit̄ nec in aliquo torcl'ar passionis sibi alleuiat qui seruis suis vel omnino auferre vel alleuiare vel breuiare vires ꝯsueuerat tormentoꝝ Non ꝑcit sibi qui peccatoribꝰ parcere solet O q̄z vere dixerat apl'us Proprio filio nō pepercit sed ꝓ nobis omnibus tradidit illum Roma. 8. Non solū in mortē ꝓ nobis tradidit deus filiū vnigenitū sed ⁊ in penis ⁊ afflictōibus non pepcit Fuit autē ista derelictō humanitatis significata figuraliter Leui. 26. in duobꝰ hircis. quoꝝ altero īmolato alius in solitudinē mittebat. Duo eñ hirci hūanitas ⁊ diuinitas xp̄i intelligunt̄ hūanitate ergo īmolata diuinitas in solitudinē abijt id est in celū Vñ Eficiꝰ sup̄ Leuiticū. In solitudinē id est in celū tpe passionis d̄initas abijsse dicit. non locum mutās sed qđdam mō virtutez cohibens vt possent impij ꝯsūmare passionē Abijt ergo id ē virtutē cohibuit. ⁊ portauit iniquitates nr̄as non vt haberet sed vt ꝯsumeret Deꝰ eñ ꝯsumens ignis est. hec aūt qꝛ oculꝰ corpalis in cruce pendentē aspiciens videre non potuit Recte ad tanti doloris declaratōem voce magna clamauit. [Heli heli lamazabathani] hāc vocē Math: [quidam illic stantes ⁊ audientes dixerunt Heliā vocat iste Ceteri dixerūt Sine videamus an veniat helias liberans eū] Quidā illic stantes. nō oēs forsitan romani milites ſm Hiero. non intelligentes ꝓprietatem ſmonis vel iudei solito sibi sermone verbū dñi de prauantes imbecillitate infamabant eum scz ꝙ helie vocabat auxilium. minorem helie reputantes Johan. [Postea sciens iesus quia iam omnia consummata sunt] que scilicet de christo passuro lex et ꝓphete predixerant. quia pauca restabant ante mortē eius implenda s. eius potatio que in ꝓmptu erat Vñ seq̄t̄ [vt ꝯsūmaret scriptura] p̄s. 68. In siti potauer̄t me aceto

ideo ad illud reliquū implendum. Dixit Sitio Iq. d. fm Aug. Hic minus fecistis date q̄ daturi estis. hoc solū ex scripturis implendū restat. pficite q̄ predixit. Non tñ aduerbiū vt causaliter accipitur sed p̄secutiue Non em̄ quia scriptum erat Jesus egit. sed q̄m factur⁹ erat ideo predixit scriptura Grauissima pena fuit sitis illa. q̄ ex signo z ratōe nosci potest Signo quoniā veritas patris que filiare non nouit dum tacet cetera que sustinet. spineam coronam. crucem. clauos z vulnera p̄e sitis angustia clamat Sitio. maximū sitis cruciatum declarat Cui et ratio cōsentit. nam nimiū z diutius laborauit sanguinem suū vndiq; z multiplicit fudit. in sanguineo sudore factus i agonia in genaz sacrilega vellicatōe. in crudeli ac iterata flagellatōe. in sacrosancti capitis densaz pungentiū vepriū quasi corone forti imp̄ssiōe. in vestiū vulneribus inherentiū violēta spoliatiōe. in manuū pedūq; in quibus omēs corpis nerui p̄currunt z vene dolorissima fossione. ꝓpter q̄ extracto tanto pliciter p̄cioso sanguine corpisq; humoribus effusis. adustum ē z deiccatū dñi corpus atq; sup modum refactū ꝓpter q̄ in ei⁹ p̄sona ait ꝓphēta p̄s. xj. Sicut aqua effusus sum z dispsa sunt i. a iuncturis dissoluta omia ossa mea. Factū est cor meū tāq; cera liq̄scēs in medio ventris mei. Aruit tanq; testa virtus mea z lingua mea adhesit faucibus meis. p nimia siccitate z ōfectu humoris. q; pene tot⁹ humor xp̄i exhaust⁹ fuit. ꝓpter q̄ in lanceatōe sanguis exiuit. z ꝓtinue aqua. ad ostendendū q̄ corpus remansit quasi sine sanguine refactū. vt dicit Nico. de lyr. super eodē psal:

Sup hec corp⁹ nudū. vulneribus plenū. solis ardori z ventis expositū fuerat ad ei⁹ maiorē refactōez. ꝓpter q̄ i p̄s xxj. dicit. ossa mea sicut cremū aruerunt ꝓpter interioris humoris euacuatōem. p̄cussus sum vt fenū. fenū a sole z ventis vredine p̄cutit Jō sequit. z aruit cor meum Quis aūt cogitare poterit q̄z ta sitis tantā aridit̄atem sequebat extracto fere omi humore in q̄ vita ꝓsistit Quis ꝓpendere valet q̄ntū sitis tāta cruciabat. que fame molestior esse solet cui⁹ sensus etiā doloi vulneq; maximo vtiq; p̄ualuit.

Sed nūc audiam⁹ q̄o refocillata ē tanta sitis molestia Sequitur em̄ Joh̄. Was ergo positū erat aceto plenū Ly. sup Matth. ait Scribit in quodam libro hebraico qui apud eos intitulat liber iudicū ordinarioz. q̄ q; Salomō dixerat ꝓuer. xj. Date siceram id est. potū inebriatiū merentib⁹. z vinū his q̄ amaro aīo sunt Bibant z obliuiscant egestatis sue z doloris sui non recordent amplius. ideo ex occasione hui⁹ verbi seniores statuerāt vt ꝓdemnatis ad mortē daretur vinum aromaticū ad bibendū vt facilius tolerarent passionem Jn hierusalē aūt erāt matrone deuote z ꝓpassiue q̄ hoc vinū dabāt ex deuotōe Judei igit nimia crudelitate moti tale vinuz dat ꝓ xp̄o z alijs duob⁹ cū eo crucifixis acceper̄t sibi. fm q̄ dictum est Amos. z. Vinū damnatorū bibebāt z loco ei⁹ posuer̄t acetū cum felle mixtū Audita q̄ voce dñi Sitio. Matt. Lōtinuo curr̄ens vn⁹ ex eis acceptā spongeā implenit aceto J. i. tali potu amarissimo Joh. Lysopo circūponens. Matth. imposuit arūdini z dabat ei bibere Jecce carissimi inauditam pessimorum rabiem. Nam vt ait Chrisostimus. Si decem milia habuerimus inimicoruz Et si insanabilia passi sumus. videntes eos interficere reflectimur hi vero neq; expiati sunt ad eum. neq; in his que videbant facti sunt mansueti. sed seuiebāt magis. et insaniā intendebāt et spongiam afferentes aceto porabant. heu qualis cena post tantos labores. heu quale vltimum vale celorum regi iam exituro ex hoc mundo ofertur. laborauit fortiter et aruit. pro cena. in hora cene solū

potum petijt. ⁊ ecce filij dyaboli ꝓ cibo fel. ꝓ potu obtulerūt acetū. Considera o aīa deuota. quō fons vite aruit. qui in vltimo festiuitatis die magna voce clamauit Siq̄s sitit. veniat ad me ⁊ bibat Jo: 7. Qui petentibus dat aquā viuam. ex q̄ qui biberit fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam Jo. 4. Qui deniq̄z terrā rore inebriat ⁊ imbrib⁹ ⁊ vniuersa potat. sup modū sitit in extremo pēdēs supplicio ⁊ aque gutta negatur. Sed ad doloris augmentū acetū felle mixtū ꝓpinat̄ hinc Augustin⁹ ait in quodam sermone de passione. ꝓpinator fontium potatur aceto. mellis dator cibatur felle. flagellatur remissio. ꝯdemnat̄ venia. illudit̄ maiestas. irridetur virtus. largitor imbriū perfunditur sputis. Verūtñ quia nouit dñs quo potandus erat. non sitis molestissime refocillatōem quesiuit. sed līgue sue ⁊ oris benedicti iteratā afflictōez. vt in omībus ⁊ per omīa membra ꝓ nobis sua sponte pateret. Idcirco potum hūc sumpsit. non ad sitis sedatōem sed solaz afflictōem Poterat eñ potus ille q̄ntuz cunq̄z amarus quia humidus. si in viscera traiectus fuisset vtrūq̄z releuasse Non ergo bibit traijciendo vbi recreari poterat. sed gustauit. hoc est in os suū sumpsit vt linguam ⁊ palatum organum scilicet gustus amaricaret Scimus enim nō nisi in organo gustus sentiri posse amaritudinem Traiectus enim in viscera cibus aut potus non discernitur an dulcis fuerit aut auarus. Et hoc est q̄d dicit Mat. [et cum gustasset noluit bibere] scilicet traijciendo in viscera. propter idem non contrariatur Marcus dicens [⁊ non accepit] Johanni dicenti [cum accepisset] quia loquitur Marcus de acceptiōe vt potus perfecti ad recreationem sumpti in viscera. sic enim noluit bibere. vt Mat dicit Joh. vero eum accepisse in os ad gustandum testans inquit cum accepisset Q̄d clari⁹ innuit Mat. di. cū gustassz

Fuit autem illa tante amaritudinis gustatio penalissima. eo ꝙ lingua et fauces ꝓpter nimiam ariditatem vehementer traxerant humorē felleum ⁊ ita, vehem̄ter amaricati sunt ⁊ puniti Alioquin cur per ꝓphetam domin⁹ huius amaritudinis tam diligenter nobis ꝯmēdasset memoriam dicens Recordare paupertatis ⁊ transgressionis mee absinthij ⁊ fellis. Ideo etiam tanq̄z si in gustu aceti ⁊ fellis totius amarissime passionis ꝯsūmata plenitudo consisteret Johan. Cum accepisset modo predicto [dixit cōsūmatū est] scz quidquid de me scriptura predixit quantū ad oīa paciende. nihil restat cruciatu liberꝫ Impleta est scriptura que dixit Repleuit me amaritudinib⁹. inebriauit me absinthio Treñ. 3. Consūmatū est opus quod dedit mihi pater vt facerem Consūmata est obedientia mea vsq̄z ad mortem crucis. vniuersus labor. pena et dolor. ⁊ quidquid ad hominis reparationē fieri oportuit. antequā morerer perfectum est. Consūmatū est opus redemptionis humane Nam ⁊ mors ip̄a iam ī ianuis est. que quia modicum distat nihil distare videtur. que ⁊ ipsa iam consūmat̄ hinc Leo papa ser. qui incipit. expectationi vestre ait. Degustato aceto domin⁹ quod illa dabat vinea. q̄ ab auctoris sui plantatiōe degenerans: conuersa fuerat in amaritudinē vitis aliene consūmatuz est ait. hoc est complete sunt scripture. non est amplius quod insaniam populi furientis expectem. nihil minus pertuli q̄m me esse predixi. peracta sunt misteria infirmitatis propinātur documenta virtutis. hec Leo Videri autē posset alicui superficialiter attendenti verbum hoc non esse meroris. sed gaudij magis vel leticie. tanquā eius qui iam durissimos labores finiuisset. Sed inueniemus etiam in hoc verbo maximā cordis mitissimi iesu tristiciā si diligēti⁹ spec̄lem⁹ Clamabat dñs iā oīa ex ꝑte sui ad

homīs liberatōem req̄sita cū inꝯprehen
sibili labore ⁊ passiōis amaritudine suffi
cienter pro totius mūdi salute ꝯsumma-
ta Sed qꝛ nouit tantū laborem tam ī pau
cis salutis effectū habiturū respectu dā-
natorū multitudinis· qd̄ etiā paucitas
in fide cum christo manentiū figurabat·
Sed ⁊ opus salutis nouit plurimis ingra
tis adhuc ꝯsummatā dñi passionē quā-
tum in se esse poterit innouaturis in pō-
dus maioris damnatōis future. qui leui
us tulissent damnatōem suā si nūq̄z cru-
cifixus fuisset salutis auctor Tunc aūt in
penarum infinibiliū plenitudine videbūt
in quem transfixerūt· hinc redēptor hu-
mani generis· pater misericordiaꝝ q̄ vult
omnes homīes saluos fieri· quoniā oīa
ad id pertinentia sui ex parte cōsumauit·
super omnes vulnerū suoꝝ ⁊ corpalis pe
ne dolores mentis tristicia est afflictus.
De quo etiam vide sup̄ In cuius sig
nū cū offerret passionē suam in cruce pro
solis vtiq̄z electis efficaciter· ⁊ ꝓ nullis
alijs trinitati eam ꝓ talibus tantū effi-
caciter acceptāti: vt dic̄ Sco in. 3. dis. 19
Abundātissimas fudit lacrimas videns
⁊ clare prenoscens tantam p̄scitoꝝ mul
titudinē ⁊ paucitatē numeri electoꝝ· q̄s
lacrimas licet taceat euāgeliū quia mul-
ta fecit iesus que in euangelio nō sūt scri-
pta Joh. vlt. Apl's tñ non tacuit qui ad
hebre. 5. huiꝰ meōr sacrificij ait· q̄ in die
bus carnis sue. i. passibilitatis p̄ces sup-
plicatōesq̄z ad eū q̄ possz saluū illū a mor
te facere scz patrē potentē a morte p̄ser
uare si voluisset. sed ꝓpter hoīs redem
ptōez noluit· Cū clamore valido ⁊ lacri-
mis offerēs scz seip̄m cū p̄cibꝰ in cruce·
De clamore valido audiuimꝰ cū clama-
uit heli heli. Sz ⁊ expirās clamauit vo
ce magna De lacrimis nihil dubitandū
quin multo pl'es fuderit ꝓ redemptiōe
totius generis humani hoc actu liberā
di q̄z pro morte Lazari suscitādi· putan
dum autem est lacrimas fusas post cla-
morē validum cōsūmatis iam omībus
tūc em̄ tp̄s erat suā passionē in effectu of
ferendi ꝓpter qd̄ sequit· ⁊ exauditꝰ ē pro
sua reuerētia. ꝓ quibus. haud dubiū quī
ꝓ pauc[·i. electis hīc sequit Et ꝯsūmatꝰ
factꝰ ē oībꝰ obtēperātibꝰ sibi causa salu
tis Obtēperant soli electi· reprobi repug
nāt· multitudo ergo lacrimaꝝ magnitu
dinē tristicie signat. quā intulit dānādo-
rū multitudo ꝓ quibꝰ sua oblatō ⁊ si suf
ficeret· eoꝝ tñ obstāte rebelli cōtumacia
qua remediū salutis abijciūt inefficax re
manebat. Inter hos inexplicabi-
les dolores fletus ⁊ tristicias morti ap-
propinquātes· cepit languescētes ocu-
los fons vite deprimere. facie palescere.
ac moriētis spēm p̄ferre. Math. Literuz
Lu. Clamans voce magna iesus Pr̄ ait.
In manꝰ tuas ꝯmendo spm̄ meū Ulti-
mū verbū dñs ꝓtulit quo nō tam aīam
suā q̄z electoꝝ oīm pr̄i ꝯmēdauit. Sicut
dicit Athanasiꝰ Cōmēdauit patri per se
vniuersos mortales in se viuificatos. nā
sumꝰ mēbra eiꝰ· s̄m illd̄ apl'i. Oēs vnuz
estis in xp̄o. Licet em̄· vt d̄r in glo. super
Thobiā dño in cruce passo· dyabolꝰ q̄
ꝓcurante crucifixus erat aduenit querēs
siq̄d peccati inueniret. Cui etiā consentit
Greg. omel'. 39. ita dicens Ad deū carne
morientē venit ⁊ in illo aliq̄d quesiuit· in
quo nihil inuenire potuit. non tñ eius ti
more hanc vocē emisit· sciens qꝛ nihil ī
eo iuris habuit sicut ip̄e testatꝰ est· venit
princeps mundi huiꝰ ⁊ in me nō habet
quicq̄z Joh. 14. Spiritū deniq̄z suū pr̄i
nouit cōmendatissimū· et deitati vnitū
ypostatice ⁊ benefice· non ergo pro se in
diguit huiusmodi recōmendatione Ver
bum illud cum maximo dolore mortis
scilicet prolatum ē· quoniā sicut clamās
expirat et expirando clamat Nulliꝰ au
tem mortalis vnquā mors penalior fu-
it morte christi· nedum propter horri-
biles penas precedentes aut vehemen-
tem inclinationem anime nobilissime
ad corpus optime complexionatum. ꝓ
pter quam tristior fuerat separatio· nec

solum ꝓpter tristiciã amissiõis vite nobilissime De quo supra Sed ex alia singulari causa Quãuis em̃ inter omẽs penas mors acerbissima sit· qꝛ inter oĩa terribilia est terribilissima .iij· ethi. ca. xiiij. tam̃ in ip̃a aĩe sepatõe dolor nõ sentit. eo ꝙ p̃us deficit dispositio necessario requisita ad sentiendũ q̃m ad animatõem siue q̃z aĩa separet· põt em̃ aĩa ad tp̃s manere in solo op̃e potentie vegetatiue. vnde p̃us cessat vsus sensitiue ⁊ p̃ ꝯsequens intellectiue. q̃ nõ potest eẽ in actu sine virtute sensitiua. vt patet· 3. de aĩa. c. 4. nequa q̃m sine fantasmate aĩa intelligit Et. c. 5. nõ sentiens nihil vtiqꝫ addiscit neqꝫ intelliget Sed cum speculet necesse est simul fantasmata specl̃ari· i. repñtare Nullus ergo hoĩm̃ ſm nature cursum moriens· in ip̃a aĩe sepatõe potentiaꝝ cognitiuaꝝ vsum habet· ideo tunc dolorẽ nõ sentit· vñ nullus amaritudinẽ mortis cognoscere valet intuitiue. Aĩa aũt xp̃i sicut fuit in p̃fecto vsu intelligendi ĩ instãti ꝯceptõis ita etiam in ip̃a sepatõe Jdo cognouit se actu separi a corp̃e ad min⁹ p̃ spẽm infusam. ⁊ oẽm corp̃is discrasiã qd̃ sup̃ omĩa fuit penalissimũ. immo ita penale ꝙ si in alijs morientib⁹ nõ deficeret dispositio ad sentiendũ requisita per possibile vel impossibile tamẽ ꝓpter ei⁹ vehementiã absorberet oẽm vsum cuiuslibet potentie cognitiue. cũ hoc sepe faciat dolor minor. Sed aĩa christi ab oĩ absorptõe p̃seruata est vt distinctissime ⁊ ita penalissime oẽm sentiret dolorem. Maxim⁹ ergo fuit dolor christi ex morte cuius similẽ nunq̃z moriens hõ l'brutum p̃cepit. hũc ergo magnũ ⁊ maximũ dolorez hoc magno clamore insinuauit

Demõstrauit nihilominus hoc clamore valido qꝛ nõ necessitate sed sua voluntate morit̃. tanq̃m hñs potestatẽ ponere aĩam suam In quo potẽtia v̄bi ap̃te demõstrat̃ Sicut ait Hiero· Diuĩe potestatis indiciũ est emittere spm̃. vt ipse quoqꝫ dixerat· nemo potest tollere aĩaꝫ meam a me sed ego ponã eam a meipso ⁊ rursum accipiã eam Et Chris. Clamãs voce magna emisit spm̃. vt ostentat̃ q̃a ſm eius ptãtem id gerebat̃. per hoc em̃ ꝙ moriens vocem magnã emisit. a p̃tissime se verũ deum ostendit qꝛ homĩes. cũ sic moriuntur vix tamẽ vocẽ emittunt· clamare non pñt. Et glo. Nos cum nulla voce vel cũ yma morimur qui de terra sumus. ille autem cum exaltata voce expirauit qui de celo descendit Qd̃ autez cõmendatio spũs domini in manus patris fuit. vox illa magna qua emissa expirauit. vt dicunt Matheus ⁊ Marc⁹ Raba· super Math. atqꝫ Be. sup̃ Lu. ostendunt ita dicentes. Quid hac voce magna dixerit Lu. aperre d̃signat dicẽs [Pater in manus tuas ꝯmendo spm̃ meũ. et hoc dicẽs inquit exspirauit] Qd̃ v̄o scribit Joh [qꝛ cũ accepisset Jesus acetũ dixit ꝯsũmatũ est ⁊ inclinato capite tradidit spm̃] inter illud qd̃ ait ꝯsũmatũ est. ⁊ illud inclinato capite tradidit spm̃. emissa est illa vox magna quã tacuit Jo. alij tres cõmemorauerunt· ideo iteꝝ. i. scd̃o clamauit. vt dicit Mathe⁹ Clamauit p̃mo [heli heli] clamauit scd̃o cũ lacrimis [Pater in manus tuas ꝯmẽdo spm̃ meũ

Articulus quartus ⁊ vltimus p̃tis quarte

De ergo clamans voce Joh. Let inclinato capite. Lu. expirauit] non

quia expirauit inclinauit caput. sed sua sponte prius inclinauit caput ⁊ sic emisit ⁊ tradidit spm̃ aĩam scꝫ suã oĩm creaturarũ spũali p̃fectiõe nobilissimam Sic fons vite in quo oĩa que facta sunt vita erant Joh. j. morit̃. ⁊ vt a morte perpetua nos reos liberaret p̃ciũ carissimum cui vniuersa creatura comp̃ari nõ potest innocentẽ ac sanctissimã animã v̄bi vnitã tradidit deo patri. fact⁹ ei obediẽs vsqꝫ ad mortẽ. mortẽ ãt crucis Cui sit laus ⁊ gloria ⁊ imp̃iũ cũ eodem patre ⁊ spiri-

tusancto. cũ quibus viuit ⁊ regnat deus vnus ꝑ infinita secl'a secl'oꝝ Amen. Pater noster qui es in celis. ⁊c.

Ya nũc carissimi intuemĩ vite nostre auctorẽ ꝓ nobis mortis ianuas introire vt nos ad vite vias reuocaret. Tradidit se rex ꝓ seruo iudex ꝓ dãnato moriť ꝓ homĩe deus. ꝓ creatura creator crucifigiť innocens ꝓ nocẽte Demus et nos lacrimaꝝ flumĩa intantis doloribus morienti. qm̃ ip̃e prior dilexit nos ⁊ lacrimatꝰ ẽ ꝓ nobis Doluit olim rex Dauid sup̄ morte Jonathe amici sui. non pro se nec sua occasione moriẽtis ita eum plangẽs. doleo sup̄ te frater mi Jonatha decorus nimis ⁊ amabilis sup̄ amorẽ mlĩerũ Sagitta Jonathe nunq̃m rediit r̃trorsum. qũo cecidit fortis in bello. aq̃lis velotior. leone fortior. in excelsis suis occisus ẽ. 2. Re. j. Et ecce plusq̃m Jonathas hic Jonathas interp̃tať colũba veniẽs vel dñi donatio Ecce verus Jonathas xp̃c nobis a deo pr̃e donatꝰ sicut Esa. cõmemorat. c. ix. Puer natus est nobis ⁊ filius datus est nobis Super quẽ veniẽs columba visa est Math. 3. Jmmo ⁊ ip̃a columba simplex sine felle. ⁊ hic nõ pro se sed nobis moritur. faciamꝰ ⁊ nos plãctum vnigeniti dicẽtes Doleo sup̄ te dominus meus ⁊ deus meus. rex meꝰ ⁊ defensor meus. magister meus ⁊ pater meus ĩmo ⁊ frater meus Amãtissime Jesu amabilis valde sup̄ amorẽ vniuerse creature. sagitta tua nunq̃m abijt retrorsum Sagitte eĩn tue doctrine tue acute valď qꝛ viuus est sermo tuꝰ ⁊ efficax penetrabilior omni gladio ancipite. ꝑtingẽs vsqꝫ ad diuisionẽ anime ⁊ sp̃us. nec declĩauit clipeus tuus de bello Scuto gr̃e ⁊ bone volũtat tue coronasti nos. hasta orationũ tuaꝝ non est auersa quia etiam ꝓ transgressoribus orasti vt nõ perirẽt q̃ꝫ tomagis ꝓ amicis. Tu leone fortior Etenim tu leo de tribu iuda sup̄asti illũ leonẽ q̃ rugiens circũit querẽs quẽ deuoret Tu aq̃la velocior exultasti vt gigas ad currendã viã. ad implendã misteriũ ĩcarnatõis tue donec sicut aq̃la ꝓuocãs ad volandũ pullos suos expãdisti alas brachioꝝ tuoꝝ in cruce. ⁊ sup̄uolitans assũpsisti nos ⁊ portasti in humeris tuis in fortitudine tua ad habitaculũ sctm̃ tuuꝫ in domũ familiaritatis ac caritatis tue. vbi de oue ⁊ dragma perdita ⁊ inuenta fecisti ꝯuiuiũ amicis tuis beatissimis spiritibus. faciens gaudiũ de pctõre penitẽte. Et cũ tl'is sis ⁊ tantꝰ in excelsis. occideris. morte turpissima cõdẽnaris. Spirituqꝫ in manus patris cõmẽdato capite inclĩato expiras Venite queso cõdolete mihi om̃s qui gaudere desideratis in dño. Attendite nr̃m manufortem qũo ꝯtritus est. nr̃m desiderabilẽ q̃m miserabiliter deformatus est. pacificũ nr̃m qũo in bello ꝑemptus est Vbi rubor roseus. vbi candor niueus. vbi in corpe tã ꝯtrito decor eximius. heu heu lux oculoꝝ clarissima cerniť extincta. splendor faciei diuinus quasi fuligo ꝯtenebratus Expalluernnt gene amabiles. pendẽt labia oris dulcissimi. Exaruit virtus om̃is tremit effeto corpe tensa cutis. Sic speciosum forma p̃ filijs hoĩm: corpus exangue manet ⁊ deformatũ velut leprosi ac oĩm nouissimi viroꝝ. ve ve pctĩs hominũ que te innocentissimũ dñm occiderunt Ego eĩn debui ⁊ tu soluisti ego peccaui ⁊ tu peccata mea in corpe tuo sup̄ lignũ portasti. Ego sum filius mortis. et tu vt me viuifices vitam tuã preciosissimã tradidisti Merito doleo ac incessantes lacrimas fundo. sed ꝓ me magis nõ ꝓ te. qm̃ ⁊ si foris denigraris. manet tibi intus formositas tua integra. qui es splẽdor paterne gl'ie ⁊ lux clari ratis eterne. Merito ingemisco ⁊ singultuosis vocibus mortẽ dñi mei plango quã etiã insensibilia elementa ferre nõ poterãt sed pro creatoris sui casu se casura indicijs quibus poterãt demonstrabãt ⁊ imitabant

Sermo

Nam VBath. Et ecce velum templi scis
sum est in duas ptes a sūmo vsq; deorsū
Et terra mota est. & petre scisse sunt & mo
numenta apta sunt. & multa corpa sanc
toꝝ qui dormierunt resurrexerunt non
tūc qñ monūta apta sūt scz hora mor
tis christi. sed postea qñ resurrexit tunc
cū eo surrexerūt tanq; testes sue resurrec
tionis vt vult Hiero. Vt sic xp̄c esset pri
mogenitus resurrectōis ex mortuis pro
pter qđ in Apoca. dr̄ p̄mogenitus mor
tuoꝝ &. j. Cor. v. Christus surrexit a mor
tuis primitie dormientiū. Et hoc est qđ
subdit Et exeūtes de monūmētis post re
surrectōem eius Venerūt in sanctā ciui
tatē & apparuerūt multis ¶ De hac elec
toꝝ turbatōe ait Leo ser. qui incipit Exi
git fides Emittente spm̄ xp̄o oīa elemēta
tremuerūt. densis tenebris splendor
solis obductꝰ extraordinarie nocti sū
didit diē Stabilitatē suam terra p̄fundis
suis p̄cussionibus labefacta nō tenuit. &
petraꝝ firmitas p̄fracta soliditate dissi
luit. velum tēpli quo p̄cedentis misteria tē
poris non erant vlterius obumbranda
discissum est. Et multoꝝ sanctoꝝ corpori
bus excitatis ad p̄munienda resurrectō
nis fidē monumenta patuerunt In vos
ergo o iudei celū & terra sententiā tulit.
vobis solī seruitutem suā dieſq; subtra
xit. vobis famulatū suū elementoꝝ ordi
nes denegarūt. & recedente a legibꝰ suis
ministerio creature vestra obcecatō. vra
est significata p̄fusio. vobis em̄ dicenti
bus sanguis eius super nos & sup filios
nostros merito hoc retributū é vt qđ ve
stri generis impia p̄didit portio. assequa
tur hoc fidelis gentiū plenitudo Lur
nō cōpateremur nos fide xp̄i imbuti cuz
& gentiles bis auditis p̄uersi dño p̄paci
unt. VBath. Lenturio em̄ & qui cum eo
erant custodientes iesum. visu terremotu
& bis que fiebant timuerūt valde VBar.
Et videns centurio. q̄ sic clamās expiras
set Lu. Glorificabat deū dicens. vere hic
homo iustus erat VBat. VBar. Vere hic
homo filiꝰ dei erat ¶ videbat em̄ fm hie
ro. q̄ illa vox nō poterat formari natura
liter ab hoīe sic p̄pinquo morti Jō p̄clu
serat q̄ formata esset supnaturaliter vir
tute diuina & p̄ sequēs cum quo forma
uerat eē deū. & Aug⁹. cū post illā vocem
ꝓtinuo tradidit spm̄. hoc maxime q̄ ade
rant sunt mirati longa em̄ morte crucia
bant in ligno suspensi. Erat aūt centurio
ille. ait Bern̄. incircūcisus sed non aure q̄
ad vnā expirātis vocē sub tot infirmita
tū indicijs dñm maiestatis p̄gnouit Jō
non despexit qđ vidit. qz credidit quod
non vidit. non credidit ex eo q̄ vidit.
sed ex eo quod audiuit. quia fides erau
ditu est. auditus aūt p̄ verbum xp̄i Et in
ser. x. de Epipha. ait Centurio vitā cogno
uit in morte. sūmū spm̄ in expiratōe. nec
tū solus centurio Lu. Et omīs turba eo
rū que simul aderant ad spectaculū istud
Simō de cassia li. jz. A seculo inquit vs
q; in seculū non fuit tale spectaculū quo
tantus taliter moueret Spectaculū mag
nū. in qđ desup pater. de terris mater. an
geli & demōes. boīes viui et mortui. pa
triarche & pp̄hete. amici & emuli varia
intentione spectabāt Turba ergo que sīl
aderat ad spectaculū Luc. Lz videbat q̄
fiebant. percutientes pectora sua reuer
tebant ¶ penitentes. scz & dolētes de xp̄i
iniusta occisiōe Fuerūt illi vt dicit Ly. q̄
a peritis decepti fuerant. nā et p̄titi ob
durati. nec viuēti nec mortuo sunt ꝓpas
si hinc Ambro. sup Lu. Deniq; iam etiā
centurio dei filiū quē crucifixerat p̄fitet.
O duriora saxis pectora sed boꝝ corda
durant. iudex arguit. credit miser. p̄di
toꝝ scelus suū morte ꝺdemnat Elementa
fugiunt. terra p̄cutit. monumēta reserāt
indeoꝝ tū īmobilis duritia manet orbe
p̄cusso. Et Beda quāta ergo cecitas iu
deoꝝ qui tot p̄ dñm virtutibꝰ factis tan
tis in morte eius apparentibus singulis
credere respuerunt. et insensibiliores gen
tibus dñm glorificare vel timere ꝓtemp
serunt Lu. ¶ Stabāt aūt omnes noti

eius Mat. Et mlieres multe a lōge q̄ secute erāt iesum a galilea ministrantes ei Mar. De longe aspiciētes Lu. Et hec videntes Mat. Inter q̄s erat maria magdalene. ⁊ maria iacobi. ⁊ Joseph mater ⁊ maria salome Mat. mr̄ filioꝝ zebedei. Mar. ⁊ alie multe q̄ sil' cū eo ascenderāt hierosolimā. Noti dñi stabāt a lōge dic̄. Simō de cassia. corpe. magis tñ mēte. d̄ficiēte fide in deitate manēte. qꝛ de carne spūs abscesserat. vt nō crederet idē viuens ⁊ moriēs xp̄c. q̄ q̄zuis in aīa ⁊ corpe diuideret ad tps. deitate sp idē exñs in nullo manebat diuisus Mlieres vero he sequebant xp̄m. cui tanq̄z paupi vite necessaria quib⁹ egere voluit mīstrabāt de ꝓprijs facultatib⁹ spantes bonoruz xp̄i ⁊ collegij eius eē ꝑticipes. ⁊ liberari a malis. Audierāt eñ magnā elemosinā fore virtutē ⁊ ip̄am deberi paupib⁹ non diuitibus. ratō eis iusticie suadebat Sūmā aūt in xp̄o nouerāt pauptatē. cui nulla possessio. nulla domus. non census ex lucro. nō firmata vita ex studio nobiliuz seu diuitū amicorum. Et ip̄e pauper magis sumebat a paupibus opem Quāuis si diuitē aut nobilē aliquē adijt. non opē sed fidē querebat Nec nō ⁊ ille mulieres archimatrē virginē verebant quā videbāt sup oēs femīas virtutū oīm claritate pollentē Merito hec virgo mr̄ qꝛ mulier sequēdi filij alijs mlieribꝰ p̄beat audaciā Sorores vero virginis ip̄am seq̄bant post filiū. ꝯgratulātes ei. qꝛ tāta ꝓle videbāt ip̄am ditatā. nūc v̄o ꝯdolentes eidē qꝛ vnico filio p̄uabat. ⁊ etiā filios sequebant cū xp̄o quos oēs videbāt oīa reliq̄sse. atq̄z xp̄m in carne ꝓpinquū vita ⁊ moribus subsequētes. quoꝝ amor etiā alliciebat ⁊ mr̄es. mixta ergo erat causa sequele in sororib⁹ virginis. quousq̄z desup spūssctūs eoꝝ aīabus illuxit. et retraxit humana oīa ad diuina. ⁊ in spiritualē affectōem trāsiret oīs humanus amor Discipula etiā magdalena q̄ xp̄m ardenti⁹ amabat p⁹ mr̄em nō d̄erat passioni. que tā altas a xp̄o affectōes in mēte suscepat. Sequebat ipsa mgr̄m dñm atq̄z dilectū ⁊ suā mr̄em. quā p⁹ filium ī dñam ⁊ matrē anīo ⁊ rei veritate suscepat. hec simō. Stabāt quidē hec mlieres a lōge. sed mr̄ dñi ꝓpe. verūtñ ⁊ de ip̄is Jo. ait. qꝛ steterūt iuxta crucē qꝛ ꝯm Ly. sup mat. post Augu. erāt lōge. respectu militū xp̄m crucifigentiū ⁊ custodientiū sed ꝓpe respectu alioꝝ astantiū. non eñ erant ita lōge q̄n possent cū audire loq̄ntē. q̄n dixit mr̄i sue Mulier ecce fili⁹ tu⁹ Possum⁹ tñ vt raban⁹ ait sup Mat. Intelligere ꝙ ille q̄ sil' aderāt cū mr̄e dñi. p⁹ q̄z eā discipl'o ꝯmēdauit. abire iā cepant vt a densitate turbe se exuerant. ⁊ cetera que facta sunt longi⁹ intuerent. vt ceteri euāgeliste q̄ post mortē dñi eas ꝯmeōrauerūt iā lōge stātes ꝯmeōrarēt. hec Raba. Ecce carissimi q̄les dño mdi exequias agūt. nō reges. nō principes. non hui⁹ mdi magnates vniuersoꝝ principē deplorāt. sed pauce mliercule. De q̄ Symon de cassia ait Vide ꝓceres ⁊ magnates dñm mūdi tā turpiter mortuū lamētantes. vide p̄ncipes ꝯueniētes ad fun⁹ vide assistentes reges tanto dño expirāti. Stāt a lōge noti ⁊ mlieres dñm mortuū funeraliter plorāt. verꝛtñ qd̄ seui homīes nō agūt insensibilia cūcta ꝑficiunt Et qd̄ tūc actū non est a ꝑfidis vsq̄z ad finē hui⁹ seculi agere nō cessant d̄uoti fideles in ꝯpassiōe cordis. ad hoc ip̄m nāq̄z ⁊ mō ꝯuenim⁹ ad audiēdū hec ⁊ his ꝯpaciendū q̄ ꝑferre ꝓ nobis dignat⁹ est dñs. nedū viu⁹ sed ⁊ mortu⁹. vitā enim hūanā xp̄i mors volūtarie assumpta terminauit. sed passionē nō finiuit. q̄m quē viuū ꝑsecuta est insatiabilis pessimoruz furia ꝑsequitur ⁊ mortuū recte insatiabilis. qꝛ sic ñ viuo. ita nec ꝑcere nouerat mortuo Nā referēte Jo. Liudei q̄m ꝑasceue erat. lid est dies veneris. in cui⁹ vesꝑa incipit solēnitas sabbati. vt nō remanerēt in cruce corꝑa sabbato. erat eñ hoc decēs in tāta solēnitate. Erat āt magn

dies ille sabbati. Sez paschal. nā solenni
tas ei⁹ duplicabat ꝓpter octauā pasche
ꝯcurrentē. Rogauerūt pilatū vt frange
rent eoꝝ crura. quatin⁹ sic mortui depo-
nerent de patibulis vt vel sic viderētur
legis obseruatores que ait. qñ peccaue-
rit hō ꝙ sit morte plectendus ⁊ adiudi-
cat⁹ morti appēsus fuerit ī patibulo. nō
ꝑmanebit cadauer ei⁹ in ligno sed eadez
die sepeliet. qꝛ maledictus a deo ē oīs q̄
pendet in ligno Deutro. xj Verū licz
allegabant p̄sidi reuerētiā sabbati. ī cor-
de tñ magna malicia tenebant. vt dicit
Simon de cassia Siquidē ne ꝓpter sig-
na facta xp̄o moriēte in sabbati q̄ete tu-
multus ppl̄i nasceret. et ex viso in cruce
corpe turba facile mobilis moueret p̄ca
uerunt ad illud corpus reuerentiam fieri
ꝓpter signa terrētia. Jam em̄ videbant
in religionē ꝯuersos xp̄i crucifixores. et
intuebant vultus hoīm ⁊ mulierū signo
rū nouitate mutatas. ⁊ in vulgo verba
trementia resonabāt velut maioꝝ malo
rū p̄sagia futuroꝝ Ex quo mali pauefac-
ti iudei magis q̄m reuerentia sabbati vo
lebāt ꝙ frangerent crura latronū vt tali
mortui acerbitate penaꝝ. sil' cū xp̄o iam
mortuo tollerent. vicz ab aspectib⁹ ho-
minū. ne corpi xp̄i reuerētia fieret pieta-
te turbarū. Venerūt ergo milites ⁊ p̄mi
quidē fregerūt crura ⁊ alteri⁹ qui cruci-
fixus ē cū eo. Fuerūt ꝑm Ni. d̄ ly. duo mi
lites crurifractores. ⁊ vn⁹ fregit vni⁹ la
tronis ex vna ꝑte. et alter crura alteri⁹
ex altera parte. ⁊ sic ambo venerūt hinc
⁊ inde ad iesum q̄ erat crucifix⁹ ī medio
. Ad hunc ergo iesum cū venissent vt vi
derēt eū iam mortuū nō fregerūt ei⁹ cru
ra. qꝛ crurifragiū ñ fiebat nisi ad hoc. vt
euadere nō possent depositi d̄ patibulis
veꝝ ꝙ xp̄i crura fracta nō sint diuina ꝓ-
uidētia factū ē Cui⁹ figura in agno p̄ces-
sit. de quo dictū est. os non cōminuetis
ex eo. Exo. xj. Agn⁹ em̄ paschalis figura
fuit expressiua passionis xp̄i. ideo diuina
ordinatōne ꝯstitutū est. vt ossa agni pa
schalis nō frangerent. sicqz figura ⁊ v̄i-
tas corrñderēt Alioq̄n qūo patentib⁹ pe
ꝑcissent cruribꝰ q̄ cor nō patens sz ī cor-
ꝑe absconsū dira lancea quesierūt. vñ seq̄
tur. Sed vn⁹ militū lancea latus ei⁹ ape
ruit. Crudelitati maior sꝑ succedit cru-
delitas vt ex occisorū ꝑte inhumana fe-
ritas. ex ꝑte vero occisi mansuetudo pa
ciētia ac sūma caritas appet. neqz enim
mortuo illo corpe aliq̄d īferri potuit qd̄
xp̄c nō voluit. qd̄ ad nr̄am salutē non p̄-
ordinauerit. qm̄ ⁊ si corpus mortuū erat
vixit tñ immortalis deitas a corpe mor
tuo nullaten⁹ sēpata. Magna ergo cru
delitas fuit talē ac tantū benefactorē in
nocentē tali morte turpissima ⁊ penalis-
sima occidere Sed maior feritas corpus
iam mortuū frustra vulnerare. hīc Chris
Apuerūt inq̄t ei⁹ costā lācea. ⁊ mortuo
corpe de reliquo ꝯuiciātes In mortuum
em̄ corp⁹ ꝯuiciari militē multo deterius
fuit q̄m crucifigere. Nec miꝝ si em̄ dete-
stabilior est spoliatio mortuoꝝ q̄m viuo
rū. ꝓpter qd̄ etiā graui⁹ puniūt ꝑm legē
ita ⁊ mortuoꝝ corꝑm vulneratio maio-
ris feritatis est indiciū q̄m viuoꝝ. Lance
auit aūt dñm miles Lōginus noīe ob fa
uorē inuidie iudeoꝝ tūc crudelis ⁊ impi
us. postea ꝯuersus ⁊ martir fact⁹ Nā re
fertur ꝙ cū debilē habuisset visū. sangui-
nis xp̄i gutta a lancea defluēte oc'los ca
su tetigit ꝓtin⁹ illuminatus clare vidit
vñ ī xp̄m credidit ⁊ milicie cedēs instru
ctus ab aplis ī cesaria capadocie. 38. an
nis monasticā vitā duxit. ⁊ in omī scti-
tate ꝑmanens vbi etiā verbo ⁊ exemplo
multos ad xp̄m ꝯuertit. De quo etiam
Isid. ita dicit. Longinus latus saluato-
ris aperuit. ⁊ non tantū veniam inuenit
sed episcopatus honorē ⁊ martirij coro
nā ꝓmeruit Augu. etiam ait Longinus
aperuit mihi latus xp̄i lācea. ⁊ ego intra
ui ⁊ ibi requiesco securus ⁊c. Facta ē aūt
lanceatio ꝑm Remigiū ⁊ Damascenum
hoc modo. vt nō transuersaliter lancea
infigeret inter costas vt cōiter pictores

figurant: put etiam altitudinē xp̄i pendentis ꝯsideranti satis ptz Sed in mollicie sub costis dexteri lateris infixa lancea in corpe impetu lanceantis ascendit vsqz ad cordis amorosissime transfixionem Unde manifestū est lanceam in corpore dn̄i duaꝝ palmaꝝ mensura ꝓfundatam esse. ꝓpter qd̄ euangelista non dixit lancea latus eius ꝑcussit. vel vulnerauit sed aꝑuit. vt ꝓpter vulneris magnitudinem non tam vulnus fuisse q̄m hostium apertū ad cor sup̄ benedictū putaret ⁊ esset. hinc etiaz dn̄s ipse huiꝰ vulneris magnitudinem innuit dum post resurrectōnem dubitanti Thome ostēdit vulnera pedūqz ⁊ lateris dicens Infer digitum tuum huc ⁊ vide manꝰ meas ⁊ affer manū tuam. nō dixit digitū sed manū totaz ⁊ mitte in latus meū Job. 10. magna lateris aꝑtura in quaz manus viri potuit mitti. Et q̄muis xp̄c ex hac lanceatione nullū in corpe exanimi dolorem sensit. cōuiciū tn̄ hoc ⁊ vulneratio ac crudelitas xp̄o illata dicit. qꝛ q̄dquid mortuis corpibꝰ infert ad eos ꝑtinet quoꝝ corpa fuerunt. non minus q̄m si viuerent. vt dicit Ludolphus carthus. Veꝝ qd̄ non sensit in mortuo corpe sensit ⁊ passus est in bn̄dicta ac dilectissima matre pn̄te. ⁊ hanc crudelissimā vulneratōem mortui corporis lacrimosis oculis intuente in quā totius doloris torrens mortuo deseuit filio De qua beatꝰ Bern̄. in sermōe qui incipit Signū magnū sup̄ allegato ait Vere tuā mater aīam o beata gladius ꝑtrāsiuit. qn̄ crudelis lancea filio iaz mortuo latus aperuit. Alioq̄n nō nisi eam ꝑtransiens carnē filij penetraret Et quidem postea q̄m emisit spm̄. tuus ille iesus omniū quidē. specialiter tuꝰ. ip̄ius plane crudelis lancea nec mortuo ꝑcens. cui nocere nō posset latus aꝑuit. sed tuā vtiqz animā ꝑtrāsiuit. ip̄is nimiꝝ aīa iam ibi non erat. sed tua plane neq̄bat auelli. Tuā ergo ꝑtrāsiuit aīam vis doloris. vt plꝰ te q̄m martirē nō imerito predicemus. in q̄ nimiꝝ corporee sensum passionis excesserit compassionis affectus. hec Bern̄. Nescio si in aliquo passionis xp̄i articulo tristissima mater intēsiori dolore repleta fuerit. licet in omībus intensissime doluit q̄m nunc. dū inimico furori oīs pena filio viuenti ⁊ morienti illata minor erat. vt etiam mortuū extinctūqz corpus crudelissimo. vulnere vsqz ad cordis laceratio nem dissecarent Torrens passiōis in matre sola fluctuabat. que prius ⁊ filiū ⁊ matrem ꝑfluebat Figurata fuit hec lateris xp̄i aꝑtura in hostio latere arche facto. ꝑ qd̄ fuit introitus ad vitā eoꝝ qui p̄seruati fuerant a diluuio. ꝑ qd̄ quicūqz non intrauit inundante diluuio perijt Gen̄. 6 Ita in huiꝰ lateris aꝑtōe patēt oīa mysteria vite que mō ꝓsequēda nō sunt duz solam seq̄mur historiā. licet etiaz in hoc manifestant ꝙ Laperto lancea latere. ꝯtinuo exiuit sanguis ⁊ aqua haud dubiuz quin sanguis in precium redemptionis. aqua in lauacrum regeneratōis. vt dicit Aug. sup̄ Jo. Exiuit aūt sanguis purus qui fuit verus ⁊ naturalis licet forte effluxus eius de corpe mortuo fuerit miraculosus. non em̄ potest sanguis fluere de corpe mortuo iam refrigidato in q̄ magis ꝯgelat q̄m fluat. Veꝝ vtrum tūc xp̄i corpus mortuum fuerit ita infrigidatuz vt sanguis in eo remanens naturalit̄ cōgelaretur. an nō dubiū est. ac per hoc manet dubiū si sanguis ille xp̄i verus et naturalis effluxerit naturalit̄ an miraculose. ⁊ aqua pura ⁊ vera nō humor aquaticus qui s̄m Nico. de ly. Miraculose exiuit Exiuit aūt s̄m Simonē d̄ cassia. aqua non cum sanguīe mixta ⁊ indistincta. neqz em̄ potuisset ab aspicientibꝰ ꝯprehendi si mixta cū sanguine fluxisset. nec etiaz disꝑtita vena. vt diuisa vēna sanguīs ab aque vena eadem hora simul ex eodē foramine fluxisset. Sed ilico aꝑto latere p̄us exiuit sanguis in mensura determinata. soli deo cognita sed nō nobis. aut forte totꝰ sanguis effluxit ex illo d̄ino corpe

in signū totius amoris effusi. Deinde aq̄ alto miroq3 misterio. hec Simō de cass. Lr̄aliter tñ aqua post sacro scm̄ sanguinem effluēs signū eē. poterat totalis effusionis sanguīs xp̄i Ex quo iterꝫ patet insatiabilis sanguinea sitis canū impijssimoꝝ: nullus in eis inuidie modus. nulla cohibitio. nulla nepharie sitis satietas donec totū sanguinē effunderent agni innocentis ⁊ immaculati. Ecce ad satisfaciendū rabido eoꝝ furori. flagellis et spinis iussu pilati omīs sanguis in minoribus venis intercutaneis effusus ē. vt viso sanguine quē sitiebāt satiati q̄escerent ab impia iusti ꝑsecutiōe Sed bestie ferocissime āpli⁹ accēse clamarūt. tolle tolle crucifige. cru. vt sic sanguis ei⁹ ex maioribꝰ venis ⁊ pricipalibꝰ effundat. qd̄ ⁊ factum est dñī q̄ttuor locis neruosis manibus scz ⁊ pedibꝰ vbi vene oēs ꝯcurrunt dñm perforarūt. ⁊ quattuor sanguīs flumīa manare crudeliter coegerūt. Et quē terra suscipe ꝯtremuit. sol aspicere nō potuit. qui deniq3 saxa scidit. velū diuisit. saxis duriora pectora. nec satiare. nec mollire aliquaten⁹ valuit. latuit adhuc modicū sanguīs ī corde saluatoris. quo nec spine nec flagella. nec claui ꝓfundiores pertingere poterāt. hūc silr̄ fundere festinarūt ac lācea crudeliore cordis intima immani vulnere penetrāte elicere nō cessarunt Et ne forte incredibil' alicui videatur tanta crudelitas in homīe. nos certificando euāgelista duplici vtit̄ testimonio. exp̄ientie scz ⁊ scripture dicens. [Et qui vidit testimoniū ꝑhibuit] scz ego ip̄e Nam de se loq̄tur vt de alio more scripture [Et scimus qr̄ verꝫ est ei⁹ testimoniū. ⁊ ille scit qr̄ vera dicit. vt ⁊ vos credatis] Quo ad secūdum seq̄tur [Facta sunt eīm hec vt scriptura impleretur] Exo. jr̄ [Os nō cōminuetis ex eo. Et iterū alia scriptura] Zach. jr̄. dicit [Videbūt in quem trās fixerūt] vt aūt nō accipitur causaliter sed consecutiue. nō eīm qr̄ scriptū est. ideo factū sed qr̄ futurꝫ ideo scriptū Ecce patuit ex ꝑte historialit̄. quēadmodū oēm inique volūtatis rabiem. ꝑfidissimi iudei omī semoto miseratōis affectu oblitiq3 toti⁹ hūaītatis naturali māsuetudīe beluina feritate. in nullo ꝑcentes innocētissimo ac mitissimo agno oīa pacientissime sine vlla ꝯtradictōe īmo sūma cū dilectione sustinēti dño iesu. ꝑ pilatū eoruz volūtati tradito expleuere. Ex quib⁹ appere pōt aliquatenus sacratissime passionis acerbitas. licet pl'ima ad idem deseruientia omissa sint que aīa deuota ī domini vulneribꝰ q̄si columba ī petre cauernulis ꝑ deuotā meditatōez habitās poterit inuenire. Et tm̄ de p̄ma ꝑte ꝑtis q̄rte p̄ncipalis Sequit̄.

Articul⁹ scd̄us ꝑtis quarte

Vditis dilectissimi tot ⁊ tantis q̄ passus ē mundi creator ⁊ dñs a tot et tantis in eum impie seuientibꝰ. quibus ꝓ tot ⁊ tantis ꝑpetue dānatōis inselicibꝰ penis petīs nr̄is innūerabilibꝰ debit]. diuine satisfaceret iusticie. sūmo ꝑe caueamus ne aliqñ eoꝝ tanq̄m ingratissimi obliuiscamur. Sz tenaci meōrie indelebilit̄ imp̄mam⁹. quatinus vulnera illa. sanguis. vnda. ip̄a mors amarissima sꝑ nobis presto corda nostra indesinēter irriget. duriciā eius tollant. liquefaciāt atq3 inter aduersa ⁊ ꝓspera ducatū tutissimū nobis p̄stent. ne in ꝓsperis vana efferamur leticia passione dñi meditata nec in aduersis nimia deijciamur tristicia visa maiore redemptoris nr̄i ꝓ nobis amaritudine tolerata. Ad qd̄ nos hortatur beat⁹ Bern̄. hui⁹ passiōis meditator deuotissimus s̄mōe. 44. sup cantica ita dicēs Tu quoq3 si sapis de p̄ncipali tui pectoris. nec ad horā patieris auferri amara illa oīa q̄ ꝓ te redemptor tu⁹ ꝑtulit. sꝑ ea ī meōria retinēs ⁊ assidua meditatōe reuoluens. quo possis dicere ⁊ tu. fasciculꝰ mirre. dilect⁹ meus mihi. inter vbera mea ꝯmorabit̄. Et sequit̄. Ego fratres

ab incūnte mea ꝯuersione ꝑ acceruo meri
toꝝ que mihi deesse sciebā. hūc mihi fa-
sciculū colligare ⁊ inter vbera mea collo
care curaui collectum ex oībus amaritu
dinibus ⁊ anxietatibus dñi mei Et infra
memoriā abūdantie suauitatis haꝝ eru
ctabo quo aduixero. in eternū non obli-
uiscar miseratōnes tuas qꝛ in ip̄is viuifi
casti me Et sequit̄. Mihi hic salūtaris fa
sciculꝰ seruatus est. nemo tollet eū a me.
inter vbera mea cōmorabit̄. hec medita
ri dixi sapientiā in his ꝑfectōem iusticie
ꝯstitui in his plenitudinē scientie. in his
diuitias salutis. in his copias meritoꝝ.
Ex his mihi interdum potus salutaris
amaritudinis. ex his rursum vnctio sua-
uis ꝯsolationis. hec me erigunt in aduer
sis. in ꝓsperis reprimūt. ⁊ inter leta tri-
stiaqꝫ vite p̄ntis via regia incedēti tutū
p̄bent vtrobiqꝫ ducatū Et sequit̄. Hec in
terim mea sublimior phīa scire iesū ⁊ hūc
crucifixū Nō requiro sicut spōsa vbi cubꝫ
in meridie. quē letꝰ amplector mea inter
vbera ꝯmorantē Nō req̄ro vbi pascat in
meridie quē intueor saluatorē in cruce

Verū si oīa que dicta sūt ⁊ p̄sa que di
cta nō sunt oīa tñ a xp̄o passa ꝯseruare ñ
possumus. velut longe sub ea que omnia
verba eiꝰ īmo ⁊ facta ꝯseruabat ꝯferēs
in corde suo. saltem ꝯsilio sponse ex mul
tis colligamus fasciculū mirre. ip̄mqꝫ in
tra vbera nostra in pectoris medio collo
cemus. id est. de passione dñi ex punctis
principalibus quasi summā breuem col-
ligamus. vt sic amaritudinem dominice
passionis facilius memoremur

Passio dñi maxīa extēsiue ꝓpt̄ sex

Passio ergo domini maxima int̄ om
nes huiꝰ vite passiones ꝑm ꝓphete va-
ticinium O vos oēs q̄ transitis ꝑ viā ꝛc.
tam extensiue q̄ꝫ intensiue colligi ita p̄t.
Erat q̄ppe maxima extensiue ꝓpter mul
ta. ꝓpter cām efficientē. ꝓpter obiectoꝝ
numerositatē ꝓpter subiecti capacitatē
ꝓpter actuū generalitatē. ꝓpter loci in-
differētiā. ꝓpter tp̄is ꝯmunitatē Fuit
passio xp̄i maxīa extensiue ꝓpter causaꝫ
efficientē que multiplex fuit. nā passus ē
dñs ab omī statu ꝯditione ⁊ sexu. Passꝰ
nanqꝫ est a gentibꝰ ⁊ iudeis a p̄ncipibus
⁊ ministris. a popularibus ⁊ religioꝝ. ab
ignaris. doctoribus et scribis. a mascul̄
⁊ feminis petrū scꝫ accusantibꝰ. ab extra
neis ⁊ notis. a fugientibꝰ discipul̄ ⁊ ami
cis a Petro negante. a iuda tradēte. p̄n-
cipaliter tamen a patre ⁊ sua ꝓpria volū
tate. hoꝝ quedam complectitur ꝓphe-
dicens Quare fremuerunt gentes ⁊ po-
puli meditati sunt inania Astiterūt reges
terre ⁊ p̄ncipes cōuenerūt in vnū aduer-
sus dñm ⁊ aduersus xp̄m eius Et quātū
ad notos ⁊ cetera enūerata patent ex su-
pra allegatis Est quoqꝫ maxima ꝓ-
pter obiectoꝝ nūerositatem de quibꝰ pas
sus est. Siquidem passus est de omnibꝰ
que ad eum ꝑtinebant. De patris offen-
sa per pctā vniuersoꝝ magis autē iudeo
rum ⁊ discipuloꝝ fugientium ac neganti
um maxime traditoris et crucifigentiuꝫ
De dolore et martirio assistētis matris
De tristicia et penis ⁊ omnibꝰ que affli-
cta sunt suis discipul̄ ⁊ cunctis suis ami
cis. De infamia ꝑ latronum associatio-
nem ⁊ blasphemias. De inhonoratione
per irrisiones ⁊ ꝯtumelias. De rerum ⁊
vestium expoliatōe. De cibo ⁊ potu mir
re ⁊ fellis ⁊ aceti amaritudine De corpo
ris iniusta damnatōe. De anime innocē-
tis afflictōe De vite nobilissime amissio
ne De quibus omnibꝰ tanq̄ꝫ de obiectis
nolitis simpliciter vel ex conditione et
tamen accidentibus passus est et doluit
vehementer. Que Esaias propheta attē
dens ait. Vere languores nostros ip̄e tu
lit ⁊ dolores nostros ip̄e portauit Vul-
neratus est ꝓpter peccata nostra. attritꝰ
est ꝓpter scelera nr̄a. eiusdem 53. Fuit
ec̄ passio dñi maxīa extēsiue ꝓpt̄ sb̄ictm̄
qꝛ passꝰ ē ī toto corpe ī oībꝰ sensibꝰ. ī aīe
qualibet portione In toto corpore qꝛ in

omnib⁹ sanctissimi corpis mēbris. in capite coronā spineam ⁊ ꝑcussiones. in facie sputa ⁊ execratiōes. in genis alapas in barba vellicatiōes. collophos in collo. in dorso duras illudentiū percussiōes in scapulis grauia crucis pondera. in manibus pedibusq; transfixa clauoꝝ vulnera. in latere apturam. in corde ꝓfundam lancee fixurā. in tota corpis supficie nuditatem ac durissimā flagellationez. in ossibus ⁊ visceribꝰ. cruribus ⁊ brachijs neruis ⁊ venis rigidissimā tensionem. q̄ s̄m ꝓphetam factum est vt dinumerarētur omīa ossa eius. in vitalibꝰ membris omnimodā sanguinis preciosi ⁊ humoris extractionē. ⁊ per ꝯsequens aridita tem. liquescentiā ac nimiam siccitatem. Hinc ait p̄s. xxj. Sic aqua effusus sū ⁊ dispersa sunt omīa ossa mea. Factū est cor meū tanq̄z cera liquescens in medio ventris mei. Aruit inq̄t ꝓfeta tq̄z testa virtus mea. Passus est in omībus sensibus in oculis lacrimaꝝ effusionem. videndoq; matris ac amicoꝝ fletꝰ ⁊ turbatōnez ⁊ in morte caligationē. in auditu peccatoruz ꝯtumelias. blasphemias ludibria. insultꝰ ⁊ gloriationē. In odoratu sputi fetorem In gustu fellis ⁊ aceti amaritudinē ⁊ dolorosam siccitatē. In tactu totius corpis lacerationē In qualibz anīe portione. in supiori de offensa patris tristatus est. in inferiori de matris ac discipuloꝝ compassiōe. In anima in sensitiua vehementissime doluit de ꝓprij corpis mortifera lesione vt vere diceret. Repleta est malis anima mea Passus deniq; ē dominꝰ generaliter in oībꝰ suis actibus. habuit in verbis ꝯtradictores. in p̄dicatiōibꝰ ꝯtemptores. in opibus obseruatores. in miraculis blasphematores. in meritis ⁊ misericordie actibꝰ scādalum trahētes ⁊ inuidētes. in penis irrisores. in morte exprobratores. De quo Bern. ser. xx. sup cantica ait. Multū in ope nostre redemptiōis dominꝰ jesus laborauit. nec in omni mūdi fabrica tantū fatigatōis auctor assumpsit Illa deniq; dixit ⁊ facta sūt. mandauit ⁊ creata sunt At vero hic ⁊ in dictis suis sustinuit cōdictores. in factis obs̄uatores in tormētis illusores. ⁊ in morte exprobratores.

Passus est quoq; dn̄s indifferēter in locis omībꝰ qr vt dicit Augꝰ Passus est in p̄sepio indigentiā adde duriciē ⁊ strictam artitudinē. in deserto pugnam. in templo resistentiā. īmo lapidantium impetitionē. in hospitio obseruantiā detentoriam. in itinere fatigationē ⁊ molestiā in ciuitate eiectionē. in monte precipicij conatū. in orto sudorez sanguinis verbū ⁊ osculum proditoris. ꝯprehensionē et ligationē cohortis. in atrio interrogatōnem. alapas ⁊ illusionē. in pretorio accusationē infideliū. iniq̄tatem testium crudele iudiciū in loco caluarie mort̄ suppliciū Passus est demū cōiter in oī tpe in infātia angustias vteri. fetorē stabuli pauptatē. aspitatē ⁊ hūilitatē p̄sepij. ceterasq; necessitates infantiles ⁊ indigētias materni obsequij. circūcisionez s̄m legē moysi. ꝑsecutionē aduersarij. fugaz egypti. Tpe puericie ⁊ adolescētie labores mltiplices sustinuit cū subditꝰ esset matri ⁊ joseph putatīo p̄ri. Quis em̄ vnq̄z mortaliū tāte fuit pauptat̄ ipso teste Mat. 8. Vulpes foueas hn̄t ⁊ volucres celi nidos. filiꝰ āt hoīs nō hz vbi caput suū reclinet? q̄s tāte abstinētie tā ꝓlixꝰ ī vigilijs. tā freq̄ns in oroibꝰ. tā cruciatꝰ fame ⁊ siti? Crescēte deniq; etate creuerūt labores ⁊ abstinētie. Nam. xl. dies ⁊ noctes in iuuenili etate ꝯtinuos in deserto habitās int̄ feras corpꝰ īnocēs castigādo. sine cibo duxit ⁊ potu Tentatꝰ a spū deceptore. ductꝰq; ē ab eod̄ sup mōtē excellū ⁊ tēpli pīnaculū. in oroibꝰ crebro ꝑnoctat̄ sic̄ scp̄tū ē. Fugt iterꝝ ip̄e solꝰ orare Jo. 6. q̄s deniq; sat̄ ꝯmeōrari poterit sudoꝝ ⁊ laboꝝ. sz ⁊ fatigatōm ī p̄dicāo currēdo d̄ ciuite ī ciuitē ꝑ castella agros mōtes ⁊ maria. vt ānūciaret vitā mortuis redēptionem captiuis prestaretq;

beneficia infirmis. atq; collect[ſ] discipu
lis per eos innotesceret omib⁹ finis or-
bis? in q̄bus ꝑtulit lacrimas in cōpatiē-
do. insidias ī colloquēdo. in falsis frib⁹
ꝑicula. ac mille tales iniurias ⁊ conuicia
sufferret Demū elaboratis omib⁹ ad no-
stram redemptionē necessario ꝑcurrenti
bus. ꝯsūmatur⁹ opus nostre redemptō
nis. instituto passionis sue memoriali ꝑ
petuo. surgens a cena hora ꝯpletorij. te
det. pauet. tristatur. ⁊ sanguinē sudat in
orto. hora matutina ꝯprehenditur: ⁊ ve
lut latro ligat. ad annā ꝑmo. Deinde ad
cayphā ducit. ceditur ac multiplicit mo
lestat ꝑma diei hora presidi pilato sistit
⁊ accusatur. hora tercia linguis iudeorū
crucifigit. flagellatur. coronat. In hora
sexta ꝯdemnat eicitur crucifigit. In no
na expirans moritur. hora vesꝑtina lan-
ceatur de cruce deponit. Completorij tē
pore sepelitur Ecce nullū temp⁹ aut etas
inuenitur. in quo salus mūdi nō pateret.
Ex q̄bus patet passio xp̄i omnib⁹ incō-
ꝑabilis. q̄ntū ad magnitudinē extēsiuā.

Passio dñi maxima intensiue

Hoc idē facile colligitur quantū ad
magnitudinē intensiuā que attēditur in
doloris acerbitate Fuit em̄ dolor acerbis
simus tam exterior q̄z interior. Exterior
q̄dem ꝓpter corꝑis teneritudinē. ꝑcep-
tibilitatē ⁊ optimā ꝯplexionē etatis vi
gorem. ꝓpter quoq; mortis genus quia
mors illa fuit turpissima acerbissima. ⁊
diuturna. Quid turpius q̄z iudicare vni
uersoruz iudicem. deridere celi terreq; re
gem. summū crucifigere pontificē. toti⁹
mūdi ꝯditorem. dñm innocentissimū in
loco caluarie despectissimo in cōspectu
omniū suspendere in medio duoꝝ latro-
num. toto corꝑe nudatū ꝓpter qd̄ obte
nebratus est sol. vt celaret membra crea
toris. sicut dicit Aug⁹. Quid acerbi⁹ q̄z
ꝯfodi in tot locis neruosis maxime ꝑce
ptiuis. grossis ferreis clauis. manib⁹ scz
⁊ pedib⁹. sicq; extendi vt numerarētur
omnes articuli. nudū quoq; ⁊ toto cor-
pore vulneratū. soli et vento exponi. et
trib⁹ tantū imo vero vno tantū claui vel
duob⁹ speciosum corp⁹ pre filijs hoīm
sustentari. Fuit ⁊ mors diuturna incipi-
ens ab effusione sanguinis. in orto hora
ꝯpletorij. durans successione penarū cō
tinua vsq; ad horā nonam diei subsequē
tis. Interior aūt similiter intensissi-
mus fuit. ꝓpter anime patiētis ꝑfectio
nem. in claritate cognitionis. magnitu
dine amoris eoꝝ quoꝝ ꝯtraria accidert
ꝓpter doloris puritatem in subtractiōe
paterne ꝯsolatōis ⁊ ꝓhibitōe ⁊ redun-
dantie gaudij supioris portionis in infe
riores. et ꝯseruatōez oīm dolorem auge
re valentiū. ꝓpter fructus modicitatez
q̄r pauci electi et si multi vocati. Et ꝓpt̄
redēptoꝝ ingratitudinē Vterq; tan
dē dolor interior et exterior intensus est
ꝓpter agentiū subitatōem. q̄r quo actō
ꝯtrarij velotior eo dolor inflictus inten
sior. hinc actio ignis inter cetera elemen
ta vehementiorē ingerit dolorem. Sed
subita fuit actio. que in breui interuallo
tꝑis totū corpus lacerauit. totū sangui
nē elicuit et tam exteriora q̄m interiora
penis repleuit. ꝓpter qd̄ ⁊ ꝑses miraba
tur si iam mortuus esset. licet multo citi
us expirasset. nisi volens vitam ꝓpter
scriptūre impletōem ꝯseruasset. ꝓpt̄ pe
narum variatōz. ⁊ ꝯtinue succedentium
aggrauatōz De quo supra visū est Et ꝓ
pter voluntariā doloris ⁊ tristicie maio
rū q̄m exteriora affligentia inferre pote-
rant assumptōez q̄ntū ad finē qui ē satis
factio ꝓ pctis oīm ꝑteritis p̄ntib⁹ ⁊ fu
turis sufficere iudicauit. Et q̄r oīa hec ex
ꝑdictis latius patēt. ido recapitulando
sufficiāt. vt sic q̄si ī sūma breuissime spe-
culet aīa deuota. quot ⁊ q̄nta ꝓ nobis
passionib⁹ dignissimis passus ē dulcissi
mus dūs iesus. spes nr̄a. btitudo nostra
ꝯsolatio nostra. salus nostra. redemptō
nr̄a. ꝓcurante inuidia iudeoꝝ. q̄r pilat⁹
iesum tradidit volūtati eoꝝ Et tm̄ de ar
ticulo scdo ꝑtis quarte p̄ncipalis

Sequitur Articulus tercius partis quarte p̄ncipalis

Radidit iesū

voluntati eoꝝ. Audiuimꝰ q̄dem ad lr̄am q̄ jesum tradidit pylatus voluntati iudeoꝝ tyrannica iniq̄tate ad crudelissimā eiꝰ occisionē nō minus tradidit illū pater volūtati nr̄e ad eternam redēptionē ꝑ ꝓpriū sanguinē introiuit semel in sancta eterna redemptiōe inuēta ad hebre. 9. Si em̄ pater ꝓprio filio suo non pepcit sed ꝓ nobis omībus tradidit illum Roma. 8. Si inquā ꝓ nobis tradidit. tradidit sine dubio ⁊ nobis Ei datur ⁊ cuiꝰ vtilitatē aliquid datur Deniq; ꝑuulꝰ natus est nobis inquit Esay. c. 9. Et filius datus est nobis. ⁊ factꝰ est p̄ncipatus sup humeꝝ eius. p̄ncipatus scz crucis quā lacerat sanguinolētisq; hūeris impositā ⁊ in horrendū supplicij locū dolorosissime tractaz tanq̄z trium phale lignū ꝯstituit ⁊ sceptruz regni sic̄ Rabanus ait. In cruce xp̄i tua victoria vera salusq; omīa regis. nō ergo p̄ciosū negligamꝰ donum vtamur datis ad nostrā r̄epatōnē. opemur de saluatore salutem. efficiat in nobis tam acerbe passionis deuota memoria ꝯpassionē ac duri cordis nostri saxa emoliat. auferat a nobis cor lapideū carneū donet ⁊ ꝯpassiuū hic em̄ p̄mꝰ ⁊ p̄ncipal' effectꝰ est ꝑm sup̄dicta. Aptemus corda. suscipiāꝰ in nobis dulcia xp̄i vulnera ne que ipse ꝑtulit ad salutem nos velut totius boni increduli nobis vertamꝰ in ꝑniciem sicut perfidi illi qui cum fundendi sanguinis salutarem spreuerūt efficatiam ipsū sibi dari ad vindictā petierunt. sanguis eius inq̄unt sup nos ⁊ super filios nostros. non em̄ sanguis xp̄i. ait Chriſ. omelia. jr. in fine deterior ē babilonico igne. Ille scit sanctoꝝ in camino honorare corpora ⁊ chaldeos ꝯburere. Quanto magis sanguis ille p̄ciosissimus scit perdere incredulos ⁊ saluare fideles. itaq; nostre tradidit pater filium voluntati si volumꝰ ipsi sua nos cruce saluabit. si nolumꝰ ipsa nihilominꝰ dānabit Decuit em̄ dicit idē Chriſ splendore crucis abortiri infideles ⁊ illuminare credentes Saluabit autem nos crux christi si nostra facimꝰ Si compatimur ait apostolus et ꝯregnabimus. Damnabit si proijcimꝰ. si crucifixoribus illis dudum cessantibꝰ succedentes nouas infligimꝰ christo plagas aut dudum renouamꝰ inflictas. sicut de q̄busdam peccata sua iterantibꝰ loquitur apostolꝰ ad hebre. Rursus inquit sibimetipsis crucifigentes filium dei ⁊ ostētatui habētes Licet enim christꝰ resurgens ex mortuis. iā non moritur. mors illi vltra nō dominabitur ad Roma. vj. Sed nec passio aliqua aut afflictio. quia impassibilis ac immortalis ⁊ gloriosus residet ad dextram patris donec ponētur inimici sui scabellū pedum suoꝝ. Nihilominꝰ iterum crucifigi. iterum affligi dicit a peccatoribꝰ. non q̄dem in seipso sed in illis. Ideo caute dicturꝰ apostolꝰ qꝛ rursus crucifigerēt filiū dei ne reputaremꝰ illum iterum in seipso suscipere penas qui impassibilis regnat subiectis sibi omībꝰ addidit sibimetipsis: Affectu q̄dem isti. ⁊ si non effectu crucifigunt. faciunt ea ac iterant ꝓ quibus semel crucifixus est. vñ q̄ntū in ipsis est iterum crucifigunt. similes ꝑ omnia illis. eorumq; ꝑticipes q̄ dñm lingua cōsilio. ⁊ maībꝰ crucifixere. Et qꝛ nocendi affectꝰ nō tm̄ effectꝰ pensatur. ipse affectꝰ ꝓ effectu est sic quoq; dñs iam regnans in celo ꝑsequi se clamat in terris. Saule dicens cur me ꝑsequeris Act. 9. De quo etiam beatus Gregoriꝰ. 3. moraliū. §. 43. Quis inquit ꝯsiderat quanta nunc vsq; tolerat etiam cum de celo super corda fidelium regnat. ipe quippe quotidie patitur omne quod a reprobis eius electi lacerātur ⁊ quamuis iam sese super omnia liberuz exerit reproboꝝ tamen vulnera adhuc ꝑ suum qd̄ deorsum retinet corpꝰ sentit.

Et sequit Multos cārnaliū prauis mori
bus cōtra redemptoris vitā pugnare vi
deam⁹ qui hūc q̄r gladijs nō pñt peruer
sis actib⁹ insequunt. Ea propter in ei⁹ p̄
sona beat⁹ Bern. in quodam s̄mone. vt
supra allegatū est ita ait. Nōne satis ꝓpt̄
te vulnerat⁹ sum nunq̄d ꝓ iniq̄tate tua
afflict⁹ sum. cur addis afflictōem afflic
to magis aggrauāt me vulnera tui pec
cati q̄m vulnera corpis mei. Et iteruz in
quodam sermone idem ait. O homo vi
de que pro te patior. nō est dolor sicut il
le quo crutior. ad te clamo qui pro te mo
rior. vide penas quib⁹ afficior. vide cla
uos quibus confodior cū sit dolor tant⁹
exterior. interi⁹ est planct⁹ grauior. cum
te tam ingratū experior Ultim⁹ ingrati
tudinis grad⁹ est rependere ꝓ bonis ma
la. Auditu horrendū est christianū homi
nē sui redemptoris innouare vulnera fu
sum pro se piū conculcare sanguinem ꝓ
se passum ꝓijcere ⁊ misericorditer afflic
tōem sustinentē crudelius affligere et in
dies quantū in se est. vulnera. ꝯtumelias
⁊ obprobria iterare Que vt cautius caue
amus curram⁹ per aliquos dñice passio
nis articulos considerantes quibus fore
factis iterant̄ ⁊ innouantur. vt ex his q̄
voluerit latius speculetur Et sicut a q̄
rumlibet statuum homībus dñs passus
est. vt ex epilogo ptz ita ꝓchdolor ē cer
nere hodie a singl'oꝝ statuū aliquib⁹ dñi
iniurias ⁊ crucē ⁊ cōtumelias renouari.
Sunt aūt vt interim de his que foris sūt
sileam in ecclesia tres status ⁊ nunc ī no
uo ⁊ tunc in veteri testamento sicut ostē
dit beat⁹ Grego. omel. j6. in Ezech. q̄s ī
Ezech. ca. j4. per tres viros Noe Dani
el ⁊ Job dñs designauit Noe qui arcam
in vndis rexit. ideo figuram rectorum ec
clesie tenuit Daniel qui vitam celebē ele
git continentium siue contemplatiuorū
formā gessit Job qui in coniugio posit⁹
curam domus ꝓprie exercuit coniugato
rū ordinem declarauit. in quolibet horū
rectorum contemplatiuorum coniuga
torum statu boni sunt ⁊ reprobi. Sicut
eosdem status domin⁹ Luce. j7. sb me
thafora existencium in agro. in lecto. in
molendino significans ex singulis aliq̄s
assumi. alios relinqui ꝯtestatur. Nam in
die discussionis meritorum ex singul' tri
um generum ordinibus electi assumunt̄
ad vitam reprobi relinquuntur Quoniā
electi pacienti christo compassi sunt. re
probi vero christo passionem malis suis
actibus intulere Videamus nunc q̄
si exemplariter qualibus quantisue iniu
rijs a singulis statibus. deinde indifferē
ter ab omnib⁹ lacessitur. veꝝ quia quedā
frequentius ab hominib⁹ vnius status
cōmittuntur que nihilominus et ī alijs
statibus fiunt. ideo in singulis statibus
aduertant singuli. vt que ad se ꝑtinent in
telligant et omni conatu studeant emen
dare In primo igit̄ statu p̄sidentiuz.
qui per Noe signantur presidentium dico
tam in spūalibus q̄m in secularib⁹. quoꝝ
regimini popul⁹ christian⁹ cōmissus est
quatinus ad finem fidei que est salus aīa
rū pacifice dirigant̄ sunt qui rursum mise
rabiliter dominū crucifigunt. Siquidem
omnes cum petro cui succedunt p̄latio
nis officio. dicūt domino populum suuz
eis cōmittente ⁊ dicente Tu aliquando
conuersus confirma fratres tuos. illud
Luce. xx. Domine tecū paratus sum et in
carcerem ⁊ in mortem ire. dum scilicet in
suarum prelaturaꝝ susceptione etiā vt vi
detur iureiurando tanquā boni pastores
populo dei p̄esse affirmant quoꝝ s̄m xp̄i
doctrinam est animam pro ouibus pone
re. Johan. x. Sed ex illis statim quidam
primum cū discipulis orante christo dor
miunt. Qui sibi vacantes ad dei cultum
negligenter attendunt. ⁊ sic cōtra negli
gentes pastores per prophetam domi
nus conqueritur Ezechiel. tricesimo q̄r
to gregū dñi non pascūt. qd̄ infirmū ē nō
ꝯsolidāt. qd̄ egrotū ē nō sanāt qd̄ fractū

est non allegant. qd abiectū est nō redu
cunt qd pierat non reqrunt. Et dum sm
verbū Aug. apud eos dormitat. oīs di-
sciplina scuit in subiecto ppl'o neqtia im
punita. nō attendentes q sm btm Gre
goriū. omel'. xj. in Ezech. tot occidūt qt
ad mortē ire tacentes vident. De qbus
dr Naum vltio. Dormitauerūt pastores
tui. deinde fugiunt capto dño qui orta p
secutione nō resistūt. oues in nullo defē
dūt. inuasores nō arguūt. scandalizātes
ppl'm non corripiūt. sed seipsos nō pasto
res magis aūt mercenarios fore ostēdē-
tes veniēte lupo sub silentio se abscōdūt

Post hec xpm negant dum veritati
ac iusticie cedētes. etiā lupis ac seducto
rib9 applaudūt. blandiūtur curias secu
lariū pncipū sequūtur relictis ouib9 sub
manu mercenarij quasi nō ipsi pastores
et serui sint xpi. sed negotiatores et causi
dici dum quoqz tonsurā occultant vel
oīno nō habēt dum p habitū laicalē mo
rib9 et gestu se clericos negant et xpi esse
mīstros verecundātur reputari. Nō em
vt Aug9 ait. Solū isti xpm negant q di-
cunt eū non esse xpm sz et etiā qui cum sit
negat se esse xpi seruū sicut petr9 non ne
gauit jesum esse xpm. sed negauit se eius
fore discipulū cui tñ non ait dñs discipu-
lum meū te negabis sed me negabis. O
vtinā hec anīaduerterēt. q pastoꝝ emo
limenta. lac et lanā diligentes clericalem
statum odiūt habitū atqz vitam. Sed
nec hic finis est eoꝝ qui xpo aduersātur
inimici crucis eius. qm dñm capiūt et li-
gant cum mīstris et seruitorib9 mittunt
et remittūt cum psidente iudicib9. Cruci
fige crucifige clamant cū scribis et senio-
ribus Repudiato dño barrabam petunt
cū popularib9 dijudicāt et ꝯdēnant cūz
pilato iudeis petentib9. Primū rectores
tam spūales qz seculares faciūt dum ve-
ritatē atqz verbū. qd sm Paulū nō alli
gatur ipsi ꝓhibendo vel ne pdicet impe
diendo incarcerāt atqz ligant. Xpm em
et verbū patris fore et veritatē ex Johā.
euāgelio frequentiꝰ lectitastis. ꝓ tanto
igitur xpo irrogātur quecūqz aduersus
dei verbū et veritatē ꝯmittūtur. Contra
quos apl'9 ad Roma. j. ait. Veritatem
dei detinet iniusticia Et p Esayā. ca. xxx.
Filij mēdaces filij nolentes audire legē
dei qui dicūt videntib9 nolite videre. et
aspicientib9 nolite aspicere nobis ea que
recta sunt loqmini nobis placētia. vide
te nobis errores rcl. Scdm agūt qui
oppressis et paupib9 metu vel cupidita-
te iusticiā aut salutis ꝯsilia que norūt ne
gant. et ad alios mittunt et remittūt ac
de die in diem paupes suspendūt ac cur-
sibus fatigant non sine eoruz dispendio
graui atqz damno Est em xpc dominus
a nobis fact9 a deo patre sapientia et iu-
sticia. j. Coꝝ. j. Contra quos ait domin9
Hiere. xxj. Judicate mane iudiciū et erui
te vi oppressum de manu calumniantis
ne forte egrediatur vt ignis indignatio
mea. et non sit q extinguat propter ma-
liciam studiorū vestroꝝ. et seqtur capi-
tulo. xxij. Si nō audieritis verba hec p
memetipm iuraui dicit domin9. qr in so
litudine erit dom9 hec. Qd si dicis vellē
mīstrare iusticiam non possū Audi scrip
turam Noli querere fieri iudex nisi vale-
as virtutem rumpe iniquitatis. ne forte
extimescas faciē potentis Ecci. 7.
Crucifige ingemināt dum veritatem sibi
ꝯtrariā verbo vel vita pdicantes. non
modo odiūt sed remurmurāt. psequunt
detractōib9 et diffamijs exacuētes velut
gladiū linguas suas aut etiam qd peius
est. agnitā veritatem suis impugnant in
sidijs aut clamorib9 in odium veritatis
occidunt famam predicatoris sicut gla-
dio adimitur vita corporis. Siqdem ve
ritatis odiuz clamare iudeos fecerat cō
tra xpm. hec Aug9 sup ps. Noli atten-
dere inermes man9 sed os armatū. inde
ꝓcessit gladi9 quo xpc occideretur. Sic
murmurantiū iniuriam moyses et aaron
non sibi sed domino reputant irrogataz
dicentes. non contra nos est murmur ve

strum sed contra dominū Exodi. xvj. Et
domin⁹ missis ad p̄dicandum apostol'
Qui vos inquit spernit me spernit. Lu. x

Christū vero ꝓijciunt ⁊ barrabam
latronem petunt. quotiens ꝓmouere ni
tuntur in electionibus. ꝓuisionib⁹. con-
firmationib⁹ aut aliter viros indignos
seditiosos. legis ignaros. cupidos. ela-
tos. aniaꝝ occisores. ⁊ amicos dei sim-
plices ⁊ iustos qui se ⁊ alios saluare pos
sent tanq̄z indignos repudiant. Quid
enim tales aliud agunt nisi quod egerūt
iudei? non hunc jesum clamant sed bar-
rabam. Nolum⁹ eum qui saluat qui spūa
liter mortuos. vita. doctrina ⁊ oficio vi
uificat. Quare? quia sicut dicit' Sapīe. 2.
Contrarius est opibus nostris ⁊ impro
perat nobis peccata legis ⁊ infamat in
nos peccata discipline. jdeo volum⁹ bar
rabam q̄ nobis ꝯuiuere nouit in peccat'
⁊ bene viuentes exemplis pessimis ene
care. Quoꝝ peccata sua vniuersa faciunt
qui huiuscemodi instituūt. ꝓpter quod
Thymo. precipit apostolus. Manus in
quit cito nemini imponas neq̄z ꝯuinca-
ueris peccatis alienis. j. ad Thymo. v.
Certe quia iesus crucifigi barrabas viue
re petitur modo iam dicto tota ecclesia
dei ꝑiclitatur. vtruz beneficioꝝ collato
res ceteriq̄z officioꝝ aut dignitatū insti
tutores attenderent q̄ntuz in hoc xp̄m
nouis vulneribus impetunt ⁊ q̄z strictā
super hoc reddent rationē cum ⁊ beatis-
sim⁹ Leo papa q̄ aū finem p̄sentis vite
q̄draginta dieb⁹ apud beati Petri sepul
crum lacrimis ⁊ precibus pro peccatoꝝ
suoꝝ remissione se mactauerat audiuit
omnia sibi dimissa peccata saluo quod
de manuū impositione esset rationē red
diturus. vt in vita sua legit'. Dijudi-
cant demū ⁊ ꝯdemnant cum pylato do
minū quicūq̄z dominandi cupiditatisq̄z
libidine ne sais officijs priuentur ⁊ bene-
ficijs veritati iusticie ⁊ innocentie quā
sepe ꝯmendabant cedunt. ⁊ consentiūt
publice iniquitati. ⁊ quasi manus lauat
dum ad excusandū excusationē in pecca
tis metū ⁊ coactionē alligant magis eli
gentes jesum in pauꝑibus sanctis ⁊ in-
nocentib⁹ sibi creditis tradere iniquorū
voluntati q̄m cōmisse cedere dignitati.
Habent isti exemplū quod imitantur sa
cerdotem vriā qui p̄cepto regis achab
altare ꝑm similitudinē damasci edifica-
uit. 4. Regū. j6. De quib⁹ Miche. 2. do
min⁹ ait. Recta omnia ꝑuertitis q̄ edifi
catis syon in sanguinib⁹. et hierusalē in
iniquitate principes eius iudicabant in
muneribꝰ. ⁊ sacerdotes eius in mercede
docebant ⁊ ꝓphete eius in pecunia di-
uinabant. Sed nec hic finem habet
innouatio passionis xp̄i. Nam et sunt q̄
dūm de ciuitate hierusalem eijciunt. qui
cruci configūt. qui in terram sanguinem
eius fundunt. Eijciūt dominū extra
portas hierusalē id est ecclesie qui ad ca
thedras ⁊ tribunalia non in nomine do
mini ascendunt. expectantes a domino
vocatōnem suam sicut aaron non ingre
dientes ꝑ portam siue ostium quod xp̄c
est ad regendum ouile ouiū. Sed reiecto
domīo extra fines ecclesie intrant in suo
nomīe. vel veri⁹ in nomine simonis aut
ihesy quoꝝ execrabili exemplo sancti spi
ritus dona vendunt atq̄z emunt. non ti
mentes lepram ihesi. Sed nec dānatio
nem symonis cui dictū est a petro. pecu
nia tua tecum sit in ꝑditionem. q̄m donū
dei existimasti pecunia possideri. his ait
per Ozeā domin⁹. Ipsi regnauerunt et
non ex me. p̄ncipes extiterunt ⁊ nō cog
noui eos eiusdē. viij. Et Job. x. Qui non
intrat per ostiū in ouile ouiū sed aliūde
fur est atq̄z latro Qui vero intrat ꝑ ostiū
pastor est ouiū Ostiū ꝑ qd̄ intrandū ē ip̄e
int̄pretari dignat⁹ ē. Ego sum inq̄t ostiū
ꝑ me si q̄s intrauerit saluabit' ⁊ pascua in
ueniet. Crucifigūt iesū xp̄m man⁹ pe
desq̄z ligno ne moueātur. clauis ꝯfigūt
dū salutares sacroꝝ vnctiōes ppl'is ne-
gant nec ꝑticipare nisi sub pecūiario pa
cto volūt. Cōtra illud saluatoris p̄ceptū

gratis accepistis. gratis date Math. x
Dicentes qr nō gratis accepim⁹. nequa
q̄m gratis dabim⁹ Dum etiam xp̄o ma
nus ligāt xp̄i patrimoniū qd̄ paupeꝝ est
nō illis distribuendo sed ꝓ suis pompis
libidini ⁊ abusib⁹ turpiter retinendo Nū
q̄m ꝓ illis aīam posituri quib⁹ negāt pa
trimoniū crucifixi. Dum etiā ⁊ pedes sal
uatoris figunt suis iniquis statutis ⁊ or
dinationib⁹ quib⁹ mandata dei trāsgre-
di cogūt sine quoꝝ obseruātia quasi cla
uatis iesu pedib⁹ nequaq̄m venire salus
poterat animaꝝ recte imitantur crucifi-
xores xp̄i phariseos ⁊ scribas quib⁹ im
ꝓperauit dn̄s. Math. j5. Quare inquit
vos trāsgredimini mandata dei ꝓpt̄ tra
ditōem vestram Sanguinem deniqꝫ
christi saluatoris in terram fundūt. Et dū
in eminentia p̄latōnis ꝯstituti īiustis ex
actionib⁹ ⁊ grauaminib⁹ subiectoꝝ suo
rum paupeꝝ christi sanguinem sugūt pa
riter ⁊ sudorem. nam de his paupib⁹ di
cit dn̄s. Quādiu fecistis vni ex his fratri
bus meis minimis mihi fecistis Math
25. Et qd̄ peius est sanguinē christi inani
ter in terram fundūt. dū fusi sanguīs pre
ciū euacuant Nam aufert ⁊ euacuat p̄ciū
quisquis destruit appreciatū p̄ciū redem
ptionis nostre ⁊ salutis sanguis xp̄i est.
Fm illd̄. j. Petri. j. Non corruptibilib⁹ au
ro ⁊ argento redempti estis de vana ve
stra ꝯuersatōe paterne traditōis. sed p̄
cioso sanguine agni immaculati xp̄i. Et
ad Ephe. j. Habem⁹ redemptōem ꝑ san
guinē ei⁹ remissionemqꝫ pctōꝝ Recte er
go hūc sanguinē fundere dicunt q̄ p̄ciū
eius salutem ac redemptōꝫ aīaꝝ negli-
gūt impediūt atqꝫ cassant Qd̄ tūc faciūt
principes xp̄iani iudices et prelati dū tē
ꝑalia lucra saluti p̄ferunt subditoꝝ. duꝫ
magnā ꝓ vilib⁹ ⁊ trāsitorijs nullam vel
modicam ꝓ eternis ⁊ p̄ciosissimis curā
habent. dū magis corda afficit amissio
centū florenoꝝ q̄m iactura centū miliuꝫ
animaꝝ. Qui ꝑ dies singulos ꝯsilia ineūt
rimant ꝑ se ⁊ alios cogitant qūo tempa
lia ordinent ad lucꝝ nec ab hac occupati
one pessima dies festi ac celebritates p̄ci
pue libere dimittunt. quinimo sub missa
rū solēnijs cōuocant capitula seruantur
placita ⁊ cum minores deo decantāt lau
des maiores dyabolo machinant frau-
des. Et cū hui⁹ occupationis nulla dies
sit expers. raro vel nunq̄m vtinam vel se
mel in anno conciliant ex animo qūo ip̄i
⁊ popul⁹ suus placeant deo et dei cult⁹.
Animaꝝ salus vltimo omniū cogitatur
vtinam vel aliqñ cogitaret Recte imitā
tur iudeos qui crucifixuri christū dixerūt
non in die festo. iterū petentes eum cruci
figi nolebant introire in pretoriū. Et emē
tes sanguinem iustū nolebāt in corbanā
mitti preciū maxima nō timuere sed lōge
minoꝝ satagebāt flagitia p̄cauere. ita vi
dem⁹ iam tales magni pendere mīma et
ab eis maxima ꝑuipendi. Ecce quāta di
ligentia quātis vigilijs custodiunt mu-
ri ciuitat ne ingrediat hostis sarcinolas
illas viles depredatur⁹. lapideas ac lig
neas possessur⁹ māsiones ad extremum
etiam corpa occisur⁹ ingressus est iā ho
stis seuissimus cū magna satellitū turba
dyabol⁹ cū sup̄bia. auaritia. luxuria. inui
dia ⁊c. q̄ nō cessat innūeras occidere ⁊ ra
pe aīas p̄cioso sanguīe fuso hodie redēp
tas ⁊ nulla ordinat custodia. nulla fit ad
uersus hūc tyrānū crucis xp̄i inimicū re
pugnantia nec ppl's eius debitis cober
tionib⁹ ei subtrahit sed sponte derelinq̄t
in man⁹ eius. Quid stulti⁹ q̄ꝫ custodire
portas ⁊ muros dum ī ciuitate plena po
testate grassat inimicus. Hi sunt de qui
bus Bern̄. li. 4. de considera. ad eugeniū
papam yronice ita ait Optimi estimato
res qui magnā de minimis paruam aut
nullā de maximis curā gerunt. lōge sunt
illi ab apl'o ad Philip. dicēte Omīa arbi
tratus sum vt stercora vt christum lucri
facerē Neqꝫ frustra putēt xp̄m lucriface
re posse nisi pri⁹ oēs ꝯmissas aīas q̄ntū
in eis ē lucrifaciant. In cui⁹ figura is q̄
crucifixi saluatoris tipū gessit saluator

egypti Ioseph aduenientib⁹ fratrib⁹ patriarchis alt. nō videbitis faciē meā nisi adduxeritis vobiscū minimū fratrē vestrū Benē. 43. Attendite o pastores et plati iudices et rectores periculū vīm et cōmissum vobis thesaur⁹ solicici⁹ custodite Optime huius thesauri novit pciositatem beat⁹ ille et devotus passiōis xpi ptemplator Bernē. sermone. 3. de aduentu q̄ ad ppositū ita inq̄t. Quid ego infelix quo me vertā si tantū thesaur⁹ si pcios sum depositū istud qō sibi xpc sanguine pprio pciosius iudicauit ptigerit negligentius custodire. si stillantē in cruce domini sanguinē collegissem esset q3 repositus penes me in vase vitreo qō et portare sepius opteret. q̄d nā habitur⁹ esset in hoc scrimine tanto Et certe id quantum accepi p quo mercator nō imprudens ipa vtiq3 sapia sanguinē illū ōdit Sed et habes thesaur⁹ istum in vasis fictilibus. et quibus multa plura q̄m vasis vitreis imminere picula videantur. hec Bernē. Quod si ita est de negligentib⁹ salutē ptinentiū p Daniel signato clerici minores non prelati et vtriusq3 sexus religiosi. nam ex illis sunt q̄ cū iuda dñm osculant et p triginta argenteis vendūt q̄ vt pseudo pphetā verbis illudūt Qui caput venerandū pcutiūt arundine Qui irrident in aliena veste Qui vini potū felle amaricant Qui cū latronib⁹ xpm dānāt Alij occidunt corpe toto stipitiq3 configunt Curramus breuiter p singula ne vt assolet nimia plixitas incipiat tediū generare Osculant cum iuda qui statū hūc p ypocrisim mentiētes pter tpale comodū assumunt nam dū habitū quē gerūt et ore pfitent de sorte se fore dñi. dominū osculant q̄si intimi quasi amici Sz tradūt triginta argēteis dū factis mētiunt et corde. hoc ea tā agunt rōne vt p triplicem pcupiscentiā carnis oculor⁹ et bonor⁹ liberi⁹ soluant decalogū pceptorum Nam triginta ex trib⁹ resultat p denariū multiplicatis Hec em̄ tria scriptura ypocritis et pseudo pphetis impro

Egressa est iniq̄tas a senioribus iudicibus vicarijs tuis qui vident regere pplm tum. Heu heu dñe deus q̄ ipi sunt in pcutōe tua primi qui vident in eccl'ia tua primatū diligere. gerere pncipatū. sz p dolor⁹ misera eor⁹ pversatō plebis tue miserabilis subuersio ē. Et sequit. Lopiosissime siquidē pietatis inueniunt in suscipienda. imo accipienda magis aīarū cura. sed hec apud eos cura minor et de aīar⁹ salute novissima cogitatō ē An vo saluator⁹ aīar⁹ gravior⁹ vlla poterat eē p secutio Inique agunt et ceteri ptra christum Vbi ultiq3 sunt nostris tēpor⁹ antixpi. Verito tū et crudelior⁹ eam cēseo pcutōem p acceptis beneficijs et gravior⁹ sentit p potestate q̄m pprijs sustinet a ministris. hec ille Ecce q̄ō tūc pncipib⁹ iuncor⁹ cepit passio xpi. ita nūc ptinuatur a pncipibus et rectorib⁹ xpīa nor⁹ Sed nunq̄d hi soli inter xpi crucifixores sunt deputandi. Sed heu cooperatores sunt de statu ptemplantiū siue ptinentiū p Daniel signato clerici minores non prelati et vtriusq3 sexus religiosi. nam ex illis sunt q̄ cū iuda dñm osculant et p triginta argenteis vendūt q̄ vt pseudo pphetā verbis illudūt Qui caput venerandū pcutiūt arundine Qui irrident in aliena veste Qui vini potū felle amaricant Qui cū latronib⁹ xpm dānāt Alij occidunt corpe toto stipitiq3 configunt Curramus breuiter p singula ne vt assolet nimia plixitas incipiat tediū generare Osculant cum iuda qui statū hūc p ypocrisim mentiētes pter tpale comodū assumunt nam dū habitū quē gerūt et ore pfitent de sorte se fore dñi. dominū osculant q̄si intimi quasi amici Sz tradūt triginta argēteis dū factis mētiunt et corde. hoc ea tā agunt rōne vt p triplicem pcupiscentiā carnis oculor⁹ et bonor⁹ liberi⁹ soluant decalogū pceptorum Nam triginta ex trib⁹ resultat p denariū multiplicatis Hec em̄ tria scriptura ypocritis et pseudo pphetis impro

pat Et ꝙ oīa faciūt vt videant ab hoīb⁹ quo ad supbiam Math..xxij. Et quod sub obtentu longe orōnis domos deuorant viduarū quo ad auariciam ibidem. Et qđ penetrant domos ⁊ captiuas ducunt mulierculas oneratas peccat| que ducūt varijs desiderijs q̄ ad carnis ꝯcupiscentiā.2.ad Thymo.3. Vt pseudo ꝓphetā illudunt dicētes Prophetiza nobis q̄s est q̄ te ꝑcussit cū mala secreta q̄bus dñm ꝑcutiunt. hūc videre non credūt vel nō attendūt Sicut ⁊ illi putabāt dñm falsum ꝓphetā. occulta nescientē nec suos ꝑcussores agnoscentē. Quib⁹ ait dñs Sciāt omēs ecclesie qꝛ sum scrutans renes ⁊ corda Apoc.2. Caput venerandū arundine ꝑcutiunt qui vacua ⁊ ociosa vita capt xp̄i. qđ ſm apl'm de⁹ est offendūt nihil de xp̄i dīnitate dignū meditando Sꝫ in sua inertia solis carnalibus inherendo cū tñ ad eos p̄ncipalit̄ dictū est in sensu sit tibi cogitatus dei ⁊ omnis narratio tua in preceptis altissimi Eccle.9. Ipsi deniqꝫ labores ppl'oꝝ in ocio possidēt vt custodiant iustificationes dñi ⁊ legem ei⁹ adq̄rent. Irrident quoqꝫ dñm in aliena veste alba et purpurea ac ceteris sacramētalib⁹ ac pōtificalib⁹ in diminutis q̄ sacris vestibus ad memoriā eoꝝ que in xp̄o facta sūt institut| vtūtur. maxīe in sacrificio altaris ⁊ tamē passionū ⁊ illusionū xp̄i. nec meditationē ꝑ intellectū nec recordationē ꝑ memoriā nec ꝯpassionē hñt ꝑ affectū ꝑferunt em̄ tales signa vacua ⁊ velut ioculator solam exteriorē p̄ferūt appentiā omī neglecta interiori correspōdētia veritatis. Quib⁹ recte ꝑ ꝓphetā ꝯminat. Maledictus q̄ facit opus dñi negligenter Hiere.48. Negligenter sine dubio facit opus dñi q̄ solis exterioribꝰ ꝯtentus ceremonijs deū q̄ spūs est ⁊ quē in spū ⁊ veritate adorare oꝑtꝫ. int⁹ nō cogitat ꝯuersus ad alia mente vana de quoꝝ sacrificijs Eccl'.34. dicit immolātis ex iniquo oblatio est maculata ⁊ nō sūt beneplacite subsannatōnes iniustoꝝ Illi aūt vini dulcis potū aceto felleqꝫ amaricant qui sacrificia sua orōnes. diuina officia ⁊ generaliter opa bona symoniacis aut ꝑuersis intentionib⁹ facinorosis cogitatiōibus sponte tamē assumptis tpe frigido indeuotōis gradib⁹ ⁊ odijs quasi aceto ⁊ felle ꝯmiscēt amarissimo Non attendētes. qꝛ minus est iusta facere nisi etiā fiant quō faciunt iusti. Iuste inquit scriptura qđ iustum est exequeris De quib⁹ vere ꝯquerit ꝑ ꝓphetā Dederunt in escā meā fel ⁊ in siti mea potauerūt me aceto. Sitit dñs ac esurit iusticiā ⁊ salutē nostrā quē cibamus ⁊ potam⁹ dum iusta ac bona opera q̄bus ad salutem disponimur exhibem⁹. me⁹ cib⁹ est inq̄t vt faciā voluntatē patris q̄ misit me. hec autē voluntas est patris mei vt om̄e qđ dedit mihi nō ꝑdam. Libū ergo hunc ⁊ potū amaricam⁹ dū h⁹ mōi opa de genere bona admixtis criminib⁹ viciamus. Cū latronib⁹ xp̄m deputāt q̄cunqꝫ indigne eucaristiā sumunt homicida est ⁊ latro quisquis mortali crimīe suijpsi⁹ aīam dānationis iugulat ferro. Qui ergo in mortali ad altaris sacrificiū accedit q̄d aliud facit nisi sibijpsi latroni xp̄m sociat. Sed q̄d ait dñs Existimasti inq̄t inique ꝙ ero tui similis. arguaꝫ te ⁊ statuam ꝯtra faciē tuā. Immo nō solum tales latroni dñm maiestat| sociāt. sed etiā crucifigūt. sanguinē fundūt ⁊ occidunt apl'o teste .j. Loꝝ.xj. Qui manducauerit hunc panē ⁊ calicem dñi biberit indigne re⁹ erit corpis ⁊ sanguīs dñi. De quo qm̄ pridie latius audistis cū eādem exposuissē auctoritatē. ideo nūc rescindo. Veꝝ ⁊ in hoc toto xp̄m corpore cruci ꝯfigunt. dum illum quasi palo affigentes suspendūt. nec ad se aditum cōcedunt pulsanti claudūt nullū ei in corde suo locuꝫ preparant ꝓpter multitudinē carnalitatū aut supfluarū temꝑaliū rerū solicitudinē quasi nō deo dicati sed negocijs essent publicis deputati. Cōtra q̄s

aplus. Nemo militans deo implicat se negocijs secularib⁹. 2. ad Thymo. 3. Coopantur p̄dictis seculares q̄ p Job designant Nam ex ipsis sunt etiā q̄ velāt oclos dñi ⁊ q̄ ꝯspuūt in os xp̄i caput ⁊ faciem ꝑcutiūt cū herode petētes miracula spernūt. Sūme potestatis man⁹ cōfigunt pendentē in cruce blasphemant dñm ⁊ illudūt. Quicūqz etenim gr̄am diuine ꝯgnitōis a se abscondūt nolētes ītelligere vt benefaciāt affectātes ignorare diuinā legem ne ꝯscīa peccati redarguat. tardi ad salubria audienda ⁊ intelligenda. curiosi ad fabulas ⁊ inania. hi sibijpsis oculos dñi velant q̄ putant sua peccata a dño ignorari ⁊ ip̄m q̄si hoīem sola exteriora videre. cum tñ scriptū sit. hō videt in facie. deus aūt intuet cor. j. Regū. j6. Conspuūt in os dñi q̄ v̄bo dei de ore p̄dicatoris audito vel scriptu re detrahūt p sinistras interp̄tatiōes cōuicia vel ioculares irrisiones. Os em̄ dñi vel scriptura vel p̄dicator rectissime intelligitur p que vniuersa sua nobis iudicia ⁊ bñplacita dñs insinuat ac cunctoꝝ questionib⁹ satisfacit. vt tangit Grego. 23. moral. §. 54. Item oēs qui in cantationib⁹ ac sup̄stitōib⁹ quedā inq̄rūt occulta plus tenebris q̄z luci credētes atqz p hoc scripture sacre auctoritatē vilipēdētes. ꝯtra quos dicit dñs. Ve q̄ ambulatis vt descendatis in egyptū ⁊ os meuz nō interrogatis Esa. xxx. Caput vero ⁊ faciem xp̄i ꝑcutiūt q̄cūqz vicarijs xp̄i supioribꝰ nr̄is q̄ nobis sunt velut caput in terris Nam p̄latū ꝓ deo habē⁹ in t̄ris dicit Bern̄. de dispē. ⁊ p̄ce. Sz ⁊ scriptura deos noīat sacerdotes ppl̄i Exo. xxij Qui inq̄z talib⁹ obloquūtur detrahūt ⁊ ꝑ publicā ꝯtumeliaz. sicut Paul⁹ loq̄tur in faciē cedūt. hi capt xp̄i ⁊ faciē cedūt que omīa tanq̄z sibi illata dñs iudicabit ipso dicente. dijs ne detrahas ⁊ p̄ncipi populi mei nō maledices. ⁊ Luc. x. Qui vos spnit me spernit. vt allegatū est sup̄

Cū herode miraculū petunt ac dñm spernunt q̄bus non sufficit ad vite emendationē doctrina verbi dei. sed quasi increduli deo si viderent miracula sic olim si ex mortuis aliquis resurgēs alteri⁹ statum vite nunciaret tūc se vellent vt aiūt emendare. imitantes in hoc ⁊ herodem ⁊ diuitem epulonē. q̄bus dicit a domīo. Si moysen ⁊ ꝓphetas nō audiūt neqz si q̄s ex mortuis resurgeret credent Lu. j6. Manus deniqz diuine potētie sursum ꝯfigunt. q̄ potestatē dñi restringūt nō attribuentes ordinationi dei tam ꝓspera q̄z aduersa que hic ꝯtingunt omīa sed vel casui ⁊ fortune aut humane industrie vel malicie ascribētes. in celis tātū illum potentē estimant nō super terram. Dicentes cū reprobis Circa cardines celi ambulat ⁊ nostra nō considerat. q̄bus dicit Eccl. 2. Ne dicas coram angelo nō est ꝓuidentia ne forte irat⁹ deus sup sermone tuo dissipet cuncta opa manuum tuaꝝ Pendentē etiā in cruce dñm blasphemant et illudūt qui amarissimā dei passionem labores vulnera ⁊ sanguinez nobis sūme necessariā misericordissime impensam ꝑuipendūt cum risu ac leuitate ꝑtractant ⁊ se mutuo passione domī titillantes in ꝓuerbiū diuine sapīe facta vertunt. Sicut q̄dam aiunt ore blasphemo ⁊ ludente quesiuit dñs verbera ⁊ obtinuit in abūdātia. Alij ingratissimi potuit q̄dem dicunt nos aliter sine passiōe de⁹ redimere cur nō sic egit ⁊ similia Cōtra quos p psalmistā ꝯquerit dñs. posui vestimētū meū ciliciū hoc est carnē meā qua vestita est diuinitas abiectionē ⁊ factus sum illis in ꝑabolam Aduersuz me loquebant qui sedebant in porta ⁊ in me psallebant qui bibebant vinū scz erroris vinū impietatis. vinum sup̄bie. q̄d s̄m Augm̄. Non solū tunc in passione factū est sed vsqz hodie illi cōtigit. Sed ve ve qui tales sunt. ve a maledictōnib⁹. xij. q̄ sequūtur quas eis ꝓpheta in eodē p̄s. imprecatur. Demū generaliter cuiuslibet status fuerint. varijs modis christi

crucifixoribꝰ ꝑticipant. Nam de omībꝰ statibus aduersus dñm ꝯsiliū ꝯgregant atqꝫ falsa cōtra eum testimonia querunt vt ꝯdemnent quotiens occultis ꝯuenti culis ad perpetrāda mala ꝯueniūt dūm machinantur dolū ⁊ quō iustificent iniu sta. aut iusta ꝯdemnent. meditant dicen tes illud Sap̄. 2. Opprimamꝰ pauperē iu stum ⁊ nō parcamus vidue nec veterani reuereamur canos multi tempis. sit lex nostra fortitudo nostra ⁊c. in quo etiam tot cōtra xp̄m falsa ꝓferunt testimonia quotiens mēdacia aduersus veritatē cō fingūt. sicut scriptū est. Qui mentitur te stis est fraudulentus. ꝓuer. 12. Ex eis etiā ad modū cohortis retro cadūt ꝑcus si verbo dñi. ⁊ tñ surgentes capiūt dñm ⁊ occidūt quos a cōceptu scelere nec ver bū correctōis nec flagellū dñi r̄uocat ad eius ꝯsumatōem citius reuertunt pꝰ fla gella. de quibus dicit Hiere. c. 5. Percus sisti eos ⁊ ñ doluer̄t. attriuisti eos ⁊ rēnu erunt recipe disciplinā. indurauerunt fa cies suas super terrā ⁊ noluerunt reuerti

Sed ⁊ dñm trahunt de pontifice ad pontificem. de iudice ad iudicē qui de ve ritatis ⁊ iusticie oppressione maioribus cōplacere volunt ⁊ de iniurijs membro rū xp̄i fauoris lucꝝ querunt. de quibus in p̄s. 52. dicit Dissipauit ossa eoꝝ qui hoī bus placēt ꝯfusi sunt qꝛ deus spreuit eos Et reuera cōfundunt qñ fauorem quē ne ꝑderent xp̄m trahunt. spreti a deo ꝑdūt et intrant cōfusionē. sicut iudei qui ne ꝑ derent locum ⁊ gentem xp̄m ꝑdiderunt Sed hunc ꝑdendo vniuersa amiserūt. vt sup̄ eodez p̄s. ꝯmemorat Aug. Sed ⁊ vniuersa xp̄i mēbra ⁊ totū corpus im pie flagellant impudentissimi ⁊ vere in sani homīes q̄ qualibet occasione cōmo ti in solum creatorē suum dñm iesum pro eis ī cruce expansum nunq̄m malū inferē tem vniuersam iram suam retorquent et ꝑfidissime ꝑ omīa eiꝰ membra iurantes blasphemāt ꝯmemorātes in malo qdex incōprehēsibili ille nobis impenderat ca ritate. De quo Aug. Non minꝰ peccant qui xp̄m blasphemāt regnantē in celis q̄ꝫ q̄ crucifixerūt ambulantem in terris. Minus ergo dixi qꝛ dñm flagellāt dice re debui magis q̄m nec iudei fecerunt di membrāt Isti sicut scriptum erat. os nō cōminuerūt ex eo illi nec ossibus parcūt nec visceribꝰ nec eis etiā mēbris que ī no bis verecundū est noīare Cōtra quos cla mat vsqꝫ hodie ꝑ Esa. xp̄c Iugiter tota die nomen meū blasphemat eiusdem. 52. Sed ve ve qui ꝯtradicūt fictori suo testa de sanijs terre ve nihilominꝰ p̄sidentibꝰ qui ꝓprias nō dissimulātes iniurias cre atoris sui tanta patiunt ꝯuicia Ve q̄ꝫ et vniuersis qui ad hec impacientes ꝓuo cant aut audiendo ꝯrident. ac misera de dei sui blasphemijs solatia sibi querunt.

Caputqꝫ xp̄i coronant ⁊ ꝯspuūt qui in xp̄o deitatem nō credunt. Caput em̄ xp̄i deus ait apl's. Qui etiā anime sue ca put id est supiorem ꝑtem rōem scꝫ ⁊ vo luntatem ad dei imaginē factā fedis co gitationibus ⁊ affectibꝰ sponte ac volū tarie maculant ac pungunt nimijs solici tudinibus tꝑalium. ita vt in eis cogita tiones sancte ac desideria celestia locum habere non possunt. Abomīatio em̄ dñi cogitatōes male Prouer. 15. Et spūs au fert se a cogitatōnibus que sunt sine intel lectu. Sap̄. 1. Itē qui corpis sui caput ꝑ supbiā nouis adinuentiōibus aut super fluis ornatibus deformant. aut etiaꝫ fu co vel stibio vel alio colore adulterino fa ciem suā in qua maxime dei appet artifi ciū deturpant in hoc capitis xp̄i id ē dei tatis opa corrigentes. ꝓ talibus em̄ pec catis tot puncturaꝝ vulnera in suo capi te xp̄c sustinuit ⁊ suscepit. Nam ꝯtra ind̄ centes capit ornatꝰ duo apl'i pe. ⁊ pau. in suis epl'is clare docent ne fiat in tortis crinibꝰ auro ⁊ margaritis. 1. ad Thimo. 2. ⁊ 1. Petri. 3. Et beatꝰ Bern̄. sermōe. 5. de omībus sctīs. Pudeat inquit sectari gl'iam mēbra quibus caput suū taꝫ īglo riū exhibetur non hñs speciē aut decorē

vel aliquid hꝰ mōi. sequitur Pudeat sub spinato capite membꝝ fieri delicatum ꝙ omīs ei interim purpura nō tam honoris sit q̄z irrisiōis. Crucem deniqz dū modo carpentant quicūqz ꝯsilio fauore auxilio alios ad ꝑpetrandū mala inducunt vel inductos ꝯfortant. Quibus in p̄s. dicit. Si videbas furem currebas cū eo ⁊ cum adulteris portionē tuam ponebas Imponūt aūt crucem xp̄o ī dorso baiulandā qui querentes excusatōes in peccatis. pctā sua diuine ordinationi aut ꝓuidentie attribuūt excusantes se quasi per resistendi impotentiā deū vero accusantes Qui etiam diuinā legem aut occulta dei iudicia iudicant siue arguūt. Non oīa a deo bñ ordinata sic causantur dicentes Cur deus ꝓpriū voluntatē mihi dedit. cur sic mutabilē me ꝯdidit. cur non ad bonū necessitauit Item sic futurū preuidet q̄uis ego qui dei ordinatōez siue p̄sciam mutare valebo ita excusando se accusando deum xp̄i dorso crucez imponunt. Cōtra quos Esa. 45. ait Nunquid dicit lutum figulo suo q̄d facis. Ve qui dic̄ patri quid generas ⁊ mulieri q̄d ꝑturis Christū vero de ciuitate eijciunt ⁊ vestibꝰ spoliāt. īmo ⁊ int̄ latrones crucifigunt. Qui dum ecclesiā dei latronum speluncam suis insultatōibꝰ vagis discursibus clamoribus vanis. vtinā nō turpibus atqz ꝑniciosis tractatibus efficiunt ꝑ q̄d dñm de domo sua eijciunt. Ve ve ingratissimis hoībus cuz dñs cuius est terra ⁊ plenitudo eius orbis terrarū ⁊ vniuersi qui habitāt in eo totā terrene molis latitudinē nr̄o ꝯcessit vsui solū domū ꝑuulaz suo cultui dedicauit ī qua nobiscum ad nostrā vtiqz salutē habitare dignatur. De hac etiā sua habitatiōe eijciunt quoꝝ negotijs reliquus nō sufficit mundus. Quem ⁊ vestibus spoliant dum deuotos xp̄i amatores qui xp̄o velut corpi vestis adherent. domū dei vitare compellūt. Aut in deuotis suis orōnibus impediunt Deniqz inter latrones suspendunt dum sacra altaris officia in quibus christi passio recolitur ⁊ q̄si iteꝝ in crucis ara ꝓ peccatoribus immolatur ipsi latrones q̄a animaꝝ suarū occisores sine omni reuerētia īmo omī cum despectione ⁊ irreuerētia quasi nihil ad eos attineret cultus dei impudentissime circūgirant Quos dñs ipse olim flagellis corripuit ac verbis redarguit dicens Scriptum est. Domus mea domus orationis vocabit. vos autē fecistis eam speluncā latronū. verum ⁊ illi inter latrones christum crucifigere intelligunt. qui innocentiam ac iusticiā famuloꝝ christi detractionibus suis. et infamatōnibus lacerant. Sicqz iustos cum iniquis deputant. De quibus Salomon ait Abominatō hominū detractor Et sequitur Consurget ꝑditio eorum ꝓuerbio. 24. Cum latrone quoqz dominū blasphemāt irridēdo qui in suis necessitatibus dñm non requirūt sed eius adiutorio q̄si īpotentis omisso alia sibi querunt auxilia legi diuine cōtraria Contra illud ꝓphete p̄s. 59. Da nobis dñe auxiliū de tribulatōe. qꝛ vana salus hominū. in deo faciemus virtutē. et ip̄e ad nihilum deducet tribulātes nos Vel aliter ſm Raba. sup Math. Qui cū duoꝝ latronū cum xp̄o crucifixoꝝ meōriam fecisset et eorum que ad xp̄m ꝑtulerant verboꝝ. subdit. Vsqz hodie hec geri in ecclesia videmus cū mūdanis tacti afflictōibus fuerint veri simul ⁊ falsi xp̄iani illi quidem qui ficta mente dñice passionis sacramēta gestant ad pñtis vite gaudia cupiunt liberari a domino. At q̄ simplici intentione cum apl'o non gl'iantur nisi in cruce domini nostri. ita potius a presentibꝰ erumnis optant erui vt spiritū suum in manus sui cōmendent auctoris vnaqz cum ip̄o regni celestis desiderent esse participes. vnde bene ille qui fide dubia dñm precabat funditus est cōtemptus a dño neqz vlla responsiōe dignus habitus at vero preces illius q̄ eternā a se salutē querebat pia mox dñs ex-

auditōne suscipe dignatus est. qz nimiz quicunqz in tribulatōibus positi tpalia tm̄ a dño solatia requirunt a tpalibꝰ pariter et eternis gaudijs se priuant. q̄ aūt veraciter bona patrie celestis suspirant ad hec absqz vlla dubietate christo miserante perueniunt. hec Raba. Demū lancea latus dñi percutiunt vniuersi et intima cordis nostri vulnerant saluatoris dum tanto amoze quem in tam duris laboribus angustijs t amaritudinibus horrendisqz afflictōibus tot passis vulneribus tot sanguinis effusionis ac mortis turpissime volūtaria susceptōe maxime aūt cordis vbi amoris sedes dicitur esse aptione sanguinis t aque effusiōe nobis monstraucrat nullam amoris vicem impendunt sed omnibꝰ his spretis ac vilipensis auersi ab illo q̄si nunq̄m amassz q̄si nihil ꝓtulisset ꝓuersi p amoze ad seipsos tantos labores patiunt in cassum exhibitos omī eius fructu se priuantes seipsos quoqz p facinoziosam vitā. deo qui tam caro emit precio quo cum optime esset subtrabūt et dyabolice captiuitati vnde redempti sunt itez sponte ac volūtarie nequissime se submittunt. hec sunt que coz illud amarissimū grauissimo doloris vulnere tūc lanciauerunt t nūc q̄ntum in eis est sup oēm passim dolorē superaddūt Siq̄dem sup̄ expositū ē de peccatoz damnatōe longe magis tristatus est dñs q̄m de quacunqz sui corpis lesione Sicut in simili aduerti pōt si eū quis pro amico longe se inferioze quē diligerz aut pr̄ p filio vt eum a captiuitate quā sua incidisset culpa liberaret terribilia sustineret omīa possessa distraheret viam laboziosissimā t periculis plenā arriperz latrones incideret. vulnera vsqz ad mortem suscipet tādem qualescens non reqescet donec reddito captiuitatis precio captiuū redimeret amicū data quoqz capto libertate vt cum redemptoze suo ad patriam remearet ille omnē sui liberatoris laborem sperneret passa damna t vulnera vilipenderet cum inimicis captiuatoribus suis pacta noua iniret seqz ppetue captiuitati eoꝝ sponte subijceret mallens perpetue inimicoꝝ porcos pascere q̄m cum fidelissimo patre aut amico ad cōregnandū reuerti. Nonne plꝰ ille offenderet suū redemptozem oēs eius impensos labozes picula preciū vulnera frustrando ac maiozi coz eius transfigeret tristicia q̄z quidquid ille passus fuisset t factura bonoꝝ suoꝝ qūolibz possessoꝝ. ita et nos coz domī dolore nimio configimus omnia per eum nobis exhibita per vanam nostram conuersatōem frustramus De his aūt omībus dicitur per zachariam ꝓphetā t Johannē euāgelistā. videbunt inquit inquem transfixerunt. Et in eoꝝ persona beatus Bernēs. de passione christi Exquiretur inquit a me sanguis iustus qui effusus est super terzam nec īmunis ero ab illo tam singulari scelere iudeoꝝ ꝙ videlicet tante caritati ingratus fuerim ꝙ spūi gratie ꝓtumeliā fecerim ꝙ sanguinē testamēti pollutū dixerim ꝙ cōculcaucrim filium dei. hec Bernē. Ecce dilectissimi videbatur forte iam dudum cessasse ꝓsecutōis christi tempus sed palam factum est q̄a nunq̄m deest persecutio christo q̄m per pauci hodie sunt qui non cum aliquo p̄dictoꝝ statuum rursus xp̄m crucifigunt immo tanta multitudo *crucifixorum* fiē Bernē. de *conuersione* Pauli ait ꝙ coniurasse *videtur contra* christum vniuersitas *populi* christiani a mīmo vsqz ad ma*ximum* a planta pedis vsqz ad verticem non est sanitas in eo vlla. Et hoc quidez grauius et dolēdum nimis quia totipliciter cum ꝓsequuntur qui ab eo christiani nominantur. vere amici tui deus t p̄ximi aduersum te appropinquauerunt t steterunt Beatus quoqz Augu. in ꝑmo de passione qui incipit ꝙ taceri ad idem ait pendens in ligno irrisus sedens in celo adorat. an forte adhuc irridet et etiaz nō ē iracundū iudeis qui vel morientem

deriserũt nõ regnantẽ Quis ẽ q̃ christus irridet vtinã vnus cẽt & vtinã duo vtinã nũerari possent tota palea aree irridet cũ gemit triticũ irrideri dñm Sed nunc cessate o miseri cessate. satis iam passus est sua sponte oẽm ꝓ vobis fudit sanguinẽ Cur mõ inuitũ laceratis certe non in illum tela iacitis magis in vosipos reuertunt. Si nõ illi tñ vobis parcite videbit eũ aliqñ in maiestate magna venientẽ et se de vniuersis suis inimicis potẽtissime vindicantẽ Terribilis quidã expectatio iudicij relinquit. Ait apls & emulatõ ignis que ꝓsumptura ẽ aduersarios. Nã si irritã q̃s faciẽs legẽ Moysi sine vlla miseratõe duobus aut tribus testibꝰ moriẽ q̃ztomagis pũtat deteriora mereri supplicia q̃ filiũ dei ꝓculcauerit & sanguinez testamenti pollutũ dixerit in quo sctificatus ꝑ multiplicẽ vicz recidiuã & spũi gr̃e ꝓtumeliã fecerit ꝑ tantã ingratitudinez q̃mihi vindictã ait dñs et ego retribuã horrendũ est aũt incidere in manu dei viuentis ad Hebre. x. Heu qui dicti sũt christũ sue volũtati traditũ rursum crucifigẽdo suũ faciũt ꝓdemnatorẽ quẽ cõpatiendo poterant habere benignissimũ saluatorem Quos nos carissimi fugiẽtes ac tanta facinora horrentes xp̃m iesum nostre volũtati traditũ suscipiamꝰ suam passionem ꝑ verã ꝓpassionẽ nr̃am faciamus & sic cũ illo hic ꝓpatimꝰ q̃tinꝰ etiã cũ eo exaltati nomẽ filioꝝ dei qđ est supomẽ nomẽ ꝓsequemur Et reuera nihil iustius nihilq̃z debitũ magis q̃z compati ei qui non ꝑ se sed tñ ꝑ nobis patit. Ho qđ etiã nos insensibilia instruũt elemẽta Pendente eñ patibulo creatore ait Leo pa. in ser. xj. de passiõe. Vniuersa natura ꝓgemuit & crucis clauos oĩa simul senserunt elemẽta nihil ab illo supplicio libez fuit hoc in cõicatõe sui & terraz traxit in celũ hec petras rupit monumẽta patefecit inferna reseruit densaz horroꝛe tenebrarũ radios abscondit. Debebat enim hoc testimoniũ suo mũdus auctori vt in hoc casu ꝓditoris sui vellẽt vniuersa finiri. Hec Leo. Non ergo mirꝝ ait Anꝑhelmus si sole ꝓtristato tu ꝓtristaris. si terra ꝓtremiscente tu cõtremiscis. si scissis saxis coꝛ tuũ scindit. si flentibꝰ iuxta crucem mulieribꝰ tu ꝓlacrimaris. Cõsidera ergo tu o homo redẽpte q̃s quantꝰ & q̃lis est q̃ ꝑ te pendet in cruce. Cuiꝰ transitũ & celũ luget et terra & lapides duri q̃si cõpassione scindunt. Cuiꝰ mors mortuos viuificat & quẽ oĩs creatura suũ dñm cõfitet. O coꝛ humanũ oĩm lapidũ duritia durius si ad tanti remeõꝛatõez placuli nec terꝛoꝛe ꝓcuteris nec ꝓpassione afficeris nec ꝓpunctõne scinderis nec pietate molliris. Vñ et Hiero. sup Math. ait Oĩs creatura xp̃o moriẽti ꝓpatit sol obscurat terra mouet petre scindunt velum templi diuidit sepulcra aperiunt Sed solus miser hõ non compatit ꝑ quo solus xp̃c patit. Et btũs Bernũ. in sermo. de sacramẽto altaris ait. Mortẽ ꝑpẽ nos subire voluit qui pctã nr̃a sup lignũ sustinuit in crũce sua sez penã pctoꝝ cuiꝰ liuore sanati sumus Quid facis hõ indigne q̃d facis homo ingrate. Adora deuotius recole frequentiꝰ salutẽ mundi pro te passam vitã ꝑ te mortuã fortitudinẽ infirmatã. Si membꝝ xp̃i es ꝓpatere capiti tuo Si frater xp̃i es cõmorere fratri tuo plãge dole cũ gemitu & lacrimis sup mortem p̃ciosam vnigeniti dei patris Alioq̃n si non doles si nõ plangis si nõ ꝓpateris deliras degeneras beluaz sapis letargiam pateris hominem differeris. Sed et beatus Augustinus in quodã sermõe de passione qui incipit. Quod taceri deus noluit Tempus est lugendi passio domini celebratur. tempus est gemendi tẽpus flendi tempus confitendi tempꝰ deprecandi Et quis nostrũ ydoneus ad effundendas lacrimas pro dignitate doloris tanti. Nam et prophęta ait. Quis dabit aquã capiti meo et oculi meis fontem lacrimarum Si vero fons lacrimaꝝ esset in oculis nostris nec ipse sufficeret

hec Aug⁹ Sed forte dicis quō xp̄o compati potero quō illi ꝯdolere q̄ nunc longe factus ab omni dolore ⁊ tristicia regnat omni plen⁹ gaudio gloriosus in celo Neqꝫ em̄ miles strēnu⁹ filio suo fortiter ꝯtra inimicos pugnāte ⁊ per dura vulnera cōtra eos triumphāte post per actum triumphū at plene recupatam sanitatem compatitur · q̄nimo cōgaudet vehementer ⁊ de fortitudine ꝓbata filij de gloria triumphi de adq̄sitione spolij ⁊ subiugatione inimici ita iustior nobis videtur letandi ratio de passione dn̄ica ⁊ ꝓpter christi exaltationē ⁊ gloriā propter qd̄ deus exaltauit illum ꝛc̄ Ait apostol⁹ ad Philip. 2. ⁊ ꝓpter crudelissimā subiectionē atqꝫ destructionē inimici ⁊ ꝓpter nostrā redemptōnē Preterea cum dolor ⁊ tristicia que in ꝓposito pro eodem reputātur qꝛ ꝯpassio magis tristicia q̄ꝫ dolor ꝓprie dicta est. Cum ergo tristicia ſm Aug^m. vt sup̄ dictuꝫ est. est dissensio animi ab his rebus que nobis nolentibus accidunt. Passio em̄ xp̄i non est a nobis nolita sꝫ magis volita velut redemptio nostra. hanc em̄ Petr⁹ nolebat ⁊ argut⁹ est a dn̄o. Audiuitqꝫ vade retro sathanas qꝛ scandalū es mihi quia nō sapis ea que sūt dei sꝫ ea que sunt hominū Mat. xvj. Deniqꝫ sicut pr̄es veteris testamēti hanc xp̄i passionē futuraꝫ desiderabāt ꝑ quā se nouerant saluādos Vn̄ Esa. 53. dicit ex ꝑsona eoꝝ. Desiderauim⁹ eum despectū et nouissimū viroꝝ ꝛc̄ Et iteꝝ. Veni ⁊ libera nos relaxa facinora plebi tue ⁊ similia multa. Nouerūt aūt nō nisi per passionē populū liberatuꝝ vt manifeste patet per Esay. 53. Cui⁹ liuore sanati sumus. Et sequitur. Si posuerit ꝓ peccato aīam suam videbit semen longeuum ꝛc̄. Ex quoꝝ etiam persona deuot⁹ ille passionis xp̄i cultor Bern̄ ser. 2. de natiuitate q̄si ad passionē dominū inuitās ait. aperi tu librū agne dei māsuetudo vera fodiendas expone videlicꝫ man⁹ ⁊ pedes vt ꝓcedat q̄ in eis latet thezaur⁹ salutis ⁊ copiosa redēptio: frange deniqꝫ esurientib⁹ panem tuū. Sol⁹ em̄ frangere potes q̄ solus vt ꝯfracta ꝯsolides stare potes ⁊ in ipsa ꝯfractione solus potestatem habes ponēdi aīam tuam cū volueris resumendā. Tua ergo miseratione saluatur aliquaten⁹ templū hoc sed non penit⁹ dissoluat. Separet ab anima caro sed verbū sane ⁊ carnis seruet incorruptionē ⁊ anime plenā conferat libertatem vt sola inter mortuos libere agat · educens vinctos de domo carceris sedētes in tenebris ⁊ vmbra mortis ponat anīa sancta carnē immaculatā. sed resumēdā tercia die vt moriens mortē ꝑimat ⁊ vita hominū cum resurgente resurgat hec Bern̄. Sicut ergo patres desiderabāt futurā. ita ⁊ nos volum⁹ ⁊ gaudem⁹ esse factā. ideo vbi supra subdit Bern̄. ita factum est dilectissimi. ⁊ ita factū gaudeamus. morte illa mors mortua est ⁊ regnaturi sum⁹ in spem vite ꝑ resurrectionē iesu ex mortuis. Stultū ergo videtur ad hoc meditari xp̄i passionem. vt doleā⁹ vt lacrimas educam⁹ cū de ea quam nō nolum⁹ sed volum⁹ factam esse tristandum nō sit sed gaudendū. Ecce non modica ratio dubij ex opposit] sanctoꝝ dictis orta. quā nihilomin⁹ ex eorundeꝫ auctoritatib⁹ dissoluem⁹ dicentes. Qd̄ de passione domini ⁊ gaudendū est ⁊ dolendū. Sicut ⁊ ipse dn̄s de ea gauisus est ⁊ nihilomī⁹ doluit vehement. exultauit inq̄t ꝓpheta vt gigas ad currendū viaꝫ ⁊ tn̄ ait Tristis ē aīa mea vsqꝫ ad mortē ideo etiā an̄ passiōis sue diē voluit cū ingenti gaudio ppl'i cū laudib⁹ ⁊ canticis atqꝫ palmaꝝ ramis recipi. Int̄ q̄ tn̄ gaudia visa ciuitate hierusalē dignat⁹ est lacrimari. vt hētur Luc. 19. ſn̄s se cū desiderio atqꝫ cordis gaudio venire ad passionē. vt ꝑdit⁹ hō redimeret. ⁊ nihilomī⁹ de sui corꝑis seuissima lesiōe ac pctōꝝ ob duratiōe vehementi⁹ ꝯtristari ⁊ ob hoc etiā eccl'ia sponsi sui inherēs vestigijs ꝓcessioni solēni in die palmaꝝ q̄ ſm Bern̄

gaudiū signat. copulat officiū de passiōe
qđ passionē concitat. habz eñ ait Berñ.
ser. j. de ramis pal. ꝓcessio plausū passio
planctū ad mistice designandū ꝙ de dñi
passione gaudēdū nobis est pariter ⁊ do
lendū Qđ gaudendū nobis sit his sā
ctoꝝ testimonijs approbatur. ait eñ be
atus Leo ser. 5. de passione q̄ incipit sac̄
mentū dilectissimi. lugeat carnalis iude
us. sed spiritalis gaudeat xpianus ⁊ fe
stiuitas que illis est versa in noctem no
bis coruscet in lucem qm̄ crux christi eađ
est et credentium gl'ia et non credentiuz
pena. Quāuis eñ ꝑsequentiū furor nihil
aliud in dñm maiestatis opatus est q̄m
atrocem crudelitatem ⁊ immite suppli
ciū redemptis tamen hac dñi passiōe ve
rior iustiorqz ratio letandi q̄m dolēdi. et
sequit' nulla fidelium mestitudine pascha
lis est obscurāda solēnitas nec cum tri
sticia gestoꝝ ordo recolendus est cuz ita
dñs vsus sit malicia iudeoꝝ vt de inten
tione facinoris voluntas sit impleta mi
serētis. si in exitu israel de egipto agni sā
guis fuit restitutio libertatis. Et sacratis
sima facta est festiuitas que per hostiaz
pecudis iram auerteret vastatoris Quā
ta populis christianis concipienda sunt
gaudia ꝓ quibus omnipotens pater fi
lio suo vnigenito nō pepercit sed ꝓ nobis
omībus tradidit eū vt in occisiōe christi
pascha esset verum ⁊ singulare sacrificiū
quo non ex dñatōne pharaonis vnꝰ po
pulus. sed ex dyaboli captiuitate totus
eruitur mundus. hec leo. Et beatꝰ Joh.
chriso. omel'. xj. Hodierna inquit die no
ster dñs pependit in cruce et nos festiui
tatē nimia leticia celebramꝰ vt discamꝰ
crucem totius spiritualis gratulatōnis
esse substantiam Etenim ante ip̄m voca
bulum crucis pena fuit sed nunc ad glo
riam nuncupatur. hinc et apl's ad Gal.
6. Mihi inquit absit gloriari nisi in cru
ce dñi nostri iesu xp̄i. Item berñ. in ser. đ
eucaristia ait. Christe iesu mortis tue me
moria tanq̄m opus pigmentarij q̄si thꝰ
redolens in dicbꝰ estatis q̄uasi regio aro
matū qm̄ purgat estus solis ⁊ quasi flo
res rosaꝝ in diebus vernis ⁊ quasi lilia q̄
sunt in transitu aque omīa hec quibꝰ pas
sionis memoriā comperat. iocunditatē
habent nō tristiciā Gaudendum er
go nobis est de xp̄i passiōe nihilominus
⁊ ꝯpaciendū nō vno atqz eodē respectu
sed diuersis. de quo mgr̄ dis. vl li. j. sn̄iaꝝ
questionē soluens qua querit'. vtrū viris
sanctis placere đbuerit ꝙ xp̄c pateretur
vel occideretur dicit. debuit placere eis.
sed non intuitu ip̄ius cruciatus. voluer̄t
ergo et vehementer cupierunt christum
mori ꝓpter liberatōem homīs ⁊ imple
tōem diuine voluntatis sed non voluer̄t
dilectōz afflictōis ip̄iꝰ De eođ ḡ letabūt
et tristabant sed ob aliud gaudebant et
ob aliud dolebāt Volebant xp̄m mori ꝓ
homīs redemptiōe ⁊ tñ de morte ip̄ius
diuersis causis corda eoꝝ varie mouebā
tur ⁊ sequit' illius passionem credentium
pie mentes voluerūt ⁊ optauerūt fieri si
cut futuꝝ credebāt Ecce quo r̄spectu pas
sio christi a nobis volenda est inq̄ntum
scz ꝑ eā patris īmo totius trinitat' gl'ia
clarificata ⁊ volūtas impleta est. inquā
tum ꝑ eam hō xp̄c exaltatus est ⁊ rece
pit nomen qđ est sup omē nomē. vt ī no
mine eius omē genu flectat' celestiū terre
strium et infernoꝝ inq̄ntum ꝑ eam ange
lica ruina repta est inq̄ntū ꝑ eam ꝑditus
hō ac ꝑpetue damnatōis vinculis cōpe
ditus inuentus est solutꝰ ⁊ hereditati ꝓ
dite restitutꝰ ⁊ sic de alijs fructibꝰ passi
onis Sed nunc videamus quo sit re
spectu ꝯpaciendū ⁊ ꝯdolendū Nā ꝙ pa
cienti xp̄o ꝯpaciendū sit iā multis testi
monijs est oñsū Cui etiā apl'ica auctori
tas accedit. ait eī Petrꝰ xp̄o passo ī car
ne ⁊ vos eadem cogitatōe armamini. j.
Pe. 4. Paulusqz ad Roma. 8. dicit Ipse
enim spiritus reddet testimonium spiri
tui nostro ꝙ sumus filij dei. si aūt filij et
heredes. heredes q̄dē dei. coheredes āt
xp̄i. Si tñ ꝯpatimꝰ vt ⁊ sil' glorificemur

cũ illo Et ad Hebre. 13. Jesus vt sanctificaret per suũ sanguinem ppl'm suũ extra portam passus est Exeamus igitur ad eũ extra castra improperiũ eius portantes ⁊ similia multa Quia ergo ꝯpaciendum illi est. ꝯsiderandũ qũo id fieri debeat atq; possit Ubi aduertendũ ꝙ dupliciter possumus ꝯpati pacienti xp̄o. Uno mõ passioni illius ꝯdolẽdo. Alio modo passionem eius imitando primũ agimus cũ ex hoꝝ memoria que passus est dñs ĩ nobis tristiciã quandã excitam⁹ siue displicentiã qua cor nostꝝ affligendo vice qualiscunq; rependẽde gratitudinis molestiã hanc intus assumimus vt aliquantulũ illi ꝯformemur qui ꝓ nostra salute ꝑtulit vniuersa Est em̃ tristicia quelibꝫ molestia Causat aũt hec tristicia in nobis qñ ꝑ intentã meditatõem ac distinctam pñtia nobis facimus in fantansia ea que illata sunt xp̄o ac quib⁹ ip̄e afflictus ẽ ꝓ nobis. hec dum nobis displicent simpl'r vel ex ꝯditione. ⁊ tñ ꝯsideratõe sunt presentia generãt in nobis tristiciã ⁊ dolorẽ vt ex supra dictis patꝫ Sed forte dubitas que nobis displicere possint in passione xp̄i dicendũ breuiter hoc displicet qđ nolumus. Primũ ergo est ꝙ passionẽ xp̄i simpl'r non debem⁹ nolle. Nam si simpliciter eam nollem⁹ iam voluntatẽ nostraꝫ volũtati illi⁹ difformarem⁹ Nã ipse oblat⁹ est qꝛ voluit. et qđ ip̄e voluit nos nolle non debem⁹ Non ergo de illa dolẽdum est aut tristandũ tanq̃m de re nolita simpl'r sed magis sic nobis est gaudenđ. Ut ergo breuiter dicamus omĩa illa possumus. et debemus nolle simpl'r vl' ex cõditione que ⁊ qũo noluit xp̄c passus ⁊ ita de omĩbus his tristari đ quibus sua aĩa ꝯtristabatur. hec aũt que sint q̃re sup̄ Et hec rememorãdo breuissime rememorãtib⁹ ea que pertulit xp̄c occurrũt multa. Primũ lesio xp̄i corpalis siue etiã fame ꝑ ꝯuicia ⁊ irrisiones quã licet vt susceptaꝫ a christo non nolumus simpl'r. nolum⁹ tñ eam ex ꝯditõe. vellem⁹ em̃ hec christũ ꝓ nostra liberatõe pati nõn oportuisse si omĩa cetera eque iusta ꝓspa ⁊ ꝑ se appetibilia fuissent siue ea nolumus etiã tã seua xp̄i vulnera naturali quadam deinclinatione qua natural'r quos refugit ⁊ horret vulnera nedũ in se sed in ꝓximo maxime aũt amico. hec aũt nolitõ ꝯditõnata ⁊ horror naturalis ꝑm p̄dicta sufficiunt ad causandũ tristiciã duꝫ que sic nolum⁹ accidere vel accidisse apprehendimus sicut de videntealium incidere vel secari a medico aut ꝓijcere merces Occurrit deniq; offensa filij dei ⁊ summe trinitatis ꝑ hoc singulare pctm̃ crucifixorũ iudeorũ et gentiliũ dũ viri impij ut ait Bern̄. ser. de passione Uiꝝ iustum iniuste occiderũt ⁊ sacrilegas manus in ip̄m dei filiũ iniecerunt. Ad qđ expalluit ⁊ expauit tota machina mũdialis ⁊ pene ĩ antiquũ chaos sunt omĩa reuoluta Et hoc simpl'r nobis debet ⁊ maxime displicere. Occurrit ⁊ ingratissima christianoꝝ multitudo filiũ dei ostentui hñs et sibimetip̄i rursum crucifigens vt sup̄ tactũ est quoꝝ pctã ⁊ maxime ꝓpria qꝛ dei offensiua merito tristiciã ingerunt ⁊ dolorem. ⁊ alia ml'ta vt eoꝝ damnatõ ⁊ sanguinis christi frustratio que longũ est omĩa enarrare nobis cũ animi nostri dissensione occurrerent per ꝯsequens in nobis tristiciã generabunt placet pl'imũ dño eoꝝ q̃ passus est meditatio. que etiã alios pl'imos habet fructus quoꝝ declaratõem alias censui reseruandũ. Jõ aũt btũs Bern̄. ser. 44. super cantica ait Tu si sapis imitaberis sponse prudentiam. atq; hunc mirre fasciculuꝫ de principali tuo pectoris nec ad horam patieris auferri. Amara illa omnia que pro te pertulit semper ĩ memoria retinẽs et assidua meditatõne reuoluens. et cetera q̃ sequũt Compati deniq; debem⁹ christo passionem eius imitando sicut ipse admonuit. Qui nõ accipit crucẽ suã et sequitur me non est me dignus. Mat. x. Imitatur aũt christi passionez. qui ꝓpt̄ illum sine intermissione morit̄ dyabolic

Rusionibus mundi illecebris ⁊ concupiscentijs sue carnis Moritur dico nō consentiendo viriliter repugnando. Ad qd̄ nos hortatur apl's. Mortificate inquit membra vestra que sunt sup terram Que sequitur fornicatōem. immundiciā. libidinem. ꝯcupiscentiam malā. auariciam. iram. indignatōem. maliciā. turpem sermonē. ihec em̄ mēbra veteris hoīs ꝓpt̄ quod sequit̄. expoliantes vos veterē hominē cum actibus suis hoc est membris supradictis Itē ad Gal'. 5. Qui sunt christi carnem suā crucifixerunt cum concupiscentijs eius. Et .2. ad Lor. 4. Semper inquit mortificatōem iesu christi in corpore nostro circūferentes vt ⁊ vita iesu ī corpibus nostris manifestet̄. hunc compaciendi modum beatus Leo papa ser. je. de passione qui incipit Sacrā dilectissimi satis late tradidit inter cetera ita dicens. Quis christū passum. mortuū ⁊ resuscitatū colit nisi qui cum ipo patitur et moritur ⁊ resurgit Siquidem pacē cū hoc mundo nisi amatores mundi habere non possunt et nulla vnq̄m iniquitati cū eq̄tate cōmuīo nulla mendatō cū veritate concordia. nullus est tenebris cuz luce consensus. malignoꝝ quoqz spūum aduersus sanctos insidie non quiescunt ⁊ siue occulto dolo siue aperto p̄lio ī omnibus fidelibus ꝓpositū voluntatis infestant. inimicū nanqz illis est. omē qd̄ rectū omē qd̄ castū est. xp̄i ergo cultores mortificatis cupiditatib⁹ crucifixis corpis sensibus ad nullū hostiū metū ad nullum inclinantur obsequium. voluntatem em̄ dei sibi preferunt ⁊ tanto amplius se amant quanto amplius ꝓ dei se amore non amant. Cunqz audiuit diuinitus sibi dici. post ꝯcupiscentias tuas non eas et a voluntate tua auerte. diuidunt affect⁹ suos ⁊ legem mentis a corpis lege discīdunt. vt ex quadam se pte sibi denegent perdentes se in his que carnaliter concupiunt ⁊ inuenientes se in his que spūal'r cōcupiscunt. hec Leo Ad hunc paciendi modū non dirigit scriptura in supra allegatis ⁊ alijs multis Nam ꝙ petrus dixerat xp̄o in carne passo eadem cogitatiōe armamini quasi exponens que dixit addit qꝛ qui passus est in carne desijt a peccatis vt non iam desiderijs hominū sed voluntati dei qd̄ reliquū est in carne temporis viuat ad id̄ fac̄ qd̄ .c.2. eiusdē epl'e scribit. xp̄c inquit passus est ꝓ nobis. vobis relinquens exemplū vt sequamī vestigia eius in quo sequit̄ vt peccatis mortui iusticie viuamus Sicut ⁊ ille peccatū non fecit. nec inuentus ē dolus in ore ei⁹ Simil'r qd̄ paulus dixerat si tñ cōpatimī ꝑtinet ad id qd̄ supra dixerat si facta carnis mortificauerit| viuetis s̄m glo. hoc idē intendit cū ad hebre. scribens diceret Exeamus extra castra sicut dicit glo. extra castra corpis mortificātes mēbra cū vicijs ⁊ ꝯcupiscentijs portantes paciēter improperium ei⁹ ꝯstanter sufferre oīa aduersa vsqz ad mortem ꝓ xp̄o illata

Hoc ergo in summa ē compati xp̄o per imitatōem verisil'r resistere ⁊ nullatenus consentire quibuscunqz a lege christi trahentibus siue ꝯcupiscētijs aut suggestiōib⁹ internis siue blandimētis aut ꝑsecutōibus externis quod qui facit molestias multas patit̄ intus ⁊ foris que ferendo ꝓpter xp̄m seip̄m crucifigit ⁊ sibi moritur viuit aūt xp̄o cui ꝯpatit̄ hec cōpassio principalior est priore ⁊ magis nenessaria sine qua prior nō sufficit. q̄ enim sic xp̄o non cōpatit̄. iam nō cōpaciendo xp̄m crucifigit Ad hanc aūt prima ordinatur ⁊ disponit qꝛ omīa facile vincitur omīa tolerabilia nobis efficit passio xp̄i deuote meditata ideo volēs hortari ad scd̄m modū cōpassionis beat⁹ Petr⁹ p̄misit christo passo in carne eadem cogitatōe armamini. qꝛ cogitatō eiusdez passionis arma nostra sunt quib⁹ cōtra oīa aduersa toleranda ꝑ pacīam armamur hinc Grego. in omel'. Nihil adō graue qd̄ non equanimiter toleret̄ si xp̄i passio ad memoriā reuocatur. ita agamus

carissimi xp̄i deuote passionē xp̄i ⁊ iugiter meditemur ⁊ ꝯdoleamus illi. Sed et paciendo ⁊ laborando imitemur eum ne vnq̄m a via quā mōstrauit declinemus. vnde si qñ obseruantie christiane q̄s sentiat se limites excedere velle ⁊ in id cupiditates suas tendere ꝙ eum a recto itinere faciat declinare. recurrat ad crucē dñi ⁊ ligno vite motus noxie volūtatis affigat ac voce ꝓphetica ad dñm clamet ⁊ dicat. Cōfige clauis timoris tui carnes meas a iudicijs tuis timui hoc autem ē clauis timoris dei carnes habere ꝯfixas corporeos sensus ab illecebra illiciti desiderij sub metu diuini cōtineri iudicij. vt qui resistit peccato ⁊ ꝯcupiscentias suas ne quid morte dignum opetur interficit Audeat cū apostolo dicere. Mihi mundus crucifixus est. et ego mundo. Et iterum mihi viuere christus est ⁊ mori scz ꝓ illo lucꝝ Magnū lucꝝ vbi ꝓ mori peccato datur christus vita gratie iusticie ⁊ glorie Datur eñ voluntati sue dñs iesus ip̄am voluntatem per gr̄am liberans. ꝑ iusticiam eleuans. per gloriam eternaliē beatificeq; coronans quā omnibus suo adquisiuit agone et triūphali morte crucis. hodiernaq; amarissima passiōe dei filius dominus noster iesus christus cui cum eodez patre ⁊ spiritusancto sit laus gloria honor. virtus ⁊ victoria per eterna secula seculorum Amen.

Explicit sermo historialis de passione dñi multū notabills. olim (falso sub titulo) falsissime ex mendoso exēplari impressus Nūc vero ex primeuo originali accuratissime emendat⁹. et imp̄ssus ꝑ magistrum johannē otmar in Reuttlingen Anno. j489. die j9. mens̄ februarij.

Hain* 8515

Alia introductio sub alio themate. Proprio filio suo non pepcit deus Ro. 8.

Pter omnia opa misericordie dei q̄ ab initio saluti sunt impensa mortaliū. nihil est mirabili⁹ nihilq; sublimius q̄m ꝙ ꝓ mundo crucifixus est christ⁹ vt ait Leo vñ xp̄iane spei vera ratō ⁊ p̄ncipalis causa crux xp̄i ē. q̄ licet iudeis sit scandalū. gentib⁹ aūt stulticia. nobis tñ dei virtus est et dei sapientia. vnde summū hoc et potentissimū diuinum misericordie sacramentum. semper quidē ī cordibus nostris cum tota sua dignitate retinendum est Sed nunc viuatiorem animi sensum ⁊ puriorē exigit mentis intuitum. qñ illud non vt p̄teritū sed vt nunc pñs s̄m institutōem sctē mr̄is eccīe celebram⁹ Quāuis aūt dñice passiōis sacramentū plenissimū sit omī spūali ꝯsolatōe ⁊ doctrina. inueniatq; in ea recollecta refectōem vnusquisq; s̄m cordis sui affectum. amore succensus sancti ignis fomētū. infirmus medicamentū timid⁹ spei baculū. consolatōem turbatus. illuminatōnem cecus. liquefactōnem induratus vt sit ip̄a passio bñdicta omīa in omnibus. tñ quia ad singula tractandū tempus angustū ē. vt historie veritatē ꝓseq̄mur ceteris omissis ea attenti⁹ ꝯsiderem⁹ q̄b⁹ tanti doloris amaritudinē cognoscam⁹ ad qd̄ ꝓpositū s̄uit v̄bulū apl̄i. ad Ro. 8 scriptū ⁊ totiēs ī diuino officio repetitū.

Proprio filio suo nō pepercit In q̄ q̄dem
vbo. ⁊ si paterne pietatis ineffabilis mu
nificentia que vnigenitū suū ꝓ pctōribꝰ
⁊ inimicꝭ tradidit manifestat̄ sic̄ scriptū
est. Cum adhuc inimici essemꝰ reconcilia
ti sumꝰ deo per mortē filij eius Roma. v
Nihilominꝰ tñ ⁊ passionis dñi amaritu
dinem si attendatur diligentiꝰ rep̄sentāt
cum p̄rem nō pepercisse filio ꝯtestantur
Si em̄ ꝑm topicam phī. q̄d magis vide
tur inesse nō in est. nec illud q̄d minꝰ vide
tur inesse inest. Parcere nulli. ita in est sic̄
ꝑentibꝰ respectu filij ꝓprij. maxime vni
geniti scꝫ sicut ait ꝑ Esa. dñs. c. 49. Nun
quid potest obliuisci mulier infantē suū
vt non misereat̄ filio vteri sui. Si ergo q̄
genuit nō pepcit q̄s alius ꝑcere potuit.
Habuit em̄ dñs jesus ꝑm duplicē naturā
duplicē generātē. ꝑm diuinā habuit pa
trē deū a quo ip̄am naturā diuinā nasc ē-
do accepit. sic̄ ipse dixit. q̄d dedit mihi
pater maiꝰ oībus est. ego ⁊ pater vnū su
mus Joh. x. ꝑm humanā habuit iudeo
rū gentē. hinc dixit. Salus ex iudeis est
Joh. 4. Neuter pepcit vterqꝫ p̄r celestis
⁊ iudeoꝝ ppl̄ꝰ in mortē ignominiosā tra
didit. sꝫ nō eadē intentōe. Pater q̄dem
celestis ex caritate eximia vt nobis in eter
nū ꝑceret ꝓprio filio suo in passiōis tpe
nō pepcit. teste filio Joh. 3. Sic p̄r dilex
it mundū vt filiū suū vnigenitū daret vt
omīs q̄ credit in illū nō ꝑeat sed habeat
vitā eternā Judei vero ex inuidia morta
li vt illi nō ꝑcerent nec sibijpsis nec suis
posteris pepcerūt. hic vox illa insaniēt̄
populi ad iudicē parcere volentē. Sang
uis eiꝰ sup nos et sup filios nr̄os Mat.
17. Q̄d synagoga nō pepcit testis est illa
vox eoꝝ totiens repetita. Tolle tolle cru
cifige crucifige. nō hūc dimitte sed barra
bam. Testis est ⁊ ꝓpheta. Facta ē mihi
hereditas mea q̄si leo ī silua. dedit ꝯtra
me vocē hiere. jr. ꝙ etiā summꝰ pater nō
pepcit ꝓbat vox clamoris validi. hely
hely lamazabathani. Et reuera vbi pat̄
ille miscōiaꝝ nō pepcit. ad penā oīa ve-
niunt. Si deus inq̄t apl̄ꝰ ꝓ nobis quis
ꝯtra nos? Vbi thema jta in opposito.
Si deus ꝯtra nos q̄s ꝓ nobis esse pote
rit hinc etiā ea que videbātur esse ꝯsola
tionis dño ad maioris augmentū dolo-
ris fuisse ꝯprobātur. sicut flentiū mulieꝝ
sequela q̄bus ait. filie hierusalē nolite fle
re super me sed sup vos ⁊ filios vestros
Luce. 23. Obliuiscit̄ impositi hūcris pati
buli ⁊ flentibꝰ ꝯpatitur mulieribꝰ Et vir
ginis matris p̄us semꝑ dulcissima nunc
aūt tristissima p̄sentia cui se subducens
aliū assignauit filiū dicens. Mulier ecce
filiꝰ tuus In omībꝰ ergo penam inuenit
q̄r pater ꝓprio filio suo nō pepcit. q̄s vt
ꝯpassiua mente tractare possimꝰ. patiē
tem filiū simul ⁊ ꝯpacientē matrē nobis
datam implorem ꝰ dicentes deuotiōe in
tima Pater noster q̄ es in celis. Aue ma
ria gratia plena dñs tecū

Sequitur alia introductio sub
alio themate.

Ntrauerunt

aque vsqꝫ ad animā meā p̄s.
68. Verba hec sūt viri ꝑm cor
dei. regij ꝓphete pueri citharede Dauid
qui ꝓphetico spū tensam in saluatoris
mundi corpe citharā tetigit. eiusqꝫ pas-
sionem ceteris clariꝰ preuidit ⁊ psalmo
rum suoꝝ canticis designauit De q̄ etiā
totū p̄s. 68. degessit. In cuiꝰ p̄ma porti
uncula ꝓ themate dicendoꝝ assumpta
eiusdē passionis amaritudinē. oīm alio
rum afflictiones excedentē. quā ꝓ nr̄a
salute misericordiaꝝ dominꝰ hodierna
die sua sponte subijt subtiliter ⁊ sūmarie
ꝯprehendit. A quā em̄ tribulationis af-
flictionē simul ⁊ affligentes ac tribulan
tes esse Jam dudum ac frequēter scriptu
ra docuerat. De q̄ est etiam illud Esay. 8
Ecce dominꝰ adducet super eos aquas
fluminis fortes ⁊ multas regem assirio
rum ⁊c̄. Nullius autē tribulatio animā
ita transfixit quomō animā dñi iesu xp̄i.
Siq̄dem tribulatiōis afflictio animam

dñi jesu christi attigit quā hodie a corpe
sepauit. ⁊ hoc ꝯmune cū alijs martiribꝰ
habuit. quos inflicta etiam a ꝑsecutori-
bus pena gl'iosam ꝑduxit ad mortē. verꝫ
nō aīam eoꝝ intrauit. qꝛ ⁊ si corpa acer-
ba senserunt tormenta anīe tñ eoꝝ ꝯso-
latōes ml'timodas acceperūt Soliꝰ xp̄i
passio sicut torrens felleus aīam introi-
uit a quo omīs ꝯsolatio passionē alleui-
ans est subtracta. in quo ⁊ si mater v̄go
vtpote cuiꝰ cum vnigenito filio cor vnuz
erat ⁊ anīa vna satis multūqz accessit.
qm̄ ⁊ de ip̄a predictū est Et tuam ipsius
aīam pertransiuit gladius. nō tñ sine cō
solatore reliquit. qui eam vnice electā di-
lexit dū iā iamqz in cruce moriens custo-
dem ac seruitorē discipulū p̄ ceteris dile-
ctum tradidit vice sua. Jp̄m vero domi
uū ita maris altitudo salsissimi ⁊ passio-
num tempestas absorpsit. ac penitus di
mersit. vt subtraheretur quidq̄d alleuia-
re. adderet q̄dq̄d dolores ac tristiciā po
terat augm̄tare Jō ait Laboraui clamās
vox clamoris erat heli heli. Rauce facte
sunt fauces mee ꝓpter humoris defectū
arescente vt testa virtute mea. Jdeo de-
fecerūt oculi mei p̄ lacrimaꝝ ml'titudine
⁊ violentia mortis dire Vere itaqz ītra-
uerūt aque vsqz ad aīam meā quia vt ali
bi dicitur Repleta est malis anima mea.
Ad hanc autem ꝓassionis vehementis-
sime historiam ſm morem audiebā ꝯue-
nistis. Jta queso audite illū ꝓ nobis pas
sum vt et nos illi aut magis vobis in il-
lo compati satagatis. ne saxis rigidiora
inueniant vestra corda que paciente dño
scissa sunt. Quippe cui non satis visum ē
pro nostris peccatis vniuersa extrinsecꝰ
illata sustinere. nisi etiam passionis aque
intrarent vsqz ad animā suam. digne nō
respondemus nisi ⁊ compassiōis torrēs
amaricet anime nostre interiora que priꝰ
peccata nostra ꝓ quibus ille passus ē fe-
dauerua t. Verum nisi ille qui solus dare
potest aquam viuam petentibus fontez
nobis donauerit lacrimaꝝ inuanum niti
mur. Jdeo ad illū fiducialiter recurramꝰ
deuotissime rogantes vt qui sua passio-
ne mouit celum terram ⁊ inferna nostra.
etiam corda scindere ac ad recte compa-
ciendum dignetur emollire. intercessiōe
tristissime sue matris hodie sibi a ceteris
derelicto ineffabilibus fletibꝰ ⁊ lacrimis
assistentes. ꝓ cuius impetratōe dicamꝰ
Pater noster Aue maria. Jntrauerūt aq̄
vsqz ad aīam meam. Aquas illas pas-
sionis de christi anima redundantes ita
nos suscipere curemus in nobis Qūo il-
le suscipe est dignatus Jp̄e em̄ ad patris
honorem ꝓ nobis tantaꝝ aquaꝝ sustinu
it impetū. nos ad illius honorē ⁊ nostrā
salutem easdem aquas degustando ꝯpa
tiamur. qđ vt fieri faciliꝰ possit. Prīo ⁊c̄
Sequit diuisio vt sup̄ in p̄ncipio ſmōis.

Sittich

Deo grās